

པམ་ཤིམ་ཆེན་མོ།

མཁུན་པ་པོ།

ཤེ་ཕོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ།

མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ནི།	3
རིགས་ལྷན་སྐྱེས་ཆོགས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ།	3
ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།	4
བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་ལ་གཉིས།	9
ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ།	14
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་ བསྟན་པ་ནི།	14
གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ནི།	19
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོན་པ་ནི།	24
ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགོ་བ་ནི།	24
ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཇི་ལྟར་ བྱ་བ་ལ་གསུམ།	26
ཆོས་ཉན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།	26
ཆོས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།	35

མཐུག་ཏུ་ཐུན་མོང་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།	40
ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་།	41
ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་སྟོས་ཏེ་བཤད་པ་ནི།	41
བསྟེན་བྱ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི།	43
གཉིས་པ་སྟེན་བྱེད་སྟོབ་མ་ནི།	48
ངེས་དེ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི།	50
བསམ་བསམ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་།	51
སྟོར་བསམ་བསྟེན་ཚུལ་ནི།	60
བསྟེན་པའི་པན་ཡོན་ནི།	63
མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི།	66
སྟོང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟེན་པ་ལ་གཉིས།	70
སྟོང་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས་ལས།	71
དེ་ལ་ལོག་ཏུ་དགག་པ་ནི།	88
དལ་བའི་ཉེན་ལ་སྦྱང་པོ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱུལ་བ་དང་།	100

དང་པོ་དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས།	100
དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་ནི།	103
ཞིན་ཏུ་ཉེད་དཀར་བ་བསམ་པ་ནི།	107
ལམ་སྒྲིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས།	112
སྒྲིམ་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ འདུ་བའི་ཚུལ་ནི།	112
སྒྲིམ་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ འབྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན།	114
སྒྲིམ་བུ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།	127
ཆུང་དུ་འེབ་སམ་པ་སྐྱང་བ་དངོས་ལ་གཉིས།	127
འཛིག་ཉེན་སྒྲིམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས།	127
འཛིག་ཉེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་ བྲན་པ་བསམ་པ་ལ་བཞི།	128
འཆི་བ་བྲན་པ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི།	128

བསྐྱེམས་པའི་པན་ཡོན་ནི།	130
འཆི་བ་བྲན་པའི་སྒོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི།	132
འཆི་བ་བྲན་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེམ་པ་ནི།	134
ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་ནི།	139
ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི།	141
ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི།	145
འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ མི་པན་པ་བསམ་པ་གསུམ་ནི།	146
འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་ བདེ་སྤྱུག་བསམ་པ་ནི།	149
དཔྱུལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་བཞི།	151
དུད་འགྲོའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི།	161
ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི།	163
འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས།	171

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་འགོ་

སྐྱབས་པ་ལ་བཞི། 171

གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ནི། 171

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་ལ་གཉིས། 172

ཇི་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་ནི། 175

སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། .. 186

བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་

བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། 205

ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསམ་པ་ལ་གཉིས། 205

སྤྱིར་བསམ་ཚུལ་དངོས་ལ་བཞི་ལས། 206

སོ་སོར་བྱེ་སྤྱེ་བསམ་པ་ལ་གཉིས། 211

བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་ནི། 244

སྟོབས་བཞིས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། 253

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་

ཚོ་སྐྱེད་བ།	265
བསམ་པ་སྐྱེད་བ་དངོས་ལ་གཉིས།	267
སྐྱེད་བ་དེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ནི།	269
འཁོར་བ་སྐྱེད་སྐྱེད་བ་སྐྱེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ།	272
སོ་སོའི་སྐྱེད་བ་སྐྱེད་བསམ་པ་ལ།	295
ཀུན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་འབྱུང་རིམ་བསམ་པ་ལ་ གསུམ།	299
ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།	299
དེས་ལས་གསོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།	306
འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་ལྟ།	311
ཉོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་པ་ལ་བཞི།	320
ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ དབབ་པ་ནི།	337
ཉོན་ཇི་ལྟ་བུས་འཁོར་བ་བསྐྱོད་པ་དང་།	339

ལམ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེམས་པས་བསྐྱོག་པ་ནི།	344
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།	361
ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་དང་།	364
སེམས་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།	371
རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས།	372
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ནི།	376
མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་དང་།	376
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཙ་བ་སྟོང་རྗེར་བསྟན་པ་ལ་ གསུམ་ལས།	377
མར་ཤེས་ནས་བྱམས་པའི་བར་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ་ནི།	381
ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བྱར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། .	382
གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས།	385
བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྦྱང་བ་ནི།	401
སྦྱངས་པའི་འབྲས་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ...	401

ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་བ་ལ་གསུམ་ལས།	402
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་པན་ཡོན་དང་མ་བརྗེས་པའི་	
ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ནི།	402
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་པ་གོམས་ན་བསྐྱེད་པར་	
རུས་པ་ནི།	403
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་གོགས་བསམ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ།	406
ཆོ་གས་བཟུང་བ་ནི།	413
མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ་གསུམ།	413
ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྤྱང་བ་ལ།	422
ཉམས་ན་བྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་ལ།	435
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	439
སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།	440
ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་	
མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི།	441

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང།	460
སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་དང།	471
རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ པར་བྱེན་ལ་དུག	471
སྤྱིན་པའི་པར་བྱེན་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་བཞི།	472
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱེན་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ལྟ།	504
བཟོད་པའི་པར་བྱེན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྟ།	514
བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱེན་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ལྟ།	548
བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་བྱེན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ལྟ།	578
ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱེན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ལྟ།	580
གཞན་ཀྱི་རྒྱད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པ་བཞི་ལ་ལྟ།	596
ཁྱད་པར་དུ་པར་བྱེན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི།	604
སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	624
ནི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱོན་པ་ནི།	624

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།	627
སྒྲུབ་བ་ནི།	627
དངོས་གཞི་ལ་གཉིས།	627
ལུས་ཀྱི་སྒྲོད་ལམ་ཇི་འདྲ་བས་བསྐྱེད་པ་ནི།	628
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།	629
ཉིང་ངེ་འཇིན་སྒྲོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།	632
སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་སྒྲོན་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ..	632
སེམས་གང་ལ་འཇོག་པའི་གཞི་དམིགས་པ་	
ངོས་བཟུང་བ་དང་།.	634
དེ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།	652
དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་འོག་ཏུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ...	664
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། ..	684
བསྐྱེད་པས་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་ཆོད་ལ་གསུམ།	693
ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་	

སྒྲིབ་བསྟན་པ་ནི།	710
ཁྱད་པར་དུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་	
བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	717
ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།	732
ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྟན་པ་ནི།	732
བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ..	733
ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། ...	737
སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། .	741
དེ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་གསུམ།	747
རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ།	748
དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ...	748
དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟེན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་	
དགག་པ་ལ་གཉིས།	749
དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཏེ་ཅང་ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ་ལ་	

གཉིས།	749
ལྷགས་དེས་དབྱ་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་	
བཀག་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	752
དབྱ་མ་པའི་བྱང་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་ནི།	752
ལྷགས་དེས་དེ་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་ནི།	764
དེ་ལ་དབྱ་མ་པས་ལན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་ནི།	767
གཞོད་བྱེད་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་མི་བྱིན་པར་	
བསྟན་པ་ལ་བཞི།	783
རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་	
སུན་འབྱིན་མི་རྒྱས་པ་ནི།	783
ཚད་མས་བྱུབ་མ་བྱུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱིན་	
མི་རྒྱས་པ་ནི།	793
ལྷ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་	
སུན་འབྱིན་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི།	819

དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཐུ་བཞི་ག་འགོག་པ་གཞི་བྱེད་	
དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི།	824
དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་བྱུང་ཆུངས་པ་དགག་པ་ནི།	831
རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ།	841
དངོས་ཀྱི་དོན་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།	842
དེ་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲུར་བ་དང་མི་སྒྲུར་བའི་ཚུལ་ནི།	858
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་བྱེད་པར་སྒྲུར་མི་སྒྲུར་བཤད་པ་ནི།	861
དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་ལ་གཉིས།	869
ཐལ་རང་གི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་ནི།	869
དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་	
བསྐྱེད་པ་ནི།	928
བྱེད་པ་དེ་ལ་བཏེན་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་	
གསུམ།	929
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ།	930

དེ་ལ་བཏེན་ནས་གང་ཟག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ནི།	957
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི།	972
ལྟ་བུ་དེ་དག་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ནི།	985
ལྟག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི།	992
ལྟག་མཐོང་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།	997
ལྟ་བུ་དེ་ལས་ལྟག་མཐོང་སྐྱེ་ལུགས་ནི།	1010
སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྒྲུས་བ་ནི།	1025
བསྒྲོམས་པས་ལྟག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད་ནི།	1029
ནི་ལྟག་དེ་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི།	1034
ལམ་སྒྲིའི་དོན་བསྒྲུ་བ།	1038
ཁྱད་པར་དུ་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི།	1042
དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག	1049

༢ གོང་ས་༢ སྐབས་མགོན་ཆུང་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་
རྟེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་སྐབས་སྐབས་དོན་གཉིས་ཅན་རྣམས་ལ།
ཀུན་གྱི་ཉན་ལཱ་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྐབས་སྐབས་སྐབས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེ་བའི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་བ་ཡིན། སྐབས་ཀྱང་རིམ་བས་དཔེ་དེ་བའི་བཟུངས་ལག་དུ་འགྲོ་བ་
ཆེ་དེ་བའི་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྐབས་བའི་ལམ་
སྐོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟར་སྐབས་འོང་བར་རེ་བསྐྱེད་ཞུ་བའི་ཆུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་བྱས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་ཅོལ་གྱིས་ཁྱེད་
བྱས་ཀྱང་ཆུང་ཆུང་ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྲལ་གང་ཤོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་ཞུ་
བའི་ཆུ་བཅས།

སེར་སྐབས་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

དེ་བའི་བཅོས་ཐོན་བ་རྣམས་སྐབས་དགོས་ན་བྱ་བའི་ཆུ་དང་ནས་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་ཆོག།

འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ iBooks ཡོད་ཆེ་དེ་བའི་ཕབ་བཟུངས་བྱེད་ཆོག།
བྱ་བའི་ཆུ་བཅས། marjamson618@gmail.com

༡༡། །མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ་

བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ར་མོ་གུ་རུ་མཚུ་ལྟོ་ལྟོ་ཡ། ལུན་ཆོགས་དག་ལེགས་བྱེ་བས་བསྟན་
པའི་སྒྱ། །མཐའ་ཡས་འགོ་བའི་རེ་བ་སྒྲོང་བའི་གསུང་། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་རི་
བཞིན་གཟིགས་པའི་བྱགས། །ཤུ་ཀྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་མགོས་སྤྱག་འཆ་ལ། །ཟླ་
མེད་སྟོན་པ་དེ་ཡི་སྤྲས་ཀྱི་མཆོག་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཀུན་གྱི་ཁུར་བསྐྱམས་
ནས། །བྱངས་མེད་ཞིང་དུ་སྤྱལ་བས་རྣམ་རེལ་བ། །མི་པམ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ལ་སྤྱག་འཆ་ལ་ལོ། །ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ་བ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ། །
རི་བཞིན་དགོངས་པ་འབྲེལ་མཛད་འཇམ་གྱིང་རྒྱན། །ལྷ་སྤྱབ་ཐོགས་མེད་
ཅེས་ནི་ས་གསུམ་ན། །ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་བདག་སྤྱག་འཆ་ལ།།
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་ལེགས་བརྒྱད་པའི། །ཐབ་མོའི་ལྟ་བ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་
པའི་ལམ། །མ་རྟོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནད་བསྐྱུས་པའི། །གདམས་པའི་
མཛོད་འཛིན་མར་མེ་མཛད་ལ་འདུད། །རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ལྟ་
བའི་མིག་། །སྒྲལ་བཟང་ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་འཇུག་རོགས་མཆོག་། །བཙེ་བས་
བསྐྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཡིས། །གསལ་མཛད་བཤེས་གཉིན་
རྣམས་ལ་གྲུས་སྤྱག་འཆ་ལ། །དེང་དུས་རྣལ་འབྱོར་བཙོན་རྣམས་ཐོས་པ་
ཅུང་། །མང་ཐོས་ཉམས་ལེན་གནད་ལ་མི་མཁས་ཤིང་།།པལ་ཆེར་གསུང་

རབ་བཏྲ་ལ་སྒྲོགས་རེའི་མིག། །ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྲེད་པའི་མཐུ་མེད་
པས། །བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་མཆོག། །མཁས་པ་
དགྲེས་པའི་ལམ་དང་བྲལ་མཐོང་ནས། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལམ་འདི་བཤད་པ་
ལ། །བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ནས་སྒྲོ་བར་གྱུར། །གང་དག་སྒྲོགས་འཛིན་ཐུན་
པས་མ་བསྐྱབས་ལ། །ལེགས་ཉེས་འབྲེད་པའི་སྒྲོ་ཡི་མཐུ་ལྟན་ཞིང་། །དལ་
བའི་རྟེན་བཟང་དོན་ལྟན་བྱེད་འདོད་པའི། །སྐལ་ལྟན་དེ་རྣམས་ཅེ་གཅིག་
བསྐྱེམས་ཏེ་ཉོན།།

འདིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱེས་པ། །ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྒོལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་སར་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། །སྒྲེས་བྲུ་གསུམ་
གྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྐྱེས་པ།
བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
འཁྲིད་པའི་ཚུལ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་དཔལ་རྣམས་ལྟུང་
མཁས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དག་དག་པ་དང་། །སྒྲོ་བའི་རྒྱུད་དག་པ་
དང་། །བཤད་བྱའི་ཆོས་དག་པ་སྟེ། །དག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་འཆད་
པར་བཞེད་ལ། །དུས་ཕྱིས་ནི་བྲི་ཀླ་མ་ལ་ལྟེ་ལར་བསྟན་པ་དར་བས། །དེའི་
མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་རྩལ་པ་པོའི་ཆེ་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། །དེ་རི་
ལྟར་བཤད་ཅིང་ཉན་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོན་དུ་གཤམ་ཆེ་བར་བཞེད་པའི་ཚུལ་
གཉིས་བྱང་བར་གྲགས་པ་ལས་འདིར་ནི་བྲི་མ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་ལ་བཞི། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་
པར་བསྟན་པའི་བྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་
གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཆོས་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་
པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཅི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། གདམས་པ་དངོས་གྱིས་སློབ་མ་
ཅི་ལྟར་བགྱི་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ།

མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ནི།

གདམས་ངག་འདི་སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མཛད་པའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། བྱང་པར་དུ་འདིའི་གཞུང་ནི་
བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སློན་མ་ཡིན་པས་དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་འདིའི་ཡང་མཛད་པ་
པོའོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དྲེ་པི་ཀ་ར་ཤྲི་རྩེ་ན་མཆོན་གཞན་དཔལ་
ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བ་ལ་གསུམ།

རིགས་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཚུལ།

རྟེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ། བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་
མཛད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་ནག་ཆོས་མཛད་པའི་
བསྟོན་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། ཤར་ཕྱོགས་བར་ཏྲུ་ཡུལ་མཆོག་ན། །དེ་ན་གྲོང་

ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཡོད། །བི་ག་མ་ནི་བྱ་ར་ཡིན། །དེ་ཡི་དབུས་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། །
པོ་བྱང་ཞིན་རྩ་ཡངས་པ་ཡོད། །གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་ཞེས་བྲ། །
ལོངས་སྤྱོད་མངའ་ཐང་འབྱོར་པ་ནི། །རྒྱ་ནག་སྤོང་ཁུན་རྒྱལ་པོ་འདྲ། །ཡུལ་
དེའི་རྒྱལ་པོ་དགོ་བའི་དཔལ། །བཙུན་མོ་དཔལ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན། །ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་མངའ། །བརྒྱའི་སྤྱིང་དང་ལྷ་བའི་སྤྱིང་། །དཔལ་གྱི་སྤྱིང་
པོ་ཞེས་བྲ་འོ། །རྒྱལ་བྱ་བརྒྱའི་སྤྱིང་པོ་ལ། །བཙུན་མོ་ལྷ་ཡོད་སྲས་ནི་དགྲ། །
སྲས་གྱི་བྱ་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ། །ད་ལྟའི་དུས་ན་མཁས་པ་ཆེ། །རྩ་ན་གྲི་
ཞེས་བྲ་བར་བྲགས། །ཆུང་བ་དཔལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ནི། །དགོ་སྤོང་བིརྩ་ཅ་རྩ་
ཡིན། །འབྲིང་པོ་ལྷ་བའི་སྤྱིང་པོ་ནི། །ད་ལྟ་ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་
བ་ལྟར་རོ།

ཡོན་ཏན་བརྟེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

མང་དུ་མཁྱེན་པ་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟེས་པའི་ཚུལ། ཚུལ་བཞིན་
བསྐྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསྟོད་
པ་ལས། ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ན། །སྤྱི་ཅལ་དུག་རྩ་རྩ་བཞི་དང་། །བཟོ་ཡི་
གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །ལེགས་པར་སྒྱར་བའི་སྐད་དང་ནི། །ཆོད་མ་ཀྱན་
ལ་མཁས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེར་གཅིག་ཚུན་ལ་ཕྱི་པ་དང་
ནང་པའི་རིག་པའི་གནས་སུ་མོང་བ་སྤྱོད་དང་གཏན་ཆིགས་རིག་པ། བཟོ་

དང་གསོ་བ་རིག་པ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་
རྟོ།།

ཁྱད་པར་དུ་ལོ་བཙོ་ལྷ་བཞེས་པའི་ཆོ། རིགས་ཐེགས་ཆར་གཅིག་
གསན་པས་ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གོ་བ་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཞིག་དང་བཅད་
པས་དེ་པམ་པར་མཛད་པས་སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་སོ་ཞེས་གྲོ་
ལུང་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ངོ། །དེ་ནས་རིན་ག་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་དཔལ་གྱི་དོ་རྗེའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་དོ་རྗེ་མཁའ་
འགོ་མས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་སླ་མ་རྩ་ཏུ་ལ་གྲུབ་ལ་དབང་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་། གསང་མཆོན་ཡེ་ཤེས་གསང་བའི་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་
བར་བཏགས་ཏེ་དབྱང་ལོ་ཉིར་དབྱ་ཚུན་ཆད་ལ་དངོས་བྱུང་བརྟེས་པའི་
སླ་མ་དུ་མའི་སྦྱན་སྤར་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱངས་པས་གཞུང་དང་གདམས་
ངག་མ་ལུས་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། གསང་སྤྲགས་ལ་ང་ཉིད་མཁས་སོ་
སྟམ་དུ་དགོངས་པ་བྱུང་བ་ན། རྒྱ་གི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲགས་ཀྱི་སྤྲེགས་བམ་
སྤར་མཐོང་མ་སྤྱོད་བ་མང་པོ་མནལ་ལམ་དུ་བསྟན་ནས་ཐུགས་རྒྱལ་བཅག་
གོ། །དེ་ནས་སླ་མ་དང་ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་དང་མི་ལམ་ཅི་རིགས་པར་
རབ་ཏུ་བྱུང་ན་བསྟན་པ་དང་འགོ་བ་མང་པོ་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་
བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟོད་པ་ལས། བྱོད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྦྱོར་ལམ་པ།།
ཡིན་པར་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། པལ་ཆེན་སྤེ་པའི་
གནས་བཏྟན་འདུལ་བ་འཇིན་པ་ཆེན་པོ་ཤྱེ་ལ་རྟེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བའི་

ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟེན་
པ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཡང་དཔལ་མར་མེ་
མཛད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་གི་བར་དུ་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་གོང་འོག་རྣམས་ལ་སྦྱངས་
ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲུལ་རྟམ་རྟམ་རྟམ་ཏའི་སྦྱན་
སྤར་ཨོ་ཏན་ཏ་སྤུ་རིར་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་གསལ་ནས་ནོ། །ཅ་བའི་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་
ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་སྡེ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་ལེན་ལ་སོགས་པ་སྤང་
དོར་གྱི་ཆ་སྤྲོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་དང་
གཞན་གྱི་སྡེ་བའི་བྱུང་བའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་ན་
ལྷང་གི་བསྟན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱུགས་སུ་ཆུད་པ་
ཡིན་ནོ།།

རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། སྦྱིར་རྒྱལ་བའི་ལྷང་གི་
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡོད་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་འདུ་བས། རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་འང་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་འདུ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་
པ་ལས་ལན་དུ་མར་བསྐྱགས་པས་ན། ཐོག་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་དགོས་སོ། །དེ་ལ་གསུམ་
ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་མཚོག་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི། བསྟོད་པ་

ལས། ཁྱོད་ནི་ཉན་ཐོས་ཐེག་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཡལ་
ར་བཞིན་དུ་སྤང་མཛད་ཅིང་། །ཆངས་སྤྱོད་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སྤྱོད་
མཆོག་ །གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཇིན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་ཡོངས་སུ་
རྩོགས་པ་དགེ་སྤྱོད་གི་སྡེ་མ་པ་མཉེས་ནས་ར་རྩེད་ལ་ཆགས་པའི་གཡལ་
གིས་ར་མ་ཉག་མ་རེ་རེ་ཤིང་ལ་ཐོགས་པ་ན། རོན་པས་སློག་དང་འབྲལ་བར་
མཐོང་ན་ཡང་སློག་དང་བསྡེས་ཏེ་ར་མ་མི་གཅོད་པར་བསྤང་བ་ལྟར། །ཁས་
སྤངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཕྱ་མོ་རེ་
རེ་ཡང་སློག་དང་བསྡེས་ནས་བསྤངས་པས་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཇིན་པ་
ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བསྟོད་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་མ་པ་
དང་ལྡན་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་པ་རོལ་བྱིན་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས།
ལྟག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་གྱུར་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སྤྱུགས་ཀྱིས་འགྲོ་
རྣམས་མི་གཏོང་བ། །སྟོན་ལྟ་སྤྱོད་རྩེ་ཅན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། བྱམས་པ་དང་སྤྱོད་རྩེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པའི་
གདམས་པ་མང་པོ་དང་། བྱད་པར་དུ་གསེར་སྤྱོད་པ་བསྟན་ནས་རྩེ་བཙུན་
བྱམས་པ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་ཐོགས་མེད་དང་ཞི་བ་ལྟ་ལ་བརྒྱད་
པའི་གདམས་པ་མཆོག་ལ་རིང་དུ་སྤངས་པ་ལས། བསྟོད་པ་ལས། རང་
དོན་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གྱི་དོན། །ལྟར་མཛད་དེ་ནི་བདག་གི་སྒྲ་མ་
ལགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྤྱུགས་ལ་འབྱུངས་ཤིང་། སྟོན་པའི་སེམས་དེས་ཀྱན་ཏུ་བྱངས་པའི་

འབྲུག་པའི་སེམས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་བ་རྒྱབས་ཆེ་བ་ལ་སྦྱོབ་པར་
ཁས་སྐྱངས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བསྐྱབ་བ་ལ་སྦྱོབ་པའི་སྦྱོང་བ་བཟང་པོས་
རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་མཛད་དོ།

དོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་སྒྲོམ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསྟོད་བ་ལས། ཁྱོད་ནི་དོ་
རྗེའི་ཐེག་པའི་སྒྲོར་ཁྱགས་ནས། །རང་ལྟར་གཟེགས་ཤིང་དོ་རྗེའི་ཐུགས་དང་
ལྡན། །རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་ཨ་ཤ་རྩུ་རྩེ་བ། །སྤྱས་པའི་བརྒྱལ་ཁྱགས་མཛད་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ལུས་ལྟར་གཟེགས་པའི་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་བ་དང་། དོ་རྗེའི་ཐུགས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
དང་ལྡན་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་
བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་
བའང་། བསྟོད་བ་ལས། དན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་ཡིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་མ་
ཡིན་ཡིད་མི་མཛད། །བག་ཡོད་དན་དང་གཡོ་སྦྱུ་མེད། །ལྟང་བའི་ཉེས་པས་
ཁྱོད་མ་གོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་བ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་རྣམས་ཁས་ལེན་བ་ལ་དཔའ་བ་ཅམ་མིན་པར་རི་ལྟར་
ཁས་སྐྱངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་
བསྐྱང་ཞིང་། བརྒྱལ་ཅུང་ཟད་འདས་ནའང་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་རང་རང་གི་
སྤྱིར་བཙོས་ཀྱི་ཆོ་གས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་འདི་ནི། གསུང་
རབ་ཀྱི་གནད་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དམ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་ནི།
ཞི་གནས་གྱི་སྟོན་ས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བརྟེན་ཤིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་མངའ་
སྟེ། དེ་ཡང་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྦྱོང་པ་ལོ་དུག་གམ་གསུམ་དུ་མཛད་
ཅིང་། དེའི་ཆེ་ཨོ་རྒྱན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་གྱིས་སྒྲུ་སྒྲངས་པ་གསལ་ནས་
ཐུགས་ལ་བབུང་བའང་ཡོད་དོ། །ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་ཐུན་
མོང་བ་ནི། ཞི་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟེན་
ཤིང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱུང་པར་ཅན་
བརྟེན་པ་སྟེ། བསྦྱོང་པ་ལས། གསང་སྤྲུགས་ཐེག་པའི་གཞུང་ལྟར་ན། །སྦྱོར་
བའི་ལམ་པ་ཡིན་པར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་ལ་གཉིས།

རྒྱ་གར་དུ་མཛད་ཚུལ་དང་། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔལ་
རྟོ་རྗེའི་གདན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཐུ་སྟེགས་གྱི་སྤྲོ་བ་ངན་པ་ལན་
གསུམ་དུ་ཆོས་གྱིས་པམ་པར་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་བབུང་
ཞིང་། རང་གི་སྤྲེ་བ་གོང་འོག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲི་མ་ངན་པ་རྣམས་བསལ་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་
མཛད་པས། སྤྲེ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་སྤྲོགས་རིས་མེད་པར་གཙུག་གི་

ཀྱན་དུ་འཛིན་ཏེ། བསྟོད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་པོ་བྱང་དུ། །ཐམས་ཅད་
འདུས་ཤིང་འཆོགས་པ་ན། །རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཡི། །བྱུང་མཐའ་ངན་
པའི་རྒྱལ་བ་ཀུན། །སེང་གའི་ང་རོའི་སྤྱ་སྤྱད་གྱིས། །ཐམས་ཅད་གྱི་ནི་སྤྱད་
པ་འགམས། །ཞེས་དང་། ཨོ་ཏན་ཏ་ཡི་སྤྱ་རིན། །རབ་བྱུང་བརྒྱ་ཕྱག་སྤྱད་
དང་གསུམ། །བྱི་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལ་ན། །རབ་བྱུང་བརྒྱ་ཕྱག་མ་ལོངས་ཅམ། །ཙྰ་
བའི་སྡེ་བཞི་ཆང་བར་བཞུགས། །སྡེ་པའི་ཁེངས་དྲེགས་ཁྲོད་མི་མཛད། །མ་
ག་རྩ་ཡི་ཡུལ་གྱི་ནི། །གནས་གཞི་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་གྱི། །སྟོན་པའི་འཁོར་
ནི་བཞི་པོ་ཡི། །ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་འོར་བུར་གྱུར། །ཁྲོད་ནི་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་
གྱི། །ཀུན་གྱི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པས་ན། །ཐམས་ཅད་གྱིས་ནི་ལུང་ཡང་ལེན། །
ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།

བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ནི། ལྷ་ལྷ་མ་ཁུ་དཔོན་གྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་བཙོན་སེང་
དང་ནག་ཆོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བཤངས་
ཏེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྱན་འཛེན་བཏང་བས། བྱང་ཆུབ་
འོད་གྱི་རིང་ལ་སྤྱན་འཛོངས་ཏེ་མངའ་རིས་སྟོད་དུ་ཕྱག་ཐེབས་པ་ན། སངས་
རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པའི་དག་ཏེར་མཛད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
མདོ་སྤྲལས་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་
དེལ་བའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་
བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་མངའ་རིས་སྲུ་ལོ་གསུམ། སྟེ་ཐང་དུ་
ལོ་དགུ། དབུས་གཙང་གཞན་དུ་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་

ལ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་བསྟན་ནས། བསྟན་པའི་
སྟོལ་རྒྱལ་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཙུགས། སྟོལ་རྒྱུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་འཕེལ་
བར་མཛད། ལོག་པར་རྟོག་པའི་ངི་མས་སྒྲགས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསལ་
ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ངི་མ་དང་བུལ་བར་མཛད་དོ། །སྤྱིར་ན་གངས་རིའི་
ཁོད་དུ་བསྟན་པ་སྒྲ་དར་ལ་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་འཆོ་དང་བརྒྱ་སྒྲུ་བས་བསྟན་
པའི་སྟོལ་བཙུགས་པ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐྱར་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་རྒྱ་ནག་
གི་མཁན་པོ་དུ་ཤང་གིས་བསྟན་པ་འགྲིའས་པར་བྱས་པ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་
པབ་པས་སྐྱ་ངེན་ཤེན་ཏུ་ཆེ་ལ། སྤྱི་དར་ལ་རྒྱུད་སྒྲེའི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱུ་ཏ་དང་རྣལ་འབྱོར་པར་སྒྲོམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟན་
པའི་རྩ་བ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ། སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་
འདིས་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལོག་པར་བཟུང་བ་རྣམས་རྒྱལ་
པར་བྱས་ནས། སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟན་པ་འཕེལ་བར་མཛད་པས་ཁ་བ་
ཅན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་ངེན་གྱིས་བྱབ་པར་མཛད་དོ།

དེ་ལྟར་བྱབ་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་
ལ་ཡང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་རིག་
པའི་གནས་ལྡེལ་མཁས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་
ཀྱི་གདམས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་

པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་དང་ལྟན་པ་དང་། ཡི་དམ་གྱི་
ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་ནས་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ་པའོ། །འདི་དག་རེ་རེས་
ཀྱང་གཞུང་ཚུལ་པར་རྒྱས་ན་གསུམ་ག་ཆང་ན་ཆེས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་
འགྱུར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ནི་གསུམ་ག་མངའོ། །དེ་ལ་ཡི་དམ་
གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། དཔལ་ལྷན་དགུས་པའི་དོ་རྗེ་
དང་། །དམ་ཆོག་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །དཔའ་བོ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་
དང་། །རྫོ་མོ་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མ་སོགས། །ཞལ་གཟིགས་གནང་བ་ཐོབ་པས་
ན། །མི་ལམ་ན་འམ་མངོན་སུམ་དུ། །ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། །དམ་ཆོས་
རྟག་ཏུ་གསན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྲོ་མ་བརྒྱད་པ་ལ། ཐེག་
པ་སུན་མོང་བ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བརྒྱད་པ་གཉིས། དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དང་གསང་སྤགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་བའི་བརྒྱད་པ་དང་སྟོད་པའི་
བརྒྱད་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་བྱམས་པ་ནས་བརྒྱད་པ་དང་འཇམ་དབྱངས་ནས་
བརྒྱད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པ་གསུམ་མོ། །གསང་སྤགས་ལ་ཡང་བརྒྱད་པ་ལྷགས་
ལྟ་དང་། །གཞན་ཡང་གྲུབ་མཐའི་བརྒྱད་པ་དང་གྱིན་རྒྱབས་གྱི་བརྒྱད་པ་དང་
གདམས་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་པ་དུ་མ་དང་ལྟན་
ཞིང་། དངོས་སུ་གསན་པའི་སྤྲོ་མ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། རྟག་ཏུ་བསྟེན་པའི་སྤྲོ་
མ་ནི། །ཤུའི་པ་དང་གསེར་སྤིང་པ། །ཟླ་བ་བོ་ནི་རྩྱ་ན་གྱི། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པ་མང་པོ་དང་། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་ནས། །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་
པ་ཡི། །ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། །གདམས་པ་ཁྲོད་ལ་མངའ་བ་ཡིན། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྤྲ་མ་བཙུག་ཉིས་ཡོད་པར་གྲགས་
ཤིང་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །རིག་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་མཁས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་འདིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ་ཟུ་རྒྱན་བལ་པོ་བོད་རྒྱལ་ས་
ན་སློབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གཙུ་པོ་ནི་རྒྱ་གར་ན་ངོ་
བོ་དང་མཁུན་པ་མཉམ་པའི་བརྟེན་ཆེན་པོ་བེ་ཏོ་པ། རྣམ་ཨ་ཀུ་ར་མ་ཏི། དབྱ་
མ་སེའླ། སའི་སྟོང་པོ་སྟེ་བཞི། ཁ་ཅིག་བཤེས་གཉེན་གསང་བ་དང་ལྡར་ཡང་
བྱེད་དོ། །མངའ་རིས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རྒྱ་ཆོ་ལོ་རྒྱུ་བ། ལྷ་སྤྲ་
མ་བྱང་ཆུབ་འོད། གཙང་ནས་འགར་དགེ་བ་དང་འགོས་ཁྲག་པ་ལྟས་བཅས།
སྟོ་བྲག་ནས་ཆག་པ་ཁྲི་མཆོག་དང་དགེ་བ་སྦྱོང་། ཁམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་
པ་ཆེན་པོ། དགོན་པ་བ། ཤེས་རབ་དོ་རྩེ། དུག་དར་སྟོན་པ། དབྱས་ནས་ཁུ་
རྩོག་འབྲོམ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་
ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཆེན་པོ་ནི་སྤྲོལ་མས་ལྷང་བསྟན་པའི་
འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སོ། །འདི་དག་ནི་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་
མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ།

ཆོས་ནི་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲིག་མཛོ། །རྫོ་
བོས་མཛད་པའི་གཞུང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཅ་བ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་
ལམ་སྒྲིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལྷགས་གཉིས་ཀའི་གནད་བསྟུས་ནས་སྒྲིག་པས་
བརྫོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་
བྱས་པས་ལག་ཏུ་སྤང་བདེ་བ་དང་། ཞིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་
མཁས་པའི་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པས་བརྒྱན་པས་ལྷགས་གཞན་ལས་
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །གཞུང་དེའི་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ་ལ་བཞི།
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྫོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཐམས་
ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
རྟེན་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བའོ། །དང་
པོ།
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྫོགས་པའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ནི།

ཞེས་རབ་སྒྲིག་མཛོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ལྟ་དང་མི་བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཞེས་པར་
བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་མདོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དག་
ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲིག་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཅེས་

བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བས་ལེགས་པར་བཤད་པ་རི་
 སྐྱེད་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི། འདིར་གང་ཟག་
 གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་གོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ།
 ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
 ལ། གདུལ་བྱ་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཇེས་སུ་འཇིན་དགོས་པས་དེ་དག་
 གི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་ངེས་
 བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འབྲུལ་བ་
 མེད་པར་ནི། །མཁས་རྣམས་རབ་ཏུ་འབྲུག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས་གྱང་། ཐབས་བྱང་དེ་རྒྱ་ཁློག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན།
 །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ངེས་ན་གཞན་ལ་བསྟན་པར་
 མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར། མ་པམ་པས། འགྲོ་ལ་པན་
 པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྐྱབ་མཛད་པ་གང་། །
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་གྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གྱང་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྒྲོད་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་སྒྲིག་བཞི་འགལ་བའི་རྟགས་སོ།།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ལམ་གྱུན་མོང་བ་དང་གྱུན་མོང་
མིན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། གྱུན་མོང་བ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྒྲོད་ནས་འབྱུང་
བ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་དོར་བྱར་ག་ལ་འབྱུང་། དེས་ན་རང་གཅིག་ཕྱ་ཞི་
བདེ་དོན་གཉིར་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་པས་ཀྱང་ཉམས་སྲུ་སྒྲུང་དགོས་པས། བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྒྲོད་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་ག་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ནི་སྒྲོན་སྟོགས་རེ་བཅད་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྟོགས་རེ་རྫོགས་པ་མིན་གྱི།
སྒྲོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་བཅད་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྐྱབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སྒྲོན་མཐའ་དག་འགོག་ཅིང་
ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་ན། ཐེག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འདུ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་སྟེ། སྒྲོན་སྒྲུ་རེ་བཅད་པའམ་ཡོན་ཏན་སྒྲུ་རེ་
བསྐྱེད་པ་མིན་པའི་བྱབ་པའི་གསུང་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཐེག་ཆེན་པས་མི་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྒྲོད་ནས་བཤུད་པའི་ལམ་

རྣམས་དགོས་ན་འང་། རྫོ་རྗེའི་ཐེག་པར་འཇུག་པ་ལ་ནི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་
 ལམ་རྣམས་ཐུན་མོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
 འདི་ཡང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་བསམ་པ་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོང་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སློབ་
 པར་འདུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དགོས་པར་དཔལ་རྫོ་
 རྫོ་རྗེ་མོ་ལས་ངེ་སྐད་དུ། འཆོ་བའི་སློག་གི་ཕྱིར་ཡང་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 ནི་དོར་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་སྦྱོང་པ་ནི། །རྣམ་ཡང་དོར་
 བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མར་
 གསུངས་སོ། །རྣམ་འགྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་
 དུ་མར་ཡང་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་གཉིས་
 གཟུང་དགོས་པར་གསུངས་ལ། སྒྲ་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་
 ཉིད་ཡིན་ཞིང་། སྟོམ་པ་བཟུང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་པས། སེམས་
 བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་ལས་
 གཞན་པའི་ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོ་
 རྫོ་མཁའ་འགྲོ་དང་སྐུ་ཁྱེ་དང་རྫོ་རྗེ་རྫོ་རྗེ་རྫོ་རྗེ་རྫོ་རྗེ་རྫོ་རྗེ་རྫོ་རྗེ་
 ཕྱི་དང་གསང་བ་ཐེག་
 པ་གསུམ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་མ་ལུས་གཟུང་། །ཞེས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་
 ཆིག་གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་ན་
 ཁས་སྐྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་གནང་བཀག་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཐན་

ཐུན་མཐོང་ནས་ཆ་གང་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བར་འཇིག་པ་ནི་ཉྱེག་པ་
ཞིན་ཏུ་ཅིང་བར་གསལ་ལོ།

དེ་ལྟར་ན་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་གནང་བཀག་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་
པ་གསུང་རབ་རྣམས་ཞིན་ཏུ་མ་ཐུན་པས་ཐེག་པ་གསུམ་མམ་ལམ་ལྔ་ལྟ་བུ་
གོང་མ་གོང་མར་འཇུག་པ་ན་ཐེག་པ་དང་ལམ་འོག་མ་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
རིགས་ཆང་བ་དགོས་སོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལམ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས།
རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ད་ལྟར་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་ལམ་པ་རོལ་བྱིན་
པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་སུ་བགྱོད་
པའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དོར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ཉིད་རྩོམ་པ་
ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་མང་དུ་བཀའ་སྩལ་བས་ན་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཐུན་
མོང་བའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ལམ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དབང་དང་
དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་དང་རིམ་པ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྟན་པས་
སངས་རྒྱས་སུ་བགྱོད་པ་ལྟར་བ་ཡིན་གྱི་ལམ་ཐུན་མོང་བ་དོར་ན་ནི་མོར་བ་
ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་བ་མ་རྟོག་ན་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ངེས་པ་ལྟར་སྒྲུང་རེ་རྟོག་
པ་ན་གཞན་རྣམས་སྟོང་ཞིང་བྱུང་བར་དུ་ཐེག་པ་གོང་མ་ལ་མོས་པ་ལྟར་སྒྲུང་
ཞེག་སྟེས་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོང་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
རྣམས་སྟོང་ཞིང་། སྟགས་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་
བར་འགྱུར་བས་འབྲེལ་ཆེ་ལ་འབྱུང་ཉི་ཞིང་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཆེས་སྟེ་བའི་
ཆོས་སྟོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཆེན་པོ་གསོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁུངས་ནི་

འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་དམ་པའི་མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གང་
ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་
པར་བྱས་ལ། ད་ལྟ་ཉམས་སུ་ལོངས་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྤང་ཞིང་། དངོས་
སུ་འཇུག་ལྡོག་མ་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་མ་རྒྱས་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་སྤོང་བར། དེ་དག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ལྡོག་གི་སྒོ་
ནས་ཉམས་སུ་ལོན་པ་ཞིག་ནམ་ཞིག་ན་འོང་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱར་
ཆོག་ས་བསག་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་སྤྱང་བ་དང་སྟོན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ། །དེས་
ནི་རིང་པོ་མི་ཐོག་ས་པར་སྟོའི་མ་ཐུ་རེ་ཆེ་རེ་ཆེར་སོང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བཞི་ལམ་གྱིས་འབྲེར་
ཤེས་པ་ངའི་སྤྲུལ་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་འདི་དབྱེད་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གདམས་ངག་འདིས་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་
གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་འཁྲིལ་པས་ན་འདི་ནི་
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་ནོ།

གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ནི།

ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འབྲལ་དང་ཡུན་གྱི་ཕན་བདེ་ཐམས་

ཅད་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤང་དོར་གྱི་
གནས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལ་འབྲུལ་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉག་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྤྲོམ་ལས། གང་སྤྱིར་རྒྱལ་
ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །མ་ལུས་
དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ། །དེ་
སྤྱིར་བྲང་སྤྱོད་རང་ཉིད་གྱིས་བཞག་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དགྲུག། །ཐུབ་
ཚུལ་བཞིག་སྤྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་ལ་ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་
གདམས་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཆོད་ལྡན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དང་
དམ་པའི་མན་ངག་དང་མི་ལྡན་པར་བཀའ་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ཞུགས་པས་
སྤྱི་རབས་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱིས་དགོངས་པ་མི་རྟོག་པས། །ཞིང་རྟ་ཆེན་
པོ་རྣམས་གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་མན་ངག་རྣམས་མཛད་
དོ། །དེའི་སྤྱིར་མན་ངག་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་
ངེས་པ་སྟེར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། མན་ངག་ལ་ཅི་ཅུམ་སྤྱངས་ཀྱང་བཀའ་དང་
དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་གྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་མི་རུས་པའམ་དེ་དག་
དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་ན་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །གང་ཡང་གཞུང་
ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མེད་པའི་བཤད་ཆོས་སུ་བྱས་ཞིང་
ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྟོང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་མན་ངག་བྱུང་དུ་ཡོད་པར་གོ་
ནས་དམ་པའི་ཆོས་རང་ལ་བཤད་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ལོགས་ལོགས་པ་

གཉིས་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ནི། རྩི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་རྩི་མ་མེད་པའི་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་
ཅིང་། དེ་དག་ལ་ནང་གི་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིའི་གོ་རྒྱུ་ཙམ་གཙུག་པའི་ཞེས་
བརྟན་པའི་གནས་སུ་འཇིན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བའི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་གསོག་པར་
ཞེས་པར་བྱའོ།

དེས་ན་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་གདམས་པ་མཆོག་ནི་གཞུང་
ཆེན་མོ་རྣམས་ཡིན་མོད། དེ་ཡང་རང་ཉིད་སློ་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་གཞུང་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་མི་
རུས་པས། དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་བཅུ་པར་
བྱའོ་སྟམ་དུ་མན་ངག་འཆོལ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་རྣམས་ནི་ཕྱི་རྒྱ་
གཙུག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པོ་མེད་ལ། མན་ངག་རྣམས་ནི་ནང་གི་དོན་སྟོན་
པས་མཆོག་གོ་སྟམ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་།

རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། གདམས་ངག་
ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་ནི། བེའུ་བུམ་ལག་མཐེལ་ཙམ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་
ལ་མི་ཟེར་གྱི། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ལ་ཟེར་ཞེས་
པ་དང་། རྩི་པོ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་སྟོམ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲ་མས་གྱང་། ཨ་ཉི་ཤའི་
གདམས་ངག་ལ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྩལ་དུ་བརྒྱགས་
པས། ད་གཞུང་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ཞིག་བྱུང་གསུང་བ་སྟར་
གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་

ནས་ཆོས་བྱེད་ལུགས་གཞན་དུ་ཅད་གཅོད་དགོས་པ་བྱུང་ན་ནོར་བ་ཡིན་
གསུང་བ་ལྟར། དུན་རིང་པོར་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཆོས་བྱེད་ལུགས་
ཡེ་མི་ཤེས་པར་ཆོས་བྱེད་འདོད་བྱུང་བ་ན་ཅད་གཞན་ནས་གཅོད་དགོས་
པ་རྣམས་ཀྱང་སྒར་བ་ཤད་པ་ལྟར་མ་གོ་བས་ནོངས་ཏེ། འདིར་བསྟན་པ་ནི་
མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་
ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་མེད་
ལ། ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་ལུགས་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་
ན་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཏ་རྒྱལ་པ་ན་སྟོན་ལ་ཏ་ལ་དབྱུས་ས་སྟོན་པ་དང་
བསྟན་ཟིན་ནས་དེར་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དབྱུས་ས་གཞན་དུ་བསྟན་ནས་
རྒྱལ་ས་གཞན་དུ་བྱེད་ན་བཤད་གང་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར། རྩོས་བསམ་གྱིས་
གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྐྱབ་པ་ན་གཞན་ཞིག་བསྐྱབ་ཏུ་ག་ལ་རུང་།
དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ཐ་མ་ལས། ཡང་རྩོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཡི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་དབྱུས་ཀྱི་
ས་བསྟན་ནས་རྒྱལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གདམས་
པ་འདིས་བཤེས་གཉིན་བསྟོན་ཚུལ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་བར་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཆང་

བར་བསྐྱུས་ནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་སྒྲིམ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་
འཛིག་སྒྲིམ་གྱིས། དབྱུང་ནས་བསྒྲིམ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་དེ་ལ་ནས་འབྲིད་པས་
ན་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་རོ།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་རེ་
ལ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བར་ཆེ་དེ་ལ་ནས་ཉམས་སུ་སྤངས་
པས་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་མི་འཆར་བར་མ་ཟད། དེ་དག་
ལ་ཕྱིར་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་ཆེ་བ་
རྣམས་ནས་བཤུད་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་ནི་པལ་ཆེར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དབྱུང་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤང་ལ། དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་དོར་
ན་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ངེས་པ་རི་ལྟར་སྒྲུ། དེ་དག་
གདམས་པའི་མཆོག་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་མཛད་པ་ལས་ལྷག་པའི་གདམས་
ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་གིས་ཉིད། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ན། རྒྱུད་སྡེ་ཟབ་མོ་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱང་ཆེ་གས་མེད་པར་
གདམ་ངག་ཏུ་ཤར་ནས་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ངེས་
པ་སྒྲུས་ཏེ། དེ་རྣམས་གདམ་ངག་དངོས་མིན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་དུ་འཛིན་
པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པར་བསྒྲོག་པར་འགྱུར་རོ།

ཀྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟེན་པ་ནི།

གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་
གདམས་པའི་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་ལས་
དང་པོ་བས་ནི་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་དག་ལ་ཞུགས་ཀྱང་
དགོངས་པ་མི་རྟེན་ལ། རྟེན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་ཆེགས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བ་ལ་སྟོས་སོ། །སྤྱི་མཐོང་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ན་ནི་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟེན་གས་
པར་འགྱུར་རོ། །གདམས་པ་འདིས་ནི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གནད་ལ་
ངས་པ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་སྟེར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་སྐབས་རྣམས་སུ་རྒྱས་
པར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བ་ནི།

པར་དཀར་པོ་དང་བདེན་པ་པོའི་ལེ་ཏུ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། སངས་
རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་འཛང་རྒྱ་བའི་ཐབས་སྟོན་
པར་མ་གོ་བར། འགའ་ཞིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དང་འགའ་ཞིག་འཛང་
རྒྱ་བའི་གེགས་སུ་བབྱང་ནས་བབྱང་ངན་དང་རིགས་མི་རིགས་དང་ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་དུ་སྒྲེ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྟོབ་དགོས་ལ་འདི་ལ་སྟོབ་མི་
དགོས་སོ་ཞེས་དོར་བྱར་བབྱང་ན་ཆོས་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་

བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་
 བའི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ཕྱོེ། །འཇམ་དཔལ། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 གསུངས་པའི་བཀའ་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་ཤེས་ལ། ལ་ལ་ནི་ངན་པར་
 འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་སྤྱོད་བའོ། །གང་ཆོས་སྤྱོད་བ་དེས་ཆོས་སྤངས་པས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན། དག་འདུན་ལ་ངན་དུ་བརྗོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པའོ་འདི་ནི་མི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤྱོད་
 བའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ། །འདི་
 ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤྱོད་བ་ཡིན་
 ནོ། །འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་
 ཆོས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་སྤངས་
 ན་དེའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་བ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གང་གིས་འཇམ་
 བུའི་གླིང་འདིར་ནི། །མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་བཤེགས་བྱེད་པས། །གང་གིས་
 མདོ་སྤེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི། །སྤྲིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་བྱད་འཕགས། །གང་གིས་གརྒྱའི་
 བྱེ་སྤྲོད་ཀྱི། །དབྱ་བཙམ་བསད་པར་གྱུར་པ་བས། །གང་གིས་མདོ་སྤེ་སྤྱོད་
 བྱེད་པའི། །སྤྲིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་བྱད་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་
 ཆོས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ལ་སྒོ་མང་དུ་སྤང་ནའང་སྤར་བསྟན་པའི་སྒོ་འདི་ཆེ་ཤོས་
 སུ་སྤང་བས་འབད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤར་བསྟན་པ་སྤར་གྱི་ངེས་
 པ་རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱོག་པར་འབྱུར་བས་ཉེས་སྤྱོད་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་

བའོ། །དེས་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་པོའི་ལེ་ཏུ་དང་དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ་
མང་དུ་བལྟས་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་སྤྲོང་གི་སྒོ་གཞན་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤམ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ།

ཉན་པའི་ཚུལ་དང་། བཤམ་པའི་ཚུལ་དང་། མཐུག་ཏུ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་
བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ།

ཆོས་ཉན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།

ཆོས་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་བསམ་བཤམ། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ལ་རིམ་གྱི་
བསྐྱེད་བཤམ། ཉན་པའི་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཐོས་པའི་ཆོས་ལས་
ཐོས་པས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཐོས་པས་སྒྲིག་ལས་སྒྲིག་པར་
བྱེད། །ཐོས་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྤྲོང་། །ཐོས་པས་མྱ་ངན་འདས་པ་འཐོབ། །
ཅེས་དང་། ཇི་ལྟར་བྱིམ་ནི་ལེགས་གཡོགས་བཤམ། །ཐུན་པས་ཁེབས་པའི་ནང་
ཞུགས་ན། །གཟུགས་རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་གྱང་ནི། །མིག་ལྡན་བཞིན་དུ་
མི་མཐོང་བ། །དེ་བཞིན་འདི་ན་རིགས་སྐྱེས་པའི། །མི་ནི་སྒོ་གྲོས་ལྡན་གྱུར་
གྱང་། །སྒྲིག་པ་དང་ནི་དགོ་བའི་ཆོས། །མ་ཐོས་བར་དུ་ཤེས་མི་འགྱུར། །མིག་

ལྷན་མར་མེ་ཡོད་པ་ཡིས། །གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་ནི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་
 དགོ་དང་སྤྲིག་པའི་ཆོས། །ཐོས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཐོས་པས་ཡིད་ནི་དད་གྱུར་ནས། །ལེགས་
 པར་དགའ་ལ་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་གཉི་ལྷག་མེད་པར་
 འགྱུར། །རང་གི་ཤས་ཀྱང་དེ་ནི་ཉོ་བའི་རིགས། །ཐོས་པ་གཉི་ལྷག་ལྷན་སེལ་
 སྒྲོན་མེ་ཡིན། །རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་མི་འབྲེར་ནོར་གྱི་མཆོག་ །ཀྱན་ཏུ་སྔོངས་
 པའི་དབྱ་འཛོམས་མཆོན་ཆ་ཡིན། །ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་སྒྲོན་པ་གྲོགས་གྱི་
 མཆོག་ །སྔོངས་པར་གྱུར་ཀྱང་མི་འགྱུར་མཛུ་པོ་ཡིན། །གནོད་པ་མེད་པ་
 ལྷ་ངན་ནད་གྱི་སྒྲན། །ཉིས་པ་ཆེན་པོའི་དབྱང་འཛོམས་དབྱང་གི་མཆོག་ །
 གྲགས་དང་དཔལ་དང་གཉེར་གྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། །ཡ་རབས་རྣམས་དང་
 ལྷ་ན་སྐྱེས་གྱི་མཆོག་ །ཆོགས་གྱི་ནང་ན་མཁས་པ་མགྱ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། ཐོས་པའི་རྗེས་འཇུག་བསྐྱབ་པ་སྦྱང་པོར་བྱེད། །སྐྱེ་བའི་རྔོང་ལས་
 ཆོགས་ཆུང་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་
 ལ་སྦྱང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་བསྐྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་
 བརྒྱ་ལམ་ན་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བས་དགོན་པའི་དོན་གྱིས་
 རིན་པོ་ཆེའི་འདུ་ཤེས་དང་། འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་རྗེ་
 ཆེར་བསྐྱེད་པས་མིག་གི་འདུ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གྱིན་པ་དེས་རྗེ་
 ལྟ་བ་དང་ནི་སྦྱེད་པ་རྣམས་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་།
 མཐར་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་སྦྱེར་བས་ཕན་

ཡོན་ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་ལྷས་མཉན་དགོས་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་ནི་ཐོས་
པའི་པན་ཡོན་སེམས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སའི་སྣང་པོའི་མདོ་ལས། གཅིག་ཏུ་དད་ཅིང་གྲུས་པས་
ཆོས་མཉན་གྱི། །དེ་ལ་འབྲུ་ཞིང་སྐྱར་བར་མི་བྱའོ། །ཆོས་སྤྱོད་ལ་མཆོད་པ་
བྱ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་འདྲ་བར་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བར་བལྟས་ལ་སེལ་བའི་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་བཀྲར་
སྟེ་དང་སྟེད་པས་མཆོད་དེ་མ་གྲུས་པ་སྤང་ཞིང་། བྱང་ས་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་དང་ཆོས་སྤྱོད་ལ་གནས་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་
པ་ལྟར་མཉན་ཏེ། ཁེངས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། དུས་སྟུ་ཉན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་
བྱེད་པ་དང་སྟེ་ཁྱེད་པ་དང་མི་ཁྱོ་བ་དང་རྗེས་སྟུ་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷན་ཀ་མི་
ཆོལ་བ་དུག་གིས་ཉན་པའོ། །བྱད་གསོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི།
ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་ལ་གྲུས་པ་དང་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་དུ་མི་གསོད་པའོ། །
གནས་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་རིགས་དམའ་བ་
དང་བྱད་ངན་པ་དང་ཆིག་འབྲུ་ངན་པ་དང་ཆིག་རྩལ་ཅིང་མི་སྟན་པར་སྤྱོད་པས་
འདི་ལ་མི་མཉན་ནོ་སྟུམ་པ་འདོར་བའོ། །སྤྱེས་པའི་རབས་ལས་ཀྱང་། རབ་
ཏུ་དམའ་བའི་སྟན་ལ་འདུག །དུལ་བའི་དཔལ་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱེད། །དགའ་
དང་ལྡན་པའི་མིག་གིས་བཟླ། །ཆིག་གི་བདུད་ཅི་འཕྱང་བ་བཞིན། །གྲུས་པ་

བསྐྱེད་ཅིང་ཅེ་གཅིག་བརྟུང་། །རབ་རྟུ་དང་ལ་བྲི་མེད་ཡིད། །ནད་བས་སྦྲན་
པའི་ཆོག་ཉན་བཞིན། །རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ཉན་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ།

ཉན་པའི་ཚུ་ལ་དངོས་ལ་གཉིས། སྒོད་ཀྱི་སྒྲིན་གསུམ་སྤང་བ། འདུ་ཤེས་
དུག་བསྐྱེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒོད་ཁ་སྐྱབ་པ་དང་། ཁ་གྱེན་དུ་བཟེད་ཀྱང་
མི་གཙང་བ་དང་། གཙང་དུ་བྱིན་ཀྱང་ཞབས་རྒྱལ་ན། དེར་ལྟས་ཆར་པ་
ཀྱང་ནད་དུ་མི་འགོ་བ་དང་། སོང་ཡང་མི་གཙང་བས་སྐགས་པས་འཁྱུང་བ་
ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་མི་འགྱུར་བ་དང་། མི་གཙང་བས་མ་བསྐྱད་ཀྱང་
ནད་དུ་མི་གནས་པར་བགས་ནས་འགོ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འཆད་པའི་
གྲར་བསྐྱད་དུ་བྱིན་ཀྱང་ན་ལེགས་པར་མི་གཏོད་པ་དང་། གཏད་དུ་བྱིན་ཀྱང་
ལོག་པར་བཟུང་བའམ་ཀུན་སྒོང་སྒྲིན་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒྲིན་དེ་
དག་མེད་ཀྱང་ཉན་པའི་དུས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོག་དང་དོན་རྣམས་བརྟན་པར་
མ་བྱས་པར་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པར་གྱུར་ན། ཆོས་ཐོས་པ་
དགོས་པ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བས་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཏེ། དེ་གསུམ་
ཀྱི་གཉེན་པོར་མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་རྟུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག་
ཅེས་ཆོག་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་ས་ནས། ཀུན་ཤེས་པར་
འདོད་པ་དང་ཅེ་གཅིག་པ་དང་ན་སྐྱགས་པ་དང་ཡིད་བརྟུང་པ་དང་སེམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་ནས་ཉན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འདུ་ཤེས་དུག་བསྐྱེན་པ་ལ། རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་

པ་ནི། སྒྲིན་འཇུག་ལས། བ་མལ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ཡང་། །སྒྲིན་པའི་ངག་
བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱ་ཡི། །ནད་ཀྱིས་ཏྱག་
བཏབ་སྒྲིན་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱན་རིང་བ་གསོ་དགའ་བ་
སྤྱག་བསྐྱེད་བྱ་པོ་བསྐྱེད་པའི་ནད་ཆགས་སོགས་ཉེན་མོངས་པས་དུས་
ཏྱག་ཏུན་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེར་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། །ཀ་མ་བའི་ཞལ་
ནས། དོན་ལ་མི་ན་ན་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ་དུག་གསུམ་
ཀྱི་གཙོང་ནད་ཆེན་པོས་ཐེབས་ནས་ནད་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་འོ་སྒྲོལ་
ཀྱིས་ན་བར་ཡེ་མ་ཤེས་གསུང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་སྒྲིན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་
བཞག་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཆབས་པོ་ཆེས་
བཏབ་པ་ན་སྒྲིན་པ་མཁས་པ་འཆོལ། དེ་དང་ཕྱད་པ་ན་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་
ཅི་བེར་ཉན་གྲས་པས་བསྐྱེན་བཀྱར་བ་ལྟར། ཆོས་སྒྲིན་པའི་བཤེས་གཉེན་
ལའང་དེ་ལྟར་འཆོལ་བ་དང་རྟེན་ནས་ཁུར་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་དུ་འཛིན་ཏེ་ཅི་
གསུང་བསྐྱབ་ཅིང་གྲས་པས་བསྐྱེན་བཀྱར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་
ཆེ་སྤྱད་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཆོལ་བ་ཡི། །བསམ་པ་བྱ་ག་
ལྟར་མཁས་པས་ང་རྒྱལ་ངེས་བཅོམ་སྟེ། །ནད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་གསོ་བྱེད་
སྒྲིན་པ་བསྐྱེན་པ་ལྟར། །གཡེལ་བ་མེད་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་ལོ། །རྗེས་སུ་བསྐྱོན་པ་ལ་སྒྲིན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་ནི། །ནད་པས་སྒྲིན་པས་སྤྱར་བའི་སྒྲིན་ལ་གཅེས་སྤྱས་ཆེན་པོ་བྱེད་
པ་ལྟར། ཆོས་སྤྱོད་པས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱོན་པ་ལ་

གལ་པོ་ཆེར་མཐོང་ནས་འབད་བ་དུ་མས་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་ཅིང་བརྟེན་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆུད་འཛུལ་བར་མི་བྱེད་པའོ།

ནན་ཏན་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་ལ་ནད་འཆོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་
བ་ནི། ནད་པས་སྤྲན་པས་སྦྱར་བའི་སྤྲན་མ་འཐུངས་ན་ནད་ནི་མི་རྒྱས་པར་
མཐོང་ནས་འཐུང་བ་ལྟར། ཆོས་སྤྲ་བས་བསྟན་པའི་གདམས་པ་ཉམས་སུ་
མ་སྒྲངས་ན་ཆགས་སོགས་གཞོམ་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་
ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉམས་ལེན་མེད་པར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསོག་
པའི་ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་མཛེ་ཅན་ལག་བ་དང་རྒྱང་བ་ཆད་པ་ལ་
སྤྲན་བྱུང་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་བསྟེན་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལྟར། འོ་སྒོལ་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་གཞི་ཆ་བས་ཅན་གྱིས་ཐེབས་པ་ལ་
གདམས་ངག་གི་དོན་ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཅམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མི་
ཆོག་པས། ལམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་དབྱེད་ཅིང་ཆུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་འབད་འཆུལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
ཅ་རྒྱ་གོ་མིས་བཤགས་བསྟོད་ལས། དེར་ཡང་རྒྱན་དུ་སེམས་ནི་རྣམ་མོངས་
ལ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་ནད་གཞི་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །མཛེ་ཅན་རྒྱང་བ་ལག་བ་
ཆད་པ་ལ། །ཐང་འགའ་སྤྲན་བསྟེན་པ་ཡིས་ཅི་བགྱིར་མཆི། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ།
དེ་ཡོད་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འཐུང་ལ། དེ་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་ན་ཉོན་མོངས་
པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་དུ་གདམས་པའི་དོན་མི་བསྐྱབ་པར་ཉན་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་

འགྱུར་བས། སྒྲོན་པ་བཙལ་ནས་སྒྲོན་མི་འབྱུང་བར་སྒྲོན་སྒྱུར་བ་ཁོ་ན་ལྟར་
སྒྲངས་ན་ནད་པ་ནད་ལས་མི་ཐར་བ་དང་འབྲས་ལྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
ལས། མི་དག་ན་ཞིང་ལུས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ། །ལོ་གངས་མང་པོ་རེས་འགའ་
མ་ཐར་བ། །དེ་ནི་ཡུན་རིང་ནད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པས། །ནད་རྣམས་གསོ་བའི་
ཕྱིར་ཡང་སྒྲོན་པ་བཙལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ཡིས་བཙལ་བ་ཡིས། །སྒྲོན་
པ་མཁས་ཤིང་རིག་པ་དེ་ཉིད་དེ། །དེས་ཀྱང་སྒྲིང་རྗེ་ཉི་བར་བཞག་ནས་ནི།
སྒྲོན་འདི་བཏང་བར་གྱིས་ཞེས་བྱིན་པ་དང་། །སྒྲོན་མང་བཟང་ཞིང་པངས་
པ་དེ་སྒྲངས་ནས། །ན་བ་འཆོ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་མི་འབྱུང་། །སྒྲོན་པས་མ་
ལན་སྒྲོན་གྱིས་མ་ཉེས་ཏེ། །ནད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉེས་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་
བསྒྲོན་པ་འདི་ལ་རབ་བྱུང་སྟེ། །སྟོབས་དང་བསམ་གཏན་དབང་པོ་ཀུན་རིག་
ནས། །བསྐྱོམ་པ་ལ་ནི་མངོན་པར་བཙོན་མི་བྱེད། །རིགས་པར་མི་བཙོན་ག་
ལ་མྱ་ངན་འདལ། །ཞེས་དང་། དས་ནི་རབ་ཏུ་བཟང་པོའི་ཆོས་བཤད་ཀྱང་།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡང་དག་མ་སྦྱད་ན། །ནད་པ་སྒྲོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོགས་
པ་དག་བདག་གི་ནད་ནི་གསོ་བར་མི་རུས་བཞིན། །ཞེས་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྦྱད་པར་བྱ། །ཆོག་ཙམ་བརྗོད་
པས་ཅི་ཞིག་འབྱུག། །སྒྲོན་དབྱེད་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །ནད་པ་དག་ལ་
ཕན་འགྱུར་རམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ནན་ཏན་ལ་ནི་ནད་སེལ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ནན་ཏན་ནི། །བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་པའི་སྒྲང་དོར་གྱི་

གནས་རྣམས་ལ་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་དགོས་
ཤིང་། དེ་ལ་ཐོས་དགོས་པ་དང་ཐོས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དགོས་པ་འང་
བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཐོས་པའི་དོན་ལ་རྒྱས་པ་དང་བསྟུན་པའི་ལག་ལེན་རེ་
གནད་དུ་ཆེད། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཐོས་པའི་ཆོས་ལས། གལ་ཏེ་ཐོས་པ་མང་
གྱུར་གྱང་། །ཚུ་ལ་བྲིམས་ལེགས་པར་མི་སྒྲིམ་ན། །དེ་ནི་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཕྱིར་
སྦྲད་ཅིང་། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་ཕྱན་སུམ་མིན། །གལ་ཏེ་ཐོས་པ་ཉུང་གྱུར་གྱང་། །
ཚུ་ལ་བྲིམས་ལེགས་པར་སྒྲིམ་བྱེད་ན། །དེ་ནི་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཕྱིར་བསྐྱགས་
ཤིང་། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་ཕྱན་སུམ་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། །
ཚུ་ལ་བྲིམས་ལེགས་པར་མི་སྒྲིམ་པ། །དེ་ནི་གཉི་གའི་ཕྱིར་སྦྲད་ཅིང་། །དེ་ཡི་
བརྟུལ་ཞུགས་ཕྱན་སུམ་མིན། །གང་ཞིག་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། །ཚུ་ལ་བྲིམས་
ལེགས་པར་སྒྲིམ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་གཉི་གའི་ཕྱིར་བསྐྱགས་ཤིང་། །དེ་ཡི་བརྟུལ་
ཞུགས་ཕྱན་སུམ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལེགས་གསུངས་ཐོས་པ་སྟོང་པོར་
ཤེས་པ་དང་། །ཉིང་རེ་འཛིན་དག་སྟོང་པོར་ཤེས་གྱུར་གྱང་། །གང་ཞིག་བག་
མེད་བརྒྱང་པོར་བྱེད་པ་དེའི། །ཐོས་དང་ཤེས་པ་དོན་ཆེན་མི་འགྱུར་རོ། །གང་
ཞིག་འཕགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་དགའ་ཞིང་། །དེ་བཞིན་ལུས་དང་དག་
གིས་སྟོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་བཟོད་ལྷན་གྲོགས་དགའ་དབང་པོ་བསྐྱམས། །
ཐོས་དང་ཤེས་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་འཐོབ། །ཅེས་དང་། ལྷག་བསམ་བསྐྱུལ་བ་
ལས་གྱང་། བདག་ནི་སྐྱབ་ཉམས་ད་ནི་ཅི་བྱ་ཞེས། །འཆི་བའི་དུས་ཆེ་བྱིས་པ་
སྤངས་བྱེད། །གཉིང་རྩེ་མ་གྱུར་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་བསྐྱུལ་འགྱུར། །སྐྱེ་ལ་དགའ་

བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་དང་། གར་ལ་བཟླ་བའི་ཁྲིད་ན་འདུག་པ་ཞིག
དཔའ་བོ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་བཞིན། །བདག་ཉིད་ནན་ཏན་ཉམས་
པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་དང་། བྱ་རམ་
ཤིང་ཤུན་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག། །ཤུན་
པ་ཐོས་པས་མིས་ནི་བྱ་རམ་རོ། །ཞིམ་པོ་རྟེན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་
ལྷར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྱི་བ་སྟེ། །རོ་ལྷ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྷ་
བས་ན་སྤྱི་ལ་དགའ་སྤངས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སེམས་ཤིག །
ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི།
ཆོས་གསུང་བ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྗེས་སུ་བྱུང་ནས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོས་འདི་ལྷ་བྱ་
མཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་ན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་
མ་རུང་སྟམ་དུ་སེམས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་འཆད་པའམ་ཉན་པ་ན་རང་
གི་རྒྱུད་ལོགས་སུ་བཞག། །ཆོས་ལོགས་སུ་བཞག་པ་དེས་ཅི་བཞག་གྲང་
གནད་དུ་མི་འགོ་བས་རང་གི་རྒྱུད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉན་པ་ཞིག་
དགོས་སོ། །དཔེར་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་ནག་མོག་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ཡོད་
མེད་རྟོག་པར་འདོད་པ་ན་མེ་ལོང་ལ་བཟླས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དྲི་མ་
སེལ་བ་ལྟར། རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོན་ཆགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཉན་པ་ན་ཆོས་
ཀྱི་མེ་ལོང་དུ་འཆར་ལ། དེའི་ཆེ་བདག་གི་རྒྱུད་འདི་ལྷ་བྱར་སོང་ངོ་ཞེས་ཡིད་

ལ་གདུང་བ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ནས་སྟོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་
བས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་པའི་རབས་ལས། བདག་
གི་སྟོང་པ་ངན་པའི་གཟུགས། །ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གསལ་མཐོང་ན། །ཡིད་
ལ་གདུང་བ་རབ་སྐྱེས་ཏེ། །བདག་ནི་ཆོས་ལ་སྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སུ་
ཏ་སའི་བྱས་རྒྱལ་སྤྲུལ་བ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཁྱེས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་དེའི་བསམ་པ་ཆོས་ཉན་པའི་སྟོང་དུ་གྱུར་པར་མཁྱེན་ནས་
ཆོས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་རྒྱལ་བསྐྱབ་དགོས། དེ་
ལ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ཆོས་ཐོས་པ་དགོས་པར་སྒྲུང་བས་ཆོས་མཉན་པར་
བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད། ཐོས་པའི་པན་ཡོན་དན་པར་བྱས་ཏེ་སྟོ་སིང་བ་
བྱས་ནས་སྟོང་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་མཉན་ནོ།།
གཉིས་པ།

ཆོས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།

ཆོས་བཤད་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པ། སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་
བསྐྱེད་པ། བསམ་པ་དང་སྟོར་བ་ནི་ལྟ་བུས་བཤད་པ། དུལ་གང་ལ་བཤད་
པ་དང་མི་བཤད་པའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་མི་བལྟ་བར་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་པན་ཡོན་ཆེ་སྟེ།
ལྟག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས། བྱམས་པ། ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ནི་ཟང་ཟིང་མེད་

པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟོ་མི་འདོད་པར་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་
སྒྲིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་པན་ཡོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དན་
པ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྩོ་གྲོས་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྩོ་དང་
ལྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་
དང་ལྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་སུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེ་སྤང་
ཚུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཉི་སྤྱལ་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདུད་ཀྱིས་
དེ་ལ་སྒྲུགས་མི་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་
རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དེ་ལ་བསྐྱུང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྟ་རྣམས་དེ་ལ་གཟེ་བྱིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་
མཛེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྒྲུགས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་མཛེལ་
བ་ཤེས་རྣམས་མི་སྤྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚིག་བཙུན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
དེས་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་
བ་དང་། མཁས་པས་བསྐྱུགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་དེ་
ཡང་རྗེས་སུ་དན་པར་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་མདོ་སྟེ་དུ་
མར་གསུངས་པའི་པན་ཡོན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་སྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་
བརྟན་པ་དང་ལྟན་པ་ནི། བསྐྱུང་བ་ལྟས་འགྱུར་གསལ་དུ་མོས་པ་དང་ལྟན་པར་
བསྐྱུར་ལ། འགྱུར་རྟེང་ཁ་ཅིག་ལས་བརྟན་པ་དང་ལྟན་པར་བསྐྱུར་རོ།
སྟོན་པ་དང་ཚོས་ལ་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུང་བ་ན་བཙུངས་

ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདན་བཤམས་པ་སོགས་མཛད་པ་ལྟར། ཆོས་ནི་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འང་བཀྱར་བའི་ཞིང་ཡིན་པས་ཆོས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་
 པོ་དང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་བྱ་ཏེ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ནི་ལྟ་བུས་བཤད་པ་ལ། བསམ་པ་ནི། སློ་གྲོས་
 རྒྱ་མཚོས་བྱས་པ་ལས་གསུངས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཞེས་ཀྱི། རང་ལ་སྟོན་
 པ་དང་ཆོས་ལ་སྟོན་དང་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ནད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ལ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཚུ་ལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་
 པ་དང་འཁོར་ལ་བྱམས་པ་བསྐྱོམ། གཞན་མཐོ་བར་དོགས་པའི་སྤྲུལ་དོག་
 དང་སྤྱི་བཤོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་དང་ཡང་ཡང་འཆད་པས་ངལ་བའི་སྦྱོ་བ་
 དང་བདག་ཉིད་སློགས་ཤིང་གཞན་ཀྱི་སྦྱོན་སྦྱང་བ་དང་ཆོས་ལ་དཔེ་མཐུད་
 བྱེད་པ་དང་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་བལྟ་བ་སྤངས་ཏེ། རང་
 དང་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དུ་བསྟན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ཉིད་
 བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བྱས་བྱས་
 ཤིང་གཙང་སྤྱོད་དང་ལྷན་པས་གོས་གཙང་མ་བགོས་ཏེ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་
 འོང་བའི་ས་སྤྱོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱི་དང་སྟན་ལ་འཁོད་ནས། བདུད་ཚར་བཅད་
 པའི་སྤྲུལ་ཁ་ཏོན་དུ་བཏོན་ན་དེའི་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་དུ་
 བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་མི་འོང་ལ། འོངས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱ་
 བར་མི་རྒྱས་པར་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་བྱས་པ་ལས་གསུངས་པས་སྤྲུགས་དེ་
 གཤོན་ལ། བཞིན་ཀྱི་མདངས་རབ་དུ་གསལ་བས་དོན་ངེས་པའི་ཡན་ལག་

དཔེ་དང་གཏན་ཆོག་གས་དང་ལུང་དང་ལྡན་པར་བཤད་དེ། དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་
དཀར་པོ་ལས། མཁས་དེ་རྟག་ཏུ་སྤྲུག་དོག་མེད་པར་ནི། །སྤྱི་ཆོག་སྤོན་ལྡན་
སྤྱན་པའི་གཏམ་ཡང་སྟོན། །ལེ་ལོ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་རབ་སྤངས་ནས། །སྐྱོ་
བ་སྦྱུང་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་མི་བྱ། །མཁས་པས་མི་དགའ་ཐམས་ཅད་རྣམ་
པར་སྤངས། །བྱམས་པའི་སྟོབས་ནི་འཁོར་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཉིན་མཆོན་དུ་
ཡང་ཆོས་མཆོག་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །མཁས་པ་དེས་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཔེས།
འཁོར་རྣམས་མགུ་ཞིང་དེ་བཞིན་དགའ་བར་བྱེད། །དེ་ལ་རྣམ་ཡང་འདོད་པ་
ཅུང་ཟད་མེད། །ཟས་དང་སྐྱོམ་དང་བཟའ་དང་བཅའ་བ་དང་། །གོས་དང་མལ་
ཆ་ཆོས་གོས་རྣམས་དང་ནི། །ན་བའི་གསོས་སྤྲོད་དག་ཀྱང་མི་བསམ་སྟེ། །
འཁོར་རྣམས་ལ་ནི་ཅི་ཡང་མི་བསྤང་ངོ་། །གཞན་དུ་མཁས་པ་རྟག་ཏུ་བདག་
ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་འདི་དག་སངས་རྒྱས་འབྱུང་པར་ཤོག། །ཕན་ཕྱིར་
འཇིག་རྟེན་ཆོས་གང་བསྟན་པ་དེ། །བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱན་སྦྱུང་
སེམས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་བྱད་པར་ནི། འདུལ་བའི་མདོ་
ལས། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསོལ་བ་མ་བཏབ་
པར་མི་བཤད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཡང་སྟོད་བརྟག་པ་དང་སྟོད་དུ་
ཤེས་ན་མ་གསོལ་བར་ཡང་བཤད་དུ་རུང་བ་ནི། །ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན།
རབ་རྒྱས་བདག་གིས་མ་བསྐྱབས་ཞེས། །ཐོག་མར་ཆོག་དེ་བཟོད་པར་བྱ། །

སྤྱི་ནི་ཤེས་ཤིང་མཁས་ཡིན་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ནི། །བདག་
གིས་ངེ་སྒྲུབ་བཤད་བྱས་ཞེས། །སྤྱི་གྱིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ། །འཕྲུལ་དུ་
བརྗོད་པར་མི་བྱ་ཡི། །སྤྱོད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བྱ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་ནི་ཤེས་
གྱུར་ན། །གསོལ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་
ཡང་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། །འདུག་པ་ལ་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་པར་རོ། །
ཉལ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་པར་རོ། །སྟན་མཐོན་པོ་ལ་འདུག་པ་ལ་
སྟན་དམའ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་མི་བཤད་པར་རོ། །ངན་པ་དང་བཟང་པོ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །མདུན་དུ་འགོ་བ་ལ་བྱི་ནས་འགོ་ཞིང་མི་བཤད་པར་རོ། །ལམ་
ནས་འགོ་བ་ལ་ལམ་གྱི་འགྲམ་ནས་འགོ་ཞིང་མི་བཤད་པར་རོ། །མགོ་བོ་
གཡོགས་པ་དང་བརྗེས་པ་དང་གཟར་བ་དང་གཉའ་གོང་དུ་བསྐྱོལ་བ་དང་
སྟག་པར་བསྐྱོལ་བ་ལ་མི་བྱའོ། །མགོ་དོ་ཀར་ཅན་དང་ཞུ་གྱོན་པ་དང་ཅོད་
པན་ཅན་དང་སྤྱོད་བ་ཅན་དང་དགྱིས་པ་ལ་མི་བཤད་པར་རོ། །སྤྱང་པོ་ཆེ་
དང་རྟ་ཞོན་པ་དང་སྤྱོགས་དང་བཞོན་པའི་སྟེང་ན་འདུག་པ་དང་མཆིལ་སྟུམ་
གྱོན་པ་ལ་མི་བཤད་དོ། །ལག་ན་འཁར་བ་དང་གཏུགས་དང་མཆོན་དང་
རལ་གྱི་དང་དག་ཆ་ཐོགས་པ་དང་གོ་ཆ་གྱོན་པ་ལ་མི་བཤད་པར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྟོག་པ་ལ་ནི་བཤད་དུ་རུང་སྟེ་མི་ན་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ།

མདུག་དུ་བྱུང་མོང་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།

བཤའ་བ་དང་མཉན་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་སྟོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་བ་དྲག་པོས་བསྟོ་བར་བྱའོ།
དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བཤའ་ཅིང་ཉན་ན་བྱུང་རེ་ཅམ་ལའང་རི་སྐད་
གསུངས་པའི་ཕན་ཡོད་རྣམས་གདོན་མི་བ་བར་འབྱུང་ལ། ཆོས་ཉན་བཤའ་
གནད་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲིབ་ལ་མ་གྲུས་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་སྤར་བསགས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདག་ཅིང་། གསར་དུ་
གསོག་བ་རྣམས་ཀྱང་འཕྲོ་འཆད་བ་དང་། འཆད་བ་དང་ཉན་པའི་ཚུལ་གནད་
དུ་སོང་བས་བཤའ་པའི་གདམས་ངག་གིས་ཀྱང་རྒྱད་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་
འགྱུར་བར་གཟིགས་ནས། སྤྱིར་ན་དམ་བ་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ནན་ཏན་
མཛད་ཅིང་བྱུང་བར་དུ་གདམས་ངག་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ནན་ཏན་
ཤིན་དུ་ཆེ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནི་གདམས་བ་ཆེན་པོར་སྤང་སྟེ་འདི་ལ་ངས་
བ་མ་ཉིད་ཅིང་སྟོ་སྒྲ་མ་འགྱུར་བས་ཆོས་བཅའ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་རི་ཅམ་བཤའ་ཀྱང་
སྟོ་བདུད་དུ་བབ་བ་ལྟར་གྱུར་ནས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་སུ་
འགྲོ་བ་ཆེས་མང་བར་སྤང་དོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་གཅིག་ནས་འཕྱགས་ན་བཙོ་
སྤེའི་བར་ཞེས་བེར་བ་ལྟར་ཡིན་པས། ཉན་བ་དང་བཤའ་བ་ལམ་དུ་གཏོང་
ཚུལ་འདི་ལ་སྟོ་དང་ལྟན་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་ནས་འཆད་བ་དང་ཉན་བ་བྱུང་
ངས་ཀྱིས་མ་མཐའ་རེ་དང་ལྟན་པར་བྱ་སྟེ། གདམས་བ་སྟོན་པའི་སྟོན་འགྲོའི་

མཆོག་ནི་འདི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་
གཅེས་གཅེས་རྣམས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གདམས་པའི་སྟོན་འགྲོ་བ་འད་ཟེན་ཏོ། །

བཞི་པ་གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སྟོབ་མ་ངི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་།

བསྟེན་ནས་སྟོ་ངི་ལྟར་སྐྱང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེས་པ་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་རུང་ཟད་སྟོས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། སྐྱིང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་
བསྟེན་པའོ། །དང་པོ།

དེས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་རུང་ཟད་སྟོས་ཏེ་བཤད་པ་ནི།

སྐྱིང་པོ་དེས་པར་བསྐྱུ་བ་ལས། རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས།
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟེན་བྱས་ལ། །ཞེས་དང་། པོ་ཏྱི་བའི་གསུང་སྟོས་
དོལ་བས་བསྐྱིགས་པ་ལས་ཀྱང་། མན་ངག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་འགོ་ནི།
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མི་བཏང་བ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྟོབ་མ་ལ་
རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་སྟེ་བ་དང་སྟོན་སྣ་གཅིག་འབྲིབ་པ་ཡན་ཆད་བདེ་

ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནི་དམ་པའི་བཤེས་ཡིན་པས་ཐོག་མར་
དེ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གལ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས། མདོར་
ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་སྟོན་པ་དང་། ས་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གཟུངས་དང་། སློབས་པ་དང་། བསྟོ་
བ་དང་སྟོན་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་ནི། ལྷ་མ་ལ་རག་ལས། ལྷ་མ་ཙ་བར་གྱུར། ལྷ་མ་ལས་བྱུང་། ལྷ་
མ་སྟེ་གནས་དང་སྟེ་མཆོད་དུ་གྱུར། ལྷ་མས་བསྟེན། ལྷ་མས་སྟེལ། ལྷ་མ་ལ་
བཏེན། ལྷ་མ་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །པོ་ཉོ་བའི་
ཞལ་ནས་གྱུར། རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷ་མ་ལས་གལ་ཆེ་བ་མེད་དེ། ཆེ་
འདིའི་བྱ་བ་བལྟས་ནས་བྱས་པས་ཆོག་པ་ལ་ཡང་སློབ་མཁན་མེད་པར་མི་
འོང་ན་ངན་སོང་ནས་འོངས་མ་ཐག་པ་འགོ་མ་སྤྱོད་བའི་སར་འགོ་བ་ལ་ལྷ་མ་
མེད་པར་ག་ན་འོང་གསུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་དུག །བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོད་ཉིད། སྟེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཆོད་ཉིད། དེས་དེ་རི་
ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ། བསྟེན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས།
དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ།

བསྟེན་བྱ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི།

སྤྱིར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་སྤྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་
 ལ་རིམ་གྱིས་ཁྱིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྲིང་བའི་
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།
 བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉིད་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བརྩོན་བཅས་ལུང་
 གིས་ལྷག །དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་སྤྲུལ་ཁས་ལྷན། །བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་
 སྟོ་བ་སྤངས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་བཤེས་གཉེན་ཆོས་བཅུ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ལ་
 སྟོབ་མས་བསྟེན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རང་མ་དུལ་བས་གཞན་
 འདུལ་བ་གནས་མེད་པར་གསུངས་པས་གཞན་འདུལ་བའི་སྤྲུལ་མ་དེས་ཐོག་
 མར་རང་གི་རྒྱད་བརྒལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །འོ་ན་རི་ལྷར་བརྒལ་བ་ཞིག་
 དགོས་སྟུང་ན། གང་བྱང་བྱང་གི་སྤྱབ་པ་བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་
 མིང་བཏགས་པ་རེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་མི་པན་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟོན་པ་སྤྱི་
 དང་མཐུན་པའི་རྒྱད་འདུལ་ལྷགས་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་དུལ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དུལ་
 བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ཏག་ཏུ་འབད་པས་
 བདའ་བ་ཡི། །སེམས་ཏྲ་ཁ་སྒྲན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་རྗེན་བརྒྱ་
 པ་ཡི། །སྒྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། ལུང་རྣམ་འབྲེད་ལས།

གདུལ་བྱ་མ་ཐུལ་བ་ཡི་སྤང་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉ་དམུ་ཁྱོད་
འདུལ་སྐྱོང་མཁན་གྱིས་སྤང་བཟང་པོས་འདུལ་བ་ལྟར། དབང་པོ་ལོག་པའི་
ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཉ་དམུ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་ན་ཆར་
གཙོད་ཅིང་། འབད་པ་དུ་མས་བྱ་བར་འོས་པའི་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱབས་པས་སེམས་ཀྱི་ཉ་དུལ་བར་བྱས་པའོ།

ཞི་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལོགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་འཇུག་
སྤྱོད་ལ་བྱན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་པས་སེམས་ནང་དུ་ཞི་བར་གནས་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱེས་པའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི། སེམས་ལས་སུ་
རུང་བའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པས་
ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་དུལ་
བར་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཙམ་དང་ལྡན་པས་མི་ཚོག་གི། །ལྷང་
གི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་ལྡན་དགོས་པས་ལྷང་གིས་བྱུག་ཅེས་པ་ནི། སྡེ་སྡོད་
གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་
ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲ་མ་བྱ་བ་བཤད་པ་ན་འབྲམས་སྐྱས་པར་གོ་བ་
སྐྱེད་ལ་ལག་རྟུ་ལེན་པ་ན་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལ་གང་པན་དང་ཐད་ཀར་དོན་དུ་
གང་འབྱུར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་ངོ། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། ཤེས་རབ་
གྱི་བསྐྱབ་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། དེ་མེད་ནའང་ལྷང་རིགས་གྱིས་
རྟོགས་པས་ཀྱང་འབྱུབ་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ལྷང་རྟོགས་དང་ལྡན་ཡང་སློབ་མ་

ལས་དམན་པ་དང་མཉམ་པས་མི་ཚོག་པས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
མཛེས་བཞེས་ཀྱི་ཚོམས་ལས། དམན་པ་བསྟེན་པས་མི་དག་ཉམས་འགྱུར་
ཞིང་། །ཐད་ཀར་བབ་པ་བསྟེན་པས་སོན་གནས། །གཙོ་བོ་བསྟེན་པས་དམ་
པ་ཐོབ་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་བདག་པས་གཙོ་རྒྱུར་བསྟེན་པར་བྱ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་། །ཞེས་རབ་ཆེས་མཚོག་ལྡན་པ་ཡི། །གཙོ་བོ་གང་
ཡིན་དེ་བསྟེན་ན། །གཙོ་བོ་བས་ཀྱང་ཆེས་གཙོ་རྒྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཕུ་ཚུང་བས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསན་ཅ་ན་དེ་ལ་ནི་ང་
ཡར་བལྟ་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། མཐའ་བཞིའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་དུ་སྐྱེད་བའི་
གད་པོ་དེ་རྣམས་ལ་མིག་རྟེན་བྱེད་གསུང་བ་ལྟར། ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ལ་མིག་
ཡར་བལྟ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་དྲུག་པོ་དེ་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་
ཡོན་ཏན་ནོ།

ལྷག་མ་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་འཇོག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ།
ཐུབ་རྣམས་སྒྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་འབྱུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཕྱག་གིས་
མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སློ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་
བསྟེན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་ལ་ལམ་མ་ཞོར་
བར་བསྟེན་ནས་རྗེས་སུ་འཇོག་པ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲིག་པ་ཚུས་འབྱུ་བ་སོགས་
བྱར་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་བཞི་ལས། སྤྱོད་མཁས་པ་ནི། རི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་
པ་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་གདུལ་བྱའི་སློལ་སྐྱེལ་བ་ལ་གཙོ་བོ། །བཙེ་བ་ནི།
ཆོས་སྟོན་པའི་ཀྱན་སློང་དག་པ་སྟེ་རྟེན་བཀྱར་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བར་བྱམས་

པ་དང་སྒྲིང་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོན་པའོ། །པོ་ཏྲོ་བའི་ཞལ་ནས་སྐྱུན་
སྤྲེལ། མི་མོའི་བྲ། ཅི་ཅམ་པའི་ཆོས་བཤད་ཅིག་བྲས་ཏེ་ལེགས་སོ་གཅིག་
ཀྱང་བདག་གིར་བྱེད་མ་སྟོང་། འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་པ་མིན་པ་མེད་གསུང་བ་
འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པར་གདལ། བཙུན་བཅས་ནི། གཞན་གྱི་དོན་ལ་
སློབ་བཏུན་པའོ། །སློབ་སྤངས་པ་ནི། ཡང་ཡང་འཆད་པས་མི་ངལ་བ་སྟེ་
འཆད་པའི་དཀའ་སྐྱུད་བཟོད་པའོ། །པོ་ཏྲོ་བའི་ཞལ་ནས། བསྐྱབ་པ་གསུམ་
དང་དེ་ཉིད་ཏྲིགས་པ་དང་སྒྲིང་བཅེ་བ་ལྷ་གཙོ་བོ་ཡིན། རེད་གྱི་སློབ་དཔོན་
ཞང་བཙུན་ཀྱན་ལ་མང་དུ་ཐོས་པའང་མེད་སློབ་བཟོད་པའང་མེད་པས་སྤྲོ་བོ་
འིན་དུ་གཅགས་པ་རེ་བྱེད་པའང་མེད་དེ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཡོད་པས་དུང་ན་སྤྲེལ་
པ་ལ་ཕན། གཉན་སྟོན་ལ་སྤྲེལ་མཁས་པ་ཡེ་མེད་ཡོན་བཤད་རེ་བྱེད་པའང་འདི་
ཀྱན་གྱིས་ད་རེས་མི་གོ་སྟམ་པ་ལས་མི་ཤེས་ཏེ་སྤྲེལ་པོ་ཡོད་པས་སྤྲེལ་བ་ལ་
ཕན་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་མེད་པར་
དེ་དག་གི་བསྐྱགས་པའང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་རང་གི་འཆོ་བ་བསྐྱབ་པ་ནི་
དགོ་བའི་བཤེས་སྤྲེལ་མི་འོས་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པས་འཆོ་བ་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཅན་དན་དོན་དུ་གཉེར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་ལ་དེ་ཡོད་དམ་
ཞེས་སྤྲེལ་པ་ན་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲེལ་བ་དང་འདྲ་བར། དོན་མེད་པར་ཆིག་ཅམ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཕྱི་མའི་དུས་ལ་དགོ་སྟོང་ནི།
།སྟོམ་པ་མེད་པ་མང་པོ་དག། མང་དུ་ཐོས་པ་དག་འདོད་འགྱུར། །ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྐྱགས་པ་བརྗོད་བྱེད་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད། །ཅེས་ཉིང་

དེ་འཇིན་ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། ཇི་ལྟར་
 སྐྱེས་བྱ་ལ་ལ་དག། ཁྱེད་དག་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། སྐྱོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་
 ཞེས། ཁྱེད་དག་དག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད། དེ་རྣམ་མི་གཞན་ལ་ལ་ཡིས། དེ་
 ལྟར་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་ཡི། ཁྱེད་དག་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ཏམ་ཞེས། སྐྱེས་
 བྱ་ལ་ལས་དེ་དྲིས་ན། སྐྱེས་བྱ་དེ་ལ་སྐྱར་སྐྱས་པ། གང་གིས་འཆོ་བར་བྱེད་
 པ་ཡི། སྐྱོས་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་དེ། སྐྱོས་དེ་ང་ལ་མེད་ཅེས་སྟེ། དེ་
 བཞིན་རྣལ་འབྱོར་མི་བཙོན་པ། ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱགས་པས་འཆོ་བ་དག
 ཕྱི་མའི་དུས་ན་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་མེད། ཅེས་སྟེ།
 མ་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱ་མ་ནི་གཏན་གྱི་འདུན་མའི་རྩ་བ་ཡིན་
 པས། སྐྱ་མ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ལ་
 མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་འཆོལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། སྐྱ་མ་བསྟེན་པར་
 འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་
 དང་ལྡན་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆང་
 བར་རྟེན་པ་དཀའ་བས་དེ་ལྟར་མ་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེས། དཔུང་བཟང་གིས་
 བྱས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་འཁོར་ལོ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྩ་ནི། རྩ་དང་ལྡན་ཡང་ལམ་
 དུ་མི་འགོ་ལྟར། དེ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་ཡི་ནི་གྲོགས་མེད་ན། ལྷུས་ཅན་དངོས་
 གྲུབ་འཕྲོ་བ་པར་མི་འབྱུར་རོ། དེ་ནི་སྐྱོ་ལྡན་གཟུགས་བཟང་གཙང་སྤྱོད་
 རིགས་ནི་བཙུན་ཞིང་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་དང་། སྐྱོབས་པ་ཆེ་ཞིང་དཔའ་ལ་

དབང་པོ་དུ་ལ། །སྟན་པར་སྤྲོ་ཞིང་སྤྱིན་པོད་སྤྱིང་རྗེ་ཅན། །བཀྱིས་དང་སྒྲོམ་
དང་ཉོན་མོངས་བཟོད་པ་དང་། །བྲམ་བེ་དང་ནི་ལྷ་གཞན་མཆོད་མི་བྱེད། །
བསྐྱིན་ཅིང་གཞོ་ལ་བྱས་པ་གཞོ་བ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་
གྲོགས་པོ་ཡིན། །དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་ལྡན་པ་དག །ཚོད་པའི་དུས་ན་
ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ན། །ཡོན་ཏན་བྱེད་དམ་བཞི་ཆ་བརྒྱད་ཆ་ཅན། །དེ་ལྟ་
བྱ་ནི་སྤྲགས་པའི་གྲོགས་པོར་བསྟེན། །ཞེས་གྲོགས་ལ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་
རྫོགས་གསུངས་པའི་བརྒྱད་ཆ་ལ་མ་མཐར་གསུངས་ལ། དེ་སྤྲོ་མ་ལའང་
མཚུངས་སོ་ཞེས་རྫོ་བོ་ཆེན་པོ་གསུང་བར་པོ་ཉོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་དོལ་པས་
བསྐྱིགས་པ་ལས་བཤད་པས། མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་ཆང་བ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་སྤྲོ་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱེབས་པའི་བརྒྱད་ཆ་དང་
ལྡན་པ་ལ་མ་མཐར་བུའོ།།

གཉིས་པ་སྟན་བྱེད་སློབ་མ་ནི།

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུར་གནས་སློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི། །ཉན་པོ་
སྟོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །སྤྲོ་པོ་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཞན་དུ། །མི་འགྱུར་ཉན་པ་
པོ་ལའང་མིན། །ཞེས་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཉན་པའི་སྟོད་དུ་རུང་བ་
དང་དེ་གསུམ་ཆང་ན་ཆོས་སྤྲོ་བ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོན་ཏན་དུ་སྤྲོ་གི་
སྟོན་དུ་སྤྲོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད་ཉན་པ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་

གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་གི་སྒྲིལ་དུ་མི་སྒྲུབ་བར་གསུངས་ཏེ། སྒྲོད་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་མ་ཆང་ན་ཆོས་སྤྲུལ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཆེས་ཡོངས་སུ་
 དག་ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་སྒྲིལ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིལ་ཅན་དུ་འཇུག་ལ། འཆད་པ་
 པོའི་སྒྲིལ་ཡང་ཡོན་ཏན་དུ་འཇིག་པར་འབྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་
 ན་བཞེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ཞིག་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལ་དེར་ངོ་
 ཞེས་པ་དཀའ་བས་དེར་ཞེས་ནས་བསྟེན་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་འདི་དག་ཆང་
 དགོས་སོ། །དེ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནི། རྟོགས་སྤྱང་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཡོད་ན་
 དེས་བསྐྱེབས་ནས་ཡོན་ཏན་མི་མཐོང་བས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དོན་མི་
 ཉིད་དེ། དབུ་མའི་སྟོང་པོ་ལས། རྟོགས་སྤྱང་བས་སེམས་གདུངས་པས།
 ཞི་བ་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་སྤྱང་
 ནི། རང་གི་ལུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞེ་སྤང་བའོ།
 དེ་འདྲ་བ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་དོར་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། རང་གི་འདོད་པ་བཏང་སྟེ་མཁན་པོ་དང་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་གྲུས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན་གཟུ་བོར་གནས་ཀྱང་ལེགས་
 བཤད་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་ཉེས་བཤད་ལམ་ལྟར་སྤང་གཉིས་རྣམ་པར་
 འབྲེད་པའི་སྟོའི་མཐུ་མེད་ན་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བས་དེ་གཉིས་གོ་བའི་སྟོ་དང་
 ལྟན་པ་དགོས་ཏེ། དེས་ནི་སྟོང་པོ་མེད་པའི་རྟོགས་དོར་ནས་སྟོང་པོ་ལེན་ནོ།
 །དེ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རི་མོའི་ཆོས་

ཉན་ལྟར་མི་ཚུམ་ན་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་
དགོས་སོ། །འབྲེལ་བ་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུས་པ་དང་ཡིད་གཏོད་
པ་གཉིས་བསྒྲུབ་ནས་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་
བ། ཉན་པའི་ཆེ་ཡིད་ལེགས་པར་གཏོད་པ། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུས་པ་
ཆེན་པོ་འཛོགས་པ། ཉེས་བཤད་དོར་ནས་ལེགས་བཤད་འཛིན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །
བཞི་པོ་དེའི་མཐུན་སྐྱེན་ནི་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། འགལ་སྐྱེན་འདོར་བ་ནི་
གཟུ་བོར་གནས་པའོ། །སྤྱོད་པ་བཞུགས་རུང་བའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཆང་མ་ཆང་
བརྟགས་ལ་ཆང་ན་དགའ་བ་བསྟོམ། མ་ཆང་ན་སྤྱི་མ་ཚུན་ཆོད་དུ་ཆང་བའི་
རྒྱུ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་པས་ཉེན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་མི་ཤེས་ན་རྟོག་དཔྱེད་མི་འཇུག་པས་དོན་ཆེན་པོ་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ།

དེས་དེ་རྒྱུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་སྒྲོད་དང་ལྡན་པ་དེས་སྤྱོད་པ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ལྡན་གོང་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆོས་
གྱི་བཀའ་བློན་ལོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་བ་ཤེས་སྟོན་པ་དང་གསང་སྤྱོད་པ་
གཉིས་རྣམས་ཐར་ཐར་པ་མི་མཐུན་ཏེ། གསང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་མང་སྟེ་བཤད་ཆང་
ལ་ཉན་པས་ཁམས་ནས་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་དགེ་བསྟོན་ཞིག་ཆོས་བཤད་

གྱིན་འདུག་པ་ལའང་མཉན་པས། འཁོར་རྣམས་གྱིས་དེ་ལ་ཉན་པ་སྤངས་ཞན་
བྱས་པས་བྱེད་རྣམས་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ང་ལ་པན་པ་གཉིས་བྱང་གསུང་སྐད།
དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་སློམ་ཅུང་སྟེ་ལྷ་ལས་མེད་པ་ལ་པོ་ཏོ་བ་དང་སྟོམ་པ་རིན་
ཆེན་སློམ་གཉིས་གྱིས་དེ་གཉིས་གང་ལེགས་བཀའ་བསྟོས་པ་ལ། སྟོམ་
སྤངས་པས་སྟོན་མཐོང་ཞིང་མ་དད་པ་སྟེ་བའི་རིང་ལ་དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་
ལུགས་དེ་ལེགས་པར་ཁ་འཆམ་པས་དེ་ལྟར་བྱ་གསུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་མད་
པར་སྤང་བས་དེ་ལྟར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བཀའ་བྲིན་མཐོས་པ་སྟེ་དང་བྱང་པར་དུ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
པའི་གདམས་ངག་གིས་སྟོ་ལེགས་པར་འབྲིད་པའི་བཤེས་གཉིན་དེ་རི་ལྟར་
བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

བསམ་པས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་།

སྟོར་བས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་པའི་བསམ་
པ་སྟེར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཙ་བ་དད་པ་སྤང་བ་དང་། བཀའ་བྲིན་
རྩིས་སུ་བྲན་ཏེ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོར་པོ་བཀོད་པ་ལས་སེམས་
དགྲུས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བར་གསུངས་པ་ནི་བསྟེན་
པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་དག་གྱང་བསྐྱུ་ན་བཞི་
ལས། རང་དབང་དོར་ནས་རང་ཉིད་སློམ་པའི་དབང་དུ་གཏོང་བ་ནི། བྱ་མཛོངས་

པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ། བྱ་མཛུངས་པ་དེ་བྱ་བ་ལ་རང་དབང་དུ་མི་འཇུག་གི་
པའི་དོར་བལྟ་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ངག་བཞིན་བྱེད་པ་ལྟར། དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དོར་བལྟ་བའོ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མཛོན་སུམ་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ཀྱང་། དེས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ཉམས་དོར་ཏེ་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་དེའི་སློབ་ཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་གྱི་སྲ་རུང་རུང་ལ་སྦྲ་ཤ་སྦྱིན་དུ་མི་
བརྟུབ་གསུང་ངོ། །མཛུངས་པ་དེ་སུས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་བཏན་པར་བྱེད་པ་
ནི། རྗེ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ། བདུད་དང་སྒྲིག་གྲོགས་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་
པའོ། །མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མཛུངས་པ་མི་ཏྲག་པ་དང་ངོ་མི་ཏྲག་པ་སྤང་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས་སོ། །སླ་མའི་བྱ་བའི་ཁུར་ཐམས་ཅད་འཁུར་བ་ནི། ས་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཏེ། ཁུར་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོ་བའོ། །པོ་ཏོ་བས་
སྦྱོན་སྒྲིལ་བྲ་པ་རྣམས་ལ། བྱེད་ངའི་དག་བཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་
ལྟ་བུ་དང་ཐུད་ནས་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །ད་
ཁུར་དུ་མི་འགོ་བར་རྒྱན་དུ་འགོ་བར་གྱིས་ཤིག་གསུང་བ་ལྟར་ངོ། །

ཁུར་འཁུར་བ་ན་རྒྱུ་བྱ་བ་ལ་དུག་ལས། ཁོར་ཡུག་གི་རི་ལྟ་བུའི་
སེམས་ནི། སྒྲིག་བསྐྱལ་ཅི་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་བསྐྱལ་བའོ། །སྦྱོན་
སྒྲིལ་བ་རུག་པ་ན་བཞུགས་ཅ་ན། སྒྲོམ་པ་ཡོན་ཏན་འབར་གང་བ་ཆེས་པས་
ཁམས་ཞན་ནས་རྩོ་བོ་གཞོན་རུ་གྲགས་ལ་འགོ་འདུག་གི་གྲོས་ཁུས་པས།
གནས་མལ་བདེ་བ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་བསྐྱད་པའང་ཅི་ཅ་མ་

ཞིག་བྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆོས་ཉན་པ་ད་རེས་
 ལས་མ་སྤོང་བ་ཡིན་པས་ཅོག་གོ་སྟོང་ཅིག་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །འདི་ག་ཉེན་
 གྱི་བྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། ངན་ལས་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་ལ་ཡང་
 ཡི་མི་འབྲིག་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། གཙང་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་གནས་རྫོབ་གསེབ་
 ཅིག་བྱང་བས་སྟོན་པས་ན་བཟའ་ཐམས་ཅད་གསེལ་ནས་རྫོབ་རྣམས་ཕྱགས་
 ཏེ་གནས་བྱང་ཆ་མེད་པར་ས་དཀར་སྐྱམ་པོས་གཡོགས། རོ་བོའི་མདུན་ན་
 མཇུལ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་འདུག་པས། རོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཨ་རེ་བྲོད་ལྟ་བུ་ཞིག་
 རྒྱ་གར་ན་ཡང་ཡོད་གསུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱག་བདར་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི།
 ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྟོང་ཞིང་རང་སླ་མ་ལས་
 དམའ་བར་འདྲིན་པའོ། །དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། ང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲང་
 བུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུ་མི་འབྱུང་གསུང་བ་དང་། སྒྱུན་སྤེལ་ཞལ་ནས། སོས་གྱི་
 དུས་ན་རིའི་ཅེ་མོ་གང་མཐོ་བ་ནས་སྟོ་བྱུར་གྱིས་འོང་བར་འདུག་གམ་གཤོང་
 བུ་གང་དམའ་བ་ནས་འོང་སྟོས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཐེག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི།
 སླ་མའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་ཁུར་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྟོ་བཞིན་དུ་འདྲིན་
 པའོ། །བྲི་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། སླ་མས་བརྟན་ཤིང་གཤེ་ཡང་དེ་ལ་མི་ཁྱོ་བ་སྟེ།
 དགོ་བཤེས་ལྟ་བུ་བཟོ་ལ་སྟོང་ལུངས་པས་མཇུལ་རེས་གྱིས་བཀའ་བབ་འབྱོན་
 པ་ལ། ལྟ་བུ་བཟོའི་སྟོ་བ་མ་ཉག་མོ་པས་སྟོ་བ་དཔོན་འདི་འོ་སྟོ་ལ་དཔོན་སྟོ་བ་ལ་
 སྒྲང་བ་ཞིག་འདུག་བྱས་པས། བྲོད་གྱིས་བཀའ་བཟོན་དུ་གོ་འཇུག། ཁོ་བོ་ལ་
 འདིས་འདི་ལྟ་བུ་རེ་མཛད་རེས་གྱིས་ཏེ་རུ་ཀས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འདྲ་

རེ་འོང་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་བཟང་ག་
ཆོས་འདོད་པ་དག་ལ་བརྟམས་ཤིང་མི་སེམས་པ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཕྱིར་བསྟོར་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྷག་པར་ཡང་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་གྲུས་ཤིང་
མི་སྒྲིབ་ས་དེའི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བར་གསུངས་སོ། །བྱ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། ལྷ་
མའི་བྱ་བ་ལ་ངེ་ཅམ་ཞུགས་ཀྱང་འགྲོ་ཞིང་འོང་བས་མི་སྒྲིབ་འོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་དད་པ་སྤྱང་བ་ནི། དགོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་
ལས། དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྤྱང་
ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཚུ་བོ་རྣམས་ལས་སྒྲོལ། །དད་
པ་བདེ་ལེགས་གྲོང་ཁྱིམ་མཆོན་བྱེད་ཡིན། །དད་པ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་སེམས་
དང་བྱེད། །ང་རྒྱལ་སྟོང་ཞིང་གྲུས་པའི་རྩ་བ་ཡིན། །དད་པ་ཁོར་དང་གཉེར་
དང་རྐང་པའི་མཆོག་ །ལག་པ་བཞིན་དུ་དགོ་སྤྱད་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
ཆོས་བརྩུ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་འདྲན་པ་ངེས་འབྱུང་ལ། །དད་པ་ཐེག་པའི་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་དང་ལྷན་པའི་མིས། །དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
བསྟེན། །མ་དད་པ་ཡི་མི་དག་ལ། །དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྒྲིབ་སྟེ། །ས་
བོན་མེ་ཡིས་ཆིག་པ་ལ། །སྤྱ་གུ་སྟོན་པོ་ངེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་
སྟོག་གི་སྟོན་ས་དད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་སོ། །རྫོ་བོ་
ལ། སྟོན་པས་བོད་ལ་སྟོམ་སྤྱོད་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་
ཅན་བརྟམས་པ་མི་བདོག་ཞུས་པས། །རྫོ་བོའི་ཞལ་ནས། །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཆེ་སྤྱིས་ཚུང་སྤྱིས་ཐམས་ཅད་ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་ཁྱོད་བོད་ལྷ་

མ་ལ་ཐ་མལ་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད་ག་ན་སྐྱེ་གསུང་བ་དང་། རི་བོ་ལ། ཨ་
 ཏི་ཤ་གདམས་ངག་ཁྱེས་སྐྱད་ཆེན་པོས་ཁྱས་པ་ན། ཉེ་ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྣ་བ་ཏ་
 བཟང་པོ་བཟང་པོ་བདོག་སྟེ་མན་ངག་བྱ་བ་དད་པ་ཡིན་དད་པ་དད་པ་གསུང་
 བ་ལྟར་དད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་དགོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་
 དང་བདེན་བཞི་ལ་དད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྒྲ་མ་ལ་དད་པའོ། །དེ་
 ཡང་སྒྲ་མ་ལ་སྟོབ་མས་ཇི་ལྟར་བལྟ་བ་ནི། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱད་ལས། གསང་བ་བའི་བདག་པོ། སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོབ་མས་ཇི་ལྟར་བལྟ་
 བར་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ལ་ཇི་ལྟར་བདེ་བཞིན་དུའོ། །དེ་
 ཡི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར། །ཏག་ཏུ་དགོ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་
 ཐམས་ཅད་ལ། །པན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་སུ་འད་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་
 པར་གསུངས་ཤིང་། འདུལ་བ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡོད་དོ། །
 དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ན་དེ་ལ་སྟོན་རྟོག་
 པའི་སྟོ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་སེམས་པའི་སྟོ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྒྲ་མ་ལ་འང་
 ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོན་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོར་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྟོག་
 པའི་སྟོ་སྟོང་བའོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་དེ་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གཟུང་། །
 སྟོན་ནི་རྣམ་ཡང་གཟུང་མི་བྱ། །ཡོན་ཏན་བཟུང་ན་དངོས་བྱུང་འཕྲོག། །སྟོན་
 རྣམས་བཟུང་ན་དངོས་མི་འབྱུང། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 སྒྲ་མ་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་དོས་ནས་

བརྟགས་ན་རང་ལ་དངོས་བྱུང་གི་གོགས་སུ་འབྱུང་ལ། སྐྱོན་ཤས་ཆེ་བ་
ལ་ཡང་སྐྱོན་གྱི་ངོས་ནས་མ་བརྟགས་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་དད་པ་
སྐྱུངས་ན་རང་ལ་དངོས་བྱུང་འབྱུང་བའི་རྒྱར་འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་
སློབ་མ་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ངོས་ནས་ཉོག་པའི་ཉེས་དམིགས་
བསམས་ལ་སློང་སེམས་མང་དུ་བྱས་ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བག་མེད་
པའམ་ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་ཀྱི་མ་ཐུས་སྐྱོན་ཉོག་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་ནའང་
བཤགས་བསྐྱམ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་མ་ཐུ་ཆུང་
དུར་འབྱུང་རོ། །ཡང་ཆུ་ལ་བྲིམས་སམ་མང་དུ་ཐོས་པའམ་དད་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་སློབ་དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་
བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པ་ན་སྐྱོན་ཐན་ཐན་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་
སློབ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཇིན་པས་དད་པ་ལ་གོགས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་
ན། རང་མི་འདོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་སྐྱོན་
མཐོང་བའི་སློ་བྱུགས་དག་པས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སློ་བེལ་གྱིས་གཞོན་
པ་དང་། ཡང་རང་ལ་སྐྱོན་མང་པོ་མཐོང་ཡང་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མཐོང་
བའི་སློ་བྱུགས་དག་ན་དེས་སྐྱོན་མཐོང་བའི་སློ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་མ་འཇིན་ཅིང་གསེར་སྤྱིང་པ་ལྟ་བུ་
སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་འཇིན་པས་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་སམ་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཐུགས་ཁོང་ལ་བརྟེན་
ནས་རྟོག་པས་གསེར་སྤྱིང་པ་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་དུ་འཇིན་པ་

བཞིན་ནོ།།

ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་སེམས་ཤིང་སྒྲོན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟག་མི་ཉན་པ་
 བློ་ལ་འཆལ་སོགས་ཡིན་ཡང་ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ཡན་ཆད་
 ལ་བྱད་པར་མེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དགོན་མཆོག་སྤྱོད་ལས། སྒྲ་མ་བསྟེན་ན་
 དགོ་བ་འཕེལ་ཞིང་མི་དགོ་བ་འབྱིབ་པར་རྟོགས་པས་མཁན་པོ་ཐོས་པ་ཆེ་
 བའམ་ཆུང་བའམ་ཤེས་པའམ་མི་ཤེས་པའམ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པའམ་
 ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ལའང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །རི་ལྟར་སྟོན་པ་
 ལ་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལྟར་མཁན་པོ་ལའང་དད་པ་དང་དགའ་བར་བྱའོ། །
 སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ཞེས་དང་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་ཆོག་ས་མ་རྫོགས་པ་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཉན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་ནི་
 སྤོང་བར་འགྱུར་སྟམ་སྟེ་དགའ་བ་དང་རངས་པ་འཐོབ་ཅིང་། དགོ་བའི་ཆོས་
 ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོད་ལ་མི་དགོ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་
 དང་། དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། བྲིམ་བདག །གལ་ཏེ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷུང་ནོད་པ་དང་ཁ་ཏྱོན་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྦྱིན་པ་
 དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྱུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་
 རབ་དང་ལྡན་པའམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་ཆོག་ས་གསོག་པ་དང་
 ལྡན་པའི་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་སུ་ལས་མཉན་ཏམ་ལྷུང་མཐོས་
 སམ་སྤངས་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་དེས་ཆོས་གྱིས་གྲུས་པར་བྱའོ། །མིང་དང་
 ཆོག་དང་ཡི་གེ་རི་སྟེད་གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དེ་བསྟན་པ་དེ་སྟེད་གྱི་བསྐྱེད་པ་

པར་གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་གཡོ་མེད་པར་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་
མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིམ་གྱོད་དང་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ཀྱང་། བྱིས་བདག
ད་དུང་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུས་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་
ཡིན་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་གྱུས་པས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ།

གསུམ་པ་བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་བློན་པ་ནི། ཆོས་བརྩུ་བ་ལས། བདག་
ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཡུན་རིང་
དུ་གཉི་ལྷག་གིས་བསྐྱབས་ཤིང་གཉིད་ལོག་པའི་སང་བྱེད་དང་། བདག་
སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་བྱིང་བའི་འབྲིན་བྱེད་དང་། བདག་ལམ་ངན་པར་
ཞུགས་པ་ལ་ལམ་བཟང་པོ་སྟོན་བྱེད་དང་། བདག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་
བཅིངས་པ་འགྲོལ་བྱེད་དང་། བདག་ཡུན་རིང་པོར་ནད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་
སྟན་པ་དང་། བདག་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མེས་ཀྱན་ཏུ་འབར་བ་
ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆར་སྟོན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། སྟོང་པོ་
བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། གཞོན་བྱ་ལོར་བཟང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་རྣམས་
ནི་བདག་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ལས་སློབ་པའོ། །ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་
པར་བྱེད་པའོ། །ལམ་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྟོན་པའོ། །ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་
སྟོང་པས་འདོམས་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ལམ་སྟོན་
པའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེལ་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་
མཆོར་འཇུག་པའོ། །དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཆོ་སྟོན་པའོ། །འཕགས་
པའི་ཆོགས་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་སྟོན་པའོ། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ནི་བདག་

གི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཞེས་ཟུངས་ཞིང་
 དུ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དག་བའི་བཤེས་
 གཉིན་རྣམས་ནི་བདག་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོར་སྐྱར་ལ་མདུན་དུ་དག་བའི་
 བཤེས་གཉིན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་དག་ཏུ་ཆོག་དེ་རྣམས་བརྗོད་ཅིང་
 ཡིད་ལ་དེ་དག་གི་དོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དུ་བར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་མ་ལའང་ཆོག་
 དེ་ལྟར་སྐྱར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་དག་
 བཤེས་ཆོས་སྡེ་བ། །ཆོས་ཀྱན་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྟོན་བྱེད་དེ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ལམ་ཡོངས་སྟོན་བ། །ཡིན་ཞེས་སེམས་གཅིག་བསམས་
 རས་འདིར་འོངས་སོ། །འདི་དག་བསྐྱེད་པས་བདག་གི་མ་ལྟ་བུ། །ཡོན་ཏན་འོ་
 མ་ལྟ་དཔས་མ་མ་འདྲ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡིན། །དག་
 བཤེས་འདི་དག་གཞོད་པ་རྣམ་པར་རྒྱེག། །ཀ་ཤི་ཐར་བྱེད་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 །བདུད་རྩིའི་ཆར་འབབས་ལྟ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་འདྲ། །ཟླ་ཉ་ལྟ་བུར་དཀར་པོའི་
 ཆོས་ཀྱིས་རྒྱས། །ཞི་བའི་ཕྱོགས་སྟོན་ཉི་མ་གསལ་བ་འདྲ། །དབྱ་དང་གྲོགས་
 ལ་རི་བོ་འདྲ་བ་སྟེ། །རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་མི་འབྲུགས་སེམས་དང་ལྡན། །ཡོངས་
 སུ་སྤྱོད་དང་མཉན་པ་འདྲ་བ་ཞེས། །དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱིས་ནོར་བཟང་འདིར་
 འོངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་གི་སྟོ་སྐྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་སྤྱས་
 པོ་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །འདི་དག་བདག་བཤེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་
 པ་ཞེས། །དེ་ལྟར་དག་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདིར་འོངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོབ་
 པས་དཔའ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེད་དཔོན་མགོན་དང་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། །འདི་

དག་བདག་ལ་བདེ་སྟོབ་མིག་ཡིན་ཞེས། །དེ་འབྲའི་སེམས་ཀྱིས་དགོ་བཤེས་
བསྟེན་བཀྱར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་
ཀྱིས་ཀྱང་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། རོར་བཟང་ནི་རང་ལ་འདོན་པ་བསྐྱར་རོ། །གཉིས་
པ།

སྒྲོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ནི།

སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས། འདིར་མང་སློབ་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། །སྒྲ་མ་
དབྱེས་བྱེད་གང་ཡིན་བྱ། །མི་མཉེས་བྱེད་ཀྱན་སྤང་བ་ནི། །དེ་དང་དེ་ལ་
འབད་དེ་བརྟག། །དངོས་བྱུ་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་ཞེས། །རྫོ་རྗེ་འདྲིན་པ་
ཉིད་གསུངས་པར། །ཤེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །སྒྲ་མ་ཡོངས་
སུ་མཉེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོར་བསྐྱར་ན་མཉེས་པ་བསྐྱབ་
པ་དང་མི་མཉེས་པ་སྒྲོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱེད་བའོ། །མཉེས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི་
སྒོ་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟེང་དབྱལ་བ་དང་ལུས་ངག་གིས་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་
བཀའ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྒྲའི་རྒྱན་ལས། བཀྱར་སྟེ་
ཉིད་པ་དག་དང་རིམ་གྲོ་དང་། །སྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པར་
བྱ། །ཞེས་དང་། བརྟན་པ་རི་རྒྱད་བསྟན་པ་བསྐྱབ་པ་དེས། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་
ཡང་དག་མགུ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ལྟ་བུ་པ་
ལས། རང་གི་དམ་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནི། །སྒྲིན་མིན་བྱ་དང་ཚུང་མ་དང་། །རང་
སྒོ་ག་གིས་རྟག་བསྟེན་བྱ་ན། །ལོངས་སྒྲོད་གཡོ་བས་སློབ་ཅི་དགོས། །ཞེས་

དང་། དེ་གིན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། ཏྲུ་ཏུ་ཕུལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། །
 དེ་ཕུལ་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ལས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ཡང་ལག་སོར་བའི་ཞལ་ནས། བཟང་
 སོ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་ངན་པ་འདུལ་ན་དམ་ཚིག་ཉམས་ཏེ་སྒྲ་མ་དེ་ལ་དགྱེས་
 བའམ་ངན་པ་ལས་མེད་ན་ཉེས་པ་མེད་གསུང་ངོ་། ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་། མི་
 ཟང་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིས། རུང་ཟང་ཡིད་འོང་གང་དང་གང་། འཁོར་ཏུ་ཁྱད་
 བར་གྱུར་པ་ཉིད། དེ་དང་དེ་ནི་སྒྲ་མར་དབུལ། ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་
 རོ་། དེ་ཡང་སྒྲོབ་མའི་ངོས་ནས་ཚོགས་བསག་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་
 བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྒྲ་མའི་ངོས་ནས་དེ་ལ་མི་གཟིགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ།།
 འཁར་བའི་ཞལ་ནས། སྐྱབ་པས་མཉེས་ཀྱི་ཟང་ཟིང་རུང་ཟང་ཅམ་ལ་ཡང་མི་
 བཏུ་བ་ཞིག་ལ་སྒྲ་མ་ཟེར་བ་ཡིན་དེ་ལས་ལྡོག་པས་རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པའི་
 སྒྲ་མ་མི་འོང་གསུང་ངོ་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་བསྐྱུ་མཉེ་བྱིས་ཕྱིས་དང་བསྐྱུན་
 གཡོག་སོགས་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སོགས་སོ། གསུམ་པ་ནི། ཇི་
 ལྟར་གདམས་པ་ལས་མི་འགལ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱེས་པའི་རབས་ལས། བན་པའི་ལན་ཏུ་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི། བསྐྱོ་བའི་
 ཚིག་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་སྒྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་ན་སྒྲ་མ་དེ་བསྟེན་ན་མི་
 རིགས་པའི་ལམ་ཏུ་འཁྲིད་པ་དང་སྒྲོམ་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་ལ་
 སྐྱོར་བར་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་བྱའམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། ཚོས་

མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བསྒྲིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དགོན་མཆོག་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་།
དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་མ་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མི་མ་སྤྱོད་པར་
སྤྱོད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་བསྒྲིག་པ་ལ་མི་ཉན་དགོས་སོ། །མི་རིགས་པ་
ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་སྤྱོད་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ན་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །འོན་
ཀྱང་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་མི་གྲས་པ་དང་བརྟན་པ་དང་སྤྱོད་
པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་བས། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། རིགས་པ་ཡིས་ནི་མི་
རྒྱས་ན། །མི་རྒྱས་དེ་ལ་ཆོག་གིས་སྤྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཤད་སྤྱང་
ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཆེ་ཡང་། མདོ་
སྟེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཆོས་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ལྡན། །བཤེས་གཉན་
རབ་ཏུ་སྟེན་བྱེད་ཟང་ཟེང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་
ལ་སྤྱོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་སྟོན་པའི་ཞལ་
རིང་དུ་བསྐྱོས་པའི་ཆེ་སྟོན་པས་མི་གསོལ་བའི་ན་བཟའ་འཆང་དུ་མི་འཇུག་
པ་དང་སྟོན་པའི་བཤེས་ལྷག་མི་འཆལ་བ་དང་དུས་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྤྱོད་
སྤྱར་འགྲོར་གནང་ན་སྟོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་དོ་ཞེས་གཙོགས་པ་
བཟུང་བ་དེ་མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཅིར་
ཡང་མི་བརྩི་བར་ཇ་སྤྱོད་རེའི་མཐོ་དམན་ལ་སྤྱགས་ལ་བཏགས་མ་བཏགས་
ཐམས་ཅད་བརྩི་བ་དེ་སྤྱགས་རུལ་བའི་རྟགས་ཡིན་གསུང་དོ། །དུས་རིམ་
དུ་བསྟེན་པ་ནི། བོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། ང་ལ་ཏ་རེ་རེ་བྱང་ན་ཁུར་བསྒྲན། རེ་རེ་

སོང་ན་ཁུར་གྱི་སྟེ་ལོགས་སུ་བསྐྱད་ན་མི་འོང་བས་ཉེ་རིང་རན་པར་ཡུན་རིང་
དུ་བསྐྱེད་ས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ།

བསྟེན་པའི་པན་ཡོན་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་དགེས་པ་
དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་ཐོངས་པ་དང་། ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་
དང་། ལས་ངན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྐྱབ་པར་དཀའ་བ་དང་། བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྒྲོད་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་བྱན་པ་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་
གྱིས་རྗེ་མཐོ་རྗེ་མཐོར་འགྱུར་ཞིང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྐབས་གི་དོན་
ཐམས་ཅད་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བས་བསམ་སྒྲོར་
དགོ་བ་ཐོབ་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་ཚོགས་རྗོགས་པར་འགྱུར་
བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ངན་
འགྲོར་མི་ལྟུང་ངོ། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསམས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བར་མི་
བྱེད་ངོ། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱེད་ས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ནི་འཛིག་ཏེན་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྒྲོད་པ་

ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྗེད་པར་སྒྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་རྣམས་སྐྱགས་མཉེས་པར་འགྱུར་
རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆིག་དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉི་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་
ཉི་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་
དོན་ཐམས་ཅད་མཛོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་ལས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གྲས་
པས་སྒྲུ་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་བཀྱར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་
བའི་ཆོས་ཐོས་པས་བསམ་པ་དགེ་བ་དང་དེ་ལས་སྒྲོར་བ་དགེ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེས་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་དགེ་བར་འགྲོ་བས་དགེ་བའི་གྲོགས་མགུ་
བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་བྱེད་པས་བདག་
དང་གཞན་ལ་གདུང་བར་མི་བྱེད་དོ། །བདག་དང་གཞན་རྗེས་སུ་བསྐྱང་བས་
ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ལམ་ངན་པར་
ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་རུས་སོ། །དེ་བས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྒྲུ་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་

བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་གཞེས་གཉེན་བསྟེན་བཀྱར་བས་ནི། ངན་འགྲོ་སྤྱོད་བའི་
 ལས་རྣམས་ཆེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་ལ་གཞོན་པ་སྤྱོད་ཅམ་མམ་མི་ལས་དུ་
 སྤྱོད་བས་ཀྱང་ལས་དེ་འདྲོངས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་སྤུལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་རྩ་རྣམས་བེལ་གྱིས་གཞོན་
 པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས། དེས་བེན་
 པ་ནི་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ངན་འགྲོར་འབྱུང་པར་འགྱུར་བའི་
 ལས་རྣམས་ཆེ་འདིར་རིམས་ལ་སོགས་པའམ་མུ་གེ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དང་
 སེམས་ལ་གཞོན་པ་བྱུང་བས་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐན་བརྒྱད་བཀའ་གམ་
 མི་ལས་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་སྤྱིན་པའམ་མཆོད་པའམ་བསྐྱབ་པ་
 བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྱོད་གཅིག་གིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་ནོ། །ལྷ་མ་
 ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །
 ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ལས་འབྱུང་བར་བལྟའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་བ་
 ལྟར་ལྷ་མ་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་བཀྱར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིས་རབས་ལས་ཀྱང་། དམ་པ་རྣམས་ནི་སྤྱས་ཀྱང་མི་བསྐྱོང་
 སྟེ། །དུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དགོ་བ་བསྟེན་པར་བྱ། །དེ་དང་ཉེན་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་
 རུལ། །ཆེད་དུ་མ་བསྐྱོས་པར་ཡང་གོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །པོ་

ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། འོ་སློལ་པལ་དུ་སློག་ཏུལ་དུ་འགྲོ་ཉིན་ཆེ་སྟེ། སློག་ཏུལ་
དུད་པས་སྐྱར་མ་འབྱར་འོང་གསེར་སྐྱམ་མི་འབྱར་བ་བཞིན་དུ། དགོ་བཤེས་
དེའི་ཡོན་ཏན་མི་འགོ་བར་སྐྱོན་བག་རེ་ཅམ་ཡོད་པ་འགོས་ནས་འོང་བས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡུད་ཡུད་བྱས་པས་མི་འོང་གསུང་ངོ་། །ལྟ་བུ།

མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི།

བཤེས་གཉེན་དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན་ཆེ་འདིར་ནད་དང་
གདོན་དུ་མས་གཅེ་བ་དང་བྱི་མར་ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྤྱོད་བར་འབྱུར་ཏེ། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་
རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་དག་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟམས་པར་བབྱིད་པ་
དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱལ་བ། ལག་ན་དོ་རྩེ། ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱག་པར་འབྱུར་གྱིས་
དེ་སྐད་མ་སྤྲོ་ཞིག །གསང་བའི་བདག་པོ། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་
ཡི། དཔའ་བོ་བསྐྱེམས་ཏེ་དེ་ཉོན་ཅིག །མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་
པ། །དཔྱལ་བ་གང་དག་ངས་བཤད་པ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བརྗོད། །
དེར་ནི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་
བརྟམས་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། ལྟ་བུ་པ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སློད་
པ་དེ། །ཡམས་དང་མཛེ་དང་ནད་རྣམས་དང་། །གདོན་དང་རིམས་དང་དུག་

ནམས་ཀྱིས། །མྱོངས་ཆེན་དེ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་མེ་དང་སྒྲུལ་
གདུག་དང་། །ཚུ་དང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱན་པོ་དང་། །གའོན་དང་ལོག་འདྲེན་ནམས་
ཀྱིས་ཀྱང་། །བསད་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །ནམ་ཡང་སློབ་དཔོན་
དག་གི་ནི། །ཀྱན་ཏུ་སེམས་དགྲ་ག་མི་བྱ་སྟེ། །གལ་ཏེ་མྱོངས་པས་བྱས་
གྱུར་ན། །དཔྱལ་བར་ངེས་པར་འཆོད་པར་འགྱུར། །མནར་མེད་ལ་སོགས་
འཛིགས་རུང་བའི། །དཔྱལ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ། །སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སློང་
པ་ནམས། །དེར་ནི་གནས་པར་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དང་། མཁས་གྲུབ་
ཆེན་པོ་ཤུལ་པས་མཛད་པའི་དབྱ་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པ་ལས་
ཀྱང་། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུ་མ་མཉན་པ་ལ། །གང་གིས་སྒྲ་མར་མི་འཛིན་
པ། །ཁྱི་ཡི་སྒྲི་གནས་བརྒྱར་སྒྲིས་ནས། །སྟེ་ཤ་ཅན་དུ་སྒྲི་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་མ་སྒྲིས་པ་ནམས་མི་སྒྲི་ཞིང་སྒྲིས་པ་ནམས་ཀྱང་
ཉམས་ནས་འགྲོ་སྟེ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མཛོན་སུམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལས། གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལ་མནར་སེམས་སུ་ཐ་བའམ་སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས་
གནས་ན་ཡོན་ཏན་འཛོལ་པ་ནི་གནས་མེད་དོ། །སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་བསྐྱེད་
ནའང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྟོན་
པའི་དགོ་སློང་ལ་གྱས་པ་དང་སྒྲ་མའམ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་མི་བསྐྱེད་ན་དེ་
དག་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་འཛོལ་པའམ་ཐོབ་པ་ཆུད་མི་ཐ་བ་ནི་གནས་མེད་དེ་མ་
གྱས་པས་ནི་ཆོས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།།

མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྒྲིག་གོགས་ཀྱང་བསྟེན་ན་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ཁད་ཀྱིས་འགྲིབ་ཅིང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ནས་མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་
བསྐྱེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་
ལས། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་
པ་ནི་སྒྲིག་པའི་གོགས་པོ་སྟེ་དེ་ནི་དུག་གི་སྤོང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གོགས་ངན་པ་ལ་
འདྲིགས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་ཆེ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་
ནི་ལུས་ཙམ་འདྲིགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲ་མས་ནི་དགེ་བ་དང་སེམས་རྣམ་པར་
དག་པ་གཉིས་ཀ་འདྲིག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་ལུས་ཙམ་
དང་ཆོས་ཀྱི་ལུས་འདྲིག་པ་དང་། ངན་སོང་དུ་བསྐྱར་བར་མི་རུས་པ་དང་།
ངེས་པར་བསྐྱར་རུས་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས་
ཀྱང་། གང་དག་སྒྲིག་གོགས་སྤྲུལ་ཀྱིས་སེམས་བྱིན་ཅིང་། །དགེ་བའི་བཤེས་
ཀྱི་དུག་སྟོན་རྣམ་སྤངས་པ། །དེ་དག་དམ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཐོས་གྱུར་ན།
ཀྱེ་མ་བག་མེད་གཡང་ས་ཆེ་ལས་སྤྱང་། །ཞེས་པ་དང་། མཇཾ་བཤེས་ཀྱི་
ཆོས་ལས་ཀྱང་། དད་པ་མེད་ཅིང་འཇུངས་པ་དང་། །བརྟུན་དུ་སྤྲོད་དང་ཕྱ་
མ་ཅན། །མཁས་པས་བཤེས་པར་མི་བྱ་ཞིང་། །སྒྲིག་ཅན་མི་དང་འགྲོགས་མི་
བྱ། །གལ་ཏེ་སྒྲིག་པ་བྱེད་པ་དག །སྒྲིག་མི་བྱེད་པས་བསྟེན་ན་ཡང་། །སྒྲིག་
པ་བྱེད་པར་དོགས་སྤྱེ་ཞིང་། །མི་སྟོན་པ་ཡང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །བསྟེན་བྱ་
མ་ཡིན་བསྟེན་པའི་མི། །དེ་ཡི་སྟོན་ཀྱིས་སྟོན་ཅན་འགྱུར། །དོང་པར་དུག་

བསྐྱུས་མདའ་བརྩལ་བས། །དུག་མ་བསྐྱུས་པའང་གོས་པ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། གང་ལ་བརྟེན་ན་རང་བཞིན་དང་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཉེས་སྦྱོད་སྒར་ཡོད་པ་རྣམས་མི་འགྲིབ་ཅིང་སྒར་
མེད་པ་རྣམས་གསར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་
པའི་ཞལ་ནས། ཐ་མ་ཞིག་གོགས་བཟང་པོ་དང་འགོགས་ཀྱང་འབྲིང་ལས་མི་
ཐེངས། རབ་ཅིག་ཐ་མ་དང་འགོགས་ན་ཐ་མར་འགོ་བ་ལ་ཆེགས་མེད་གསུང་
ངོ།།

དུག་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གདམས་པ་ཡང་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱི།
དམིགས་པ་ཐུན་རེ་ཅ་མ་ལ་སྐྱུངས་པས་ནི་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ལ་སྤྲིང་ཐག་པ་
ནས་ཆོས་ཤིག་བྱེད་ན་ནི་མ་ནོར་བར་འབྲིང་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་
རྒྱུན་རིང་དུ་བརྟེན་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས། སྤྲ་མ་
བསྟེན་བདོ་ཅ་ན་སྐྱངས་དོགས་ཡོད་གསུང་བ་ལྟར། བསྟེན་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་
བསྟེན་ན་ནི་ཁེ་མི་ཐོན་པར་གྱོང་འབྱུང་བས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཆོས་
སྟོར་འདི་རྣམས་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མའི་རྩ་བར་
སྤང་བས། རགས་རིམ་ཞིག་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་
ནས་བྱངས་ཏེ་གོ་སྤྲོ་ལ་ཡིད་འཁུལ་ཞིང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་གཞིལ་བའི་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྟོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བཀོད་དེ། རྒྱས་པར་གཞན་
ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འོ་སྐྱོལ་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་རགས་ལ་སྒྲ་མ་བསྟེན་ཚུལ་མི་ཤེས་ཤིང་
ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་དུ་མ་ལ་ཆོས་ཉོན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་འང་འཆགས་པ་དང་སྒྲོམ་
པ་སོགས་ཀྱི་སློ་འབྱུང་དཀའ་བས་སྒྲར་བ་ཤད་པ་ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་
དམིགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ། ཆེ་རབས་
སྒྲ་མ་རྣམས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་བསམ་པ་ཐག་
པ་ནས་བཤགས་ཤིང་སྒྲོམ་སེམས་མང་དུ་བྱ། སྒོད་རུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
རང་ལ་འབད་བས་བསྐྱབ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསམས་ལ། དེ་ལྟ་བུས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
བར་དུ་རྗེས་སུ་འཇིན་པའི་རྒྱར་ཆོགས་བསག་ཅིང་སློན་ལམ་མང་དུ་གདབ་
སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྟོང་སྟོབས་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་
རྒྱལ་སྐས་ཏྲག་ཏུ་དུ་དང་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བས་ངོམས་མི་ཤེས་པའི་
གཞོན་ནུ་ལོར་བཟང་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ།

སྒྱིང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

སྒྱིང་ཚུལ་དངོས་དང་། དེ་ལ་ལོག་ཏྲིག་དགག་པའོ། །དང་པོ།

སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས་ལས།

ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ། དང་པོ་སྐྱོང་བའི་ཆོས་ནི་དུག་སྟེ།
གསེར་སྒྲིང་བའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས། གནས་ཁང་ལེགས་པར་གྱི་དོར་བྱས་
ལ་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་གྱི་ཉེན་ལེགས་པར་དབྱམ། མཆོད་པ་གཡོ་མེད་པར་
བཅུལ་ལ་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམ། དེ་ནས་ཉན་ས་ལས་གཉིད་ཐུགས་
གྱི་སྐྱེ་བ་པ་ལས་སེམས་སྐྱོང་བའི་སྐྱབས་སུ་པན་ཚུན་འཆག་དགོས་ལ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་པ་རྣམས་ལས་
སེམས་སྐྱོང་བའི་ཆེ་བྲིམ་བྲིཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་དུ་སྐྱེལ་མོ་གྲང་དུ་
འཁོད་ནས་བྱ་བར་གསུངས་པས། གནས་མལ་བདེ་བ་ལ་ལྷས་དྲང་པོར་
བསྐང་སྟེ་སྐྱེལ་མོ་གྲང་ངམ་སྐྱེལ་མོ་གྲང་བྱེད་དུ་འང་རུང་བའི་སྐྱོད་ལམ་གྱིས་
འཁོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱད་དང་འདྲེས་ངེས་པ་
ཞིག་བྲ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྐྱོད་པ་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་བརྒྱད་
པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བཀའ་སྟོད་དང་བཅས་པ་དཔག་
དུ་མེད་པ་བཞུགས་པར་བསམས་ཏེ་ཆོགས་གསོག་པའི་ཞིང་གསལ་གདབ།
དེ་ནས་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསག་པ་དང་འགལ་རྒྱུན་
སྐྱེ་བ་པ་སྐྱོང་བའི་ལྟ་བུ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་མེད་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དམིགས་རྣམ་
སྐྱོང་བ་ཅུམ་ལ་འབད་གྲང་ལམ་ཞིན་དུ་སྐྱེ་དཀའ་བས་བསག་སྐྱང་གི་གནད་

རྣམས་བསྐྱུས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པས་རྒྱུད་སྦྱང་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱག་
འཆའ་བའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྲོ་གསུམ་བསྒྲེམས་པའི་ཕྱག་ནི། རི་སྟེང་སུ་དག་
ཅེས་པའི་ཆིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོགས་རེ་བ་དང་
དུས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་གྱི། སྟོགས་བཅུ་ག་ན་བཞུགས་པ་དང་
སྤར་བྱོན་ཟེན་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་
བའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱག་ལྟ་བུ་
མིན་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆའ་བའོ། །དེ་
ཡང་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནའང་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱག་འཆའ་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་
སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །སྒྲོ་གསུམ་སོ་སོ་བའི་ཕྱག་
ལ་ལུས་གྱི་ཕྱག་ནི། བཟང་པོ་སྟོད་པ་ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ།
རྒྱལ་བ་སྟོགས་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་མངོན་
སུམ་པ་ལྟར་དམིགས་ལ་རང་གི་ལུས་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་གངས་
མཉམ་པར་སྐྱེལ་ལ་ཕྱག་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་བཟང་པོའི་སྟོད་པ་ལ་
རབ་ཏུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེའོ། །ལུས་གཅིག་
གིས་ཕྱག་བྱས་པ་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེན་ལུས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ་
ནི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེ་གསུང་དོ། །ཡིད་
གྱི་ཕྱག་ནི། རྒྱལ་གཅིག་སྟེང་ན་ཞེས་པའི་ཆིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱལ་ཕྱ་
རབ་རེ་རེའི་སྟེང་ནའང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་

རྒྱས་འཁོར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབྱུང་ན་བཞུགས་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སྤྱོད་པའི་མོས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དག་གི་ཕྱག་ནི། དེ་དག་བསྐྱགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། དུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་བཅད་མི་ཞེས་པ་རྣམས་ལུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་མགོ་རེ་རེ་ལ་ལྷེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྦྱལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པའོ། །འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱ་སྟེ་སྟེའོ། །རྒྱ་མཆོ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་གོ།

མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྲ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མེ་ཏྲོག་དམ་པ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། མེ་ཏྲོག་དམ་པ་ནི་ལྟ་དང་མིའི་དུལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཏྲོག་མད་དུ་བྱང་བ་སེལ་མ་རྣམས་སོ། །སྤང་བ་ནི་མེ་ཏྲོག་སྦྱ་ཆོགས་སྟེལ་ཏེ་བརྒྱས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་དང་བཅོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ། །སེལ་སྟོན་ནི་རོལ་མོ་རྒྱད་ཅན་དང་འབྱུང་པ་དང་བརྒྱུད་པ་དང་དགྲོལ་བ་རྣམས་སོ། །བྱུག་པ་ནི་སྟོས་ཞིམ་པོའི་ལྷེ་གྲུའོ། །གདུགས་མཆོག་ནི་གདུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གོ། །མར་མེ་ནི་སྟོས་མར་ལ་སོགས་པ་དེ་ཞིམ་ཞིང་འོད་གསལ་བ་དང་རིན་ཆེ་བའི་འོར་བུ་འོད་གསལ་བའོ། །གདུག་པ་ནི་གདུག་སྟོས་སྦྱར་བ་དང་སྦྱ་གཅིག་པའོ། །ན་བཟའ་དམ་པ་ནི་གོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གོ། །དེ་མཆོག་ནི་སྟོས་ཚུ་ཡོན་ཆབ་ཏུ་གསོལ་བ་བཟེར་ཏེ་སྟོང་གསུམ་དུ་དེ་དང་ལྷང་བའི་དེས་བསྐྱོས་པའི་ཚུལ་སོགས་པའོ། །སྤྱེ་མ་སྤྱར་མ་ནི་སྟོས་ཞིམ་པོའི་སྤྱེ་མ་གཏོར་ཞིང་གདུག་ཏུ་རུང་བ་ཐུམ་པོར་བྱས་པའམ་

དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་པའི་ཚོན་སྒྲེལ་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་དང་རྩམས་རི་རབ་དང་
མཉམ་པའོ། །བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་གྱི་མཐར་སྒྱུར་བ་སྟེ་པལ་ཆེ་བ་དང་
སྒྲིས་པ་དང་སྒྲ་ཚོགས་པ་ལ་བའོ། །མཚོད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། མཚོད་པ་གང་
རྣམས་ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། སྒྲ་ན་ཡོད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་
མཚོད་པ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་དགུ་སྒྲུལ་པའོ། །ཚིག་རྒྱུ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་མ་
དེ་གཉིས་མ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་ཏེ་ཕྱག་དང་མཚོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་
སྒྲོང་དང་ཡུལ་སྟོན་པའོ།

སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་པའི་ཚོགས་
བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱ་དྲུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་ལུས་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་ནི་བདག་གིས་བཀྱིས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་རང་
གིས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་གཞན་གྱིས་
བྱས་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བསྒྲུས་པ་ནི། ཅི་མཆིས་
པ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཉིས་དམིགས་བློ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་འགྲོད་ཅིང་སྤྱི་མ་
ལ་བསྒྲུམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ན་སྒྲར་བྱས་འཕེལ་
བ་འཆད་ཅིང་སྤྱི་མ་རྣམས་འཕྲོ་འཆད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་
ནི། ལྷོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། གང་ཟག་སྒྲ་
པོ་དེའི་དགེ་བའི་པན་ཡོན་བློ་ནས་དབྱུལ་པོས་གཏེར་རྟེན་པ་སྒྲར་དགའ་བ་
བསྒྲོམ་པའོ། །ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྒྲུལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། གང་རྣམས་

ཕྱོགས་བཅུ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུ་ཞེས་དུ་བྱང་
 ཚུབ་དུ་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མ་ཆགས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁུན་པ་
 བརྟེན་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་སྦྱལ་ནས་ཆོས་
 སྟོན་པར་བསྐྱལ་མ་གདབ་པོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བྱང་ཚུབ་རྣམ་པར་
 སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏོན་ནས་བཤད་པ་མཛད་དོ། །གསོལ་བ་འདེབས་པའི་
 ཡན་ལག་ནི། བྱང་ན་འདའ་སྟོན་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་
 བཅུ་ཞེས་དུ་བྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་
 ལ་ཕྱགས་སུ་པན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་ཞིང་
 ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱལ་པར་བྱང་ན་མི་
 འདའ་བར་བཞུགས་པར་ལུས་དཔག་དུ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་
 པོ། །བསྟོབ་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱག་འཆའ་བ་དང་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེ།
 གོང་གི་ཡན་ལག་དུག་གི་དགེ་བས་མཆོན་ནས་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱར་འདུན་
 པ་དུག་པོས་བསྟོས་པས་ནམ་ཡང་མི་འཛད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་དེ་དག་གི་
 དོན་གོ་བར་བྱས་ལ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡིངས་པར་དལ་བྱས་ཅི་སྐད་བསྟན་པ་
 བཞིན་དུ་བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དཔག་དུ་མེད་པ་འཛིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་
 དང་ཡི་རང་དང་ལྷ་ནི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་གསོག་པ་ཡིན་ལ། བཤགས་པ་
 ནི་འགལ་རྒྱུན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་ཡི་རང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་རང་གི་དགེ་བ་

བྱས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རང་གི་དགོ་བ་སྤེལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །
བསྐྱོ་བས་ནི་བསལས་པ་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྤེལ་བའི་དགོ་བ་རྣམས་ཉུང་དུ་
ཡང་ཆེས་མང་བར་སྤེལ་བ་དང་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཕྱུང་སྟེ་བྱད་པར་
འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་བྱད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བསྐྱུ་ན་བསལ་པ་དང་
སྦྱང་བ་དང་སྤེལ་ཞིང་མི་བྱད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །དེ་ནས་དམིགས་
པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་མཐུལ་ཕུལ་ཏེ། བཤེས་གཉིན་ལ་མ་གྲུས་པ་ནས་
བདག་གཉིས་སུ་མཆོན་མར་འཇིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་སྒྲ་མཐའ་
དག་སྦྱར་དུ་འགག་པ་དང་། བཤེས་གཉིན་ལ་གྲུས་པ་ནས་བདག་མེད་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བདེ་
ལྷག་ཏུ་སྦྱེ་བ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་ལན་མང་དུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་གསོལ་བ་
གདབ་པར་བྱའོ།

དངོས་གཞི་ལ་ངེ་ལྟར་བསྦྱང་བ་ལ་གཉིས། སྤྱི་རི་སྦྱོང་ཚུལ་དང་།
སྐབས་འདི་རི་སྦྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོམ་ཞེས་གྲགས་པ་སེམས་དགོ་
བའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པའི་དམིགས་རྣམས་སྦྱོང་བ་འདི་ནི་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་སེམས་རང་གི་དབང་
དུ་མ་གྱུར་ལ། སེམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་
ལ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པས་བས་ཉེས་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་
འདི་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བར་བྱས་ནས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ངེ་ལྟར་

འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཟིན་
 ཟིན་ནས་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱེད་ན་རང་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དགོ་བའི་
 དམིགས་པ་གངས་འདི་ཙམ་དང་གོ་རིམ་འདི་བཞིན་བཏང་སྟམ་ནས་བཏང་
 ཡང་འགྲོར་མི་ཉན་པས་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་
 བཀོལ་དུ་རུང་བའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞིང་། དང་པོ་ནས་ལང་དུ་སོང་
 བས་ཆེ་ཕྱི་ལ་པོའི་དགོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་ཐོག་མར་གང་
 བསྐྱེད་བར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་ངེས་བྱ།
 དེ་ནས་ངེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཏང་བར་བྱའོ་སྟམ་
 པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་འགའ་ཞིག་བཏང་ལ། ངེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་
 ལྷག་ཆད་མེད་པར་དན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེད་བར་བྱའོ།

སྐབས་འདིའི་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། དང་པོར་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་སངས་རྒྱས་
 ལྟར་དུ་འཐོབ་པ་སོགས་དང་། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་འདི་དང་ཕྱི་མར་
 ལྟག་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསམ། དེ་ནས་སྤྱོད་ལའི་སྤྱོད་ཉྱེད་པའི་སྤྱོད་ཡེ་
 མ་ཤོར་བར་བྱ་སྟམ་པའི་སྤྱོད་སེམས་མང་དུ་བཏང་ལ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ཉིང་
 ངེ་འཇིན་དང་ཤེས་རབ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་རང་གིས་གང་ཉྱེད་པ་
 བ་རྣམས་བསམས་ཏེ་སེམས་དང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དད་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་
 དུ་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ནས་རང་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་
 བཀའ་ངེན་རྣམས་སྤར་མདོ་སྤེ་ནས་དངས་པ་ལྟར་བསམས་ཏེ་སྤྱིང་ཐག་པ་
 ནས་གྲུས་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ།

མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བསགས་པའི་དགོ་བ་རྣམས་བཟང་པོ་སྟོང་
པ་དང་། སྟོན་ལམ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ས་གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་སྟོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྟོ་བར་བྱའོ། །དེ་
ལྟ་བུ་དེས་ཐོ་རངས་དང་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་དང་སྟོང་དེ་ཐུན་བཞི་ལ་བསྟོམ་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ཡུན་རིང་ན་བྱིང་གོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགོ་སྤྱོད་ཞིང་།

དེ་ལ་གོམས་ན་སྟོ་འཆོས་དཀའ་བས་ཐུན་ཆུང་ལ་གྲངས་མང་བར་བྱ།
བསྟོམ་འདོད་པའི་འགྲོ་ལ་བཅད་ཀྱིན་བྱས་ན་སྤྱི་མ་རེས་ཀྱང་འཐུག་སྟེང་
འདོད། གཞན་དུ་ན་མལ་མཐོང་བའི་ཆོ་ན་སྐྱུག་ལོག་ལོག་འོང་གསུང་བ་ལྟར་
རོ། །ཅུང་ཟད་བཏན་དུ་སོང་བ་ན་ཐུན་བསྐྱིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལའང་སྟོར་བ་
ཏ་ཅང་དམ་དྲགས་པ་དང་ཏ་ཅང་སྟོང་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ལ་བསྐྱུང་
སྟེ། དེས་ནི་གོགས་ཉུང་ཞིང་ཏ་ཅང་དུ་བ་པ་དང་བྱིང་སྐྱུགས་སོགས་ཞི་བར་
འགྱུར་རོ། །

ཐུན་མཆོམས་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤྱིར་བྱུང་དང་བསྟོར་བ་དང་ཁ་ཏྱོན་
སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཐུན་གྱི་
ངོ་བོ་ལ་འབད་ནས་ཐུན་བཏང་བའི་མཆོམས་སུ་བསྐྱུང་རྒྱུ་དེ་དམིགས་རྣམ་
ལ་དན་ཤེས་མ་བསྟེན་པར་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་ན་སྟེད་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས། ཐུན་
མཆོམས་སུ་འང་དེ་སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་བལྟ་བ་དང་ཡང་ཡང་དན་པར་བྱ།
ཡོན་ཏན་སྟེ་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསག་ཅིང་འགལ་རྒྱུན་
སྤྱི་བ་པ་སྟོང་བའང་སྟོ་དུ་མ་ནས་བྱ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་གང་ཁས་སྤངས་

པའི་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ལ་གང་ཞེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབད་དེ་དམིགས་རྣམ་ལ་སྒྲོ་
 སྒྲོང་བ་དང་སྒྲོམ་ཁྲིམས་དང་ཚོགས་གསོག་གསུམ་ལ་སུམ་བསྐྱེད་དུ་མིང་
 བཏགས་ནས་འབྲིང་པའང་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
 གི་ལམ་བདེ་སྒྲག་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཚོགས་བཞི་ལའང་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 རྟེ། དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཞེས་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོད་
 རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། གང་གིས་སྒྲོམ་པ་ནི་བྱ་བ་ཀྱན་དུ་བསྐྱེད་བ་དང་།
 བྱ་བ་ལ་རྟག་འབྱུང་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པ་ལས་
 བརྒྱུམས་པའི་ཚོས་རྣམས་མི་བརྗེད་པར་ཡང་ཡང་སྐྱེད་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་
 བྱ་བ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་དང་གྲུས་པར་སྐྱེད་བའོ། །གང་སྒྲོམ་པ་ནི་དབང་པོ་དྲུག་
 གོ་གང་ལས་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡུལ་དྲུག་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་ལས་སོ།།

རི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དབང་པོ་སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ནི། ཡུལ་
 དང་དབང་པོ་ལ་བཞེན་ནས་རྣམ་པར་ཞེས་པ་དྲུག་སྐྱེས་པའི་མཁུག་དུ་ཡིད་
 ཞེས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དྲུག་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དྲུག་ལ་ཆགས་པ་དང་
 རྐང་བ་སྐྱེ་བར་འབྱུར་བ་དེ་ལས་འབད་པ་ཆེན་པོས་མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱེད་བའོ།།
 དབང་པོ་དྲུག་གིས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ནི། གང་ལ་བསྟན་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་འབྱུར་བའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་
 མི་གཏོང་བར་འགོག་པའོ། །དབང་པོ་བསྐྱེད་བ་དེ་ཡང་ཡུལ་དྲུག་ལ་མཆོན་
 མར་དང་མཛོན་རྟགས་སུ་མི་འཛིན་ཅིང་བརྗེད་ངས་དང་ཉོན་མོངས་མང་

བས་སྒྲིག་པའི་སེམས་བྱུང་ན་ཡང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པས་བསྐྱབ་པོ། །མཚན་
མར་འདྲིན་པ་ནི། བལྟ་བར་མི་བྱ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་
བའམ་ཡུལ་སྤང་བ་རྣམས་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་
བྱས་ནས་མཐོང་བའོ། །མངོན་ཏྲགས་སུ་འདྲིན་པ་ནི། ཤེས་པ་དྲུག་གི་མཇུག་
ཏུ་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་འདྲིན་
བའམ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྤང་ཡང་གཞན་ལས་ཐོས་ནས་དེ་དག་ལ་ཏྲིག་
པའོ། །སྒྲོམ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཡིད་བསྐྱུངས་ནས་དགོ་
བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འདྲིག་པའོ། །འདྲིར་མ་བསྐྱིབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་
ལ་འདྲིག་པ་ནི་སེམས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འདྲིན་པའི་དུས་མིན་གྱི་
སྒྲིད་ལམ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུའོ།

ཤེས་བཞིན་དུ་སྒྲིད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ལ་སྒྲིད་པའི་གཞི་དང་། དེ་
ལ་སྒྲིད་པའི་ཤེས་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལས་
ལྟ་དང་། སྒྲིད་པ་དང་ལྟན་པའི་ལས་ལྟའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྟའི་ལུས་ཀྱི་ལས་
ནི། གྲོང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་ཕར་འགོ་བ་དང་དེ་ནས་
ཚུར་ལྟོག་པའོ། །མིག་གི་ལས་ནི། སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་མ་བཏང་བར་ཡུལ་སྤྲོ་ཆོགས་
མཐོང་བའི་ཅུང་ཟད་བལྟས་པ་དང་། སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་མཐོང་བའི་རྣམ་
པར་བལྟས་པའོ། །ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ནི། ཡན་
ལག་དང་ཉིང་ལག་བརྒྱུད་བ་དང་བསྐྱུམ་པའོ། །ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་
ལས་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་ལྷུང་བཟེད་ལོངས་སྤྱད་པ་དང་བཅང་བར་བྱ་

བའོ། །བསོད་སྟོམས་ཀྱི་ལས་ནི། རྩོས་འཕྱངས་སོགས་སོ། །གཙུག་ལག་
ཁང་ན་སྟོད་པའི་ལས་ལྟའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི། འཆག་ས་ན་འཆག་བའམ་ཆོས་
མཐུན་པའི་གན་དུ་འགོ་བའམ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་སོང་བ་དང་
འཆག་ས་ཆོས་མཐུན་པ་མཁན་སྟོབ་སླ་མ་དང་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ན་
སྟོད་པ་དང་ཁྱིལ་སོགས་པའི་སྟངས་དུ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ནས་འདུག་པའོ།
།ངག་གི་ལས་ནི། ལུང་མ་མཐོས་པའི་གསུང་རབ་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ལུང་ལོད་
ཅིང་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱེད་པ་དང་མཐོས་པ་རྣམས་ཁ་ཏྲོན་དང་གཞན་ལ་སྟོན་
པ་དང་བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་གཏམ་འདྲེ་
བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་བའོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི། རྣམ་གྱི་ཐུན་བར་པ་ལ་ཉལ་བ་དང་
དབེན་པར་སོང་སྟེ་རི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་སེམས་པ་དང་སེམས་དགུས་ཏིང་
ངེ་འཇིན་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བཙོན་པའི་མི་སྒྲ་བ་དང་། ཆ་བའི་དུས་
སྤྱང་ལ་བའི་ཆེ་དུས་མ་ཡིན་པར་གཉིད་ཀྱི་སྟོམས་པ་འདོད་པ་བསང་བར་
བྱེད་པའོ། །ཉིན་མོ་དང་། མཆན་མོའི་ལས་གཉིས་ནི། ཉིན་མོ་དང་ནམ་
ཀྱི་ཆ་སྟོད་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བས་བསྟན་ལ་དེས་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་བསྟན་
ཏོ། །ཉལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་མཆན་མོའི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཁོ་
ན་བསྟན་ཏོ། །

བཙུ་པོ་དེ་ལ་ཞེས་བཞེན་དུ་སྟོད་པ་ནི། རྩུ་བའམ་སྟོད་པའི་ལས་ཞིག་
ཚོམ་པར་བྱེད་ན་དང་པོ་ཁོ་ནར་ལས་དེ་ལ་བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་ཅིང་བག་
ཡོད་པར་སྟོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེན་པས་རྣམ་པ་གང་གིས་བརྟག་པར་བྱ་

བ་དང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དེས་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་
བྱེད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་
ལས་ལ་སོགས་པའི་གཞི་བཅུ་པོ་གང་ལ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་
པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལ་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན།
འགྲོ་བ་དང་སྟོག་པའི་ལས་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་ཀུན་སྟོང་འདུལ་བ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་ནས་དེའི་ཆེ་དེ་ལྟ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་གང་དུ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་
བྱ་བའི་རྟོགས་དེ་ལ་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འགྲོ་བའི་ཆེ་
ཆང་འཆོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལྡར་མི་འགྲོ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་
བའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ནས་དེ་དང་དེའི་ཆེ་ཤེས་བཞིན་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །
གསུམ་པ་ནི། དུས་གང་གི་ཆེ་རྣམ་པ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་
དུས་དེའི་ཆེ་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྱོད་མེད་རྒྱུར་རུང་
ཡང་སྤྱོད་མི་རུང་བར་ཤེས་ནས་དེ་ལྟར་སྟོང་ཅིང་དེའི་ཆེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་
འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ལས་དེ་དག་ཇི་སྟེད་ཅིག་རྣམ་པ་གང་གིས་
ཇི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ལས་དེ་སྟེད་ཅིག་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འགྲོ་བའི་ཆེ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་ཤིང་བྲིམ་གཞན་དུ་འགྲོ་
བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་དྲན་
པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཀུན་སྟོང་ཇི་ཅུམ་
ཡོད་དྲན་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་

དང་འཇུག་ལྟོག་གི་ཆེ་ནའང་ད་ལྟ་འཇུག་པའམ་ལྟོག་པ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་
 ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་བཞིན་འཛོག་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆེ་འདིར་ཡང་
 ལྟུང་བས་མི་གོས་པ་དང་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བ་དང་ལམ་གྱི་
 རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱའི་ཆོགས་ལ་གནས་པར་གསུངས་
 སོ། །འདི་དང་དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲུལ་པ་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
 མདོ་བླངས་ནས་དེའི་དོན་བཀྲལ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ལ་འབད་ན་
 དགོ་སྒྲོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་འོང་ཞིང་ཁྱད་
 པར་དུ་ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་
 བསྐྱས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྱུང་
 པར་གསུངས་པས་འབད་པར་བྱའོ།

ཟས་གྱི་ཆོད་རིག་པ་ནི། ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཏ་ཅང་ཉུང་བ་མ་
 ཡིན་པ་ནི། ཏ་ཅང་ཉུངས་ན་བགྲེས་པ་དང་ཉམ་ཆུང་བར་གྱུར་ནས་དགོ་བའི་
 བྱ་བ་ལ་མ་བྱ་མེད་པར་འབྱུར་བས་སང་གི་ཟས་གྱི་དུས་ལ་མ་སྟེབ་གྱི་བར་
 དུ་བགྲེས་པས་མི་གཞོད་པའི་ཆོད་ཅམ་དུ་བྱ་བའོ། །ཏ་ཅང་མང་བ་མ་ཡིན་
 པ་ནི། མང་ན་ལུས་ཁུར་ཐོགས་པ་ལྟར་སྟེ་བ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དགའ་
 བ་དང་གཉིད་རྒྱགས་འཕེལ་བ་དང་ལས་སུ་མི་རུང་བས་ཉོན་མོངས་སྟོང་
 བ་ལ་མ་བྱ་མེད་པར་འབྱུར་བས་སོ། །ཟས་ཁྱབ་དང་འཕྲོད་པས་ནི། ཟས་
 ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་རྟིང་བ་རྣམས་སྟོང་ཞིང་ཆོར་བ་སྐྱུག་
 བསྐྱུལ་གསར་བ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་

རན་པས་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའོ།
དེ་ཡང་བས་ལ་སྐྱེད་པའི་གཉེན་པོ་དེའི་ཉེས་དམིགས་བསྒྲོམ་པ་ལ་རག་ལས་
པས། ཉེས་དམིགས་ནི་གསུམ་ལས། ལོངས་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་
ཉེས་དམིགས་ནི། ཁ་དོག་དྲི་རོ་བཟང་པོའི་བས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གྱུང་སོ་ཡིས་
བསྐྱེད་ཅིང་མཆིལ་མས་བརྒྱན་པ་ན་སྐྱུགས་པ་ལྟར་སྐྱང་བ་སེམས་པའོ། །
བས་ཁྱུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། བས་དེ་ནམ་གྱི་ཐུན་བར་པའམ་
ཐ་མ་ལ་ཁྱུ་ནས་ཤུགས་སོགས་སྐྱེ་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ནི་བཤའ་གཅིར་གྱུར་ནས་
ལུས་ཀྱི་སྐྱེད་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ཡང་ཉེན་རེ་བཞིན་བསལ་དགོས་པ་དང་བས་
དེ་ལ་བཏེན་ནས་ནད་ཀྱི་རིགས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་སེམས་པའོ། །བས་ཆོལ་བ་
ལས་བྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྔ་ལས། བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་
དམིགས་ནི། བས་དང་བས་ཀྱི་རྒྱུའི་དོན་དུ་ཆ་གྲང་གིས་ཉེན་བཞིན་དུ་འབད་
པ་དུ་མ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་མ་གྲུབ་ན་ཟུང་ན་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུག་བསྐྱེད་
ལ་གྲུབ་ནའང་སྐྱུགས་པ་དང་ཆུད་བོས་ཀྱིས་དོགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྩོལ་བ་
དུག་པོས་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའོ། །མཛེས་བ་ཉམས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དུ་པ་དང་བྱ་
ལ་སོགས་པའང་ཕན་ཚུན་རྩོད་ཅིང་འཐབ་པའོ། །དོམས་མི་ཤེས་པ་ནི། དེ་ལ་
སྐྱེད་པ་རྗེ་ཆེར་གྱུར་ནས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཕན་ཚུན་དུ་གཡུལ་སྐྱོད་ཅིང་སྐྱུག་
བསྐྱེད་དུ་མ་སྐྱོང་བའོ། །རང་དབང་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་བས་བ་
བ་ནམས་རྗེ་པོའི་དོན་དུ་པ་རོལ་དང་འཐབ་པ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་མ་སྐྱོང་བའོ།
ཉེས་པར་སྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི། བས་དང་བས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་སྐྱོགས་ཀྱི་

སྒྲིག་པ་བསགས་ནས་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་དྲན་ནས་འགྲོད་བཞིན་དུ་འཆི་
ཞིང་ཞི་ནས་ཀྱང་དྲན་འགྲོར་སྤྱང་བའོ།།

དེ་ལྟ་ནའང་ཕན་ཡོན་འགའ་ཡོད་དེ་ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གནས་
པའོ། །དེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཟས་བསྟེན་པར་མི་རིགས་པས་ལུས་གནས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །སྒྲིན་པ་པོ་དང་སྒྲིན་བདག་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་བཙོར་ཏེ་འབྲས་བུ་
ཁུད་པར་ཅན་འདོད་ནས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་བྱ་བ་བྲས་པ་དེ་ཡང་
འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་དེ་ནས་ལོངས་སྤྱད་
དོ། །བསྐྱབ་བཅུས་སུ་སྒྲིན་པ་པོ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྒྲིན་བྱ་ད་
ལྟ་བུ་ཟེང་གིས་བསྐྱུ་ལ་མ་ལོངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུ་སྙམ་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་སྙམ་པའི་བསམ་པས་བཟའ་བར་གསུངས་
པའང་དྲན་པར་བྱའོ། །བཞེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཟས་སྒྲན་དང་འབྲ་བར་
རིག་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་བཀྱི་སྟེ། །རྒྱགས་
ཕྱིར་མ་ལགས་བསྟེམས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། །མཆོག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་
གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།
བཞེས་སྤྱིངས་ལས། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང་། །
མཆོན་མོའང་ཐུན་གྱི་སྟོད་སྤྱད་འདས་ནས་ནི། །མནལ་ཆེའང་འབྲས་བུ་
མེད་པར་མི་འགྱུར་བར། །དྲན་དང་ལྡན་པར་དེ་དག་བར་དུ་མཐོལ། །ཞེས་

གསུངས་པས། ཉིན་མོ་ཉིལ་པོ་དང་མཆན་མོའི་ཆ་སྟོང་སྦྲང་གཉིས་ཐུན་གྱི་
ངོ་བོ་དང་ཐུན་མཆམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བསྟན་པས་འཆག་པ་དང་འདུག་
ནས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་དོན་ལྡན་དུ་བྱ་བ་སྟེ་སྒར་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དང་དབང་པོའི་སྟོ་སྟེམ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བ་
གསུམ་ལ་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཐུན་མཆམས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཡོད་པས་འདིར་
ཐུན་མཆམས་རྣམས་བབྱང་ངོ། །ཉལ་བའི་ཀུན་སྦྱོང་ནི་ཐུན་མཆམས་ཡིན་
པས་དེ་ཡང་དོན་མེད་དུ་མི་གཏང་བར་བྱའོ། །དེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཉིན་མོ་དང་
མཆན་མོ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་སྟོང་ལ་དགོ་བའི་བྱ་བས་དུས་འདའ་
བར་བྱས་ནས་ཆ་བར་པ་ལ་བབ་པའི་ཆེ་ཉལ་བར་བྱ་སྟེ། གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་
པར་བྱ་བའི་འབྱུང་བ་རྣམས་གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ལུས་དེ་བརྟམ་ན་དགོ་བའི་སྟོགས་ལ་བཙོན་འགྱུས་གཉིས་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་
ལས་སུ་རུང་ཞིང་པན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཉལ་བའི་ཆེ་ན་གནས་ཁང་ནས་
ཕྱིར་བྱང་སྟེ་རྒྱང་པ་བཀྱས་ནས་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་སྟོ་གཡས་པ་པབ་སྟེ་
རྒྱང་པ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་སེང་གོ་ལྟར་ཉལ་བར་བྱའོ། །
སེང་གོ་ལྟར་ཉལ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་དུད་འགོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སེང་གོ་ནི་
ལུས་རྩལ་ཆེ་བ་དང་སེམས་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་བརྟན་པས་པ་རོལ་གཞོན་
པ་བཞིན་དུ། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པའང་རྩལ་ཆེ་བ་སོགས་
ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་ཞིང་གནས་པས་སེང་གོ་བཞིན་དུ་ཉལ་གྱི། ཡི་དྲགས་
དང་ལྟ་དང་འདོད་པ་ལ་སྦྱོང་བ་དག་གི་ཉལ་སྦྱངས་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། དེ་དག་

ཐམས་ཅད་ལེ་ལོ་ཅན་བཙོན་འགྲུས་ཞན་པ་པ་རོལ་གཞོན་པ་ཆུང་བའི་བྱིར་
རོ། །རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོ་གཡས་པས་སེང་གི་བཞིན་དུ་ཉལ་བ་ནི།
ཆོས་ཉིད་གྱིས་ལུས་སྟོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་གཉིད་ལོག་ནའང་དྲན་པ་མི་
བརྟེན་པ་དང་གཉིད་སྐྱུག་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང་མི་ལམ་སྟེག་པའམ་ངན་པ་མི་
མི་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཉལ་བ་ནི་སྤྲ་མ་བཞི་ལས་སྟོག་པའི་ཉེས་པ་
ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའོ།།

བསམ་པ་རིམ་འབྲས་ཉལ་བ་ལ་བཞི་ལས། སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། འོད་
གྱི་མཚན་མ་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་འོད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གྱིས་ཉལ་ཏེ།
དེས་གཉིད་ལོག་པའི་ཆེ་སེམས་ལ་ཐུན་པ་མི་འགྱུར་ངོ་། །དྲན་པ་ནི། ཆོས་
དགོ་བ་དོན་དང་ལྡན་པ་མཉན་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་དྲན་པ་གཉིད་དུ་མ་སོང་གི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བསྟེན་པའོ། །དེས་
ནི་གཉིད་ལོག་པའི་ཆེ་ཡང་མ་ལོག་པ་དང་འབྲས་བར་ཆོས་དེ་དག་ལ་སེམས་
དེ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་མདོར་ན་གཉིད་གྱི་ཆེ་ཡང་
དགོ་སྦྱོར་སྦྱོང་བའོ། །ཤེས་བཞིན་ནི། དེ་ལྟར་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ཆེ་ཉོན་
མོངས་པ་གང་རུང་བྱུང་ན་དེ་ཤེས་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སྦྱོང་བར་བྱེད་
པའོ། །ལྡང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
གཉིད་གྱིས་ནོན་པ་ལ་སེམས་གཞོལ་བར་མི་བྱེད་པར་བཙོན་འགྲུས་གྱིས་
བེན་པའི་སེམས་གྱིས་རི་དྲགས་བཞིན་དུ་བྱམ་ཕྱས་གྱིས་ཉལ་བའོ། །དེས་
ནི་གཉིད་མི་འཐུག་ཅིང་ལྡང་བའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་སད་པར་བྱས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། གྱེ་མ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་མི་ཉལ་བ་
ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་ཆེན་
པོས་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་སེང་གའི་
ཉལ་སྒྲངས་ལས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཉལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བདག་
གིས་དེང་མི་ཉལ་བ་དང་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་བཙོན་པས་བསྐྱབ་པ་ལྟར་
སང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་དགོ་བ་ལ་འདུན་པ་རྒྱན་
མི་འཆད་པར་བྱེད་དེ་བརྗེད་ངས་ནའང་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
བཙོན་པར་བྱེད་དོ། །ཟས་དང་ཉལ་བའི་ཀུན་སྐྱོད་འདི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང་
དོན་ལྡན་དུ་སྐྱོད་པ་བྱུང་ན་ཆེ་དོན་མེད་དུ་འདའ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཁེགས་པར་
སྒྲུང་བས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་བྲངས་ཏེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་
པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྐྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཐུག་དང་ཐུན་
མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་རྣམས་ནི། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷག་མཐོང་གི་བར་
ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གང་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཐུན་མཚམས་སུ་
ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོང་ཚུལ།

དེ་ལ་ལོག་ཏེ་གདག་པ་ནི།

གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་མན་

ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ན་རེ། ལམ་བསྒྲུལ་པའི་ཆེ་ནི་
 ཡུལ་ལ་ཡང་ཡང་མི་དཔྱེད་པར་འཛོག་སྒྲུལ་ཁོ་ན་བྱ་སྟེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཞེས་རབ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱེད་པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་རྣམས་ནི་མཆོན་མར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་
 གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བེར་རོ། །འདི་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་གཏན་
 རྣམས་མ་རྟོགས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། འདི་
 རྣ་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །ཚུལ་
 བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ལས་ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡེ་ཞེས་འབྱུང་། །
 ཞེས་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་བསམས་བྱུང་གི་ཞེས་རབ་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསྒྲུལ་ས་
 བྱུང་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཉམས་སུ་སྒྲང་རྒྱ་དེ་དང་
 པོར་གཞན་ལས་མཉན་ནས་གཞན་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཐོས་
 པའི་དོན་དེ་རང་གིས་ལྷུང་དང་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཏེ་རང་
 སྟོབས་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེ་
 ཆོམ་དང་བུལ་བ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲུལ་པ་ཞེས་བེར་
 བས་ཡང་ཡང་དཔྱད་གྱིན་བསྒྲུལ་པ་དང་མི་དཔྱེད་པའི་འཛོག་སྒྲུལ་གཉིས་
 ཀ་དགོས་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ལ་མི་དཔྱེད་པར་འཛོག་
 པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་བསྒྲུལ་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་སྒྲུལ་ཐམས་ཅད་འཛོག་སྒྲུལ་དུ་འདོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ནས་རྟོག་

གཅིག་བརྩུང་ནས་འབྱུ་ཐམས་ཅད་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་
ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ཐོས་པ་དང་། བསམས་བྱུང་
གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་བསམ་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟར་བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འང་སྒྲོམ་པ་འགྲོ་དགོས་ཏེ་ཤེས་རབ་དེ་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་
བའི་སྒྲོམ་པ་དེ་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལས་བསྒྲོམས་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་པ་ངེ་ཅམ་
མང་བ་ཅམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་ལ་དེ་མང་བ་ཅམ་དུ་བསམ་
པ་མང་བ་དང་། དེ་མང་བ་ཅམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་བ་དང་
དེ་ངེ་ཅམ་མང་བ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མང་ལ་དེ་མང་ན་
སྒྲོན་འགོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་མང་བས། སྒྲོམ་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་
བསམ་གལ་ཆེ་བར་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་གསུངས་
པ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་མིན་པར་
ཕྱིར་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཅམ་དང་བསྒྲོམ་པ་ན་གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅིག་
བསྒྲོམ་ན་ནི་དགྲུ་ས་གཞན་དུ་བསྟན་ནས་རྒྱག་ས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་རབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་
སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་གསུང་རབ་སྒྲིབ་ནམ་གཞག་གྱུང་ལེགས་པར་བཤེགས་པ་ཡིན་

ལ། ལམ་མ་ནོར་བར་བགྱོད་པ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་ཅལ་
 ཅོལ་ཡང་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་གནད་མ་རྟོགས་
 པའི་རྟགས་སུ་མདོ་ཕྱོགས་སམ། རྒྱུད་སྒྲེའི་ཕྱོགས་ལ་མང་དུ་སྦྱངས་པ་
 ཞིག་དང་གཞུང་ལ་སྦྱང་བ་ཡེ་མ་བྱས་པ་གཉིས་ད་གདོད་སྦྱབ་པ་བྱེད་པའི་
 ཆེ་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་མི་འོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྦྱབ་པ་བྱེད་པ་དེས་
 ཆོས་ཉན་པ་དང་ལྟ་རྟོག་སོགས་བྱས་ན་མཆོང་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ངན་པ་
 རྣམས་གཏན་ཆགས་པར་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་དེ་བསྟོམས་བྱང་མ་ཡིན་མོད་
 འོན་ཀྱང་སྟོམ་པ་ཡིན་པ་ཅི་ཞིག་འགལ། འགལ་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉར་བསྟོགས་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྦྱེ་ལ་སྟོམ་གཏན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་
 པའི་ས་ལ་ས་མཐོན་པོར་ཆུད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོམས་བྱང་བསྦྱེད་
 པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལ་བསྟོམས་བྱང་མེད་པར་ཆོས་མངོན་པ་
 ལས་ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་སྟོམ་ཞེས་པ་ནི། བར་བྱིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་བ་
 ལས། སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དེའི་སྒྲུལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་པའམ་
 དེའི་དངོས་པོར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན།
 དད་པ་བསྟོམ་སྟིང་རྗེ་བསྟོམ་ཞེས་པ་ནི་ཡིད་དེ་དང་དེར་བསྦྱེད་པ་ལ་བྱ་
 དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ངེས་འགའ་
 སྟོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོམས་པར་
བསྐྱར་ཏེ་སྒྲིམ་པ་དང་གོམས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ།

གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་
བའི། །ལམ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་།
འཇལ་དང་དེས་ཏྱིག་སྒྲིམ་པའི་ལམ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་
ཡིན་པས་ཡང་ཡང་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་དེས་པར་ཏྱིག་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ལ་དབྱེད་ནས་སྐྱོང་བ་དང་སྒྲིམ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་
བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ།

དེ་ལྟར་ན་དད་པ་བསྒྲིམ་པ་དང་ཆོད་མེད་བཞི་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྒྲིམ་པ་དང་མི་ཏྱག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསྒྲིམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་ནས་སྐྱོང་དགོས་པ་ལ་སྒྲིམ་དུ་གསུངས་པ་མཐའ་
ལས་པ་ཞིག་སྤང་སྟེ། སྐྱོད་འཇུག་དང་བསྐྱབ་བརྟམ་ལས། རང་གི་ཡིད་ལ་
བསྒྲིམ་སྤྱིར་ངས་འདི་བརྩམས། །ཞེས་གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་བཞད་པའི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱབ་བརྟམ་ལས། དེ་ལྟ་
བས་ན་ལྷས་དང་ལོངས་སྐྱོད་དང་བསོད་ནམས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཏང་
བ་དང་བསྐྱང་བ་དང་དག་པ་དང་སྤེལ་བ་ཅི་རིགས་པར་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །
ཞེས་ལྷས་ལོངས་སྐྱོད་དགོ་ཅ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་བཏང་བསྐྱང་དག་སྤེལ་བཞི་
བཞི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་སྒྲིམ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ཆུང་
ཆུང་ཞིག་ལ་མི་བབྱང་ངོ། །གཞན་ཡང་ཏྱིག་པ་ཐམས་ཅད་མཆོན་འཛིན་

ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་བཟུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ཐམས་
 ཅད་འདྲོར་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་འདི་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་རྩ་ལྔ་
 གི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་སུ་
 བཤད་པར་བྱའོ། །གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་བའི་གོགས་
 །ཀྱང་ལོག་རྟོག་འདིས་བྱེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་པལ་མོ་ཆེ་སོ་སོར་
 རྟོག་པས་དབྱུང་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་ལ། དཔྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་
 གྱི་ཆེ་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བས་སོ། །བསྟན་པ་རྒྱབ་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡང་
 འདི་ཆེ་སྟེ་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འབྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་
 མི་འགོ་བར་མཐོང་ནས་ཞེ་ཅིས་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ལམ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབྱུང་ནས་བསྒྲོམ་པ་དང་མི་དཔྱེད་པར་
 འཛོག་པའི་སྒྲོམ་གཉིས་ཡོད་ན། ལམ་རིམ་བའི་དབྱུང་སྒྲོམ་ཡིན་ལ། རི་
 འབྲུ་ཞིག་ནི་འཛོག་སྒྲོམ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བཞེས་གཉེན་ལ་དང་
 བ་བསྒྲོམ་པ་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་དཀའ་བ་དང་འཆི་བ་མི་རྟག་
 བ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 བསྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དབྱུང་སྒྲོམ་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ནི་སྟོ་
 ལྷགས་དག་ལ་རྒྱུན་རིང་བའི་ཡིད་འཁུལ་རྒྱས་པ་རེ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་
 དེ་དག་གི་ལྷོག་ལྷོགས་མ་གྲུས་པ་སོགས་འགོག་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་། སྟོ་
 དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱུང་ནས་བསྒྲོམ་
 བ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ཆགས་ལུལ་ལ་སྤྱག་པའི་

མཚན་མ་སློ་འདོགས་པ་མངས་ན་འདོད་ཆགས་དག་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། དབྱ་ལ་
ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་མཚན་མ་མང་དུ་བསམས་ན་ཞེ་སྒྲུང་དག་པོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་ལམ་དེ་དག་བསྒྲོམ་པ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་མི་གསལ་
འདྲ་ཡི། སློའི་འཛིན་སྒྲུངས་ཤུགས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་དགོས་པས་དབྱུང་
སྒྲོམ་བྱའོ། །སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་སུ་མི་བརྟུབ་པ་དམིགས་
པ་གཅིག་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཞག་པས་ཚོག་པའི་ལས་རུང་དུ་བྱེད་
པ་ནི་གནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་ན་
སེམས་གནས་པ་སྐྱེར་མི་ཉན་པས་དེ་ལ་ནི་འཛོག་སྒྲོམ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ནི་ནི་ཞེ་སྟག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།

ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་མཁས་པ་ཡིན་ན་དབྱུང་སྒྲོམ་ཁོ་ན་བྱ་ལ། ཀྱ་
ས་ལིས་ནི་འཛོག་སྒྲོམ་ཁོ་ན་བྱའོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེས་ཀྱང་
གཉིས་ཀ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་པས་ཀྱང་ནི་གནས་སོགས་བསྐྱབ་
དགོས་ལ། ཀྱ་ས་ལིས་ཀྱང་བཤེས་གཉིན་ལ་དད་པ་ཤུགས་དག་སོགས་
བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དང་
རྒྱུད་སྡེའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་པ་
ཞིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་ལ། ཚུལ་དེས་བསྒྲོམ་པ་མེད་པའམ་ཉུངས་ན་ལམ་
གྱི་སྟོག་དམ་པ་ངེ་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་བ་དང་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་ཀྱང་
ཤེས་རབ་ངེ་ཆེར་མི་འཕེལ་བས་ལམ་ལ་ས་ཚོད་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། ལམ་
གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ནང་ན་ཀྱན་མཁྱེན་ལྟར། །ཞེས་སློབ་

དཔོན་མ་ཁོལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། རི་ལྷ་རི་སྟེང་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་
 བར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལམ་རི་ཙམ་
 བསྐྱོམས་པ་ཙམ་དུ་བརྗེད་ངས་ཆེ་བས་དྲན་པ་རྒྱལ་བ་དང་སྤང་སྤང་འབྱེད་པ་
 ལ་ཡིད་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བར་སྤང་ན་ལམ་གོལ་བར་སོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་
 གྱི་བྱད་པར་མང་པོ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དད་བའང་མང་པོར་འཕེལ་
 བ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲི་
 བ་མང་བ་དང་ཐར་པའི་པན་ཡོན་ཡང་སྒྲི་དུ་མ་ནས་མཐོང་བས་དེ་ལ་དོན་
 གཉེར་དག་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་ཕྱིན་དུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲི་ད་
 བ་ངོ་མཆར་བའང་དུ་མ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་དག་ལས་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པའི་
 དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་བཙོན་པ་རྣམས་རི་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ནས་བསྐྱོམ་
 བ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་ཚུལ་འདི་ལ་གཞན་
 གྱིས་བགྱི་བར་མི་རྒྱས་པའི་ངེས་པ་དང་བར་བྱའོ།

སྒྲི་མ་གྱི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་རྣམས་ན་རོ། སོ་སོར་རྟོག་པས་
 དཔྱེད་པ་ཆེས་མང་བར་བྱས་ཏེ་བསྐྱུངས་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ཅེ་གཅིག་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་གོགས་སུ་འགྱུར་བས་ཉིང་ངེ་འཇིན་བརྟན་པོ་མི་འགྱུར་
 བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རི་ལྷ་རི་
 འདོད་འདོད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྤར་མ་གྲུབ་པ་གསར་དུ་

བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ན་དམིགས་པ་དུ་མ་ལ་དབྱད་ན་དེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་
མ་གྲུབ་བར་དུ་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་ལ་འཛོགས་སྒྲིམ་ཉིད་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་
ཁོ་ལོ་ཅག་གྲང་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲི་
རོལ་ཏུ་དབྱད་སྒྲིམ་མང་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་གོགས་སུ་འདོད་ན་ནི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་བསྐྱབ་ལུགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་གཏན་
ནས་མ་གོ་བར་གསལ་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན། གསེར་དང་དཔུལ་ནི་མགར་
བ་མཁས་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མེར་བསྐྱེགས་ཤིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཆུར་
བཀྲས་ན་ངེ་མ་དང་སྒྲིགས་མ་ཐམས་ཅད་སྐྱངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཞིང་ལས་
སུ་རུང་བར་འགྱུར་བས། དེ་ནས་རྒྱ་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆ་ཅི་འདོད་
འདོད་དུ་བསྐྱར་བས་ཆོག་པ་བཞིན་དུ། སྒྲིན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་དང་ཉེས་སྒྲིད་རྣམས་ལ་ནག་པོའི་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་བསྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲིམ་
པ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའམ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་
ཀྱིས་གསེར་མེར་བསྐྱེགས་པ་བཞིན་དུ་ནག་ཕྱོགས་རྣམས་ལས་ཡིད་བྱེད་
ཕྱོགས་པར་བྱེད་ཅིང་ངེ་མ་དེ་དག་སྐྱོང་ལ། བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་
དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་དཀར་པོའི་
ལས་འབྲས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་

ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པ་སེམས་བརྒྱན་པར་འགྱུར་བའམ་དང་བར་འགྱུར་བའི་
 ཡིད་བྱེད་གྱིས་གསེར་ཆུར་འབྲུ་བ་ལྟར་དཀར་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཡིད་མངོན་
 ཏུ་ཕྱོགས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་ནས་དགོ་བའི་ཆོས་གྱིས་སེམས་བརྒྱན་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཞི་ལྷག་གང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡིད་
 གཏད་པ་ན་ཆེགས་མེད་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་སྒྲོམ་ནི་མི་རྟོག་
 པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས། དཔེར་ན། མགར་བའམ་མགར་བའི་སྟོབ་མ་
 མཁས་པ་ཞིག་གིས་གང་གི་ཆེ་གསེར་རམ་དངུལ་ཞིག་དེ་མ་དང་སྟོགས་མ་
 ཐམས་ཅད་སྦྱང་བའི་སྤྱིར། ཏུས་ཏུས་སུ་མེར་བསྟེགས་ཤིང་ཆུས་བཀྱས་ན་
 རྒྱན་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱ་བ་མཉེན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་
 སུམ་ཏུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མགར་བའམ་མགར་བའི་སྟོབ་མ་མཁས་
 པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་བཅོ་ཞེས་པ་དེས་མགར་དབྱེད་གྱིས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་
 འདོད་པ་དེར་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་གང་གི་ཆེ་
 སེམས་དེ་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་དེ་མ་དང་སྟོགས་མ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་
 ཉིད་གྱིས་སྟོབ་པར་བྱས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་མི་ཕྱོགས་
 པ་ཉིད་དང་། དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་མངོན་ཏུ་ཕྱོགས་
 པ་ཉིད་གྱིས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱས་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སེམས་དེ་
 ཞི་གནས་གྱི་ཕྱོགས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་གང་དང་གང་དག་ལ་ངེས་
 པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་འབྱོར་པ་དང་ཤིན་

ཏུ་ནལ་དུ་འབབ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་དང་མི་འགྲུལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཇི་ལྟར་
བསམས་པའི་དོན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ།
།ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཆགས་
པར་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། བྱིང་
བ་དང་ཁྱོད་པའོ། །དེ་ལ་དགོན་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་
སློ་བྱུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་གཙོད་པར་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་སྟེ། དེའི་
གཉིན་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སློ་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་ཡིན་པར་
ཆོད་ལྟན་དུ་མས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ཉག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཉིས་དམིགས་མཐོང་བའི་སློ་བྱུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ན་
ཁྱོད་པ་གཙོད་པར་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་སྟེ། ཁྱོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་
པའི་སེམས་གཡེང་བ་ཡིན་པས་དེའི་གཉིན་པོ་ལ་སློ་བྱུགས་བསྐལ་པར་
གཞུང་དུ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བཤེས་གཉིན་ལ་དད་པ་སྦྱོང་བ་ནས་འཇུག་སེམས་སྦྱོང་བ་
མན་ཆད་ལ་ཇི་ཅམ་དུ་མང་དུ་བསྐྱོམས་པ་དེ་ཅམ་དུ་མཁས་པ་དགྲེས་པའི་
ཉིང་དེ་འཇིན་བརྟན་པོ་རྣམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཇོག་སྒྲོམ་
དུ་མ་ཟད་དབྱུང་སྒྲོམ་རྣམས་ལ་ཡང་བྱིང་ཁྱོད་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ལ་
བསྐྱང་དགོས་ཤིང་། མན་ངག་འདི་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་མཁས་པ་རྣམས་སྐབས་
ཀྱི་དམིགས་པ་གང་འཕོགས་པ་དེའི་དམིགས་སྒྲོར་ལ་ངེས་ཤེས་བྱང་བའི་
ཕྱིར་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་སྐབས་སུ་བབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྒྲ་མའི་

མན་དག་གིས་སེམས་ལ་བསྐྱོར་ནས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་བརྒྱན་
 ཏེ། མཐའ་དག་པར་འཆད་ཅིང་ཆོས་འཆད་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཉན་ཤེས་པ་
 ཞིག་ལ་བཤད་པ་ན་ཆོས་གྲུའི་སྒྲོའི་འཁུལ་འདྲ་བ་སྒྲོག་ཏུ་བསམས་པ་ལ་
 འོང་དཀའ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་མད་བས། ད་རེས་དམིགས་པའི་
 སྐབས་ཡིན་ཟེར་ནས་འབྲས་ཅམ་རེ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་
 དུས་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་ཞེས་ཆོས་མང་དུ་བཤད་པ་དང་ཉམས་ལེན་
 གྱི་སྐབས་གཉིས་འགལ་བར་འཇིན་པའི་ལོག་ཏྟིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འོན་
 །ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་སྲིད་མཐའ་རུ་སྒྲུང་
 བས་སྐྱོང་རྒྱ་ཉི་བར་བསྐྱུས་པ་རེ་ཡང་གྲུད་དུ་བྱའོ། །གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་
 གདམས་དག་ཏུ་འཆར་མི་འཆར་ནི་སྐྱོང་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་མ་རྙེད་ཁོ་
 བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ཞིང་སྟེ་སྒྲོད་ལ་མ་སྒྲུངས་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་
 ཏེ། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་རིང་དུ་སྒྲུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་བསྐྱོམ་
 པའི་ཆེ་རང་གིས་གང་ལ་སྒྲུངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྒྲ་མར་འོང་
 བར་སྒྲུང་བས། རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པར་འདུག་ནའང་ཆིག་
 མངས་སུ་དོགས་པས་དེ་ཅམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །སྐྱོང་ཚུལ་ལ་ལོག་ཏྟིག་
 དགག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ད་ནི་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་སྟོབ་
 མ་དེ་སྒྲ་མས་རྗེ་ལྟར་འབྲིད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་པས། གཉིས་
 པ་བསྟེན་ནས་སྟོ་རྗེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

དལ་བའི་རྟོན་ལ་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་།

སྤྱོད་པོ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། དེ་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་དང་། རྟོན་དཀར་བ་བསམ་པ་ལོ། །

དང་པོ་དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས།

དལ་བ་དང་། འབྱོར་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་
ལས། བྱིས་སྤྱད་འགྲོ་འགྲོ་བ་དུ་མའི་ངོ་བོ་དང་། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་
སྤྱོད་དེ་ཡིས་དལ་བ་ཏྲག་ཏུ་རྟོན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཁོམ་བ་བརྒྱད་
དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་བ་ལོ། །མི་ཁོམ་བ་བརྒྱད་ནི། བཤེས་སྤྱོད་ས་ལས། ལོག་
པར་ལྟ་བུ་འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྲགས་ཉིད་དང་དཔྱལ་བར་སྦྱེ་བ་
དང་། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །ལྷ་སྤྱོད་སྦྱེ་བ་སྤྱོད་ཞིང་
སྤྱོད་པ་ཉིད། །ཆེ་རིང་སྤྱོད་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། །སྦྱེ་བ་ཞེས་བཀྲི་མི་
ཁོམ་སྤྱོད་བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་བ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྦྱེ་བ་བརྒྱུག་
པའི་སྤྱོད་ཏུ་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་འཁོར་
ནམ་བཞི་མི་རྒྱ་བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཡན་ལག་དང་
ན་བ་སོགས་མ་ཆང་བའི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་། ཆེ་སྤྱོད་དང་ལས་འབྲས་
དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་། སངས་

རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་
 དང་ཐ་མས་ནི་སྒྲང་དོར་ཤེས་པར་མི་རྒྱས་ལ་གསུམ་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་
 མི་མོས་པའོ། །ངན་སོང་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ལ་ཅུང་
 ཟད་སྒྲེས་ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བས་མི་རྒྱས་པ་དང་། ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་
 བློ། བཤེས་སྒྲིངས་འགྲེལ་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་
 གཉིས་ལ་བཤད་ཅིང་། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་པའི་བྱ་བས་
 ཏྲག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་ལ་བཤད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་བསམ་
 གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་
 པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སྒྲེས་མ་ཐག་དང་འཆི་བའི་ཆེ་མ་གཏོགས་པ་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་བསྐྱལ་ཆེན་མང་པོར་གནས་
 པར་མངོན་པ་ནས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་མི་
 ཁོམ་པར་མི་རིགས་པས་དེར་སྒྲེས་པའི་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ལ་ནི་ཐར་ལམ་བསྐྱབ་
 པའི་སྐྱལ་བ་མེད་པས་མི་ཁོམ་པའོ། །ཏྲག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་ཡང་དེ་
 དང་འདྲའོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྒྲིངས་འགྲེལ་
 པ་ལས། གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་དགོ་བ་བྱ་བའི་དལ་བ་མེད་པས་ན་མི་
 ཁོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་འབྱོར་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་འབྱོར་ལྷ་ནི། མི་ཉིད་དབུས་
 སྒྲེས་དབང་པོ་ཆང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་པའོ། །དེ་
 ལ་དབུས་སུ་སྒྲེས་པ་ནི། འཁོར་རྣམ་བཞི་རྒྱ་བ་ཡོད་སར་སྒྲེས་པའོ། །དབང་

པོ་ཆང་བ་ནི། སྟོན་སྒྲུགས་སུ་མ་སོང་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་མིག་
ན་སོགས་ཆང་བའོ། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི། མཆམས་མེད་བྱས་སམ་
བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གནས་ལ་དད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་གནས་འདུལ་བ་ལ་དད་
པ་སྟེ་འདུལ་བ་ནི་འདིར་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ག་ལ་བྱའོ། །ལྷ་པོ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱས་ཤིང་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པས་རང་གི་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གཞན་འབྱོར་ལྷ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་སྟོན། །བསྟན་པ་གནས་
དང་དེ་རྗེས་འཇུག། གཞན་བྱིར་སྡིང་ནི་བཙེ་བའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་བྱོན་པའམ་འབྱུང་བ་ནི། བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཆོག་གས་
བསགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྡིང་པོ་ལ་འདུག་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཆང་རྒྱ་བའོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཆོས་བསྟན་པ་གནས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཤིང་ཆོས་
བསྟན་པ་ནས་ཕྱང་ན་ལས་མ་འདས་བར་དུ་དོན་དམ་པའི་དམ་ཆོས་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མ་ཉམས་པའོ། །ཆོས་གནས་པ་རྗེས་
སུ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མཐུ་ཡོད་པར་རིག་ནས་རི་ལྷ་རྟོགས་པ་ལྷ་རྟོགས་
པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །གཞན་གྱི་བྱིར་སྡིང་བཙེ་བར་བྱེད་པ་ནི། སྐྱིན་པ་
པོ་དང་སྐྱིན་བདག་གིས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བའོ། །དེ་ལྷ་ནི་གཞན་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པས་གཞན་འབྱོར་པོ། །ཉན་

ས་ལས་བཤའ་བའི་གཞན་འབྱོར་བཞི་ནི་ད་ལྟ་མ་ཆང་བར་སྒྲུང་ཡང་དམ་
བའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་ཆོས་གནས་པ་
རྣམས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཆང་དུ་རུང་ངོ་།།

གཉིས་པ།

དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་ནི།

གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་དུ་ཆོས་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པ་ཞིག་
མ་བྱུང་ན་མ་ཉི་ཚུན་ཆོད་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བ་ཅམ་
ལ་བཅོན་པ་ནི་དུད་འགོ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་བདེ་འགོར་སྐྱེས་ཀྱང་དུད་འགོ་
དང་འབྲས་ཉེ། སྒྲོབ་སྤྱིངས་ལས། རི་ལྟར་སྒྲུང་བྱ་ཁྱོད་ཟབ་ཁ་ནས་འབྱུངས་པ་
ཡི། །རྩ་ལོ་ཁམ་འགའ་ལ་ནི་ཡིད་ནི་ཆགས་གྱུར་ནས། །རྟེན་པ་གྲུབ་པ་མེད་
པར་གཡང་དུ་སྒྱུར་བ་ལྟར། །འཆོ་བའི་འཇིག་རྟོན་བདེ་ལྟན་འདོད་པའང་དེ་
དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ངོ། །སྤྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་
ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བསྐྱབ་པ་ནི་རྟོན་གང་རུང་རུང་གིས་མི་ཆོག་
པས་སྤར་བཤའ་བའི་རྟོན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཏེ། སྒྲོབ་སྤྱིངས་ལས།
བདེ་གཤེགས་ལམ་རྟོན་འགོ་བ་འདྲན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། །སེམས་གྱི་
སྒྲོབས་ཆེན་མི་ཡིས་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ། །ལམ་དེ་ལྟ་དང་སྤྱ་ཡིས་རྟེན་མིན་
སྤྱ་མིན་དང་། །མཁའ་སྤྱིང་རིག་འཇིན་མི་འམ་ཅི་དང་སྟོ་འབྲེས་མིན། །ཞེས་
དང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། མིར་སྐྱེས་ནའང་དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་

མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་ཡང་གནས་མཆོག་ཡིན་པས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་ཡང་
ཉིད་དགའོ། །ལྷ་དག་འཆི་བ་ནའང་ལྷ་གཞན་དག་ཁྱོད་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བར་
གྱུར་ཅིག །བདེ་འགྲོ་ནི་མིའི་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་ནམས་
ཀྱང་ཉིན་འདི་ལ་སྒྲིའི་གནས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲིའི་
ཉིན་ལ་ལམ་ལ་སྐྱུངས་པའི་བག་ཆགས་འབྱུག་པའི་འདོད་ལྷ་ཁ་ཅིག་དང་
པོར་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཉིན་དུ་རུང་ཡང་ཁམས་གོང་མའི་ཉིན་ལ་དང་པོར་
འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྤིད་ཅིང་། འདོད་ལྷ་པལ་ཆེར་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་
ལྟར་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་གསུངས་པས་ལམ་ཐོག་མར་བསྐྱབ་པའི་ཉིན་ལ་
མི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་མི་སྣམ་པ་སྒྲིའི་ཉིན་དུ་མི་རུང་
བས་སྤིང་གསུམ་གྱི་ཉིན་བསྐྱགས་ལ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཇམ་བུ་སྤིང་པའི་
ཉིན་བསྐྱགས་སོ།།

དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་ཉིན་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་འདི་བདག་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་
འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱ། འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ན་ནི་རང་གིས་རང་བསྐྱུས་པ་
དང་སྤོངས་ཆ་བས་འདི་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་
མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཀྱི་འབྲང་མང་པོ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་ལན་ཅིག་ཅམ་ཐར་
པ་འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ནས། ཡང་གནས་དེ་དག་ཏུ་ལོག་ནས་འགྲོ་ན་ནི་
རིག་སྐྱགས་ཀྱིས་སྤོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ནི་སེམས་མེད་པར་
གྱུར་པའོ་སྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིའི་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲིའི་པར་བྱ་སྟེ།
འཕགས་པ་དཔའ་བོས། གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འཁོར་བ་ཡི། །པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ས་

བོན་བསྐྱེད། །བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱི་ས་བོན་མཆོག་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་
 ལྷག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྒྱན་གྱི་མི་རྣམས་ནི། །སྤྱི་ཞིག་འདིར་དེ་འབྲས་མེད་
 བྱེད། །ཅེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟོན་གྱུར་ནས།
 བདག་གིས་དགོ་གོམས་མ་བྱས་ན། །འདི་ལས་བསྐྱེད་པ་གཞན་མེད་དེ། །
 འདི་ལས་སྒྲོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །
 སྒྲོངས་པས་སྤྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ལུག་ན། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། །སྤྱི་
 རན་ཆེན་པོ་ལྷང་བར་འགྱུར། །དཔྱལ་མེ་བཟོད་དགས་ལུན་རིང་དུ། །བདག་
 གི་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པ་གྱུར་ན། །འགྱོད་པ་མི་བཟད་མེ་འབར་བས། །སེམས་
 གཏུང་འགྱུར་བར་གདོན་མི་བ། །ཤིན་ཏུ་རྟོན་དགའ་པོ་པའི་ས། །ཅི་ཞིག་
 ལྷར་སྤྱོད་རྟོན་གྱུར་ནས། །བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྷན་བཞིན་དུ། །སྤྱིར་ཡང་
 དཔྱལ་བ་དེར་བྱིད་ན། །སྤྱིགས་ཀྱིས་སྒྲོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན། །བདག་ལ་
 འདིར་སེམས་མེད་དུ་བྱེད། །ཅེས་སྒྲོངས་བདག་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ། །བདག་གི་
 ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་རོ། །སྤྱོད་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་
 སྤྱོད་སྤྱི་བ་ལ། །དལ་བ་འགྱོར་པ་མིའི་ལུས་ཐོབ་པ་དཔྱན་ནམ་གསུང་བ་དང་།
 སྤྱོད་སྤྱི་ཡང་ཐུགས་དམ་ལ་འཇུག་རེས་ཀྱིས། །གང་ཆེ་རང་དབང་འཇུག་
 ཅིང་མཐུན་གནས་པ། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། །གལ་ཡང་
 སར་ལྷང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་སྤྱིས་ནས་གང་གིས་
 སྤྱོད་བར་འགྱུར། །ཞེས་འཇུག་པ་ནས་གསུངས་པ་དེ་ལན་རེ་རེ་བཏོན་ནས་
 ཐུགས་དམ་མཛད་པ་ལྷར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ལ་སྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་
 ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་མངོན་མཐོའི་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོང་དང་འཁོར་ཕྱན་སྐྱུ་
 ཆོག་པ་འདི་རྒྱ་སྐྱོན་པ་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཏེན་འདིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བསྐྱབ་རུས་ལུགས་རྣམས་ཀྱང་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་
 མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་སྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བའི་ཏེན་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱ་ལ་ཉིན་མཆོན་དུ་མ་འབད་པར་ཚུད་གཟན་ན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་ནས་ལག་
 སྟོང་དུ་སྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱི་མར་ཡང་བདེ་བས་ཤོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་དལ་
 བའི་ཏེན་མི་འཐོབ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་ན་སྐྱག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་དེ་
 བས་བསྐྱེད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུང་དུ་བསམ་སྟེ། འཕགས་པ་དཔའ་བོས། གང་
 ཞིག་དགོ་བས་སྐྱག་པའི་མི། །བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་ནས། །འདིར་
 བྱི་སྤྱིངས་པས་བསོད་རྣམས་གཏེར། །ཅུང་ཟད་ཅེས་ཡང་མི་གསོག་པ། །དེ་
 དག་འདིག་ཏེན་པ་རོལ་ཏུ། །མི་བཟད་ཐུང་ན་ཁང་པར་འཇུག། །རིན་ཆེན་སྤྱིང་
 བྱིན་ཆོང་པ་ནི། །ལག་པ་སྟོང་པས་རང་བྱིས་བཞིན། །དགོ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་
 ལས་མེད་པར། །བྱི་ནས་ཡང་ནི་ཐོབ་མ་ཡིན། །མི་མ་ཐོབ་པར་བདེ་བ་ནི། །རི་
 ལྟར་དེ་བདེ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཉིད། །དེ་བས་པ་རོལ་བསྐྱེད་ཡོད་མིན། །དེ་ལས་
 མཆོག་ཏུ་སྤྱིངས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པའི་
 མཐར་ཡང་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། སྟོང་འཇུག་ལས། འདི་ལ་
 སྤྱིང་བྱིན་ནས་ནི། །དེ་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ཚུག། །ཕན་པ་མེད་པར་འདི་ལ་
 བྱི། །ཐམས་ཅད་སྐྱོན་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་དང་། མི་ཡི་བྱ་ལ་བཞེན་ནས་ནི། །

སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །བྱུ་འདི་བྱི་ནས་རྟེན་དཀའ་བས། །མྱོངས་པ་
དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པོ་རྟོ་བའི་དཔེ་ཆོས་ལས་
ཀྱང་། སྤོན་བྱས་བྱུག་འཆལ་རྒྱུང་ལ་ཞོན། །གཙང་པའི་ཉ་དང་སྟེ་ཁྱ་བཅས།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་བསྐྱེད་དོ།།

གསུམ་པ།

ཞེན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་བསམ་པ་ནི།

དེ་ལྟ་བུའི་དལ་བ་དེ་ཡང་། ལུང་གཞི་ལས། ངན་འགྲོ་ནས་ཞེ་འཕོས་ཏེ་
དེར་སྐྱེ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་། དེ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་སེན་མོའི་
རྩེ་མོས་སྒྲུངས་པའི་རྩལ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིང་། བདེ་འགྲོ་གཉིས་ནས་ཞེ་འཕོས་ཏེ་
ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ནི་བྱུག་སེན་
གྱི་རྩེ་མོས་བཞེས་པའི་རྩལ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པས། བདེ་འགྲོ་དང་
ངན་འགྲོ་གཉིས་ཀ་ནས་རྟེན་པར་དཀའོ། །དེ་ཙམ་དུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་རང་
ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཕལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི། །དམ་པ་
མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །ཕལ་ཆེར་
དེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་འགྲོ་མི་ལ་སོགས་
པ་ཡང་ཕལ་ཆེར་དམ་པ་མིན་པ་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་མང་ལ། དེས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བྱིར་དང་། གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་བསྐྱེལ་

པར་མནར་མེད་དུ་གནས་དགོས་ན། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྟོན་བསགས་པའི་སྒྲིག་
པ་འབྲས་བུ་མ་ཕྱུང་ཞིང་གཉིན་པོས་མ་བཅོམ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དུ་མ་ཡོད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་བསྐྱལ་པ་དུ་མར་གནས་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་
ལྟར་འདྲ་འགྲོའི་རྒྱ་སྒྲར་བསགས་འདག་ངེས་སུ་སྐྱོང་ཞིང་། གསར་དུ་
འཇུག་པའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ན་བདེ་འགྲོ་མི་དགོན་ནའང་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་
དགོན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ་ངན་འགྲོར་སོང་ན་དགེ་བ་
ནི་མི་བྱེད་ལ་སྒྲིག་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པས་བསྐྱལ་པ་དུ་མར་ཡང་བདེ་འགྲོའི་
མིང་ཡང་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ཉིད་པར་དཀའ་སྟེ། སྐྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གི་
སྐྱོད་པ་འདི་འདྲས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་འཐོབ་མི་འགྱུར། །མི་ལུས་ཐོབ་པར་
མ་གྱུར་ན། །སྒྲིག་པ་འབྲས་ཞིག་དགེ་བ་མེད། །གང་ཆེ་དགེ་སྐྱུད་སྐྱལ་ལྡན་
ཡང་། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཀུན་མོངས་པ།
།དེ་ཆེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་ལ། །སྒྲིག་པ་དག་
ཀྱང་ཉར་བསགས་ན། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །བདེ་འགྲོའི་སྐྱ་ཡང་
ཐོས་མི་འགྱུར། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་
གཉའ་ཤིང་གི་ །བྱ་གར་རུས་སྤལ་མགིན་ཆུད་ལྟར། །མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་
དཀར་གསུངས། །སྐྱད་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྒྲིག་པས་ཀྱང་། །བསྐྱལ་པར་མནར་
མེད་གནས་འགྱུར་ན། །ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྒྲིག་གིས། །བདེ་
འགྲོར་མི་འགྲོ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
གལ་ཏེ་ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་སྐྱོང་བ་ན་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་པ་རྣམས་ཟད་

ནས་ཡང་བདེ་འགྱོར་སྐྱེ་བས་ཐར་བར་མི་དགའོ་སྟེ་ན། སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་སྤྱོད་
 བཞིན་དུ་སྤྱིག་པ་འབྲུལ་འབྲུལ་ལ་གསོག་པས་ངན་འགྱོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཀྱང་
 ངན་འགྱོར་བརྒྱད་དགོས་པས་ཐར་བར་དགའ་སྟེ། དེ་ཙམ་ཁོ་ན་སྤྱོད་གྱུར་
 ནས། །དེ་ནི་རྣམ་ཐར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྤྱོད་བཞིན་དུ། །སྤྱིག་
 པ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོན་དགའ་
 བ་བསམས་པའི་མཐར་ཡང་ཉེན་འདི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་བཀོལ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆུང་
 རོས་པར་བསྟེན་ལ་དམ་ཆོས་བསྐྱབ་པས་དུས་འདུག་བར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་དུ་སྤྱོད་
 པོ་ལེན་འདོད་བསྐྱེད་དེ། །བཤེས་སྤྱོད་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གནས་གཉེན་
 ཤིང་བྱག་པ་དང་། །རུས་སྤུལ་ཕྱད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགྱོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་
 རྩོལ་དགའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་
 མཛོད། །གང་ཞིག་གསེར་སྤོད་རིན་ཆེན་སྤྱས་པ་ཡིས། །ངན་སྐྱུགས་འབྲུག་
 པར་བབྱིད་པ་དེ་བས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་མི་རུ་སྐྱེས་ནས་སྤྱིག་པའི་ལས།
 །བབྱིད་པ་དེ་ནི་ཆེས་རབ་སྐྱོན་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། རྩོལ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་།
 མི་ཡི་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དགའ་རྟོན་གྱུར་ནས། །དོན་དུ་བརྒྱག་པ་གང་ཡིན་
 དེ་ཉིད་བརྟན་ཏེ་བསྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་
 ཆེན་པོས་སྤྱན་སྤུལ་བག་རེ་སྤྱོགས་གསུང་བ་ལ། དེ་ལྟར་འཆལ་བ་ལ་དལ་
 འབྱོར་འདི་རྟོན་པར་དགའ་བས་གསུང་བ་དང་། འཕན་ཡུལ་ན་མའི་སྤྱ་མཁར་
 བྱ་བ་རྣོས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དགས་སྤྱོགས་ནས་ཡུན་རིང་ཞིག་ཁ་ཉེན་པོར་
 སོང་བས། སྐད་པོ་ཞིག་མཁར་དེས་གདུངས་ཡོད་པ་ལ་ལན་ཅིག་མཁར་དེ་

རྩོམ་ཐེང་བ་རྩོས་པས་འགྲོ་མི་རྒྱས་བཞིན་དུ་མདུང་ཞིག་བཟུང་ནས་བཞུགས་
 དུང་བྱེད་ཅིང་མའི་ལྷ་མཁར་རྩོམ་པ་འདི་མི་ལམ་མིན་ན་རུང་སྟེ་ཐེང་བ་ལྟར།
 དལ་འབྱོར་རྩོམ་པ་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་རྟེན་ནས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དགོས་
 ཞེས་པོ་ཏོ་བ་གསུང་བ་ལྟར་སྟོང་ལྟ་བུ་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།
 དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ཆོས་བཞི་བསམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བདེ་
 བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་སེམས་བའང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་རྒྱས་པ་ནི། ཕྱིའི་རྒྱུན་བཞེས་གཉེན་དང་ནང་གི་རྒྱུན་
 དལ་འབྱོར་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི།
 འདིར་མ་བསྐྱབས་ན་སྟེ་བ་དུ་མར་དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི། ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལ་གསུམ་པས་ནི་སྟེ་བ་རྟེན་མ་རྣམས་སུ་ཆོས་བྱའོ་སྟམ་ནས་འདོར་
 བའི་ལེ་ལོ་འགོག་ལ། བཞི་བསམ་ནི་ཆེ་འདིར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་ལོ་དང་ཟླ་བ་
 དང་ཞག་སྤུ་མ་རྣམས་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་བསྐྱབ་པས་ཆོག་སྟམ་
 ནས་མི་འཇུག་པའི་ལེ་ལོ་འགོག་པས་དེ་གཉིས་སྤུར་དུ་བསྐྱབ་པར་བསྐྱེད་
 ནས་གསུམ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་འཆི་བ་དམ་པ་ནི་འདིར་ཡང་
 འབྲེལ་མོད་འོན་ཀྱང་ཆོག་ཆོག་སེམས་ཆེ་བས་འོག་ཏུ་བཞུགས་པར་བྱའོ།།
 དེ་ལྟར་སྟོ་སྟོ་ཆོག་སེམས་ནས་བསམས་ན་སྟོའི་འཁུལ་ཆེ་བས་སྤར་བཞུགས་པ་

ལྟར་བསམས་ལ། དེ་ཙམ་མ་རྒྱས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་
 དང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲོ་ནས་དོན་ཆེ་ལུགས་དང་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་ཚུལ་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་རི་ལྟར་འཆམ་པ་རེ་སྒར་
 བཤད་པ་ནས་སྒྲངས་ལ་བསྒྲོམ་ལོ། །དེ་ལ་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བ་ནི།
 སྒྱིར་བདེ་འབྲོ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལའང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་
 བ་རྣམ་དག་སྒྲ་གཅིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་དལ་འབྱོར་ཆང་བ་
 འཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པས་གྲོགས་བྲས། སྒྲོན་ལམ་དེ་མ་མེད་པས་མཆམས་སྒྱིར་བ་སོགས་དགོ་
 ཙམ་པོ་ཞིག་དགོས་ན་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱལ་བའང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྒྲང་བས་
 དེ་ལ་དཔགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་འབྲོའི་རྟེན་སྒྱི་དང་བྱེད་པར་རྟེན་དཀའ་
 བར་སེམས་པའོ། །འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བ་ནི། རིགས་མི་མཐུན་
 ངན་འབྲོ་རྣམས་ལ་བསྟོས་ཏེ་བདེ་འབྲོ་ཙམ་ཡང་སྤྱིད་མཐར་སྒྲང་ལ། རིགས་
 མཐུན་བདེ་འབྲོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཡང་དལ་བ་བྱེད་པར་ཅན་ནི་ཆེས་དགོན་པ་
 བསྒྲོམ་པའོ། །དགོ་བཤེས་དོལ་པས་འདི་ལ་ནན་ཆེར་མཛད་པས་ཆོས་
 གཞན་ཀྱན་དེས་སྒྲ་བྲངས་ནས་བྱུང་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་འབད་པར་
 བྱའོ།

གཉིས་པ་སྒྲིང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལམ་སྒྱུའི་རྣམ་
 གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ།

ལམ་སྒྲིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས།
སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཚུལ་དང་།
སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲིང་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ།
སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཚུལ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་བར་དུ་ཆོགས་
བསགས་པ་དང་ཐ་མར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཡིན་པས། ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བྱ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་ངེས་
ལེགས་སོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་བསྐྱབ་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་
རི་སྒྲིབ་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུ་དངོས་སམ་ཚུང་དུ་
དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྐྱོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུ་བྱུང་པར་ཅན་ནི།
ཆེ་འདི་ལ་ཆེས་ཆེར་མི་བྱེད་པར་འདིག་ཏེན་ཕྱི་མའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་རྒྱ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལམ་སྒྲོན་ལས། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་
དག་ལ། །རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཐ་མར་ཤེས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ལེགས་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་

ཅམ་གྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་དོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་བཅུམས་ཏེ་རི་སྒྲིབ་ཅིག་གསུངས་པ་
 ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དངོས་སམ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྐོར་
 དུ་འདུ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ནི། སྲིད་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྲིད་
 པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་རང་གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱར་བྱས་ཏེ་དེའི་ཐབས་ལམ་
 བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་འདུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྐྱོན་ལས། སྲིད་པའི་
 བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །སྤྱིག་པའི་ལས་ལས་ལྗོག་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་
 རང་ཞི་ཅམ་དོན་གཉིད། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །རྫོ་བོས་སྐྱོད་བསྐྱེད་སྐྱོན་མ་ལས། གསང་སྤྱགས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
 ལ། །བཏེན་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས། །སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་གསུང་བས་ན།
 །དེ་དོན་འདིར་ནི་བྱི་བར་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་མཐུན་སྐྱབ་པའི་
 ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དོ། །དེ་གཉིས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ།
 སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱར་
 བྱས་ཏེ། ཕྱིན་བྱུག་དང་རིམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལམ་སྐྱོན་ལས། རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་
 གཞན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས། །ཡང་དག་ཟད་པར་གྱུན་ནས་འདོད། །སྐྱེས་བུ་
 དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེས་བུ་དེས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་

པའི་ཐབས་ལ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་ལོག་ནས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དོ།

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར། གཞན་
ཡང་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ་སྟོམ་པའང་མ་ཡིན་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་
བས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་ལྷན་
པའང་ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་
པར་སྒྲངས་པ་དང་ལྷན་པའང་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བྲིམས་
ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་ལྷན་པའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལའང་དང་
པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདི་དང་དོན་འདྲ་ལ། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་དང་
འབྲིང་དང་མཆོག་འཇོག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོ། །ལམ་སྟོན་བཞིན་
དུ་མཛོད་འབྲེལ་ལས། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་སོ། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ་ལ་ཆེ་འདི་ལྷན་པའི་དང་བྱི་
མ་ལྷན་པའི་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མངོན་
མཐོའི་ཐབས་མ་རྟོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་བཟུང་དོ། །གཉིས་པ།

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་ས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲིང་པའི་རྒྱ་མཆོན།

བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་ས་འབྲིང་པའི་

དོན་གང་ཡིན་པ་དང་། རིམ་པ་དེ་ལྟར་འབྲིང་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའོ།
 །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་བཤད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པར་སྐྱེས་བུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཡང་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འདུ་
 བས་དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་
 དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལས། མི་
 འཆེ་བ་དང་བདེན་པ་དང་། །བྱིན་ནས་ལེན་དང་ཆངས་པར་སྟོད། །འཇིན་པ་
 ཐམས་ཅད་བཏང་བ་ནི། །འདི་ནི་བདེ་འགྲོའི་སྟོད་པ་ཡིན། །འཁོར་བའི་སྐྱག་
 བསྐྱེད་ཡོངས་མཐོང་ནས། །སྤང་བྱིར་བདེན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་ཞིང་། །ཁ་ན་
 མ་ཐོག་གཉིས་སྟོང་བ། །འདི་ནི་ཞི་བའི་སྟོད་པ་ཡིན། །འདི་དག་ཀུན་ཀྱང་སྤང་
 བྱ་སྟེ། །ངེས་འབྱུང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན། །ཆོས་ཀུན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏྲོགས་
 བས། །འགྲོ་ལ་སྤྱིང་རྗེའི་ཆུ་རྒྱན་འབྱུང་། །ཐབས་མཁས་སྟོད་པ་མཐའ་ཡས་
 བ། །ངེས་འབྱུང་མཆོག་གི་སྟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ངེས་
 ན་འདིར་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ཅུ་ལ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ་དང་
 འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཅུ་ལ་རང་གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་
 གི་ལམ་དུ་འབྲིང་བ་མིན་གྱི། དེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་འགའ་ཞིག་
 སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འབྲིང་པའི་སྟོན་འགྲོར་བྱས་ནས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་སྟོང་བའི་ཡན་ལག་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་བྱིར་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་སྐྱེས་པ་ན་སྤྱིང་པོ་
 ལེན་ཐུགས་ནི། དབྱུ་མ་སྤྱིང་པོ་ལས། སྤྱི་ཞིག་ཆུ་ཤིང་དབྱུ་བ་ལྟར། །སྤྱིང་པོ་

མེད་པའི་ལུས་འདི་དག། །གཞན་པར་རྒྱུ་དུ་སྐྱབ་བྱེད་པས། །སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབ་
པོར་སྐྱབ་མི་བྱེད། །ཡ་རབས་སྒྲིབ་རྩེ་ལྷ་ར་པས་ནི། །སྐྱད་ཅིག་རེ་རེར་ག་ཞི་
དང་། །ནད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་ལུས་དག་ནི། །གཞན་ལ་བདེ་བསྐྱེད་གཞིར་བྱེད་
དོ། །དམ་ཚེས་སྒྲོན་དང་བཅས་པ་ལ། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤངས་ཁོམ་པ་འདི། །
སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐྱོད་པ་ཡིས། །འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་བྱ་བའི་རིགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། །བདག་གི་ལུས་ཚུ་ཞིང་དང་དབྱ་བ་ལྟར་སྒྲིབ་པོ་མེད་ལ་
ནད་ཀྱི་ཆང་ག་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་འདི། །སྐྱེས་བྱ་
ཆེན་པོའི་ཀྱན་སྐྱོད་ཀྱིས་ཉིན་མཆན་འདེམ་བར་བྱ་སྟེ། །དོན་ལྷན་དུ་བྱའོ་སྐྱམ་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དང་པོ་ནས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་
ནས་འབྲིད་པར་རིགས་མོད་ཚུང་འབྲིད་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་སྐྱུངས་པས་
ཅི་བྱ་ཞེ་ན། །དེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་སྐྱོད་བ་ཉིད་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
ལམ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ་དེར་འགྱུར་ཚུ་ལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་འབྲིད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གཉིས། །རྒྱ་མཆན་
དངོས་དང་། །དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒོ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་
ན། །སྐྱོད་འཇུག་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐྱད་ཅིག་གིས། །འཁོར་
བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་
སྐས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །རྒྱལ་བའི་སྐས་སམ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ནས་ཉིན་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་ཚུད་

ལ། དེ་རྣམ་ཉམས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་རྣམ་ཕྱིར་ལ་འཕྲོན་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་
 དེ་ཐབས་དུ་མས་འབད་རྣམ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྡོན་དུ་
 སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་བསྐྱོམས་རྣམ་སྤྱིང་ཐག་པ་རྣམ་པན་ཡོན་ལ་
 སྡོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་ཞིག་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐྱབས་འགོ་དང་བཅས་
 པ་དགོས་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་སྡོན་པའི་གཞུང་མཆོག་དུ་
 གྱུར་པ་བསྐྱབ་བརྟམ་དང་སྡོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་པན་ཡོན་ཡང་བསྐྱུ་ན་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་དང་བདེ་འགྲོར་
 སྡེ་བ་གཉིས་ཏེ། སེམས་དེ་སྡེས་ན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྤར་བསགས་དུ་མ་འདག་
 པ་དང་། ཕྱིས་གསོག་པ་རྣམས་རྒྱན་འཆད་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་སྤར་
 བསགས་རྣམས་དེས་ཟེན་པས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་དང་། གསར་དུ་བྱེད་པ་
 རྣམས་ཀྱང་དེས་ཀྱན་རྣམ་སྤྱིང་བས་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་
 གི་དོན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་རྣམ་
 བདེ་ལྷག་དུ་འགྱུབ་པ་ལ། སྡོན་དུ་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་ཡོན་
 ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་ན། པན་ཡོན་དེ་དག་
 སེམས་བསྐྱེད་ལས་འབྱུང་བས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 སྤྱིས་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་རང་གི་རྒྱད་ལ་བརྟགས་ན་ཤིན་དུ་གསལ་
 ལོ། །དེས་ན་སྡོན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་པན་ཡོན་གཉིས་པོ་དེ་

ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་
སྐྱོང་དགོས་སོ།།

དེ་ལྷ་ར་པན་ཡོན་གཉིས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་ནས་པན་ཡོན་ཅན་གྱི་
སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། སེམས་དེའི་རྩ་བ་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་བདེ་བས་ཐོངས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་
གྱིས་མནར་བའི་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་བསམས་པ་ན། བ་སྐྱུ་གཡོ་
འགྲུལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་ཆེ་བདེ་
བས་ཐོངས་ཤིང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་འོང་ས་མེད་དེ།
སྐྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་སྒྲོན། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་
འབྲའི་སེམས། །མི་ལམ་དུ་ཡང་མ་མིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྐྱེ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུའི་སྐྱབས་སུ་རང་ལ་
ངན་འགོར་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་དང་། འབྲིང་གི་སྐྱབས་སུ་
མཐོ་རིས་ན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞིང་ཞི་བའི་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་རྣམས་བསམས་
ནས། དེ་ནས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཉམས་
ལ་དཔགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་ལས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བས་ན་ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་
བསམ་པ་སྐྱོང་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་
ཡིན་གྱི། ལམ་ལོགས་པ་ཞིག་དུ་འབྲིང་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་
གྱི་སྐྱབས་གྱི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་སོགས་པའི་

སྒོ་ནས་བསག་སྐྱུང་གི་སྒོ་དུ་མ་ལ་འབད་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོན་
འགྲོ་རྒྱུད་སྐྱོང་བའི་ཐབས་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་སུ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་དག་གྱང་སེམས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སུ་
གོ་བར་བྱའོ།།

འདིར་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒོར་རྣམས་སྤྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྲོ་ལུགས་རྣམས་སྤྲོ་མས་གྱང་ལེགས་པར་
བརྟེན། སྒོ་བ་མས་གྱང་དེ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱས་ལ། སྐྱོང་ངེས་ཀྱིས་
དེ་དག་བྱོན་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱོང་བ་
ཞིན་ཏུ་གཅིས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་ལམ་སོ་
སོ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་ལ་མ་སྐྱེ་བ་
བར་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ངེས་པ་གང་ཡང་མི་རྟེན་པས་སེམས་དེ་སྐྱེ་
བའི་གོགས་སམ། ཡང་ན་དེའི་བར་དུ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་ནས་འགྲོ་
བས་འདི་ལ་ནན་ཏན་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཚུང་འབྲིང་གི་ལམ་སྐྱུང་བ་དང་ཆེན་
པོའི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྐྱུངས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྐྱེ་བྱ། དེ་ནས་སེམས་དེ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྒོན་དུ་བཏང་ནས་སྒོན་པའི་ཆོ་ག་
བྱ། སྒོན་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབས་བྱ་རྣམས་ལ་འབད་པས་བསྐྱབས།
དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཕྱིན་ཏུ་ག་དང་བསྐྱབས་བཞི་སོགས་ལ་སྒོ་བ་པར་
འདོད་པའི་སྒོ་བ་འདོད་མང་དུ་སྐྱུངས་ལ། སྐྱེང་ཐག་པ་ནས་སྒོ་བ་འདོད་བྱང་

བ་ན་འཇུག་པའི་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ངེས་པར་སྤང་། དེ་ནས་ཅ་
ལྷུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་སྒོག་བསྒྲོམ་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཟག་པ་ཚུང་འབྲིང་
དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་གོས་ནའང་
ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་པར་སྤྱང་། དེ་ནས་
ཕྱིན་བྱུག་སྒྲི་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བྱད་པར་དུ་སེམས་དག་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་
ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཀོལ་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསམ་
གཏན་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པོ། །ལམ་སྒྲོན་ལས། མདོན་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། སྐབས་
གཞན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་གསུངས་པས་
དེའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་འཇིན་པའི་
འཆིང་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུས་ཐག་
ཆོད་པར་བྱས་ལ། བསྒྲོམ་ཚུལ་མ་ནོར་བར་བསྐྱངས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་
ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཇུག་
སྒྲོམ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་པ་མན་ཆད་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཞི་
གནས་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ནམ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཞི་
གནས་མན་ཆད་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་

རབ་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཚོགས་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་
 པ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དང་གྲངས་ངེས་པ་དང་ཐབས་ཤེས་ལ་བྲལ་
 གྱིས་བྱང་ཆུབ་མི་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་
 སྐུ་ལ་དང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་
 ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་གཤེགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པ་གཉིས་
 ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཤེགས་པ་
 གཉིས་བབྱང་ནས་འགྲོ་བར་བྱེད་ཀྱི། བྱ་གཤེགས་ཆག་ལྟར་ལམ་ཀྱི་ཆ་ཤས་
 རྩོགས་རེ་བཟུང་ནས་འགྲོ་བར་མི་བྱེད་དེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཀྱན་
 རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤེགས་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་བྱུར་པ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་
 སྤྱི་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགོ་བའི་རྒྱང་གི་ཤུགས་སྟོབས་
 ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ལམ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་མོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ནི་ངེས་པར་
 གསང་སྤགས་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཞུགས་ན་སྤྱར་དུ་ཚོགས་གཉིས་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྤྱོགས་པའམ་
 རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྒྱང་བས་འཇུག་པར་མི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་རེ་
 རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ཙམ་བྱའོ། །གསང་སྤགས་ལ་འཇུག་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་

ཐམས་ཅད་དང་བྱུང་བར་དུ་གསང་སྒྲགས་ནས་ནན་ཏན་ཆེ་བར་གསུངས་
པས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྟོན་ལས་བྱུང་བར་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དེ་ནས་
བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བྲ། དེ་ནས་རྒྱུད་སྡེ་ཁྲུངས་མ་ནས་འབྲུང་བའི་
དབང་གིས་རྒྱུད་སྡེ་ན་པར་བྱས་ནས་དེའི་དུས་སུ་ཐོབ་པའི་དམ་ཆོག་དང་
སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོག་བསྟོས་བྱས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་། བྱུང་བར་
དུ་རྩ་བའི་ལྷ་བས་ཕོག་ན་སྐར་ལྷང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་ཚུད་ཐོས་ཏེ། ཡོན་
ཏན་ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་བར་དཀའ་བས་རྩ་ལྷ་བའི་ཡེ་མ་གོས་པ་ལ་འབད། ཡན་
ལག་གི་ལྷ་བ་རྣམས་གྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་གོས་ནའང་བཤགས་
བསྐྱམ་གྱིས་དག་པར་བྱས་ཏེ། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ནི་ལམ་གྱི་གཞི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལྷ་ར་ན་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་དང་། གོང་མ་ལྷ་ར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་རུང་ལ་ལེགས་
པར་ཁྲིད་ལ་བསྐྱབ། དེ་བཏན་ནས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལྷ་ར་ན་མཆོན་མ་མེད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་དང་། གོང་མ་ལྷ་ར་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་རུང་ལ་
ལེགས་པར་བསྐྱབ་བོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ལུས་ནི་ལམ་སྟོན་ལས་
གསུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའོ། །གཞུང་གཞན་
དུ་ཡང་རྫོ་བོ་ཆེན་པོས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་
བསྐྱས་པ་ལས། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཆེ་བ་མངལ། །སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
འདོད་ན། །བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་ལ་རག་ལས་པས། །སྐྱབ་པ་ལྷུང་ལྷང་སྒྲིབ་པོར་

བྱ། །དལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པའི་ལུས། །ཤིན་ཏུ་རྩིད་དཀའ་རྩིད་གྱུར་
 ཅིང་། །ཕྱིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྩིད་དཀའ་བས། །སྐྱབ་ལ་འབད་བས་དོན་ཡོད་
 བྱ། །ཞེས་དང་། རི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་ལས། །འབྲོས་པའི་སྐྱགས་ནི་
 བྱང་བའི་ཆོ། །ཆེད་ཀ་གཞན་དང་མི་སྟོམས་པར། །དེ་ཡི་གནས་ནས་འབྲོས་
 པ་ལྟར། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེ་འདི་ལས། །བཀལ་བའི་སྐྱགས་དག་བྱང་
 གྱུར་ན། །ཆེད་ཀ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པར། །སྤིད་པའི་བྲིམ་ནས་འབྱང་བར་
 བྱ། །ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགོ་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་། །སྟོན་པའི་གཞི་ལ་
 གནས་པ་ཡིས། །སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་རབ་བབྱང་ཞིང་། །པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་
 ལ་སོགས་པ། །སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཅི་རུས་རིམ་གྱིས་
 ཚུལ་བཞིན་སྐྱད། །ཅེས་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་གང་། །ཞི་གནས་
 ལྷག་མཐོང་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ཉིང་དེ་འཇིན་ཆོག་པ་
 གྱི་ལེ་ཏུ་ལས་ཀྱང་། །དང་པོ་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ལས་བྱང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་བརྟན་བྱ། །སྤིད་པའི་ཡོངས་སྟོད་བདེ་མ་ཆགས། །ཡོངས་སུ་
 འཇིན་ལས་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས། །དད་སོགས་ནོར་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ། །ལྷ་
 མ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་གུས། །དེས་བསྟན་དམ་ཆོག་ལྟར་པ་ནི། །ཡོངས་
 སུ་བསྐྱང་ལ་རབ་ཏུ་བཙོན། །བུམ་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ། །ལྷ་མའི་
 དྲིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐོབ། །ལུས་ངག་སེམས་ནི་རྣམ་དག་པ། །སྐྱབ་པ་པོ་ནི་
 དངོས་གྲུབ་སྟོད། །ཉིང་འཇིན་ཡན་ལག་ལས་བྱང་བའི། །ཆོག་པ་ནི་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ་ལས། །སྐྱུར་དུ་དངོས་གྲུབ་འཐོབ་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟར་གསང་

སྒྲགས་ཚུལ་གནས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཚུང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་
ནམས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་འགོ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་དུ་
བྱས་པས་ཆོག་མོད། སྐྱེས་བུ་ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ཞེས་
ཐ་སྙད་བྲུ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། སྐྱེས་བུ་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བྲིད་པ་ལ་དགོས་པ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཚུང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲོ་མ་
སྐྱེས་པར་ཡང་རང་ཉིད་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་ཁས་འཆེ་བའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
གཞོམ་པ་དང་། སྒྲོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ལ་པན་ཆེ་བའོ། །པན་ཆེ་ལྷགས་
ནི། སྐྱེས་བུ་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་དོན་གཉིར་དགོས་
པས་བགྱི་བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་
པ་སྦྱོང་བ་བསྟན་པ་སྦྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གང་ཟག་ཐ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གོང་མ་ནས་སྦྱངས་ཀྱང་བསམ་པ་གོང་མ་མི་
སྐྱེ་ལ། འོག་མ་དོར་བས་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་
གོང་མའི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་ཏེ་སྦྱངས་པ་ན། སྒར་ནས་
སྐྱེས་ཟིན་པའམ། སྒར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྱུར་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བས་འོག་མ་འོག་མ་སྐྱེས་པ་ན། གོང་མ་གོང་མར་བྲིད་པས་ཆོག་པས་རང་
གི་ལམ་ལས་འགྱུང་བ་མེད་དོ།།

སྒྲོ་རིམ་གྱིས་བགྱི་དགོས་པ་ནི། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོས་
ཞུས་པ་ལས། རྟོར་བུ་མཁན་མཁས་པས་རྟོར་བུ་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བའི་དཔེ་

དོན་དུ་སྐྱར་ནས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །
 མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་། དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས། །ཕྱིས་
 བྱི་ངེས་པར་ལེགས་འབྱུང་བ། །གང་ཕྱིར་མངོན་པར་མཐོ་ཐོབ་ནས། །རིམ་
 གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་། །ཞེས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གྱི་ལམ་
 ལ་རིམ་ཅན་དུ་འབྲིང་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་
 ཀྱང་། ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རིམ་གྱིས་དགོ་བའི་སྟོགས་ཡང་དག་
 པར་འབྱུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ།
 ཐོག་མར་སྤྲོ་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྲོ་བའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་
 བསྟན་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཤེས་རབ་འབྲིང་དང་ལྡན་པར་
 གྱུར་པར་ཉོགས་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་འབྲིང་དང་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་
 བསྟན་པ་འབྲིང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 དང་ལྡན་པར་གྱུར་པར་ཉོགས་ནས་ཆོས་ཐབ་མོ་སྟོན་ཞིང་གདམས་ངག་དང་
 རྗེས་སུ་བསྟན་པ་སྤྲོ་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་དེའི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་དོན་སྤྱོད་པ་གོ་རིམ་དུ་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་། སྤྱོད་པ་བསྐྱས་པའི་སྟོན་མེད། སྟོན་དུ་པར་བྱིན་གྱི་
 ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་སྐྱུངས་ནས། དེ་ནས་སྤྱགས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རིམ་
 ཅན་དུ་དགོས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་དེའི་དོན་བསྐྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་པོའི་
 ལས་ཅན་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་གྱིས། །སྐྱས་གྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། བཞི་

བརྒྱ་པར་ཡང་། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཞེག་ །བར་དུ་བདག་ནི་
བཞེག་པ་དང་། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བཞེག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་
པ་ཡིན། །ཞེས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་
མཁས་པ་མ་ཁོལ་གྱིས་ཀྱང་། རི་བུལ་གོས་ལ་ཆོན་བཞིན་དུ། །དང་པོར་སྦྱིན་
སོགས་གཏམ་རྣམས་གྱིས། །མེམས་ལ་ལེགས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་དེ། །དེ་ནས་
ཆོས་ནི་བསྟོམ་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་
པོ་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་ཁུངས་སུ་བྲངས་ནས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་
མཛད་ལ། །ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ལམ་ལ་འབྲིང་པའི་གོ་རིམ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་
པར་སྒྲུང་བས་ཚུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཉིད་པར་བྱའོ། ། །

སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུ་དང་བྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

གཉིས་པ་སྤྱིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུ་དང་
བྱུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྦྱང་བ་དང་། འབྲིང་དང་བྱུན་མོང་བའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྦྱང་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་
སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚུང་དུ་འེ་བསམ་པ་སྦྱང་བ་དངོས། བསམ་པ་
དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ།

ཚུང་དུ་འེ་བསམ་པ་སྦྱང་བ་དངོས་ལ་གཉིས།

འཛིག་ཏེན་བྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་བྱི་མར་
བདེ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ།

འཛིག་ཏེན་བྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས།

འཛིག་ཏེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱུང་ན་པ་བསམ་པ་
དང་། འཛིག་ཏེན་བྱི་མར་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགོ་བ་གཉིས་གྱི་བདེ་སྤྱག་བསམ་
པའོ། །དང་པོ།

འཇིག་རྟེན་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསམ་པ་ལ་བཞི།

འཆི་བ་བྲན་པ་མ་བསྒྲོམས་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྒྲོམ་པའི་པན་ཡོན།
འཆི་བ་བྲན་པའི་སློང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ། འཆི་བ་བྲན་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ།

འཆི་བ་བྲན་པ་མ་བསྒྲོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི།

དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
བཞི་ལས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཇིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དང་པོར་
གཞོད་པའི་སྒྲོར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱི་རགས་གཉིས་ལས་རགས་པའི་མི་རྟག་
པ་འཆི་བ་ལ་མི་འཆི་སྐྱམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་གཞོད་པའི་སྒྲོལ། །འདི་
ལ་ཡང་ད་གཞོད་མཐར་འཆི་བ་ཞིག་འོང་སྐྱམ་པ་ནི་ཀུན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉི་མ་
རེ་རེ་བཞིན་དེ་རིང་མི་འཆི། དེ་རིང་ཡང་མི་འཆི་སྐྱམ་དུ་སྒྲོས་མི་འཆི་བའི་
ཕྱོགས་འཇིན་པ་ནི་འཆི་ཁ་མ་ཚུན་ལ་འབྱུང་རོ། །དེའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མ་
བྱས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་སློང་དེས་བསྐྱེད་པས་ན་ཆེ་འདིར་སྒྲོད་པའི་སློང་སྐྱེས་ནས་
དེའི་རིང་ལ་འདི་དང་འདི་དགོས་སོ་ཞེས་ཆེ་འདི་ཅམ་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་
དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་སེམས་ནས། འཇིག་
རྟེན་སྤྱི་མ་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་

དག་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྒོ་མི་སྐྱེ་བས་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱེར་མི་
 སྐྱེར་ལ། བརྒྱལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་
 ། ཆེ་འདི་བ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་སོང་ནས་དགོ་བ་ཅི་བྱས་མཐུ་ཆུང་ཞིང་།
 དེ་ཡང་ཉེས་སྦྱོད་སྒྲིག་ལྗུང་དང་འབྲེལ་བར་འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་
 མ་འབྲེས་པ་དགོན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་
 ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། ཕྱིས་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་པོ་སྣམ་པའི་ཕྱི་བཞེས་གྱི་ལེ་ལོ་
 འགོག་མི་བྱས་ཤིང་གཉིད་ཆུགས་དང་བྲེ་མོའི་གཏམ་དང་། བཟའ་བཏུང་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཤེད་གིས་དུས་འདའ་བས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་མི་འོང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་ལུས་སྒོག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སུ་རེ་བས་བསྐྱས་པ་ན་ཉིད་པ་
 དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་བྲག་པོ་སྐྱེ་ཞིང་། དེའི་གོགས་བྱས་
 བའམ་བྱེད་དུ་དོགས་པ་ལ་སྤང་བ་བྲག་པོ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་
 མོངས་པའི་གཏི་ཟུག་དང་དེ་དག་གིས་ང་རྒྱལ་བ་དང་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བྲག་པོ་རྣམས་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་
 དུ་འཇུག་གོ །དེ་ལས་ཀྱང་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་བཅུ་དང་
 མཆམས་མེད་པ་དང་དེ་དང་ཉེ་བ་དང་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་མི་
 དགོ་བའི་ལས་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བྲག་པོ་འབྲེན་པར་བྱེད་
 པ་ལ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་རྗེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ལ། དེ་
 དག་གི་གཉིན་པོ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་གྱི་བདུད་རྩི་ལ་རྒྱབ་གྱིས་

རིམ་གྱི་གསུམ་སྤྱོད་ནས་མཐོན་མཐོང་དང་རིམ་ལེགས་གྱི་སྒྲིག་བཅད་དེ། ངན་
འགྲོ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་དུག་ཅིང་རྒྱུ་ལ་ཆ་ཞིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་གནས་སྤྱོད་
འཆི་བས་ཉེ་བར་བཅོམ་ནས་ལས་ངན་པས་འབྲིང་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལས་
མ་རུངས་པའི་སྒྲིག་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་འཛིག་
ཏེན་གསུམ་མངའ་བདག་། རང་ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། ཡོད་དེས་རྣལ་
བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
དང་། སྒྲིད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ཐོར་ཉེ་ཆ་དགོས་པར། །བདག་
གིས་དེ་ལྟར་མ་ཞེས་ནས། །མཛེས་དང་མི་མཛེས་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྒྲིག་པ་རྣམ་
པ་སྒྲུ་ཆོགས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་ལ།

བསྐྱོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི།

འཆི་བ་རྗེས་སྤྱོད་པའི་སྒྲིག་པ་ཞིག་སྒྲིལ་ན། དཔེར་ན། དེ་རིང་
སང་རང་འཆི་བར་ཐག་ཆོད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་གོ་བ་ཐན་ཐུན་ཡོད་པ་ཡན་ཆད་
ལ་གཉེན་དང་རྗེས་ལ་སོགས་པ་དང་འགྲོགས་སྤྱོད་པར་མཐོང་ནས་དེ་
དག་ལ་སྒྲིད་པ་སྒྲིག་ཅིང་། གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་སྤྱོད་པོ་ལེན་
འདོད་པའི་ཆེར་ལ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཉིད་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་ལ་
སོགས་པ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་འབད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུན་པ་འབྱུར་བ་
ལྟར་སྤྱོད་པོ་མེད་པ་དང་བསྒྲུ་འབྲིང་གྱི་གནས་སྤྱོད་མཐོང་ནས་ཉེས་སྒྲིད་ལས་

སྒྲིག་ཅིང་། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཚུལ་བླིམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་བཟང་པོ་
རྣམས་རྟག་ཏུ་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པའི་བཙུན་འབྲུས་ཀྱིས་གསོག་པར་བྱེད་
པས། ལུས་ལ་སོགས་པ་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་པོ་དམ་པ་སྦྱངས་ནས་
གོ་འཕང་དམ་པར་རང་ཉིད་འཇིགས་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་འབྲིད་པས་
ན་དེ་ལས་དོན་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་བྱིར་དཔེ་དུ་མས་ཀྱང་བསྐྱགས་ཏེ།
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཞིང་མོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྟོན་གྱི་
ལོག་མཆོག་གོ། རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བ་ཡང་གི་རྗེས་མཆོག་གོ། །འདྲུ་
ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་མི་རྟག་པ་དང་འཆི་བའི་འདྲུ་ཤེས་མཆོག་
ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གིས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་ང་
རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སེལ་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེས་པར་
སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འཛོམས་པའི་ཐོབ་པ་དང་། དགོ་ལེགས་ཐམས་
ཅད་ཅིག་ཅར་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་
ཀྱང་བསྐྱགས་པའོ། །ཆོམས་ལས་ཀྱང་། ལུས་འདི་རྩ་སྟོད་འདྲ་བར་རྟོགས་
བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་སྟེག་རྒྱ་འདྲར་ཤེས་ནས། །བདུད་ཀྱི་མེ་ཏོག་
མཆོན་ནི་འདིར་གཙུག་པ། །འཆི་བདག་རྒྱལ་པོས་བཟླར་ཡང་མེད་པར་འགྲོ།
།ཞེས་དང་། ཀ་བ་མཐོང་ཞིང་ནད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། །སེམས་དང་བྲལ་
བའི་ཤི་བ་མཐོང་ནས་ནི། །བརྟན་པས་བཙུན་ར་འདྲ་བའི་བྲིམ་སྤངས་ཀྱིས།
།འཇིག་རྟེན་པལ་པས་འདོད་སྤང་བྱས་རེ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་སྐྱེས་བྱའི་དོན་བསྐྱབ་པའི་དུས་ནི་དལ་བའི་རྟེན་བྱེད་པར་

ཅན་ཐོབ་པའི་དུས་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འོ་སྒྲོལ་པལ་ཆེར་ངན་འགྲོར་བསྐྱད་
ཅིང་བདེ་འགྲོར་ཅུང་ཟད་རེ་འོངས་ཀྱང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་ཤས་ཆེ་བས་
དེ་དག་དུ་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་མི་རྟེན་ལ། བསྐྱབས་པས་ཆོག་པའི་རྟེན་
རེ་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱབ་པ་ནི་ད་དུང་མི་འཆི་སྟམ་པ་
འདི་ལ་ཐུག་འདུག་པས་ན། སྒྲོལ་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་ནི་རྒྱད་པ་
ཀུན་གྱི་སྒྲོ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་འཆི་བ་དན་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་པ་ཐམས་
ཅད་གྱི་སྒྲོ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་གཞན་བསྒྲོམ་རྒྱ་མེད་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནོ་སྟམ་པ་དང་། བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་དང་པོར་ཅུང་ཟད་
ཅམ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཡི་རྒྱུན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་མི་འོས་སོ་སྟམ་དུ་མི་གཟུང་
བར་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོས་ལུགས་ལ་ངེས་པ་སྟོང་ཐག་པ་
ནས་བསྐྱེད་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ལོ། །གསུམ་ལ།

འཆི་བ་དན་པའི་སྒྲོ་རིམ་བྱ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི།

གཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་བརྟན་པའི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་
བྲལ་གྱིས་དོགས་ནས་སྐྱག་པ་སྒྲེ་བ་ནི། ལམ་ལ་ཡེ་མ་སྐྱངས་པའི་འཆི་བ་
ལ་སྐྱག་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་སྟམ་
ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལུས་སྐྱངས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་
པར་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་སྐྱག་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་རེ་ཞིག་ལ་དགག་

མི་རྒྱས་མོད། །འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་དོན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་འགོག་པ་དང་
མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་བསྐྱབས་པར་འཆི་བ་ལ་འཇིགས་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་དེས་སྐྱག་པ་བསམས་ན་དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པས་འཆི་ཁར་
མི་སྐྱག་པ་བྱར་ཡོད་ལ། དོན་དེ་དག་མ་བསྐྱབས་ན་སྒྱིར་འཁོར་བ་ལས་མི་
ཐར་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བས་འཇིགས་ནས་འཆི་བའི་ཆེ་
འགྲོད་པས་གདུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་རབས་ལས། རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་ཀྱང་
གནས་མི་རྒྱས། །གང་ལ་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ། །འཇིགས་ཤིང་སྒར་བར་
བྱས་པ་ཡིས། །དེ་ལ་པན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཉིད་ལ་
བརྟགས་ན། །མི་རྣམས་སྒྲིག་པ་བྱས་པས་འགྲོད་པར་འགྱུར། །དགོ་བའི་
ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཡོངས་མ་བྱས། །སྤྱི་མའི་ཆེ་ལ་སྐྱག་བསྐྱེལ་འབྱུང་དུ་
དོགས། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་སྔོངས་པར་འགྱུར། །གང་ལས་
བདག་གི་ཡིད་ནི་འགྲོད་འགྱུར་བ། །དེ་ཉིད་བདག་གིས་བྱས་པར་ཡོངས་མི་
བྲན། །དཀར་པོའི་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གོམས་པར་བྱས། །ཆོས་ལ་གནས་ན་
འཆི་བས་སུ་ཞིག་འཇིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་།
བདག་ནི་འཆི་འོ་སྙམ་སེམས་པ། །གང་ལ་ངེས་པར་ཡོད་ཀྱར་བ། །དེས་ནི་
འཇིགས་པ་ཡོངས་བཏང་བྱིར། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཇིགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་དང་སྦྱར་དུ་འབྲལ་
བར་གདོན་མི་ཟའོ་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རྟག་པ་བསམས་ན་ནི། དེ་དག་
ལ་མི་འབྲལ་བར་རེ་བའི་སྟེད་པ་ལྟོག་པས་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་

ཡིད་གྱི་གདུང་བའི་དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་སྒྲག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།
བཞི་ལ།

འཆི་བ་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་ནི།

ཅ་བ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་དགྲ། ཐག་བཅད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གསུམ། དེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་དང་། རྣམ་འཆི་
དེས་མེད་བསམ་པ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་
མི་པན་པ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། འཆི་བདག་དེས་པར་འོང་
ལ་དེ་ཡང་རྒྱུན་གྱིས་བསྒྲོག་ཏུ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི། ལུས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་སྒྱེ་
བ་སྤངས་ཀྱང་འཆི་བ་འོང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཆོམས་ལས། གང་ཡང་སངས་
རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་། །སྒྱེ་ལུས་
འདི་ནི་སྤོང་མཛད་ན། །སྒྱེ་བོ་པལ་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་གང་
དུ་བསྐྱད་ཀྱང་འཆི་བ་འོང་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་དུ་གནས་ན་འཆི་བས་
མི་ཚུགས་པའོ། །ས་སྒྲོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྤང་ལ་མེད་རྒྱ་
མཚོའི་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ན་འང་མིན། །ཞེས་སོ།
།སྒྲོན་དང་སྒྱེ་མའི་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་བས་འཇོམས་པ་
ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུང་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་སྟེད་
ལ། །ཀུན་གྱིས་ལུས་འདི་བཏང་ནས་འགོ་བ་དང་། །དེ་ཀུན་འཇིག་པར་མཁས་
པས་རྟོགས་གྱིས་ཏེ། །ཆོས་ལ་གནས་ཀྱི་དེས་པར་སྤྱད་པ་སྟོད། །ཅེས་སོ།

།འཆི་བདག་ལ་བྲོས་པས་མི་ཐར་ཞིང་སྒྲགས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་
པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས། དཔེར་ན། རྒྱུགས་བཞི་ནས་རི་ཆེན་པོ་
སྤ་བ་བརྟན་པ་སྟོང་པོ་དང་ལྷན་པ་མ་ཞིག་པ་མ་གས་པ་འཕན་མེད་པ་ཞིན་
ཏུ་མཐེགས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུག་པོ་བཞི་གནས་ལ་རེག་ཅིང་ས་བསྐྱོག་སྟེ། རྩ་
དང་ཞིང་དང་ཞིང་གོལ་བ་དང་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་
སྟོག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་སྤེམ་པར་འཐག་ཅིང་འོང་བ་ལ་ནི་མཁྱོགས་
པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པའམ་ནོར་གྱིས་བསྐྱོག་པའམ་རྩས་
དང་སྒྲགས་དང་སྒྲན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་སྤྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་དུ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བཞི་འདི་དག་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལས་
མཁྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པའམ་ནོར་གྱིས་བསྐྱོག་
པའམ་རྩས་དང་སྒྲགས་དང་སྒྲན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་སྤྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་
གང་ཞེ་ན། ཁྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་རྒྱད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཁྱ་
བ་ནི་དར་ལ་བབ་པ་འཇོམས་ཤིང་འོང་། ན་བ་ནི་ནད་མེད་པ་འཇོམས་ཤིང་
འོང་། རྒྱད་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་ཤིང་འོང་། འཆི་བ་
ནི་སྟོག་འཇོམས་ཤིང་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལས་ནི་མཁྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ་
སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པའམ་ནོར་གྱིས་བསྐྱོག་པའམ་རྩས་དང་སྒྲགས་དང་
སྒྲན་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་བར་སྤྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས།
ད་ལྟ་འཆི་བས་འཇིགས་པ་ཞིག་དགོས། འཆི་ཁར་མི་མཆེར་བ་ཞིག་དགོས་
པ་ལ། འོ་སྟོལ་དེ་ལས་སྟོག་ནས་ད་ལྟ་མི་འཇིགས། འཆི་ཁར་བྲང་ལ་སེན་མོ་

འདེབས་གསུང་ངོ་།།

ཆེ་ལ་སྒྲོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་བསམ་པ་ནི།
མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། ད་ལྟ་ལེགས་པར་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱུངས་
ན་དེ་རིང་ན་ལོ་བརྒྱའམ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལྷག་པར་འཆོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རིང་མཐའ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་དེའི་བར་གྱི་ཆེ་
འཇོན་པ་ཞིན་ཏུ་སྐྱར་ཏེ། ལོ་ནི་ལྷ་བ་སོང་བས་འཇོན་ཅིང་། ལྷ་བ་ཡང་ཞག་
སོང་བས་འཇོན་ལ་ཞག་ཀྱང་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོ་སོང་བས་འཇོན་དོ། །དེ་
དག་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་སོང་བས་འཇོན་པས་ན་ཆེའི་སྤྱི་ཆད་ནི་ཉུང་ལ།
དེ་ལའང་སྤར་དུ་མ་ཞིག་ཟད་སྤང་ཞིང་ཆེ་ལྷག་ལ་ཡང་སྒྲོན་པ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་
མེད་པར་འབྲིད་བྱེད་ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉིན་མཆན་སྤོད་པ་ཡོང་མེད་པར། ཆེ་འདི་ཏྲག་ཏུ་གོད་
འགྱུར་ཞིང་། སྒྲོན་པའང་གུད་ནས་འོང་མེད་ན། །བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་།།

དེ་ཡང་དཔེ་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་བསམ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཐགས་འཐག་པ་ན་
ལན་རེ་ལ་སྐྱོན་ཉག་མ་རེ་ལས་མི་འགོ་ཡང་སྐྱར་དུ་བཏགས་ཅིན་ནས་འོང་
བ་དང་། ལྷག་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བྱ་རྣམས་གསོད་པའི་ཕྱིར་འབྲིད་པ་
ན། གོམ་པ་རེ་རེ་སྒྲོས་པས་འཆི་བ་ལ་ཇེ་ཉེར་འགོ་བ་དང་། ཆུ་སྐྱང་བྲག་
པོའི་རྒྱན་འགོ་བའམ་རི་གཟར་གྱི་ཁ་ནས་ཆུ་འབབ་བ་བཞིན་དུ་ཆེ་སྐྱར་དུ་
ཟད་ནས་འགོ་བ་དང་། ལྷགས་རྗེས་དབྱུག་པ་བཟུང་ནས་ལྷགས་རྣམས་རང་

དབང་མེད་པར་རང་གི་གནས་སུ་སྐྱེལ་བ་ལྟར། ན་བ་དང་ཀ་བས་རང་དབང་
མེད་པར་འཆི་བདག་གི་བྱང་དུ་འབྲིང་བའི་ཚུལ་རྣམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྒོམ་
པར་བྱ་སྟེ། ཚོམས་ལས། དཔེར་ན་ཐགས་ནི་བརྒྱུངས་པ་ལ། །སྤྱན་ནི་གང་
དང་གང་བཅུག་པའི། །སྤྱན་གྱིས་གཏིང་ལ་གཏུགས་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྟོག་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ངེས་པར་བསད་པ་དག། །གོམ་པ་གང་དང་གང་
བོར་བས། །བསད་པའི་བྱང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྟོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཚུ་སྤྱང་བྲག་ཏུ་འབབ་པའི་རྒྱུ། །སྟོག་པ་མེད་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་
མི་ཡི་ཆེ་འགྲོ་བ། །སྤྱར་ནི་སྟོག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དཀའ་བ་ཉིད་དང་བྱང་
བ་དང་། །དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟར་པ་དག། །སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་འདིག་འགྱུར་ཏེ།
ཚུལ་དབྱེ་གྲུས་གྲིས་པ་བཞིན། །དཔེར་ན་སྤྱགས་རྗེ་དབྱེ་ཐོགས་གྲིས། །
སྤྱགས་རྣམས་གནས་སུ་ཕྱིན་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ན་དང་ཀ་བ་ཡིས། །མི་
རྣམས་འཆི་བདག་བྱང་དུ་སྐྱེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྩོམ་ཆེན་པོས་
ཀྱང་ཚུ་འགྲམ་དུ་བྱོན་ནས་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་ལ་ཚུ་སྤྱི་ཡི་ཡི་འགྲོ་བ་འདི་ག་
བདེ་གསུང་ནས་བསྒོམ་སྐད། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིད་གསུམ་མི་
རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྱིན་དང་འདྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་བལྟ་དང་མཚུངས།
།འགྲོ་བའི་ཆེ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་སྟོག་འདྲ་སྟེ། །རི་གཟར་འབབ་ཚུ་ལྟ་བུར་སྤྱར་
མགྲོགས་འགྲོ། །ཞེས་དཔེ་དུ་མའི་སྟོན་ནས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ནང་དུ་བྱང་
བྱང་བསམས་པའི་འབྲིག་ཚུད་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྲིས་མི་
རྟག་པ་མི་སྟོན་པ་མེད་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དུ་མ་ལ་སྤྱར་ནས་བསམ།

ཡང་ཡང་བསམས་ན་ངེས་པ་སྟེ། ཅུང་ཟད་ཅམ་རེ་ལ་མ་བྱུང་བས་མི་
པན་ཏེ། ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། བསམས་པས་མ་བྱུང་བར་ཏེ་བྲིད་གྱིས་ནམ་
བསམས་ཉིན་མོ་ནི་ཡོང་ཡོང་བྱེད། མཆན་མོ་ནི་གཉིད་ལོག་གིན་འདུག་ན་
བརྟུན་མ་བཟུང་གསུང་བ་ལྟར་རོ།

ཆེ་འི་མཐར་འཁྱིམ་བདག་གིས་བཅོམ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་
བར་མ་ཟད་དེའི་བར་རྣམས་སུ་ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་
ཆེ་བྲི་ནས་མི་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཡེ་མེད་པས། མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་འགོ་
བཟུང་སྟེ་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྟོད་པར་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་ཁ་བལྟས་
ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བར་གྱི་གསོན་པའང་ན་བ་དང་ཁྱ་བའི་ཕོ་ཉ་
བས་བྲིད་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་གསོན་པའི་སྐབས་
ལ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་མི་འགྲོ་བའི་སྟོད་པར་བཟུང་ནས་དགའ་བར་མི་བྱ་སྟེ།
དཔེར་ན། བྲག་མཐོན་པོའི་རྩེ་མོ་ནས་ལྷུང་བའི་ཆོ། ས་ལ་མ་ལྷུང་བའི་བར་
སྤང་ལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་དེ་ལ་དགའ་བར་མི་འོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པ་ལས། མི་ཡི་དཔའ་བོ་ཐོག་མའི་མཆན་མོར་
ནི། །གང་ན་འཇིག་རྟེན་མངལ་ན་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བརྩམས་ནས་དེ་ནི་
ཉིན་རེ་བཞིན། །འགྲོས་བཞོལ་མེད་པར་འཆི་བདག་དུང་དུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འགྲོག་པའི་གཏམ་ལས་ཀྱང་། རི་བོ་མཐོན་པོའི་རྩེ་མོའི་
སྟངས་ནས་ས་ལ་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །ཞིག་པར་གྱུར་ཆེ་ཅི་འདི་བར་སྤང་
ལ་ནི་བདེ་བ་ཚྱོད་འགྱུར་རམ། །སྐྱེས་ནས་བརྩམས་ཏེ་འཆི་བ་ཉིད་ཕྱིར་ཏྲག་

ཏུ་རབ་ཏུ་བརྒྱག་པ་ན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བར་སྐབས་གང་དུ་བདེ་བ་རི་
ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྦྱར་དུ་འཆི་བར་
ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །

གསོན་པའི་ཆེ་ལ་ཡང་ཆོས་བྱ་བའི་ལོང་མེད་པར།

ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་ནི།

སྦྱར་བ་ཤད་པའི་རིང་མཐའ་དེ་ཙམ་སྦྱབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་ལོང་ཡོད་བྱར་
མི་རུང་སྟེ། དོན་མེད་དུ་ཆེ་མང་པོ་ཞིག་ནི་སྦྱར་འདས་འདུག་པ་དང་སྟག་མ་
ལའང་གཉིད་གྱིས་སྤྱེད་འདའ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་གཞན་
གྱིས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་དོན་མེད་དུ་འདའ་བ་དང་། ལང་ཆོ་ཡོལ་ནས་རྒྱས་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པས་ནས་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས་པས་
ཆོས་སྤྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་མཐུ་མེད་པས་ཆོས་སྤྱེད་པའི་སྐབས་
ནི་རུང་བད་ལས་མེད་དེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱེད་ནི་
གཉིད་གྱིས་ཁེབས་སོ། །ལོ་བརྒྱ་ནི་བྱིས་པའོ། །ལོ་ཉི་ཤུ་ནི་རྒྱས་པ་སྟེ། སྤྱང་ན་
དང་སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅད། ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ནད་རྣམ་པ་དུ་མ་བརྒྱ་ཕྱག་
དུ་མས་ཀྱང་བཅད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འགོག་པའི་གཏམ་
ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་མི་རྣམས་ཆེ་ནི་མཆོག་ཏུ་རིང་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ཁོ་ནར་བད། །

དེ་ལས་ཀྱང་ནི་དང་པོ་གྲིས་པ་ཐ་མ་ཆས་པས་དོན་མེད་བྱེད། །གཉིད་དང་
ནད་སོགས་དག་གིས་དེ་དུས་མེད་པར་ཀུན་ནས་རེ་བ་འཛོམས། །བདེ་བར་
གནས་པའི་མི་ནང་འགྲོ་བའི་ཆེ་ནི་ལྷག་མ་ངེ་ཅམ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་སྟོ་རྒྱབ་དང་གཉིད་དང་ན་
ཆས་བཅད་པའི་བཞུགས་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ལོ་ལྔ་ཡང་མེད་གསུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ལམ་ཐུན་གཅིག་ན་
བདེ་བ་སྤྱད་པ་སད་ནས་དྲན་པ་ལྟར་འཆི་བའི་དུས་སུ་དྲན་པའི་ཡུལ་ཅམ་དུ་
འགྱུར་ལ། འཆི་བའི་དགྲ་ནི་དགག་ཏུ་མེད་པར་ངེས་པར་འོང་ན་ཅིའི་བྱིར་ཆེ་
འདིའི་བསྐྱེད་ལ་དགའ་བར་བྱ་སྟམ་དུ་བསམས་ཏེ་ཆོས་བྱ་དགོས་པ་ལ་
ཐག་བཅད་ཅིང་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། གྱེ་མའོ་འཛིག་ཏེན་
ཉོན་མོངས་དག །གནས་པ་མི་བརྟན་དགའ་མི་འགྱུར། །ཀྱ་ལྷ་ཏ་ཡི་དཔལ་
འདི་ཡང་། །དྲན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འགྲོ་བ་འདི་ལྟ་བུར་ནི་འཁོད་པ་
ལ། །སྐྱེ་བོ་འཛིགས་པ་མེད་པ་ངོ་མཆར་གྱེ། །ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཆི་
བདག་ཉིད་གྲིས་བཀག་དོགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་སྟོན། །ན་དང་
ཆ་དང་འཆི་བའི་གཞོད་བྱེད་དག། །མཐུ་ཆེན་དགག་ཏུ་མི་རུས་ཡོད་བཞིན་
ལ། །འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་ཉམ་ངར་ངེས་འགྲོ་ན། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་འདི་
ལ་དགའ་བར་སེམས། །ཞེས་དང་། ཀྱ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས་ཀྱང་། འཆི་
བདག་བརྩེ་བ་མེད་པ་ཅན། །སྐྱེས་ཅུལ་དོན་མེད་གསོད་འགྱུར་བ། །གསོད་
པ་མངོན་དུ་འོང་བཞིན་དུ། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་བག་རྒྱུང་སྟོན། །དེའི་སྤྱད་

དཔའ་ཆེན་བཟོད་མེད་དེས། །མདའ་ནི་མི་བཟད་འཆོར་མེད་པ། །དེ་ནི་རི་
སྲིད་མ་འཕངས་པ། །དེ་སྲིད་རང་གི་དོན་ལ་འབོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བསམ་མོ། །གཉིས་པ།

ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི།

དེ་རིང་པན་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ་འཆི་བ་འོང་བར་ངེས་ཤིང་། དེའི་
བར་གྱི་ཞག་གང་ལ་འོང་མ་ངེས་པས་དེ་རིང་ལྟ་བུ་ལ་འཆི་མི་འཆི་གང་
དུའང་ཐག་མི་ཆོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲོས་འཆི་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དེ་རིང་
འཆི་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་རིང་མི་འཆི་སྐྱམ་པ་དང་པལ་ཆེར་མི་
འཆི་སྐྱམ་པ་སྒྲོས་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ན་ཆེ་འདིར་སྡོད་པའི་གྲུབས་
བྱེད་བྱེད་ནས་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མཐོང་གྲུབས་བྱེད་པ་མི་འོང་བས། དེའི་བར་དུ་
འཆི་བདག་གིས་བཟུང་ནས་སྤྱང་ན་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་པའི་
སྤྱིར་དོ། །ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་འཆི་བའི་གྲུབས་བྱས་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་
གྱི་དོན་མང་པོ་འགྲུབ་པས་མ་ཤིན་ཡང་དེ་བྱས་པ་ལེགས་ལ། ཤིན་ཏུ་
པར་དུའང་དེ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རང་ལ་གཞོད་པ་བྲག་པོ་བྱེད་
པའི་དབྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུས་འདི་ནས་འདིའི་བར་ལ་འོང་བར་ནི་ཐག་ཆོད་
ལ། ཞག་གང་ལ་འོང་མི་ཤེས་ན་ཞག་རེ་རེ་ནས་དེའི་ཕྱོག་བྱ་དགོས་པ་དང་
འདྲའོ། །ཞག་རེ་རེ་ནས་དེ་རིང་འཆི་སྐྱམ་པའམ་ཐན་དེ་རིང་པལ་ཆེར་འཆི་

སྒྲིལ་བུ་ཆུང་ན་གང་དུ་འགྲོ་བའི་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མའི་དོན་བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་
འདིའི་སྒྲོན་གྲུབ་ས་མི་བྱེད་ལ། བསམ་པ་དེ་མ་ཆུང་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྒྲོན་
པར་མཐོང་ནས་དེའི་གྲུབ་ས་བྱེད་གྱི། འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མའི་དོན་མི་བྱེད་དེ།
དཔེར་ན་གནས་གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱད་སྒྲིལ་ན་དེའི་སྒྲོན་གྲུབ་ས་བྱེད་པ་
དང་། དེར་མི་སྒྲོན་པར་གཞན་དུ་འགྲོ་སྒྲིལ་ན་གང་དུ་འགྲོ་བའི་གྲུབ་ས་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་ཉི་མ་རེ་རེ་ནས་འཆི་སྒྲིལ་པའི་སྒྲོ་བ་སྐྱེད་དགོས་སོ། །འདི་ལ་
གསུམ་ལས། འཇམ་བུ་སྤྱིང་པའི་ཆེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྱི་
མི་སྒྲིལ་པའི་ཆེ་ནི་ངེས་གྱི། གཞན་རྣམས་རང་རང་གི་ཆེ་ཆད་ཐུབ་པའི་ངེས་
པ་མེད་ནའང་པལ་ཆེར་ངེས་པ་མང་ལ། འཇམ་བུ་སྤྱིང་པའི་ཆེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་
ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའང་བྱུང་ལ། ད་གཤོད་ལོ་
བཅུ་ལོན་པ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་རྒྱ་གཞོན་བར་མ་
གང་ལ་འཆི་མ་ངེས་པར་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། འདི་
ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་དང་། ཆོ་མས་
ལས། སྤྱི་རྒྱུ་བོ་མང་མཐོང་བ། །སྤྱི་རྒྱུ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །སྤྱི་རྒྱུ་
བོ་མང་མཐོང་བ། །སྤྱི་རྒྱུ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྒྲིལ་བུ་བྱུང་
མེད་མང་པོ་དང་། །དར་ལ་བབ་པའང་འཆི་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་
ཞེས་ཏེ། །གསོན་པའི་གདེང་རྩོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁ་ཅིག་མང་ལ་དུ་འཆི་བར་
འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཙས་པའི་སར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན།

།དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱལ་ན། །ལ་ལ་ཀན་དང་ལ་ལ་གཞོན། །ལ་ལ་དར་
ལ་བབ་པའི་མི། །རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ལྟར་
བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་མཐམ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ཆེའི་མཐར་མ་
ཕྱིན་པར་སྒོ་བུར་དུ་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆི་རྒྱུན་གྱིས་བསམ་པ་མ་རྫོགས་པར་
ཞི་བ་མཐོང་ངམ་ཐོས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་ལ། བདག་གྲུང་ངེས་པར་དེ་
ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ལོ་སྟམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ་འཆི་བའི་སྒོ་ཅི་སྒྲེ་
བྱའོ།།

འཆི་རྒྱུན་ཞིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུན་ཉུང་བ་བསམ་པ་ནི། སློག་འདི་
ལ་སེམས་ཡོད་པའི་གཞོན་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གཞོན་པ་མང་སྟེ། འདི་
ལྟར་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་གཞོན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་དུ་
མར་འཆི་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་རིགས་ལུས་དང་སློག་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་དུ་
མ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་འཆི་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ནང་
རྣམས་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞོན་པ་འབབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་
གྲུང་ཞིབ་ཏུ་བསམ་མོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ལུས་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་
དགོས་ལ། དེ་དག་གྲུང་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གཞོན་པ་བྱེད་པས་འབྲུང་
བའི་ཁམས་རྣམས་ཆ་མ་སྟོམས་པར་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་གྱུར་པ་ན་ནད་བསྐྱེད་
དེ་སློག་འསློག་པས་གཞོན་པ་དེ་དག་ནི་རང་དང་ལྟན་སྒྲིམ་སུ་ཡོད་པས་
ལུས་སློག་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདས་ཆེན་ལས། འཆི་
བའི་འདུ་ཤེས་ནི་སློག་འདི་རྟག་ཏུ་དག་སྤང་བ་དུ་མས་བསྐྱོར་ཏེ་སྤང་ཅིག་

རེ་རེར་ཉམས་པར་བྱེད་གྱི་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་
དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། འཆི་བདག་རྒྱེན་གྱི་ནང་གནས་པ། །རྒྱུང་
དམར་ནང་འདུག་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། ཆེ་
ནི་གཞོན་མང་རྒྱུང་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །ཆུ་ཡི་ཆུ་བྱར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །
དབུགས་རྩལ་དབུགས་འབྱུང་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་ལས། །སང་ཁོམ་གང་
ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། རུས་པ་མེད་
པས་འབྱུང་ཀུན་ལ། །ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྤྱེ་འབྱུར་ཏེ། །འགལ་བ་རྣམས་ལ་
བདེ་འོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲིགས་
མ་ལྷ་ཤིན་ཏུ་བདོ་བའི་དུས་ཡིན་པས་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པའི་ལས་བཟང་པོ་
མཐུ་ཆེན་བསགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང་། །ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོ་
རྣམས་ཀྱང་མཐུ་ཆུང་བས་ནད་འཛོམས་པའི་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་། །ལོངས་སྤྱད་
པ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བར་ཁྱེན་ས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱས་པར་
འབྱུར་བའི་མཐུ་བྱི་བས་བདེ་བར་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ཁྱེན་བས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་
པ་ཆུང་བ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་བསགས་རྒྱལ་ཆུང་ཞིང་ཉེས་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
བཟླས་བཅོད་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཐུ་ཆུང་བར་སོང་ནས་ཆེ་བསྐྱིང་བ་སོགས་
ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །གསོན་རྒྱེན་རྣམས་ཀྱང་འཆི་རྒྱེན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། མི་
འཆི་བའི་ཕྱིར་དུ་ནི་བཟའ་བཏུང་དང་གནས་ཁང་དང་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་འཆོལ་ལ། །དེ་དག་ཀྱང་བཟའ་བཏུང་ཏ་ཅང་མངས་པ་དང་ཏ་ཅང་
ཉུངས་པ་དང་མི་འཕྲོད་པ་ལོངས་སྤྱད་པ་སོགས་དང་། །གནས་ཁང་རྒྱུ་པ་

དང་མཛའ་བོས་བསྐྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཆི་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་
བས་ན་འཆི་བའི་རྒྱུ་དུ་མ་སོང་བའི་གསོན་པའི་རྒྱུ་མི་སྤང་ངོ། ། །གཞན་
ཡང་གསོན་པ་ཉིད་འཆི་བའི་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། གསོན་པའི་རྒྱུ་
མང་ཡང་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། འཆི་བའི་
རྒྱུ་ནི་མང་བ་སྟེ། །གསོན་པ་ཡི་ནི་ཉུང་ཟད་ཅིག །དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་འཆི་
བའི་ཡང་། །དེ་བས་ཉག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ན།

ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི།

ལུས་ཆུང་དབུ་བ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ན་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་མི་
དགོས་པར་ཆེར་མ་ཟུག་པ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་ལ་སྙད་བཏགས་ནས་ཀྱང་སྟོག་
འཇིག་པར་འགྱུར་བས་ན། འཆི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞོམ་པར་ཡང་ཤིན་
ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྲངས་ལས། ས་དང་ལྗུན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན།
།འབར་བས་བསྐྱེགས་པའི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལུས་
པར་མི་འགྱུར་ན། །ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་མི་ལྟ་སྟོས་ཅི་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

དེ་ལྟར་བསམས་པའི་མཐར་འཆི་བདག་གིས་ལུས་སྟོག་ནམ་འཛོམས་
ངེས་པ་མི་སྤང་བས། སོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆོས་བྱ་བར་ཐག་

གཙོད་པའི་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་སྟེ། ཀྲ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། འཆི་བདག་
སྤྱ་དང་མི་བཞེས་ལ། །སྒྲོ་བུར་དག་ཏུ་འབབ་འགྱུར་བས། །སང་དག་བྱ་ཞེས་
མ་གཞེས་པར། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱར་ཏེ་མངོད། །འདི་སང་དེད་ནི་འདི་
བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་མི་ལ་བཟང་པོ་མིན། །ནམ་ཞིག་ཁྲོད་ནི་མེད་འགྱུར་བའི།
།སང་དེ་གདོན་མི་བ་བར་འོང། །ཞེས་དང། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་གྲེ་
ང་ག་ཏ་མི་ཏུ་ཞུ་ནན་ཏས་ཀྱང། ས་བདག་ཇི་ལྟར་གཡར་པོའི་ལུས། །ནད་
མེད་རྒྱད་མེད་བདེར་གནས་ལ། །དེ་ཉིད་ཆེ་ན་སྤྲིང་པོ་སྤང། །ན་འཆི་རྒྱད་
པས་འཇིགས་མེད་བགྱི། །གང་ཆེ་ན་རྒྱས་རྒྱད་སོགས་ན། །དམ་ཡང་དེ་ཆེ་
ཅི་བགྱིར་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ཅུ་བ་གསུམ་ལས་ཀྱང་གཡ་
ཆེ་ཤོས་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམས་ནས་སྒྲོ་སྒྲུ་འགྱུར་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་
འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་ལ།

འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པ་བསམ་པ་གསུམ་ནི།

དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་དགོས་བར་མཐོང་བ་ན། དེའི་ཆེ་
གཉེན་ནམ་བཞེས་ཇི་ལྟར་བཅེ་ཞིང་གདུང་བ་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་
གཅིག་ཀྱང་འབྲིད་ས་མེད། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་ཇི་སྟེད་ཡོད་ཀྱང་
རྒྱལ་ཕྱན་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་འབྲེར་དུ་མེད་དེ། ལྟན་ཅིག་སྒྲིལ་པའི་ཤ་རུས་ཀྱང་
འདོར་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེས་ན་ཆེ་འདིའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་

གྲིས་ཀྱང་བདག་འདོར་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་འདི་དག་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་
གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ངེས་པར་འོང་། དེ་ཡང་དེ་རིང་འོང་སྟམ་དུ་བསམས་
ལ། དེའི་དུས་སུ་ནི་ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་དུ་
འགྱུར་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཀླ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་
པ་སྟོན་ལས་གྲིས། ཁྱོད་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་གྱུར་བ། རགསར་པའི་ལས་དང་
རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་། འཆི་བདག་གིས་ནི་བྱངས་པ་ན། དགོ་དང་སྤྲིག་པ་མ་
གཏོགས་པར། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ལོག་ནས། འགའ་ཡང་ཁྱོད་རྗེས་
མི་འབྲང་བར། མཁུན་པར་མངོན་ལ་ལེགས་པར་སྟོན། ཅེས་པ་དང་། སྤྱི་
ངོ་ག་ཏ་མི་ཏུས་ཀྱང་། ལྷ་གཅིག་ངི་ལྷར་ཁྱོད་འབྱོར་ཀྱང་། རག་ལེགས་ནས་
འཇིག་རྟེན་གཞན་བཞུད་ཆོ། ལྷ་ངམ་ཐང་ལ་དབྱས་བཅོམ་ལྷར། རགཅིག་
དུ་སྤྲས་མེད་བཙུན་མོ་མིན། ར་བཟའ་མ་མཆིས་བཤེས་མ་མཆིས། རྒྱལ་
སྤྲིད་མ་མཆིས་ཁབ་མ་མཆིས། དཔག་མེད་མཐུ་དབྱང་མངའ་ལགས་
ཀྱང་། རཞེགས་སུ་མ་མཆིས་གསན་མ་མཆིས། རགཅིག་ཅམ་ཉིད་ཅིག་སྤྱི་
ཐག་གིས། རྗེས་སུ་འབྲང་བའང་མི་མངའ་འོ། མདོར་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཅམ་
ཡང་། དེ་ཆོ་མེད་ན་གཞན་ཅི་སྟོས། རེས་གསུངས་པ་ལྷར་རོ།

དེ་ལྷར་དལ་བ་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྩིད་དཀའ་བ་དང་རྩིད་པར་
དཀའ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཇིག་སྤྱི་བའི་འཆི་བ་བློན་པ་བསམས་ནས། འཇིག་རྟེན་
སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་གཏན་བདེ་ཞིག་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་ན། མ་ཤི་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་
བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་སེལ་བ་ལ་ནི་མི་བས་དུད་འགྲོ་རྒྱབས་ཆེ་

བ་ཡོད་པས་ན་དེ་དག་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་
དུ་ན་བདེ་འགོའི་ཉེན་ཉིད་ཀྱང་མ་ཉིད་པ་དང་འབྲས་ལྟེ། སྒྲིབ་འདུག་ལས།
ཐུགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནའང་མི་དགོན་པའི། །མཐོག་ཆུང་གང་ཡིན་དེ་དོན་
དུ། །དལ་འབྱོར་ཐུན་ཆོགས་ཉིད་དཀའ་འདི། །ལས་ཀྱིས་མནར་བ་རྣམས་
ཀྱི་བཅོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །དེས་ན་སྒྲིབ་དཀའ་སེ་བྱུང་ཡང་
ལམ་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་འབད་དགོས་ཏེ། བོ་ཉོ་བའི་ཞལ་ནས། དེད་ཀྱི་སྒྲིབ་
སེལ་མི་ཉུག་པ་བསྐྱོམ་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏེ་ཉེ་འབྲེལ་དང་ཡོ་བྱེད་ལ་སོགས་
པ་ཆེ་འདིའི་སྒྲིབ་བ་ཀྱན་བསལ་ནས་རང་གཅིག་ཕུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཆེ་པ་
རོལ་ཏུ་བྱུང་ཀྱིས་འགོ་བར་ཤེས་ནས་ཆོས་མིན་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྒྲིབ་
ནས་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པ་ཞིག་གཏོང་འོང། འདི་སྒྲོ་ལ་མ་སྒྲིལ་ཀྱི་བར་
དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་འགགས་ནས་འདུག་པ་ཡིན་གསུང་། དོལ་པའི་
ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཞར་ལ་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་། ལྟ་དང་སྒྲིབ་པ་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་རུས་ཤིང་དང་བཅས་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་བསམས་
ན། ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུས་བྱས་སོན་མི་སྒྲིབ་པས་
ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གསུང་དོ། །ཀ་མ་བ་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོ་བར་ཞུས་
ཅ་ན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་། འཕྲོན་ས་ཞུས་ཅ་ན་འཕྲོ་ཡེ་མ་ཐོད་པ་ཞེས་གསུང་ལོ།
དེ་ལྟར་ན་སྒྲོས་སྒྲོགས་ན་སྒྲིབ་བ་ཤད་པ་བཞིན་བསྐྱོམ་ཞིང་། མ་སྒྲོགས་ན་
རྩ་བ་གསུམ་ལ་རྒྱ་མཚན་དགུ་ཇི་ལྟར་འཆོམ་པ་རེ་བརྒྱུང་ལ། གསོད་སར་
འཁྲིད་པ་ལ་རྒྱན་བཏགས་པ་ལྟར་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་རྣམས་ལས་ཡིད་མ་ལོག་

གི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པ་དང་
དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པའི་སྒྲོར་རྣམས་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་ག་ན་འདུག་ཀྱང་སྐབས་དེ་དང་དེའི་ཉམས་ལེན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་བའི་དགོངས་པ་རྣམས་བདེ་སྤྱད་ཀྱི་རྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་
སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ།

འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་བསམ་བཤུགས་ལ།

དེ་ལྟར་སྤྱུར་དུ་འཆི་བར་ནི་ངེས་པས་ཆེ་འདིར་ནི་བསྐྱད་ལོང་མེད་ལ།
ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་མེད་དེ་མི་འགོ་བར་སྐྱེ་བ་སྤང་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འགོ་
བ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ་ས་མེད་པས་བདེ་འགོ་འམ་ངན་འགོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་ནི་མེད་པས་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལས་དཀར་ནག་གིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
སྟམ་དུ་ངན་འགོའི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསམ་བཤུགས་པར་བྱ་སྟེ། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས།
རབ་ཏུ་ཆ་ཞིང་གང་བ་ཡི། །དཔུལ་བ་ཉི་མ་གཅིག་བཞིན་བྱས། །བཀྲེས་སྐྱོམ་
དག་གིས་རིད་པ་ཡི། །ཡི་དྲགས་དག་ཀྱང་བྱས་པར་བྱ། །ཆོངས་པའི་སྤྱད་
བསྐྱེད་རབ་མང་བའི། །བྱོལ་སོང་བལྟ་ཞིང་བྱས་པར་བྱ། །དེའི་རྒྱ་རྣམས་སྤང་
བདེ་རྒྱ་སྤྱད། །ཐོབ་དཀར་འཇམ་སྒྲིང་མི་ཡི་ལུས། །དེ་ཐོབ་དུས་སྤྱད་ངན་

སོང་རྒྱ། །རབ་ཏུ་བསྒྲིམས་ཏེ་གཙང་པར་བྲ། །ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་སྒྱི་དང་བྲུད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་སྒྱུག་བསྐྱལ་བསྒྲོམ་པ་
ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་ཉིད་སྒྱུག་བསྐྱལ་གྱི་མཆོར་ལྷུང་བའི་
ཚུལ་བསམས་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་བས་ང་རྒྱལ་དང་དེགས་པ་བསྒྲོག་པ་དང་།
སྒྱུག་བསྐྱལ་དེ་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་སྒྲིག་ལྷུང་ལ་ཆེས་ཤིན་
ཏུ་འཛེམ་པ་དང་། སྒྱུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པས་ནི་བདེ་བ་འདོད་ལ་དེ་ཡང་
དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། རང་གི་
ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་གཞན་ལ་ཡང་སྙིང་རྩེ་སྒྲེ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་
ཡིད་བྱུང་ནས་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉེར་སྒྲེ་བ་དང་། སྒྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་འཛིགས་
ནས་སྐྱབས་འགྲོ་བྱུགས་དྲག་པ་སོགས་ཉམས་ལོན་གྱི་གནད་དུ་མ་ཞིག་
འདུས་བའི་སྒྲོམ་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྦྱོད་འཇུག་ལས། སྒྱུག་བསྐྱལ་མེད་
པར་ངེས་འབྱུང་མེད། །དེ་བས་སེམས་ཁྱོད་བརྟན་པར་མཐོས། །ཞེས་དང་།
གཞན་ཡང་སྒྱུག་བསྐྱལ་ཡོན་ཏན་ནི། །སྦྱོ་བས་དེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །
འཁོར་བ་པ་ལ་སྙིང་རྩེ་སྒྲེ། །སྒྲིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ། །ཞེས་དང་།
བདག་ནི་འཛིགས་པས་རྣམ་སྐྱག་ནས། །ཀུན་ཏུ་བཟང་ལ་བདག་ཉིད་འབྱུལ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་སྦྱོད་འཇུག་ཏུ་
རང་གི་རྒྱད་ལ་བྱུང་བའི་སྒྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་མོད།
འོན་ཀྱང་སྒྱུག་བསྐྱལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་ངན་འགྲོའི་སྒྱུག་བསྐྱལ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། དཔྱུལ་བ་དང་།

དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱད་བསམ་བསམ་པའོ། །དང་པོ།

དཔྱལ་བའི་སྤྱད་བསམ་བསམ་པ་ལ་བཞི།

སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཉེ་འཁོར་བའི་དཔྱལ་བ་དང་། གྲང་
བའི་དཔྱལ་བ་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནས་དཔག་ཆད་
སྤུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་
བཞི་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་ལས། དང་
པོ་ཡང་སོས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་པན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་བྱུང་བའི་མཆོན་ཆ་སྣ་ཆོག་པ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་
ལ་གཅིག་སྤྱན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱལ་ཉེ་ས་ལ་འབྱེད་བ་དང་ནམ་
མཁའ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཡང་སོས་པར་བྱུང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྣ་འབྱུང་དོ། །དེ་
ནས་ཡང་ལངས་ཉེ་སྤར་ལྟར་སྤྱན་པར་བྱེད་པས་སྤྱད་བསམ་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་འབྱུང་དོ། །ཐིག་ནག་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེར་སྦྱེས་པ་
རྣམས་དཔྱལ་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བཞི་ལས་བྱུང་དམ་ཆར་གསེབ་
རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་པ་དུ་མར་ཐིག་ནག་པོས་བཅལ་ནས་ཐིག་རི་ལྟར་བཏབ་པ་
དེ་ལྟར་མཆོན་གྱིས་གཤེག་ཅིང་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱད་བསམ་ཉམས་སུ་
སྟོང་བར་འབྱུང་དོ། །བསྐྱུས་འཛོམས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གཅིག་
ཏུ་འདུས་ཤིང་འཛོག་པ་པོའི་ཆེ་དཔྱལ་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་རི་རའི་

གཤོང་པ་ལྷ་བུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཆང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
རི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆིར་ལ། དེའི་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་གི་སྤྱང་རབ་
ཏུ་འབབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་དང་རྟ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་དང་སེང་གོ་དང་སྟག་
གི་གཤོང་པ་ལྷ་བུས་ཀྱང་འཆིར་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་འདུས་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་
འཁྱལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བརྟུག་ནས་བྱར་ཤིང་འཆིར་བ་བཞིན་དུ་
འཆིར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་འདུས་པ་ན་སྤྲོང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་པ་བོང་ཆེན་པོ་སྤྱང་
ནས་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གཙོད་པ་དང་འབྱེད་པ་དང་བརྟུང་བ་དང་དཔྱལ་
བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ཆེ་ཡང་ཁྲག་གི་སྤྱང་རབ་ཏུ་འབབ་བོ། །དུ་འབོད་ན་
ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཛོལ་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཇུག་
པར་བྱེད་དོ། །ལྷགས་པ་དང་མེ་ཀྱན་ཏུ་འབར་བས་སྒྲེག་པར་བྱེད་དོ། །དུ་
འབོད་ཆེན་པོ་ན་ནི། སྤྲ་མ་དང་འབྲ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ལྷགས་ཁང་ཉིས་རིམ་
དུ་ཡོད་དོ། །

ཆ་བ་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་དཔྱལ་སྤྱང་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཐངས་
དཔག་ཆོད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆ་ཞིང་འབར་བའི་ནང་དུ་བརྟུག་ནས་
བསྒྲོལ་ཏེ་ཉ་བཞིན་དུ་བསྒྲེག་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རབ་ཏུ་འབར་
བས་འཕོངས་ནས་ལྷག་སྟེ་སྟེ་བོར་འབྱེན་པ་དང་ཁ་དང་མིག་དང་སྒྲ་དང་ན་
བའི་བུ་ག་གཉིས་གཉིས་དང་བ་སྤྲིའི་ཁྱང་བུ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་སྤྲེ་རབ་ཏུ་
འབར་བ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལ་གན་རྒྱལ་
ལམ་ཁ་སྤྱབ་ཏུ་བཞག་སྟེ། ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བ་ཆ་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་བས་བརྟུང་

ཞིང་དཔྱལ་བར་བྱེད་དོ། །རབ་རྩ་ཆ་བ་ན་ནི། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་ཅེ་
 གསུམ་པ་འཕོངས་སུ་བཅུག་ནས་ཅེ་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སྤྲུག་པ་གཉིས་
 དང་དབྱས་མ་སྦྱི་བོ་ནས་འབྱེན་ནོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་
 རྣམས་སུ་མེ་ལྷེ་འབར་བ་འབྱུང་དོ། །ལྷགས་སྤེབས་པ་ཆ་ཞིང་རབ་རྩ་འབར་
 བས་ལྷས་ཡོངས་སུ་དགྱི་བ་དང་ལྷགས་བྲངས་ཆེན་པོ་འབྱུར་བྱེད་བསྒྲོལ་
 བས་གང་ཞིང་ཀྱན་རྩ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྦྱི་འུ་ཚུ་གས་སུ་བཅུག་ནས་བསྒྲོལ་
 བ་ན་སྤྱོད་འོག་དང་ཐད་ཀ་རྣམས་སུ་འགྲོའོ། །དེའི་ཆེ་བགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་
 རྣམས་ཞིག་ནས་ཀེང་རུས་འབར་ཞིག་ལྷས་པའི་ཆེ་ཡང་བྱིར་བྱུང་ནས་
 ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་འབྲེམ་མོ། །དེ་ནས་བགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་སྦྱིས་པ་དང་
 ཡང་ནང་དུ་འཇུག་གོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་ཆ་བ་དང་འབྲེའོ། །མནར་མེད་ན་ནི།
 །ཤར་སྤྱོགས་ནས་ས་གཞི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་སྤྲུག་དུ་མ་ཡོད་པ་ཀྱན་རྩ་འབར་
 ཞིང་མཆེད་པ་ལས། མེ་འབར་བའི་ཤུགས་འོངས་ཏེ་དེས་སེམས་ཅན་དེ་
 དག་གི་བགས་པ་དང་ཤ་དང་རྒྱས་པ་དང་རུས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེག་
 རྣམ་རྒྱུ་ལ་སྤྲུག་པར་བྱེད་དེ། མར་མེའི་སྤྱོད་པོ་བཞིན་དུ་ལྷས་ཐམས་ཅད་
 མེ་ལྷེ་འབར་བས་བྲབ་པར་འདུག་གོ། །སྤྱོགས་གཞན་གསུམ་ཡང་དེ་དང་
 འབྲེ་སྟེ་སྤྱོགས་བཞི་ནས་མེ་འོངས་པ་དེར་འབྲེས་པས་སྤྱད་བསྤུལ་སྤྱོད་བ་
 བར་མ་ཆད་པས་ཉམ་ཐག་པའི་སྐད་འབྱེན་པས་སེམས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ཅུ་མ་
 མོ། །ཡང་ལྷགས་ཀྱི་ཞིབ་མའི་ནང་དུ་ལྷགས་ཀྱི་མདག་མ་རབ་རྩ་འབར་བ་
 དག་འབྲབ་རྩ་འཇུག་གོ། །ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞིར་ལྷགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་རྣམས་

ལ་འབབ་འཛེག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ཁ་ནས་ལྷེ་ཕྱང་སྟེ་ལྷགས་གྱི་
ཕྱར་པ་བརྒྱས་བརྒྱངས་ནས་སྤང་གི་ཀོ་བ་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཐང་བཅད་དེ་
གཉེར་མ་དང་ཁམ་ཁུམ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ལྷགས་གྱི་ས་གཞི་ལ་གན་
རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་ལྷགས་གྱི་འབྱེད་སྤྱད་གྱིས་ཁ་སྤྱེ་ནས་ལྷགས་གྱི་ཐུ་ལུམ་
འབར་བ་ཁར་འཇུག་པ་དང་ཟངས་བསྐྱོལ་བ་ཁར་སྤྱགས་ནས་ཁ་དང་སྐྱོག་མ་
དང་རྒྱ་མ་རྣམས་ཆིག་ནས་རོ་སྤྱད་ནས་འབྱུང་དོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་རབ་
ཏུ་ཆ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གཞོད་པ་རགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཡང་
གཞོད་པ་མང་པོ་སྤྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཡོད་དེ། ཅི་ཅམ་ན་གནས་པའི་གནས་
གྱི་ཆད་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་དག་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ནས་ངི་ལྟར་གསུངས་པ་
ལྟར་གྲིས་པའོ།།

སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་རྣམས་ཡུན་ཅི་ཅམ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་ནི། བཤེས་
སྤྱོདས་ལས། དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞིན་ཏུ་མི་བཟད་པོ། །བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་
ཉམས་སུ་སྤྱོང་ཡང་ནི། །ངི་སྤྱད་མི་དག་དེ་ཟད་མ་གྱུར་པ། །དེ་སྤྱད་སྤྱོག་
དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་རྣམས་
སྤྱོང་བའི་ལས་གྱི་རྒྱས་པ་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱད་དུ་སྤྱོང་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མི་
རྣམས་གྱི་ལོ་ལྷ་བརྒྱལ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པའི་ཞག་གཅིག། །དེ་སུམ་རུ་
ལ་ལྷ་བ། དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་
པའི་ཆེ་ཆད་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞག་གཅིག་དང་དེ་སུམ་རུ་ལ་ལྷ་བ་
དང་དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ནི་དཔྱལ་བ་ཡང་སོས་པའི་

ཆེ་ཆད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་
 བརྒྱ་དང་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ནི་སྤྱུལ་ཅུ་ཅ་གསུལ་པ་ནས་གཞན་འབྱུལ་དབང་
 གྱེད་པའི་བར་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞག་གཅིག་ཡིན་ལ། ཆེ་ཆད་
 ནི་ལྟའི་ལོ་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་སྟོང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅིངས་སྟོང་
 ཐུབ་པོ། །དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐིག་ནག་ནས་ཆ་བའི་བར་གྱི་ཞག་རེ་རེར་
 བྱས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་ནས་བཅིངས་སྟོང་གི་བར་ཐུབ་སྟེ། མངོན་ལས། མི་
 རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བཅུ་ལ། །འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས། །འོག་མ་རྣམས་
 ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འབྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་སོས་
 ལ་སོགས་དུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྟའི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་
 དག་རྣམས་ཀྱི་ཆོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འབྲེལ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཆ་གྱེད་མནར་
 མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐྱལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་དེ་
 དང་འབྲེལ།

ཉེ་འཁོར་བ་ནི། དཔྱུལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྩིག་ངོས་བཞི་
 བཞི་དང་སྟོ་བཞི་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ནི་སྤྱད་ས་ཀྱི་ར་བས་
 བསྐྱོར་ཞིང་ར་བ་དེ་ལ་འང་སྟོ་བཞི་བཞི་ཡོད་དོ། །སྟོ་དེ་རེ་རེ་ན་སེམས་ཅན་
 དཔྱུལ་བ་སྤྱད་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། མེ་ཐུར་གྱི་འོབས་དང་། རོ་སྤྱད་ས་ཀྱི་
 འདམ་མམ་སྤྱི་སའི་འདམ་རོ་སྤྱར་མནམ་པ་དང་། སྤྱི་གྱི་འོབས་ལ་སོགས་པ་
 དང་། ལྷ་ཁྱུང་རབ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མེ་ཐུར་དུས་རྒྱུ་ཅུ་མ་ཡོད་
 ལ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཛོལ་དུ་འགོ་བ་ན་དེར་རྒྱང་པ་བཞག་པའི་

ཆེ་བགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་ཀུན་འཛིག་ལ། བཏེག་པའི་ཆེ་དེ་དག་སྒྲར་སྒྲེ་བར་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་སྒྲི་སའི་འདམ་རོ་ལྟར་
མནམ་པ་ཡོད་པ་ལ། སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དག་གིས་བཀལ་བ་དང་
དེར་འགྲེལ་ནས་མགོ་མན་ཆད་བྱིང་སྟེ་འདུག་གོ། །འདམ་དེ་ན་འབྱུ་མཆུ་རྣོན་
ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གིས་བགས་པ་དང་ཤ་དང་རྒྱས་པ་དང་རུས་
པ་རྣམས་འཕྱིགས་ཤིང་རྒྱང་ལ་གཏུགས་ནས་འབྱུ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་
ནི། འདམ་དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་སྒྲི་གྱིའི་སོ་གཏམས་པའི་ལམ་ཡོད་
དེ། སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དག་དེར་སོང་བ་དང་རྒྱང་པ་བཞག་ན་ནི་
བགས་པ་དང་ཤ་དང་ཁྲག་ཀུན་གཅོད་ལ་བཏེག་ན་དེ་དག་སྒྲར་སྒྲེ་ལོ། །དེ་
དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ནགས་ཆལ་རལ་གྱི་ལོ་མ་ཅན་ཡོད་དེ། སེམས་
ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དེ་དག་དེར་སོང་སྟེ་དེའི་གྱིབ་མ་ལ་བརྟེན་ཅིང་འཁོད་
པ་ན་ཤིང་ལས་རལ་གྱི་ལྷགས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་
འཕྱིགས་ཤིང་རྣམ་པར་གཤེག་གོ། །དེ་དག་དེར་འགྲེལ་བ་ན་སྒྲི་སྟེ་བོ་དག་
འོངས་ནས་རྒྱབ་བཤུལ་ནས་འཕྱོག་ཅིང་བཟོ། །དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་
ལྷགས་གྱི་ཤིང་ཤལ་མ་ལིའི་ཆལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དེ་
དག་དེར་སོང་བ་དང་དེ་ལ་འཛིག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་འཛིགས་པའི་ཆེ་ནི་ཆེར་མ་
རྣམས་གྱི་ཁ་ཐུར་དུ་བལྟ་ལ། འབབ་པའི་ཆེ་ནི་ཁ་གྲེན་དུ་བལྟ་བ་དེ་དག་གིས་
ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་འཕྱིགས་ཤིང་གཤེག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ན་ཁྲ་
ལྷགས་གྱི་མཆུ་ཅན་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེས་སྤྲག་པའམ་མགོ་བོ་ལ་བསྐྱད་ནས་

མིག་འབྲས་འཐོག་ཅིང་ཟེའོ། །དེ་དག་ནི་མཆོན་ཆའི་གཞོན་པ་འབབ་པར་འབྲས་
 བས་གཅིག་ཏུ་བྱེའོ། །བཞི་པ་ནི། འཕམ་མ་ལི་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་ཆུ་
 གླུང་རབ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བསྐོལ་བས་གང་བ་ཡོད་དེ། དེར་
 སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དེ་དག་ལྷུང་ནས་སྟེང་འོག་ཏུ་འགོ་ཞིང་འཆོད་
 པ་ནི། དཔེར་ན། ཟངས་ཆུས་བཀང་བ་མེ་ཆེན་པོ་སྤར་བའི་ནང་དུ་སྤོང་མ་
 ལ་སོགས་པ་སྤྱགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆུ་གླུང་དེའི་འབྲམ་གཉིས་ན་སེམས་ཅན་
 ལག་ན་དབྱུག་པ་དང་མཆིལ་པ་དང་རྒྱ་བཟུང་བ་དག་བསྐྱད་ནས་སྤྱིར་འབྱུང་
 དུ་ཡང་མི་སྟེར་ལ། མཆིལ་པའམ་རྒྱས་སྤྱིར་བྱུང་ནས་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འབར་
 བ་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་སྟེ་ཅི་འདོད་ཅེས་འདྲིའོ། །དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་
 གིས་ཅང་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་མི་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་བཀའ་སློབ་མེ་ཟེར་
 བ་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཁར་འཇུག་ཅིང་ཟངས་བསྐོལ་བ་
 ཁར་ལྷགས་སོ། །དེ་དག་གྲང་སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ། ཉེ་འཁོར་བ་
 དང་ཉེ་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆོད་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་བཤམ་དོ། །འོན་ཀྱང་
 རི་སྤྱིད་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་དེ་དག་སྤྱིང་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་
 གཞི་དེ་དག་ལས་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྤྱིང་བར་འབྱུང་རོ། །

གང་བའི་དཔྱུལ་བ་བརྒྱད་ནི། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
 ཀྱི་ཐད་སོ་དཔག་ཆོད་ཁྱི་སྤྱད་རེའི་པ་རོལ་ན་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནས་དཔག་
 ཆོད་སུམ་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཆུ་བྱར་ཅན་ཡོད་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཆོད་
 ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཆུ་བྱར་ཅན་

ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་བཏབ་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཆུ་བྱར་བྱུང་བ་བཞིན་
དུ་འཁུམས་པའོ། །ཆུ་བྱར་དོལ་བའི་བྲད་པར་ནི། ཆུ་བྱར་དོལ་བ་བཞིན་དུ་
འཁུམས་པའོ། །སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་། གྱི་རྩད་ཟེར་བ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་ནི།
ཆོག་འདོན་ལྷགས་ལས་བཏགས་པའོ། །ཤུའལ་ལྟར་གས་པ་ནི། ལྷགས་
པ་ཆེན་པོས་བཏབ་པས་ཁ་དོག་སྡོ་ཞིང་ཁ་ལྷའམ་དུག་ཏུ་གས་པའོ། །བརྒྱ་
ལྟར་གས་པའི་བྲད་པར་ནི། སྡོན་པོ་ལས་འདས་ནས་དམར་བར་གྱུར་ཏེ་ཁ་
བརྩམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་པའོ། །བརྒྱ་ལྟར་གས་པ་ཆེན་པོའི་བྲད་པར་
ནི། བགས་པ་ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ནས་ཁ་བརྩམ་དེ་ལས་མང་བར་ཡང་
གས་པའོ། །དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དང་གནས་གྱི་ཆད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་ནི་
སའི་དངོས་གཞི་རིམ་བཞིན་ལོ། །སྐྱེས་རབས་ལས། མེད་པར་ལྟ་བུ་ཆེ་རབས་
སྤྱི་མ་ལ། །གནས་པ་དེ་ན་ཐུན་ནག་སྤྲང་གང་ལྔ་དང་། །དེས་ནི་རུས་པའང་
འཛིག་པའི་ནད་སྤོང་ན། །བདག་ལ་པན་འདོད་སྤྱ་ཞིག་དེ་རུ་འཇུག། །ཅེས་
ཐུན་པར་གནས་པར་གསུངས་སོ།།

སྡོམ་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། ལྷགས་པ་དཔེ་མེད་རུས་པ་ལ་ཡང་ཐེང་བ་
ཡིས། །ལུས་སྤྱེབས་འདར་ཞིང་སྤྱར་ནས་ཀྱམ་ཀྱམ་པོར་འདུག་པ། །ཆུ་
བྱར་བརྒྱ་བྱུང་དོལ་བ་ལས་སྐྱེས་སྤོག་ཆགས་ཀྱིས། །ཐོས་ཤིང་དབྱང་ནས་
ཞག་དང་ཆུ་སེར་རྒྱང་བཅས་འཛིག། །ཀོས་ཐག་སོ་འཐམས་སྤྲ་དང་སྤྱ་རྣམས་
གཡེངས་གྱུར་པ། །མིག་དང་ན་བ་སྒྲོག་མ་གཞོད་པས་ཀྱན་གཟེར་ཞིང་། །
ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བར་དག་རབ་ཏུ་སྤོང་གྱུར་ནས། །གང་བའི་དཔྱུལ་བར་

གནས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་འོ་དོད་འབོད། །ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཡུན་རི་ཙམ་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་དེ་དག་སྤྱོད་བ་ནི། རི་སྤྱོད་ལས་ངན་བ་དེ་
དག་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་དངོས་གཞིར་ནི། གང་བའི་དཔྱལ་
བར་སྐྱེས་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འོ་ཆད་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་
པོར་སྐྱེས་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱེད་སྤྱེད་ཞུགས་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བ་དང་། མཛོད་འབྲེལ་དུ་མདོ་བླངས་བ་ལས། དག་སྤྱོད་
དག །དཔེར་ན་འདི་ན་ཡུལ་མ་ག་རྩའི་ཉིལ་གྱི་སྤྱང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཞིག་
ཉིལ་དག་གིས་བྱར་བྱར་བཀང་སྟེ། དེ་ནས་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་
འདས་ཤིང་ཉིལ་རེ་རེ་བོར་ན། དག་སྤྱོད་དག །རིམ་བ་དེས་ན་ཡུལ་མ་ག་རྩའི་
ཉིལ་གྱི་སྤྱང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་བ་དེ་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འབྱུང་བ་
ནི་ཆེས་སྤྱར་གྱི། ཅུ་བྱར་ཅན་དུ་སྐྱེས་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་
སུ་གཏུགས་པར་ནི་ང་མི་སྤྱོད། །དག་སྤྱོད་དག །ཅུ་བྱར་ཅན་ཉི་ཤུ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་དུ་ཅུ་བྱར་རྣོལ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་ནི་ཡང་
དག་སྤྱོད་དག །བརྒྱ་ལྟར་གས་བ་ཉི་ཤུ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱ་ལྟར་གས་བ་
ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཆེ་དེ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་སྤྱོད་དོ།།

ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ་ནི། ཆ་དཔྱལ་དང་གང་དཔྱལ་གྱི་ཉི་འཁོར་ན་ཡོད་
ལ། མིའི་ཡུལ་ན་ཡང་ཡོད་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ཤིང་། ལྷང་
གཞི་ལས་མཆོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དང་ཉི་བ་ན་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ།
དག་འདུན་སྤྱངས་ཀྱི་རྟོགས་བ་བཛོད་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མཛོད་

འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་བཙུ་བྱ་ག་པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མངོན་པར་གྱུ་བ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཆེ་
བའི་དཔྱལ་བ་རྣམས་ནི་མང་པོ་འཕམ་གཉིས་སམ་གཅིག་གི་སོ་སོའི་ལས་དག་
གིས་མངོན་པར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་དུ་མ་
ཡོད་དོ། །གནས་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆུ་བོ་དང་རི་དང་མུ་ངམ་གྱི་ཕྱོགས་དག་
དང་འོག་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཏུ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཞིན་ཏུ་འབྱུང་ཉི་བས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་
ཡང་མང་པོ་གསོག་ལ། སྒར་བསགས་པ་ཡང་ད་དུང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་
པས། ཡིད་བདེ་བར་སྒྲོད་པ་མི་རིགས་པས་དེ་དག་བསམས་ནས་འཇིགས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་བར་ན་ནི་དབུགས་བྱ་བྱ་འབྱ་བ་འཆད་པ་ཅུ་ལས་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོད་འཇུག་ལས། དཔྱལ་བ་ཡི་ནི་ལས་བྱས་
ནས། །ཅི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་
ཀྱང་། སྒྲིག་ཅན་དབུགས་འབྱུང་འགག་པ་ཅུ་མ་ཞིག་གི། །དུས་ཀྱིས་བར་དུ་
ཆོད་རྣམས་དཔྱལ་བ་ཡི། །སྒྱུ་བ་སྒྲུལ་གཞལ་ཡས་ཐོས་ནས་རྣམ་མང་དུ།
མི་འཇིགས་གང་ལགས་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། །དཔྱལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་
དང་ཐོས་པ་དང་། །བྲན་དང་བསྐྱགས་དང་གཟུགས་སུ་བགྱིས་རྣམས་ཀྱང་།
འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་མི་བཟད་པའི། །རྣམ་སྒྲིན་ཉམས་སུ་སྒྲོང་
རྣམས་སྒྲོས་ཅི་འཆལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཁོར་བའི་སྒྱུ་བ་སྒྲུལ་གྱི་ནང་ན་ངན་འགྲོའི་སྒྱུ་བ་སྒྲུལ་བཟོད་དགའ་

ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དཔྱལ་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་བཟོད་སྐྱེག་ས་མེད་དེ། ཉིན་གཅིག་ལ་མདུང་རྗེན་སྐྱེད་བརྒྱས་བར་མ་ཆད་དུ་བཏབ་པའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་གྱིས། དཔྱལ་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ལའང་ཆ་ཅམ་དུ་ཡང་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དཔྱལ་བའི་ནང་ནས་ཀྱང་མནར་མེད་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཆེས་ཆེ་སྟེ། བཤེས་སྤྲོད་ལས། བདེ་བ་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་མེད་ཟད་པ། །བདེ་བའི་བདག་པོ་བཅུད་པ་རི་ལྟ་བུ། །དེ་བཞིན་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་ནི། །མནར་མེད་དཔྱལ་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་རབ་མི་བཟད། །འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སྐྱེད་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་དུ་བྱ་བཏབ་སྐྱེག་བསྐྱེད་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་དཔྱལ་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ལའང་། །འོལ་ཡང་མི་དབྱེ་ཆར་ཡང་མི་མོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཉེས་སྦྱོད་ཆུང་དུས་ཀྱང་མ་གོས་པར་བྱ་བ་ལ་སྦྱེས་བྱའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་དགའི་འབྲས་འདི་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། །ལྷས་ངག་ཡིད་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཅི་ནས་དེ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་པ། །དེ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་སོ། །

དུད་འགྲོའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི།

དུད་འགྲོ་རྣམས་མཐུ་ཆེ་བས་ཆུང་བ་རྣམས་གསོད་པ་དང་། ལྷ་དང་

མིའི་ཡོ་བྱད་དུ་གྱུར་ཏེ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་
པས་གསོད་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་གཞོད་པ་བྱེད་ལ། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་ཅིག་
རྒྱ་བས་གནས་གཞན་མེད་པར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཞད་དོ། །མཛོད་
འགྲེལ་ལས་ནི། དུད་འགྲོ་ནི་ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའི་སྒྲིབ་ཡུལ་བ་དག་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་གཞན་ནི་དེ་
ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་།
དུད་འགྲོའི་སྒྲིབ་གནས་ན་ཡང་གསོད་པ་དང་། །བཅིང་དང་བརྟེན་སོགས་སྒྲུག་
བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་ལ། །ཞི་འགྱུར་དགེ་བ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཅིག་ལ་
གཅིག་ཟ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལ། །ཁ་ཅིག་ཟུ་ཏིག་བལ་དང་རུས་པ་དང་། །འ
དང་པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དབང་མེད་གཞན་དག་རྟོག་པ་
ལག་པ་དང་། །སྒྲུག་དང་སྒྲུགས་ཀྱི་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་སྤྲི་དང་། །གཉིས་པས་བྱེད་པར་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
བསྐྱར་ཏོ། །བརྟེན་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཀྱི་སྤྲས་ནི་བཀོལ་བ་དང་སྒྲ་
དབྱུག་པ་སོགས་བསྐྱས་ཏེ། །དེ་ནི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོད་
པ་སོགས་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་དོ། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཞེས་པ་ནི་དུད་
འགྲོ་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་གཞོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་སྟེ། །ཞི་བར་འགྱུར་བའི་
དགེ་བ་ནི་མྱང་འདས་འཐོབ་པའི་དགེ་བའོ། །དེ་སྤངས་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲུན་
ཞིང་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བར་བསྐྱར་ཏོ། །རྟོག་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་
ནས་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་སྒྲ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟ་དང་མ་ཏེ་དང་

ཐོང་བྱ་དང་སྤང་པའི་ཆེ་དང་སྤང་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ནི་བཞེས་སྤྱིངས་
འགྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཐུན་པ་དང་ཚུར་སྤྱེས་ཤིང་
དེ་དག་ཏུ་གསུམ་ཏེ་འཆི་བ་དང་ཁུར་སྤྱི་བས་ངལ་བ་དང་ཚོ་བ་དང་སྤྱི་འདྲེག་པ་
དང་བདའ་བ་དང་གསོད་ལུགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཉམ་ཐག་པར་བྱས་
ཏེ། གསོད་པ་དང་བགྲེས་སྒྲོམ་དང་ཉི་ལྟགས་ཀྱིས་གཟེར་བ་དང་རྫོན་པས་
སྒྲོ་དུ་མ་ནས་གཙུག་པ་དེ་དག་ལ་དུས་ནམ་ཡང་འདིགས་ཡེ་རེ་བས་སྤྱད་
བསྐྱེད་བའི་ཚུལ་རྣམས་བསམས་ཏེ་སྒྲོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ། །ཆེའི་
ཆོད་ནི། མཛོད་ལས། དུད་འགོ་རྣམས། །མཆོག་རིང་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་
ཆེ་རིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཅུ་མ་བྱ་བ་ཅིང་བྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་
བཤད་དོ།

ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསམ་བཤུགས་

སེར་སྒྲིལ་ཆེར་བསྟེན་པ་རྣམས་ཡི་དྲགས་སུ་སྤྱེ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་
བགྲེས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་དང་ལྟན་པ་པགས་པ་དང་འཁྲུག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་
སྤོང་དུ་མ་ཆིག་པ་ལྟ་བུ་གདོང་སྐྱས་ཁེབས་པ་ཁ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཤིང་ལྟེས་
བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། ཟས་སྒྲོམ་ལ་ཕྱི་ལྷོ་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པ་ནི། དེ་
དག་ཚུ་མིག་དང་མཆོ་དང་མཆོ་ཏུ་རྣམས་སུ་རྒྱ་བ་ན། དེར་སེམས་ཅན་རལ་
གྱི་དང་མདུང་དང་མདུང་མདུང་བྱུང་བ་བྱུང་བ་དག་གིས་ཚུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་

ཕྱིར་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆུ་ཡང་ནྟག་ཁག་ཏུ་མཐོང་ནས་འཐུང་བར་མི་
འདོད་པའོ། །ཟས་སྒྲོམ་ལ་ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཁ་ཁབ་མིག་ཙམ་ཡོད་
པ་ལ་ཁ་འབར་བ་དང་ལྷ་བ་ཙན་དང་གསུམ་པ་ཆེ་བ་སྟེ། གཞན་གྱིས་གོགས་
མ་བྱས་པར་རང་གིས་ཟས་སྒྲོམ་རྟེན་དུ་བེན་ཀྱང་བཟའ་བཏུང་མི་རུས་པའོ།།
ཟས་སྒྲོམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལྷའི་བྲང་བ་ཙན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་བོས་པ་
དང་འཐུངས་པ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་ནས་འཆིག་པར་འགྱུར་ལ། ལྷན་སྒྲིན་
བ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། བཤང་གཅི་བ་ཞིང་འཐུང་བ་མི་གཙང་ཞིང་མནམ་ལ་
བྲི་ང་བ་དང་གཞོད་པ་དང་སྦྲད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱ་བར་རུས་
སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་ཤ་ལས་བཅད་ཅིང་བཤ་ལ་གཙང་མ་དང་བཟང་པོའི་
བཟའ་བཏུང་ལ་སྦྱོད་མི་རུས་སོ། །དེ་དག་གི་གནས་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤེན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་
གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས། འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཆད་
ལྷ་བརྒྱས་བཅད་པ་ན་ཡོད་དེ། གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། ཡི་དྲགས་ན་ཡང་འདོད་པས་པོངས་པ་
ཡིས། །བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱན་ཆགས་མི་འཆོས་པ། །བཤེས་སྒྲོམ་གྱང་
རྩོང་ལ་དང་འཛིགས་པ་ཡིས། །བསྐྱེད་པ་ཤེན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆལ་ལོ།།
ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཙམ་ལ། །སྟོ་བ་རི་ཡི་གཏོས་ཙམ་བཤེས་པས་
ཉེན། །མི་གཙང་གྱི་ནར་བོར་བ་ཅུང་བད་ཀྱང་། །འཆལ་བའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་

མ་ལགས་སོ། །ཁ་ཅིག་པགས་རུས་ལུས་ཤིང་གཅེར་བུ་སྟེ། །ཏ་ལ་ཡ་ཐོག་
 བསྐྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལགས། །ཁ་ཅིག་མཆོན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་སྟེ། །ཟས་
 ལྟ་འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེད་པ་འཆོལ། །དམངས་རིགས་འགས་ནི་རྣལ་
 དང་སྤྱི་ས་དང་། །ཁྱེད་སོགས་མི་གཙང་བ་ཡང་མི་རྟེན་དེ། །པན་ཚུན་གདོང་
 དུ་འཆོག་ཅིང་མགྱིན་པ་ནས། །ལྷ་བ་བྱུང་བ་སློན་པའི་རྣལ་ལ་འཆོལ། །ཡི་
 དུགས་རྣམས་ལ་སོས་གའི་དུས་སྤྱི་ནི། །ཟླ་བའང་ཆ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་
 གང་། །སྤྱོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་འདི་དག་གིས། །བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་
 ལྷུང་ཡང་སྐྱེམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་ནི་
 སྤྱི་དང་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་གྱི་སྤྱད་བསམ་བཤུགས་ཀྱི་ཉེ་
 ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུག་པའོ། །འཇིགས་པ་ནི་སྤྱི་ས་བུ་རལ་གྱི་དང་གཏུན་ཤིང་དང་
 ཞགས་པ་ཐོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ནས་འཇིགས་པའོ། །གྱི་ནར་བོར་བ་ནི་
 ཅི་བདེར་བོར་བའོ། །མཆོན་ཞིང་ནི་མཆོན་མོའི་ཆེ་ཁ་ནས་མེ་འབར་བའོ། །
 འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེད་པ་ནི་ཟས་གང་ཁར་འབར་བར་བྱེད་པ་འཆོལ་
 བ་སྟེ་བ་བའོ། །མིག་གཏུག་པའི་དུག་གིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཆུ་ཞིམ་
 བོ་བསིལ་བའི་ལྷུང་ཡང་སྐྱེམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི། མེ་འབར་
 བ་འཁྲིགས་པའི་མདག་མས་གང་བར་སྤང་ལ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རྣལ་གྱི་ལྷུང་
 སྤྱིན་བུ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བ་འབབ་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །སློབ་
 མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་བཟད་སྐྱོམ་པས་རྒྱུང་ནས་ཆུ་ལྷུང་བྱི་མེད་
 པ། །མཐོང་ནས་བརྟུང་བར་འདོད་དེ་སོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །སྤྱོད་ཉ་ལྟེ་བས་

ཆོག་གས་དང་རྒྱག་བསྐྱུངས་འདྲེས་པ་དང་། །འདམ་རྩ་བ་ཐུག་དང་ཕྱི་སས་གང་
བའི་རྒྱུ་འགྱུར་རོ། །དུས་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་ཡངས་རྒྱུ་འཐོར་རི་ཅེ་བསིལ་གྱུར་
ཅིང་། །ཅ་རྒྱན་ཕྱོན་པ་སྒྲོ་འབྱུངས་མ་ལ་ཡར་སོང་ན། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ནགས་
བསྐྱེགས་མེ་ཕྱེ་རྣོས་འབྲིགས་ཤིང་། །མགལ་དུམ་འགྲེལ་བ་མང་པོས་རང་
རོང་ཅན་དུ་འགྱུར། །རྒྱ་གཉེར་རྒྱུ་བས་འདྲིགས་འཕང་མཐོ་གྲེས་པ་ལས་བྱུང་
བའི། །དབུ་བ་འཆོར་བ་ལྷག་གོར་འདུག་པར་སོང་ན་ཡང་། །དེ་ཡང་འདི་ལ་
གྲེ་ཆན་ཐུག་ན་དམར་རྒྱུ་བའི། །རྒྱུ་དམར་འདྲེབས་པ་འཆུ་བ་བའི་ཐུང་མ་
ཉིད་དུ་འགྱུར། །འདི་ནི་དེར་གནས་ཆར་སྒྲིན་ལྡང་བར་འདོད་ན་ཡང་། །སྒྲིན་
ལས་ལྷགས་མདའི་ཆར་པ་དུད་འབྱུལ་མདག་མར་བཅས། །ཚྭ་ཚྭ་རྩོ་རྩེའི་པ་
བོང་རྒྱམས་འཕྲོ་གསེར་མདོག་ལྷ་བུ་ཡི། །སྒྲོག་སྤང་དམར་སེར་འགྱུ་བ་ལུས་
ལ་ཆར་དུ་འབབ། །ཆ་བས་ཉེན་ལ་བུ་ཡུག་ཀྱང་ནི་ཆར་འགྱུར་ལ། །ལྷགས་
བས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་མེ་ཡང་གྱང་གྲེད་དེ། །ཤིན་རྒྱ་མི་བཟད་ལས་ཡོངས་སྒྲིན་
བས་རྒྱམ་མོངས་པ། །འདི་ལ་སྒྲོ་ཆོགས་འདི་ཀུན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་སྤང་། །ཁབ་
མིག་ཅམ་གྱི་ཁ་ལ་དཔག་ཆད་མང་མཆིས་བའི། །སྒྲོ་ཅན་ཉམ་ཐག་རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྱུངས་ཀྱང་། །མགལ་ལྷགས་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་ཕྱིན་པར་མ་
གྱུར་པར། །ཁ་ཡི་དུག་གིས་རྒྱ་ཡི་ཐེགས་པའང་སྒྲེམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་རྒྱམས་ཀྱང་བསམ་མོ། །ཆེའི་ཆད་ནི། །སའི་དངོས་གཞི་དང་
མཛོད་ལས། །མི་རྒྱམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་ཡི་དུགས་ཀྱི་ཞག་གཅིག་རྒྱ་བྱས་
པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱུ་ཐུབ་པར་གསུངས་ལ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ནི། །བར་ཆད་

མེད་པར་སྤྱད་བསམ་བཤུགས་སྤྱད་བཤུགས་ཀྱི་ཞགས་
པ་ནི། །སྤྱད་བསམ་བཤུགས་པའི་ལུས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལོ། །ལྷ་སྤྱད་དག་དང་བྱིས་
ཡང་འཆིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཁ་ཅིག་གི་ཆེ་ཆད་ལྷ་
སྤྱད་དང་། ཁ་ཅིག་གི་ཆེ་ཆད་བྱིས་པར་འགྲེལ་བར་བཤུགས་དོ། །ངན་སོང་
གསུམ་ག་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆད་ངེས་པ་མེད་དེ། མི་དགོ་བའི་དབང་གིས་ཆེ་ཆུང་
སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱད་བཤུགས་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ངན་འགོའི་སྤྱད་བསམ་དེ་རྣམས་སེམས་པ་ནི། ད་ལྟ་མེ་མ་ལྟར་
དུ་ལག་པ་བརྟུག་ནས་ཞག་གཅིག་སྤྱད་པ་དང་། དགུན་ཀྱི་སྤྱད་སྤྱད་ལ་
འབྲུགས་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་པའི་ཆེ་ཆད་པར་དེ་ཅུ་ཞིག་སྤྱད་པ་དང་། ཞག་ཁ་ཡར་
བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་མེད་པ་དང་ལུས་ལ་སྤྱད་བྱ་སོགས་ཀྱིས་སོ་བཟའ་
པ་ཅུ་ཡང་བཟོད་དགའ་ན། ཆད་སྤྱད་དང་གྲང་དྲུལ་དང་ཡི་དྲགས་དང་
དུད་འགོ་གཅིག་གིས་གཅིག་གསོན་པོར་མེད་པའི་སྤྱད་བསམ་སོགས་
བདག་གིས་ངེ་ལྟར་བཟོད་སྤྱད་དུ་ད་ལྟར་ཀྱི་རྣམས་ལ་དབགས་ནས་ཤིན་ཏུ་
འདིགས་ཤིང་སྤྱད་པའི་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ།
ཤེས་ནས་ཡིད་ལ་མ་གོ་མས་པའང་དུས་ཅུང་ཟད་རེ་བསྐྱོམས་པས་ནི་ཅིར་
ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་བོའི་སྤྱིང་མོའི་བྱ་གཉིས་རབ་
ཏུ་བྱུང་ནས་སྤྱོད་ཏུ་བརྟུག་པ་དང་དེ་ཞག་ཅུང་ཤས་ཤིག་བསྐྱུགས་ནས་ལེ་
ལོས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། མོ་ལུ་འགལ་ཀྱི་བྱ་ལ་གཏད་པས་སྤྱད་བཞིན་དུ་བྱེད་
པ་ན། ཀུན་དགའ་བོས་འདི་གཉིས་ཡིད་འགྱུར་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱས་

པས། མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་བྱས་ཉིན་མོ་སྒྲོད་དུ་འགོ་བའི་སར་བྲིད་ནས་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་སྒྲུལ་ཏེ་གཙོད་པ་དང་ག་ཞེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་ཐོས་ནས་
བཟླར་བྱིན་པ་དང་། གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ན་
ལྷགས་ཟངས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཁོལ་བ་སྒྲུང་ནས་འདིར་སྒྲུ་ཡང་མི་འདུག་གམ་
ཞེས་སྒྲིལ་པ་དང་། གྲུན་དགའ་བོའི་ཆ་བོ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལེ་ལོས་
དུས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཞི་ནས་འདིར་སྐྱེའོ་ཞེས་སྒྲིལ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཞིན་
ཏུ་སྒྲུག་ནས་གལ་ཏེ་ཞེས་ན་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འདུག་གོ་སྒྲུལ་ནས་མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་
བྱའི་སར་བྱིན་པ་དང་ངེ་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་བསྟུང་དོ། །དེ་ནས་མོ་ཏུ་འགལ་
གྱི་བྱས། དགོ་ཚུལ་གཉིས་ཉིས་དམིགས་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་ལེ་ལོ་
ལས་འབྱུང་བས་བཙོན་འགྲུས་རྩོམས་ཞིག །ཅེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་
བཙོན་འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་ཟས་མ་ཐོས་པའི་གོང་དུ་དཔྱལ་བ་དྲན་ན་ནི་བྱ་བར་
མི་བྱེད་ལ། ཟས་ཐོས་བྱིན་པའི་འོག་ཏུ་དྲན་ན་ནི་སྒྲུག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ཉིན་
མོ་སྒྲོད་པའི་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་བྲིད་ནས་སྒྲུགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུ་དག་སྒྲུལ་
པའི་ཕི་ཕང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་ཐོས་ནས་བཟླར་བྱིན་པ་དང་སྟེའི་བྱ་མེད་པའི་
གཞལ་མེད་ཁང་སྟེའི་བྱ་མོས་གང་བ་མཐོང་ནས། སྟེའི་བྱ་མི་འདུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ངེས་པ་དང་། གྲུན་དགའ་བོའི་ཆ་བོ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བཙོན་
འགྲུས་རྩོམ་པས་དེ་གཉིས་ཞི་ནས་འདིར་སྐྱེའོ་ཞེས་སྒྲིལ་པ་དང་། དེ་གཉིས་
དགའ་ནས་མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལ་སྒྲིལ་པ་དང་དགོ་ཚུལ་གཉིས་པན་ཡོན་
འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ལས་འབྱུང་བས་བཙོན་

འགྲུས་ཚོམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པས། བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་པས། ལུང་ལོད་
 བ་ན་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལུང་ལས་འབྱུང་བ་བདེ་འགོ་ནས་ངན་འགོར་སྐྱེ་
 བ་སྒྲར་བྱངས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ན། འཕགས་པ། བདག་ཅག་གིས་ཡང་ལྟ་
 མིའི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་དགོས་སམ། བཞིན་བཟང་
 གཉིས། འགོ་བ་ལྟའི་འཁོར་བར་ངེ་སྤྱིད་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱན་མ་ཆད་
 བ་དེ་སྤྱིད་དུ་བོ་རྒྱན་བརྒྱད་མོའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་
 གཉིས་ཡིད་བྱུང་ནས་སྒྲན་ཆད་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
 ཆོས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་བྱས་ཆོས་བསྟན་
 ནས་དག་བཙུང་བ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལེ་ལོ་འགོག་ཅིང་ལམ་
 སྐབ་པའི་བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་ཐར་པ་ལ་བསྐྱལ་ཞིང་། དེ་འཕྲོབ་
 པའི་རྒྱུའི་རྩ་བ་ནི་སྤྱད་བསྐྱལ་བསྐྱོམ་པ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་མན་ངག་
 ལ། ལྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པ་ན་ཡང་དེ་ལས་ལྟག་པ་གསུང་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་
 བོ། །འདི་ལ་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུང་འབྱེད་གི་བསམ་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་ལ། སྒོ་ཆོད་ཀྱང་བསམ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་རྒྱན་
 ལྡན་དུ་འབད་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། །

སྤྱི་ཏུ་བྱུར་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྒྲར་བྱས་སམ་མ་
 བྱས། ད་ལྟ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། སྤྱི་མ་བྱ་སྒྲམ་འདུག་གམ་མི་འདུག་བརྟགས་
 ལ། སྒྲར་བྱས་སམ་ད་ལྟ་བྱེད་དམ་སྤྱི་མ་བྱ་སྒྲམ་འདུག་ན་དེར་འགོ་བ་ཡིན་
 པས། དེར་སྐྱེས་ན་དེ་ཅ་ན་ང་ཅི་ཚུག་བྱེད་ངས་བྱས་སམ་སྒྲམ་དུ་གླུང་བ་ཆོ་

ཀམ་ཀམ་བཤམ། ཐང་ལ་འདུག་པ་ཀོག་ཀོག་ལྟར་ཡིན་པ་ཚུགས་ཐབས་ཡེ་
མེད་པ་བསམས་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྒྲིག་པའི་སྒོ་ཅི་སྒྲིབ་བྱ་གསུང་ངོ་། །དེ་ནི་
གནད་དུ་སྒྲིང་སྟེ་ད་ལྟ་ཉེན་བཟང་བས་དེ་ལྟར་བསམས་ན་སྒྲིང་བསགས་སྒྲིང་
བ་དང་། བྱི་མ་ལ་འདུག་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་དགོ་བ་སྒྲིང་བསགས་པ་འདུན་
པ་དག་པོའི་སྒོན་ལམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བས་མང་པོར་སྒྲེལ་བ་དང་། གསར་དུ་
འདུག་པའི་སྒོ་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དལ་
བ་དོན་ཅན་དུ་བྱར་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་དེ་རྣམས་མ་བསམས་ན་ངན་འགྲོར་ལྟར་
བའི་ཆེ་འཇིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབས་བཅའ་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་།
དེའི་ཆེ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོར་ལེན་ལ་སྒོའི་མ་བྱ་མེད་པའི་བྱར་
ཏེ། སྒྲིང་འདུག་ལས། གང་ཆེ་དགོ་སྒྲིང་སྒྲིལ་ལྟར་ཡང་། །དགོ་བ་བདག་
གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཀྱན་མོངས་ལ། །དེ་ཆེ་བདག་གིས་
ཅི་བྱར་ཡོད། །ཅེས་དང་། སུ་ཞིག་འཇིགས་ཆེན་འདི་ལས་བདག་ །ལེགས་
པར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ཞེས། །བྱེད་ཤ་ཐོན་པའི་མིག་བབྱད་ནས། །སྒྲིགས་
བཞིར་སྒྲིབས་དག་ཆོལ་བར་བྱེད། །སྒྲིགས་བཞིར་སྒྲིབས་མེད་མཐོང་ནས་
ནི། །དེ་ནས་ཀྱན་ཏུ་ཡི་ཐུག་འགྱུར། །གནས་དེར་སྒྲིབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། །དེ་
ཆེ་བདག་གིས་ངེ་ལྟར་བྱ། །དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །འགྲོ་བ་སྒྲིབ་
པའི་དོན་བཅོམ་ལ། །སྒྲིབས་ཆེན་འཇིགས་པ་ཀྱན་སེལ་ལ། །དེ་རིང་ཉིད་ནས་
སྒྲིབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་། །འདི་དག་ནི་རགས་པ་ཅམ་སྟེ་
རྒྱས་པར་དན་པ་ཉེར་གཞག་ན་བཞུགས་པས་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་ཤིང་།

ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་དགོས་ལ་བསྟན་པ་ནམས་ལ་བསམ་དགོས་སོ།
གཉིས་པ།

འཇིག་རྟེན་གྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་འགོ་སྤྱད་བ། བདེ་ལེགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ།

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་འགོ་སྤྱད་པ་ལ་བཞི།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་
འགོ་བའི་ཡུལ། ཇི་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ནི།

སྒྲིབ་རྒྱ་མང་ཡང་སྐྱབས་འདིར་ནི་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཆེ་འདིར་མི་སྟོད་
པར་སྒྲུབ་དུ་འཆིབ་དང་། ཞིབ་འཇིག་རྟེན་ཡང་གང་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་རང་དབང་
མེད་ཀྱི། ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱང་སྟོད་འཇུག་ལས། ཇི་

ལྟར་མཆན་མོ་ཐུན་ནག་སྒྲིན་རུམ་ན། །སྒྲིག་འབྲུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྒྲུང་སྒྲོན་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་
ནམས་སྒོ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །དེ་ལྟས་དགོ་བ་ཉམ་ཆུང་ཉིད་ལ་རྟག་ །
སྒྲིག་པ་སྒྲོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀར་
པོའི་ལས་ཉམ་ཆུང་ཞིང་ནག་པོའི་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོབས་ཆེ་བས་ངན་
འགྲོར་ལྟར་བའི་ཚུལ་བསམས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་སྒྲིལ་ནས་སྐྱབས་
འཆོལ་བའི་སྒོ་སྒྲི་སྒྲེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས། གཉིང་མཐའ་
མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། །ཆུ་སྒྲིན་གྱིས་ནི་ལུས་ཚོས་པས། །དེ་རིང་གང་
ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་རང་ངན་འགྲོ་ལ་
སོགས་པས་འཇིགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་རྒྱས་པ་
ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཆིག་ཙམ་དུ་སོང་
ན་སྐྱབས་འགྲོ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་གཉིས་ཤུགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་ཞིག་
ཡོད་ན་སྐྱབས་འགྲོ་ཡང་ཡིད་འཁུལ་བ་ཞིག་འོང་བས་རྒྱ་གཉིས་ལ་འབད་
པར་བྱའོ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་གཉིས།

ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀུན། །གཏན་ནས་

ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
གནས་གྱུར་བ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་
ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས་།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་འབྲེད་པའི་སྒོ་ཞིག་
ཡོད་ན་ནི་བསྐྱབ་མེད་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་
སུ་འགོ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ནི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱུར་
མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགོ་
འདུན་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་བཞི་ལས། །དང་པོ་ནི། །རང་ཉིད་ཤིན་
ཏུ་དུལ་བའི་བདག་ཉིད་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་
མ་ཐོབ་ན་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར། །གཞན་འཇིགས་པ་ཐམས་
ཅད་ལས་སྐྱོབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་མེད་ན་སྐྱབས་སུ་
སོང་ཡང་དགོས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་མེད་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་མི་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བཞི་པ་ནི། །ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཉེས་ཀྱི། །སྐྱབ་
པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་མེད་ན་སྤར་པན་བཏགས་པ་ལ་
བལྟ་བས། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རང་ཉིད་
འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ། །གཞན་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོལ་བའི་ཐབས་

ལ་མཁུལ། གུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འདུག །ཕན་བཏགས་
མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་ཞིག་སྐྱབས་སུ་འོས་ལ། དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། དབང་ཐུག་སོགས་ལ་མེད་པས། དེ་ཉིད་
སྐྱབས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་། དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་
འདུན་ཡང་སྐྱབས་སུ་འོས་སོ།།

དེས་ན་བསྐྱུ་བ་ནས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ནས་ཅེ་
གཅིག་པའི་སྒོ་སྟོས་འཆར་བྱས་ན། མི་སྐྱོབ་པ་མི་སྲིད་པས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་
ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རང་སྐྱོབ་པ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ལས་ཕྱིའི་ཡན་ལག་
གམ་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པར་སྟོན་པས་བསྐྱབས་ཟིན་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་
ལག་སྒོ་བཀལ་ནས་སྐྱབས་སུ་འདྲིན་པ་མ་བྱུང་བས་སྐྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བཙུལ་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱངས་ནས་གྲོགས་
མཛད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ལེ་ལོ་མི་མངའ་བ་སྤྲོ་མེད་པའི་སྐྱབས་གནས་
བཟང་པོ་རང་གི་མགོན་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་འདི་རིག་པར་བྱས་ལ་དེ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་བྱ་སྟེ། བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་ལས། ང་ནི་མགོན་
མེད་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི། གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་སྒྲོགས་ཤིང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོས་འགོ་བ་ནི། །མཐའ་དག་འབྱུང་པ་བཞིན་དུ་བཞུགས། །སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་མངའ་བ། །བཅེ་བར་ལྡན་ཞིང་ཐུགས་བཅེར་མཛད། །དེར་བཙོན་ལེ་ལོ་མི་
མངའ་བ། །ཁྱོད་དང་འདྲ་བ་གཞན་སུ་མཆིས། །ཁྱོད་ནི་སེམས་ཅན་གུན་གྱི་
མགོན། །སྤྱི་ཡི་རྩ་ལག་བཟང་པོ་ལགས། །མགོན་དུ་ཁྱོད་བཞུགས་མ་འཆའ་

བས། །དེ་སྤྲད་སྒྲེ་བོ་བྱིང་བར་གྱུར། །གང་ཞིག་ཡང་དག་སྤངས་ནས་ནི། །ཐ་
ལལ་བས་ཀྱང་གྲོགས་རུས་པ། །གྲོགས་བྱེད་པ་ཡི་ཆོས་དག་ནི། །ཁྱིད་ལས་
གཞན་པ་འགས་མི་རྟོགས། །བྱི་ཡི་ཡན་ལག་སྟོབས་ཀྱན་ནི། །ཁྱིད་ཀྱིས་ཡང་
དག་བསྐྱབས་ལགས་ཏེ། །ནང་གི་སྟོབས་དག་མ་ཆང་བས། །བྱིས་པ་རྣམས་
ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

རི་ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་ནི།

བསྐྱབས་པ་ནས་གསུངས་པ་བཞི་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་། བྱུང་བར་
ཤེས་པ་དང་། ཁས་སྤངས་པ་དང་། གཞན་དུ་མི་སྐྱབས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ།
།དང་པོ་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ། སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བླ་
དགོས་པས་དེ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཆོས་དང་། དག་
འདུན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྐྱིད་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཡིད་ལ་བླ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
དཔེ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། ཁྱིད་སྐྱ་མཆོན་གྱིས་སྐྱས་གྱུར་པ། །མངོས་གྱུར་མིག་
གི་བདུད་ཅི་ནི། །སྤྱིན་མེད་སྟོན་གྱི་རྣམ་མཁའ་ལ། །སྐྱར་མའི་ཆོགས་གྱིས་
སྐྱས་པ་འདྲ། །ཐུབ་པ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྡན་པ། །ཆོས་གོས་གྱིས་གཡོགས་
མངོས་གྱུར་པ། །གསེར་གྱི་རི་བོའི་ཅེ་མོ་ནི། །མཆོམས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱིས་དགྱིས་
པ་འདྲ། །མགོན་ཁྱིད་རྒྱན་གྱིས་མ་བརྒྱན་གྱང་། །ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་

མདངས་གང་ཡིན། །ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱས་གྱུར་ལ། །སྒྲིན་དང་བྲལ་
ལའང་དེ་མ་མཆིས། །ཁྱོད་གྱི་ཞལ་གྱི་བརྒྱ་དང་། །བརྒྱ་ཉི་མས་ཁ་བྱེ་བ། །བྱང་
བས་མཐོང་ན་བརྒྱ་ནི། །ཐེ་ཚོམ་དབྱང་ཐག་ལ་འདུག་འགྱུར། །ཁྱོད་ཞལ་
གསེར་གྱི་མདོག་ལྗན་པར། །ཆེ་མས་དཀར་མཛེས་པར་གྱུར་བ་ནི། །གསེར་
གྱི་རི་གསེབ་སྟོན་ཀ་ཡི། །ཟླ་བེར་དྲི་མེད་ཞུགས་པ་འདྲ། །མཆོད་འོས་ཁྱོད་
གྱི་ཕྱག་གཡམས་ནི། །འཁོར་ལོའི་མཆོན་གྱིས་མཛེས་གྱུར་ལ། །འཁོར་བས་
སྒྲག་པའི་མི་རྣམས་ལ། །ཕྱག་གིས་དབྱུགས་འབྱིན་མཛད་པ་ལགས། །ཐུབ་
ཁྱོད་གཤེགས་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ཞབས་གཉིས་དཔལ་གྱི་བརྒྱ་འདས། །ས་
གཞི་འདི་ནི་བྲིས་གྱུར་ལ། །བརྒྱ་ཅན་གྱིས་རི་ལྟར་མཛེས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བྲན་པར་བྱའོ།

གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ནི། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡོད་
གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་དྲི་བ་མི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་རེ་རེ་ནས་བྲིས་ཀྱང་། །སེམས་གྱི་
སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྗན་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྒྱུང་ནས། །གསུང་གཅིག་
གིས་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལན་མཛད་ཅིང་། །དེ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་
སྐད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་སེམས་པ་སྟེ། །བདེན་
པ་པོའི་ལེ་བྱ་ལས། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ངེས་པའི་ཆོག་ །མང་པོ་
དག་གིས་དུས་གཅིག་ཞུ་ཞུས་ན། །སེམས་གྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐུགས་
ཚུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཀྱང་འདེབས། །དེ་
ལྟ་བུས་ན་འདྲན་པ་འཛིག་རྟེན་ན། །ཆོངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་གསུང་སྟོགས་

མཁའ་པར་མཛོད། །དེ་ནི་ལྷ་མིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐར་འབྱེན་པའི། །ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བརྒྱ་
ལྷ་བརྒྱ་པ་ལས། ཁྱོད་ཞལ་བལྟ་ན་རབ་སྤྱག་པ། །དེ་ལས་མཉན་ན་སྟན་པ་
ཡི། །གསུང་འདི་དག་ནི་ལྷ་བ་ལས། །བདུད་ཅི་འཛག་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་། །
ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །རྩལ་རབ་ཞི་མཛོད་ཆར་སྤྲིན་འདྲ། །ཞེ་
སྤངས་སྤྱལ་ནི་དབྱུང་བ་ལ། །ནམ་མཁའ་སྤྱིང་དང་འདྲ་བ་ལགས། །ཡང་དང་
ཡང་དུ་མི་ཤེས་པའི། །རབ་རིབ་འཛོམས་པས་གདུགས་དང་འདྲ། །ང་རྒྱལ་
རི་བོ་མཛོན་འཛོམས་པས། །རྫོ་རྫོ་དང་ཡང་འདྲ་བ་ལགས། །དོན་གཟིགས་
པས་ནི་མི་སྤྱོད་པ། །ཞོངས་མི་མངའ་བྱེད་རྫོང་སྤྱོད་པ། །ལེགས་པར་སྤྱོད་
བས་གོ་སྤྱོད་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་ནི་ལེགས་གསུང་ལྟ། །རེ་ཞིག་དང་པོར་ཁྱོད་
ཀྱི་གསུང་། །ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་མཛོད། །དེ་ནས་ཡིད་ལ་བསམས་
བབྱིས་ན། །འདོད་ཆགས་གཏི་ལུག་རྣམས་ཀྱང་སེལ། །ཞོངས་པ་རྣམས་
ཀྱི་དབྱགས་འབྱེན་ཞིང་། །བག་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱང་མཛོད། །བདེ་བ་
ཅན་དག་སྤྱོད་བབྱིད་པས། །ཁྱོད་གསུང་ཀྱན་དང་འཆོམ་པར་འཇུག། །མཁའ་
པ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད། །བར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཡང་སྤེལ། །ཐ་མའི་རབ་
རིབ་རྣམས་འཛོམས་པས། །གསུང་འདི་སྤྱོད་པོ་ཀྱན་ལ་སྤྲོད། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བྱ་བར་བྱའོ།

ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ལས། མཁའ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཤེས་བྱ་
རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལག་མཐིལ་དུ་སྤྱོད་པར་བཞག་པ་ལྟར་

མཁའ་པ་ཐོག་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་སྐབ་
བའི་མཁའ་པས་བྱུང་གི། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཤེས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ལ་
ཤེས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་བས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསྐྱུག་པ་འོས་བསྐྱུག་པ་
བསྐྱོད་ལས། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་བྱུང་
ལགས་ཀྱི། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྟག་པ་
ལགས། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྟན་དུས་ཀྱན་གཏོགས་པའི་ཆོས། །རྣམ་ཀྱན་
འབྱུང་གནས་ཐམས་ཅད་ནི། །ལག་མཐིལ་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟ་བུར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་
ཀྱི་སྐྱོད་ཡུལ་གྱུར། །ཆོས་རྣམས་གཡོ་དང་མི་གཡོར་བཅས། །གཅིག་དང་
སྒྲ་ཆོག་སོ་སོ་ལ། །མཁའ་ལ་རྒྱུང་དག་རྒྱ་བ་བཞིན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་དག་
ཐོག་པ་མི་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བློ་བར་བྱའོ།

བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་དབང་
མེད་པར་བཅིངས་པ་བཞིན་དུ། ཐུབ་པ་ཡང་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོས་རང་དབང་
མེད་པར་བཅིངས་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་གཞིགས་པ་ན་ཐུགས་
རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་སྟེ། བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། འགྲོ་བ་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ནི། །ཁྱུང་མེད་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས། །ཁྱོད་ནི་འགྲོ་
བའི་ཉོན་མོངས་དག། །དགྲོལ་སྤང་ཡུན་རིང་ཐུགས་རྩེས་བསྐྱུལ་ས། །དང་
པོར་ཁྱོད་ལ་ཐུག་བགྱི་འཇུག། །འོན་ཏེ་གང་གིས་འཁོར་བར་ཁྱོད། །སྐྱོན་
མཁའ་ཡུན་རིང་དེ་ལྟ་བུར། །བཞུགས་མཛད་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ལ་བགྱི། །ཞེས་
དང་། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས་གྱང་། གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་གིས་རྟག་

ཏུ། །སེམས་ནི་བསྐྱེདས་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་དགུ་དང་། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་
 ཟུང་པར་རྣམ་གཟིགས་ན། །བྱང་སྤོང་དམ་པ་དེ་ནི་ཐུགས་རྗེ་སྐྱེ། །ཞེས་དང་།
 འདོད་པས་བྲིལ་གྱིས་ལོན་པའི་ཡིད་ལྡན་དང་། །སྤེད་པ་ཆེ་ཞིང་རྟག་ཏུ་ཡུལ་
 བརྟམ་དང་། །སྤེད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱ་མཚོར་སྤྱང་བ་རྣམས། །གཟིགས་
 ན་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ། །ནད་དང་མྱ་ངན་རྣམ་པ་མང་དག་གིས།
 །ཤིན་ཏུ་གཙུག་པའི་སྐྱེ་དགུ་ཉོན་མོངས་རྣམས། །གཟིགས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་
 ལུས་བསལ་སྤྱད་དུ། །སྟོབས་བརྩུ་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཐུབ་
 པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྟག་འབྱུང་སྟེ། །དེ་མི་འབྱུང་བ་ནམ་ཡང་སྤིང་མི་
 འགྱུར། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསམ་པར་གནས་པ་སྟེ། །དེ་བས་སངས་རྒྱས་དེ་
 ལ་སྟོན་མི་མངལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲན་པར་བྱའོ།

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། །སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
 ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། །རྒྱན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཕན་འདོགས་པར་མཛད་པའོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས་བཞུར་
 རུང་ན་ཐུབ་པས་གདུལ་བྱ་དེ་སྤྱན་ཚོགས་དང་མ་སྤྱད་པ་དང་། །རྒྱད་པ་ལས་
 མ་བྱངས་པ་མེད་པས་བཞུ་བར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་
 ཏེ། །བརྒྱ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཞིམ་པ་བཤམ། །བདུད་
 ཀྱི་གཡོ་དག་བསྟན་པ་མཛད། །འཁོར་བའི་རང་བཞིན་མི་བཟད་བཟློད།
 །འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་བསྟན། །ཕན་དགོངས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
 ཀྱིས་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཞུ་འཆའ་བ། །གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་

མཛད་པ། །གཞན་གོ་ཅི་ཞིག་མཆིས་ལགས་ཀྱེ། །ཞེས་དང་། བསྐྱུགས་འོས་
བསྐྱུགས་བསྟོད་ལས། །བྱོད་གྱིས་གང་ལས་འགྲོ་བ་དག །མ་དངས་རྒྱད་པ་དེ་
གང་མཆིས། །གང་དང་འཇིག་རྟེན་མ་སྤྱད་པའི། །ཕུན་ཚོགས་དེ་ཡང་གང་
ཞིག་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་
རྗེས་སུ་བྱན་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་པ་སྟེ། །སྟོ་སྟོ་ཚོགས་ནས་བྱ་བར་བྱས་ན་
དད་པ་ཡང་སྟོ་དུ་མ་ནས་སྟེ་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱ་བར་བྱས་ན་ཤུགས་
བྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། །དགོན་མཆོག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་འཕྲིག་ཚུད་ན་གསུང་རབ་དང་
དགོངས་འགྲེལ་པལ་མོ་ཆེས་སྐབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པས། །དེ་དག་
གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བར་འགྱུར་ལ། །དབྱེད་སྟོམ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་སྟུང་ནས་
ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་འདོར་བ་རྣམས་ནི། །འདི་ལྟ་བུའི་ཚོགས་གསོག་པ་དང་
སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་སྟོ་དུ་མ་བཀག་ནས་སྟོད་པ་ཡིན་པས། །དལ་བའི་རྟེན་ལ་
སྦྱང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལེན་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་རྣམས་དུས་རྒྱུན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་བྱས་ན་སྟོ་གོམས་པའི་རྗེས་
སུ་བྱེད་པས་དང་པོར་སྟོ་སྦྱོང་དཀའ་སེ་བ་ཡང་ཕྱིས་དེ་ལ་ངང་གིས་འཇུག་
པ་དང་། །རྗེས་སུ་བྱན་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་བདག་གིས་ཀྱང་ཐོབ་
ན་སྟུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟེ་བ་དང་། །ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་སངས་རྒྱས་
མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། །འཆི་བའི་ཆེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་བྱང་ཡང་སངས་རྒྱས་
རྗེས་སུ་བྱན་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། །ཉིང་ངེ་འཇིག་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས།

ཁྱེད་ལ་བསྒོ་ཞིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། །རི་ལྟར་མི་དག་མང་དུ་རྟོག་བྱེད་པ། །
 དེ་ལ་གནས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་
 འགྱུར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་ཡི་ནི་སྐྱེ་བྱད་དང་། །ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་
 ཐུབ་དབང་དན། །རྟག་པར་རྗེས་སུ་དོན་པར་བསྒྲོམ་བྱས་ན། །དེ་ལ་སེམས་
 གཞོལ་རབ་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་འཆག་འདུག་འགྲེང་ཞིང་གནས་པའི་
 ཆོ། །སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བ་སྤྲེལ་མེད་
 བདག་འགྱུར་བར། །འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་སྟོན་ལམ་འདེབས། །ཞེས་
 དང་། ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་རབ་དང་བ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དག་
 གི་བསྐྱུལ་པ་བརྗོད། །དེ་ལྟར་དེས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བསྒྲོམས་པས། །ཉིན་
 མཚན་དུ་ཡང་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་མཐོང་། །ནམ་ཞིག་དེ་ནི་ན་ཞིང་མི་བདེ་
 བས། །ཤེ་ལ་ཐུག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆོར་བྱུང་ན། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་དོན་
 པ་མི་ཉམས་ཏེ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆོར་བས་འཕྲོག་པར་ཡོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། །ཡང་ཡང་བསམས་ན་ཡིད་རྗེ་ཆེས་དང་རྒྱུད་རྗེ་
 དག་ཏུ་སོང་ནས་བྱིན་རྒྱབས་འབྱུང་། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་རྟོག་པས་སྦྱིང་ཐག་པའི་
 སྟོན་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་སྟོབ་ཅམ་ན་ཅི་བྱས་ཐམས་
 ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། །འོ་སྟོལ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལ་མོ་མ་རྣེ་ཤོས་ཅམ་དུ་ཡང་མི་བཅི་གསུངས། དེ་ཡང་
 མོ་མ་མཁན་རྣེ་ཤོས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་ད་ལོ་ཁྱོད་ལ་རྒྱབ་ཆགས་མེད། ང་

རང་ཤེས་ཟེར་ན། བདེ་འཁོལ་གྱིས་འགྲོ། དེ་ན་རེ། ད་ལོ་ཆགས་ཡོད་དོ་འདི་
ཅུག་གྱིས་འདི་མ་བྱེད་ཟེར་ན་འབད་ནས་བསྐྱབ། མ་གྲུབ་ན་འདི་སྐད་ཟེར་
བ་ངས་མ་གྲུབ་སྙམ་ནས་སློ་མི་བདེ་བ་བྱེད། སངས་རྒྱས་གྱིས་འདི་དང་འདི་
སྤང་ངོ་། །ཞེས་བ་དང་། འདི་དང་འདི་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་བཅས་བ་ལ་སློ་འགོལ་
ལམ། མ་གྲུབ་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་འོང་ངམ། ཆོས་ནས་དང་དེ་སྐད་བཤད་དེ། ད་
ལྟ་ཡུལ་དུས་གྱིས་དེ་ཅུག་མི་བརྟུབ། འདི་ཅུག་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས། སངས་
རྒྱས་གྱི་གསུང་རས་སུ་ལིང་གིས་བོར་ནས་རང་ཤེས་ཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་བྱུག་
གིས་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུང་སྟེ། མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཆོག་ཅམ་ལ་
འཁྱལ་བ་མིན་ལ། ཡིད་ནང་དུ་ལོག་ནས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་མད་པར་
སྤང་ངོ་། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་སྒྲིང་ཐག་བ་
ནས་ངེས་ཤེས་ཅི་འཛོངས་ལ་འབད། དེ་བྱུང་ན། དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་
དང་ཆོས་དེ་སྐྱབ་པའི་དགོ་འདུན་ལ་ཡང་ངེས་པ་དེ་དང་འབྲ་བ་རེ་འོང་བས་
སྐྱབས་འགྲོ་གནད་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་མེད་ན་ནི་ལམ་གཞན་ལྟ་ཞོག །སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བ་ཡིད་འཁྱལ་བ་ཡང་འོང་ས་མེད་དོ།།

ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྲས་ཏེ་
སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཅན་འདི་ནི། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་
འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྒྲིན་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་མངོན་དུ་བྲས་པ་དང་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ་སྙམ་དུ་བྲན་
པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། གང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་

འདས་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་ལས་
སྐྱེས་པ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐྱེལ་ལ་སྦྱོད་པ། ཆོས་ཀྱིས་སྐྱེལ་པ། ཆོས་བདག་པོར་
གྱུར་པ། ཆོས་ལས་བྱུང་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ། ཆོས་ལ་ཉོན་པ། ཆོས་
ཀྱིས་བྱུང་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དག་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ། གཙུ་གཙུ་
ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བླ་ཉེ་
དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བླ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཡང་དག་
པར་སྦྱོད་པ་ལས། དག་འདུན་ནི་ཆོས་སྐྱེལ་པ། ཆོས་སྦྱོད་པ། ཆོས་སེམས་པ།
ཆོས་ཀྱི་ཞིང་། ཆོས་འཛིན་པ། ཆོས་ལ་ཉོན་པ། ཆོས་ལ་མཆོད་པ། ཆོས་ཀྱི་
བྱ་བ་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་པ། ཆོས་སྦྱོད་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ། སྙིང་རྗེ་བའི་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་
དང་ལྡན་པ། ཏྲག་ཏུ་དབེན་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་པ། ཏྲག་ཏུ་ཆོས་ལ་གཞིལ་པ། ཏྲག་
ཏུ་དཀར་པོ་སྦྱོད་པའི་སྐྱེལ་པོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །

ཁྱད་པར་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། བསྐྱབ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་
བའོ། །འདི་ལ་དུག་ལས། མཆོན་ཉིད་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སངས་
རྒྱུས་དགོན་མཆོག་ནི། མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ལ། ཆོས་དགོན་མཆོག་ནི། དེའི་འབྲས་བུ་དང་། དག་འདུན་དགོན་
མཆོག་ནི། གཞན་གྱི་མན་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་

དོ། །འཕྲིན་ལས་གྱི་བྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ལུང་ལེགས་པར་འབོགས་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྤོང་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། མངོན་པར་
སྒྲོ་བར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཅན་ནོ། །མོས་པའི་བྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་
བསྐྱེན་བཀྱར་ལ་གྲུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་གྲུས་པས་
ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་མ་ཐུན་པའི་དངོས་པོས་ལྟན་ཅིག་གིས་འགྲོགས་
པ་ལ་གྲུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བའོ། །སྐྱབ་པའི་བྱད་པར་ནི། རིམ་པ་ལྟར་
མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྲོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོར་བ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་།
ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །རྗེས་
སྤྱད་པའི་བྱད་པར་ནི། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་
གསུམ་པོའི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་དྲན་པའོ། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་གྱུར་
པའི་བྱད་པར་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་
མཆོག་འཕེལ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་དང་པོའི་དོན་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་དང་མང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་
ནམས་འཕེལ་བ་སྟེ། དགེ་འདུན་ལ་ངེས་པར་བཞི་ཡོད་པའི་བྱུར་རོ། །

ཁས་ལེན་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་
དང་། ཆོས་ལྱང་འདས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྐྱབ་
པའི་གྲོགས་སུ་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་
འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གཞན་དུ་མི་སྐྱབས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི།
ནང་པ་དང་བྱི་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་དེ་ལ་སྒྲོ་བ་པ་རྣམས་གྱི་མཆོག་

དམན་ཤེས་ནས། དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་གྱི། དེ་དག་
 དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་པའོ། །དེ་གཉིས་
 གྱི་བྱད་པར་ལ། སྟོན་པའི་བྱད་པར་ནི། སངས་རྒྱལ་ནི་སྟོན་མེད་ཅིང་ཡོན་
 ཏན་རྫོགས་ལ། གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ནི་དེ་ལས་ལྗོགས་པ་སྟེ། བྱད་པར་འཕགས་
 བསྟོད་ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བཅོམ་ལྡན་བྱོད་ལ་
 བདག་སྐྱབས་མཆི། །དེ་ཅིའི་སྤང་དུ་ཞེན་བྱོད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་
 ལྡན། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྟེགས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་རྣམ་
 བསམས་པ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་མགོན་བྱོད་ལ། །བདག་གི་སེམས་འདི་དད་པར་
 གྱུར། །དེ་ལྷར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་མིན་པའི། །བྱབ་མཐའི་སྟོན་གྱིས་བརྒྱག་
 སེམས་ལྡན། །བསམ་བརྒྱག་རྣམས་གྱིས་སྟོན་མེད་པའི། །སྟོན་པ་བྱོད་ཀྱང་
 མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོ། །བསྟན་པའི་བྱད་པར་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ནི་ལམ་
 བདེ་བས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཐོབ་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱུན་ལས་ལྗོགས་པ་དང་།
 ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐར་འདོད་མི་སྦྱ་བ་དང་། གཅིག་
 ཏུ་དགོ་བ་དང་། ཉེས་པ་དག་པར་བྱེད་ལ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་པ་ནི་དེ་དག་
 ལས་ལྗོགས་པ་སྟེ། བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། གང་སྤང་བྱོད་གྱི་བསྟན་པ་
 ནི། །བདེ་བས་བདེ་བ་འཐོབ་བའི་བྱེད་པ། །དེ་སྤང་སྦྱ་བའི་སངས་བྱོལ་གྱི། །གཞུང་
 ལུགས་ལ་ནི་འགོ་འདི་དང་། །ཞེས་དང་། བསྟགས་འོས་བསྟགས་བསྟོད་
 ལས་ཀྱང་། འཇུག་དང་ལྗོགས་པ་གང་ལགས་དང་། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་
 བྱང་གང་། །དེ་ཉིད་དཔའ་བོ་བྱོད་བཀའ་དང་། །གཞན་གྱི་ཆོག་གི་བྱད་པར་

ལགས། །འདི་ནི་གཅིག་ཕུ་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་ནི་བསྐྱེད་ཆོས་འབའ་ཞིག་ན།
།ཁྱོད་གྱི་བཀའ་དང་གཞན་གྱི་ཆོག་ །དེ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་གཞན་ཅི་འཆ་ལ།
།འདི་ནི་གཅིག་ཏུ་དགོ་ལ་དེ། །གཅིག་ཏུ་བར་ཆད་བགྱིད་ལགས་ན། །ཁྱོད་གྱི་
བཀའ་དང་གཞན་གྱི་ཆོག་ །དེ་ལས་མི་འདྲ་ཅི་ཞིག་མཆིས། །དེ་ཡིས་བསྐྱོས་
ཤིང་ཉེར་བསྐྱོས་ལ། །འདི་ཡིས་དག་པར་བགྱིད་འགྱུར་བ། །དེ་ཉིད་མགོན་
པོ་ཁྱོད་བཀའ་དང་། །གཞན་གྱི་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དེས་དགོ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་རུས་སོ།།

སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

བསྐྱབ་པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་
ཆོན་གཉིས་ལས། བཞི་ཆོན་དང་པོའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྤར་
བཤའ་པ་ལྟར་བཤེས་གཉིན་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་སུ་མཐོང་
ནས་བརྟེན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ནི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འཇོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་
ལམ་སྟོན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་མཉན་
པ་དང་། ཚུ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བཤའ་བའི་ཆོས་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཅི་འོས་སུ་
ཉན་ཅིང་། གང་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཉན་མོངས་པ་སྟོན་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་
མངོན་དུ་བྱ་བར་འཇིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ནི།
ཆོས་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དག་འདུན་
ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ནི་སྤྲུང་འདས་སུ་བཟོད་པའི་གང་ཟག་ལ་གྲོགས་སུ་
འཇིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་ཐར་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་ཆོན་གཉིས་པའི་དབང་པོ་མི་ཁྱོད་པར་བྱ་བ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་
བག་ཡངས་སུ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་ཡིད་འབྲངས་ནས། ཡུལ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་པ་
ལ་སྟོན་དུ་བཞུས་ནས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་
ཡང་དག་པར་སྦྲང་བར་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་ཅི་རྒྱས་སུ་ལེན་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྗེ་བར་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་སྤྱིང་རྗེས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པས། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཀྱང་
སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བར་བྱས་ཏེ་འཆེ་བ་སྤྱིང་བའོ། །དུས་དུས་སུ་དགོན་
མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་ནི། ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་དགོན་མཆོག་ལ་
མཆོད་པར་བྱ་བའོ།

མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལ་གཉིས། སོ་སོ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་

བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དག་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་ལྟ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་
སྤུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །འཆེ་ཞིང་གསོད་
པའི་སེམས་དང་བྲལ། །དག་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །ཕྱ་སྟེགས་ཅན་
དང་འགྲོགས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ལྟ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་
འགྲོ་བ་དང་། །སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་སྤོང་བ་དང་། །ཕྱ་སྟེགས་ཅན་དང་
མི་འགྲོགས་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། །འཇིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བུ་པོ་དང་
ཁུབ་འབྲུག་སོགས་ལའང་ཕྱགས་གྱི་སྐྱབས་སུ་མི་འཇིན་ན། །ཡི་དྲགས་སུ་
གྱུར་པའི་གཞི་བདག་དང་སྤྱུ་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །དེ་ཡང་སྐྱབས་གསུམ་ལ་ཡིད་
མ་ཆེས་ནས་དེ་དག་ལ་སྟོ་འགེལ་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། །དེ་དག་ལ་འབྲལ་
གྱི་ཆོས་ལྟན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་གྲོགས་འཆོལ་བ་ཅུ་མ་ལ་མི་རུང་བ་
མེད་དེ། །དཔེར་ན། །སྦྱིན་བདག་ལ་འཆོ་བའི་གྲོགས་འཆོལ་བ་དང་། །སྦྱོར་བ་
ལ་ནད་གསོ་བའི་རེ་བསྟོས་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། །མི་དང་དུད་
འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་འཆིང་བ་དང་གོ་རར་གཞུག་པ་དང་། །སྦྱ་
འབྲུགས་པ་དང་མི་ཐེག་བཞིན་དུ་འགེལ་བ་ལ་སོགས་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་
བས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་དང་འཆེ་བ་སྤོང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། །དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་། །སྐྱར་བར་བྱེད་པ་རྣམས་
དང་མ་ཐུན་པར་མི་བྱེད་པའོ།

བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ནི། །སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱ་གཟུགས་རི་མོར་
བྲིས་པ་ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡང་། །དབྱས་མི་གདགས་ཤིང་འོ་བརྒྱལ་

སར་མི་བཞག་པ་དང་། གཏུམ་མར་འཛིག་པ་སོགས་ཀྱི་མི་གྲུས་པ་དང་།
 བརྟན་ཐབས་སྤངས་ནས་སྟོན་པ་ལྟར་བཀྱར་བའི་ཞིང་དུ་བཟུང་སྟེ། བཤེས་
 སྤྱིངས་ལས། རི་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང་། །བགྱིས་པ་
 ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་མཁས་པས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་
 ལས། ཤེད་བྱ་སེར་སྐྱས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ། སྤང་
 པོའི་མགོ་ཅན་བྱོད་ཀྱིས་ཆོས་སམ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཤེས། ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ངན་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བྱས་པས་མགོ་བརྟན་མི་འདྲ་བ་
 བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆུ་སྟོན་ཉའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། སྟོན་པ་འོད་སྤངས་ཀྱི་
 དུས་ནས་ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་བར་དུ་དུད་འགྱོར་བསྐྱད་པར་གསུངས་པ་དང་།
 ལུང་ཐུན་ཆོགས་ལས། སྟོན་པ་འཁོར་བ་འཛིག་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་
 སུ་རྒྱལ་པོ་མཛེས་ལྡན་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ན།
 སྤྲ་མི་ཞིག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་གཞུག་པར་བརྟམས་
 ལ། རྣམ་ཅམ་ཟེན་པར་འགྱུར་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་འཕྲས་པ་ལ།
 སྤྱིས་ལེགས་པར་ཟེན་པ་ན་འགྱོད་ནས་སྤྲ་རྟེན་ཀྱིས་གསེར་གྱི་དྲིལ་བུ་བྱེད་
 དུ་བཅུག་ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་བཏགས་པས་མདོག་ངན་ཞིང་ལུས་ཆུང་ལ་
 སྤྱད་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་བཟང་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པས། སྐྱ་གཟུགས་ལ་
 འདི་ནི་འདི་འདྲའོ། །ཞེས་མི་སྐྱ་བ་དང་། གཞན་ཀྱིས་སྐྱ་གཟུགས་སོགས་རྒྱ་
 བཟང་པོ་ལས་བསྐྱབ་པའམ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཕྲ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་
 པའི་ཁ་གཏོགས་སོགས་བྱར་མི་རུང་ངོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་ཇོ་བོ་ལ་

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞིག་གཟིགས་སུ་ཕུལ་ནས་འདི་ལེགས་ཉེས་ངེ་འདྲ།
ལེགས་ན་རོང་བ་མགར་དགེ་བས་བྱིན་པའི་གསེར་ཞོ་བཞི་བྱིན་ནས་ལེན་པ་
ལགས་ཞུས་པས། རྫོ་བོའི་ཞལ་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་
མི་ལེགས་པ་མེད། ལྷ་བཟོ་ནི་འབྲིང་གསུངས་ནས་སྐྱེ་བོར་བཞག། །བཟོ་བྱིན་
པ་ཀུན་ལའང་དེ་ལྟར་མཛད་སྐྱད། ཆོས་ཆོག་བཞི་པ་ཞིག་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་
མ་གུས་པ་སྤང་ཞིང་། སྒྲེགས་བམ་གཏར་འདུག་པ་དང་བོང་དུ་བྱེད་པ་དང་ས་
སྒྲེ་བོ་དང་འོ་བརྒྱལ་སར་འཛོག་པ་དང་། ལྷམ་དང་སྒྲགས་ཏེ་འཁུར་བ་དང་
འགོམ་ཡུག་སོགས་མ་གུས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། ཆོས་དགོན་མཆོག་
ལྟར་གུས་པར་བྱེད་པའོ། །དགེ་བ་ཤེས་སྒྱུན་སྒྲ་བ་གསུང་རབ་གདན་དྲངས་
པ་མཐོང་བ་ན་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་ལྷང་། བྱིས་ལྷང་བར་མི་རུས་པ་ན་ཐལ་མོ་
སྒྱུར་སྐྱད། རྫོ་བོ་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་པ་ན། སྒྲགས་པ་ཞིག་ཁོང་ལ་ཆོས་མི་
ཉན་པ་ལ། ཡིག་མཁན་ཞིག་སོ་དྲེག་གིས་ཆོས་ལ་བསྐྱེད་པ་གཟིགས་ནས།
རྫོ་བོས་མ་བཟོད་ནས། ཨ་ཅ་མ་མི་རུང་མི་རུང་གསུངས་པས། སྒྲགས་པ་དེ་
དད་ནས་ཆོས་ཉན་སྐྱད། ལ་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཅེད་
མོ་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་འདུག་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲ་བ་ལ་མ་གུས་པ་ཤེས་རབ་
འཆལ་བའི་རྒྱ་ཡིན། རྫོངས་པ་ད་ལྟའི་འདི་གས་ཆོག་གི་རྫོངས་པའི་རྒྱ་མ་
གསོག་འདི་ལས་རྫོངས་ན་ཅི་བརྟུབ་གསུང་ངོ་།

དགེ་འདུན་ནམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པ་དང་།
དེ་དག་གི་རྟགས་ཅམ་ལ་ཡང་མི་གཤེ་ཞིང་མི་བརྟན་པ་དང་། བྱེད་དང་ངེད་

གྱི་ཚེ་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་ནས་དབྱར་བལྟ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱ་
 བར་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལྟར་གྲུས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྟག་བསམ་བསྐྱུལ་
 བ་ལས། ཡོན་ཏན་འདོད་པ་ནགས་ན་གནས་པ་ཡིས། །པ་རོལ་དག་གི་སྒྲོན་
 ལ་བརྟག་མི་བྱ། །བདག་ནི་བྱད་པར་འཕགས་ཤིང་བདག་མཆོག་ཅེས། །དེ་
 སྟམ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མི་བྱ་ལོ། །རྒྱགས་འདི་བག་མེད་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་སྟེ།
 དགོ་སྒོང་དམན་ལ་བརྟམས་པར་ཡོང་མི་བྱ། །བསྐྱུལ་པ་གཅིག་གིས་ཐར་པ་
 འཐོབ་མི་འགྱུར། །འདི་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་རིམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །སྒྲོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ལྟན་པ་སེར་པོ་རེ་འགོམ་
 པའི་སར་ཡོད་པ་ཡང་མི་འགོམ་པར་སྐྱགས་ནས་ས་གཙང་སར་སྐྱེལ་བའི་
 རྒྱག་ལེན་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་དགོན་མཆོག་ལ་ཅི་ཅམ་གྲུས་པ་དེ་ཅམ་
 དུ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་ཆེས་ཆེར་གྲུས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཉིང་
 རེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་འཐོབ་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དྲུག་ལས། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱད་
 པར་དང་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བླ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནི།
 སྒར་བཤའ་པ་ལྟར་བྱི་བ་དང་ནང་པའི་བྱད་པར་དང་། དེ་གསུམ་ནང་ཕན་
 ཚུན་གྱི་བྱད་པར་དང་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པའོ། །བཀའ་
 བློན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བླ་པས་དུས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་བཟའ་བ་
 དང་བཅའ་བའི་བྱད་ཀྱང་དབུལ་བ་ནི། ཉིང་རེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་

རྒྱས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་བས་རྟེན་ཀྱང་། །དེ་ལ་བྱིས་པ་བྱས་པ་གཞོ་མི་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཁ་བས་རྟེན་པས་མཆོད་ནས་རང་ལ་བདེ་
ལེགས་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་དཀོན་མཆོག་གི་དྲིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ།
བྱས་པ་གཞོ་བའི་བསམ་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་མཆོད་པ་བྱ་བ་
དང་། བྱེད་པའི་བསམ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས། སྐྱེ་ལ་མཆོད་པ་
ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ལ་མཆོད་པའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་
མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་རྟེན་སོགས་ལ་མཆོད་པའོ། །
མངོན་སུམ་དུ་མཆོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་གི་དབང་པོ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
ལ་མཆོད་པའོ། །མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་
མཆོད་རྟེན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཐུང་ན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་དེའི་ཕྱིར་
དུ་སྐྱེ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་
མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པའོ། །དེ་གཉིས་གང་བྱུང་ལ་མཆོད་པ་ན་དེ་དག་གཅིག་
གི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
གཉིས་པོ་འདི་ལའང་མཆོད་ལ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་
ཕྱོགས་བཅུ་ཐུ་མེད་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡང་མཆོད་དོ་སྟུང་ནས་མཆོད་པ་
ནི་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་སྤྱིའི་མཆོད་པ་སྟེ། སྤྲ་མ་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ལ།
གཉིས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཤིན་
ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་སྐྱེ་གཟུགས་སོགས་

གཅིག་ལ་མཆོད་པ་ན་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཐམས་
ཅད་ལ་མཆོད་པའི་འཕེན་པ་གཏོང་བ་གལ་ཆེའོ།།

རང་གིས་བྱ་བའི་མཆོད་པ་ནི། ལེ་ལོ་དང་སྟོམ་ལས་དང་བག་མེད་པའི་
དབང་གིས་གཞན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་
པའོ། །གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་མཆོད་པ་ནི། རང་ལ་དངོས་པོ་ཆུང་དུ་ཡོད་
ལ། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆུང་ཞིང་མི་རྒྱས་པ་འདི་དག་
གིས་མཆོད་པ་བྱས་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་སྦྱིང་རྗེ་དང་ལྡན་པས་
གཞན་ཁོ་ན་མཆོད་དུ་གཞུག་པའོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱེད་ནས་གཉིས་ཀས་
བྱེད་པ་ནི། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་བསོད་
ནམས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་ཆུང་ནི་སྤྱི་མ་དང་འབྲའོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་
མཆོད་པ་ནི། ན་བཟའ་དང་ཞལ་ཟས་དང་གཟིམས་ཆ་དང་གདན་དང་བསྟུན་
གྱི་གསོས་སྟན་དང་ཡོ་བྱད་དང་བདུག་པ། བྱེ་མ། བྱག་པའི་སྟོས་དང་མེ་
ཏོག་གི་བྲེང་བ་དང་རོལ་མོའི་སྤྱོད་དང་མར་མེ་སྒྲ་ཆོགས་འབྲུལ་བ་དང་། གྲུས་
པར་སྤྱོད་བ་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་མདོན་དུ་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་
བསྟོད་པ་སྤྱོད་ཆོགས་བརྗོད་པ་དང་ཡན་ལག་ལྡས་ཕྱག་བྱ་བ་དང་གཡས་
ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཞིང་ལ་སོགས་པ་བད་མི་ཤེས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་
ཁོར་བྱ་དང་སྟན་ཆ་དང་དབྱུང་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དང་། ཐ་ན་དེལ་
བྱ་དབྱུལ་བ་དང་ཀ་རྩ་པ་ཁ་གཏོར་བ་དང་སྤང་བྱས་དགྱི་བས་སངས་རྒྱས་
སམ། དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པའོ། །རྒྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་པ་ནི། རྟེན་བཀྱར་

དེ་དག་གིས་ཡུན་རིང་པོར་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མང་བ་དང་བཟང་
བ་དང་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་དང་། རང་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་སྦྱིང་
ཐག་པ་ནས་དགའ་ཞིང་མོས་པ་དྲག་པོས་མཆོད་ལ། དགོ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་སྟེ་བདུན་ནོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་མཆོད་པ་ནི། བྱང་གསོད་དམ་བག་མེད་དམ་ལེ་ལོས་གཞན་དག་བྱེད་
དུ་མི་འདུག་གི། །རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་བྱེད་
པ་དང་། སེམས་མ་ཡོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་སོགས་དང་མ་འདྲེས་
པར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་
རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་རྙེད་བཀྱར་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་། མཐུན་པའི་
དངོས་པོས་མཆོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ། །མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ནི། མི་མཐུན་པ་བ་
སྒྲིམ་བྱ་ག་པ་དང་མར་ཁུས་འཁུ་བ་དང་གྲུ་གྲུལ་གྱིས་བདུག་པ་དང་ཨ་ཀའི་མེ་
ཏོག་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཡོ་བྱད་རུང་བ་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་རུང་
བའོ། །ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བསྐྱབས་པ་དང་གཞན་
ལས་བསྐྱངས་པ་མེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་པ་གང་ཡང་རུང་
བ་འདྲིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གང་ཡོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་
པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གྱིས་བྱུང་བར་བྱས་ནས་ཡི་རང་བྱས་ན། ཆེགས་
ཆུང་དུས་ཆད་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་
སུ་སྤྱད་དེ། དེ་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་དགའ་བས་
བརྩོན་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་དང་དམ་ཆིག་གསུམ་བཀོད་པ་ལས་

གསུངས་པ་ལྟར། བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མེ་ཏྲིག་དང་འབྲས་བུ་དང་ཤིང་
དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱུལ་བར་བྱའོ། །སྐྱབ་པའི་མཆོད་
པ་ནི། ཐ་ན་བ་འཛེས་ཅམ་དུ་ཡང་ཆོད་མེད་བཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་དང་
སྐྱབས་གསུམ་དང་པར་ཕྱིན་རྗེས་སུ་བློན་པ་དང་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་
ཤིང་མི་ཏྲིག་པར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ལ་སྒྲོམ་སེམས་བྱེད་པ་དང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་པར་ཕྱིན་དང་བསྐྱབ་བ་བཞི་ལ་བསྒྲོམ་པ་དང་བཙུན་
པའོ། །མཆོད་པ་བཙུ་པོ་དེས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་ནི་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་པའོ།

དེ་དག་གིས་མཆོད་པའི་ཆེ་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཆུང་
དུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་བསམ་པ་ནི་དྲག་
སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་སྟམ་པ་དང་། པན་འདོགས་པ་གོང་
ན་མེད་དོ་སྟམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གོ་སྟམ་པ་དང་།
ཟུ་དུམ་ལྷ་རའི་མེ་ཏྲིག་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དགོན་ལོ་སྟམ་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ན་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་འབའ་ཞིག་པའོ་སྟམ་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་
ཡིན་ལོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་མཆོད་པའོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ས་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟར་གྱིས་པའོ། །དུས་རྒྱུན་པར་ནི་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་བྱ་ལ། དུས་བཟང་
དང་དུས་ཆེན་གྱི་ཆེ་ན་རང་གི་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་མཆོད་པ་བཟང་པོ་རེ་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་བཟང་བའུང་རྒྱུན་དུ་བྱ་དགོས་པས། དེའི་ཆེ་དེ་དག་གི་

ཕུད་གྱིས་མཆོད་པ་མ་ཆག་ནའང་ཆོགས་མང་པོ་ཆོགས་ཆུང་དུས་རྫོགས་
པས་ཆུ་ཡན་ཆད་གང་ལ་འོངས་སྟོན་པའི་ཕུད་གྱིས་ཀྱང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་
མཆོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཕུད་གྱི་སྟོ་ས་དང་ལོ་མའི་སེར་ས་ལྟ་བུ་ནས་མ་
ཡིན་གྱི། གང་བཟང་བ་ནས་བྱ་དགོས་ལ། རའི་ཕུད་སུན་རེ་ལ་འབྲུལ་བ་ཀྱན་
གྱིས་ཀྱང་རྩལ་སེལ་བ་འདྲ་བ་རེས་མི་འོང་ཞེས་ཤར་བའི་གསུང་སྟོས་ལས་
འབྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན་ཞིང་ས་ཤིན་ཏུ་ག་ཤིན་པ་ཞིག་ལ་ས་བོན་འདེབས་དུས་
སུ་མ་བཏབ་པར་ལྟས་པ་འདྲ་ན་དེ་ལྟར་འཛོག་མི་ཤོད་པ་ལྟར། འདི་ཕྱིའི་བདེ་
ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཞིང་ས་དམ་པ་དུས་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་
ཆད་མེད་པར་བདེ་ལེགས་གྱི་ས་བོན་བཏབ་པས་ཆོག་པ་འདི་ལ་ཡང་། དད་
པའི་གཤོལ་གྱིས་བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྟོན་ལས། ཁྱོད་དང་འདྲ་བའི་ཞིང་དག་ནི། །འཛིག་
ཏེན་གསུམ་ན་མ་མཆིས་ཏེ། །ཁྱོད་ནི་སྦྱིན་གནས་རྣམས་གྱི་མཆོག །བྲལ་
གཙང་མཛད་པའི་གཙང་མ་ལགས། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཐུག་མ་མཆིས་
པའི། །མཆུ་དང་ཞིང་དག་རི་ལྟ་བར། །ཁྱོད་ལ་སྦྱན་དང་གཞོད་བགྱིས་པའི། །
རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཐུག་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཞིང་གི་མཆོག་ལ་ཐ་མལ་པའི་ཞིང་གི་མཐོང་ཅ་མ་ཡང་མེད་པ་འདི།
འོ་སྟོལ་སྟངས་བཟང་བར་མི་འདུག་པས་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་བཙོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཞིང་དམ་པ་ལ་དགོ་རྩ་

བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ལས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་ལ་སྒོའི་མཐུ་རེ་རྒྱས་སུ་འགོ་
 བས། མཉན་ན་ཆོག་མི་བྱེད། བསམས་ན་དོན་མི་གོ། བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་ལ་མི་
 སྐྱེ་བའི་སྒོའི་མཐུ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་དུས་སུ་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་མན་ངག་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། སྐྱེད་དངགས་ཚུལ་ལ་སྐྱལ་
 ཆེན་པོ། །ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་སྒོ། །དབྱར་གྱི་དུས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ལྟར།
 །ཆུང་དུ་འཇུག་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཆོད་
 པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་མ་འཐོགས་རང་གི་དད་པ་ལ་འཐོགས་པ་ཡིན་གསུང་
 བ་ལྟར། དད་པ་ཡོད་ན་མཐུ་དང་ཆུ་དང་སྒོས་མ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ་ལ་
 སོགས་པས་ཀྱང་མཆོད་པས་ཆོག་པས་བྱང་བྱིང་མེད་ན་དེ་ལྟར་བྱ། ཡོད་
 བཞིན་དུ་གཏོང་མི་རྒྱས་པར། བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྷན་བཞེན་ཆེན་
 ཏེ། །མཆོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །ཞེས་བེད་བཞི། པོ་ཏྲོ་
 བའི་ཞལ་ནས། དུད་པོར་ངེ་མ་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྤང་སྤོས་རེ་བཏབ་ནས། ཅན་
 ག་བྱར་སྤོས་ཀྱི་ཆུ། །ཞེས་དཔྱད་པའི་ལོ་རྒྱུ་མིག་ལ་མགོ་སྐྱོར་བྱེད་
 གསུང་བ་དང་འདྲའོ། །ཕྱ་ཆུང་བའི་ཞལ་ནས། ངས་དང་པོ་སྤང་སྤོས་སྤྲོ་ཆ་
 ཏིང་ངེ་བ་ཕུལ། དེ་ནས་རེད་བྱ་བཞི་སྤྱོད་མངར་སིང་བ་དབྱལ་རྒྱ་བྱང་། ད་
 ལྟར་ཀ་རུ་དང་དུ་རུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་བསུང་ཆིང་ངེ་འབྱལ་གསུང་བ་ལྟར།
 མཆོད་པ་ཆུང་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཕུལ་ན། ཆེ་རངས་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགོ་
 ལ། ཆུང་རིམ་ནས་ནན་ཏན་བསྐྱེད་ན་རེ་བཟང་དུ་འགོ་བས་ཁོང་གི་ཕྱག་
 ལེན་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེ། ཁོང་གིས་རེས་གཅིག་ལ་གསེར་སྤང་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་

ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲུབ་སྐད། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ལུས་འབྲུམ་ཕྱག་དུ་མར་སྒྲུལ་བ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལག་པ་བརྒྱ་
སྟོང་ལ་སོགས་པར་སྒྲུལ་ཏེ། ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་
བསྐྱལ་བ་དུ་མར་མཆོད་པ་མང་དུ་ན། ཡོན་ཏན་ལྟར་སྒྲུབ་ཅུང་ཟད་རེས་ཆོག་
ཤེས་པ་དག །ཁོ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་མི་རེ་ཞེས་སྒྲུབ་བའི་ཆོས་རྒྱུས་
ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་ཅལ་ཅལ་ལོ། །དེས་ན་དགོན་མཆོག་སྤྱོན་ལས། མདོ་སྡེ་
རྣམས་ལས་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་
མཉན་ཅིང་། སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ལྟག་པའི་བསམ་པ་མཆོག་གིས་སངས་རྒྱུས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྐྱེདོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུངོ། །
སྤྱིང་རྗེ་རྗེས་སུ་བྱན་པས་འགྲོ་བ་གཞན་ཡང་ཆུ་ལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དགོད་པ་ནི།
སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་ཅི་རུས་ཀྱིས་སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བརྩེ་བས་འགོད་
པའོ། །བྱ་བ་གང་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐབས་གཞན་སྤྱིང་བ་
ནི། བྱ་བ་རི་འབྲུ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་འབྲུ་བ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དགོན་
མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་ཡི། དེ་དག་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བོན་ལ་སོགས་
པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོན་
མཆོག་ལ་སྒྲོ་ཁེལ་བར་བྱུངོ། །

པན་ཡོན་ཤེས་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་སྒྲུབས་

སྤྱི་འགོ་བ་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བསྐྱོན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་མན་ཡོན་དང་། མན་
 དག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཆོན་གཉིས་ལས། བཞི་ཆོན་དང་
 པོའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ནི། འཆི་མེད་རྩ་སྤྱི་གཟུངས་ལས།
 སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་བསམ་མི་བྱུང་། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་བསམ་མི་བྱུང་།
 །འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་བསམ་མི་བྱུང་། །བསམ་མི་བྱུང་ལ་དད་རྣམས་ཀྱི།
 །རྣམ་པར་སྤྲོན་པའང་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་དང་། བར་བྱིན་བསྐྱབས་པ་ལས་
 ཀྱང་། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཡོད་ན། །ཁམས་གསུམ་འདི་
 ཡང་སྒོད་དུ་ཆུངས། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཆུ་ཡི་གཏེར། །ཕུལ་གྱིས་བཅལ་བར་
 གཞལ་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་
 བ་འཐོབ་པ་ནི། རྒྱ་པའི་ཆོས་ལས། གང་ཞིག་ཉིན་དང་མཆོན་རྣམས་
 སྤྱི། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་
 སོང་བ། །དེ་དག་མི་ཡི་རྙེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གཞན་གཉིས་ལའང་སྐྱར་ནས་
 གསུངས་པ་ལྟར། འདི་འདྲ་བའི་སྐྱབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པ་ནི་བདག་
 གིས་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་དོ་སྙམ་ནས་དགའ་བ་རྗེ་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའོ།
 །ཉིང་རེ་འཇིན་དང་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་པ་ནི། ཉིང་རེ་འཇིན་དང་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་བསྐྱབས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའོ། །བཞི་ཆོན་གཉིས་པའི་བསྐྱུང་བ་ཆེན་
 པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལོག་པར་མོས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱད་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་འཐོབ་པ་
 ནི། སྒོན་པ་དང་ཆོས་དང་གྲོགས་ངན་པ་ལ་མོས་ནས་སྐྱབས་སུ་བཟུང་བའི་

དབང་གིས། ལས་ངན་པ་བསགས་པ་རྣམས་ཆུང་བ་དང་འདག་པར་འགྱུར་
བའོ། །དམ་པ་ཡང་དག་པར་སོང་བ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བགྱང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོན་པ་དང་ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྐྱོད་པ་དང་། བསྟན་
པ་ལ་དགའ་བའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྐྱེས་
བུ་དམ་པར་ཆུད་ཅིང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དགྲེས་པའོ། །ལྟ་རྣམས་ཇི་སྟར་
དགའ་བ་ནི། ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་བདག་ཅག་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་གང་དང་ལྟན་པས་
དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། འདིར་སྐྱེས་པའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟན་ཞིང་ལན་
མང་དུ་གནས་པས་ན། དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་འོང་ངོ་
སྟམ་ནས་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའོ།

མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་ལ་བརྒྱད་ལས། རང་པ་སངས་
རྒྱས་པར་ཆུད་པ་ནི། སྤྱིར་བྱི་ནང་ལ་འཛོག་ཚུལ་མང་དུ་སྤང་ནའང་། རོ་བོ་
དང་ཤུའི་པ་སྐྱབས་འགོས་འབྱེད་པར་གྲགས་པས་སྐྱབས་འགོ་ཐོབ་ནས་
མ་བཟང་བ་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པར་ཆུད་པ་ལ་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པར་འཇིན་པ་དགོས་
ཀྱི། དེ་མེད་ན་དགོ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པར་མི་ཆུད་དོ། །སྡོམ་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། མཛོད་འབྲེལ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགོ་
བ་རྣམས་ནི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོར་གྱུར་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། དགོ་བསྟེན་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་འགོ་བ། །དེ་ནི་སྡོམ་བརྒྱད་ཅ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབས་

འགྲོས་མུང་འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་སྒོམ་པ་སྐྱེ་བ་
 ལ་དགོངས་སོ། །སྒོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་རྣམས་བསྐྱབས་ཤིང་
 ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི། བསྐྱབ་བརྟམ་སྤྱ་སྐྱབས་སྤྱ་འགོ་བས་སྒྲིག་པ་འདག་
 པར་སྒོན་པའི་སྐྱབས་སྤྱ། འདིར་ཕག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔེར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་པས། ཕག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལྷའི་བྱས་སྐྱབས་འགོ་བྱས་པས་
 དེར་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱབས་འགོ་བྱས་པས་ངན་འགོའི་རྒྱ་དག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་དག་ངན་འགོར་འགོ་མི་
 འགྱུར། །མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སྤྱ། །དེ་དག་ལྷ་ཡི་ལུས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་
 ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྒོན་བསགས་
 པའི་སྒྲིག་པ་ལ་ལ་ནི་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལ་ནི་འཇོད་པར་འགྱུར་
 རོ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ནི། སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་རོ། །ངན་
 འགོར་མི་ལྷུང་བ་ཡང་། སྤུ་མས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་
 གཅོད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་ནི། མདོ་ལས། འཇིགས་པས་སྐྱག་པའི་མི་རྣམས་
 ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆའ་དང་། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་
 ཀྱི། །སྒོན་ཤིང་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་།
 །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྐྱག་
 བསྐྱལ་ཀུན་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་། །གང་ཆེ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་
 དང་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྐྱག་བསྐྱལ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཀུན་འབྱུང་དང་།
 །སྐྱག་བསྐྱལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བདེ་

བ། །སྤྱངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་
དག །ཞེས་རབ་གྱིས་ནི་ལྟ་བུར་ལ། །སྤྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྤྱབས་
དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། །སྤྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་
ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་སྤྱ་སྟེགས་
ཆུང་ཞགས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུ་མས་དཔེར་བུ་ལོ།

ཅི་བསམས་པ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ནི། ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་བསྐྱུབ་
པའི་ཐོག་མར་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་ཅིང་། སྤྱབས་སུ་སོང་ནས་འགྱུར་བར་
གསོལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུར་པ་ལོ། །སྤྱར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ནི། སེང་
གས་ཁྱུས་པ་ལས། དད་པས་མི་ཁོམ་སྤོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། དལ་བ་བྱུང་བར་ཅན་རྟེན་ཅིང་སྤྱབས་དང་མངལ་ནས་ལམ་བྱུང་བར་
ཅན་ལ་སྟོབ་ལ། དེས་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་འཆང་རྒྱ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཕན་
ཡོན་བློན་པར་བྱས་ནས་ཞག་རེ་ལ་ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཆོན་ལན་གསུམ་
དུ་སྤྱབས་འགྲོ་བུ་ལོ། །དགོན་མཆོག་གསུམ་ཐ་ན་བཞད་གད་གྱི་ཕྱིར་རམ།
སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ནི། ལུས་དང་སྟོག་དང་
སྤངས་སྟོད་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་
དགོན་མཆོག་བཏང་ན་ནི་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་རྒྱུད་མར་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་སྤྱབས་མི་གཏོང་ངོ་སྟུམ་དུ་ཡང་ཡང་ཞེ་དམ་བྱ་
ཞིང་། བཞད་གད་ཅུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡང་སྤྱབས་གཏོང་བའི་ཆོག་སྤྱོད་བར་མི་
བུ་ལོ། །སྤྱོགས་གར་འགྲོ་ཡང་དེའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤྱབས་སུ་འགྲོ་བ་

ལ་བསྐྱབ་ཅེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་གོང་མ་རྣམས་གསུང་སྟེ་ཁྱད་ས་མ་མཐོང་
ངོ།།

དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་དུག་ནི། ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
བཞིན་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་པོ་གསུམ་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་བཤད་ཅིང་
ཕྱི་མ་གསུམ་ནི། སྐྱབས་འགོ་ཡན་ལག་དུག་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སྐྱ་
གཟུགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། །ལྟན་པ་སེར་པོ་བཏབ་པ་ལ། །དད་མོས་
སྟོན་སྟོན་པར་བཏགས། །ཞལ་ནས་གསུངས་པ་མཐའ་དག་ལ། །སྐྱར་པ་མི་
གདབ་སྐྱི་བོར་སྦྱང་། །གང་ཟག་དག་དང་མ་དག་ལ། །དམ་པར་བསྟོབ་བྱ་
བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ། ཀ་
མ་བའི་གསུང་ནས་འདི་རྣམས་སྟེ་ཁྱ་ཟུར་པ་གསུང་ཐང་བ་ལ་ངེད་མཉམ་པོར་
དགོན་པ་བ་ལ་ཐོས་གསུང་ཞིང་། །ཁོང་ནས་ལུམ་པ་བ་ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་
རིམ་ནས་འབྱུང་ངོ། །བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་ལ་ཉམས་པ་དང་གཏོང་
བའི་རྒྱར་འབྱར་ཚུལ་ནི། །ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་པོ་གསུམ་དང་རྒྱན་
དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང་དགོན་མཆོག་
མཆོད་པ་སྟེ་དུག་དང་འགལ་ན་གཏོང་བར་འདོད་ལ། །ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་བསྐྱབ་
བྱ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་འགལ་བ་སྟེ་དབྱུས་གཏོང་བར་འདོད་དེ། ལྷག་མ་ཉམས་
པའི་རྒྱར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང་འགལ་བ་ནི་
སྐྱབས་འགོ་གཏོང་བ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་
བཏང་ཡང་དེ་དག་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོན་པ་ལ་སྟོགས་པ་གསུམ་ལ་གཉིས་

འཇིན་བྱེད་ནའང་གཞན་དུ་མི་སྦྲེལ་བ་དང་འགལ་ཞིང་། སྐབས་ལ་སློབ་ཁེལ་
བས་གཏོང་ལ། དེ་དག་མ་བྱུང་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཏོང་
རྒྱ་མིན་པར་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སློབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འགྲོ་ཆོག་ཙམ་མིན་པ་
ཡོད་ན་མ་བྱུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་
ཀྱིས་མི་བརྗེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་རྣམས་སྐྱེ་སྦྲེལ་ཞིང་ཉམས་དཀའ་
བས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་འཇིགས་
པ་དང་ཡོན་ཏན་བྲན་པ་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྐབས་སུ་བཟུང་ཞིང་དེའི་བསྐྱབ་
བྱ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་འབད་བ་གནད་དུ་ཆེན་། །དེ་ལྟར་འཆི་བ་བྲན་ཞིང་
ཤི་ནས་ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བ་བསམས་པས་འཇིགས་པ་ན། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་
སྐབས་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐབས་སུ་བཟུང་ཞིང་དེའི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་མ་འགལ་བར་བྱས་པ་ན་སྐབས་ཀྱིས་རི་ལྟར་སྐྱོབ་སྦྲུམ་ན།
ཆོས་ལས། སྤིང་པའི་ཟུག་རྩ་གཙོད་བྱེད་ལམ། །ངས་ནི་བྱེད་ཅག་རྣམས་
ལ་བསྟན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་པ་སྟེ། །བྱེད་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་
དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ནི་སྐབས་སྟོན་པ་དང་དགོ་
འདུན་ནི་སྐབས་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་ཡིན་པས། སྐབས་དངོས་ནི་ཆོས་དགོན་
མཆོག་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའི་ཆོས་
དགོན་མཆོག་དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྟོགས་རེ་ཙམ་སྤོང་བའི་
སྤངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྟོགས་རེ་ཙམ་བསྐྱབ་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་གོང་།

ནས་གོང་དུ་བྱུང་ཞུགས་པར་སོང་བ་ལ་འཇོག་གི། །དེ་ལས་གཞན་སྟོ་བྱར་དུ་
འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་ནི་དགོ་མི་དགོ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་དགེུ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་འདོར་ལེན་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་
པ་ཞིག་ལ་ཆོས་སྤྱ་བྱ་དགོས་ཏེ། ལས་གཉིས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རིང་
དུ་བསམས་ནས་སྤང་དོར་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་ན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་ལྡོག་
པས། ངན་འགྲོ་ལ་འཇིགས་ཀྱང་འཇིགས་པ་དེ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱའི་དུས་སྤྱ་ངན་འགྲོ་ལས་སྟོབ་པ་ལ་རྒྱའི་དུས་ན་
ཡིད་མི་དགོ་བ་ལ་འཇུག་པ་འཆོས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་
ཆེས་རྟེན་པ་ལ་རག་ལས་པས། གཉིས་པ།

བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ།

ལས་འབྲས་སྒྱིར་བསམ་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་དང་། བསམས་
ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་ཚུ་ལ་ལོ། །དང་པོ།

ལས་འབྲས་སྒྱིར་བསམ་པ་ལ་གཉིས།

སྒྱིར་བསམ་ཚུ་ལ་དངོས་དང་། སོ་སོར་བྲེ་སྟེ་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ།

སྐྱེར་བསམ་ཚུལ་དངོས་ལ་བཞི་ལས།

ལས་ངེས་བའི་ཚུལ་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་
ཆོར་བ་སེམ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ཐ་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྐྱེས་
པ་ན་རྒྱུ་བསེལ་བ་ལངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་
ནི་སྡོན་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི། །མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་
བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་ལ། ཆོར་བ་གདུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱུག་
བསྐལ་ཐ་ན་དགྲ་བཅོམ་བའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་སྡོན་མི་
དགེ་བ་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི། །དགེ་བའི་ལས་ལས་སྐྱུག་བསྐལ་འབྱུང་
བ་ནི་གནས་མེད་དེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྐྱུག་བསྐལ་
ཀྱིས། །དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་
དང་། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་
སྐྱུག་བསྐལ་རྣམས་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཙོ་བོ་དང་དབང་སྐྱུག་
ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན་པར་དགེ་མི་དགེའི་
ལས་སྐྱི་ལས་བདེ་སྐྱུག་སྐྱི་དང་། བདེ་སྐྱུག་གི་བྱུང་པར་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་
ཀྱང་ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་
སོ་སོར་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ངེས་པ་ཅན་ནམ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་
ནི། རྣང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་པ་དཀར་
པོའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་གཞིར་བསྐྱགས་པའོ།

ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་ནི། ལས་དགེ་བ་ཚུང་དུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བདེ་
 བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་ལ། ལས་མི་དགེ་བ་ཚུང་དུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བས་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འཕེལ་འདྲ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་
 ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོ་མས་ལས། སྤྲིག་པ་ཚུང་དུ་བྱས་པས་
 ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འཇིགས་ཆེན་དང་། །ཕུང་གྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་
 ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །བསོད་ནམས་ཚུང་དུ་བྱས་པས་
 ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་བདེ་ཆེན་འདྲེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་
 ཏེ། །འབྲུ་ནམས་ཕུན་ཆོག་སྤྲིན་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ལས་ཚུང་དུ་ལས་
 འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྤོན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་བརྗོད་པས་ངེས་
 པ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཕུང་གཞི་ལས། གནག་རྩི་དགའ་བོ་དང་དེའི་འཁར་བས་
 བརྩིས་པའི་སྤྲལ་བ་དང་། ངང་བ་དང་ཉ་དང་རུས་སྤྲལ་ལྟ་བུ་དང་ཡི་དྲགས་
 ལྟ་བུ་དང་ཞིང་བ་དང་སྒང་ལྟ་བུ་དེ་བྱུང་བ་དང་། མཛེངས་སྤྲོན་ནས་
 འབྱུང་བའི་གསེར་ལྟ་དང་གསེར་དབྱིག་དང་སྒང་པོ་སྦྱོང་གི་བྱུང་བའི་མཐའ་
 བཞིན་ཏེ། ཕུང་དང་མཛེངས་སྤྲོན་དང་ལས་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་ངེས་པར་
 བྱུ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་བྱིམས་དང་ཆོ་ག་དང་འཆོ་བ་དང་ལྟ་བ་བཞི་ལས།
 ཕྱི་མ་མ་ཉམས་ཤིང་སྤྲ་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་
 པར་ཆ་འགའ་རེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནམས་སྒྱུར་སྦྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་
 མཆོས་ཞུས་པ་ལས། བཙུ་ལྟ་འདས་གང་གི་ཆེ་བདག་བསྐྱེད་པའི་དང་
 པོར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་གནས་པ་དང་། གང་གི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་འཁོར་བ་འཇིག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་
སྤྱ་དང་སྤྱའི་བུ་དང་སྤྱའི་བུ་མོ་དག་ཉུང་བར་གྱུར་ཏེ་བདག་གྲང་འཁོར་ཉུང་
བར་གྱུར། བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་སྤྱ་དང་སྤྱའི་བུ་
དང་སྤྱའི་བུ་མོ་དག་གྲང་འདི་ལྟར་ཆད་མ་མཆིས་ཏེ། གྲངས་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་
པར་མི་རྒྱས་ལགས་ན། བཙུམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ་རྒྱ་ནི་གང་ལགས་རྒྱུན་ནི་
གང་ལགས། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སྤྱའི་བདག་པོ། གང་
དག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་ནས་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་ཏེ། ཆོ་ག་ཉམས་པ་དང་འཆོ་
བ་ཉམས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་ལ།
དེ་དག་གི་ལྟ་བ་ཡང་དང་པོར་གྱུར་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་ནི་
མི་སྦྱེ་ཡི། ཞི་འཕོས་ནས་སྤྱའི་སྦྱེ་གནས་རྣམས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་འཁོར་བ་འཇིག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཁྲིམ་པ་དང་
རབ་བྱུང་བྱེ་བ་ཕྱག་གོ་བརྒྱད་དང་། སྟོན་པ་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་
བ་ཕྱག་རེ་བཞི་དང་། སྟོན་པ་འོད་སྤངས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་
ཅུ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་གོ་དགུ། ཆོ་ག་དང་
འཆོ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་སྤྱར་སྦྱེས་པ་དང་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་ལ། རང་རེའི་སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་འཁོར་བཞི་སྟོན་
སྟོན་པ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ནས་སྤྱར་སྦྱེ་བར་གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་མ་དག་གྲང་བསྟན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་

བསམ་པ་མ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་ནི་སྤྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སྤྲོ་དང་མིར་སྐྱེ་
 ཞིང་། བསྐྱེད་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དེ་དག་གི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེག་
 ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྲོ་དཔྱད་ལས་འདའ་
 བར་བཤད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་དཀར་ནག་གི་ལས་སྤྲོ་མོ་ཡང་གྲིབ་མ་བཞིན་རྗེས་
 སྤྲོ་འབྲངས་ནས་བདེ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་
 དགོ་བའི་ལས་སྤྲོ་མོ་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲོ་ལྟར་སྤྲོ་མོ་ནས་ཀྱང་སྤྲོ་
 བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ས་ལས། མཁའ་ལ་བྱ་དག་གནས་པ་དེའི། གྲིབ་
 མ་སྤྲོ་ཅིག་འགྲོ་བ་བཞིན། །ལེགས་པར་བྱས་དང་ཉེས་པར་བྱས། །དེ་དག་
 འགྲོ་བའི་རྗེས་སྤྲོ་འབྲང་། །རྗེ་སྤྲོ་ལམ་བརྒྱགས་ཉུང་བ་དག །ལམ་ཞུགས་
 སྤྲོ་བསྐྱེད་ལ་འགྲོ་བ་སྤྲོ། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་མ་བྱས་པའི། །སེམས་ཅན་
 དག་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །རྗེ་སྤྲོ་ལམ་བརྒྱགས་མང་བསྐྱོགས་པ། །ལམ་
 ཞུགས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་སྤྲོ། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་བྱས་པ་ཡི། །སེམས་
 ཅན་དག་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་དང་། སྤྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་དུ་ལའང་། །མི་
 གཞོད་སྤྲོ་དུ་བརྟན་མི་བྱ། །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་བསགས་པས་ཀྱང་། །སྤྲོ་
 ཆེན་ཁད་ཀྱིས་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྲོ་བ་ཆུང་བྱས་བདག་ཉིད་
 ཀྱི། །སྤྲོ་བཞིན་མི་འོང་མ་སེམས་ཤིག །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་སྤྲོ་བ་ཡིས། །སྤྲོ་
 ཆེན་གང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཆུང་བད་བསགས་པའི་སྤྲོ་བས་ཀྱང་། །བྲིས་པ་
 རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར། །དགོ་བ་ཆུང་བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །སྤྲོ་བཞིན་མི་འོང་
 མ་སེམས་ཤིག །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་སྤྲོ་བ་ཡིས། །བྱམ་ཆེན་གང་བ་རྗེ་བཞིན་

དུ། །ཆུང་བཅད་བསགས་པའི་དགོ་བ་ཡིས། །བཏྲན་པ་རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར།
 །ཞེས་དང་། །སྒྲིམ་རབས་ལས་ཀྱང་། །དགོ་དང་མི་དགོའི་ལས་རྣམས་གོམས་
 །བྱས་པས། །མི་རྣམས་ལ་ནི་འདྲིས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆེད་དུ་
 །མ་བསྒྲིམས་ཀྱང་། །ཆེ་རབས་གཞན་ལ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྒྲོད། །རབ་ཏུ་སྒྲིན་
 །དང་ཚུ་ལ་བྲིམས་ལ་སོགས་མ་སྦྱངས་ན། །རིགས་དང་གཟུགས་དང་ལང་
 །ཆོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ནི། །སྟོབས་ནི་རབ་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ནོར་རྣམས་སྤྱག་ཀྱང་
 །རུང་། །སྤྱི་མའི་ཆེ་ལ་སྤུ་ཡང་བདེ་བ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །རིགས་ལ་སོགས་
 །པ་དམའ་ཡང་སྤྱིག་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་། །རབ་ཏུ་སྒྲིན་དང་ཚུ་ལ་བྲིམས་ལ་
 །སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དབྱར་གྱི་དུས་ན་འབབ་ཆུས་རྒྱ་མཚོ་གང་བ་བཞིན།
 །སྤྱི་མའི་ཆེ་ལ་ངེས་པར་བདེ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །དགོ་དང་མི་དགོའི་ལས་
 །ལས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ། །བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་རབ་ཏུ་ངེས་
 །བྱས་ནས། །སྤྱིག་པ་སྦྱངས་ཏེ་དགོ་བའི་ལས་ལ་རབ་ཏུ་འབད། །དད་པ་མེད་
 །པ་དག་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པར་སྒྲོད། །ཅེས་སོ།།

ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་བ་ནི། །བདེ་སྤྱག་སྦྱོང་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་
 །ལས་མ་བསགས་ན། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་གཏན་མི་སྦྱོང་བ་སྟེ། །སྟོན་
 །པས་ཆོགས་གངས་མེད་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 །ཀྱང་། །དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསགས་མི་དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་བསགས་དགོས་པ་
 །ཡིན་ནོ། །ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་བྱ་བ་ནི། །ལས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་བྱས་པ་
 །རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་སྟེ། །བྱད་པར་

འཕགས་བསྟོད་ལས། བཅ་བེ་རྣམས་ནི་དགེ་སྤྲིག་དག། ཁྱིན་པ་ལེན་བཞིན་
འཕོ་བར་སྤྲ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ཆུད་མི་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་སྤང་མེད་
གསུངས། ཞེས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་བྱས་
ནས་རིག་པར་མི་འགྱུར་མིན། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཆོར་བར་འགྱུར་བའང་
མེད། ཅེས་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ལས་རྣམས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་
ཡང་ནི། ཆུད་མི་བ་བའང་ཆོགས་དང་དུས། རྟེན་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་
ནི། འབྲས་བུ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ།

སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསམ་པ་ལ་གཉིས།

ལས་ལམ་བརྩུག་ཅོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། ལས་དང་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་
དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདེ་སྤྲིག་གི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་།
ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་ཅིང་། བྱས་པ་ཆུད་མི་བ་བར་
རིག་པ་དེས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་ངེས་པ་
བསྐྱེད་ནས་སྤང་དོར་བྱ་ཞེ་ན།

སྤྱིར་ལེགས་སྤྱོད་ཉེས་སྤྱོད་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། སྒོ་
གསུམ་གྱི་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་ལམ་བརྩུར་མ་འདུས་ཀྱང་།
དགེ་མི་དགེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོང་ངམ་རགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གཞི་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་རྣམས། སངས་རྒྱས་བཙུང་མ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གནད་བསྐྱུས་ནས་ནག་

པོའི་ལས་ལམ་བཅུར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་སྤངས་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་
གནད་རྣམས་ཀྱང་བཅུར་འདུ་བར་གཟིགས་ནས་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་
གསུངས་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྐྱུས་ནས་ནི། །དགོ་དང་མི་
དགོ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་གྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། ལྷང་
རྣམ་འབྲེད་ལས་ཀྱང་། དག་རྣམས་བསྐྱུང་ཞིང་ཡིད་གྱིས་རབ་བསྐྱམས་ཏེ།
ལུས་གྱིས་མི་དགོ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། །ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་
རབ་སྐྱུངས་ན། །དང་སྒོང་གསུངས་པོའི་ལམ་ནི་འཛོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ནག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཤེས་ནས་དེ་དག་གི་
ཀུན་སྒོང་ཅེས་ནས་ཀྱང་བསྐྱམས་ཏེ་སྒྲོ་གསུམ་དེ་དག་དང་ཡེ་མ་འདྲེས་པར་
བྱེད་པའི་དགོ་བ་བཅུའི་ལས་གྱི་ལམ་བསྟེན་པ་འདི་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཐམས་
ཅད་དང་སྒྲེས་བྱའི་དོན་གཉིས་འགྱུར་པའི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་བས། རྒྱལ་
བས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚོས་ཁྲུས་པ་
ལས། དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དང་མིའི་སྒྲེ་དགྲའི་བྱམ་སྐྱུམ་
ཆོགས་པའི་རྩ་བའི་རྟེན་ནོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
རྩ་བའི་རྟེན་ནོ། །སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་རྩ་བའི་
རྟེན་ནོ། །རྩ་བའི་རྟེན་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ། དགོ་བ་བཅུའི་ལས་རྣམས་
ཏེ། ཞེས་དང་། ལྷའི་བདག་པོ། དཔེར་ན་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲིམ་དང་གྲོང་རྫོང་དང་
སྒྲོངས་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ཐམས་ཅད་དང་། རྩ་དང་ཤིང་

གཤམ་པ་དང་སྒྲན་དང་ཤིང་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་ས་
 བོན་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་ལོ་ཉོག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་མོ་བ་དང་ཤལ་
 བས་བཤལ་བ་དང་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ས་ལ་གནས་ཏེ། དེ་དག་གི་གནས་ནི་
 ས་ཡིན་ནོ། །སྐྱུའི་བདག་པོ། དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་
 དག་ནི་ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་དང་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་འབྲས་
 བུ་འཐོབ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སྒྲོང་པ་ཐམས་ཅད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བརྩ་པའི་མདོ་ནས་མི་དགོ་བརྩ་སྒྲོང་
 གི་ཚུལ་བྱིམས་ལ་བསྐྱགས་པའི་དོན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སོ་
 སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་སྐྱེས་དང་། །རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་
 རྣམས་དང་། །རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་དང་། །མདོན་མཐོའི་
 རྒྱ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་ལས་གཞན་མེད། །ཅེས་བསྐྱས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཚུལ་བྱིམས་སྤྱི་རེ་ལ་ཡང་སྒྲོམ་སེམས་ཡང་ཡང་བསྐྱེན་ནས་བསྐྱང་རྒྱ་
 མེད་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་པའོ། །ཞེས་སྒྲན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་དེ། སའི་སྤྱིང་
 པོའི་མདོ་ལས། དགོ་བའི་ལམ་བརྩ་པོ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་
 གྱི། གང་ཇི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ཐ་ན་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཅེས་ཡང་
 མི་བསྐྱང་ལ། འོན་ཀྱང་ཆོག་འདི་སྤྲད་དུ་ང་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་སྟེ། ང་སྤྲན་
 མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོལ་ལོ་ཞེས་བེར་ན། གང་ཟག་
 དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚུལ་འཆོས་པ་བརྩུན་ཆེན་པོ་སྤྲ་བ། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་

འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུན་སྒྲར་འཛིག་རྟེན་ལ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་ཆད་པར་སྒྲུབ་
སྟེ། དེ་མོངས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་ལོག་པར་སྒྲུབ་པར་འགྲོའོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་འགྲོའི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སུ་གོ་བར་བྱའོ།

ལས་དང་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱག་པོའི་ལས་
འབྲས་དང་། དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གཞན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱག་པོའི་ལས་ལམ་དངོས་དང་། སྒྱ་ཡང་གི་བྱང་
པར་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློག་གཅོད་པ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལ་བསྒྲུབ་པར་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་བསམ་པ་དང་ཉོན་མོངས་
དང་མཐའ་སྟེ་སྒྲར་གསུངས་གྲང་། བར་པ་གསུམ་བསམ་པར་བསྒྲུས་ཏེ་
སྒྲོར་བ་བསྟན་ནས་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་བཞི་
བཞིར་བསྒྲུས་ཏེ་བཤད་ན་འཇུག་པ་བདེ་ཞིང་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ།
དེ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ནི། སློག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་
གསོད་པ་པོ་རང་ཉིད་གསོད་ན་སྒྲོར་བའི་སྒྲིག་པ་ཡོད་ཀྱི། མཐར་ཐུག་མེད་
པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་ས་ལས། སློག་ཆགས་པ་རོལ་པོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ། གཞི་
སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་སེམས་ཅན་མིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་
དང་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། འདུ་ཤེས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ནི་

མ་འཁྲུལ་བ་དང་། གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་འཁྲུལ་པའོ། །འདི་ལ་ཀྱན་སྦྲིང་གི་
 བྲག་ཅན་དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་ཁོ་ན་བསད་སྟམ་ནས་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པ་ན་
 མཆོད་སྦྱོར་དུ་ཞོར་ནས་བསད་ན། དངོས་གཞིའི་སྒྲིག་མེད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་ཤིང་། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་གང་བྱུང་ཡང་གསོད་
 སྟམ་པ་ཀྱན་སྦྲིང་སྦྱི་ལ་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་མི་དགོས་
 སོ། །ཚུ་ལ་འདི་ནི་ལྷག་མ་དགྲུ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་
 མོངས་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ། །ཀྱན་སྦྲིང་ནི། བསད་པར་འདོད་
 པའོ། །སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོར་བ་པོ་ནི། རང་གིས་བྱས་པའམ་གཞན་གྱི་དུ་འཇུག་
 པ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི། མཆོན་ནམ་དུག་གམ་
 རིག་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །
 མཐར་ཐུག་ནི། སྦྱོར་བ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་པ་རོལ་པོ་དེའི་ཆེའམ་དུས་གཞན་
 གྱི་ཆེ་ཤིང་བའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། སྒྲ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་
 ལུས་གཞན་སྦྱེས་སྦྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ། །

མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི། གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་རྩ་ས་
 གང་ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི།
 སྒྲར་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་སྦྲིང་ནི་མ་གནད་ཡང་པ་རོལ་ལས་དབྲལ་བར་འདོད་
 པའོ། །སྦྱོར་བ་ལ། སྦྱོར་བ་པོ་ནི་སྒྲར་དང་འདྲ་ལ། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི། མཐུས་
 འཕྲོག་པ་དང་འཇུགས་ནས་བརྒྱ་བ་གང་གྱི་ཀྱང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་བུ་ལོན་
 དང་བཅོལ་བ་ལ་གཡོ་བྱས་པ་དང་གཡོ་ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་

ལེན་པ་དང་། རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་ནམ་པ་རོལ་ལ་གཞོན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་ནའང་འདྲ་སྟེ་མ་བྱིན་ལེན་ནོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས།
གནས་གཞན་དུ་སྒྲིམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་
མང་ཡང་རྫས་གནས་ནས་གཞན་དུ་སྒྲིམ་པ་མཆོན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཞིང་
ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ནས་སྒྲོར་མེད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་བཞག་དགོས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོབ་སྟོ་སྒྲིམ་པའོ། །དེ་ཡང་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པའམ་བརྒྱར་
འཇུག་ན་དེ་ལ་སྒྲིམ་པས་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱང་མངགས་
པས་པ་རོལ་པོ་བསད་ན་དེ་ནམ་ཤི་བ་དང་གསོད་དུ་འཇུག་མཁན་ལ་དངོས་
གཞིའི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་ཡན་ལག་
མིན་པ་དང་གནས་མིན་པ་དང་དུས་མིན་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བཟོད་
པར་བྱ་བ་མིན་པའི་བྱད་མེད་དང་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མ་ནིང་ངོ་། །དེའི་
དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། མ་ལ་སོགས་པ་དང་མས་བསྐྱུངས་པ་ལ་སོགས་པ་
མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ནམས་ནི་འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། བཟོད་པར་བྱ་བ་མིན་
ཞེས་བྱ་ནི། །གཞན་བཟུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལྟོན། །རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་
དང་རྒྱལ་པོས་བསྐྱུངས། །གཞན་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་སྐད་འཆོང་དང་། །ཉི་དུ་
དག་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །དེ་དག་བཟོད་བྱ་མིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གཞན་གྱིས་བཟུང་བ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་མའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་

ཅན་ནི་རབ་བྱུང་མའོ། །རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པ་ནི་བག་མར་མ་སོང་བ་རང་
གི་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་ནམ་གྱིས་སྐྱབ་གམ་སྒོ་བསྐྱུང་ངམ་དེ་དག་མེད་
ན་རང་གིས་ཀྱང་བསྐྱུངས་པའོ། །རྒྱལ་པོ་དང་བསྐྱོས་པས་བསྐྱུངས་པ་ནི་
དེ་ལ་ཆད་པའི་ཁྲིམས་བཅས་པའོ། །གཞན་གྱིས་སྤྲ་གཞལ་བའི་སྤྲ་འཛོང་
ལ་ལོག་གཡེམ་དུ་གསྐྱུངས་པས། རང་གིས་སྤྲ་བྱིན་པ་ལ་ལོག་གཡེམ་མེད་
པར་བསྟན་ཏོ། །རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསྐྱུངས་སོ། །སྤྱིས་
པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱའོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་ནི། མངལ་སྒོ་མ་
གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ། །སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། ཡན་ལག་མིན་
པ་གང་ཞེ་ན། །ཁ་དང་བཤའ་ལམ་བྱིན་པ་དང་། །བརྒྱ་བསྐྱུངས་ལག་པར་
བསྐྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསྐྱུངས་ཏེ། རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་ཡན་ལག་མིན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཁ་དང་བཤའ་བའི་ལམ་དང་ཁྲེུ་དང་བྱ་མོའི་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་བྱག་
པ་དང་རང་གི་ལག་པའི་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གནས་མིན་པ་ནི། ལྷ་མ་ལྟ་
བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉི་འཁོར་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་གནས་དང་སྤྱི་བོ་མང་པོའི་མངོན་
སྤྱུང་དང་ཡུལ་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ས་སྤྱོགས་འབར་འབྱར་ཅན་དང་སྤྲ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཡུལ་མིན་བྱ་བ་ནི། །དམ་
ཆོས་མཆོད་རྟེན་སྤྱི་སོགས་དང་། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་གནས་
སོགས། །མཁན་པོ་དང་ནི་སློབ་དཔོན་དང་། །པ་མ་བྱུང་ན་གནས་པ་ནི།
།ཡུལ་མིན་དེ་རུ་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་གསྐྱུངས་ཏེ། རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
གསྐྱུངས་སོ། །དུས་མིན་པ་ནི། ལྷ་མཆོན་འཛུགས་པ་དང་ལྷ་བ་ཆང་བའི་སྤྱུང་

མ་དང་རྒྱ་ཞོ་འཛག་པའི་བྱ་ཆུང་དང་བཅས་པ་དང་། བསྟེན་གནས་ལ་གནས་
པ་དང་འབྲིག་པ་སྦྱད་མི་རུང་བའི་ནད་དང་ལྡན་པ་དང་ཆོད་ལས་ལྷག་པའོ།།
ཆོད་ནི་ལན་ལྗེ་བར་དུ་བྱེད་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱིས། དེ་ལ་
དུས་མིན་བྱ་བ་ནི། །ཆེ་མཆོན་འཛག་དང་སྦྱུ་མ་མ་དང་། །བྱ་ཆུང་དང་བཅས་
མི་མོས་དང་། །སྦྱག་བསྐལ་ཡིད་མི་བདེ་སོགས་དང་། །ཡན་ལག་བརྒྱད་
གནས་དུས་མིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་
ལ་བྱད་པར་ནི་ཉིན་མོའི་དུས་ཀྱང་དུས་མིན་དུ་མཛད་དོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་
སོགས་གསུམ་ནི། རང་གི་ཆུང་མ་ལ་ཡང་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་ན་གཞན་
ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ལ་
དེར་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་མ་འཁྲལ་བ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། འདུལ་བ་ལས།
མི་ཆངས་སྦྱོད་ཀྱི་པམ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲལ་མ་འཁྲལ་འདྲ་བར་གསུངས་
སོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནི། རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཆུང་
མའི་གན་དུ་སོང་ན་ལས་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཞིག་གི་ཆུང་མ་
ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་ཞུགས་པ་ལ་འགྱུར་བ་དང་མི་
འགྱུར་བའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་དོ། །ཉིན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་
དོ། །ཀྱན་སྟོང་ནི། མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པས་བགྲོད་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་
བ་ནི། བསྐྱ་བ་ལས། གཞན་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་
པ་པོ་ལ་ལོག་གཡེམ་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། མཛོད་ཚུ་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་གཞིའི་ལས་ལམ་མེད་པར་བཤད་དེ། སྤྲ་མ་

དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལ་དགོངས་སམ་བརྟག་གོ། །མཐར་ཐུག་ནི།
གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྱད་པའོ།།

བརྩུན་དུ་སྤྱོད་པའི་གཞི་ནི། མཐོང་བ་ཐོས་པ་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བཞི་དང་དེ་ལས་ལྗོགས་པ་བཞི་སྟེ། གོ་བྱའི་ཡུལ་ནི་པ་རོལ་པོས་དོན་
གོ་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་
བར་བསྐྱར་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བར་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་བ་སོགས་
སོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་མོ། །ཀྱན་སྦྲིང་ནི། འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་སྤྱོད་པར་
འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། སྤྱོད་པའམ་ཅང་མི་སྤྱོད་པས་དང་དུ་ལེན་པའམ་ལུས་
བསྐྱར་བའི་མཆོན་མས་སྟོན་པའོ། །དེ་ཡང་དགོས་པ་རང་ངམ་གཞན་གྱི་
དོན་ངེ་འབྲུག་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱང་འབྲུག་པར་གསུངས་སོ། །འདྲིར་བརྩུན་
དང་སྤྱོད་པ་དང་ཆིག་རྩལ་མོ་གསུམ་ལ་བཅོལ་བ་ལའང་དེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་
བར་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དུ་དག་གི་བཞི་ཀ་ལ་བཅོལ་བས་ལས་
ལམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །འདུལ་བ་ལས་ནི། དེ་དག་གི་མཐར་ཐུག་གི་
ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གིས་སྤྱོད་པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་
ནི། པ་རོལ་པོས་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་གོ་ན་ཆིག་བཀྲལ་པ་ཅམ་དུ་འགྲོ་བར་
མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ནི་སྤྱོད་པ་དང་ཆིག་རྩལ་ལ་ཡང་འབྲུག་ཏེ། །སྤྱོད་
པའི་གཞི་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །བསམ་པ་
ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་སྦྲིང་ནི།
སེམས་ཅན་མཐུན་པ་ལ་དབྱེ་བར་འདོད་པ་དང་སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལ་

མི་འདུམ་པར་འདོད་པའོ། །སྒྲོར་བ་ནི། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཆིག་
གང་ཡང་རུང་བས་བཟོད་བྱ་སྟན་མི་སྟན་གང་རུང་བཟོད་པ་དང་དགོས་པ་
རང་གཞན་གང་རུང་གི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། མཐའ་
ནི་དབྱེ་བར་བྱ་བས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲེད་པའི་
ཆིག་སྒྲིམ་པ་གོ་བའོ། །ཆིག་རྩ་བ་པོའི་གཞི་ནི། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་
སྒྲེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །བསམ་པ་ལ། འདུ་ཤེས་དང་ཉོན་
མོངས་ནི་སྒར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། དག་རྩ་བ་པོས་སྒྲིམ་བར་འདོད་པའོ། །
སྒྲོར་བ་ནི། བདེན་མི་བདེན་གང་ཡང་རུང་བས་རིགས་སམ་ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་
ལས་སྒྱུར་བའམ་ཚུ་ལ་བྲིམས་སམ་ཀུན་སྒྲོད་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་མི་
སྟན་པ་སྒྲིམ་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། མཐའ་ནི་དེ་ལ་དག་རྩ་བ་པོ་
སྒྲིམ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ལ་སྒྲིམ་པའི་ཡུལ་དེས་གོ་བ་དགོས་
པར་མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཞད་དོ། །དག་བཀྲལ་པའི་གཞི་ནི། དོན་མེད་པ་
དང་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། དེ་ལ་དེར་
འདུ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་པ་ཅུམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་བཟོད་འདོད་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་ནས་སྒྲིམ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་གོ་བྱའི་ཡུལ་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་རུང་དོ། །ཀུན་སྒྲོང་
ནི། མ་འབྲེལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་སྒྲིམ་བར་འདོད་པའོ། །སྒྲོར་བ་ནི། དག་བཀྲལ་པ་
སྒྲིམ་བར་ཚུམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། དག་བཀྲལ་སྒྲིམ་ཟིན་པའོ། །དེ་ཡང་གཞི་
བདུན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་འཐབ་མོ་དང་མཆང་འབྲུ་བ་དང་ཚོད་པ་དང་འབྲེད་པ་

སྤྲོ་བ་དང་། བྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅས་སམ་བྲམ་ཟེའི་གསང་སྤྲགས་ལ་དགའ་
བའི་སྒྲོས་ལུང་འབོགས་པ་དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་སོགས་དང་། ཉམ་ཐག་པའི་སྤྲོ་
བ་སྤྲོ་སྤྲགས་ལྟ་བུ་དང་། བག་ད་པ་དང་བཅེས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་པ་དང་
དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་སྤྲོ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་སྒྲོན་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱུན་པོའི་
གཏམ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིའི་གཏམ་སྤྲོ་བ་དང་། ར་རོ་བ་དང་སྤྲོས་པ་ལྟ་
བུར་སྤྲོ་བ་དང་། ལོག་པའི་འཆོ་བས་སྤྲོ་བའོ། །འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་ཆོས་
དང་མི་ལྡན་པ་དང་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་སྤྲོ་བ་ནི་སྤྲོ་བ་འབྲེལ་བ་དང་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོན་པ་དང་བཞད་གད་དང་སྤྲོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲོས་
གར་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྟོ་བའི་དུས་ན་སྤྲོ་བའོ། །ངག་གི་ཉེས་པ་དང་
པོ་གསུམ་ངག་བཀྲལ་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་
ནི་སྤྲོ་མ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།

བརྟན་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། གཞན་ཀྱི་ནོར་དང་ཡོ་བྱད་དོ། །བསམ་པ་ལ་
གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི།
གསུམ་པོ་གང་རུང་དོ། །ཀྱན་སྤྲོང་ནི། བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པའོ། །སྤྲོར་
བ་ནི། བསམས་པའི་དོན་དེ་ལ་རྩོལ་བ་བྱེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། དེ་བདག་
གིར་བྱ་བར་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ནོར་ལ་སོགས་པ་དེ་བདག་གིར་
གྱུར་ཅིག་སྟུང་པའོ། །དེ་ལ་བརྟན་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་ལྷ་
ཆང་དགོས་ཏེ། རང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་
པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་གསོག་པར་འདོད་པའི་བརྟན་ཆགས་ཀྱི་སེམས་དང་

ལྡན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་
རོ་སྤང་བར་བྱེད་པས་འཆུམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞན་དག་
གི་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་འཁུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་
པ་དང་། བརྟམ་སེམས་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའོ། །སེམས་དེ་
ལྷ་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་བརྟམ་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྫོགས་སོ།།
མི་དགོ་བ་བཅུ་གཡ་རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སྤྱོར་བ་གསུངས་སོ། །
ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་བརྟམ་སེམས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། གྱེ་མ་བྲིམ་གྱི་རྩེ་
དཔོན་དེ་བདག་གི་བྲན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་
སྙམ་པ་དང་། དེའི་བྱ་དང་ཆུང་མ་སོགས་དང་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་
ཡོ་བྱད་ལའང་དེ་ལྟར་སེམས་པ་དང་། གྱེ་མ་བདག་འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་རབ་
ཏུ་དབེན་པ་དང་བཙོན་འགྱུས་བརྩམས་པ་དང་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བའི་
ངང་ཚུལ་ཅན་ལ་སོགས་པར་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་དང་།
བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་དེད་དཔོན་དང་འཁོར་རྣམ་བཞིས་བཀྱར་སྟེ་བྱས་པ་
དང་ཟས་གོས་སོགས་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་དང་། གྱེ་མ་བདག་བྲི་མ་ལ་
ལྟར་སྒྲིམ་ནས་དེའི་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་རྩེ་བ་དང་། དྲག་པོ་དང་བྲབ་འཇུག་གི་
འཇིག་རྟེན་ནས་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་དུ་སྒྲིམ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་འདོད་
པ་བསྒྲིམ་པ་དང་། ས་མ་དང་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་དང་ཆངས་
པ་མཆུངས་པར་སྤྱོད་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་འདོད་པ་བསྒྲིམ་ན་ཡང་བརྟམ་སེམས་

སོ།།

གཞོན་སེམས་ཀྱི་གཞི་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། ཉོན་མོངས་ནི། ཆོག་
རྩ་བ་པོ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་ནོ། །ཀུན་སྒྲིང་ནི། བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་
སྟེ། བསའ་པ་དང་བཅིངས་པ་དང་གཞན་ནམ་རང་གི་ངང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་
ཟུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་སོགས་སོ། །སྦྱོར་བ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་
བྱས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བརྟེན་པ་སོགས་བྱ་བར་ངེས་པའམ་ཐག་བཅད་
པའོ། །འདི་ཡང་ལྟ་ཆང་ན་རྫོགས་ལ་མ་ཆང་ན་མི་རྫོགས་ཏེ། གཞོན་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་ལ་དེ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་མཆན་མར་འཇིན་པས་ཞེ་སྤང་གི་སེམས་
དང་། གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པས་མི་བཟོད་པའི་སེམས་དང་། ཡང་
དང་ཡང་དུ་ཚུ་ལ་བཞེན་མིན་པ་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དྲན་པས་འཁོན་
དུ་འཇིན་པའི་སེམས་དང་། བརྟེན་པ་དང་བསའ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་འཁྱུ་
བའི་སེམས་དང་། གཞོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངོ་ཆ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་
ལས་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་བྱེད་ཀྱིས་ཉོན་པའི་སེམས་ཏེ་སེམས་ལྟ་དང་
ལྟན་པའོ། །གཞོན་སེམས་ཅམ་དུ་འབྱུང་བ་ནི། འདི་ནི་བདག་ལ་གཞོན་པ་
བྱས་སམ་བྱེད་པའོ་སྟམ་ནས་དེ་ལ་གཞོན་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩི་སྟེད་སེམས་པ་
དེ་སྟེད་ཐམས་ཅད་གཞོན་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་བཞེན་དུ་གཞན་གྱི་གཉེན་དང་
ལོངས་སྤྱོད་དང་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་འདི་ལ་ཉམས་པར་སྒོན་པ་དང་བྱི་
མ་ལ་ངན་འགྲོར་སོང་ན་སྟམ་དུ་སྒོན་པ་ཡང་གཞོན་སེམས་སོ།།

ལོག་པར་ལྟ་བའི་གཞི་ནི། ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས།

འདུ་ཤེས་ནི། སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་དོན་ལ་བདེན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་རུང་ངོ་།

ཀུན་སྒྲོང་ནི། སྐྱར་པ་འདེབས་པར་འདོད་པའོ། སྐྱོར་བ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལ་སྐྱོར་བ་བརྩམས་པའོ། །དེ་ཡང་བཞི་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་པ་དང་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའོ། །རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། ལེགས་པར་སྐྱུད་པ་དང་ཉེས་པར་སྐྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ལ་གསུམ་ལས། ས་བོན་འདེབས་པ་དང་འཇིན་པའི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། བ་དང་མ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་འོང་གི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། སེམས་ཅན་བརྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། དག་བཅོམ་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། སྐྱར་པ་གདབ་པར་ངེས་པའོ། །འདི་ཡང་ལྡས་རྫོགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པས་མོངས་པའི་སེམས་དང་། སྤྱིག་པ་ལ་དགའ་བས་དྲག་ཤྱལ་གྱི་སེམས་དང་། ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པས་ལོག་པར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་། སྤྱིན་པ་དང་མཆོད་སྤྱིན་དང་སྤྱིན་སྟེག་དང་ལེགས་སྐྱུད་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་པ་འདེབས་པས་རབ་ཏུ་ཉམས་པའི་སེམས་དང་། ལོག་ལྟ་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་བྲེལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཏེ་ལྟ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟ་

མ་ཆང་ན་ནི་མི་རྫོགས་སོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་
ཁོ་ན་ལ་ལོག་ལྟ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིས་དག་རྩ་ཐམས་ཅད་གཅོད་ཅིང་
སྒྲིག་པ་ལ་འདོད་དགྲུང་སྦྱོད་པ་དང་མ་ཐུན་པས་ན་ལོག་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་
ཞོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་སློག་གཅོད་དང་ཆིག་རྩུབ་དང་གཞོད་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་
གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ་ཞེ་སྒྲིང་གིས་མཐར་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅིང་། མ་བྱིན་
ལེན་དང་ལོག་གཡེམ་དང་བརྟན་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་
ལ་འདོད་ཆགས་ཁོ་ནས་མཐར་འབྱེན་ནོ། །བརྟན་དང་སྤྲོ་མ་དང་ཆིག་བཀྲལ་
བ་ནི་རྩོམ་པ་དང་མཐར་བྱིན་པ་གཉིས་ཀ་གསུམ་ཆར་གྱིས་བྱེད་ཅིང་། ལོག་
ལྟ་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ་གཏི་ཐུག་ཁོ་ནས་མཐར་ཐུག་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལས་སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མིན་ནོ།
།ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི། ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་
པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྟན་སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་
ལམ་ཡིན་ཀྱི་ལས་ནི་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལྷེ་ཡང་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བཅུ་དྲེ་ལྷེ་ཡང་དང་།
ཞར་ལ་སྟོབས་ལྡན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལྷ་ལས།
སློག་གཅོད་པ་ལ་མཆོན་ན། བསམ་བས་ལྷེ་བ་ནི། དུག་གསུམ་དྲག་པོས་
བྱེད་པའོ། །སྦྱོར་བས་ལྷེ་བ་ནི། སློག་གཅོད་པ་བྱས་སམ་བྱེད་པའམ་བྱེད་
པར་འགྱུར་བ་ལ་དགའ་ཞིང་རངས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། རང་ཡང་

བྱེད་ལ་གཞན་དེ་འཛིན་དུ་འཇུག་ཅིང་དེའི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
འདྲ་བ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམས་ཤིང་བསགས་
པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་དང་གྲུས་པར་བྱེད་ཅིང་ལན་རེ་ལ་
ཡང་མང་དུ་གསོད་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་དག་པོ་བསྐྱེད་པས་གསོད་པ་དང་
འཛིགས་པ་བསྐྱེད་ནས་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་དུ་བཟུག་སྟེ། གསོད་པ་དང་ཞན་
པ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་པ་དང་བཀྲེན་པ་དང་ཉམ་ཐག་པར་སྐྱ་བ་དང་སྙིང་རྩེ་བར་
སྟེ་སྐྱགས་འདོན་བཞིན་དུ་གསོད་པའོ། །གཉིན་པོ་མེད་པ་ལས་སྡེ་བ་ནི། ཉིན་
གཅིག་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་འགའ་ཡང་མི་ལོན་ལ་ལྷ་བྱེད་དང་བརྒྱད་དང་བཟུ་
བཞི་དང་བཙོ་ལྷ་ལ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་དུས་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་དང་
བསོད་ནམས་དང་མདོན་དུ་སྐྱ་བ་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་ལྷང་བ་དང་ཐལ་
མོ་སྦྱོར་བ་དང་འདུད་པའི་སེམས་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། དུས་དུས་
སུ་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་བྲེལ་ཡོད་པ་དང་འགྲོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་འཐོབ་པ་
དང་འཛིག་ཏེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ལམ་ཆོས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མི་རེག་
པའོ། ། ལོག་པར་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལས་སྡེ་བ་ནི། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་དག་
གི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པས་ཆོས་འདོད་ནས་གསོད་པ་དང་། ཕྱགས་རྣམས་ནི་
སྦྱེད་གྲུའི་བདག་པོས་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྒྱར་སྐྱེལ་བས་ན་བསད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་
དོ་སྙམ་པ་སོགས་ལོག་ལྟ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གསོད་པའོ། །གཞི་ལས་
སྡེ་བ་ནི། དུད་འགྲོ་བོང་ཆེན་པོ་དང་མི་འམ་མིར་ཆགས་པ་དང་པ་མ་དང་ཕྱ་
རུ་དང་ལྷ་མ་ལྟ་བུ་དང་ཡིད་གཟུགས་པ་དང་སྟོབ་པ་དང་བྱང་སེམས་དང་

དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་གསོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བཀོངས་མི་རྒྱས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པའོ། །རྒྱ་
ལྗེ་པོ་དེ་ལས་སྒྲོག་པ་ནི་སྒྲོག་གཅོད་པ་ཡང་བའོ།།

ལྷག་མ་དགྲ་ཡང་གཞི་མ་གཏོགས་པ་སྒྲོག་གཅོད་པ་ལྟར་སྒྲེ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱ་ལ། མ་གྱིན་ལེན་གཞི་ལས་སྒྲེ་བ་ནི། མང་པོ་དང་བཟང་པོ་དང་ཡིད་
བརྟན་པ་ལ་འཁུ་ཞིང་འཕྲོག་པ་དང་དམན་པ་དང་བཀྲོན་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་
བ་དང་ཆོས་འདི་པ་ལ་འཕྲོག་པ་དང་གོང་དུ་ཆུད་པ་འཕྲོག་པ་དང་སྒྲོབ་པ་
དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དགོ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་
རྣམས་འཕྲོག་པའོ། །འོག་གཡེམ་གཞི་ལས་སྒྲེ་བ་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་
པ་མཉམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའམ་སྦྱེས་པ་ཡིད་གཙུགས་པའི་ཆུང་མཉམ་དགོ་
སྒྲོང་མ་དང་དགོ་སྒྲོབ་མ་དང་དགོ་ཆུ་ལ་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དང་། ཡན་ལག་
མིན་པ་ཁར་འཇུག་པ་དང་། དུས་མིན་པ་བསྐྱེན་གནས་ལ་གནས་པའམ་སྦྱུམ་
མ་ལྷེ་བ་ཆང་བའམ་ནད་པ་དང་། གནས་མིན་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉི་འཁོར་དང་
དགོ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ཉལ་པོ་བྱེད་པའོ། །བརྟུན་གཞི་ལས་སྒྲེ་བ་
ནི། གཞན་འབྲིད་ཅིང་བསྐྱུ་བར་འདོད་པས་དོན་མང་པོས་བརྟུན་སྦྲ་བ་དང་
པ་མ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་བཟང་པོ་དང་མཛའ་བོ་ལ་སྦྲ་བ་དང་སྒྲོག་
གཅོད་པ་སོགས་གསུམ་སྒྲེ་བ་བསྐྱེད་པ་སྦྲ་བའོ། །དགོ་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་
བརྟུན་སྦྲ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲེ་བའོ། །སྤྲ་མ་གཞི་ལས་སྒྲེ་བ་ནི།
ཡུན་རིང་པོ་ནས་བཤེས་པ་དང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་པ་མ་དང་བྱའམ་

དགོ་འདུན་འབྲེད་པ་དང་ལུས་གྱི་གསུམ་ལྟེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱ་མའོ། །ཆོག་
རྩ་བ་གཞི་ལས་ལྟེ་བ་ནི། བ་མ་ལ་སོགས་དང་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱ་བ་དང་ཡང་
དག་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་མིན་པའི་བརྟུན་གྱིས་ཆོག་རྩ་བ་པོ་སྦྱ་བ་དང་མངོན་སུམ་
དུ་གཤེ་བ་དང་སྦྱོ་བ་དང་བརྒྱད་བཀའ་སྦྱ་བའོ། །དག་བཀྲལ་བ་གཞི་ལས་
ལྟེ་བ་ནི། བརྟུན་དུ་སྦྱ་བ་སོགས་གསུམ་གྱི་དག་བཀྲལ་གྱི་ལྟེ་ཡང་ནི་སྤར་
བཞིན་ནོ། །འཐབ་མོ་དང་མཆོད་འབྲུ་བ་དང་ཚོད་པ་དང་འབྲེད་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཆོག་བཀྲལ་བ་དང་ཆགས་སེམས་གྱིས་སྤྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅས་སྟོག་
པ་སོགས་དང་པ་མ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱེད་སྦྱད་དང་ཙྰ་འབྲི་བ་
དང་ཆོག་གི་ལམ་དང་མི་གཤམ་བ་བརྗོད་པའོ།

བརྟུན་སེམས་གཞི་ལས་ལྟེ་བ་ནི། དགོ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་
ལ་འདོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོམ་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོངས་
པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་གྱི་ཁི་དང་བཀྲར་སྟེ་
འདོད་པའོ། །གཞོད་སེམས་གཞི་ལས་ལྟེ་བ་ནི། བ་མ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྒྲ་མ་
དང་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་བཀྲེན་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་བ་དག་དང་
ཉེས་པ་བྱེད་པ་དག་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་བཤའ་བ་བྱེད་པ་ལ་མནར་སེམས་
བསྐྱེད་པའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཞི་ལས་ལྟེ་བ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱར་བ་
འདེབས་པར་བྱགས་པ་སྟེ་དེ་ནི་ལོག་ལྟ་གཞན་པས་ཀྱང་ལྟེ་ལ། འཇིག་རྟེན་
ན་དབྱ་བཙུམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་སོང་བ་དང་ཡང་དག་པར་བྱགས་པ་དག་
མེད་ཅེས་ལྟ་བ་ཡང་ངོ། །དེ་ལས་སྟོག་པ་ནི་ཡང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་དྲུག་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
 པ་ནི། དྲུག་གསུམ་མཐ་དེ་གསུམ་མེད་པ་དྲག་པོས་ལས་ཀྱན་ནས་སྒོང་
 བའོ། །གོམས་པ་ནི། དག་མི་དགའི་ལས་གཉིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཀྱན་ཏུ་
 བསྟེན་གོམས་ལན་གངས་མང་དུ་བྱས་པའོ། །རོ་བོ་ཉིད་ནི། ལུས་ངག་གི་
 བདུན་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལས་སྤྱི་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་
 ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའོ། །གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དག་འདུན་སྒྲ་མ་སྒྲ་བུ་
 རྣམས་ལ་ཕན་གཞོད་བྱེད་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི།
 རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མི་དག་བའི་ལས་སྒྲངས་ཏེ་འདུག་
 ལ། དག་བ་ནི་ལན་ཅིག་གྲང་མི་བྱེད་པའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བ་ནི། མི་
 དག་བའི་ཕྱོགས་སྒྲངས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་དག་བའི་ལས་སྒྲོད་
 པའོ། །བཤེས་སྒྲིངས་ལས་གྲང་། རྟག་དང་མངོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་པོ་
 མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྡན་གཞི་ལས་བྱང་བའི་ལས། །དག་དང་མི་དག་རྣམ་
 ལྟ་ཆེན་པོ་སྟེ། །དེ་ལས་དག་བ་སྒྲོད་ལ་བཙོན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་གཞི་དང་།
 བ་མ་ལ་སོགས་པ་ཕན་འདོགས་པའི་གཞི་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ལྟོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་
 ལ་བཞི་ལས། ཞིང་གི་སྒྲོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་
 སྒྲ་མ་དང་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བ་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་དག་ལ་ནི་བསམ་
 པ་ཤུགས་དྲག་པོ་མེད་ཅིང་ཕན་གཞོད་ཚུང་དུ་ཞིག་བྱས་གྲང་བསོད་རྣམས་

དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་སྒྲིལ་རོ། །དེ་ཡང་དམ་པ་ཉེར་གཞག་ལས་འབྱུང་
 བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དག་ལས་ནི་
 ཆུང་དུ་ཞིག་སྒྲངས་ན་ཡང་ཆེན་པོར་འགྱུར་རྟེ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་
 དགེ་འདུན་གྱི་མ་གྱིན་པར་སྒྲངས་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་རིས་སུ་མ་ཐུན་པར་
 སྒྲར་བུལ་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱི་ནི་དག་པར་འགྱུར་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་
 བརྒྱས་པ་ནི། ཆོར་བ་མ་སྤོང་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཞིང་སྡེ་བའི་
 སྒྲིལ། གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་ཞིག་ན་ནི་དེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་
 པོར་ལྟུང་ལ། གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ནང་གི་བར་མནར་
 མེད་པའི་འཁོར་ཐུན་ནག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་རྩ་ས་འདབ་མའམ་མེ་རྟོག་གམ་
 འབྲས་བུ་ཅ་མ་ཞིག་ཚུལ་འཆལ་གྱིས་སྒྱུད་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་
 པོར་སྒྲེ་བ་དང་། བརྒྱ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ན་ཐར་ཡང་འབྲོག་དགོན་པ་རོ་བསྐྱམ་
 དུ་དུད་འབྲོ་རྒྱུ་ལག་མེད་པ་དང་ཡི་དྲགས་ལོང་བ་རྒྱུ་ལག་མེད་པར་སྒྲེས་
 རྟེ། ལོ་མང་པོར་སྒྲུག་བསྐྱལ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་
 ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་དང་དགེ་སློང་ལ་
 བསྐྱོས་པ་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་ཅ་མ་ཡང་རང་གིས་སྒྱུད་པ་དང་བྲིམ་པ་ལ་
 ཉེར་བ་དང་བྲིམ་པས་ལོངས་སྒྱུད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་
 བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲི་གི་རྣོན་པོ་དག་གིས་སྒྲུ། །རང་
 གི་ཡན་ལག་གཏུབས་པ་སྒྲུའི། །དགེ་འདུན་དག་ལ་བསྐྱོས་ཟིན་པ། །བྲིམ་པ་

ནམས་ལ་སྦྱོན་མི་བྱ། །མེ་ལྷེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡི། །ལྷགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ཐོས་པ་
 སྒྲིལ། །དགོ་འདུན་དག་ལས་གང་དེ་ནི། །དགོ་འདུན་གྱི་ལས་ལོངས་མི་
 སྦྱང། །ལྷན་པོ་དང་ནི་འབྲ་བའི་མེ། །སྒྲང་བ་བྱས་ཏེ་ཐོས་པ་སྒྲིལ། །ཁྱིམ་པར་
 གྱུར་པས་དགོ་འདུན་གྱི། །ལོངས་སྦྱང་པར་ནི་མི་བྱ་ལོ། །ཐམས་ཅད་དབྱུང་བ་
 བྱས་པ་དང་། །གསལ་ཤིང་སྟེང་དུ་བཏེག་པ་སྒྲིལ། །ཁྱིམ་པར་གྱུར་པས་དགོ་
 འདུན་གྱི། །ལོངས་སྦྱང་པར་ནི་མི་བྱ་ལོ། །མེ་མདག་དག་གིས་གང་བ་ཡི། །
 གནས་ཁང་དེར་ནི་ཞུགས་པ་སྒྲིལ། །ཁྱིམ་པས་དགོ་འདུན་གནས་ཁང་དུ། །
 མཚན་མོ་གནས་པར་མི་བྱ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ནས་གྲང་བྱང་
 རྩལ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་ནི་དགོ་མི་དགོའི་ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། དད་
 པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། འགའ་ཞིག་ཁྱོས་
 ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་ལུན་ནག་ཏུ་བཅུག་པ་
 བས་ཁྱོས་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་འདུག་ནས་མ་རུངས་པ་
 འདི་མི་བལྟ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན་སྤྲིག་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཇམ་
 བུའི་སྦྱིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་པ་བས་
 བྱང་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྦྱང་ན་སྤར་ལྟར་དང་། མཚོད་ཏེན་གཏླའི་
 ལྷང་གི་བྱེ་མ་སྟེང་བཞེག་པ་དང་བསྐྱེགས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་
 པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཞོན་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོ་བསྐྱེད་ཅིང་མི་སྟན་པ་སྦྱས་ན་
 སྤར་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་
 མདོ་ལས། ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་ལྷང་བ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་

གྱིས་མིག་སྒྲར་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་སྒྲ་མ་རྣམས་བཅོན་ར་ནས་བཏོན་
ཏེ་འཁོར་སྐྱར་རམ་ཆངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་བས། རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་
ཆེན་ལ་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དང་བས་བལྟ་བ་དང་དང་བས་བལྟ་འདོད་
ཅིང་དེའི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། འཇམ་བུའི་སྒྲིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོག་བཅད་དམ་བདོག་
པ་ཐམས་ཅད་སྟོགས་པ་ལས་བྱང་སེམས་གྱིས་ཐ་ན་དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་ཆངས་
གཅིག་སྦྱིན་པའི་དགོ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱས་ན་སྒྲིག་པ་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས། གནས་འདི་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ།

ཏེན་གྱི་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། ལྷགས་གྱི་གོང་བུ་ཆུང་ཡང་ཆུའི་
གཏིང་དུ་འབྱིང་ལ། དེ་ཉིད་སྟོད་དུ་བྱས་པ་ནི་ཆེ་ཡང་སྟེང་དུ་འཕྱོ་བ་བཞིན་
དུ། མི་མཁས་པ་དང་མཁས་པས་བྱས་པའི་སྒྲིག་པ་ཡང་སྦྱི་བ་དང་ཡང་བར་
གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདས་ཆེན་ལས། གཏི་ལྷག་ཅན་སྤང་བུ་ངར་
སྒྲུབས་ལ་འབྱར་བ་འབྱུང་མི་རྒྱས་པ་དང་འབྲ་བར། ཉེས་པ་ཆུང་དུ་ལས་ཀྱང་
འབྱུང་མི་རྒྱས་ཤིང་འགྲོད་སེམས་མེད་པས་དགོ་བ་སྟོད་མི་རྒྱས་ལ། སྟོན་
བཅབས་པས་སྒྲར་གྱི་དགོ་བ་དག་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིག་པས་སྟེ་བར་བྱས་པས་
ན། ད་ལྟ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སྟོང་བའི་རྒྱ་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་དཔྱལ་བ་ཤིན་ཏུ་སྦྱི་
བར་འབྱུར་རོ། །ཆུ་ཉུང་དུར་ལན་ཚུ་ཕྱལ་གང་བཏབ་ན་བཏུང་བར་དཀའ་བ་
བཞིན་ནམ། གཞན་གྱི་དོང་ཆེ་གཅིག་ཆགས་པ་འཇལ་མི་མོད་པས་བཅིངས་

དགས་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐོང་བ་དང་འདྲེ།

ཡང་རྣམ་པ་ལྡན་ཏེ་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་བའང་དཔྱུལ་བར་
 སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཏི་སྐྱུག་ཅན་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་བ་དང་སྐྱུག་པའི་
 ལས་སྐྱེ་བ་དང་འགྱོད་ཆོངས་མ་བྱས་པ་དང་ཐོག་མར་དགེ་བ་མི་སྐྱོད་པའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པས། སྐྱེ་མ་ལ་འགྱོད་པ་དང་བྱི་མ་སྒྲོམ་པ་དང་སྐྱུག་པ་མི་
 གསང་ཞིང་དེའི་གཉིན་པོ་དགེ་བ་བྱེད་པའི་མཁས་པ་ལ་ཡང་བར་གསུངས་
 ཀྱི། དེ་དག་མི་བྱེད་པར་བྱུང་གསོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་
 མཁས་པར་རྫོམ་པ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་པོ་ལས་ཀྱང་།
 སྐྱོང་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་ཏེ་འཁོར་བསྐྱུར་
 ཀྱི་རྒྱལ་སྤིད་དང་ལྡན་པ་རེ་རེས་ཀྱང་མར་མེའི་སྒྲོད་རྒྱ་མཚོ་ཅམ་ལ་སྐྱོང་
 པོ་རི་རབ་ཅམ་ཀྱི་མར་མེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ལས།
 བྱང་སེམས་བྲིམ་ནས་བྱང་བས་མར་མེའི་སྐྱོང་པོ་འབྲུ་མར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
 མཆོད་རྟེན་ཀྱི་བྱང་དུ་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་པོད་
 པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཞིང་ལ་བྱུང་
 མེད་ཅིང་དངོས་པོ་ལ་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་རྟེན་ཀྱི་སྟོབས་སུ་གསལ་ལོ།
 འདིའི་རིགས་པས་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་གཅིག་
 ལྡན་དང་གཉིས་ལྡན་དང་གསུམ་ལྡན་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ཡང་སྐྱེ་མ་
 སྐྱེ་མ་རྣམས་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ས་ཆོད་ཆེ་བར་གསལ་ཞིང་། བྲིམ་པ་སྐྱེ་བྱས་
 སྐྱེན་གཏོང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་བསྐྱེན་གནས་འདྲ་བའི་སྒྲོམ་པ་

དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་དགེ་
ཅ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། །ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ཆར་
གཙོད་པའི་མདོ་ལས། མི་དགེ་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་རྒྱན་དུ་བར་ཆད་
མེད་པར་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་སྒྲིག་བསགས་པ་ལས། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་བྲིམས་
རལ་བས་བྱང་སྦོང་གི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གཡོགས་ནས་དད་པས་བྱིན་པ་ལ་
ཞག་གཅིག་ལོངས་སྤྱད་ན་མི་དགེ་བ་ཆེས་མང་བར་གསུངས་པ་ཡང་རྟེན་
གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གྱང་། ལྷགས་གོང་
མེ་ལྷེ་འབར་བ་དག །ཐོས་པར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །ཚུལ་འཆལ་ཡང་
དག་མི་སྒྲོམ་པས། །ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྟོམས་བ་བ་མིན། །ཞེས་ཚུལ་འཆལ་
དང་བསྐྱབ་པ་ལས་སྟོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གསུངས་སོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་
གསུང་ནས། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིག་པའི་གམ་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྒྲིག་པ་
བྱུང་བྱུང་ཡིན་གསུང་སྟེ་མད་པར་སྤང་ངོ་། །

དངོས་པོའི་སྒྲོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་
ལ་ཆོས་གྱི་སྦྱིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནི།
ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་མཆོད་པ་ལས་ཆེས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟེ། དེས་མཆོན་
ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། རིན་
པོ་ཆའི་ལུང་པོ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་
སངས་རྒྱས་གྱི་མཆོད་རྟེན་རི་རབ་ཅན་བྱེད་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་བསྐྱལ་བ་བྱེ་
བ་སྟེད་དུ་བསྟེ་སྟང་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྟེ་སྟང་བྱེད་པ་ལས། བྱང་

སེམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སེམས་དང་མ་བུལ་བས་མེ་ཏྲོག་གཅིག་
 ཅམ་དོར་བ་བསོད་ནམས་མང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་
 དམན་ལ་དམིགས་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 བསམ་པའི་བྱད་པར་དང་དེ་ཡང་ཤུགས་དྲག་ཞན་དང་རྒྱན་རིང་ཐུང་སོགས་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉེས་སྦྱོད་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་བསམ་པ་
 ཤུགས་དྲག་པ་དང་རྒྱན་རིང་བ་སྟོབས་ཆེ་ལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོ་
 ཞིན་དུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། བསྐྱེད་པ་སྦྱོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །
 སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་ཀྱན་
 ཀྱང་། །ཁོང་ཁྱོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཆངས་
 པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱུ་ལ་ཁོ་བཞི་ཞིན་དུ་སྦྱེ་སྟེ།
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། གཅིག་ལ་གཅིག་ཀྱང་གཞོད་སེམས་བྱས་
 བ་ནི། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྦྱོབ་མི་བྱས། །བསམ་གཏན་མི་སྦྱོབ་
 དགོན་གནས་སྦྱོབ་མི་བྱས། །སྦྱིན་པས་མི་སྦྱོབ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པས་
 མིན། །ཞེས་དང་། སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱུ་སྦྱིན་
 བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྦྱིད་པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་བསྦྱིད་
 པའི་གངས་བཞིན་བསྐྱེད་པར་ནི། །དཔྱུལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་
 པས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 བློ། །ལས་ལམ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་གཞི་དུག་གསུམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་

བརྟེན་པས་གསུམ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་སྟོག་གཅིད་སོགས་ཆེན་པོ་བཙུ་པོ་
 རེ་རེས་དཔྱལ་བ། འབྲིང་བཙུ་པོ་རེ་རེས་ཡི་དྲགས་དང་། ཆུང་དུ་བཙུ་པོ་རེ་
 རེས་དུད་འགོར་སྒྲིལ་བར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ལ། ས་བཙུ་པའི་མདོ་
 ལས་ནི་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོག་སྟེ་གསུངས་སོ། །རྒྱ་མ་ཐུན་
 པའི་འབྲས་བུ་ནི། ངན་འགོ་ནས་མིར་སྒྲིལ་གྱང་རིམ་པ་ལྟར་ཆེ་ཐུང་བ་དང་
 ལོངས་སྟོད་ཀྱིས་ལོངས་པ་དང་ཆུང་མ་མ་བསྐྱུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 སྐྱར་པ་མང་བ་དང་མཛའ་བོ་དང་འབྲེ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྐྱ་ཐོས་པ་
 དང་གཞན་གྱིས་ཆིག་མི་ཉན་པ་དང་། ཆགས་སྤང་སྟོངས་གསུམ་ཤས་ཆེ་
 བའོ། །བདེན་པ་པོའི་ལེ་ཏུ་དང་ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་དེ་རེ་རེ་ལ་འབྲས་
 བུ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་མིར་སྒྲིལ་ན་ཡང་ཆེ་ཐུང་ལ་ནད་མང་
 བ་དང་ལོངས་སྟོད་ཆུང་ལ་ལོངས་སྟོད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་གཡོག་
 འཁོར་མི་བསྐྱུན་པའམ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ལ་ཆུང་མ་འགྲན་ཆེ་དང་བཅས་
 པ་དང་། སྐྱར་པ་མང་ཞིང་གཞན་གྱིས་བསྐྱུ་བ་དང་འཁོར་མི་འདུམ་ཞིང་ངན་
 པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་ཤིང་འཐབ་མོའི་ཆིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཆིག་
 མི་བཙུན་པའམ་ཆིག་བཟུང་མི་འོས་ཤིང་མ་རེས་པའི་སྟོབས་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆིག་མི་ཤེས་པ་དང་མི་པན་པ་ཆོལ་བའམ་པན་པ་མི་
 ཆོལ་བ་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའམ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་ལྟ་བ་ངན་ཞིང་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །སྒྲ་མ་
 གོང་མ་རྣམས་མིར་སྒྲིལ་ན་ཡང་སྟོག་གཅིད་སོགས་དེ་དག་ལ་དགའ་བར་

འགྱུར་བ་བྱེད་པ་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྤྲ་མ་རྣམས་སྤོང་བ་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བཞེད་དོ།

བདག་པོའི་འབྲས་བུའམ་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། རྟོག་བཅད་པ་ལས་སྤྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཟའ་བཏུང་དང་སྤྲ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མ་ཐུ་ཆུང་བ་དང་བསྐྱེམས་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་འརྱ་དཀའ་ཞིང་ནད་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་ཆེ་མ་བད་པར་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནི། འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་འབྲས་བུ་མི་བྱུང་བ་དང་འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་བུ་ལོང་བ་དང་ཐན་པ་ཆེས་པ་དང་ཆར་ཆེས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེམས་པ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོག་གཡེམ་གྱི་ནི། བཤང་གཅི་དང་འདམ་རྩལ་དང་ལྡན་སྤྱིན་དང་མི་གཙང་བ་དང་རྩི་ང་བ་མང་བ་དང་ཉམ་ང་བ་དང་ཉམས་མི་དགའ་བའོ། །བརྩུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ནི། ཞིང་ལས་དང་གྲུ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་མ་ཐུན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་པལ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་དང་འཛིག་པ་དང་འཛིག་པ་སྤྱི་བུང་བའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྲ་མའི་ནི། ས་སྤྱོགས་འབར་འབྱར་དང་ལྷང་སྤོང་དང་མཐོ་དམའ་དང་བགྲོད་དཀའ་བ་དང་འཛིག་པ་དང་འཛིག་པ་སྤྱི་བུང་བའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། དག་རྩལ་པོའི་ནི། ས་སྤྱོགས་སྤོང་དུ་མ་དང་ཆེར་མ་དང་རྩོད་དང་གསེག་མ་དང་གྲོ་མོ་མང་བ་དང་རྩལ་པ་དང་མདངས་མི་སྐྱུམ་པ་དང་འབབ་རྒྱ་དང་མཆོ་དང་སྟེང་ཀ་མེད་པ་དང་སྐྱུམ་ས་དང་ཚྭ་གོ་དང་དགོན་དུང་དང་ཐ་ཆད་དང་སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ས་གཞི་དང་འཛིག་པ་པའི་རྒྱ་

མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆོག་བཀའ་པའི་ནི།

འབྲས་བུའི་སྒྲོན་ཤིང་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཆགས་པ་དང་དུས་མིན་པར་
ཡང་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་དང་དུས་སྐྱེ་མི་འཆགས་པ་དང་མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་
པར་སྒྲིང་བ་དང་རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་དང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་ཀུན་དགའ་ར་
བའམ་ནགས་ཆའ་ལམ་རྗེང་བུ་ཉམས་དགའ་བ་མི་མང་བ་དང་འདྲིགས་པའི་
རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་ནི། ཐུན་སྐྱེ་མ་ཆོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ལོ་རེ་རེ་དང་དུས་ཆོགས་དང་ཟླ་བ་དང་ཞག་རེ་རེར་ཡང་ཉམས་ཤིང་
འབྲི་ལ་འཕེལ་བ་ནི་མིན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་ནི། ཡམས་དང་གཞོད་
པ་དང་ནད་འགོ་བ་དང་འབྲུག་པ་དང་པ་རོལ་གྱི་དམག་ཆོགས་ལས་འབྲུག་
ལོང་མང་བ་དང་སེང་གོ་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱུ་ལ་གདུག་དང་སྒྲིག་པ་
དང་སྒྲིན་གྱི་མི་མང་བ་དང་གཞོད་སྒྲིན་གདུག་པ་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་
མང་བ་དང་། ལོག་ལྟའི་ནི། སྒོད་གྱི་འདྲིག་རྟེན་ན་འབྱུང་ཁུངས་མཆོག་དང་
གཙོ་བོ་དག་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
བ་དག་མཆོག་ཏུ་གཙང་བ་དང་བདེ་བར་སྒྲིང་བ་དང་གནས་དང་སྒྲོབ་པ་དང་
སྐྱབས་མེད་པར་འགྱུར་བའོ།

དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་གཉིས། དཀར་པོའི་ལས་དང་།
འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། སྒོག་གཙོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་ལོག་
པར་གཡེམ་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་བསམ་པ་ཅན་དགོ་བའི་སེམས་དང་
ལྡན་པས་དེ་དག་ཡང་དག་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒྱོར་བ་བྱས་པ་དང་བསྐྱམས་པ་

མཐར་ཐུག་པར་བྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་གི་བཞི་དང་
ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་ཡང་སྐྱར་ཏེ་བྱད་པར་ནི་དག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་པས། གཞི་དང་བསམ་པ་དང་
སྒྲོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་ཏེ། སྒོག་གཙོད་སྒྲོང་བའི་
ལས་ལམ་ལ་མཆོན་ན། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ལོ། །བསམ་པ་ནི་ཉེས་
དམིགས་མཐོང་ནས་སྒྲོང་བར་འདོད་པའོ། །སྒྲོར་བ་ནི་གསོད་པ་ཡང་དག་
པར་བསྐྱམས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པ་
རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །ཚུལ་དེས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྤྲིན་ནི་དག་བའི་ལས་ཚུང་དུ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་མི་དང་འདོད་པའི་ལྷ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲོར་སྒྲུའོ། །རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་མི་དག་གི་ལས་སྒྲོག་སྒྲེ་
སྐྱར་རོ། །ས་བརྩ་བ་ལས་ནི། བརྩ་པོ་འདི་དག་འཁོར་བས་སྐྱག་ནས་སྤྲིང་
རྩེ་དང་བྲལ་བར་གཞན་གྱི་སྤྲིང་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བོ། །ཡང་སྤྲིང་རྩེ་མེད་པར་གཞན་གྱི་བྲིང་མི་འཛོག་
ཅིང་རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་ནས་རྩེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཤེས་
པས་སྐྱངས་ན་ནི་རང་རྒྱལ་བ་འབྱུང་བོ། །སེམས་རྒྱ་ཆེ་བས་སྤྲིང་རྩེ་དང་
ཐབས་མཁས་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་མི་གཏོང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་
པས་སྐྱངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ཐམས་ཅད་

འགྲུབ་པོ། །དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེས་སྒྱུངས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལས་ལམ་བཅུ་ཆོན་
གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་བཤའ་པ་གཞུང་གཞན་ནས་འབྱུང་བའི་
གསལ་ཁ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སའི་དངོས་གཞི་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱུ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་བཤའ་པའོ།

གསུམ་པ་ལས་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། འཕེན་རྫོགས་གྱི་
དབྱེ་བ་ནི། བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་ནི་དགེ་བ་དང་། ངན་འགྲོ་འཕེན་པའི་
ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ལ། རྫོགས་བྱེད་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། བདེ་འགྲོར་ཡང་
ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་མདོག་མི་སྦྱག་པ་དང་
ཆེ་ཐུང་བ་དང་ནད་མང་བ་དང་དབུལ་བ་སོགས་ནི་མི་དགེ་བས་བྱེད་ལ། དུད་
འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ལའང་དཔལ་འབྱོར་ཐུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་ནི་དགེ་
བས་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པ་ལ་རྫོགས་བྱེད་
ཀྱང་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་གཉིས་དང་། འཕེན་བྱེད་
མི་དགེ་བས་འཕངས་པ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་དགེ་
བས་རྫོགས་པ་གཉིས་ཏེ་ཐུ་བཞིའོ། །ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའི་ལས་གྱིས་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་སྦྱེ་བ་འཕེན་པ་དང་ཡོངས་
སྦྱ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་སྤྱི་ལོག་པར་བྱའོ། །འཕེན་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་འཕེན་པའོ། །ཡོངས་སྦྱ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་སྦྱེས་པ་
ན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྤྱིང་བའོ། །ཞེས་སོ། །མཛོད་ལས། གཅིག་གིས་

སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནོ། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི་དུ་མ་མི་འཕེན་ལ། རྫོགས་བྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་དུ་མས་ཀྱང་གཅིག་མི་འཕེན་པར་བཤད་དོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི། ལས་གཅིག་གིས་ལྷས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་གིས་ལྷས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལྷས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལྷས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཆེ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་དང་། ལས་དེས་ཆེ་རབས་དུ་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མང་པོས་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་བ་དང་། མང་པོ་ཕན་ཚུན་བལྟོས་ནས་ཆེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །

སྤྱོད་བར་དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་ལས་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་དེས་པའི་ལས་ནི། བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་མ་དེས་པའི་ལས་ནི། བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱས་པ་དང་བསགས་པའི་བྱད་པར་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱས་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། བསམས་པའམ་བསམས་ནས་ཀྱང་ལྷས་དང་ངག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། བསགས་པའི་ལས་ནི། ལས་རྣམ་པ་བརྩམ་གཏོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་ཤེས་པར་

བྱས་པ་དང་། བསམས་བཞིན་མིན་པར་བྱས་པ་དང་། དྲག་པོ་མིན་ལ་རྒྱན་
ཆགས་མིན་པར་བྱས་པ་དང་། རྟོག་བར་བྱས་པ་དང་། བརྗེད་པས་བྱས་པ་
དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
དང་། འགྲོད་པས་བསལ་བ་དང་། གཉིན་པོས་བསལ་བ་སྟེ། ལས་རྣམ་པ་བརྟུ་
པོ་འདི་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པའོ། །མ་བསགས་
པའི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་པོ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་
རོ། །གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བར་ཡང་ཟུ་བཞི་བཤད་དེ། སློག་གཅོད་བྱས་
ལ་མ་བསགས་པ་ནི། མི་མཁས་པས་བྱས་པ་དང་། མི་ལམ་ན་བྱས་པ་དང་།
ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་
བརྟུག་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་ཀྱང་འགྲོད་པ་དང་། ཉེས་
དམིགས་གྱི་སེམས་དྲག་པོས་བཅོམ་ནས་སྤོང་བའི་སྤོམ་པ་སྒྲངས་ནས་ཤེན་
ཏུ་སྒྲུབ་མོར་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མ་བསྐྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་
བྲལ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྦྱང་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤོང་ལམ་
གྱིས་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའོ། །བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི། སློག་
ཆགས་བསད་པའི་སྤྱིར་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྗེས་སུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་
ལ་སློག་ནི་མ་བཅད་པའོ། །བྱས་ལ་བསགས་པ་ནི། ཟུ་སྒྲ་མ་གཉིས་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་སློག་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་པ་ནི་
གསུམ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པའོ། །མ་བྱིན་ལེན་ནས་ངག་བཀྲལ་པའི་བར་ཡང་
དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱ་ལ། ཡིད་གྱི་གསུམ་ལ་ཟུ་གཉིས་པ་

མེད་ཅིང་མྱ་དང་པོ་ལ་ཡང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་
པ་ཡང་མེད་དོ།

མྱོང་བར་ངེས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་གསུམ་མོ། །དེ་
ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིན་པར་
འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་དེ། ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོང་དང་སྲིད་པ་ལ་ལྟ་བ་
ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་ནི་མི་དགེ་བ་ཆེ་འདིར་མྱོང་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་
དག་ལ་མི་ལྟ་བཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་ནི་དགེ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ཅན་ལ་གཞོན་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཞིང་པན་སེམས་ཤས་ཆེ་
བ་དང་། ཡང་དགོན་མཆོག་དང་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་མནར་སེམས་ཤས་
ཆེ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་དད་པ་དང་མོས་པའི་བསམ་པ་ཤས་ཆེ་བ་དག་དང་།
ཡང་པ་མ་དང་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་པན་འདོགས་པ་ལ་འཁུ་ཞིང་བྱས་པ་མི་
གཙོ་བའི་བསམ་པས་ནི་མི་དགེ་བ་ཆེ་འདིར་མྱོང་ལ། སྤྱིར་པན་འདོགས་
པས་བྱས་པ་གཙོ་བའི་བསམ་པ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་དགེ་བ་ཆེ་འདི་ལ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་སོ། །སྦྱེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་
བ་ནི། ཆེ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའོ། །ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བ་ནི། ཆེ་གསུམ་པ་པན་ཆད་དུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དགེ་མི་དགེའི་
ལས་མང་པོ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིན་ཚུལ་ནི། ལས་གང་ལྟེ་བ་དེ་ཐོག་
མར་སྒྲིན་ནོ། །ལྟེ་ཡང་མཉམ་ན་འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་
ཐོག་མར་སྒྲིན་ནོ། །དེ་ཡང་འབྲན་གང་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དེའོ། །དེ་ཡང་

འབྲུག་ཐོག་མར་བྱས་པ་དེ་སྒྲོན་ལ་སྒྲིན་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་དུ། ལས་གྱིས་
འཁོར་བར་སྦྱི་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །སྒྲོན་བྱས་གང་
ཡིན་དེ་ལས་ནི། །སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་རྣམས་སྒྲིན་འགྱུར། །ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར་རོ།
གཉིས་ལ།

བྱེ་བྲག་དུ་བསམ་པ་ནི།

མི་དག་གི་བཙུ་སྤྱོད་གིས་ཀྱང་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་རྟེན་མོད་ཀྱང་རྣམ་
མཁྱེན་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་གྲུབ་ན་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་ས་
ཆོད་གཞན་དང་མི་འབྲུ་བས་རྟེན་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་
བརྒྱད་ལས། ཆེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། སྒྲོན་གྱི་འཕེན་པས་ཆེ་རིང་དུ་འཕེན་
ཞིང་འཕངས་པ་ལྟར་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའོ། །ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལེགས་པས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་དབང་པོ་མ་
ཆང་བ་མེད་པས་བཏྲ་ན་སྤྱུག་ལ་ཆུ་ཞིང་གཤམ་པས་མཛེས་པའོ། །རིགས་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པས་བཀྱར་ཞིང་གྲགས་པའི་རིགས་མཐོན་པོ་
རྣམས་སུ་སྒྲིམ་པའོ། །དབང་ཕུག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་
བ་དང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཛིང་ཆེ་བ་དང་འཁོར་པལ་ཆེ་བའོ། །ཆིག་
བཙུན་པ་ནི། ལུས་ངག་གིས་གཞན་མི་སྤྱི་བའི་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་ལ་རྩོད་པ་
ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་པོ་ལ་ཆོད་མར་འོས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆིག་

འཛིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་དཔའ་བའམ་
བརྩོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་གྲགས་པ་དང་སྦྱོན་པ་ཆེ་
ཞིང་དེ་ལས་སྦྱེ་བོའི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར་བའོ། །སྦྱེས་པ་
ཉིད་ནི། པོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །སྦྱོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། སྦྱོན་གྱི་ལས་
ཀྱི་མ་ཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞོད་པ་ཆུང་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་ཆེ་འདིའི་
རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱོབ་ཆེ་བའོ། །དེ་ཡང་བདེ་འགྱོར་གནས་པ་ནི་དང་པོའོ།
ལུས་ནི་གཉིས་པའོ། །སྦྱེ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །ལོངས་སྦྱོད་དང་འཁོར་ནི་བཞི་
པའོ། །ལྲ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆད་མའོ། །དྲུག་པ་ནི་དེའི་གྲགས་པའོ། །
བདུན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་
མ་ཐུ་དང་ལྡན་པའོ།

རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་
དོན་ལས་བརྩམས་ནས་ཡུན་རིང་པོར་དགེ་བ་མང་པོ་གསོག་པར་བྱེད་པའོ།
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་དགའ་ནས་འདུ་ལ། དེའི་ཆོག་
མཉན་པ་དང་བྱ་བར་སེམས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྐྱོབ་ལས་མི་འདའ་
བར་བསྐྱབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་སྦྱིན་
པར་བྱེད་པའོ། །ལྲ་པ་ནི། སྦྱོན་པར་སྦྱོབ་པ་དང་དོན་སྦྱོད་པ་དང་དོན་མ་ཐུན་
པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱུད་ཅིང་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱས་ཏེ་པན་བཏགས་པས་བྱས་པ་གཞོ་ཞིང་སྦྱར་དུ་
བསྐྱོབ་པ་ཉན་པའོ། །བདུན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་དང་འདུན་པ་

དང་ཚེ་ལ་བས་བྱ་བ་ཅུ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོད་དང་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་ཤེས་
བྱ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་སྒྲོད་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་འཁོར་དུ་མི་འཇིགས་པ་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲོ་བའམ་སྒྲ་བའམ་ཡོངས་སྒྲོད་
པའམ་དབེན་པར་གནས་པ་ལ་བསྒྲོག་པ་དང་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །
བརྒྱད་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་མི་སྒྲོ་ཞིང་སྒྲོ་བྱུགས་ཆེ་ལ་
བརྟན་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲོབས་ཐོབ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་བའོ། །

ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་མི་འཆེ་བ་དང་
མི་འཆེ་བའི་བསམ་པ་བསྟེན་པའོ། །གཞན་ཡང་། གསོད་སར་ཆུད་པ་ལེགས་
བཟང་དང་། །དེ་བཞིན་སློག་གིས་ཕན་བཟགས་ཤིང་། །སློག་ཆགས་འཆེ་བ་
ལས་སློག་པས། །ཆེ་རིང་བ་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ནད་པའི་བསྟེན་བཀྱར་
བྱས་སྒྲན་པ། །སྒྲན་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། །སློག་ཆགས་བོང་བ་དབྱིག་
སོགས་ཀྱིས། །འཆེ་བ་མེད་ལས་ནད་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་དང་གོས་སར་བ་སྦྱིན་པའོ། །གཞན་
ཡང་། ཁྲོ་བ་མེད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །རྒྱན་བྱིན་པ་ཡིས་གཟུགས་བཟང་ཉིད། །
ཕྱག་དོག་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སྐལ་བ་བཟང་པོར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། ང་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱུག་ལ་སོགས་
པ་དང་གཞན་ལ་བྲན་ལྟར་གྱས་པར་བྱས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཟས་གོས་ལ་
སོགས་པ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྦྱིན་པ་དང་མི་སྒྲོང་ཡང་ཕན་འདོགས་པ་དང་།
སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་ལ་ཕར་སྦྱིན་པའོ། །ལྔ་

པ་ནི། རག་གི་མི་དགོ་བ་བཞི་སྟོང་བ་ལ་གོམས་པ་ལོ། །དྲུག་པ་ནི། སྤྱི་མ་
 ལ་རང་ལ་ཡོན་ཏན་སྣ་ཆོག་པ་བསྐྱབ་པར་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་དང་པ་མ་དང་ཉན་རང་དང་མཁན་སྟོབ་དང་སྒྲ་
 མ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ལོ། །བདུན་པ་ནི། སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་
 དང་བྱད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་དང་བྱད་
 མེད་ཀྱི་ལུས་འདོད་པ་རྣམས་འདུན་པ་བསྒྲོག་པ་དང་ཕོ་འི་དབང་པོ་གཙོད་
 པ་རྣམས་ཐར་བར་བྱེད་པ་ལོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གཏན་མི་རྒྱས་པ་
 རང་གིས་བྱེད་པ་དང་རང་དང་བསྟོམས་པས་རྒྱས་པ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་
 བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་སྟེར་བ་ལོ། །རྒྱ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྒྱ་གསུམ་དང་ལྡན་ན་རྣམ་
 པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལུས་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་གསུམ་ལ་སེམས་རྣམ་
 པར་དག་པ་ལ། རང་ལ་སྟོས་པ་གཉིས་ནི། རྒྱ་བསྐྱབས་པའི་དགོ་བ་རྣམས་
 སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་པ་ནི་རྣམ་སྟོན་ལ་མི་རེ་བ་ལོ། །སྟོང་ཐག་པ་
 རས་རྒྱ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྒྱགས་དྲག་པ་ལོ། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་གཉིས་
 ནི། ཆོས་མཐུན་པ་རབ་འབྱེད་ཐ་གསུམ་མཐོང་ན་ཕྱག་དོག་དང་འགྲན་པ་དང་
 བརྟམ་པ་སྤངས་ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་དེ་དག་ལྟར་མ་རྒྱས་ན་ཡང་
 ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བྱར་ལན་མང་དུ་རྟོག་པ་ལོ། །སྟོར་བ་དག་པ་ལ། རང་ལ་
 སྟོས་ནས་ནི། དུས་རིང་བ་དང་བར་མ་ཆད་པ་དང་རྒྱགས་དྲག་པ་ལོ། །གཞན་
 ལ་སྟོས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་མ་སྤངས་པ་ལེན་དུ་གཞུག་པ་དང་། སྤངས་པ་
 རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་

པར་བྱེད་པ་དང་མི་འདོར་བར་བྱེད་པའོ། །ཞིང་དག་པ་ནི། བསམ་སྒྲོལ་དེ་
གཉིས་ཉིད་འབྲས་བུ་མང་ཞིང་བཟང་བ་སྟེར་བས་ན་ཞིང་དུ་འབྲས་བས་སོ། །དེ་
དག་ནི་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པ་ལ་འབྲེལ་བས་ཁ་བསྐྱང་ནས་བཤའ་པའོ། །
གསུམ་པ་བསམས་ནས་འཇུག་ཕྱོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་།
བྱེད་པར་དུ་སྟོབས་བཞེས་སྐྱང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོད་འཇུག་ལས།
མི་དགོ་བ་ལས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་། །དེ་ལས་ངེ་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས། །ཉིན་
མཆོན་ཏྲག་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས། །
ཞེས་དང་། དགོ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི། །རྩ་བ་མོས་པར་བྱབ་པས་
གསུངས། །དེའི་ཡང་རྩ་བ་ཏྲག་ཏུ་ནི། །རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་བསྐྱོམས་པས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀར་ནག་གི་ལས་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་མི་འཛོག་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་པས་ངེས་པ་ཆེས་རྙེད་དཀར་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་ཉིང་
ངེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ལྷ་བ་སྐྱར་མར་བཅས་པ་གནས་ལྷུང་ཞིང་། །རི་དང་
གྲོང་དུ་བཅས་པའི་ས་ཞིག་ལ། །རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱུར་
ཀྱང་། །སྒྲོད་ནི་མི་བདེན་པ་ཡི་ཆིག་མི་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱུང་སྟེ། འདི་ལ་
བཅོས་མིན་གྱི་ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ངེས་
པ་མི་རྙེད་དོ། །ཁ་ཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་སྐྱད་ཟེར་ནས་ལས་
དང་འབྲས་བུ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ལ་མི་བརྩི་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་གྱི་གོ་བ་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་གོ་ན་ནི་དེ་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་མཐོང་
ནས་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་སྟེ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་
ཉིད་ལས། སྐྱེ་མ་ཚུ་བྱར་སླིག་རྒྱ་སློག་འབྲེལ་ཞིང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚུ་
ཡི་ལྷ་བ་བཞིན། །འཕྱི་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོ་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་ཤེད་
ལས་སྐྱེས་པ་མི་དམིགས་ཀྱང་། །ལས་རྣམས་བྱས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། །དཀར་ནག་རི་བཞིན་འབྲས་བུ་སླིན་པར་བྱེད། །རིགས་པའི་ཚུ་ལ་གྱི་
སྒོ་འདི་བཟང་པོ་སྟེ། །སྤ་ཞིང་མཐོང་དཀར་རྒྱལ་བའི་སྦྱོང་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ལས་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལ་ངེས་
པ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་སྒོ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་ཞིག་གིས་ངན་འགོ་
གཙོང་གྱི། ཐོག་མར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཤེས་
ཀྱང་སྒོ་གསུམ་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ངན་འགོའི་སྒོ་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས། ལྟའི་བདག་པོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་གཅིག་གིས་ངན་སོང་ངན་འགོ་ལོག་པར་སྦྱང་བར་སྟེ་བ་ཡང་དག་པར་
གཙོང་དོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་རི་ལྟར་གྱུར་ཅིང་
ཉིན་མཆོན་རྣམས་འདའ་ཞིང་འདུག་སྟུང་དུ་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་
རྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་པ་ན་གོང་
མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་དང་བསྐྱེད་པ་
ན་ཡེ་མ་མཐུན། འདིར་འོ་སྒོལ་འཕྲུགས། དེས་ན་ཡེ་མི་ཐར། ལས་འབྲས་

དང་བསྐྱུན་ནས་མ་ཐུན་ནམ་མི་མ་ཐུན་བལྟ་བ་ཡིན། ཆོས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་
ཞུས་དག་བྱས་ཅ་ན་མ་ཐུན་པ་ཡེ་མེད་མ་མ་ཐུན་པ་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་དེ་ལྟར་
རིག་རྒྱ་ཞིག་བྱུང་ན་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོམས་ལས། གྱིས་པ་གང་ཞིག་གྱིས་
པའོ་ཞེས། །ཤེས་པ་དེ་འདྲིར་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་དང་
བསྐྱུན་ཅ་ན་རོ་ཁུར་བ་ལྟར་རྒྱབ་བསྒྲེལ་དུ་སོང་བ་ལ་ཆོས་པ་དང་མཁས་
བཙུན་གྱི་ཡང་ཅེར་རེ་ན་གྱིས་པའི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ཆོམས་ལས། གྱིས་པ་
གང་ཞིག་མཁས་སེམས་ལ། །དེ་ནི་གྱིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པས། མཐའ་ནའང་ཆོས་ལ་ཤེད་དབྱེ་སོམ་ག་ཞིག་གསུང་དོ། །ཤོ་ཏོ་བ་ཡང་
སྒྲུབ་རབས་ཀྱི་འདི་བྱངས་ནས་རྒྱུད་ལ་བརྟག་དགོས་པར་བཞེད་དེ། རི་
སྐད་དུ། ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་གཞིའི་བར་ཡང་རིང་། །རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་
ཚུ་རོལ་འགྲམ་ཡང་རིང་། །ཤར་རུབ་གཉིས་ཀྱི་རི་བར་དེ་བས་རིང་། །པལ་
དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་བས་རིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། པལ་པ་རང་ཅག་
དང་ཆོས་གཉིས་དཔེ་དེ་དག་དང་འབྲ་བར། བར་ན་འགྲུངས་ཆེན་པོ་ཡོད་
པར་གསུངས་སོ། །ཆོག་ས་བཅད་འདི་ནི་བྱང་སེམས་སྒྲ་བས་བྲམ་བེ་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེར་འོངས་པ་ཞིག་ལ་སྤང་སྟོང་ཕུལ་ནས་སྤངས་པའི་ཆོས་
སོ། །སྟོད་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་རྟོག་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བརྟགས་ན་རེ་ཞིག་
ལ་དུ་གྱུ་རྒྱབ་ལ་བཏང་བ་ལྟར་ཆོས་དང་རིང་སོང་བ་ཞིག་འོང་གསུང་དོ།
།དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཀྱང་ཉེས་སྟོད་ལས་སྟོག་པའི་ཚུལ་ནི། བདེན་པ་པོའི་
ལེའུ་ལས། རྒྱལ་པོ་བྱོད་ནི་སྟོག་གཅོད་མ་མཛད་ཅིག །སྒྲེ་བོ་ཀུན་ལ་སྟོག་

ནི་རབ་རྟུ་པངས། །དེ་བས་ཡུན་རིང་ཆེ་བསྐྱེད་སྤྱི་འདོད་པས། །ཡིད་ཀྱི་དགུ་
ལའང་སློག་གཙོད་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་དག་བ་བཅུ་
དང་གཞན་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་སློང་གི་བསམ་
པ་ཅམ་ཡང་མི་རྒྱ་བར་སྡོམ་སེམས་ཀུན་རྟུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱ། ལན་
མང་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་སྦྱོད་ལས་མ་ལོག་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་སྦྱོང་དགོས་ཏེ་གང་དུ་སྦྱོང་གང་མི་ཐར་བའི་སྦྱོང་རོ།

དེའི་སྦྱོང་འབྲུལ་དུ་རྩེ་ཐད་བདེ་བར་སྤང་ཡང་འབྲས་བུ་སྦྱོང་བའི་ཆེ་
ན་མཆི་མས་གདོང་གཡོགས་ཏེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བསྟེན་དགོས་པའི་ལས་
རྣམས་ནི་བྱ་བར་མི་རིགས་ལ། རྣམ་སྦྱོང་སྦྱོང་བའི་ཆེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་
དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་ལས་རྣམས་ནི་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཆོམས་
ལས། ཁྱོད་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་། །ཁྱོད་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་
སྤྱག་ན། །མདོན་སྤྱུལ་དག་གམ་སློག་རྟུང་རུང་། །སྤྱིག་པ་ཅན་གྱི་ལས་མི་
བྱ། །གལ་ཏེ་སྤྱིག་པའི་ལས་བྱས་སམ། །བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཁྱོད་གྱིས་ནི། །
གོག་ཅེས་ལངས་ཏེ་བྱོས་བྱས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ནི་ཐར་མི་འགྱུར། །
གང་དུ་གནས་ན་ལས་གྱིས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་སྤྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། །བར་སྤང་ལ་མེད་རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་
རྟུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་དང་། གྱིས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱུང་དུ་དག །བདག་ལ་
དག་བཞིན་བྱེད་པ་ཡིས། །གང་ཞིག་འབྲས་བུ་ཆར་འགྱུར་བའི། །སྤྱིག་ཅན་
ལས་ནི་སྦྱོད་པར་བྱེད། །གང་དག་བྱས་པས་གདུང་འགྱུར་ཞིང་། །མཆི་མས་

གཤོང་གཡོགས་དུ་བཞིན་དུ། རྣམ་སྒྲིལ་སོ་སོར་བསྟེན་བ་ཡི། །ལས་དེ་
དག་ནི་མ་བྱས་ལེགས། །གང་ཞིག་བྱས་ན་མི་གདུང་ཞིང་། །དགའ་ཞིང་ཡིད་
ནི་བདེ་བ་ཡིས། །རྣམ་སྒྲིལ་སོ་སོར་བསྟེན་བ་ཡི། །ལས་དེ་དག་ནི་བྱས་ན་
ལེགས། །བདག་ཉིད་བདེ་བ་འདོད་པའི་སྒྱུར། །ཞོད་ཅིང་སྒྲིག་པའི་ལས་བྱས་
པའི། །སྒྲིག་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་སྒྲིལ་དག །དུ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར།
ཞེས་དང་། །སྒྲིག་ལས་འབྲལ་དུ་ངེས་པར་ནི། །མཆོན་བཞིན་གཅོད་པར་
མི་བྱེད་ཀྱང་། །སྒྲིག་པའི་ལས་གྱིས་འགོ་བ་དག །པ་རོལ་ཏུ་ནི་མངོན་པར་
འགྱུར། །གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་སྒྲིལ་ནི། །ཆ་བ་སོ་སོར་བསྟེན་བ་ཡི། །སྒྲིག་པའི་
ལས་གྱིས་འགོ་བ་དག །པ་རོལ་ཏུ་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར། །ལྷགས་ལས་གཡའ་
ནི་ལངས་གྱུར་ལ། །ལངས་པ་དེས་ནི་དེ་ཉིད་ཟ། །དེ་བཞིན་མ་བརྟགས་བྱས་
བ་ཡིས། །རང་གི་ལས་གྱིས་ངན་འགོར་འགོ། །ཞེས་སོ། །ཕུ་ཆུང་བ་ལ་ཁམ་
ལུང་པས། །དག་བཤེས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཁོ་ན་གཡ་ཆེ་བར་གསུང་བ་ལ་ད་
ལྟ་བུ་འད་པ་དང་ཉན་པ་དང་སྒྲིལ་རིན་མེད་པར་བྱེད་དེ། །འདི་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་དཀའ་འམ་སྒྲིལ་གསུངས་པས་ཕུ་ཆུང་བ་ཡང་དེ་ཙམ་གསུང་བ་
དང་། །སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། །རྩོམ་པ་སྒྲིང་ཁམ་ཆེར་མི་རུང་རྟེན་འབྲེལ་འདི་སྤ་
གསུང་བ་དང་། །ཕུ་ཆུང་བའི་ཞལ་ནས། །ང་ནི་རྣམས་ཁར་མཛངས་སྒྲིལ་ལ་ཁ་
སྒྲིལ་སོང་གསུང་བ་དང་། །འད་བའི་ཞལ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཉེས་སྒྲིལ་
ཅི་བྱུང་ཡང་སྤྱོགས་ངན་དང་མཁར་ལན་ལ་ལེ་ལན་མ་བདས་པར་ལས་འདི་
བྱས་པས་འདིར་སྒྲིལ་བུ་བཤེས་ལྟག་གསུངས་གསུང་ངོ་།

གཉིས་པ།

སྟོབས་བཞིས་སྦྱང་བའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་ཉེས་སྦྱོད་གྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཀྱང་བག་མེད་པ་དང་ཉོན་
མོངས་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་ངེ་མི་སྦྱམ་པར་
བཞག་ཏུ་མི་བྱུང་བས། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་
གསུངས་པ་རྣམས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟར་བ་བྱིར་བཅོས་ཚུལ་
ནི། སྟོམ་པ་གསུམ་སོ་སོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། སྟོག་པ་བྱིར་བཅོས་
པ་ནི་སྟོབས་བཞིས་བྱ་སྟེ། ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ན་སྟོག་པ་བྱས་
ཤིང་བསགས་པ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ། རྣམ་པར་སྟན་འབྱེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་
དང་། ཉེས་པ་ལས་སྟོག་པ་དང་། ཉེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱས་
ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ནི་སྤྱོད་ངེས་ཡིན་པས་དེ་བེལ་གྱིས་གཞོན་ནས་ན་
མ་ངེས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མི་དག་
བའི་ལས་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་མང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྦྱེ་བ་ལ་རྣམ་སྟོན་སོགས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟོམ་དགོས་སོ། །ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཆེ་
ནི་གསེར་འོད་དམ་པའི་བཤའ་གས་པ་དང་སངས་རྒྱས་སོ་ལྟའི་སྟོན་ནས་ཀྱི་
བཤའ་གས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱའོ།

སྒྲིལ་བུ་གཉིས་པ་ལ་དུག་ལས། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཤེར་
 ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེའི་ཆོག་ལེན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་སྒྲོག་པ་སོགས་
 སོ། །སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ནི། བདག་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་
 ལ་འཇུག་ཅིང་གདོད་མ་ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །བཟླས་པ་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུངས་བྱང་པར་ཅན་རྣམས་ཆོ་ག་བཞིན་
 དུ་ཟློས་པའོ། །དཔུང་བཟང་གིས་ཁྲུས་པ་ལས། སོ་ག་ནགས་མེས་མཆེད་
 པའི་མེ་ལྷེ་ཡིས། །མ་བསྐྱེམས་བཞིན་དུ་ཆང་ཆིང་ཀུན་བསྐྱེད་ལྟར། །བཟླས་
 བརྗོད་མེ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱུད་གིས་སྤར། །བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་མེ་ལྷེས་
 སྒྲིག་པ་བསྐྱེད། །རི་ལྟར་གངས་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །གཏུངས་ན་གཟི་
 བརྗོད་མི་བཟོད་འཇུ་བ་བཞིན། །ཚུལ་བྲིམས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཟླས་བརྗོད་
 གྱིས། །གཏུངས་ན་སྒྲིག་པའི་གངས་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར། །ཐུན་ནག་སྤག་
 ལ་མར་མེ་ཕུང་བ་ཡིས། །ཐུན་ནག་མ་ལུས་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན། །ཆེ་
 རབས་སྒྲོང་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་པའི་ཐུན། །བཟླས་བརྗོད་མར་མེས་
 ཐུར་དུ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲིག་པ་བྱང་བའི་མཆོན་
 མ་མཐོང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་བཟླས་བརྗོད་བྱའོ། །མཆོན་མ་ནི་མི་ལམ་ན་ཟས་ངན་
 པ་སྤྱུག་པ་དང་ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་འཕྱང་བ་དང་སྤྱུགས་པ་དང་ཉི་མ་དང་
 ཟླ་བ་མཐོང་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་མེ་འབར་བ་དང་མ་ཉི་དང་མི་
 ནག་པོ་ཐུབ་པ་དང་། དགེ་སྒྲོང་དང་དགེ་སྒྲོང་མའི་དགེ་འདུན་མཐོང་བ་དང་
 འོ་མ་འགྱུང་བའི་ཤིང་དང་སྤང་པོ་དང་ཁྲུ་མཆོག་དང་རི་དང་སེའླེའི་ཁྲི་དང་

ཁང་བཟང་གི་སྟེང་དུ་འཛེག་པ་དང་ཆོས་ཉན་པ་མིས་པ་ཡིན་པར་སྐྱེལ་བྱེད་
 ཀྱི་གཟུངས་ལས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་
 ལ་དད་པ་རྟེན་ནས་སྐྱེ་གཟུགས་བྱེད་པའོ། །མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་
 རྒྱལ་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་རྣམས་སྐྱ་ཆོག་གས་བྱེད་པའོ། །མཆོན་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཐོས་
 ཞིང་བཟུང་བའོ། །འདི་དག་ནི་བསྐྱེད་བརྟེན་སྤྱད་པའོ། །སྤྱད་པ་ཅུ་ལྟེ་
 གཞན་ཡང་མང་ངོ་།།

སྟོབས་གསུམ་པ་ནི། མི་དགེ་བ་བརྟེན་ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་སྟེ། འདིས་
 བྱི་སྟོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་གསུམ་ཀྱི་ལས་དང་ཉན་མོངས་དང་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྱས་པ། བྱེད་དུ་བརྟེན་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྟོན་ཅི་བྱས་པ་
 ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་ཉི་མའི་སྟེང་པོ་ལས་གསུངས་སོ།།

ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཀྱི་སྟོམ་སེམས་མེད་པའི་བཤུགས་པ་ཆིག་ཅུ་དུ་འགྲོ་བ་
 ལ་དགོངས་ནས། ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་མཁ། ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་པར་འདུལ་
 བའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ནས་བཤུད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་
 སེམས་གལ་ཆེ་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ཡང་སྟོབས་དང་པོ་ལ་རག་ལས་སོ།།

སྟོབས་བཞི་པ་ནི། སྐྱེ་བས་འགྲོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པའོ།།
 དེ་ལ་སྤྱིར་རྒྱལ་བས་ལས་དང་པོ་བས་སྤྱིག་པ་སྤྱིར་བའི་སྟོན་སྐྱ་ཆོག་གས་ཞིག་
 གསུངས་ཀྱང་། གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྟོབས་བཞི་ཆད་པའོ། །
 སྤྱིག་པ་འདག་ལུགས་ནི། རན་འགྲོ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྣམས་

སྒྲིག་བསྐྱེད་ཆུང་བར་སྒྲིལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའམ། ངན་འགྲོར་སྒྲིལ་གྱང་དེའི་
སྒྲིག་བསྐྱེད་མི་སྤྱོད་བའམ་ད་ལྟའི་ཉེན་ལ་མགོ་བོ་ན་བ་ཅམ་གྱིས་དག་ནས་
འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་རིང་པོར་སྤྱོད་དགོས་པ་རྣམས་ཡུན་ཐུང་
དུའམ་གཏན་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱོད་མཁན་སྟོབས་ཆེ་
ཆུང་དང་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་ཤུགས་དག་མི་དག་
དང་རྒྱུན་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིལ་ལོན་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
མེད་དོ། །མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་ནས། ལས་རྣམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་ཡང་ནི།
ཆུད་མི་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་པ་མེད་པ་
ལ་དགོངས་གྱི། སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་པོས་བཤའ་བ་ལྟར་སྤྱངས་ན་ནི་སྤྱོད་
ངེས་གྱང་འདག་པར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་
གང་དག་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་བ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་གཉེན་པོས་གཏན་བྱུང་པར་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་གསེར་གྱི་གཡའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱང་ངེ་སྐད་དུ་བཤའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བའི་རིགས་པས་རྫོམ་སེམས་ཀྱི་ལྷུང་བའི་གནས་ནི་མ་ལུས་པར་བྱུང་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

གང་ཡང་། ལས་རྣམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་བ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་མདོ་སྡེ་

མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་པར་སྤྱོད་བར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་
 ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་དེས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་གས་
 མ་བསྐྱོམས་སུ་བེན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རེས་འགའ་བ་ཉིད་ལས་ཡིན་པར་དེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་
 རྣམ་སྒྲིལ་འབྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་གཞན་དང་
 སྤང་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིལ་འབྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྟ་སྒྲིལ་པ་དང་
 ཁོང་ཁྱོས་དགོ་རྩ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་
 ལས། གང་གི་ཆེ་དགོ་བ་ཡང་ལྟ་བུ་ལོག་པ་དང་གཞོན་སེམས་ཀྱིས་ཉམས་
 པར་གྱུར་པའམ། མི་དགོ་བ་ཡང་སྤོད་པ་དང་སྤོམ་པ་དང་འཆགས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྟོབས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ཆོགས་པ་
 ཡོད་དུ་བེན་ཀྱང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་ཉམས་པས་
 གང་ལས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། རྒྱུ་ཆོགས་པ་མེད་པས་
 དུས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་ན་རི་ལྟར་ན་རྩ་བ་ནས་ཤིན་ཏུ་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རི་སྐད་དུ། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་སྤྱོད་བར་དེས་པའི་སྤྱིག་པ་
 ཡང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་
 ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་རྣམས་དེ། །འདིས་ནི་མགོ་བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར། །
 ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །

གལ་ཏེ་མགོ་བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་རྩ་བ་ནས་
 སྤྱོད་བ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིག་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་

རྫོགས་པ་དཔྱལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ལས། གང་
དག་གིས་དཔྱལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་སྤྱོད་ཅམ་ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མ་
གྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་སྤྱོད་བ་རི་ལྟར་མ་ཡིན། མགོ་པོ་ཆ་བ་ལ་
སོགས་པ་འདི་ལ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུ་ཡི་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་རི་ལྟར་
ཡིན། ཞེས་སོ།།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་མ་རྟེན་གྱི་འགལ་རྒྱུན་
གྱིས་ཉམས་སྦྱང་བས་རྒྱུན་གཞན་ཆོགས་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱེན་པ་ནི་སྤྱི་
དང་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མང་པོ་སྤྱང་ངོ་།།

དེས་ན་དགེ་བ་མང་པོ་གསོག་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་དགེ་བ་འཛོམས་པའི་
རྒྱ་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་མ་བསྐྱངས་ན་སྤྱར་ལྟར་གསུངས་པས། བསྐྱང་བ་ལ་
འབད་ཅིང་མི་དགེ་བ་སྤྱར་བཅོས་ལ་བརྩོན་དགོས་སོ། །ཤིན་ཏུ་སྟོབས་
དང་ལྷན་པའི་ལས་གྱི་གཏན་སྤྱོད་བར་རུས་ན་སྤྱོད་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་
མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔུས་ལོང་སོགས་
རྣམ་སྤྲིན་གྲུབ་པའི་ཆེ་ན་ད་ལྟར་གྱི་གཉེན་པོས་སྤྱོད་དཀའ་ལ། འབྲས་བུ་མ་
གྲུབ་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྐབས་ན་བརྒྱུག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་
པས་སྤྱོད་མེད་དེ། ཉོག་གི་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཟད་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་སྤྱིར་སྤྱོད་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་
སོ། །ཞེས་བསྟན་ཞེ་ན། དཔུས་ལོང་དང་མིག་གཅིག་པ་དང་ཞ་བོ་དང་འཐེང་
པོ་དང་སྐྱགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་དང་

འབྲས་བུ་ཉི་ལྔ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་
 ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་བད་པར་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུར་གྱུར་པའི་
 སེམས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ནི་སེམས་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཐོབ་
 པ་ན་ཡོངས་སུ་བད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ན་སོར་མོའི་སྤང་བ་དང་
 མ་སྐྱེས་དབྱ་དང་སྤྲ་ཀ་དང་པ་གསོད་པ་དང་ཕྱ་ངན་མེད་ལ་སོགས་པ་ལ་
 བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་དབྱ་དང་མ་གསོད་པ་དག་ལ་དགོ་བའི་
 སེམས་པ་གཞན་སྐྱེས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། ཅིའི་ཕྱིར་ལས་བད་པར་མ་གྱུར་
 རྣམ་མཉམ་མེད་པ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང་། དེའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་
 པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།
 ལས་རྣམས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་མ་བད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དར་གྱི་ཕོ་ལོང་
 བརྒྱུ་པ་ལས་འཕར་བ་བཞིན་དུ་དེར་སྐྱེས་ཤིང་ཐར་བ་ཡིན་ལ། དཔྱལ་
 བའི་མེའི་སྤང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲིག་པ་
 ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པར་ཡང་གྲུབ་ལ། ལས་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གང་ཟག་གི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་མ་ངེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དཔའ་
 བས་བྱིན་གྱིས་མེ་ཏོག་ལྷ་མཛེས་བཀོངས་པ་ལ་འགྲོད་དེ། མཆོད་རྟེན་བྱས་
 རྣམ་མཆོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱས་ཤིང་ཉིན་རེ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་སྤྲིག་པ་
 བཤགས་པ་ལོ་སྟོང་ཕྱག་བྱེ་བ་ཕྱག་གོ་ལྔར་བྱས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་

པར་བསྐྱུངས་ཀྱང་། ཆེ་འཕོས་ནས་མནར་མེད་དུ་སྒྲིལ་བ་དང་། བསྐྱལ་བ་
བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རེ་གཉིས་སུ་མིག་བཅར་བ་སོགས་སྐྱག་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་
པ་སྒྲོང་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསྐྱུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
བཤགས་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་བཤགས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་
དང་རྒྱན་རིང་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་སྒྲོང་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །བཤགས་བསྒྲུལ་
གྱིས་སྐྱག་མ་མེད་པར་འདག་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་ཉེས་པས་མ་
གོས་པའི་དག་པ་དང་བཤགས་ནས་དག་པ་གཉིས་བྱང་པར་ཆེ་སྟེ། དཔེར་
ན་བྱང་ས་ལས། ཅ་ལྟར་བྱང་བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོལ་བ་སྤངས་པས་བྱིར་
འཆོས་རྒྱས་ཀྱང་། ཆེ་དེ་ལ་ས་དང་པོ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་གསྐྱུངས་པ་ལྟ་བུའོ།
རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས། གཤ་
ཉེ་ལ་ལ་ཞིག་སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་གིས་ཆོས་སྒྲོང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་
བགྱིས་པར་གྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེའི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རི་ལྟར་ཐར་བར་
འགྱུར། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འཇམ་དཔལ་
གཞོན་རྒྱར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཇམ་དཔལ། གཤ་
ཉེ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉིན་གཅིག་ཅིང་དུས་གསུམ་དུ་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་
བཤགས་ན་དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བྱིན་ཆད་ཅུང་ན་བསྐྱལ་བ་
བརྩས་བཟོད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲིག་པ་དག་ཀྱང་རི་ལྟར་སྐྱར་
ན་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྩ་དགོས་པར་གསྐྱུངས་སོ། །དེས་ན་
མ་ལུས་པར་དག་པའི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པ་མ་ལུས་

པར་དག་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་བ་
ཡིན་པས་དང་པོ་ནས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་
རྣམས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲིག་ལྟར་སྤྲོ་མོ་ལའང་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་འཇུག་པར་
གསུངས་ཏེ། བཤགས་པས་དག་པ་དང་དང་པོ་ནས་མ་སྤྱད་བ་གཉིས་ཁྱད་
མེད་ན། དེ་ལྟར་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་རྟོན་ན་ཡང་སྤྲོ་སྟེ། ཀྱང་
ལག་སོགས་བསྐྱད་པ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་མ་བསྐྱད་པ་
དང་མི་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་འབད་པས་ཆོམས་ལས། སྒྲིག་པ་བྱས་ཤིང་བསོད་ནམས་མ་
བྱས་ལ། །ཆོས་དང་གོལ་ཞིང་ཆོས་མིན་ཐོབ་པའི་མི། །སྒྲིག་པའི་ལས་ཅན་
འཆི་བས་འཛིགས་འགྱུར་ཏེ། །ཁུ་ཆེན་ནང་དུ་བྱུང་ན་ཞིག་པ་བཞིན། །བསོད་
ནམས་བྱས་ཤིང་སྒྲིག་པ་མ་བྱས་ལ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་
སྐྱད་པས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་འཆི་བས་འཛིགས་མེད་དེ། །བརྟན་པའི་བྱ་ཡིས་
པ་རོལ་འགྲོ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྲོ་མ་ལྟར་མི་བྱ་བར་བྱི་མ་ལྟར་
ཅི་འགྱུར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རིགས་པའི་ཆོག་མང་དུ་སྤྲོས་ཀྱང་བག་མེད་པར་
འཇུག་ན་དོན་ཚུང་ལ། ཆོས་ཉུང་དུ་ལས་མི་ཤེས་ཀྱང་གང་ཤེས་པ་ལ་འདོར་
ལེན་གྱིས་བསྐྱབ་ན་དོན་ཆེ་སྟེ། ཆོམས་ལས། གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་མང་དུ་
སྤྲོས་ཀྱང་ནི། །བག་མེད་མི་དག་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་ལྷགས་
རྩིས་གཞན་གྱི་ལྷགས་བགྱང་ལྟར། །དེ་དག་དགོ་སྤྱོད་སྤྲོལ་བ་ཐོབ་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་ཉུང་དུ་སྤྲོ་བྱེད་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ཆོས་ལ་སྤྱོད་

པ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒང་གཉི་ཟུག་སྒྲོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་དགོ་སྒྲོང་
སྐལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན། །དགོ་སྒྲོང་བག་ཡོད་ལ་དགའ་ཞིང་། །བག་མེད་པ་ལ་
འདིགས་ལྟ་བུ། །བདག་ཉིད་ངན་འགྲོ་ལས་འདྲེན་ཏེ། །འདམ་རྩ་བ་ལས་
ནི་སྒྲང་ཆེན་བཞིན། །དགོ་སྒྲོང་བག་ཡོད་ལ་དགའ་ཞིང་། །བག་མེད་པ་ལ་
འདིགས་ལྟ་བུ། །སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུག་པར་བྱེད། །རྒྱུད་གིས་སྒྲོན་ཤིང་
ལོ་མ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་
ཐར་པ་མངོན་བཞེད་ན། །ཡང་དག་ལྟ་ལ་གོམས་པ་དག་ཏུ་མངོད། །གང་ཟག་
ལོག་པར་ལྟ་བུས་ལེགས་སྤྱད་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་བཟད་
ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལས་གཉིས་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
དང་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་
པས། སྒར་བཤའ་པས་མཆོན་ནས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། མཛེངས་སྒྲུན་
དང་། ལས་བརྒྱ་པ་དང་། ཉོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་གི་རྒྱད་
སྒྲིང་རྣམས་དང་། གསུང་རབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བལྟས་ནས་ངེས་པ་ཤུགས་
དག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་གནད་གྱི་དོན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ།
གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ནི། སྒར་འདིག་ཉེན་འདི་དོན་གཉེར་
བཅོས་མ་མིན་པ་ཡོད་ལ། འདིག་ཉེན་སྤྱི་མའི་དོན་གཉེར་ཆིག་རྗེས་འབྲངས་
པའི་གོ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ། གོ་ས་འཕོས་ནས་སྤྱི་མའི་དོན་གཉེར་གཙོ་
བོར་སོང་ཞིང་། འདིག་ཉེན་འདི་ཞར་བྱུང་ཅམ་དུ་སོང་ན་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ།

འོན་ཀྱང་བརྟན་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེ་བྱུང་ནས་ཀྱང་འབད་དེ་སྦྱང་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ནི། གསུང་རབ་ནས་འཁོར་བའི་
 ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཕྱིར་སྤྲོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་
 འབྲུལ་གཞི་བྱས་པ་ཁ་ཅིག ། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཕུན་སུམ་
 ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པར་
 མི་རིགས་སོ་སྣམ་ན། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་
 དགོས་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་གཉིས་ལས། འཁོར་བའི་ལུས་
 ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཀྱང་གནས་
 སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་ཏེ། རྟོན་དེ་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་ལས་མཐར་
 དེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། ། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་
 འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བས་
 བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་
 ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱང་དང་དེའི་ཞིང་གི་འབྲོར་པ་དང་དེའི་འཁོར་རྣམས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དོ། ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་
 ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འཁོར་རྩལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང་།
 ། ཞེས་པར་ཕྱིན་དང་པོ་བཞིས་མངོན་མཐོ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་
 མང་པོ་ནས་དེ་དག་གིས་གཟུགས་སྦྱང་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།
 ། དེས་ན་རྣམ་མཁྲོན་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་སྦྱིན་པ་དང་

བཟོད་པ་སོགས་ཆེས་མང་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་དུས་རིང་པོར་བསྐྱབ་
པས་ན། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ཡང་ཆེས་ཕུལ་
དུ་བྱུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ནོ།

མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་འབྱུང་བ་ནི། སྒྲོང་འཇུག་ལས། མི་ཡི་བྱ་ལ་
བརྟེན་ནས་ནི། །སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
མིས་མཆོན་པའི་བདེ་འགོའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་མཆོ་བཀལ་བ་དང་ནམ་
མཁེན་དུ་འགོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་དུ་མར་བརྒྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུས་
དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །བདེ་འགོའི་
ལུས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་པ་རེ་བ་དང་
ལྟན་པས་ལམ་བསྐྱབས་ཀྱང་ས་ཆོད་ཆུང་བས་ན་ཡོངས་རྫོགས་ཤིག་དགོས་
ལ། དེ་ལ་ནི་དགོ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་
པར་བསྐྱང་བས་མི་ཆོག་པས་དགོ་སྒྲོང་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་སྐྱང་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག །ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱང་བ་
ནི་བདེ་འགོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་དེ་ནི་བསྟེན་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་འཐོབ་
པས་དཀའ་ལ་དོན་ཆུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་སོགས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
གཞན་དག །སོ་ཐར་གྱི་དགོས་པ་དག་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་དགོ་སྒྲོང་ནི་
ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་བར་དུ་མི་རུང་ཞིང་དགོ་བསྟེན་གྱི་རྟེན་ལ་ཡང་དག་བཅོམ་
པ་འཐོབ་ཏུ་ཡོད་པས་རྟེན་དེ་བསྐྱུགས་ཀྱི། དཀའ་ལ་དོན་ཆུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་
གིས་ཅི་བྱ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། བསྟེན་པའི་གནད་མ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅོལ་ཆེན་

པོར་ཞེས་པར་བྱས་ལ་སྒྲུལ་པ་འོག་མ་འོག་མ་ཏེན་དུ་བྱས་ཏེ་གོང་མ་གོང་
མ་སྒྲངས་ནས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱང་བ་ལ་འབྱས་
པར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྐྱང་བ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྐྱང་བ།

རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་
ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་ལྟར་
བའི་ཚུལ་བསམས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་སྒོ་ལོག་ནས་སྤྱི་མའི་བདེ་འགྲོ་
དོན་གཉེར་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱབས་འགོ་ཐུན་མོང་བ་དང་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་
ངེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲིག་པ་སྒྲོང་དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་པས་བདེ་འགྲོའི་གོ་
འཕང་འཐོབ་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཇིན་གྱི། སྐྱེས་
བུ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་
བ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་འབྲིང་
པས། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྐྱང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྟ་མའི་གོ་འཕང་
ཐོབ་ཀྱང་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱག་བསྐྱེད་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
བདེ་བར་འཇིན་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་ན་བདེ་བ་མེད་ལ་

སྒྲུབ་ཡང་ངན་འགྲོར་ངེས་པར་སྒྱུར་བས་མཐའ་ངན་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་
ན་དེ་མ་ཐག་གཡང་སར་སྒྱུར་བ་འགའ་གཡང་ཁ་ན་ངལ་བསོ་བ་བཞིན་ཏེ།
སྒྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདེ་འགྲོར་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ། །བདེ་བ་མང་
པོ་སྐྱུད་སྐྱུད་ནས། །ཞི་ནས་ངན་སོང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི། །ཡུན་རིང་མི་བཟད་
ནམས་སྐྱུ་སྒྱུར། །ཞེས་དང་། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་
འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡི། །ནང་དུ་ཞུགས་ནས་བསྟེ་བ་ཙམ་
ལ་བདེར་སེམས་ལ། །དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་མེད་རིམ་གྱིས་བརྒྱ་ཐག་ཏུ། །
འགྲོ་བ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་ཀུན་ཏུ་འབྲུམ་པར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་སོ།
།དེའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོ་དང་འབྲུ་བར་ཞིན་ཏུ་སྒྲོ་བར་བྱ་དགོས་
ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིམ་ཀྱང་། །དཔྱུལ་བ་དང་
མཚུངས་འཛིགས་བསྐྱེད་འབྱུང། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་རྣམས་ལ། །སྤྲིད་གང་
འཛིགས་པ་མི་བསྐྱེད་དགོན། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུད་པ་ལས་
ཀྱང་། འཁོར་བར་ཆགས་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་འཁོར། །ཞེས་
དང་། སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྷ་རི་ལྷར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་བའི་
འདུ་ཤེས་སྒྲེས། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་ཞིན་ཏུ་འཐུག་པོར་འབྱུང།
།རི་ལྷ་རི་ལྷར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འདུ་ཤེས་སྒྲེས། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་གཏི་
ཐུག་ཐུན་པ་ཞིན་ཏུ་སྐབ་མོར་འབྱུང། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་སྐྱུག་པ་བསྐྱོམ་པ་ཞིན་
ཏུ་རྣམ་འཕེལ་བ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་འདོད་ཆགས་མེ་སྟེ་ཞིན་ཏུ་འགྲོ་བར་འབྱུང།
།རི་ལྷ་རི་ལྷར་མི་སྐྱུག་བསྐྱོམ་པ་ཞིན་ཏུ་འཕེལ་བྱུང་བ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་འདོད་

ཆགས་མེ་ལྷེ་ཤིན་ཏུ་ཅེ་གཞིལ་འགྱུར། །ཞེས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྲིད་པའི་
 ཕུན་ཚོགས་ལ་བདེ་བར་འཇིན་པ་དང་། སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་
 གོམས་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། མི་སྤྱུག་པ་བསྒྲོམ་པ་གོམས་པར་
 བྱས་ན་དེ་དག་ལྷོག་ལ། མ་བསྒྲོམས་ན་གཏི་ཕྱག་དང་འདོད་ཆགས་འཕེལ་
 རྒྱས་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བར་གསུངས་པས་སྲིད་པའི་ཉེས་དམིགས་
 སྒྲོམ་པ་གནད་དུ་ཆེའོ།

དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་འབྱིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྦྱང་
 བ་ལ་བཞི། བསམ་པ་སྦྱང་བ་དངོས། དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད། དེ་ལ་ལོག་ཏོག་
 བསལ་བ། ཐར་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ།

བསམ་པ་སྦྱང་བ་དངོས་ལ་གཉིས།

ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ།།
 དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ཞེས་པ་ནི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ལས་དང་
 ཉོན་མོངས་གཉིས་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
 གིས་ཁམས་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། འགྲོ་
 བས་ཕྱེ་ན་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་འཕྲུལ་དུག་དང་། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མངལ་ལ་
 སོགས་པ་བཞིར་ཕྱང་པོ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི་བཅིངས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་
 པས་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་ཐར་པའོ། །དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་

གཉེར་བའི་སྒོ་འོ། །ཐར་བ་དེ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་འདུ་བྱེད་བྱང་ནས་ཞིག་བ་ལ་
མི་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་བ་རྣམས་དུས་གཉིས་བར་མི་སྟོད་བ་ནི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་བ་
སོགས་གྱི་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབད་བ་མེད་བར་གྲོལ་བའི་
སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་ན་མ་འོངས་བར་ཉིང་མཆམས་
སྒྲོར་བར་འགྱུར་བ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བ་
ལོག་པའོ།།

གཉིས་བ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། དཔེར་ན་སྐྱོམ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་
བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱང་བ་དེ་སྐྱོམ་པས་གདུངས་བ་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་བར་
མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་བ་བཞིན་དུ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉེ་
བར་ཞི་བའི་ཐར་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་འབྱུང་བ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤྱག་
བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་བས།
སྤིང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་འདོར་འདོད་གྱི་སྒོ་མ་སྐྱེས་ན་
སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་མི་འབྱུང་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། གང་
ལ་འདིར་སྒྲོ་ཡོད་མིན་ལ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་ལ་ཡོད། །རང་བྱིས་ལ་བཞིན་
སྤིང་བ་ནི། །འདི་ནས་འབྱུང་བའང་བྱ་བ་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ཐར་བ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། སྤྱག་བསྐྱེལ་
དང་ཀུན་འབྱུང་གི་སྐྱོན་ས་བསམ་བ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་གྱི་སྐྱོ་
ནས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
བསམ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། སྐྱུག་བདེན་བདེན་བཞིའི་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་
པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསྐྱོམ་པ་དངོས་སོ།།

དང་པོ།

སྐྱུག་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ནི།

ཀུན་འབྱུང་ནི་རྒྱ་དང་སྐྱུག་བདེན་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཀུན་
འབྱུང་སྐྱེལ། སྐྱུག་བདེན་འཕྲི་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
དོན་གྱི་རིམ་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པར། དག་སྟོང་དག། །འདི་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ།
།ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་ལ་སྟོན་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་སྟོག་སྟེ་
གསུངས་པ་ལ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་དོ། །དེ་
ཡང་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་
འདོད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ན་རྩ་བ་ཆད་པས་དེ་ཐར་པར་རི་ལྟར་
འཁྲིད། དེས་ན་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་མ་རིག་པའི་ལུན་པས་བསྐྱེལ་ནས་
འཁོར་བའི་ལུན་ཆོགས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གིས་བསྐྱེལ་པ་ལ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ།
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མིན་ན། །བྱིས་བྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འཇིགས་པ་
ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ནི་ཡང་དག་པར་ན་བདེ་བ་
མ་ཡིན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ། །ཞེས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཏུ་མ་གསུངས་ནས་

སྒྲུབ་བྱ་བསྐྱེད་དགོས་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཐོག་མར་གསུངས་སོ།
།དེ་ནས་རང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་སྐྱེད་བ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་བར་
འདོད་པ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་བསྒྲོག་དགོས་པར་མཐོང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱ་མ་བསྒྲོག་
ན་མི་སྒྲོག་པར་ཤེས་ནས། དེའི་རྒྱ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གསུངས་
སོ། །དེ་ནས་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་
ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་
དུ་ཤེས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཤེས་པ་སྒྲུབ་ཤིང་བདག་འཛིན་ཡང་
བསྒྲོག་བྱས་པར་མཐོང་བ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་
བྱ་བར་ཡི་དམ་འཆར་བས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་སྐྱུག་བདེན་བསྟན་པ་ན་ཐར་པ་ལ་འདོད་པ་སྒྲུབ་སྐྱུག་བདེན་གྱི་འོག་
ཏུ་འགོག་བདེན་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲུབ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་
ཞི་བའི་འགོག་པ་ལ་ཐོབ་ན་སྟེ་ཐར་འདོད་ཡོད་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་རོས་མ་ཐོན་ཅིང་། རྒྱ་དེ་བསྒྲོག་བྱས་སྟེ་མ་ཐོང་བས་འགོག་པ་མངོན་
དུ་བྱའོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་བྱར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐར་པ་
འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་འཛིན་པ་ན་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་
སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པས་ལམ་བདེན་ཐ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། རྟན་ཞི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། བདེར་
གནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲོད་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་

པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞིན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཏུ་ལན་
 དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་སྡོག་པའི་གནད་
 རྣམས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་ལ་
 ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་སྡོམ་ཡང་ཆེ་བས་རིམ་བཤེས་
 ལྟར་དུ་སློབ་མ་འབྲིང་དགོས་ཏེ། སྐྱུག་བདེན་བསམས་པའི་སློན་ནས་འཁོར་
 བ་ལ་ཞིན་ལོག་རྣལ་མ་ཞིག་མེད་ན། ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྲོ་
 བས་ཅི་བྱས་ཀུན་འབྱུང་དུ་འགྲོ་ལ། ཀུན་འབྱུང་བསམས་པའི་སློན་ནས་འཁོར་
 བའི་རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ན། འབེན་མ་
 མཐོང་བའི་མདའ་བརྟེན་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཆད་ཅིང་སྲིད་པ་ལས་
 གྲོལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་བརྩུང་ནས་ངལ་བ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་བྱ་སྐྱུག་ཀུན་མ་ཤེས་ན། དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་
 པའང་ངོས་མི་ཟེན་པས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡང་སྟོམ་པ་ཙམ་དུ་བྱད་པའི་ཕྱིར་
 རོ།

གཉེས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པ་དངོས་ལ་གཉེས། འཁོར་བ་སྤྱི་ལོ་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་བསམ་པ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པའོ། །

དང་པོ།

འཁོར་བ་སྤྱི་ལོ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ལ་གསུམ།

སྤྱུག་བསྐྱེལ་བརྒྱུད་བསམ་པ། སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱུག་བསམ་པ། སྤྱུག་
བསྐྱེལ་གསུམ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཞེས་སྤྱིངས་ལས། དེས་པ་འདོད་
བས་ཐོངས་དང་འཆི་བ་དང་། །ན་དང་ག་སོགས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དུ་མ་ཡི།
།འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་ལ་ནི་སྒྲིལ་མཛད་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲོམ་
པའོ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་སྒྲིལ་བ་བསྒྲོམ་པ་ནི། དེ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དུ་མའི་འབྱུང་
གནས་སུ་སེམས་པའོ། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་ནི། འདོད་བས་ཐོངས་པ་ལ་སོགས་
དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཞི་དང་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྐྱེལ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་དོ། །
བརྒྱུད་པོ་འདི་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་སྤྱུག་བདེན་དོས་འཛིན་པའི་སྐབས་
སུ་མདོ་སྟེ་དུ་མར་གསུངས་སོ། །འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་དམིགས་སྒྲོར་
སྒྲིང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ནི་ཆུང་དུ་འཛིན་སྐབས་སུ་བཞུགས་
པ་རྣམས་འདིར་ཡང་སྒྲུབ་བར་བྱ་ཞིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་རྒྱ་རྣམས་
ལ་ནི་སྒྲིང་མཐུ་ཡོད་ན་ངེ་ལྟར་གྲེས་པ་ལྟར་བསྐྱེལ་ལ་སྒྲིང་མཐུ་ཆུང་ན་ལྟར་
འཛིན་དོར་ནས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཙམ་བསྐྱེལ་བར་བྱའོ།
།འདི་རྣམས་དབྱུང་སྒྲོམ་ཡིན་ཀྱང་བསྒྲོམ་རྒྱུ་ལོ་དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་
གཞན་པའི་དགོ་མི་དགོ་ལྟར་མ་བསྟན་གང་ལའང་མི་བཏང་བར་སེམས་
དམིགས་པ་ལ་གློད་པ་སོགས་དགག། །གཉིད་རྒྱགས་དང་བྱིང་བའི་དབང་དུ་
ཡང་མི་བཏང་བར་ཞེས་པ་ཆེར་གསལ་ཞིང་དྲངས་པའི་ངང་ནས་བྱིང་ཆགས་

སྤྱུ་བསྐྱོམ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་སོགས།
 །ཡུན་རིང་དུས་སྤྱུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་
 བློ། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་
 པའི་དགོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་ཆུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་གྲངས་
 འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
 པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་
 ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་
 མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་
 བ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཆོས་ནི་དོན་དང་ཆོག་སྟེ་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ནི་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་དབྱེད་ཅིང་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་
 བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་གཉིས་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་དེ་
 ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ཞི་གནས་དངོས་སམ་
 དེ་དང་རྗེས་སྤྱུ་མཐུན་པ་ཞིག་དང་། དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་
 པའི་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེད་པ་འབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་དངོས་སམ་དེ་དང་རྗེས་
 སྤྱུ་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་
 པ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འམ་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཆོས་
འཛིག་ཏེན་པའམ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བྱར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཞི་
ལྷག་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་གཉིས་མ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་འོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ལས་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་
པ་ནི་ལྷ་ལས། སྐྱེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི། །སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་ཡི་དྲགས་
རྣམས་དང་། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་རྣམས་དང་། སྐྱོང་ལས་སྐྱེ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ནི་སྐྱེ་བ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་མང་པོ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་
བའོ། །སྐྱེ་བ་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི། །ཁམས་གསུམ་
གྱི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་
ངན་ལེན་དང་ལྡན་པས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་ལ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་མདོན་པར་འབྱུང་བ་ན་འང་ཉོན་
མོངས་པའི་སྤྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
སྟེ། མདོར་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བས་དགོ་བ་ལ་བཀོལ་བཟོད་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་ཡང་མེད། ཅི་འདོད་
འདོད་དུ་དབང་བསྐྱར་དུ་ཡང་མི་རུང་བའོ། །སྐྱེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་
སུ་གྱུར་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི། །ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་པས་དེ་ལ་

བཏེན་ནས་ཀྱི་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བར་
འགྱུར་བའོ། །སྐྱེ་བ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་ནི།
འཁོར་བར་སྐྱེས་པ་ན་ཆགས་པའི་ཡུལ་དང་སྤང་བའི་ཡུལ་དང་མོངས་པར་
འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་དུག་གསུམ་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་
རབ་རྩ་མ་ཞི་ཞིང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནས་བདེ་བ་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་
པས་སྒོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་ལུས་དང་སེམས་གདུང་བའོ། །སྐྱེ་བ་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་ནི། སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཐའ་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཞིང་། དེ་ཡང་མི་འདོད་ལ། དེས་ཀྱང་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཁོ་ན་སྤོང་བར་བྱེད་པའོ།

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་
དང་སྤྲོད་པར་སྐྱེ་ཞིང་། སྐྱེས་པ་དེས་ཀྱང་ན་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་དང་འཆི་བ་འདྲེན་ལ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་
ཚུལ་སེམས་བར་བྱེད་པའོ། །བྱེད་པར་དུ་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆེ། སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཇི་འདྲ་བ་སྤོང་བ་ནི། སྒོ་བ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས། ཞིན་རྩ་མི་བཟད་
བྲི་ང་མི་གཙང་བཅེར་བས་འགགས། །རབ་རྩ་དོག་པ་ཐུན་ནག་ཐེབས་པོར་
འདུག་པ་ཡི། །མངལ་གནས་དཔྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་དེ་ཞུགས་ནས། །ལུས་
ཡོངས་བསྐྱུམས་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་མནག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་ཡང་། མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས། མི་གཙང་
བ་རྣམས་པ་མང་པོས་ཡོངས་སུ་གང་བ། སྤྲིན་བྱའི་རིགས་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་

གནས། ཤིན་ཏུ་དྲི་ང་བའི་སྒོ་གཉིས་དང་ལྡན་ལ། རུས་པའི་བུ་ག་དང་ཁྱང་
བུ་ཕུག་དུ་མ་དང་ལྡན་ལ། གཅིན་དང་ཁྲད་པ་དང་ཁྲད་རྒྱས་དང་རྒྱང་གི་
ཆོག་པ་གྱི་ལྡན་ལྡན་ཅན་དུ་ཕོ་བའི་འོག། ཁོང་ཀའི་སྟངས་ན་ཁ་ནི་སྐལ་ཆོག་པ་
ལ་བལྟས། རྒྱབ་ནི་སྟོ་བའི་པགས་པ་ལ་བསྟན་ཏེ། ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་ཟླ་
མཆན་འབྱུང་བས་ནི་བརྟ། མ་ཡིས་ཟས་གྱི་རྣམ་པ་སོའི་སྤང་བ་གཉིས་གྱིས་
ཞིབ་མོར་བྱས་ཤིང་མིད་པར་མིད་པ་ནས། འོག་ནས་ཁའི་མའི་དྲི་མ་དང་ཁ་
ཆུས་བརྒྱན་ལ། སྟངས་ནས་ཁྲད་རྒྱས་སྐྱགས་པ་སྐྱགས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཟས་
གྱི་རོ་ཁོང་ནས་སྟེ་བའི་བུ་ག་ནས་འབྱུག་པས་ནི་བསྐྱེད་ཅིང་། རྒྱར་རྒྱར་ཕོ་
དང་མེར་མེར་ཕོ་དང་ནར་ནར་ཕོ་དང་གོར་གོར་ཕོ་རྒྱང་ལག་འབྱུས་པའི་
རོ་ཕོར་ཡོངས་སུ་འབྱུར་བར་འབྱུར་ཞིང་། ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་དང་འབྲམ་
པ་ནི་ཤ་མའི་སྒོད་གྱིས་དགྱིས། སྐབས་ཕྱི་ས་བཞིན་དུ་དྲི་ང་བ་མནམ་པ་མི་
བཟད་པ་ཐུན་གནག་འབྲང་བར་ནི་ཡན་མན་རྒྱ། ཟས་གྱི་རོ་ཁ་བ་དང་སྐྱར་
བ་དང་རྒྱབ་པ་དང་ལན་ཚུ་དང་ཆ་བ་དང་བསྐྱ་བ་མེ་སྟག་ལྟ་བུ་དག་གིས་
ནི་རེག། སྤྲིན་གྲོལ་མ་བཞིན་མི་གཙང་བའི་ཁུ་བས་ནི་གསོ། མི་གཙང་བ་
སྐྱགས་པ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་འདམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་སོང་། སྟོག་གི་དབང་ཕོ་ནི་
མི་བརྟན། མའི་ལུས་གྱི་ནང་གི་མེས་ནི་ཀུན་ནས་གདུང་ཀུན་ཏུ་གདུང་ཡོངས་
སུ་གདུང་། ཆ་ཀུན་ཏུ་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆ། བསྐྱེག་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེག་ཡོངས་སུ་
བསྐྱེག་ཅིང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྒྱབ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བ་སྤྱོད་བར་འབྱུར་རོ། ཁི་ལྟ་ཁི་ལྟར་དེའི་མ་གཡོ་བ་དང་ཀུན་ཏུ་

གཡོ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཅིང་བ་ལྲས་བཅིངས་
 བ་དང་མེ་མ་སྐྱར་གྱི་དོང་དུ་བརྟུག་པ་ལྟ་བུར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་
 དྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དཔེ་བྱ་བར་དཀའ་བ་སྤྱོད་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མས་བས་ཏ་ཅང་མང་ཉུང་དུ་
 རྩོས་པ་དང་ཏ་ཅང་སྐྱུམ་པ་རྩལ་པ་གྲང་བ་ཆ་བ་ལན་ལྟ་ཆེ་བ་སྐྱུར་བ་མངར་
 བ་ཁ་བ་ཆ་བ་ཏ་ཅང་བསྐྱེལ་བའི་བས་བས་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། ཏ་
 ཅང་བརྟུག་པ་དང་མགྲོགས་པ་དང་མཆོང་བ་དང་རྒྱལ་བ་དང་མེད་ཉུང་ན་
 འདུག་གམ་ཅོག་ཅོག་པོར་འདུག་ན་ཡང་མངལ་ན་གནས་པ་ལ་གཞོད་པར་
 གསུངས་ཤིང་། ཐོ་བས་བཀའ་ལོང་ཀས་བརྟེན་ནས་བཅིང་བ་ལྲས་བཅིངས་
 བའམ་གསལ་ཤིང་གིས་བརྟུགས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །

མངལ་ནས་བཅོམ་བའི་ཆེ་དང་སྤྱི་རོལ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 ཡང་། སྤོབ་སྤྱོངས་ལས། དེ་ནི་རིམ་གྱིས་ཉིལ་མར་བཅོར་སྐྱུད་སྤྱི་བ་ཡིས། །
 བཅོར་བ་ལྟར་བྱས་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཉེ་བཅས། །འོན་ཀྱང་མོད་ལ་དེ་སྤོབ་
 མི་འདོར་གང་ཡིན་པ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉེ་བར་སྐྱུད་པའི་རྣམ་པར་མཐོ་བཅོམས་
 མོད། །མི་གཙང་དེ་ནང་གནས་བཅས་འགྲེ་བའི་ལུས་དེ་ནི། །མངལ་གནས་
 རྩོན་པས་དགྱིས་ཤིང་བྱི་ང་མི་བཟད་ལྟ། །གཟེར་བས་གཞོད་པ་བདོ་དེ་མ་
 རྩོན་ཞིག་པ་ལྟར། །སྐྱུག་ལ་སྐྱུག་པ་བཞིན་དུ་སྤོབ་གྱི་དཔེ་པས་སྤོབ་། །ཞེས་
 གསུངས་པའོ། །ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས། དེ་ནས་
 དེ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ནས་གཅིན་གྱི་གནས་རུལ་བ་

ལྟར་བ་འབྲེང་བ་མི་བཟད་པ་དྲི་ང་བ་མནམ་པ་ཐུན་གནག་མཐོང་ན་ཞིན་ཏུ་
འདྲིགས་སུ་རུང་བ་ཕྱི་ས་དང་གཅིན་གྱིས་བསྐྱོས་པ་དྲི་མི་ཞིམ་པའི་དྲི་མ་
དང་ཁྱག་དང་ཚུ་མེར་ཅན་ཏྱག་ཏུ་འཛག་པའི་མའི་སྒོར། སྒོན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རླུང་གིས་རྒྱང་པ་ནི་གྲེན་དུ་བསྟན། མགོ་པོ་ནི་
ཐུར་དུ་བསྟན། ལག་པ་གཉིས་བསྐྱམས་པ་ན་རུས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གཉིས་
གྱིས་གཟིར། གྱུན་ཏུ་གཟིར་ཡོངས་སུ་གཟིར་ཞིང་། སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་
བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་གིས་ལུས་གྱི་
ཡན་ལག་མ་གསར་པ་ལྟ་བུ་བཟེ་རེ་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒོན་པོར་གྱུར་ལ་ལུས་
གྱི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོ། མངལ་གྱི་དྲི་མ་ཞིན་ཏུ་བཅོག་པས་ནི་ལུས་
གཡོགས། སྐྱོམ་པས་མཚུ་དང་མགྱིན་པ་དང་སྒྲིང་ནི་བསྐྱམས་ཏེ། རོག་པ་
དང་ཉམ་ང་བ་མི་བཟད་པར་གནས་པ་དེ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་སྒོན་གྱི་
ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རླུང་གིས་ལུལ་བ་ན་དགའ་དགའ་
ལྟར་རི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རླུང་མ་ལ་ཅི་
དྲག་པོའི་རེག་པ་ཅན་ལྟ་བུའམ་ལག་པའམ་གོས་གྱིས་རེག་ན་རལ་གྱིས་
བཅད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་
པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཕྱོང་བར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཞིང་། བ་ལང་
པགས་པ་བཤུས་པ་ལ་སྒོག་ཆགས་གཞན་གྱིས་ཐོས་པ་དང་། མཛེ་ཅན་
ལུས་ཆོས་པ་ལྟག་གིས་བྲབས་པ་ན་སྐྱག་བསྐྱེལ་དྲག་པོ་ཕྱོང་བ་བཞིན་དུ།
བཅས་མ་ཐག་པ་དེ་པང་དུ་སྒྲངས་པ་སོགས་དང་ཆ་བ་དང་གང་བས་རེག་པ་

ན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་ལ་ཐུག་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྱིར་བར་
གསུངས་སོ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་པོ་འདི་དང་ཐ་མ་
ལ་ནན་ཆེར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་དགོས་པས། སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

ཀྱ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་ལྟ་ལས། གཟུགས་བཟང་པོ་ཡོངས་
སྤྱ་ཉམས་པ་ནི། རྟེན་པ་གཞུ་ལྟར་དུ་དགྲ་བ་དང་མགོ་སྤྱ་བའི་མེ་རྟོག་ལྟར་
དཀར་བ་དང་དབྱེད་པ་དང་གདན་ལྟར་གཉེར་མས་ཁེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་
ལང་ཆོ་ཉམས་ནས་མི་སྐྱུག་པར་འགྱུར་བའོ། །མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སྤྱ་ཉམས་
པ་ནི། འདུག་ན་ས་སྤྱ་ཐག་པ་ཆད་པ་འདྲ་བ་དང་ལངས་ན་ཤིང་རྩ་གནམ་
དུ་འདོན་པ་འདྲ་བ་དང་སྤྱ་ན་ལྡིབ་ཅིང་འགོ་ན་འབྲུབ་པ་སོགས་བྱེད་པའོ། །
དབང་པོ་ཡོངས་སྤྱ་ཉམས་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དང་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱན་པ་ལ་
སོགས་པའི་མཐུ་བྱི་བའོ། །ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྤྱེད་པ་ཡོངས་སྤྱ་ཉམས་པ་ནི།
བཟང་བའུང་ལ་སོགས་པ་འདྲུ་དཀར་ཞིང་གཞན་ཡང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ལ་ཡོངས་སྤྱེད་པར་མི་རྣམས་པའོ། །ཆེ་ཡོངས་སྤྱ་ཉམས་པའི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ནི། ཆེ་པལ་ཆེར་བཟད་པས་སྤྱར་དུ་འཆི་བ་ལ་སྤྱོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཀྱ་བས་ཀྱ་བྱས་
ན་ཆོད་ཡོལ་གྱུར་ན། །སྤྱོད་པོ་གནམ་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་བཅོམ་པ་བཞིན། །ཀྱ་
བས་འཁོགས་ན་འཛིགས་བཅས་ཁང་རྩལ་འདྲ། །ཀྱ་ལས་འབྱུང་བ་བྱུང་བ་

སྐྱུར་དུ་སྐྱོས། །བྱད་མེད་སྐྱེས་པའི་ཆོག་ས་རྣམས་ཀྱི་བས་སྐྱེས་ས། །འབྲི་ཤིང་
སྐྱེ་ལའི་ནགས་ལ་རྒྱུང་དམར་བཞིན། །ཀྱི་བས་བཙོན་འགྲུས་ཅལ་དང་ཤུགས་
འཕྲོག་སྟེ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདམ་དུ་བྱིང་བ་བཞིན། །ཀྱི་བས་གཟུགས་
སྐྱུག་གཟུགས་ནི་མི་སྐྱུག་བྱེད། །ཀྱི་བས་གཟི་བརླིང་འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་སྟོབས་
འཕྲོག་ །ཀྱི་བས་བདེ་བ་འཕྲོག་ཅིང་བརྟམས་པར་བྱེད། །ཀྱི་བས་འཆི་བྱེད་ཀྱི་
བས་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག་ ཅེས་གསུངས་སོ། །སྐུན་སྤྱི་ཞལ་ནས་འཆི་བའི་
སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་ཡུན་སྤང་། ཀས་པ་འདི་ག་སྐྱུག་གསུང་ངོ་། །ཀ་མ་བའི་ཞལ་
ནས། ཀས་པ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་འོང་བས་དྲག །དུས་གཅིག་ལ་འོང་ན་
བསྐྱེད་ཐབས་མེད་གསུང་ངོ་།

ན་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྟ་ལས། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་
འགྱུར་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཤ་ཁུ་བགས་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སོ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་
དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་འཕེལ་ཞིང་དེ་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཁྱུ་ལ་
སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཆ་མི་མཉམ་པར་ཤས་ཆེ་རྒྱུ་དུ་འབྱུགས་པས་
ལུས་ལ་གདུང་བ་བསྐྱེད་ཅིང་དེས་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་ཉིན་
མཆན་འདའ་དགོས་པའོ། །ཡུལ་གྱི་འོངས་སྟོན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་འདོད་པ་
ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ནད་ལ་གཞོན་ཟེར་ནས་འདོད་བཞིན་དུ་
སྐྱུང་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ལམ་ཡང་གང་འདོད་པ་རྣམས་བྱར་
མེད་པའོ། །ཡུལ་གྱི་འོངས་སྟོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
སྐྱུང་དགོས་པ་ནི། སྐྱེད་དང་བཟའ་བཏུང་སོགས་ཡི་གར་མི་འོང་བ་ནན་གྱིས་

སྐྱུང་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསྐྱེད་པ་དང་མཆོན་གྱིས་འབྲུགས་པ་
 སོགས་ཀྱི་དབྱུང་རྩ་བ་པོ་རྣམས་བསྟེན་དགོས་པའོ། །སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་
 འབྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། རྒྱ་མི་འཆོ་བར་མཐོང་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་
 བསྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཞིབ་དུ་སེམས་པའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་
 བརྒྱ་མང་དང་རྒྱ་ཐེབས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་གཙུག་ཏེ་མི་ཡིས་རི་
 དྲགས་བཞིན། །རྒྱ་དང་ན་བས་བཅོམ་པའི་འགྲོ་ལྟོས་ལ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་
 རི་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤོད་ཅིག །དཔེར་ན་དགུན་སྐྱུང་རྒྱུང་དང་ཁ་བ་ཆེ། །རྩ་
 ཤིང་གེལ་བ་ནགས་སྐྱུན་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག །དེ་ལྟར་རྒྱ་འདིས་འགྲོ་བའི་
 མདངས་འཕྲོག་ཅིང་། །དབང་པོ་གཟུགས་དང་སྟོབས་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །
 རྩོམ་འབྲུ་རྩོམ་ཆེན་ཐ་མར་ཟད་པར་བྱེད། །རྒྱ་ནི་རྟག་དུ་འགྲོ་བ་བརྟན་པར་
 བྱེད། །གཞོན་པ་བྱེད་ཅིང་སྐྱུག་ལ་སྤང་བར་བྱེད། །ཡོངས་སུ་གདུང་བྱེད་
 མཁའ་ལས་ཉི་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་སྐྱུང་སྐྱུག་པ་
 ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་འབྲུལ་བ་དང་། ཅ་འཛིང་སྐྱུག་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་དང་འབྲུལ་བ་དང་། འཁོར་སྐྱུག་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་འབྲུལ་བ་
 དང་། ལུས་སྐྱུག་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་འབྲུལ་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་དཔག་པོ་སྤྱོད་བསྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཡིད་སྦྱོར་བར་མ་
 གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་སེམས་པའོ། །སྤྲུལ་བཞི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་འགྲོ་
 ཚུལ་ནི། ཕུན་ཆོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་འབྲུལ་བར་མཐོང་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་

བའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས་ཀྱང་། འཆི་དང་འཕོ་དང་འཆི་འཕོ་དུས་བྱེད་
ལ། །པངས་ཤིང་སྐྱུག་པའི་སྐྱེ་བོ་ཏྲག་ཏུ་འབྲལ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཞིང་ཕྱད་པར་
འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞིང་ལས་ལོ་འབྲལ་འདྲ་ཞིང་སྤྱང་རྒྱན་མཚུངས། །འཆི་བ་
དབང་ཡོད་པ་དག་དབང་མེད་བྱེད། །འཆི་བས་འཕྲོག་བྱེད་ཚུ་བོས་ཤིང་དེད་
བཞིན། །མི་ནི་གཉིས་མིན་གྲོགས་མེད་གཅིག་ཕྱར་འགྲོ། །རང་ལས་འབྲས་
བུ་ལྡན་པས་དབང་ཡང་མེད། །འཆི་བས་སློག་ཆགས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་འཛིན་
ཏེ། །འབྲུང་པོའི་ཆོགས་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་སྤོན་བཞིན། །སྐྱ་ལ་མཁའ་ལྗིང་སྤང་
ཆེན་སེང་གེ་འདྲ། །རྩ་ཤིང་འབྲུང་པོའི་ཆོགས་ལ་མེ་དང་མཚུངས། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

མི་སྐྱུག་པ་དང་ཕྱད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསམ་བ་ལ་ཡང་ལྟ་སྟེ། དག་ལྟ་
བུ་དང་ཕྱད་པ་ཅ་མ་གྱིས་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། དེས་
ཆད་པས་གཅོད་པའི་འཛིགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་མེད་པ་སྟེ་གཏམ་ངན་པས་འཛིགས་པ་དང་། ཉམ་ང་བཞིན་དུ་འཆི་བས་
འཛིགས་པ་དང་། ཆོས་ལས་འགལ་བས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་འགྲོར་སོང་
གིས་དོགས་ནས་འཛིགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སེམས་བའོ། །སྐྱུག་པ་དང་བྲལ་
བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསམ་བ་ཡང་ལྟ་སྟེ། ཆེས་པངས་པའི་གཉིན་ལ་སོགས་པ་
དང་བྲལ་བ་ན་དེས་སེམས་ལ་སྤྱང་ན་སྐྱེ་བ་དང་། དག་ཏུ་སྐྱེ་སྐྱགས་འདོན་པ་
དང་། ལུས་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཞིང་འདོད་
པས་ཡིད་གདུང་བ་དང་། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་མ་ཆང་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་སེམས་

པའོ། །འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ཡང་ལྷ་སྟེ། སྐྱུག་
 པ་དང་བྲལ་བ་དང་འདྲའོ། །འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པ་ནི་སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་
 སྟོན་ཐོག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཚོང་བྱས་ཀྱང་ཁེ་སྟོགས་མ་ཐོན་པ་སོགས་ཏེ།
 གང་ལ་རེ་བ་དེ་འབད་ནས་བཅའ་ཡང་མ་རྟེན་པས་ཡི་ཆད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 ལོ། །མདོར་ན་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་བསམ་པ་ཡང་ལྷ་སྟེ། མདོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་།
 མདོན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པའོ།
 །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཉི་བར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་འདི་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་བྱི་
 མ་པན་ཆད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་འདྲེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱང་པོ་གྲུབ་
 ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ན་ཁྱ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའོ། །གསུམ་པ་དང་
 བཞི་པ་ནི། སྐྱུག་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་དེའི་གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་
 དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པའོ། །ལྷ་པ་ནི། ཉི་བར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་གྲུབ་ཅུ་མ་གྱིས་འདུ་
 བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱ་མའི་
 གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཞིབ་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པར་
 བྱའོ།

ཉི་བར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་འདི་རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་རྣམས་མ་ཞིག་

མ་སྒྲིམ་ན་ཐར་པ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུ་རྣམས་མ་སྒྲིམ་མེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་
འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་སྒྲིམ་ཐབས་མེད་པས་ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་གང་དུ་འབྱུག་ཀྱང་བསམ་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་སྒྲིམ་བ་ཡང་
དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་གོ་བ་རྣམས་དག་བཅུ་ཉེ། དེ་ནས་རིང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་
གྱིས་སྒྲོའི་འགྱུར་བ་དྲག་པོ་འདོན་དགོས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྒྲུག་
བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ལོགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས་རིགས་དྲུག་གང་དུ་སྒྲིམ་པན་
ཆད་ན་ཆད་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ནི་ན་རྒྱ་ཞིག་ན་
བ་ཡིན། འཆི་རྒྱ་ཞིག་འཆི་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མི་འོས་པ་ཞིག་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱུང་
བ་མིན་འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན། འཁོར་བར་གནས་རིང་
ལ་དེ་ལས་མ་འདས། རང་ཅག་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ན་སྒྲིམ་བ་སྒྲོང་དགོས། དེ་ལ་
རྒྱ་སྒྲོང་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་ན་ན་འཆི་སོགས་གྱི་སྒྲུག་
བསྐྱེད་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དྲུག་བསམ་པ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་གྱི་འགྲེལ་པར་
བདུན་གསུངས་པའི་ཐ་མ་ནི་སོ་སོའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པས་འདིར་དྲུག་
བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་
ན་པ་མ་ལ་སོགས་པ་གཉིན་རྣམས་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་དབྱར་འགྱུར་ཞིང་

དག་རྣམས་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕ་བུར་འགྱུར་ཞིང་བུ་ཕར་
 འགྱུར་བ་དང་མ་ཚུངས་མར་འགྱུར་ཞིང་ཚུངས་མ་མར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་རིམ་
 བ་བཞིན་འཕྲོས་ནས་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟན་རུང་བ་ཡི་མེད་པ་
 ཟླེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཕ་ནི་བུ་ཉིད་མ་ནི་ཚུངས་མ་ཉིད། །སྐྱེ་བོ་དགར་གྱུར་པ་
 ཡང་བཤེས་ཉིད་དང་། །ཕྱོག་པ་ཉིད་དུ་མཆི་བས་དེ་སྦྲད་དུ། །འཁོར་བ་དག་
 ར་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དག་
 གཉེན་ཕན་ཚུན་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་སྟེ། དབུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། དེ་
 ཞིག་ཅིག་ན་དག་ཡང་མཛའ་བོར་འགྱུར། །མཛའ་བོ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་དགར་
 ཡང་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གྲང་ནི་བར་མར་འགྱུར། །བར་མ་དེ་ཉིད་གྲང་
 ནི་དག་བོར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་མཛའ་བཤེས་འགྱུར་བར་རིག་ནས་ནི། །སློ་
 གོས་ལྡན་པས་ནམ་ཡང་ཆགས་མི་བྱ། །གཉེན་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
 རྟོག་དག །བསྐྱོག་ནས་དགོ་ལ་ཅི་བདེར་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བསྐྱོམས་ནས། དག་གཉེན་ལ་རིས་སུ་བཅད་ནས་ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་
 ཟླེ་བ་བཀག་སྟེ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སློ་གཏད་ས་གང་ཡང་མེད་པར་བལྟས་
 ལ་སློ་བར་བྱའོ།

ངོམས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་ནི། དེ་ངེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་
 ཡི། །འོ་མ་འཐུངས་ཏེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་
 བ་པས། །དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་བརྟུང་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་དེ་
 རེས་གྲང་སྤར་མའི་བྱ་ཞོ་རི་ཅམ་འཐུངས་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་ཐར་པའི་ལམ་

ལ་མ་བསྐྱབས་ན་ངེ་ཅམ་འཕྱང་བར་འགྱུར་བ་སེམས་པའོ། །འདི་ནི་མཆོན་
པ་ཅམ་སྟེ་འཁོར་བའི་ཐུན་ཆོག་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་འདི་མ་སྟོང་བྱ་བ་མེད་
པའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ཡིད་སྟོོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྟོོད་པ་
ནི་ཡིད་ཆེ་མ་པའི་སྤྱིར་ཡིན་ན། སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ནི་ངེ་ཅམ་ལོངས་སྟོོད་ཀྱང་
ཆེ་མ་པ་མེད་པས་སྤྱི་སྤྱིར་སྤྱིད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ཀྱང་འཁོར་
བར་རིང་དུ་འབྱུངས་ཏེ། བདེ་བ་དེ་དག་གིས་ཆ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་མོད་པའི་
སྐྱག་བསྐྱལ་གིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་བ་རྣམས་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྟོང་བར་
འགྱུར་རོ། །བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ཇི་ལྟར་མཛེ་ཅན་སྤྱིན་བྱས་ཉིན་པ་ནི། །
བདེ་བའི་དོན་དུ་མེ་ལ་ཀྱན་བསྟོན་ཀྱང་། །ཞི་བར་མི་འགྱུར་དེ་ཉིད་འབྲ་བར་
ནི། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་པའང་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། བར་
སྤྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། །ཉིན་གཅིག་བཞིན་
དུ་བསྟོན་པ་དང་། །མང་དུ་བསགས་པས་མི་ངོམས་ན། །དེ་ལས་ནད་ཆེ་གང་
ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། སྟོོབ་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། འགྲོ་བར་ལན་བརྒྱར་མ་སོན་
འགྲོ་དེ་གང་ཞིག་ཡོད། །སྟོོན་ཆད་ལན་མང་མ་སྟོང་བདེ་བ་དེ་གང་ཞིག །རྩ་
ཡབ་དཀར་མཛེས་ལྟ་བུའི་དཔལ་གང་མ་ཐོབ་པ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཡོད་ན་
འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་འཕེལ། །སྟོོན་ཆད་ལན་མང་མ་སྟོང་སྐྱག་བསྐྱལ་དེ་
ཡོད་མིན། །འགྲོ་བར་གང་གིས་ཆེ་མ་འགྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་མེད། །གང་གི་
སྟོོར་མ་ཉལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་མེད་ན། །འོན་ཀྱང་ངེ་ལྟར་འཁོར་བ་པ་ལ་
ཆགས་བྱལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ།།

གཞན་ཡང་སྤྱངས་བསམ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ན་ནི་ཤིན་
 ཏུ་སྒྲིབ་པ་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱུལ་བ་ན། །ཟངས་ཁྱུན་བསྐྱོལ་བ་
 གང་འབྱུངས་པ། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཆུ་ལ་ཡང་། །དེ་ཡི་ཚད་ཅམ་ཡོད་མ་
 ཡིན། །ཁྱི་དང་ཕག་ཏུ་གྱུར་བ་ན། །མི་གཙང་བ་ནི་གང་ཟོས་པ། །རི་ཡི་རྒྱལ་
 བོ་ལྷན་པོ་ཡི། །ཚད་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་འགྱུར། །མཛེའ་བཤེས་རབ་ཏུ་
 བྲལ་བ་ཡིས། །འཁོར་བའི་གནས་སུ་གང་དུས་པ། །མིག་གི་མཆི་མའི་ཐིགས་
 བ་ཡི། །སྒོད་དུ་རྒྱ་མཚོ་རུང་མ་ཡིན། །ཕན་ཚུན་དག་ཏུ་ཅོད་པའི་ཕྱིར། །
 མགོ་བོ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ། །སྤྱངས་ན་དེ་ལྟར་མཐོ་བ་ནི། །ཚངས་པའི་
 འདྲི་གཏེན་ལས་ཀྱང་ཐལ། །སྤིན་བྱར་གྱུར་ཅིང་རབ་བཤེས་པས། །ས་ལུང་
 ཟོས་པ་གང་ཡིན་པ། །འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་དུ། །དེ་ཡིས་བཀང་ན་ཤིན་ཏུ་
 འགོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། །སྒོད་
 གྱིས་འདོད་རྒྱས་དོན་མེད་ཆུད་གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་གང་དྲན་
 བྱས་ཏེ། །དེ་རིང་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་ཚོལ་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །བཅས་འདིར་
 བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་ཆོམ། །སྒོད་ཀྱིས་འདོད་རྒྱས་དོན་མེད་ཆུད་
 གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་གང་དྲན་བྱས་ཏེ། །གཏུ་འི་བྱེ་སྙེད་མཉེས་
 བར་མ་བྱས་ཤིང་། །འདི་འདྲའི་གསུང་གང་སངས་རྒྱས་ལས་མ་ཐོས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། །སྤིང་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་
 དོན་མེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། །སྤྱིང་ནས་སྤྱར་ལྟར་ལུས་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དྲན་པར་བྱ། །ད་དུང་ཡང་མ་འབད་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་

བའི་ཚུ་ལ་བསམས་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྐྱུན་སྒྲིའི་ཞལ་ནས། རྫོ་པོ་
སྐྱོན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཅི་འདྲིའི་ལུས་ཤིག་སྒྲངས་པ་ལ། ད་རེས་བཞིན་
དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བྱེད་མ་སྤྱོད་བས་འབྱུང་དགོས་གསུང་བ་དང་། གསང་
ཕུ་བའི་ཞལ་ནས། འཁོར་བ་འདིར་གན་བྱབ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་འདི་
ཉམས་ལ་རེ་མ་བབ་གསུང་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་སྒྲ་མ་སྐྱེས་གྱི་བར་དུ་བསམ་དགོས་
ཤིང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་རྒྱན་སྐྱུན་དུ་བསྐྱེད་དགོས་སོ།།

ལུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ་ནི། རེ་རེའི་བདག་ཉིད་རུས་
པའི་ཕྱང་པོ་ནི། །སྐྱུན་པོ་མཉམ་པ་སྦྲེད་ཅིག་འདས་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ལུས་སྒྲངས་ནས་དོར་བའི་རུས་པ་མ་གོད་ན་སྐྱུན་
པོ་ལས་ཀྱང་མང་བའོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི།
མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ལྷག་ཆིག་གུ་ཅམ། །རི་ལུས་བགྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་
མི་འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །འདི་སྒྲ་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་མ་བྱས་
པའི་གྲངས་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། འདིའི་འབྲེལ་བར་མདོ་བྱངས་པ་ལས།
དག་སྒྲོང་དག །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱ་
ལྷག་གི་ཆིག་གུ་ཅམ་གྱི་རི་ལུ་ཐོགས་ཏེ། འདི་ནི་བདག་གི་མའོ། །འདི་ནི་
བདག་གི་མ་དེའི་ཡང་མའོ་ཞེས་འདོར་བར་བྱེད་ན། དག་སྒྲོང་དག །ས་ཆེན་
པོ་འདིའི་འཇིམ་པ་ནི་ཆེས་སྒྲར་འཇོད་པར་འགྱུར་གྱི། མི་རྣམས་ཀྱི་མ་བརྒྱད་
པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་རང་གི་མ་ནས་དེའི་མ་ལ་སོགས་པའི་མ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་

པ་སྟོན་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་ལས་ཀྱང་མའི་སྤྱུག་མཐའ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་སྟོ་བའི་རྒྱུར་འབྱུར་ལུགས་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས། གང་ཆེ་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་ཡང་། རྩོག་མའི་རྒྱ་ནི་སྒྲུང་མིན་པ། །དེ་
ཆེ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱས་པར། །མཐོང་ནས་གང་ལ་འདྲིགས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། འདིས་ནི་རྒྱུན་དཔག་གིས་མི་ལང་
བའི་ཆང་ཆིང་གིས་ཆེས་རྒྱ་བར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་
ཆེན་པོ་ལ་རྟག་ཏུ་སྟོ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ཚུལ་བཞིན་གྱི་རྣམ་
པ་བསྟོམ་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱའོ།

ཡང་དང་ཡང་དུ་མཐོང་པམན་དུ་འབྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི། བརྒྱ་གྲིན་འདྲིག་
རྟོན་མཆོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟེང་ལྟུང་།
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བྱན་
ཉིད་དུ་འབྱུར། །མཐོང་རིས་བུ་མོའི་རུ་མ་རྟེན་པ་ལ། །རེག་པས་བདེ་བ་ཡུན་
རིང་སྟོང་ནས་སྤྲུལ། །དཔྱལ་བར་འཐག་གཅོད་དབང་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི།
རེག་པ་ཞིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །རྟེན་པའི་རེག་པས་ནེམས་པར་
བདེ་བཟོད་པ། །ལུན་པོའི་སྟོ་ལ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ནི། །སྤྲུལ་ཡང་མེ་ལྷུང་
རོ་སྤྱགས་རྒྱ་བ་ཡིས། །སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་བཟོད་པོག་སྟུང་བཀྲིད་འཆལ་ལོ། །
མཐོང་རིས་བུ་མོས་འབྲོངས་ཞིང་དགའ་བ་དང་། །རྣམ་པར་མཛེས་ཆལ་སོན་
པར་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ། །འདབ་མ་རལ་གྱི་འབྲུ་ཆལ་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །རྟེན་
ལག་རྣ་བ་སྤྲུལ་གཅོད་འཐོབ་པར་འབྱུར། །དལ་གྱིས་འབབ་པར་སྤྲུལ་བུ་མོ་ནི།

།གཞི་མཛེས་གསེར་གྱི་པར་ལྟ་ཞུགས་ནས། །སྒྲུབ་ཡང་དཔྱལ་བའི་ཆུ་
བོ་རབ་མེད་ལ། །ཆ་ཤིས་བཟོད་སྒྲགས་ཆུ་ཆོན་འདུག་འཆལ་ལོ། །ལྟ་ལྟལ་
འདོད་བདེ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། །ཆངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་
སྒྲུབ། །མནར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་ཤིང་གྱུར་བ་ཡིས། །སྒྲུག་བསྐྱལ་རྒྱན་མི་འཆད་
བ་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །ཉི་མ་ལྷ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་གྱི། །འོད་གྱིས་འཛིག་
ཏེན་མཐའ་དག་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ། །སྒྲུབ་ཡང་ཐུན་གནག་སྒྲགས་ཏུ་ཕྱིན་གྱུར་ནས། །
རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུངས་པའང་མི་མཐོང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཐག་
བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གསུམ་ནི་རིམ་བུར་བསྐྱུས་འཛོམས་དང་
ཐིག་ནག་དང་ཆ་བ་གསུམ་ན་ཡོད་དོ། །མཐོ་རིས་བྱ་མོས་འགྲོངས་བ་ནི་ལྟའི་
བྱ་མོས་བསྟེན་པའོ། །ལྟ་ལྟལ་འདོད་བདེ་ཞེས་བ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡན་
ཆད་གྱི་འདོད་ལྟའི་ལོ། །ཉི་མ་དང་ལྷ་བའི་འོད་ནི་ཏེན་དང་བཏེན་བ་མ་སྤྱེ་བར་
འཛིག་ཏེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་བཤད་བ་སྟེ། །སྤྱེ་ན་དེ་གཉིས་གྱི་གཞལ་མེད་
ཁང་གི་འོད་དོ། །འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་མཐོ་ས་ནས་དམའ་སར་འགྲོ་
བའི་ཆུ་ལ་ཐམས་ཅད་བསམས་ནས་སྤིང་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱ་སྟེ། །སྤིང་བའི་ཐུན་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐའ་རྒྱད་པས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདུལ་
བ་ལུང་ལས། །བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛིང་ཅིང་། །མཐོན་པོ་རྣམས་གྱི་
མཐའ་ལྟར་འགྱུར། །སྤྱད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་སྟེ། །གསོན་པའི་མཐའ་ནི་
འཆི་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲོགས་མེད་པའི་ཉེས་བ་ནི། །དེ་ལྟར་ནོངས་པར་འགྱུར་འཆལ་བསོད་

ནམས་ནི། །རྣམ་གསུམ་མར་མེད་སྒྲུང་བ་རབ་བཞེས་ཤིག། །གཅིག་ཕུ་ཉི་མ་
 ཟླ་བས་མི་བརྩི་བའི། །ཕུན་གནག་མཐའ་ཡས་ནང་དུ་འཇུག་འཆའ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའོ། །འོངས་པར་འགྱུར་བ་འཆའ་བ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་
 ལྟར་འཆི་དགོས་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བཞེས་
 ཤིག་ཅེས་པའོ། །བསོད་ནམས་གསུམ་ནི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་དགོ་བའམ་སྦྱིན་པ་
 ལས་བྱུང་བ་སོགས་གཞི་གསུམ་མོ། །ཕུན་གནག་མཐའ་ཡས་པ་ནི་མ་རིག་
 པའི་ཕུན་པའོ། །གྲོགས་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ལུས་འདི་
 གཅིག་ཕུ་བྱུང་བ་ཡང་། །ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཤ་རུས་དག། ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་
 འགྲེས་འགྱུར་ན། །མཛའ་བ་གཞན་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྟོས། །སྦྱེན་གཅིག་ཕུ་སྦྱེ་
 འགྱུར་ཞིང་། །འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་འཆི་སྟེ། །སྒྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེས་གཞན་མི་
 ལེན་ན། །གོགས་བྱེད་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 དེ་ལྟར་བྱུག་ནི་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། །འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་བྱ་ས་མེད་པ་དང་།
 དེའི་བདེ་བ་ལ་རྩི་ཅམ་སྦྱད་ཀྱང་ངོམས་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་
 པ་ནས་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་
 རུང་བ་ནི། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ལུས་འདོར་བའོ། །ཕན་གཞོད་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་
 བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། དེས་པ་མེད་པའོ། །ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་
 མི་རུང་བ་ནི། མཐོང་མན་དུ་འགྱུར་བའོ། །འགྲོགས་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་
 བ་ནི། གྲོགས་མེད་པར་འགྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། །ཡང་ཡང་ཉིང་མཆམས་
 སྦྱོར་བ་སྟེ། སྦྱེ་བ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་མི་མངོན་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེས་ནས་ཀྱང་

བསམ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན། ཤོལ་མིག་གམ་
འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཆ་བ་དེ་ལ་ཚུ་བསིལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་བར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ནི།
འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེ། འདི་ནི་ནམ་ཞིག་པ་ན་ཡང་སྐྱུག་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་འགྱུར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །དེ་ཡང་ཆོར་བ་དེ་ཁོ་ན་མ་
ཡིན་གྱི། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་གཞན་རྣམས་
དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བའི་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །འབྲས་ཆ་བས་གདུངས་པ་དེ་ཚུ་ཚུལ་སོགས་པའི་འགྱུར་
བྱེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་སྤང་བ་ན་ཆེས་སྐྱུག་བསྐྱེད་བ་བཞིན་དུ། ཆོར་བ་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྐྱེས་པ་ཅམ་ནས་ལུས་སམ་སེམས་གདུང་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཏེ། མཁལ་མའི་ཟུག་གཟེར་བཞིན་
ནོ། །དེ་ཡང་ཆོར་བ་གཅིག་ཤུ་མིན་པ་ནི་སྤར་ལྟར་དོ། །རེག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་
དང་མ་སྤང་བའི་དུས་ཀྱི་འབྲས་ཆ་བ་ལྟ་བུ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོར་
བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ལོ། །འདི་ཡང་ཆོར་བ་གཅིག་ཤུ་ལ་མི་བྱ་བ་ནི་སྤར་ལྟར་དོ། །འདི་ནི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤར་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ན་ཀྱན་ཏུ་
འགྲོ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་
ཆགས་པ་རྒྱས་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་ན་ཁོང་ཁྱོད་འཕེལ་བ་དང་། བདེ་

སྐྱུག་གང་ཡང་མིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དུ་གཏོགས་པའི་ལུས་ལ་མི་རྟག་པ་
 ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པས་གཏི་ཟུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་
 ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་མར་འགོ་བ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 ལ། ཞེ་སྤང་གིས་ནི་འདིར་ཕྱི་ངན་སོགས་དང་ཕྱི་མར་ངན་འགོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 བསྐྱེད་ཅིང་། གཏི་ཟུག་གིས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 གཉིས་ཀ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའོ། །དེས་ན་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་དུ་བསྐྱས་ལ་འདོད་ཆགས་དགག། །ཆོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཕྱང་པོ་
 འདི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཟུག་རྩ་སྤྱང་བར་
 བསམས་ལ་ཞེ་སྤང་དགག། །ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་བྱད་
 ཅིང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྐྱས་ལ་གཏི་ཟུག་དགག་སྟེ། ཆོར་བ་
 གསུམ་དུག་གསུམ་ཀྱི་རྒྱར་མི་གཏོང་བའོ། །དེ་དག་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་
 ས་དང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཞུགས་
 པའོ། །དཔེར་ན་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱིར་བ་ནི་ཁུར་དེ་རི་ཅམ་འཁུར་དགོས་པ་དེ་
 ཅམ་དུ་བདེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོའི་ཁུར་ཡང་རི་སྤྱིད་
 བཟུང་དགོས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱང་པོ་འདི་ལ་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་འདྲ་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་ན། ཆོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ད་སྟེ་མེད་པའི་སྐྱབས་
 རེ་བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྒོ་སྒྲོལ་ཆོགས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་མ་བསྐྱེད་པས་
 བ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་སྐྱུག་

བསྐྱེད་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྐྱོ་བ་མང་དུ་བསྐྱོམ་མོ།

གཞན་ཡང་ཆགས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ད་ལྟའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ནི་
པལ་མོ་ཆེ་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱིར་བཏོས་པ་ལ་བདེ་བའི་སྒོ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱད་
བསྐྱེད་བསལ་བ་ལ་མ་བསྐྱོས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ། དཔེར་
ན་འགྲོ་བླགས་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་བ་ན་བསྐྱད་པས་བདེ་བའི་སྒོ་འགྱུར་བ་དེ་སྤྱི་
མའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆེ་རིམ་ནས་འགགས་པའི་ཆོ། བདེ་བ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པར་
སྤང་བ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བ་ནི་མིན་ཏེ། སྤང་ཡང་བསྐྱད་བླགས་
ན་སྤྱི་མ་ལྟར་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བའི་རྒྱ་
ཡིན་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རིམ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་རེ་འཕེལ་
དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ། འགྲོ་འདུག་དང་ཉལ་བ་དང་བཟའ་བཅུང་དང་ཉི་མ་དང་
གྲིབ་མ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་རིམ་ཅམ་རིང་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅམ་དུ་བདེ་བ་རེ་
འཕེལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ། རིང་བླགས་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་
པར་སྤང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས། དགའ་བོ་
འཆག་པ་དང་འདུག་པ་དང་འབྲེང་བ་དང་ཉལ་བའི་སྐྱོད་ལམ་དག་ཀྱང་སོ་སོ་
སོ་སོར་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་པས་སྐྱོད་ལམ་དེ་
དང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་བརྟགས་ན། གལ་ཏེ་འཆག་པས་ཉི་མ་འདའ་བར་
བྱེད་ཅིང་འབྲེང་བར་མི་བྱེད་འདུག་པར་མི་བྱེད་ཉལ་བར་མི་བྱེད་ན། དེས་
འཆག་པ་དེ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སོ་སོར་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་བླག་པ་ཉིད་
དང་རྩལ་པ་ཉིད་དང་མི་བཟད་པ་ཉིད་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་སོ་སོར་སྐྱོང་

བར་འགྱུར་གྱི། འཆག་པ་དེ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བར་ནི་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོད་ལམ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
ནས། དགའ་བོ། འོན་ཀྱང་སྒྲོད་ལམ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་དང་དེ་རྒྱན་བཅད་
བའི་ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེད་གསར་བ་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་
ཤེས་འབྱུང་སྟེ། དགའ་བོ། འབྱུང་བ་ན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་འདི་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ།
འགག་པ་ན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་འགག། །འབྱུང་བ་ན་ཡང་འདུ་བྱེད་དག་
ཉིད་འབྱུང་ལ། འགག་པ་ན་ཡང་འདུ་བྱེད་དག་ཉིད་འགག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། འཕེལ་བཞིན་པ་ཡི་བདེ་བ་ལ། །དི་ལྟར་
བརྒྱུག་པ་མཐོང་གྱུར་པ། །དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེད་འཕེལ་བཞིན་ལ། །བརྒྱུག་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉེས་པ།

སོ་སོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ།

དུག་ཡོད་པ་ལས། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི་བཤད་ཟིན་
རྟོ། །མི་ཡི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ནི། བཤེས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་དང་ཆ་གང་གི་རེག་པ་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བ་དང་ཆོལ་འགོ་དང་ངལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་གཞན་ཡང་སྒྲེ་
ག་ན་འཆི་སོགས་བདུན་ནི་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་
ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། ངན་འགོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ། །མི་རྣམས་ལ་
ཡང་ཡོད་པར་སྤང་། །སྐྱུག་བསྐྱེད་གཟིར་བས་དཔྱུལ་བ་མཆུངས། །དབུལ་

བས་གཤེན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །འདི་ཡི་དུད་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡང་། །མཐུ་
ལྡན་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུ་མེད་ལ། །རྣམ་པར་གཞོན་ནིང་འཆོ་བ་དག །ཚུ་ཐོ་
སྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དབུལ་བ་ལས་གྱུར་དང་། །གཞན་དག་ཆོག་མི་
ཤེས་ལས་བྱུང་། །ཡོངས་ཆོལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་བཟད་དང་། །ཐམས་ཅད་
འཁུ་ནིང་གསོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཆོག་ལ་ཡིད་
ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཏེ། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་སྒྲིམ་སོ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཉིས་
ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས།
ལྟ་མིན་དག་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྤང་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ཆེ། །དེ་དག་སྟོ་དང་ལྡན་ནའང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྨྲིབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་
བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་
འགྱོར་མི་བཟོད་པའི་སྤྲལ་དོག་གིས་ཡིད་གདུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་དང་
འཐབ་པ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་མ་སྟོང་
བ་དང་། དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྨྲིབ་པ་ཅན་ཡིན་
པས་རྟེན་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་བྲན་པ་ཉིར་གཞག་ལས་
དུད་འགྲོར་གསུངས་ལ། རྣམ་འགྱོར་སྟོན་པའི་ས་ལས་ལྟའི་འགྲོ་བར་བཤའ་
དོ།

ལྟའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། །འདོད་ལྟ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
གསུམ་སྟེ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་ལྟང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། །སྤྲོ་གོང་བའི་སྐྱུག་

བསྐྱེད་དང་། བཅད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་གསོད་པ་དང་སྤྱི་བདེན་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འཆི་འཕོ་བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་ནི། མཐོ་རིས་ན་ཡང་
བདེ་ཆེན་དེ་དག་གི། །འཆི་འཕོའི་སྤྱི་བསྐྱེད་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེ། །དེ་ལྟར་
བསམས་ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཟད་འགྱུར་མཐོ་རིས་སྤྱད་དུ་སྤྱོད་
མི་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་བསྐྱེད་འདོད་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱད་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ། འཆི་ལྟས་ལྟ་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་
བྱུང་བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱུང་ངོ། །འཆི་ལྟས་ལྟ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྤྱི་བསྐྱུར་བ་དང་། །སྟན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཉོག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
དང་། །གོས་ལ་ངེ་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་ནི། །སྤྱོད་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་
ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྤྱོད་བྱེད་འཆི་ལྟས་ལྟ། །ལྟ་ལྟ་ལ་གནས་
པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །ས་སྤྱོད་མི་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དག་ །སྤྱོད་
བར་བྱེད་པའི་འཆི་ལྟས་རྣམས་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་འོག་
མར་ལྟུང་བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་ནི། ལྟ་ཡི་འཛིག་ཉེན་དག་ནས་འཕོས་པ་ལ། །གལ་
ཉིད་གོ་བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་མ་འགའ་མེད་ན། །དེ་ནས་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་ཡི་དྲགས་
དང་། །དཔྱལ་བར་གནས་པ་གང་ཡང་བྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ངོ། །སྤྱོད་པའི་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་
པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་
ལྟའི་བྱ་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ན་སྤྱོད་པར་འགྱུར་
ཞིང་། །གཞི་དེ་ལས་སྤྱི་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པའོ། །བཅད་

ཅིང་དལ་ལ་གསོད་པའི་སྒྲུག་བསྐལ་ནི། ལྷ་རྣམས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་འཐབ་པ་
ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འཆད་པ་དང་ལུས་དལ་བ་དང་གསོད་པའི་སྒྲུག་
བསྐལ་སྤོང་སྟེ། མགོ་བཅད་ན་ནི་འཆི་ལ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བཅད་ཅིང་དལ་
བ་རྣམས་ཕྱིར་སྒྲེའིང་འཆོའོ། །སྒྲུགས་པ་ནི། ལྷ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་
རྣམས་འབྲུགས་ན་ལྷའི་བྱ་ཆེས་མཐུ་ཆུང་བ་རྣམས་རང་གི་གནས་ནས་སྒྲོད་
པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་སྦྱོད་ལྟ་ནི་གང་
ཡིན་པ། །དེ་ལ་འང་བདེ་བའི་སེམས་མེད་དེ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རིམ་
བཏབ་པའི། །ནང་གི་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་གྱུར་པ། །གང་ཞིག་སེམས་གཡེངས་
གྱུར་པ་དག །དེ་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །གཡེང་མེད་སེམས་ལ་སྐྱད་ཅིག་
ཀྱང་། །དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། །རྣམ་གཡེང་དགྲུགས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན། །རྣམ་ཡང་ཞི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱུང་བཅས་འབར་བས་བྲབ་པ་ཡི། །མེ་
ནི་ཤིང་དང་བཅས་དང་མཆུངས། །ཞེས་དང་། །ནད་གསོས་ཡུན་རིང་མ་ལོན་
པའི། །ནད་པས་མི་འཕྲོད་ཐོས་དང་མཆུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁམས་
གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྒྲུག་བསྐལ་དེ་དག་མེད་
ལ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་ལ། །འཆི་འཕོ་བ་
དང་གནས་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པས། །དེ་དག་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་ནི་
སྒྲུག་བསྐལ་བའོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། །གང་ཞིག་གཟུགས་
ཅན་གཟུགས་མེད་པའི། །སྒྲུག་བསྐལ་སྒྲུག་བསྐལ་ལས་འདས་ཤིང་། །ཉིང་
འཛིན་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །བསྐྱལ་པར་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས། །དེ་

ཡང་ཤིན་ཏུ་ངེས་གྲོལ་མིན། །དེ་ལས་སྒྲར་ཡང་ལྷུང་བར་འགྱུར། །ངན་འགྲོའི་
སྒྲུག་བསྐལ་བ་སྒྲོང་ལས། །འདས་པ་ལྷ་བྱར་བྱང་བྱར་ལ། །འབད་ཀྱང་རི་
ལྷར་རིང་མི་གནས། །མཁའ་ལ་སྒྲིང་བའི་བྱ་དང་མཚུངས། །བྱིས་པའི་སྟོབས་
བྱིས་མདའ་འཕངས་ལྷར། །དེ་ནི་ལྷུང་བའི་མཐའ་ཅན་ཡིན། །མར་མེ་རིང་
དུ་འབར་བ་དག། སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པ་ལྷར། །འདུ་བྱེད་ཡོངས་འགྱུར་
ཞེས་པ་ཡི། །སྒྲུག་བསྐལ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཙེས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྷར་རིགས་ལྷའམ་བྱག་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྒྲུག་
བསྐལ་བསམས་ནས། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ན་དེ་ལྷར་འཁོར་
བའི་རྒྱ་གང་གིས་བྱས་སྒྲུལ་དུ་རྒྱ་ལ་རྟོག་པ་འབྱུང་བས།

གཉིས་པ།

ཀུན་འབྱུང་གི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་པ་ལ་གསུམ།

ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་ཚུལ། དེས་ལས་གསོག་ཚུལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་
མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།

འཁོར་བ་འགྱུབ་པའི་རྒྱ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་།
ཉོན་མོངས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མེད་ན་སྒྲར་བསགས་ཀྱི་ལས་

བགྲང་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱན་དང་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ས་བོན་གྱིས་སྒྱ་གུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ལས་ལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པས་སྒྱག་བསྐལ་གྱི་སྒྱ་གུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་ལས་སྒར་བསགས་མེད་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་གསར་དུ་བསགས་ནས་ཕྱང་པོ་སྤྱི་མ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤོང་པའི་སྤོང་ལས་རྣམ་བཞག་པའི། །ལས་གཞན་འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་བྱད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྤོང་པ་ནི། །ཡོད་ན་སྒར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ན་རབ་རྟུ་མ་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་རྟུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་སྤྱེས་པ་ན་སེམས་རྒྱུད་རབ་རྟུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་བརྟུ་ལས། འདོད་ཆགས་ནི། ཕྱིའམ་ནང་གི་ཡུལ་སྒྱག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རས་ལ་སྦྱུ་ཁྱུགས་པ་དབྱུང་དགའ་བ་བཞིན་དུ། འདི་ཡང་རང་གི་དམིགས་

བ་ལ་ཞེན་ཅིང་མཆེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དང་དབྱེ་ལ་དཀའ་བའོ། །ཁོང་ཁོ་
 བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་དང་མཆོན་དང་ཆེར་མ་སོགས་
 སྤྱད་བསྐྱེད་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་
 སེམས་རྩལ་ལོ་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་བྱ་བར་སེམས་པའོ། །ང་རྒྱལ་ནི།
 འཇིག་ལྷ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱིའམ་ནང་གི་མཐོ་དམན་དང་བཟང་ངན་ལ་དམིགས་
 རྣམ་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པའོ། །མ་རིག་པ་
 ནི། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་གི་རང་བཞིན་ལ་སློ་མི་
 གསལ་བས་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི། བདེན་པ་སོགས་
 གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་པའོ། །འཇིག་
 ཆོགས་ལ་སྟུ་བ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ང་དང་ངའི་
 ཞེས་བདག་དང་བདག་གིར་སྟུ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །དེ་ལ་
 འཇིག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཆོགས་པ་ནི་དུ་མ་ཡིན་པས་འདིས་གང་ལ་སྟུ་
 བའི་གཞི་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ཆོས་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟག་པ་དང་གཅིག་
 ཕྱའི་གང་ཟག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དུ་འཇིག་ཆོགས་ལ་སྟུ་བ་
 ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །མཐར་འཇིག་པའི་སྟུ་བ་ནི། འཇིག་སྟུས་གང་བཟུང་
 བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་པའམ་འདི་ནས་སྤྱི་མར་ཉིང་
 མཆོམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཆད་པར་སྟུ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ།
 །སྟུ་བ་མཆོག་ཏུ་འཇིག་པ་ནི། འཇིག་སྟུ་དང་མཐར་སྟུ་དང་ལོག་སྟུ་གསུམ་གང་
 རུང་དང་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྟུ་བ་པོའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་

ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་
བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི། འཆལ་ཚུ་ལ་སྒྲོང་བའི་ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་།
ཆ་བྱད་དང་ཚུ་ལ་དང་ལུས་དང་དག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་
ཞུགས་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་
སྒྲིག་པ་འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་
འབྱེན་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི། ཆེ་སྒྲ་
ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་ཅེས་སྒྲུར་པ་འདེབས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་
དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ནོ། །ཉོན་མོངས་བཙུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
པའི་ས་དང་ཕྱང་པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་གྱི་བཤའ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཤའ་
པའོ།

གཉིས་པ་རི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་ནི། འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་སོ་སོར་
འདོད་པ་ལྟར་ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་བསྒྲོགས་པ་ལ་ཐུན་པ་ཅུང་ཟད་བབ་སྟེ་
ཐག་པའི་གནས་ལུགས་མི་གསལ་བ་ན་དེ་ལ་སྒྲུལ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་
ལྟར། ཕྱང་པོའི་གནས་ལུགས་གསལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་
ལས་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འཁྱུལ་བ་སྒྲེ་ལ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་
སྒྲེ་འོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། འཛིག་ལྟ་ཉིད་ཉོན་མོངས་གྱི་རྩ་
བའོ། །དེ་ཡང་འཛིག་ལྟས་བདག་ཏུ་བརྒྱུང་བ་ན་རང་གཞན་སོ་སོ་བར་རིས་
སུ་གཙོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བཅད་ནས་རང་གི་སྒྲོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་

གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྒྲུང་འབྱུང་ཞིང་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཁེངས་པ་
 ཡང་སྐྱེ་ལ། བདག་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་ཅིང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་
 དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་པ་ངན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྐྱེའོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་དེས་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་
 དང་བདེན་བཞི་དང་དགོན་མཆོག་སོགས་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ལོག་
 ལྟ་འཇུག་ལ། ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་
 དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་
 ལས་འཛིན་དང་སྒྲུང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་
 ཅད་འབྱུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་དུག་ལས། ཉེན་ནི། ཉོན་མོངས་
 པའི་བག་ལ་ཉལ་ལོ། །དམིགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་
 དུལ་རྣམས་སྒྲུང་བའོ། །འདུ་འཛིན་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་གྲོགས་ངན་
 པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པའོ། །བཤད་པ་ནི། ཆོས་ལོག་པ་མཉན་པའོ། །གོམས་པ་
 ནི། སྒྲོན་ཉོན་མོངས་པ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི།
 སྐྱུག་མི་སྐྱུག་གི་མཆོན་མ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་
 པ་སོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དོ།

བཞི་པ་ཉེས་དམིགས་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་ན། དང་པོར་སེམས་ཀྱན་
 རས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་
 དང་། བག་ལ་ཉལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་མཐུན་གྱི་ཉོན་མོངས་མི་

འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོན་པ་དང་། ཆེ་
འདི་དང་བྱི་མ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་།
ཡིད་མི་བདེ་བ་སྦྱང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་འབྲུག་པར་
བྱེད་པ་དང་། བྱང་འདས་ལས་རིང་དུ་དང་། དགེ་བ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་
པ་དང་། འོངས་སྦྱོད་ལས་ཉམས་པ་དང་། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སོང་བ་ན་ཡིད་
ཁུམ་པ་དང་། དགའ་བ་དང་མི་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། བྱོགས་མཆོམས་
ཀུན་ཏུ་མི་སྟན་པ་འཕེལ་བ་དང་། སྟོན་པ་དང་སྤང་མ་སོགས་དམ་པས་སྦྱོད་
པ་དང་། འགྲོད་བཞིན་དུ་འཆི་ལ་ཉི་ནས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་ཞིང་རང་གི་དོན་
མི་འཐོབ་པའོ། །མདོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་
འཇོམས་སེམས་ཅན་འཇོམས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇོམས། །ཉམས་བཅས་
རྟེན་པས་དམན་ཞིང་སྤང་དང་དེ་བཞིན་སྟོན་པས་སྤང། །ཚོད་པ་མི་སྟན་དེ་
ནི་གཞན་དུ་མི་ཁོམ་གནས་སུ་སྐྱེ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉམས་པས་ཡིད་ལ་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཞེ་
སྤང་སྦྱོད་སོགས་དབྱ་རྣམས་ནི། །རྐང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔའ་
མཛེངས་མིན་ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱན་བཞིན་བྱས།
།བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ། །དགའ་མགུར་བདག་ལ་གཞོན་བྱེད་
པ། །དེ་ལ་མི་ཁྱོ་བཟོད་པ་ནི། །གནས་མིན་བཟོད་པ་སྤང་པའི་གནས། །གལ་
ཏེ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་རྣམས། །ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དབྱར་ལངས་ཀྱང་། །དེ་
དག་གིས་ཀྱང་མནར་མེད་པའི། །མེ་ནང་བྲིད་ཅིང་འཇུག་མི་བྱས། །ཉོན་

མོངས་སྟོབས་ཅན་དག་འདིས་ནི། །གང་དང་མཉམ་ན་རི་རབ་ཀྱང་། །ཐལ་བ་
 ཡང་ནི་མི་ལུས་པ། །དེར་བདག་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་འདོར། །བདག་གི་ཉོན་
 མོངས་དག་པོ་གང་། །དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར། །དག་གཞན་ཀུན་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས། །ཡུན་རིང་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པར་རིམ་གྲོ་བསྟེན་
 བྱས་ན། །ཐམས་ཅད་པན་དང་བདེ་བྱེད་ན། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བསྟེན་
 བྱས་ན། །སྤྱིར་ཞིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་གཞོན་པ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཉེས་
 དམིགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། ཉོན་མོངས་སྟོང་
 བ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་མཆན་ཉིད་དང་གཉིན་པོ་དང་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་རྣམས་ཤེས་དགོས། ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོན་དུ་བཞུགས་
 དགྲར་བཟུང་། ཉེས་དམིགས་མ་ཤེས་ན་དགྲར་མི་གོ་བས། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་
 དང་། སྟོན་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་མདོན་པ་མཉན། མ་མཐའ་ནའང་
 བྱང་པོ་ལྗེ་རབ་བྱེད་མཉན་ལ། ཅུ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ངོ་ཤེས་
 པར་བྱས་ནས་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཅ་ན། འདི་
 དེ་ཡིན་ཨང་ཁོ་བྱང་ངོ་སྟུང་དུ་ངོས་བཟུང་གིན་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པ་ཡིན་
 བོ་གསུང་བ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ།

དེས་ལས་གསོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

བསག་པར་བྱ་བའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་རིམ་གསོག་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམས་པའི་ལས་
སོ། །དང་པོ་ནི། གུན་ལས་བརྟམ་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་གྱི་ལས་ཏེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐྱེལ་
བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིད་གྱི་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་པ་དེས་
གུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ། མཛོད་ལས། ལས་ནི་སེམས་
པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་
ངག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་རིག་
བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་འདོད་པ་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀག་ནས། ལུས་
ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ལ་བཞེད་པས་ལས་
གཉིས་ཀ་སེམས་པར་བཤད་དོ། །སྦྱིར་ལས་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་
གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དང་པོ་གཉིས་སོ། །དགོ་བའི་ལས་ལ་ཡང་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ལས། འདིར་ཟག་བཅས་དང་དེ་ལ་ཡང་འཕགས་

པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་འདྲིར་བྱེ་
 མའོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་ལ།
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་
 སོ། །མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་
 དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། བསོད་
 ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
 ཁམས་ན་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྒྲིན་རྒྱུའི་ལས་ཁ་ཅིག་མི་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་
 ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་གཡོ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མར་
 ས་གཞན་དུ་སྒྲིན་རྒྱུའི་ལས། ས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲིན་པས་མི་གཡོ་བ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །ལས་རྣམས་སྒྲིན་ཕྱིར་
 མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་གསོག་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་
 ལས་བསྐྱེད་ཅིང་གསོག་པ་ཡོད་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་རྒྱན་ཞུགས་དང་
 ཕྱིར་འོང་གིས་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོའི་འཁོར་བར་
 འཕེན་པའི་ལས་ནི་འཕགས་པས་གསོག་པ་མི་སྲིད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས།
 འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་བྱེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་
 མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། །མཁས་མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་

མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་རི་སྤྱིད་དུ་རང་ཉིད་གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་
ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ནི་ལས་ཉོན་
གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསལ་དུ་མི་
གསོག་སྟེ། མི་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སྟོབས་ཚུང་དུ་བརྟུང་བ་ལྟར། རྒྱན་ཞུགས་
དང་སྤྱིར་འོང་གིས་ཀྱང་བདག་འཛིན་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་། སྤྱོད་བར་རྣམ་
འགྱུར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་འཁོར་བར་འཕེན་
པར་བྱེད་པའི་ལས་གསོག་པ་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་མན་ཆོད་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་ལྟའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བ་དེས་སྒྲི་
གསུམ་པོས་སྒོག་གཅོད་སོགས་མི་དགོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་ཁམས་གྱི་དགོ་བ་སྐྱིན་པ་གཏོང་
བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་སོགས་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་གྱི་ལས་དང་།
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ནི་གནས་སོགས་
བསྐྱོམ་ན་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སྤྱིད་པའི་ཐུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་
ནས་ཐར་པ་འདོད་པའི་འདུན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དགོ་བའི་ལས་
དུ་མ་བསྐྱབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
དཔྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པ་དགོ་བའི་ལས་

རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཚོགས་ལམ་པ་
 དང་སྤྱོད་ལམ་པས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་རང་དགའ་བ་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་།
 བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་དཔྱེད་པའི་
 ཞེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་རྣམས་ནི་སྤྱིར་པ་སྤྱི་མ་ལ་
 སྤྱིར་པའི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཅིང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་
 དམིགས་རྣམ་འགལ་བར་འཇུག་པས་འཕེན་བྱེད་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
 རང་དགའ་བ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཡང་སྤྱིར་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་འབྱུང་
 དངོས་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པས་ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྐྱུས་པར་བཞག་གོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་གང་དག་
 ཡང་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་པ་སྤྱིར་པའི་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་པས་བར་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ལམ་སྤྱིར་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཅིའི་སྤྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་
 བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་བའི་
 སྤྱིར་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ཡང་འབྱུང་བའི་ལུས་དང་
 དག་དང་ཡིད་གྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པས་དེའི་
 སྤྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས། དེ་
 ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགོ་བའི་ལས་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྤྱིར་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་
 མ་ཐུན་པར་གསུངས་པས། བསམ་པ་འདི་དང་བདག་མེད་པའི་ཞེས་རབ་

བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་
ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྐྱེད་
པ་སྤྱན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་མ་ཆེད། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་མ་དབྱད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གཉེས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ནི། ཞིང་གི་
མ་སྤུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་ཀྱུན་འབྱུང་རང་དགའ་བར་འགྲོ་
བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།

ལས་གསོག་པ་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་གསོག་
པ་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཕྱིར་གསོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་
བདེ་བ་དང་། །ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་བདེ་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ནས་ཉིང་རེ་འཇིན་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བའི་བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
ལ་གཉིས་ལས། གཙུ་བོར་མ་ཤི་ཅ་མ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་བདེ་བའི་ཕྱིར་
དུ་དམིགས་ན་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་
མའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་གཙུ་བོར་དམིགས་ན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
གསོག་གོ། །ཉིང་རེ་འཇིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བའི་བདེ་བ་ལ་གཙུ་བོར་
དམིགས་ན་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནས་དང་པོའི་བར་དུ་སྐྱེ་
བའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་པ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་ཚོར་
བ་བདེ་བས་བྱང་ཡིད་སྤྱན་ནས་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པའི་དོན་དུ་ལས་འདུ་

བྱེད་ན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ནས་སྲིད་ཅིའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་མི་གཡོ་བའི་
ལས་གསོག་སྟེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
རིགས་པས་སྲིད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་ཐར་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་
གསུམ་དགོ་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་འཁོར་བ་ལ་ཇེ་རིང་དང་ཐར་བ་ལ་
ཇེ་ཉེར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ།

འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ལྟ།

འཆི་བའི་རྒྱུ། འཆི་བའི་སེམས། རྫོད་གང་ནས་སྐྱུད་པ། ཞི་ནས་བར་
དོ་འབྱུབ་ལུགས། དེ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། ཆེ་བད་པས་འཆི་བ་ནི། སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཇི་སྟར་འཕངས་
པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་བད་ནས་འཆི་བ་སྟེ་དུས་ལ་བབ་ནས་འཆི་བའོ། །བསོད་
ནམས་བད་ནས་འཆི་བ་ནི། ཡོ་བྱད་མེད་ནས་འཆི་བ་སྟེ་བྱུ་ལོ། །ཡང་བ་མ་
སྤངས་པས་འཆི་བ་ནི། ཆེ་མ་བད་པར་འཆི་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེན་དགུ་མདོ་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་བས་ཆོད་མི་བེན་པར་བ་བ་དང་། མི་འཕྲོད་པ་བ་
བ་དང་། སྒྲ་མ་མ་ཁྱ་བར་བ་བ་དང་། མ་ཁྱ་བ་སྟོར་བསགས་པ་འབྱིན་པར་
མི་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་བསྐྱགས་པ་དང་། སྒྲན་སོ་སོར་མི་བསྟེན་པ་དང་།
གོམས་པ་དང་མ་གོམས་པ་མི་ཞེས་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་འགོ་བ་དང་།
མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པའོ།།

གཉིས་པ་འཆི་བའི་སེམས་ནི་གསུམ་ལས། དགོ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་
པར་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་གཞན་གྱིས་དྲན་དུ་བརྟུག་པ་ཡང་རུང་
སྟེ། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་འབྱུང་བའི་
བར་དུ་སེམས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའོ། །དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་བྲེད་པའི་གང་
ཟག་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་གཞན་གྱིས་དྲན་པར་བྲེད་ཀྱང་རུང་
སྟེ། སྒོན་གང་ལན་མང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེས་སེམས་དེ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་ལ་གཞན་ནི་བརྟེན་པར་
འགྱུར་ངོ། །གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པར་གོམས་ན་ནི་དང་པོར་གང་དྲན་པ་དེ་
ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་སེམས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་གོ། །དགོ་བ་བྲེད་པ་
ནི། ཐུན་ཁོང་ནས་སྤང་བར་འགོ་བ་དང་འབྲེལ། འཆི་བའི་དུས་ན་དེ་ལ་མི་
ལམ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མི་སྤྲུག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་
བ་དང་། བདེ་བར་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ། འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་མི་འབྱུང་ངོ། །ལས་ལེགས་པར་བྲེད་བྲེད་པ་རྣམས་གྱི་ནི་
གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཆ་བས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ།།

མི་དགོ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་དྲན་པའམ་
གཞན་གྱིས་དྲན་དུ་བརྟུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆགས་སོགས་གྱི་མི་དགོ་བ་དྲན་པ་
རྣམས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་ཞིང་། འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་
ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཕྱིར་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་བྲེད་བྲེད་
པ་འཆི་བའི་ཆེ་ནི། མི་དགོ་བ་སྤང་བྱས་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་བུའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་

རྣམས་འདིར་སྤྱོད་སྟེ། མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མི་སྤྱུག་པ་དུ་མ་དེ་ལ་སྒྲུབ་
 བར་འགྱུར་རྟེ། སྒྲུབ་བ་ནས་སྤྱན་ཁྲིད་དུ་འགྲོ་བ་དང་འབྲེལ། །མི་དགོ་བ་ཆེན་
 པོ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི། མཆོན་མ་མི་སྤྱུག་པ་དེ་དག་མཐོང་བས་ལུས་ལ་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་འབྱུང་ཞིང་སྤྱི་བྱེད་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་ལག་གཡོ་བ་པ་དང་བཤའ་
 གཅི་འབྱུང་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོན་པ་དང་མིག་སྒྲོག་པ་དང་ཁ་ནས་དབྱ་བ་
 འབྱུང་བ་དང་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མི་དགོ་བ་འབྱེད་བྱེད་པ་
 ཡིན་ན་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་འབྱུང་ལ། ཁ་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་རྫོགས་པར་མི་
 འབྱུང་ངོ་། །ལས་ཉེས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཆ་བས་ཆེའོ། །
 གནད་གཅོད་ནི་ལྟ་དང་དཔྱལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡོད་ངོ་། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བའི་ཆེན་འདུ་ཤེས་མི་གསལ་བ་ལ་མ་སྤྱོད་
 པའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་མོ་ནས་གོམས་པའི་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །
 དེའི་འོག་ཏུ་བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་ངོ་།
 སྤྲུལ་ནས་ལུས་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ནི་བར་དོ་འགྱུར་པའི་རྒྱུ་ལ། །དེ་ལ་
 རྒྱུ་ཞུགས་དང་སྤྱིར་འོང་ལ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྤྱོད་གི་དང་དུ་མི་ལེན་རྟེ། དཔེར་ན་མི་སྟོབས་ལྡན་
 ཀྱིས་སྟོབས་ཆུང་དུ་བརྒྱུང་བ་དང་འབྲེལ། །སྤྱིར་མི་འོང་རྣམས་ལ་ནི་བདག་
 ལ་ཆགས་པ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་ནི། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་
 བ་བྱེད་བྱེད་པའམ་དེ་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་གིས་དེ་གཉིས་མ་བླན་ལ་

གཞན་གྱིས་ཀྱང་བློ་བཅུ་མ་བྱས་པའོ། །དེ་ནི་འཆི་བའི་ཆེ་བ་དེ་སྤྱུག་གཉིས་
ཀ་དང་མི་ལྔ་ལྟོ། །དགེ་བའི་སེམས་གྱིས་འཆི་བ་ནི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་
ཡོད་པའི་བར་ལ་ཡིན་གྱི། འདུ་ཤེས་ཆ་སྤྲོ་མོ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་
སྒྲིམ་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སྤྱུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེའི་ཆེ་སྒྲིམ་གོམས་
པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་ཡང་བརྩམས་བར་མི་རུས་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བློ་
བཅུ་མི་རུས་སོ། །མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་འདུ་ཤེས་སྤྲོ་མོ་རྒྱ་
བ་ན་འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ལོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། དགེ་མི་
དགེའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བས་འཆི་སེམས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་
མི་མ་ཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བློ་དགའ་ནས་སྤྱད་པ་ནི། མི་དགེ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་
གྱིས་རོ་སྟོད་ནས་ལུས་འདོར་བར་བྱེད་དེ། དང་པོར་རོ་སྟོད་གང་མོར་འགྱུར་
ཏེ་སྒྲིང་ག་ལ་སྤྱུག་པའི་བར་དུ་འདོར་ལ། དགེ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་སྤྲོད་ནས་
འདོར་ཞིང་གང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་སྒྲིང་ག་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོའོ།
།དང་པོ་ཁྱུ་ཁྱུག་གི་དབུས་སྤྱུ་རྣམ་ཤེས་གང་ཞུགས་པ་དེ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིང་གར་
འགྱུར་ཞིང་། ཐ་མར་སྤྱོད་གས་གང་ནས་འཕོ་བ་དེ་ཉིད་དུ་ཐོག་མར་འཇུག་པ་
ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་བློ་དགའ་མར་སྟོད་ནས་སྒྲིང་གའམ་སྤྲོད་ནས་
སྒྲིང་གར་བསྐྱུས་ནས། དེ་ནས་སྤྲོད་དམ་སྟོད་ནས་དེ་བར་དུ་སྤྱད་པ་ནི་མ་
གསུངས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ཤི་ནས་བར་དོ་འགྱུབ་ལུགས་ནི། སྤྱར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་

གང་ནས་འཕོས་པའི་སྟོགས་དེ་ནས་བར་མ་ཆད་པར་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་
 བཞིན་དུ་ཞི་བ་དང་བར་དོ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་ནི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེས་པ་དང་
 སྟོན་སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བས་ཡོངས་སུ་བསྦྱོས་པ་དང་། དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་
 གི་ལས་ཏེ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །བར་དོ་དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་
 པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བ། འགྲོ་བ་གང་དུ་སྦྱེ་བར་འབྱུང་བ་དེའི་ལུས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཅན། སྦྱེ་བ་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་མིག་ནི་ལྟའི་མིག་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་
 ཅིང་། ལུས་ཀྱང་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་ཐོགས་པ་མེད་དོ། །མཛོད་
 ལས་ཀྱང་། སྟོན་དུས་སྤིང་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རོལ་
 ཏེ། །སྦྱེ་བའི་སྤྲང་ཅིག་པན་ཆད་དོ། །རིས་མ་ཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །
 ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཤུགས་དང་ལྡན། །དབང་པོ་ཀུན་ཆང་ཐོགས་མེད་ལྡན། །མི་
 སྟོག་དེ་ནི་བྱི་བ་ལོ། །ཞེས་བར་དོ་རིས་མ་ཐུན་དང་བསྦྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ལྟའི་མིག་སྟོན་དང་བྲལ་བས་མཐོང་ལ། འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའི་བར་དོ་བྱུང་ན།
 དེ་ནས་སྦྱེ་བ་གཞན་དུ་བསྐྱོག་དུ་མེད་པར་གསུངས་མོད། ཀུན་ལས་བརྟུས་
 སུ་སྟོག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤིང་པ་ནི། སྤིང་པ་བཞི་སྟེ། ཞི་ནས་
 སྦྱེ་བ་མ་སྤངས་བར་ནི་བར་སྤིང་དང་། སྦྱེ་བ་སྤངས་པའི་སྤྲང་ཅིག་དང་པོ་ནི་
 སྦྱེ་སྤིང་དང་། དེའི་སྤྲང་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྤིང་སྤྲང་ཅིག་མ་ཐ་མའི་
 སྟོན་རོལ་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤིང་པ་དང་། འཆི་བའི་སྤྲང་ཅིག་ཐ་མ་ནི་འཆི་སྤིང་
 དུ་མཛོད་ལས་གསུངས་པས། ད་གཞོད་སྦྱེ་བ་སྤངས་པའི་དུས་ཀྱི་འཆི་སྤིང་
 ལ་བསྟོས་པའི་སྟོན་རོལ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་འབྲུལ་ནས་སྦྱེ་བ་སྤངས་པའི་ལུས་

དབྱིབས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་སྤྱི་མའི་ལུས་དབྱིབས་སུ་བཤད་པ་ཡང་
མཐོང་ནས་ཞག་བྱེད་དང་བཞི་སྒྲིམ་བ་སྤྱི་མ་དང་བྱེད་དང་བཞི་སྤྱི་མའི་ལུས་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་ཁུངས་རྣམ་དག་གང་ཡང་མེད་པས་སྒྲིམ་བཅུགས་ཁོ་
ནའོ། །རྣམ་ཤེས་མི་གནས་པས་སྒྲིམ་གྱི་ལུས་ལ་འདོད་པ་མི་འབྱུང་བར་རྣམ་
འབྱོར་སྒྲིམ་བའི་སར་གསུངས་པས། སྒྲིམ་གྱི་ལུས་མཐོང་ནས་ཡིད་མི་བདེ་
སྒྲིམ་བར་འདོད་པ་ཡང་སྒྲིམ་བཅུགས་སོ།།

མི་དགོ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྤིང་ནི། ཕྱར་བ་ནག་པོ་འཕ་མཆན་མོ་ཐུན་
ནག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགོ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྤིང་ནི། སྒྲུམ་བྱ་དཀར་པོ་འཕ་
ཟླ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཆན་མོའི་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་དང་རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་བར་དོ་དང་དེ་དག་དང་རང་གི་སྤྱི་གནས་ཀྱང་མཐོང་དོ། །མངལ་
དུ་འཇུག་པ་ལས། དཔྱལ་བའི་བར་དོ་ནི་སྒྲོང་དུ་མ་ཆིག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུད་
འགྲོའི་བར་དོ་ནི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་དྲགས་གྱི་བར་དོ་ནི་ཆུ་ལྟ་བུ་དང་།
འདོད་པའི་ལྟ་དང་མིའི་བར་དོ་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་
བར་དོ་ནི་དཀར་པོར་གསུངས་ཏེ་ཁ་དོག་གི་བྱེད་པར་རོ། །གཟུགས་མེད་
ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་བར་དོ་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ནས་གཟུགས་
མེད་དུ་སྒྲིམ་བ་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གཟུགས་མེད་གྱི་སྤང་པོ་འབྱུབ་གྱི་བར་དོ་
མེད་དོ། །གཞུང་ཁུངས་མ་རྣམས་ནས་བར་དོ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་འདི་
ལས་མ་བཤད་པས། ཡར་དང་མར་གྱི་མཆོམས་མེད་ལ་བར་དོ་མེད་པར་
འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །སྤྱིའི་བར་དོ་ནི་བྱེན་དུའོ། །མིའི་བར་དོ་ནི་ཐད་

ཀར་འགྲོའོ། །ཉེས་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དོ་ནི་མིག་ཟུར་དུ་བྱས་
 ཏེ་སྒྲིུའུ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་པ་
 འདྲའོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། མི་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་གསུམ་རང་རང་
 རི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བར་བཤད་དོ། །ཆེ་ཆད་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་རྟེན་
 བ། རེ་ལྟར་ཐོགས་ནའང་ཞག་བདུན་དུ་གནས་སོ། །རྒྱུ་རྟེན་ནི་ནི་ངེས་པ་
 མེད་དོ། །མ་རྟེན་ན་ཡང་ལུས་བརྗེས་ནས་ཞག་བདུན་ཐག་བདུན་ཚུན་ཆད་
 དུ་གནས་ཀྱི། དེ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྟེན་པས་དེ་པན་ཆད་མི་
 གནས་སོ། །གཞུང་ཁུངས་མ་གང་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས།
 དེ་ལས་རིང་བ་གནས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །སྟེན་བར་དོ་ལྟ་བུ་དེ་
 ཞག་བདུན་གྱིས་ཤི་འཕོས་ནས་སྟེན་བར་དོ་དེའམ། ཡང་ན་མི་ལ་སོགས་
 པའི་བར་དོ་འགྲུབ་སྟེ། ལས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་འགྱུར་བས་བར་དོའི་ས་བོན་
 འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།

ལྟ་བུ་དེ་ནས་སྐྱེ་སྤིད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་ཚུལ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་
 བ་ཡིན་ན་ནི་བར་སྤིད་དེས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་རང་དང་རིགས་མ་ཟུན་པའི་
 སེམས་ཅན་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་ལྟ་བ་དང་ཅེ་བ་སོགས་བྱ་བར་འདོད་ནས་
 སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། བ་མའི་ཁུ་ཁྱག་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་མཐོང་བ་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཆེ་པ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཉལ་པོ་
 བྱེད་པ་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་མོར་
 སྐྱེ་ན་བྱུང་མེད་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་ཅིང་སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་ཏེ་ཉལ་བར་

འདོད་དོ། །པོར་སྐྱེ་ན་ནི་སྐྱེས་པ་དང་འབྲལ་འདོད་ཅིང་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་
ནས་ཉལ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ནས་འབྱོར་སྐྱོད་པའི་སར་ནི་པ་མ་དངོས་
མཐོང་བ་མིན་པར་ཁུ་ཁྲག་ལ་འཁྱལ་ནས་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་མཐོང་བར་བཤའ་
དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་སྐྱེས་ནས་རི་ལྟ་རི་ལྟར་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟ་དེ་
ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དེའི་ཡན་ལག་གཞན་གང་ཡང་མི་སྤང་བར་པོ་
མོའི་མཆན་མ་གཉིས་ཅམ་ཞིག་མཐོང་དོ། །དེ་ལ་ཁྲོས་ནས་བར་སྤྱོད་དེ་
འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་པ་མ་གཉིས་ཆགས་པར་གྱུར་ཉེ་འདོད་ཆགས་
བྲག་པོའི་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ན་མཐུག་ཁོ་ནར་ཁུ་བ་བསྐྱ་བ་འབྱུང་ལ། དེའི་
རྗེས་ལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཁུ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་གཉིས་གཏོན་མི་བྱ་བར་འབྱུང་
སྟེ། དེ་གཉིས་མའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འདྲེས་ནས། དཔེར་ན་འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་གངས་
པའི་སྤྱིས་མ་བཞིན་དུ། ཆགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བར་སྤྱོད་དེ་
འགག་པར་འབྱུར་ལ། དེ་འགགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་མཐུས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཆ་སྤྱི་
བ་དང་འདྲེས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཁུ་ཁྲག་འདུས་པ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་
གཞན་འབྱུང་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ་ནི་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་བ་
ཞེས་བྱའོ། །ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉིང་
མཆམས་སྐྱོར་བར་འདོད་དོ།

དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཚུང་དུ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རིགས་དམའ་བར་སྐྱེ་སྟེ།
འཕོ་བ་དང་འཐུག་པའི་ཆེ་ཀྱ་ཙམ་སྤྱོད་དང་འདམ་བུ་དང་ནགས་ཐིགས་པོ་ལ་

སོགས་པའི་ནང་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་བ་འབྱུང་ལ། ལེགས་པའི་ལས་བྱེད་བྱེད་
པ་ཞིག་ན་རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེ་སྐྱེ། ཞི་བ་དང་སྒྲིབ་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་ཞིང་ཁང་
བཟང་དང་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་བ་འབྱུང་
ངོ་།།

མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ལྷག་སོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མངལ་དུ་
ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་སྒྲིབ་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ནས་ཞག་
བཞི་ལོན་ནས་བཙའ་སྐྱེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ན་ལྷ་བ་དགུའམ་དེ་
ལས་འདས་ན་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་རོ། །ལྷ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་
མོད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པ་མིན་ནོ། །ལྷ་བ་དྲུག་གམ་བདུན་ཀྱིས་ནི་མི་རྫོགས་
ཏེ་ཡན་ལག་མ་ཚང་བར་ཡང་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟ་བུའོ། །འདི་དག་
རྒྱས་པར་མངལ་འཇུག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་འདོད་མེད་
ན་མི་འགྲོ་ལ་མ་སོང་ན་དེར་མི་སྐྱེ་བས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་
བསགས་པ། ལྷག་གསོད་པའམ་བྱ་པའམ་པག་འཚོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་
མིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བར་སྤིད་ན་སྐྱེ་གནས་སུ་ལྷག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མི་
ལམ་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་སྒྲོན་གོམས་པའི་དགའ་བས་དེར་རྒྱག་གོ། །དེ་ནས་
སྐྱེ་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ལ་ཁྲོས་ནས་བར་སྤིད་འགག་ཅིང་སྐྱེ་སྤིད་དུ་སྐྱེ་སྐྱེ།
དེ་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཡི་དྲགས་སྣ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་
ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་དང་མི་དང་འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པ་
དང་གཟུགས་ན་སྐྱོད་པའི་སྤྱི་རིས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ན་ནི། སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་

རང་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་དགའ་བར་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ཞིང་། དེ་
ནས་དེར་དགའ་བ་དང་འདོད་པ་བསྐྱེད་དེ་སོང་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་ཁྲིས་
ནས་བར་སྲིད་འགག་ཅིང་། སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་སར་
གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་མིན་ཅན་བྱ་བ་དང་ཕག་འཁོར་སོགས་མིན་པའི་དཔྱལ་
བར་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་འདི་དག་དང་འབྲེལ་བར་བྱའོ། །མཛོད་དུ། ཇི་དང་གནས་ལ་
མཛོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་ཅོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་ན་ཇི་འདོད་པ་དང་། བརྩམས་
ཏེ་སྐྱེ་ན་གནས་འདོད་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཆ་དཔྱལ་དུ་སྐྱེ་ན་
ཇོ་བ་འདོད་པ་དང་། གང་དཔྱལ་དུ་སྐྱེ་ན་བསིལ་བ་འདོད་ནས་བར་སྲིད་འགྲོ་
བར་འབྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །སྒྲོང་སྐྱེས་ཀྱང་མངལ་སྐྱེས་དང་འབྲེལ་བར་
མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་ཚུལ་
རྣམས་ནི་དམིགས་བསལ་མེད་པ་རྣམས་སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་ལ།

རྟོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ་ལ་བཞི།

ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་བསྐྱུ་བ་དང་། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་
པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས། མ་རིག་པ་ནི། མཛོད་ལས། མ་
རིག་མི་མཛའ་བརྩམས་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་

མཛེལ་བ་དང་བརྟུན་ནི་མཛེལ་བའམ་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་མམ་དེ་གཉིས་
 ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། མཛེལ་བ་དང་བདེན་ཆིག་གི་འགལ་ལྗོངས་
 གྱུར་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་བྱེད་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་ཡང་གཉིན་པོར་གྱུར་
 པའི་རིག་པ་བཀག་ཅམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། རིག་པའི་
 འགལ་ལྗོངས་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་སོ། །དེ་ལ་འདིར་གཉིན་པོ་རིག་པ་ནི་
 ཡང་དག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པས་དེའི་འགལ་
 ལྗོངས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་
 པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ཐོག་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ནི། ཡང་
 དག་པའི་དོན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཆོངས་
 པ་ཅམ་གཉིས་ལས་བྱི་མར་བཞེད་དེ། མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་
 རྟོགས་པའི་སློབ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་པོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གས་
 ཀྱི་གཉིན་པོའི་གཙུག་པོ་ནི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞེད་པར་
 འདྲའོ། །ཆོངས་པ་དེ་ལ་བྱེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་ཆོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་ལ་ཆོངས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་
 གསོག་ལ། གཉིས་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་གསོག་པར་གྱུར་
 ལས་བརྟུན་སུ་གསུངས་སོ། །

འདུ་བྱེད་ནི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངན་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་མ་
 ཡིན་པའི་ལས་དང་། བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་སོ། །བྱི་མ་ལའང་གཉིས་ཏེ།
 འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། ཁམས་

གོང་མའི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི།
མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཐུག་ལ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་
གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་ལ། ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་
ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་ལས་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་སྒྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ལ་ཚོངས་པས་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་མདོན་
པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་གསོག་ལ། ལས་དེའི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་ཆེ་འདིའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་
འོངས་པ་ན་ངན་འགྲོའི་སྒྲེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་
འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་དབང་གིས། བདེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་སྒྲུག་
བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བདེ་བར་བརྒྱང་བས་བསོད་ནམས་དང་མི་
གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱ་དུས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོར་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་
ཤེས་ནི་འབྲས་བུས་ཀྱི་ལོ། །མིང་དང་གཟུགས་ལ། མིང་ནི་ཚོར་བ་དང་འདུ་
ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཡུང་པོ་བཞི་ལོ། །གཟུགས་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་
ཅམ་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་སུ་ནི་མེར་མེར་
པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྒྱུར་ལོ། །སྒྲེ་མཆེད་ཐུག་
ནི། མངལ་ལས་སྒྲེ་ན། དང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མེར་མེར་

པོ་དང་མིང་རྣམས་འཕེལ་བས་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་བྱལ་བ་
 རྟེན། ལྷས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མེར་མེར་པོའི་དུས་ནས་ཡོད་དོ། །བརྟུས་
 ཏེ་སྐྱེ་ན་ནི་ཉིང་མཆའ་ས་སྦྱར་བའི་ཆེ་དབང་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱལ་
 བས་རིམ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ལ། སྐྱོང་སྐྱེས་དང་བློན་གཤེད་སྐྱེས་ལ་ནི་མངལ་
 མ་གཏོགས་པ་གཞན་དེ་དང་འབྲེལ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཞུགས་དོ། །དེ་
 ལྟར་ན་མིང་གཟུགས་བྱལ་བ་ན་ལྷས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཕྲོལ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་བྱལ་
 བ་ན་ལྷས་ཀྱི་བྱུང་བར་བྱལ་བས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བྱལ་བའོ། །སྐྱེ་མཆེད་
 གཟུགས་ཅན་ལྟ་ནི་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དོ། །རེག་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་
 ཞེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད་
 གཅོད་པ་རྟེན། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་ཡུལ་དང་
 རྣམ་ཞེས་གྲང་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ།

ཆོར་བ་ནི། རེག་པས་ཡུལ་གསུམ་བཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 ཆོར་བ་བདེ་སྦྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྐྱེས་པའོ། །སྟེད་པ་ནི། ཆོར་བ་བདེ་
 བ་ལ་མི་འབྲལ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་འབྲལ་བར་སྟེད་པའོ། །ཆོར་བའི་རྒྱུན་
 གྱིས་སྟེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ནི། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་
 གྱིས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལས་སྟེད་པ་སྐྱེད་ཀྱི། མ་རིག་པ་མེད་ན་ནི་ཆོར་བ་
 ཡོད་ཀྱང་སྟེད་པ་མི་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་།
 ཆོར་བ་ནི་སྐྱེ་བའམ་རྣམ་སྟོན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པ་
 ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟེད་པ་གསུམ་

ཡོད་དོ། །ལེན་པ་ནི། ཡུལ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་བཞི་སྟེ།

འདི་ལྟར་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་དང་། འཇིག་ལྟ་མ་
གཏོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་དང་། ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་
པའི་འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ་ལོ། །

སྲིད་པ་ནི། སྒར་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་གྱི་བག་ཆགས་
བསྐྱོས་པ་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འདྲེན་པ་ལ་
མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལོ། །སྐྱེ་བ་ནི།
སྐྱེ་གནས་བཞི་པོར་དང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ལོ། །ཀ་ཤི་ལ།
ཀ་བ་ནི། སྤང་པོ་སྒྲིན་ཞིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཤི་བ་ནི། སྤང་པོའི་
རིས་མཐུན་དོར་བ་ལོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུ་བ་ནི། གུན་ལས་བཏུས་ལས། ཡན་
ལག་མདོར་བསྐྱུ་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་འཕངས་པའི་
ཡན་ལག་དང་མདོན་པར་འགྱུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་མདོན་པར་
གྱུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་འདུ་
བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མིང་དང་
གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་དང་རིག་པ་དང་ཚོར་བ་ལོ། །མདོན་པར་འགྱུབ་
པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་ལོ། །མདོན་པར་

གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་དང་ཤི་བའི་ཁོ་ཤི་ཁོ་ཤི་སྐྱེ་བ་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །འོ་ན་འཕེན་པ་དང་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཚན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་
 ཅན་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཅིག་སྟོན་ནམ་ཚར་གཉིས་
 སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྲུབ་པའི་
 རྗེས་སུ་སྐྱེད་པ་སོགས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མི་རིགས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་བྱི་མ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་དང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་སྒྲུ་མ་ལ་སྐྱེད་ལེན་དང་སྐྱེད་པ་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་གང་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་
 འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་ཅིང་འཕངས་པ་དེ་གྲུབ་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་
 ཤི་བའི་འཛོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་གཉིས་སུ་བཤད་པས་ཅི་བྱ་
 ཞེ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྒྲུག་བདེན་དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་
 སྒྲུག་བདེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུ་མ་ནི་འཕངས་
 པའི་དུས་ན་ས་བོན་དུ་གནས་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་འོངས་པ་ན་
 སྒྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ནི་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེས་ཡིན་
 པས་ཆེ་འདི་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེད་བའོ།

གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་། དེས་
 འཕངས་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་འབྲས་
 སྒྲོར་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སའི་དངོས་གཞིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནས་ཚོར་བ་ལ་ཐུག་པ་དག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ཤི་བའི་རྣམས་འདྲེས་

པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྐྱུག་བསྐྱེལ་
བའི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་པ་དང་
མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དུ་ཞིག་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་ལ་
ཆེ་འདིའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ཁ་ཤིའོ། །དུ་ནི་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྐྱེ་མ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཆོར་བ་ལ་སྐྱུག་པ་ས་བོན་དུ་
གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྱུབ་བྱེད་གྱི་
སྐྱེད་པ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་གཉིས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་མི་གཅིག་པས།
སྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཞན་ཞིག་གི་འབྲས་བུའི་
སྐབས་ཡིན་ནོ། །འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པ་ནི་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་
འཕངས་ན། འབྲས་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཡན་ལག་བྱེད་དང་
ལྟའོ། །གང་གིས་འཕངས་ན། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱིས་སོ། །རི་
ལྟར་འཕངས་ན། རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སོ། །འཕངས་པའི་དོན་ནི། སྐྱེད་པ་སོགས་གྱི་འགྱུབ་བྱེད་ཡོད་ན་
འབྲས་བུ་དེ་དག་འགྱུབ་རུང་དུ་བྱས་པའོ། །འགྱུབ་བྱེད་དང་གྲུབ་པ་ནི་གསུམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་གིས་འགྱུབ་པར་བྱེད་ན་སྐྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
ལེན་པས་སོ། །གང་འགྱུབ་པར་བྱེད་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཁ་ཤིའོ། །རི་ལྟར་འགྱུབ་
པར་བྱེད་ན་འདུ་བྱེད་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྒྲོས་པའི་ལས་གྱི་བག་ཆགས་དེ་

རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དུ་སྐྱེ་
བ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་ཀླུ་ཤེ་དེ་དག་གི་ཉིས་དམིགས་
སུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
པའི་མི་དག་གི་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ངན་པའི་བག་ཆགས་
བཞག་ནས། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་
བར་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ། སྤྱི་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་
བཏབ་པས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་ཅན་དུ་བྱུང་ནས་སྤྱི་མ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་
ཀློས་གསུངས་འབྲུབ་ལ། ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བྱིས་སོགས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དང་། ཁམས་གོང་མས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ནི་གནས་
བསྐྱོམ་པ་སོགས་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་བཟང་པོའི་
བག་ཆགས་བཞག་ནས། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་དང་ཁམས་གོང་མའི་སྤྱི་
འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ། སྤྱི་
ལོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་པས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་ནས་
སྤྱི་མར་བདེ་འགྲོ་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སོགས་འབྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་
གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། སྒོ་བ་དཔོན་སྤྱུ་སྤྱུ་ཀྱིས། དང་པོ་བརྒྱུད་པ་དགུ་ཉོན་
མོངས། །གཉིས་དང་བརྒྱུད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །སྤྱུག་མ་བདུན་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱ་ལུ་ལྔ་དང་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་སྤྱད་པའི་རྒྱ་བཞི་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པའི་འདེབས་པ་པོས་
ལས་ཀྱི་ཞིང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པ་དེ་སྤེད་པའི་ཚུས་བརྒྱན་པར་
བྱས་ན་མའི་མངལ་དུ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱ་བུ་འབྱུང་པར་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པའི་ཡན་
ལག་གི་བར་དུ་བསྐྱལ་པ་བབྲང་ལས་འདས་པས་ཆོད་པ་ཡོད་པའང་སྤིད་
ལ། ཆེ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་བར་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ལ་འབྱུང་པའང་སྤིད་
དོ། །འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་
དུ་འོང་བས་སྤྱར་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཞིག་འོང་སྟེ། དཔེར་ན་ཆེ་འདི་
འདྲ་བ་ཞིག་ལ་སྤྱར་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་བར་འབྱུང་བའི་ལས་གསར་དུ་བསགས་
ན། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་དང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། ཡན་ལག་
བྱེད་དང་གསུམ་དང་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་སྤེད་ལེན་སྤིད་པ་གསུམ་རྫོགས་ལ།
སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བྱེད་དང་ལྔ་དང་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་
གཉིས་རྫོགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡུན་རིང་ན་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལས་མི་འབྲང་སྟེ།
འབྱུང་བྱེད་དང་བྱུང་བ་གཉིས་དང་འཕེན་བྱེད་གསུམ་ལ་ཆེ་རེ་རེ་དགོས་ལ།
འཕངས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་དུ་འདུས་པའི་བྱིར་དང་།
འཕེན་བྱེད་དང་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་
ཀྱི་ཆེ་ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྲེལ་དེའི་ཆེ་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་བར་དོའི་
ཆེ་བྱུར་དུ་མ་བརྩིས་སོ།

དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་བྱུང་བའི་ཆེ་ན་ཡང་ལས་
གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི། སྤར་
བཤའ་བ་ལྟར་ཆོས་ཙམ་གྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ལས། ཆོས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུའི་
ཡན་ལག་དེ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་འཁོར་བའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་ལ་སྤོངས་
ནས་བདག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་། བདག་བདེ་བར་འདོད་ནས་དེའི་སྤར་བུ་སྒོ་
གསུམ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སྤར་ཡང་འཁོར་
བས་ན། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ལས་ལས་གཉིས་དང་དེ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་
བདུན་འབྱུང་ཞིང་། བདུན་པོ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་དེ་ལས་ཀྱང་སྤར་
ལྟར་འཁོར་བས་སྤིང་བའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཁོར་ཏེ། སྒོ་བ་
དཔོན་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱིས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་
བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྤིང་བའི་འཁོར་ལོ་དེ། །ཉིང་
ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་
བར་འབྲམས་པ་བསམས་ན་ནི་སྒོ་བའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ལ། བསྐྱེད་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་རྣམས་སྤོངས་པ་སྤྱང་ཞིང་གཉེན་པོས་མ་བཙམ་པ་རྣམས་ཀྱང་། ད་ལྟའི་སྤིང་
ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ན་དེའི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་འབྲམ་
པ་དང་། དག་བཙམ་པ་ལ་སྤོངས་སོ་སྤྱོད་དུས་སུ་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་བགྱང་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མེད་པས་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་ན་ཉོན་མོངས་ལ་དགྲར་བཟུང་ནས་

འགོག་པ་ལ་བཙོན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་ཕུ་
ཆུང་བ་ནི། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཉིད་
ལ་སློ་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་། ལམ་རིམ་ཡང་དེའི་ལྗོགས་འཇུག་སེམས་པ་རང་ལ་
མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྗོགས་འཇུག་སེམས་
པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུའི་སྐོར་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྗོགས་འཇུག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐོར་རོ། །དེ་ལྟར་
རང་གི་ཉམས་ལ་དབགས་ནས་མར་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ནས་འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་
བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྦྱོང་བ་དང་དེའི་
ལམ་ལ་སློབ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐོར་དུ་འཆད་དོ།།

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབྱུབ་
ཚུལ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ནས་སྤིང་བའི་འཁོར་ལོ་
འཁོར་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་
པ་ནི། རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མོངས་པའི་ཐུན་པ་མི་བཟད་པ་འཛོམས་
པར་བྱེད་པ། རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་འབྱུང་བར་འཇོན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ། རྒྱལ་བའི་
གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པའི་ནོར་སྤེལ་བ། འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་རིག་ནས་སྐྱོ་ཤས་དྲག་པོས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་བསྐྱེལ་བ། སྤར་

དེ་ལྟར་གོམས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་པའི་བག་ཆགས་
 སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབྱང་བཟང་གིས་
 ཉུས་པའི་རྒྱུད་ལས། གཏི་ལྷག་ལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་དང་།
 ས་ལུ་ལྷང་བ་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་མཐོང་ན་སྒོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་
 དང་ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པར་གསུངས་
 པ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་
 ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅིས་པ་ཐབ་མོ་སྟེ། །ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལྷང་
 ལས། མཆོག་བྱང་གཅིག་གི་ཀྱན་སྦྱོར་ནི་དུས་དུས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟར་རྒྱ་བ་
 ཡིན་པས། དེ་དག་བརྒྱས་ནས་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཁོར་བཞི་
 བོ་ལ་དེ་དག་གི་སྐྱབ་བསྐྱལ་རྣམས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །གང་ལ་ལའི་ལྷན་
 ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཆངས་སྦྱོར་ལ་མི་དགའ་བ་དེ་དག་དེས་བྲིད་
 དེ་མཆོག་བྱང་གཅིག་འདོམས་སུ་འཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་དེ་
 དག་ལ་འདོམས་སོ། །གདམས་པ་ན་ཆངས་སྦྱོར་ལ་དགའ་ཞིང་གོང་དུ་བྱུང་
 བར་ཡང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྒོན་པས་གཟིགས་ནས། ཀྱན་དགའ་བོ་
 ལ་བྲིས་པས་རྒྱ་མཚན་རྣམས་གསོལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་མཆོག་བྱང་
 གཅིག་ལྟ་བུ་དག་མི་འབྱུང་བས་སྒོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྷ་པ་ཁོར་
 ལུག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་སྒྲོག་ཀྱང་གིས་
 ཤིག་གསུངས་ནས། དེ་ནས་སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་གིས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཏུ་
 ཡ་ན་ལ་གིས་སྐྱ་བསྐྱར་བ་ན། འོག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་

དང་ལུགས་ལྟོག་གིས་ནས་བསྐྱར་བ་རྒྱལ་པོས་བབྱང་ནས་ནམ་ལངས་པའི་
ཆེ་སྐྱེལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་ལུས་དང་པོར་དན་པ་ཕྱོགས་པར་བཞག་སྟེ། ཏེན་
འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་བལྟས་པས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་
འབྱུང་གཉིས་དང་ཏེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་
མཆོན་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ན། དེ་དག་འདོར་བར་འདོད་པ་དང་
དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་ཅམ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
པ་ཅམ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་
འབྲེལ་པ་ལས། ས་གསུམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ན་འདུག་པ་
ནི། བྱིས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་དེ་ལས་འདའ་
བར་འདོད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རི་ལྟར་བཅོན་ནི་བཅོན་ར་ལས། །
ཞེས་སོགས་སྐར་དངས་པ་ལྟར་མེ་འབར་བའི་བྱིས་དུ་ཆུད་པ་དང་། བཅོན་
རར་ཆུད་པའི་བཅོན་གནས་དེ་དག་ལ་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ནས་ཐར་བར་
འདོད་པའི་སྒོ་རི་ཅམ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོའི་ཆོད་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་།
དེ་ནས་ཀྱང་རྩེ་འཕེལ་དུ་བཏང་དགོས་སོ། །བསམ་པ་འདི་ཤར་བ་གསུང་བ་
ལྟར། སིང་སྐྱུར་ལ་བཏབ་པའི་སྤེ་བཞིན་ཁ་ན་པར་ཡམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་མི་
འདུག་ན། འཁོར་བའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་མི་འདོད་པར་ལྟ་བ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་
ལས་མི་འོང་། དེ་ལྟར་ན་སྐྱུག་ཀྱན་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཐར་པ་དོན་དུ་

གཉིས་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་པར་འདོད་
 པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་
 སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡང་འོང་ས་མེད་ལ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བཅོས་པ་ཡིད་སྐྱེལ་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཤྱགས་ཅན་ཡང་
 མི་སྐྱེ་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོག་རྩེས་འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་འདི་དག་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་
 བཟུང་ནས་སྦྱོང་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་ཏྱིག་བསལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བས་ཡིད་ཤིན་
 ཏུ་འབྱུང་ཞིང་སྐྱོ་བ་བསྐྱོམས་ན། ཉན་ཐོས་ལྟར་འཁོར་བར་ཞྱགས་པ་ལ་མི་
 དགའ་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའི་མཐར་ལྟར་བས། སྐྱོ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལ་
 མངོས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་དཔའ་ལ་ནི་དེ་བསྐྱོམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། གསང་བ་བསམ་
 གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། འཁོར་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་དེ་
 ལྟར་ནི་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་སྦྱོང་ཡུལ་ལ་སྐྱག་ན་ནི་སྦྱོང་ཡུལ་མ་ལགས་
 པར་ལྟར་དོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་
 སྦྱོང་ཡུལ་ལ་སྐྱག་པར་འགྱུར་ལགས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ནི་སྐྱར་འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་
 ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འདི་ནི་མདོའི་དོན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྒྱུང་བའི་ཁོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། འདི་
ལྟར་འཁོར་བ་ལ་སྒྲིབ་ར་མི་བྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་དབང་གིས་སྤིད་པར་འབྱམས་པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྒྲུག་
བསྐྱལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་མི་བྲ་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
འགྲོ་བའི་དོན་ཏུ་འཁོར་བའི་མཐའི་བར་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲིབ་
པར་གོ་ཆ་བགོས་པ་ན། འགྲོ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བསྒྲེམས་པ་སྐྱད་
ཅིག་རེ་རེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་ལ་བབ་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ཡིད་སྒྲིབ་ཞིང་བྱེད་
པ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་པའི་བཙོན་འབྲུས་ཚུལ་པ་
ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་ར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲིབ་དཔོན་ཟླ་
བ་གྲགས་པས། འགྲོ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་མ་ལུས་པ་ལྷགས་པ་འཁོར་བའི་བར་
ཏུ་སྐྱད་ཅིག་དང་སྐྱད་ཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་ཏུ་ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོད་
པ་དག་གིས་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། འགྲོ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཅིག་ཅར་
ལྷགས་པ་དག་གིས་འཁོར་བའི་བར་ཏུ་སྒྲིབ་ར་བྱས་པའི་བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་
སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཁོར་གྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུར་རིག་པར་བྱས་ནས། སྐྱར་ཡང་
སྤིད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་སྤང་བར་རིགས་ཏེ། ཞེས་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་མདོ་དེ་རྣམས་
བྲངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤིད་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཏུ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་ཡང་། མདོ་
དེ་ཉིད་ལས། བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཙོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རི་
ལྟར་བཙོན་པ་དེ་ལྟར་ཐུགས་བདེ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། སྤིད་པ་

ལ་མི་སྒྲོ་བའི་དོན་འཁོར་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྒྲོ་ཞིང་། དེ་
དག་ལ་དགའ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཁྱེད་མས་མཉམ་ནས། རང་
གི་དོན་ཡང་མི་རྒྱས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་ནི་རྒྱུད་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲོ་
ཡིན་པས་ཐེག་དམན་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་བར་བྱས་ལ་དགག་དགོས་ཤིང་།
སྒྲོན་ལས་དང་སྒྲིང་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་སྤྱིད་པར་སྒྲུབ་པ་འཇིག་པ་
ལ་ནི་དགའ་བར་བྱ་དགོས་པས་དེ་གཉིས་མི་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱེད་པར་
སྤར་སྤར་སྤྲོ་ན་ནི་སྤྲོ་བ་པོ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་ཡོད་ན་ཉེས་བྱས་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཞིག་སྤྱིད་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་
བསམ་མ་གྲིས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར་སྤྱིད་པའི་སྒྲོན་མཐའ་དག་པར་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་
ཡང་། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བྱངས་པས་སྤྱིད་པ་མི་སྤྱོད་བའི་དོ་མཆར་བ་
ཡིན་གྱི། སྤྱིད་པའི་ཕྱུན་ཆོགས་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་ལྟར་མཐོང་བའི་སྤྱིད་
པ་རྩུང་བྱང་ཁ་མ་གྲི་བར་གཞན་དོན་ལ་སྤྱད་བཏགས་ནས། ཁོ་པོ་ཅག་
འཁོར་བ་མི་སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་མཁས་པ་མགྲུ་བར་ག་ལ་འབྱུང་། དབུ་མའི་སྒྲིང་
པོ་ལས་ཀྱང་། སྒྲོན་མཐོང་ཕྱིར་ནི་སྤྱིད་པར་མིན། །བཅེ་ཕྱིར་སྤྱིད་པར་
མི་གནས། །གཞན་དོན་བསྐྱེད་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །སྤྱིད་པ་ན་ཡང་
གནས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་
སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྤྱིད་པའི་རྒྱུར་བྱང་ས་ནས་བཤུད་པ་ལྟར་སྤྱད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་

ཅ་བཅུ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་ནས། ཐུགས་ལ་མི་བཟོད་
པ་ཤུགས་དག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་སྐྱོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་ལ་ཡིད་ལེགས་པར་
འབྱུང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་རང་གི་གཉེན་དུ་མཐོང་
ནས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྲིད་མཆོར་འཇུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་།
སྦོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་བ་ཤུགས་པས་ཀྱང་དེའི་འབྲེལ་པར་གསལ་བར་
མཛད་དེ། རི་སྐད་དུ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤའ་པས་ཡིད་སྤྲུག་ཅིང་
གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་དོན་
དུ། བཙེམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དགོ་སྦྱོང་དག་ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་བར་འཁོར་
བ་རྣམས་ལ། གང་ལ་པའམ་མའམ་བྱའམ་བྱ་མོའམ་ཉེ་དུའམ་སྤྲུག་གི་གཉེན་
མཆོམས་གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་དང་འདྲ་བར་མི་སྦྲ་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་
རིས་ན་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་བཙེམ་ལྡན་འདས་གྱི་གསུང་རིག་པར་བྱས་
ནས་འཁོར་བ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་པ་དང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་གྲུ་ཞིང་མགོན་མེད་པ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཚུལ་གྱི་གཟིངས་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོད་པར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ནི་གསང་སྤྲུགས་སྒྲན་མེད་པ་ལ་ཡང་
དགོས་ཏེ། སྦྱོང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོན་མེ་ལས། རིམ་པ་འདིས་ཞིན་ཏུ་སྦྱོས་

པ་མེད་པའི་སྒྲོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྐྱབ་པ་པོས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱལ་བསྐྱལ་
བྱན་པར་བྱས་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་འདོད་པས་འདྲུ་འཇི་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་རྒྱལ་སྤིང་གྱི་དབང་སྐྱལ་ལ་ཡང་སྐྱལ་
བསྐྱལ་གྱི་འདྲུ་ཤེས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལྟས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ།

ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི།

ཤྱི་ང་ག་ཏ་མི་ཏས། སྐྱལ་བསྐྱལ་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མཐའ་མེད། །སྤིང་པའི་
སྒྲོང་དུ་བྱིང་གྱུར་གྱང་། །སྒྲོ་མེད་འཇིགས་མེད་དགའ་དང་ཚོད། །བདག་ཅག་
སྤྱིང་ལ་ཅི་ཞིག་མཆིས། །ཕོངས་དང་བཅའ་དཀའ་བསྐྱང་དང་བརྒྱག། །འབྲལ་
དང་ན་ཁྱ་རྒྱད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འབར་བའི་མེར་ཞུགས་གྱང་། །བདེར་རྫོམ་
སྒྲོན་པ་ལགས་པར་སྟམ། །ཞེས་དང་། གྱི་རྟུང་འཇིག་རྟེན་མིག་བཅས་ལོང་། །
མདོན་སུམ་རྟག་ཏུ་ངེས་མཐོང་ཡང་། །ད་དུང་ཅུང་ཟད་མི་སེམས་པ། །ཁྱོད་
སྤྱིང་རྟོ་རྟེན་གྱུར་ཏམ་ཅི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ལ་རང་གིས་བསྐྱལ་
ཞིང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམས་པས། གཞོན་རུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པ་ལས། །འཇིག་རྟེན་གནས་པ་རྒྱ་ནང་སོང་བའི་ལྷ་བའི་གཟུགས་
བཞིན་གཡོ་བར་མཐོང་། །འདོད་པ་ཁྲོས་པའི་སྐྱལ་གྱི་ལུས་བསྐྱིལ་གདེངས་

ཀའི་གྲིབ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་། །འགྲོ་བ་འདི་དག་སྐྱུག་བསྐྱལ་མེ་ཡིས་ཀྱན་ཏུ་
འབར་བར་མཐོང་བས་ན། །རྒྱལ་པོ་བདག་ཅག་ངེས་པར་འབྱུང་ལ་མངོན་
དགའ་དུར་ཁོད་དག་ཏུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷོད་བཅུད་གྱི་འཁོར་
བ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཚུ་ཟླ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གྲང་མི་སྣོད་པར་འཇིག་པའི་མི་
ཉག་པ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མཐོག་ཚུང་ལ་ཉེན་ཆེ་བ་སྐྱུལ་གདུག་
པའི་ལུས་གྱི་གྲིབ་མ་དང་འབྲ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྐྱུག་བསྐྱལ་
གསུམ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་ཀྱན་ཏུ་གདུངས་པར་མཐོང་ནས། ལྷོད་པ་
ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་བྱང་པའི་བྱིས་པའི་སྒོ་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲིལ་ན།
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཐོབ་འདོད་འབྱུང་ངོ་། །
བྱང་པའི་བྱིས་པ་ནི་བྱང་ན་རྩམ་པ་དགོན་པས་ཉུང་མ་ཉི་ཆེ་བ་བས་བྱིས་པ་
ཞིག་བཀའ་ཉེ་རྩམ་པ་བ་འདོད་ནས། མ་ལ་བས་བསྐྱངས་པ་ལ་མ་ལ་རྩམ་པ་
མེད་པས་ཉུང་ག་ཤེར་ཞིག་བྱིན་པས་དེ་མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་སྐྱམ་
པོ་ཞིག་བྱིན་པས་མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་པོ་ཤ་ཞིག་བྱིན་པ་ལ་ཡང་ང་
མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་བཙོས་འཁེངས་ཅིག་བྱིན་པས་དེ་ཡང་ང་མི་
འདོད་ཟེར་ཞིང་ཁོ་མ་མགུ་ནས་དེ་ཡོ་ཉུང་མ་ཡིན་ཟེར་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་
ཅག་གྲང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དཔྱད་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡོ་སྐྱུག་བསྐྱལ་
ཡིན། ཅིས་གྲང་བྱར་མེད་སྐྱམ་ནས་སྐྱུག་ཏིང་ཏིང་བ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་
ངོ། །དེ་ལྟར་སྐྱར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འབྲམས་པ་བསམས་པས་

ནི་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། ད་གཞི་དེ་འབྱུང་དགོས་པ་བསམས་པས་ནི་
འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པའི་སྒྲོ་ཆིག་ཅམ་དུ་མ་སོང་བ་སྐྱེས་པ་དེས། བཤེས་
སྤྲིངས་ལས། འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་ལྟ་མི་དང་། །དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་
དུད་འགྲོའི་གནས་དག་ཏུ། །སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྐྱེ་བ་ནི། །གཞི་དེ་བ་
དུ་མའི་སྒྲོད་འགྱུར་ལགས་མཁྱེན་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞི་དེ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བསྒྲོག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་བསྒྲོག་པ་ལ་སྟོས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་
ན་ལས་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་ལས་སྤར་
བསགས་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་འབྲལ་འབྲལ་དུ་གསོག་པར་འགྱུར་བས་ཉོན་
མོངས་གཞོམ་པར་བྱའོ།

དེ་འཛོམས་པ་ཡང་ལམ་མ་ཞོར་ཞིང་ཆང་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་རག་ལས་
སོ། །འདི་ལ་གཉིས།

ཉོན་ངེ་ལྟ་བུས་འཁོར་བ་བསྒྲོག་པ་དང་།

ལམ་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་བསྒྲོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཤེས་
སྤྲིངས་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྲགས་ཉིད་དང་
དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །སྒྲ་
སྒྲོར་སྐྱེ་དང་སྒྲེན་ཞིང་སྒྲགས་པ་ཉིད། །ཆེ་རིང་ལྟ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི།
།སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་རྟེན་ནས་

ནི། །སྐྱེ་བ་བསྐྱོད་པའི་སྤྲུང་དུ་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་བསྐྱོད་དགོས་ཏེ། མི་ཁོམ་པར་ནི་བསྐྱོད་
པའི་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་བ་འད་ཟེན་ཏོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོའི་
ཞལ་ནས། ད་རེས་སྤྲུགས་ལས་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ་གསུང་། བོ་
ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྤར་དེ་ཙམ་ཞིག་འབྱམས་པ་ལ་རང་ལོག་མ་བྱུང་
ཙམ་ན། ད་ཡང་རང་ལོག་མི་འོང་བས་བསྐྱོད་དགོས། བསྐྱོད་པའི་དུས་ཀྱང་ད་
རེས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་ཡིན་གསུང་ངོ་། །དེ་ལས་ཀྱང་བྱིས་ན་
གནས་པ་ནི་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་བར་ཆད་མང་ཞིང་ཉེས་པ་དུ་མའི་སྐྱོན་ཆགས་
ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་པས་ན་འཁོར་བ་བསྐྱོད་པའི་རྟེན་ནི་རབ་
བྱུང་མཆོག་ཏུ་བྱུར་པས་མཁས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་
བར་བྱའོ། །བྱིས་པའི་སྐྱོན་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏྲན་ཡང་ཡང་སེམས་
པ་ནི། སྤར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བསམ་པ་བརྟན་པར་འགྱུར་ལ། རབ་
ཏུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་འཛོག་ཅིང་སད་པར་འགྱུར་
བས་དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཛོད་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་བྱིས་པ་ནི། འབྱོར་ན་དེ་བསྐྱུང་བའི་འབད་པས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ལ།
དབུལ་ན་ནི་འཆོལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱིས་ཤ་ཐང་བས་བདེ་བ་མེད་པ་ལ།
མོངས་ནས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ནི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
སྐྱེས་རབས་ལས། བཅོན་ར་འདྲ་བའི་བྱིས་ལ་ནི། །རྣམ་ཡང་བདེ་བར་མ་
སེམས་ཤིག །སྤྲུག་གམ་ཡང་ན་དབུལ་ཡང་རུང་། །བྱིས་ན་གནས་པ་ནད་དུ་

ཆེ། །གཅིག་ནི་བསྐྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ལ། །གཉིས་པ་འཆོལ་བས་ཤུངས་
 རོ། །སྤྱག་གམ་ཡང་ན་དབྱུང་བ་ཡང་། །གང་ན་བདེ་བ་མེད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་
 དགའ་བ་མོངས་པ་ནི། །སྤྱིག་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར་ཡོ་བྱད་མང་པོ་འཇིན་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཆོལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་བྱིས་པ་དང་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་བས་
 སོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་ན་གནས་པ་ནི་ཆོས་དང་འགལ་བས་དེར་ཆོས་བསྐྱབ་
 པར་དགའ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། །བྱིས་ཀྱི་སོ་ནམ་བྱས་ན་ནི། །བརྟུན་དུ་མི་སྤྲར་
 མི་རུང་ཞིང་། །པ་རོལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ། །ནན་ཏུར་མི་བྱར་མི་རུང་རོ། །
 །གལ་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་བྱིས་ཀྱི་སོ་ནམ་འཆོར། །བྱིས་ལ་སྤྱོད་ན་ཆོས་ཀྱང་ག་
 ལ་འགྱུབ། །ཆོས་ཀྱི་ལས་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན། །བྱིས་ཀྱི་དོན་ནི་དག་ཤུལ་
 ཅན་གྱིས་འགྱུབ། །དེ་བས་ཆོས་དང་འགལ་བའི་སྤྱོན་ཡོད་ཕྱིར། །བདག་
 ལ་ཕན་འདོད་སྟེ་ཞིག་བྱིས་ན་གནས། །ཞེས་དང་། དེགས་དང་ང་རྒྱལ་གཏི་
 ཟུག་སྤྱུལ་གྱི་ཆང་། །རབ་ཏུ་ཞི་བ་དགའ་བའི་བདེ་འཇིག་པ། །སྤྱག་བསྐྱུང་
 མི་བཟད་མང་པོའི་གནས་གྱུར་བྱིས། །ཁྱུང་དང་འབྲ་བར་སྟེ་ཞིག་གནས་པར་
 བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱིས་ན་གནས་པའི་སྤྱོན་
 ཡང་ཡང་བསམས་ལ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སྤྱོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གོས་
 དང་སྤྱུང་བཟེད་ངན་དོན་དང་བསོད་སྟོམས་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་དབེན་པར་
 རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱུངས་ནས། །གཞན་གྱི་ཡོན་གནས་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོན་པ་
 ནི། །གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། །སྤྱོད་པས་དེགས་པར་གྱུར་

ནས་ནི། །ཕྱག་དར་ཁྲིད་གྱི་གོས་འཆང་ཞིང་། །དགོན་པ་ཡུལ་དུ་འདོད་པར་
ནི། །ནམ་ཞིག་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞིག་གྱ། །གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་རྣམ་བཤྲ་ཞིང་། །
ས་ཡི་ལྷུང་བཟེད་ལག་ཐོག་ས་ནས། །དཔུས་མེད་བྲིམ་ནས་བྲིམ་དུ་ནི། །ནམ་
ཞིག་སྒྲོངས་མོ་སྒྲོད་པར་འགྱུར། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །ཉོན་
མོངས་ཆེར་མའི་འདམ་རྩ་བ་དག །སྒྲོང་བར་བྱེད་ཅིང་བྲོང་བྲིར་གྱི། །སྒྲིན་
པའི་གནས་སུ་ནམ་ཞིག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མལ་སྟན་རྩ་
ལས་བྱས་པ་ལ་སྒྲ་གཤམ་མེད་པར་ཉལ་བས། །གོས་བ་མོས་སྡེ་བ་དང་བཟའ་
བུང་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། །གནས་མལ་ཤིང་བྱང་དུ་རྩ་འཇམ་པོ་
ལ་ཆོས་གྱི་དགའ་བདེས་འཆོ་ཞིང་ཉལ་བ་ལ་སྒྲོན་པ་ནི། །རྩ་ཡི་ཆོག་ས་ལས་
ལངས་ནས་ནི། །བ་མོས་སྡེ་བའི་གོས་དག་དང་། །ཟས་སྒྲོམ་ངན་ངོན་ཙམ་
གྱིས་ནི། །ནམ་ཞིག་ལུས་ལ་ཆགས་མེད་འགྱུར། །ཤིང་བྱང་ནི་ཙམ་ལྟར་ལྷུང་
བའི། །དུར་བ་འཇམ་པོའི་གོས་ཙན་དུ། །མཐོང་ཆོས་བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་
དང་། །ནམ་ཞིག་བདག་ནི་ཉལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
པོ་རྟོ་བ་མཁར་ཐོག་ཏུ་ཁ་བ་འཆགས་ནས་དོ་བྱུ་བ་ནི་གཞོན་བྱུ་མ་བདུན་གྱི་
རྟོགས་བརྗོད་ནས་བཤའ་པ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་བྱང་བས་དགའ་བ་ཞིག་བྱང་།
དེ་ལྟར་བྱ་ཞིག་ཉམས་སུ་སྒྲང་འདོད་པ་མིན་པ་གཞན་མེད་གསུང་ངོ་།

སྒྲོན་སྒྲོངས་དང་ཆུ་བོའི་ངོགས་སུ་གནས་ནས་ཆུ་རྒྱ་བས་སྒྲེ་འཇིག་
བྱེད་པ་དང་རང་གི་ལུས་སྒོག་གཉིས་འབྲ་བར་སེམས་པ་དང་། །སྤྱིད་པའི་
རྩ་བ་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲིད་བྱེད་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་

ཞེས་རབ་གྱིས་འགོག་ཅིང་། སྤིང་པའི་དགའ་བདེ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་
 སྤོད་བཅུད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནམས་སྐྱུ་མ་སོགས་དང་འདྲ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 སེམས་པ་ལ་སྤོན་པ་ནི། རྣམ་ཞིག་ཚུ་རོགས་སྤོན་སྤྲོངས་སུ། །གནས་ནས་ཚུ་
 རྒྱབས་འབྱུང་འཇིག་དང་། །འཆོ་བའི་འཇིག་རྟེན་གནས་འདྲ་བར། །ཡང་དང་
 ཡང་དུ་བལྟ་བར་འགྱུར། །ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་མར་གྱུར་པའི། །འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བ་
 འབྱེན་པ་དང་། །སྤིང་པའི་ལོངས་སྤྱོད་མི་འདོད་པར། །བདག་ནི་རྣམ་ཞིག་
 འགྱུར་ཞིག་གྱ། །མི་ལམ་སྤིག་རྒྱ་སྐྱུ་མ་སྤིན། །དེ་བའི་གྲོང་བྲེར་མཚུངས་
 པར་ནི། །རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་འཇིག་རྟེན་དག །རྣམ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱས་
 རྣམ་བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་པ་ལ་སྤོན་པ་བྱེད་པའོ། །མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས།
 དགའ་ཐུབ་གྱི་རི་སུལ་དུ་བྲང་སྤོང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཞིག་བྱང་
 བ། ད་གཟོད་པས་བྱ་གསོས་བྱ་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། །ཤར་བའི་ཞལ་ནས་
 ཀྱང་། བྱིམ་པ་ལས་ཀས་བྲེལ་བའི་དུས་སུ་གོས་བབང་བབང་གྲོན་ལ་དེ་ན་
 བར་སོང་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཨ་རེ་སྤྱིད་སྟམ་ནས། མ་འོངས་པ་ན་རབ་བྱུང་
 གི་བག་ཆགས་འཇོག་གསུང་རོ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་།
 བདག་ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་གནས་བྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མདོན་པར་བྱང་སྟེ།
 རྣམ་ཞིག་ན་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། བདག་ཀྱང་རྣམ་ཞིག་ན་དགོ་འདུན་
 གྱི་ལས་དང་གསོ་སྤྱོད་གི་ལས་དང་དགག་དབྱེད་ལས་དང་འདུད་པའི་ལས་
 དེ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་སྟམ་ནས། དེས་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ལ་

དགའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིས་ན་གནས་པས་དེ་ལྟར་
སྒྲོན་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་གཙུག་པོར་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པ་ལ་
སྒྲོན་པར་གསུངས་སོ། ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་གས་
དག་ནི། །ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་རྣམས་དང་ལྡན། །དེ་ལྟས་སྒྲོམ་བཙོན་བྱིས་པ་
ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་རྣམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
བསྐྱགས་པར་མ་བཟད། བ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྟེན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ལ།
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྒྲོམ་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སོ་སོར་ཐར་བ་ཉིད་
ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་བ་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

ལམ་རིམ་ལྟར་བྱ་བྱེད་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་བསྐྱོད་པ་ནི།

བཞེས་སྤྲིངས་ལས། མགོ་འཕགས་ལ་སྒྲོ་བྱར་མེ་ཤོར་ན། །དེ་དག་
སྤྱིར་བསྐྱོད་པ་གྱི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་། །ཡང་སྤྲིད་མེད་པར་བྱེད་སྤྲད་འབད་
འཆལ་ཏེ། །འདི་ལས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །ཚུལ་བྱིས་ས་
དག་དང་ཞེས་རབ་བསམ་གཏན་གྱིས། །ཟུང་ན་འདས་ཞི་དུལ་བ་བྲི་མེད་
པའི། །གོ་འཕང་མི་རྒྱ་མི་འཆི་བད་མི་འཆལ། །ས་ཚུ་མེ་རླུང་ཉི་ཟླ་བལ་ཐོབ་
མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་

སྒྲོབ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་པ་ནི་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་ནི། སེམས་རྣམ་
 པར་གཡེངས་པ་གཡེང་བ་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 དང་། སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 རྣམ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་
 ཅད་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་
 ནི། ཚུལ་བྲིམས་མ་ཉམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཡིན་
 ལ། ཉམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ངན་འགྲོའོ། །སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་
 ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་
 ནི་ཐར་པ་སྟེ། མདོར་ན་བསྐྱབ་བྱ་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་དང་།
 སྤྲ་མ་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་
 གསུམ་མོ། །དེ་གཉིས་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །གོང་མ་རྣམས་
 ནི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གསུམ་དུ་བཞེད་དེ། ཉོན་མོངས་
 སུན་འབྱེན་པ་དང་མདོན་གྱུར་འགོ་གཞོན་པ་དང་ས་ཐོན་རྩད་ནས་སྤོང་བ་ལ་
 བསྐྱབ་པ་གསུམ་མོ།

གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། ཚངས་པས་ཞུས་པ་སའི་དངོས་གཞིར་བྱངས་
 པ་ལས། རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། །ཞི་བའི་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་། །
 འཕགས་པའི་ལྷ་དང་སྤྲིག་པའི་ལྷ། །ལྡན་པར་བྱ་ཞིང་བྲལ་བར་བྱ། །ཞེས་

གསུངས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ནི་ཙ་བ་སྟེ། གཞན་གཉིས་དེ་
ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་བྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་
པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་
ཞིང་སྒྲིག་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །

བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཚངས་པས་ཞུས་པ་ལས། ཡན་
ལག་དྲུག་དང་ལྡན་པ་དང་། །གནས་བཞི་བདེ་དང་ལྡན་པ་དང་། །བཞི་པོ་ཡི་
ནི་རྣམ་པ་བཞི། །རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དག་པ་ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
ལ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཚུལ་བྲིམས་
དང་ལྡན་པ་དང་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པས་བསྐྱམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཐར་
པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །ཆོ་ག་དང་སྦྱོང་
ཡུལ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མ་སྦྱད་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲ་རབ་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་ལྟ་བས་ནི་མ་ཉམས་པའི་ཚུལ་
བྲིམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ཏེ་
སྟོབ་པས་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དག་པ་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཀྱི་
གནས་བཞི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་
པས་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །བཞི་པོ་ནི་བདེན་པ་
བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་
བ་དང་སྦྱོང་བ་དང་བདག་མེད་དོ། །ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྒྱ་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་རབ་

སྐྱེ་དང་རྒྱུན་ནོ། །འགོག་བདེན་ལ་འགོག་པ་དང་ཞི་བ་དང་གྲུ་ནོམ་དང་ངེས་
འབྱུང་ངོ། །ལམ་བདེན་ལ་ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྐྱབ་པ་དང་ངེས་འབྱེན་
ཏེ། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ།
འདིར་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་རང་དགའ་བ་ལ་འབྲིང་ན། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་
འབྲིང་ལྷགས་རྒྱས་པར་དགོས་ནའང་། དེ་མིན་པས་ཤེས་རབ་ལྷག་མཐོང་
དང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་གནས་བསྐྱེད་ལྷགས་ནི། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
སྐྱབས་སུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འབྱུང་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྒྲོའོ།

དེས་ན་ཚུལ་བྲིམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཤིག་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་ནི། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་
ནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲོ་ལྷགས་འཕེལ་བར་བྱ་སྟེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ཆེན་པོ་ལས། ཚུལ་བྲིམས་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེམ་སྐྱས་
སོ། །ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ས་ཡིན་པ་ལྟར་རྩ་བའོ། །ཆོང་དཔོན་ཆོང་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགོ་བ་ལྟར་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་
མར་འགོ་བའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ནོ། །སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ངན་སོང་གི་ལམ་གཏན་གཅིད་
པའོ། །སྒྲིག་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་གསོ་བས་སྒྲན་གྱི་སྤོང་པོ་ལྟ་བུའོ། །སྦྲིད་
པའི་ལམ་ཉམ་ང་བའི་བརྒྱགས་ཆོགས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དབྱ་འཛོམས་
པའི་གོ་མཆོན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱལ་གདུག་པ་སེལ་བའི་རིག་སྒྲགས་
སོ། །སྒྲིག་པའི་ཚུལ་སྒྲོལ་བའི་ཟམ་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་

གྱིས་ཀྱང་། བྲིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་
ཏེན་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་རྒྱད་
ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་ལོ་ཏྟག་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ནི། །བཏེན་ནས་སྒྲོན་མེད་པར་
ནི་སྒྲེ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་བྲིམས་བཏེན་ནས་ཆོས་དཀར་མཆོག་། སྙིང་
རྩེའི་ཚུས་བརྒྱན་པས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །
ཁས་སྤངས་ནས་མ་བསྐྱུངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དག་སྦྱོང་ལ་
རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས། ལ་ལའི་ཚུལ་བྲིམས་བདེ་བ་སྟེ། །ལ་ལའི་ཚུལ་
བྲིམས་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཡིན། །ཚུལ་བྲིམས་ལྟན་པ་བདེ་བ་སྟེ། །ཚུལ་བྲིམས་
འཆལ་བ་སྤྱག་བསྐྱུལ་ལོ། །ཞེས་བསྐྱུལ་བ་ཁས་སྤངས་པ་དེ་པན་ཡོན་དང་
ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེས་
དམིགས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསམས་ལ་བསྐྱུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་གྱུས་པར་
བྱའོ།

རི་ལྟར་བསྐྱུལ་པའི་ཚུལ་ནི། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་ལས། མི་ཤེས་
པའི་གཉེན་པོར་ནི། བསྐྱུལ་བྱ་རྣམས་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བག་མེད་
པའི་གཉེན་པོར་ནི། སྤང་དོར་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་དང་།
འབྲལ་འབྲལ་དུ་སྒྲོ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་ཏྟག་ཅིང་ལེགས་ཉེས་གང་ལ་འཇུག་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བདག་གམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཉེས་པ་ལ་འཇོམ་པའི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྲད་དུ་འོང་སྟམ་
ནས་འཇོམ་པའི་བྲེལ་ཡོད་དང་། ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལ་འཇིགས་ནས་

བག་འཁུམས་པ་སོགས་ལ་བསྐྱབ་པོ། །མ་གྲུས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། སྟོན་པ་
 དང་དེའི་བཅས་པ་དང་ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་
 བྱའོ། །ཉོན་མོངས་མང་བའི་གཉེན་པོར་ནི། རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་
 གང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཉེན་པོ་འབད་ནས་བསྟེན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་འབད་པར་འདི་
 ཅམ་ལས་འགལ་ཡང་སྟོན་ཚུང་ངོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས། བཅས་པ་རྣམས་
 ལ་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་འབའ་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། ལུང་རྣམ་
 འབྱེད་ལས། གང་ཞིག་སྟོན་པ་བྱུགས་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ། །ཡང་བར་སེམས་
 ཤིང་ཅུང་ཟད་འདའ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟུག་བསྐྱེད་གཞན་དབང་འཐོབ། །
 སྟུག་ཆལ་བྲེགས་པས་ཨ་མའི་ཆལ་ཉམས་བཞིན། །འདི་ན་ལ་ལས་རྒྱལ་
 པོའི་ཆོག་ཆེན་ཡང་། །འདས་ན་ལན་འགའ་ཆད་པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །བྱབ་
 པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་འདས་བྱས་ན། །དུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཨེ་ལའི་
 འདབ་སྐྱ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉེས་ལྷུང་གིས་
 མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། བརྒྱལ་གོས་ན་ཡང་རྗེ་མི་སྟམ་པར་མི་འཛོག་
 པར་ལྷུང་བ་དང་སྟེག་པའི་བྱིར་བཅོས་ལ་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་འབད་
 པར་བྱའོ། །ཆོངས་པས་ཞུས་པ་ལས། བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་བྱ། །དེ་
 ལ་སྟོང་ནས་ནན་ཏན་བྱ། །བྱིར་ནི་སྤང་བར་མི་བྱ་ཞིང་། །སྟོག་གི་བྱིར་ཡང་
 བཞིག་མི་བྱ། །རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་གནས་པར་བྱ། །འདུལ་བ་ལ་ནི་འཇུག་པར་
 བྱ། །ཞེས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ་ལས། དགོ་སྟོང་
 དག་སྟོག་དང་བྲལ་ཞིང་ཤི་བ་ནི་སྒྲ་ཡི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོག་དང་བྲལ་ཞིང་ཤི་བས་ནི་སྐྱེ་བ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པས་ནི་སྐྱེ་
བ་འབྱུངས་ཕྱག་བརྒྱའི་བར་དུ་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ། རྣམ་
པར་ལྟར་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཏན་ཆོག་པས་དང་
བཅས་ཏེ་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར། སྟོག་དང་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་བདག་སྐྱེ་བཅས་ཤིང་གོས་དུར་སྐྱེ་བ་གོས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་སྟེ་མ་
དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་
འདི་ལ་རབ་བྱུང་ནས། །སྐྱེ་བའི་ལས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱེད། །ཁོར་
དང་འབྲུལ་སྤྱིང་པོར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། །བཞོན་དང་བ་སྤང་ཤིང་ཏྲ་རྣམས་ལ་
ཆགས། །གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ནན་ཏན་མེད་པ་རྣམས། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཅི་
ཕྱིར་མགོ་བོ་བྲེགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདུས་བྱས་འཁོར་བ་ལས་འབྲོས་པར་འདོད་ནས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་
དུ་འགོ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཉམས་ན་ནི་འགོ་མི་བྱས་པར་མ་བཟད།
འཁོར་བར་སྤྱར་འཁོར་ཞིང་སྟུག་བསྐྱུང་རྣམས་ཀྱིས་འཇོམས་པ་དཔེ་དང་
བཅས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མི་ཞིག་ཆོམ་རྒྱན་མང་པོས་རབ་
གཙུག་ནས། །འཆོ་བར་འདོད་པས་བྲོས་ཤིང་འགོར་བརྩལ་ན། །དེ་ནི་རྒྱུ་
པ་འགོ་ཞིང་རྒྱུ་པ་མི་བྱས། །ཆོམ་རྒྱན་དག་གིས་དེ་བཟུང་བཅོམ་པ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་སྤྱོད་པའི་མི། །འདུས་བྱས་དག་ལས་འབྲོས་
པར་འདོད་མོད་གྱི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་དེ་ཡང་འབྲོས་མི་བྱས། །ན་

ག་འཆི་བ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་འཛོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་དེ་
 ལས། བྱིམ་པ་སྐྱུ་བོའི་གོས་གྲོན་ལ། །ངས་ནི་བསྐྱབ་པ་གང་བཤད་པ། །དེ་
 ཆེ་དགོ་སྒྲོང་དེ་དག་ལ། །བསྐྱབ་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། དགོ་བསྐྱེན་ལ་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྡ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བསྐྱང་བ་དགོ་སྒྲོང་ལ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་དུས་འདིར་བསྐྱབ་པ་
 ལ་བཅོམ་པ་ནི། ལྷག་པར་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེ་བས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་
 ཉིད་ལས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གང་གྲུའི་བྱེ་སྟེད་དུ། །དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་
 དང་སྒྲོམ་རྣམས་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མེའི་བྲེང་བ་ཡིས། །སངས་
 རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྲོ་བུས། །གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་
 དང་། །བདེར་གཤེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཆོ། །ཉིན་མཆོན་དུ་
 བྱི་བསྐྱབ་པ་གཅིག་སྒྲོང་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་འཕགས།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལྷུང་བ་བྱུང་ཡང་བཤགས་པས་
 ཆོག་སྟམ་ནས་བྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི།
 བྱིས་བཅོས་པས་ཆོག་ཟེར་ནས་དུག་ཟ་བ་དང་འབྲས་ལྟེ། བྲམས་པ་སེང་གོ་
 སྒྲའི་མདོ་ལས། བྲམས་པ། བྱི་མའི་ཆེ་བྱི་མའི་དུས་ལྡ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བྱིམ་ན་གནས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་དེ་དག་
 འདི་སྐད་ཅེས། སྒྲིག་པའི་ལས་ནི་ཉེས་པ་བཤགས་པས་མ་ལུས་པར་འཛད་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་སྒྲིག་པ་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མཛོན་
 པར་འདུས་བྱས་ནས་ཡང་བཤགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལྷུང་བ་ལྷག་པར་འབྱིན་

པར་བྱེད་ཅིང་། བྱིས་སྒྲོམ་པ་འཇིན་པར་ནི་མི་བྱེད་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་དག་ནི་འཆི་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ང་སྣང་སྟེ། འཆི་བ་ཡང་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དུག་ཟ་བའི་མི་དེ་དང་འབྲུ་བར་འཆི་བའི་དུས་བྱས་
ནས་ལོག་པར་ལྷུང་བ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་།
བྱམས་ལ། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་དུག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི། འདི་ལྟ་
སྟེ། བསྐྱབ་པའི་གཞི་རིམ་ལྟར་བཅས་པ་དག་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་
བྱེད་ཅག་གིས་ནི་དུག་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུང་བ་ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་ལྟར་ཡིན་ན་གསང་སྒྲགས་ལ་
ཡང་འབྲུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱས་པའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་བ་ངས་
གསུངས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡི། །ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་འདུལ་བ་མ་ལུས་ལས། །
སྒྲགས་པ་བྲིམ་པས་རྟགས་དང་ཆོ་ག་སྤང་། །སྒྲག་མ་རྣམས་ནི་ཉམས་སུ་
ལྷང་བར་བྱ། །ཞེས་སྒྲགས་པ་བྲིམ་པས་ཀྱང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོར་དང་
ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་རྒྱུད་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདུལ་
བ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ན། སྒྲགས་པ་རབ་བྱུང་ལ་
སྒྲོས་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

སྒྲགས་འགྱུབ་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟང་གིས་
ཁྱས་པ་ལས། སྒྲགས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་པོར་ཚུལ་བྲིམས་ཏེ། །དེ་ནས་བཙོན་
འགྱུས་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །རྒྱལ་བ་ལ་ནི་དད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
གསང་སྒྲགས་དང་ནི་ལེ་ལོ་མེད་པ་འོ། །རིམ་ལྟར་མི་དབང་རིན་ཆེན་བདུན་

ལྡན་པ། །སྐྱོ་བ་མེད་པར་སྐྱེ་དགུ་འདུལ་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་སྒྲགས་པ་ཡན་
 ལག་འདི་བདུན་དང་། །ལྡན་པར་གྱུར་ན་སྒྲིག་པ་འདུལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་།
 འངས་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་པ་འདི་ལ་ཚུལ་བློམས་ཉམས། །དེ་ལ་
 གྲུབ་པ་མཆོག་མེད་ཅིང་། །གྲུབ་པ་འབྲིང་ཡང་ཡོད་མེད་དེ། །གྲུབ་པ་ཐ་མཐའ་
 ཡོད་མ་ཡིན། །ཚུལ་བློམས་འཆལ་ལ་སྤུབ་དབང་གིས། །སྒྲགས་འགྲུབ་པར་
 བྱི་མ་གསུངས་ཏེ། །སྤྱང་ན་འདས་གྲོང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཡུལ་དང་སྤྱོད་གས་ཀྱང་མ་
 ཡིན་ནོ། །བྱིས་པ་ངན་པ་འདི་ལ་ནི། །སྒྲགས་འགྲུབ་པ་ནི་ག་ལ་ཡོད། །སྐྱེ་བོ་
 ཚུལ་བློམས་འཆལ་འདི་ལ། །དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་ག་ལ་ཡོད། །མཐོ་རིས་སུ་ཡང་
 མི་འགྱུར་ཞིང་། །བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་འང་མི་འགྱུར་ན། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་
 སྒྲགས་རྣམས་ནི། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལྷ་གོ་བྱུང་ཙ་ན་ཐམས་ཅད་ནས་གྱི་
 སྟེང་དུ་འོང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་བློམས་གྱི་སྟེང་དུ་གོར་གོར་འོང་
 བས་འདི་ལ་འབྱུངས་ཤིག །ཚུལ་བློམས་དག་པའང་ལས་འབྲས་མ་བསམས་
 བ་ལ་མི་འོང་བས་དེས་ན་འདི་སེམས་པ་མན་ངག་ཡིན་གསུང་བ་དང་། །ཉ་
 ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །སྤྱིར་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་
 དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུལ་བ་ནས་ངེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ན་བལྟུབ་ཀྱང་མི་
 དགོས་པ་ཞེ་གཙང་བ་བརྟག་སྤུབ་པ་ཉམས་དགའ་བ་མཐའ་བཟང་བ་ཡིན་
 གསུང་བ་དང་། །དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །ཆོན་ཞིག་གིས་འདུལ་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲགས་ཙ་འབྱིད། །སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བ་ཙ་འབྱིད་

དེ། འདུལ་བ་སྒྲགས་ཀྱི་གྲོགས། སྒྲགས་འདུལ་བའི་གྲོགས་སུ་སོང་བ་དེ་
ཟླ་མའི་བཀའ་བརྒྱུད་མིན་པ་མེད་གསུང་བ་དང་། རྩོམ་འཁུན་གསུང་།
དེད་རྒྱ་གར་ན་དོ་གལ་ཆེན་པོ་ལས་བྱ་བ་སྒྲོ་བྱར་བ་བྱུང་ན། སྒྲེ་སྒྲོད་འཛིན་པ་
རྣམས་འཆོགས་ནས། སྒྲེ་སྒྲོད་གསུམ་ནས་མ་བཀག་གཤམ། སྒྲེ་སྒྲོད་གསུམ་
དང་མི་འགལ་ལམ། ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེའི་སྒྲིང་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། དེད་
བྲི་ཀླ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་བ་ལ་དེའི་སྒྲིང་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ནས་མ་བཀག་
གཤམ། དེ་དང་མི་འགལ་ལམ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། འདུན་མའི་ཞབས་འདུལ་
བ་འཛིན་པས་འཇུག་པ་ཡིན་གསུང་རོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་བླིས་ས་དག་པར་བྱེད་
པ་ལ་ཡང་། སྒྲེ་བྱ་བྱར་བའི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་ནང་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཐབ་
པ་འདི་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་མ་འཐབས་ན་ཚུལ་བླིས་ས་དག་པ་
མི་འོང་། དེ་ཅ་ན་ཉོན་མོངས་མགོ་གཞོན་པ་དང་རྩད་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མི་འོང་བས་འཁོར་བར་གཏན་དུ་འབྱམ་
དགོས་གསུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ངོས་བྱིན་
པར་བྱས་ལ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དང་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་
བསམས་ནས་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སོ་བཅུ་གས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་གང་
མགོ་འབྱར་འབྱར་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མདུང་བྱ་འདེབས་དགོས། དེ་ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉུག་གིས་བྱུང་མ་ཐག་ཉིད་དུ་
དེ་ལ་དགྲར་བསྐྱས་ནས་འཐབ་དགོས། དེ་ལྟར་མིན་པར་དང་པོར་བྱུང་ཅ་ན་
དང་དུ་ཡིན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསོས་འདེབས་པར་སོང་ན་འཐབ་ཟླ་

མེད་པར་ཁོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་གསུང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་འབད་པས་མ་ལྡོག་ན་ཡང་རྒྱན་མི་འབྱུང་པར་མེད་ལ་ལྡོག་པ་
 ལྟ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། རྡོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ།
 བཤེས་སྤྱིངས་ལས། སེམས་ནི་ལུ་དང་ས་དང་རྩོད་པ་ལ། །རི་མོ་བྲིས་པ་དེ་
 འདྲར་རིག་པར་བགྱི། །དེ་ནང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་ནི། །མཆོག་སྟེ་ཆོས་
 འདོད་རྣམས་ལ་ཐ་མ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་
 བྱི་དེ་ལས་ལྡོག་པར་བྱའོ། །སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་
 བྱ་ཞིང་། །ཁོན་དུ་བཟུང་ནས་གཡུལ་སྤྱད་དེ། །རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་
 པ། །ཉོན་མོངས་འཛོམས་བྱེད་མ་གཏོགས་སོ། །བདག་ནི་བསྐྱེད་པ་ཏེ་བསད་
 གྱུར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་སྟེ། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི།
 །དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོ་བཤེས་ཕུ་རྒྱུང་བའི་
 ཞལ་ནས་ཀྱང་། ང་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྤྱིར་གྱིས་མནན་ཡང་མ་ཐའང་འོག་
 རས་སོ་ཆོགས་བྱེད་གསུང་བ་པོ་ཏོ་བས་གསན་པས། དེ་ཙུག་སོང་ན་མེད་
 ལ་ལྡོག་གསུང་ངོ་། །ཐ་མལ་པའི་དགྲ་ནི་ལན་ཅིག་བཏོན་ཡང་ཡུལ་གཞན་
 བཟུང་ནས་སྟོབས་རྟེན་པ་ན་སྤྱར་གྲོལ་དུ་འོང་བ་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་མི་
 འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལ་ལན་ཅིག་རྩ་བ་ནས་འདོན་ཐུབ་ན་ཡུལ་གཞན་
 དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་སྤྱར་ལོག་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་
 ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པས་ལན་ཏེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། ཐ་
 མལ་དགྲ་བོ་ཡུལ་ནས་ཐུང་ཡང་ནི། །ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་

བཟུང་ནས། །རྒྱས་པ་བརྟམ་ནས་དེ་ནས་ཕྱིར་ལྡོག་གི །ཉོན་མོངས་དག་
ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་མ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤང་།
།བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ནས་
བདག་གཞོན་བྱ་ཕྱིར་འོང་། །སྒྲོ་ཞན་བདག་ལ་བཙོན་པ་མེད་པར་ཟད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །བསྐྱུག་རུམ་པའི་ཞལ་ནས། །ཉོན་མོངས་པ་ཉུག་གིས་བྱུང་ཅ་
ན་ལེ་ལོ་མི་བྱ་བར་མོད་ལ་གཉེན་པོས་བསྒྲོག་ །བསྒྲོག་མ་རྒྱས་ན་ལངས་ལ་
མཐུལ་དང་མཆོད་པ་བཤམ། །སྒྲ་མ་དང་ཡི་དམ་ལ་ཕུལ་ལ་གསོལ་བ་གདབ།
དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོ་བོའི་བསྐྱེས་པ་བྱས་པས་ཉལ་གྱིས་འགྲོ་གསུང་བ་
དང་། །སྤང་རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། །འདུག་ས་སྤོས་པ་དང་སྒྲེ་ཅུ་ཅུ་བྱས་པ་
ཅ་མ་གྱིས་ཀྱང་ཉལ་གྱིས་འགྲོ་གསུང་སྟེ། །ཁོང་རང་ཉོན་མོངས་དང་འཐབས་
པར་སྤང་གསུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། །ཉོན་མཆོན་དུ་རང་གི་
སེམས་ལ་བྱ་ར་བྱ་བ་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད་གསུང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འོང་
ཆོད་དུ་གདལ། །རྩོ་བོ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ལན་དུ་ཕྱད་ཀྱང་། །དེའི་
རིང་ལ་སེམས་བཟང་པོ་བྱུང་ངམ་གསུངས་ནས་འདྲི་སྐད།

ཉོན་མོངས་དེ་དག་རི་ལྟར་སྤོང་བ་ནི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་ལ་དབྱལ་བར་
དགའ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་གཉི་ལྷག་ཡིན་
པས། །དེའི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ་མང་དུ་བསྒྲོམས་ལ། །འཁོར་བའི་འཇུག་
ལྡོག་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། །འདི་ལ་གོམས་ན་ནི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་
ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྐྱུག་བསུལ་སྟེར་ཞིང་

དགེ་ཅ་བསགས་པ་རྣམས་འཛོམས་པའི་དབྱ་ནི་ཞེ་སྒང་ཡིན་ཏེ། སྦྱོང་འཇུག་
 ལས། ཞེ་སྒང་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་
 ལ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱབས་མི་དབྱེ་བར་བཟོད་པ་ལ་འབད་དོ། །འདི་མ་
 བྱང་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བདེ་སྟེ། གང་ཞིག་བསྐྱེམས་ཏེ་ཁོ་
 འཛོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །ཞེས་སྦྱོང་འཇུག་ལས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །དགེ་མི་དགའི་ལས་སྒར་བསགས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་འབྱུང་བ་
 ལ་མ་བྱ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་རྒྱས་པ་རྩེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ནི་འདོད་ཆགས་སྟེད་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་ནི། དུལ་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པའི་
 རེག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆོར་བའི་རོ་སྒངས་པ་ལས་འབྱུང་བས། བྱི་དང་ནང་
 གི་མི་སྦྱུག་པ་དང་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསྐྱོམས་
 ལ་བསྐྱོག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རི་དྲགས་སྒང་
 པོ་བྱེ་མ་ལེབ་དང་ཉ། །སྒྲང་མ་ལྷ་པོ་ལྷ་ཡིས་བཙམ་གྱུར་ཏེ། །གཅིག་གིས་
 འཛོམས་ན་གང་ཞིག་ལྷ་རྣམས་ནི། །ཏྲག་ཏུ་བསྟེན་པ་ཅི་སྤྱིར་འཛོམས་མི་
 འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་འབྱུང་ཉེ་ལ་དབྱལ་བར་དཀའ་བ་རྟེན་པ་དང་བྲགས་པ་དང་
 བསྟོད་པ་དང་བདེ་བ་བཞི་ལ་སྟེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལྷོག་སྟོགས་བཞི་ལ་ཡིད་
 མི་དཀའ་བའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་དེ། དེ་ཡང་སྦྱིར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
 བསྐྱོམ་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཆི་བ་བྲན་པ་གནད་དུ་སོང་ན་ལྷོག་པར་འབྱུར་
 རོ། །ང་རྒྱལ་ནི་འདིར་ལམ་སྟེ་བའི་གོགས་ཀྱི་མཆོག་བྱི་མར་བྲན་ལ་སོགས་

པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤང་སྟེ། སྤོང་ཚུལ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ན་ཀ་འཆི་སྟུག་
བྲལ་དང་དེ་བཞིན་དུ། །ལས་རྣམས་བདག་གིར་བྱ་ལས་མ་འདས་ཞེས། །
དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ནི། །དེ་ཡི་གཉེན་པོའི་སྟོན་སྒྲུགས་མི་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་དང་ལས་
འབྲས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་མི་འབྱུང་ངོ། །གཞན་ཡང་
གཉེན་དང་རྒྱགས་པ་དང་ཁྲོད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པ་དང་ངོ་ཆ་མེད་
ཅིང་ཁྲིལ་མེད་པ་དང་བརྗེད་ངས་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་གཙོད་
པ་འབྱུང་ཉེ་བ་རྣམས་ཡིན་པས། ཉེས་དམིགས་རིག་པར་བྱས་ལ་གཉེན་པོ་
བསྟེན་ནས་འབྲལ་འབྲལ་དུ་མ་ཐུ་རེ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །

ཉེས་དམིགས་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཁྲོད་དང་འགྱོད་དང་གཞོད་
སེམས་རྒྱགས་པ་དང་། །གཉེན་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །སྤྱི་བ་
པ་ལྷ་པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ལགས་པར་རིག་
པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱལ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་
གཉེན་དང་རྒྱགས་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །བད་ཀན་རྒྱུང་དང་དེ་བཞིན་མཁྲིས་
པ་རྣམས། །དེ་དག་དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཤས་ཆར་འབྱུང་། །དེ་ཡི་ཁམས་རྣམས་
རབ་ཏུ་འབྱུག་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྒྱགས་དང་གཉེན་ལ་དགའ་འགྱུར་
བ། །ཁ་ཟས་ཉེས་པས་སྟོན་ནི་མ་དག་ཅིང་། །ལུས་ཀྱང་སྡི་ལ་ཐོ་མདོག་བདེ་
མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཆོག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་

ཐུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་མོངས་ཤིང་ཆོས་ལ་འདུན་པ་
 ཉམས། །བྱིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས། །དཀར་པོ་ཉམས་
 ཤིང་ཐུན་པར་འགོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་གསུངས་པ་
 དང་། དེ་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་
 ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། ཆོས་ལས། བག་མེད་པ་ལ་སྒྲོར་བྱེད་པ། །སྒྲེ་བོ་བྱིས་
 པ་བསམ་བརྒྱག་ཡིན། །ཆོང་དཔོན་ལོར་རྣམས་བསྐྱུང་བ་ལྟར། །མཁས་པས་
 བག་དང་ལྟན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། སྒྲེས་རབས་ལས། ལྟ་དབང་བྱིར་ཡང་
 རོ་ཆ་བོར་ནས་ནི། །ཡིད་ལ་ཆོས་དང་འགལ་བ་བྱེད་པ་བས། །ཁྱོ་མའི་སྒྲོད་
 ཐོགས་གོས་ངན་གྱོན་ནས་ནི། །དག་བོའི་བྱིས་དུ་འབྱོར་པ་མཐོང་ཡང་སྒྲ།
 ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། དབང་ལྷག་ལུས་གཏོགས་དེ་པ་བདེར་
 གཤེགས་ཀྱི། །བཞུང་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་བསྟན། །དེ་ནི་བསྐྱིམས་
 རྣམ་མངོན་པར་བསྐྱུང་བའི་སྟེ། །དེ་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀུན་འཇིག་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ལས། ཐོས་ལྟན་དད་པ་ཅན་དང་ནི། །བཙོན་
 པ་ལྟར་ལེན་དུ་མ་ཡང་། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲོན་ཆགས་པས། །ལྟར་བའི་
 རྟོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་
 པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དགག་པར་མ་རྒྱས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་
 ཁ་མི་སྒྲོར་སྒྲོགས་མི་འཇིག་པར་དགྲར་ལྟ་བུ་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་དུ་མི་རུང་བས་
 གཉེན་པོའི་སྒྲོགས་བཟུང་ལ་ཉོན་མོངས་སུན་འབྱིན་པ་ལ་འབད་ནས། རང་

གིས་གང་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཚུལ་བློམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱའོ།།

རྩོམ་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་མ་དཔལ་ལྷན་དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྡེ་ཁུ་
བྱར་པ་ལ། ཡེ་འབར། སང་གནངས་ཅ་ན་བྱེད་གྱི་དགོ་བཤེས་པ་དེ་ཀྱན་
མན་དག་གི་མཐིལ་གང་ལ་བྱེད་ཟེར་ནས་འདྲི་ན། མངོན་པར་ཤེས་པའམ་
ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞལ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་བྱས་པར་འོང་ངོ་། །ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་
རྩེ་ངེས་རྩེ་ངེས་སོང་ནས་རྩེ་ལྷར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོམ་པ་དག་པར་བསྐྱང་
བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ་གསུང་། དེས་ན་བསྒྲོམས་པའི་དངོས་བྱུང་
ཀྱང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྩེ་ཆུང་དུ་སོང་བ་ལ་བྱ་གསུང་བ་
ལྷར་གོ་དགོས་སོ། །ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྒྲིག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་
བསྐྱེད་པའི་གཞན་དང་འབྲུག་པ་ལ་ཡང་། དེའི་རིང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་
ཅད་སྒྲིག་དང་བསྒྲོས་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་ཅིང་། མས་པའི་མ་ལ་སོགས་
པ་ཡང་འདི་དེའི་ཆེ་བྱང་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་ངོམ་པར་བྱེད་ན། ཉོན་མོངས་
གཞོམ་པ་ལ་བཙོན་པའི་དུས་སུ་དཀའ་སྐྱེད་བཟོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རིགས་
ཏི། སྒྲོད་འཇུག་ལས། དོན་མེད་དག་ཡིས་མ་སྒོལ་བཏོད་པ་ཡང་། །ལུས་ལ་
རྒྱན་དང་འབྲ་བར་སྒེལ་བྱེད་ན། །དོན་ཆེན་བསྐྱབ་ཕྱིར་ཡང་དག་བཙོན་གྱུར་
པ། །བདག་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅི་ཕྱིར་གཞོད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྷར་ཉོན་མོངས་པའི་དག་ལ་འཐབས་ནས་རྒྱལ་བ་ལ་དཔའ་བོ་ཞེས་བྱ་
ཡི། དག་གཞན་ལ་འཐབས་པ་ནི་མ་བསད་ཀྱང་ངང་གིས་འཆི་བ་ལ་རྒྱོལ་བས་
རོལ་གསོད་པ་དང་འབྲ་སྟེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བྱེད་

བསང་ནས། །ཞེ་སྒང་ལ་སོགས་དབྱ་འཛོམས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་
བོ་སྟེ། །ལྷག་མ་རོ་ལ་གསོད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་
ལས། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་ཁོད་གནས་ན། །རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བསྟན་གཟུག་
སྟེ། །ཕ་ལ་སོགས་པས་སེང་གོ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ཆོགས་གྱིས་མི་ཚུགས་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱན་གྱིས་ཚུར་
ལ་མི་ཚུགས་ཤིང་དེ་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱལོ། །སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་
བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་གྱི་ཞབས་ལ་
གྱུས་པས་བྱག་འཆལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་
ནས་རྒྱན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྤིད་པ་ཐམས་ཅད་མེ་འབར་བའི་རྒྱབས་
ལྟར་མཐོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་
འདོད་གྱིས་ཡིད་ཀྱན་ཏུ་གདུངས་པ་དེས། །ལམ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་
ལ་བསྐྱབས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་འཐོབ་ཅིང་། །དེ་ཡང་མཐོ་
རིས་གྱི་དཔལ་ལྟར་སྐྱར་སྒྲོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད། །འོན་ཀྱང་སྐྱོན་ཟད་པ་
དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པས་རང་གི་དོན་མ་རྫོགས་ལ་དེ་ཉིད་
གྱིས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཉི་ཆེ་བར་ཟད་ཅིང་། །མཐར་སངས་རྒྱས་གྱིས་

བསྐྱལ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་དགོས་པས་ན། སྒོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་ཐོག་མ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པར་རིགས་ཏེ། བར་ཕྱིན་བསྐྱལ་པ་
ལས། འཇིག་རྟེན་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་མ་བྱ་མེད་པའི། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་
དུ་སྤང་བྱས་ཤིང་། རྩལ་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྙིང་རྗེས་བསྟན་པ་ལ། གཞན་པར་
རོ་གཅིག་རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག། ཅེས་དང་། བདེ་དང་མི་བདེ་མི་ལམ་
འདྲར་བགྱངས་ཤིང་། གཏི་ལྷག་སྒྲོན་གྱིས་དམའ་བའི་འགྲོ་མཐོང་ན། ལས་
ཀྱི་དམ་པ་གཞན་དོན་དགའ་བོར་ཞིང་། རང་གི་དོན་ལ་དེ་གོ་ཅི་སྟེ་བཙོན།
ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་སྲིད་པའི་མཆོར་ལྷུང་བ་དང་འདྲ་
བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཟུམ་པས་
ཉམ་ང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བགྲོད་མི་རུས་པར་གོམ་འགྲོས་འཁྱོར་བ་
མཐོང་ན། རྒྱལ་བའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གཞན་ལ་བརྟེན་བམེད་པ་དང་
དེ་དག་གི་དོན་དུ་མི་བཙོན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་མིག་
ཟུམ་འགྲོས་འཁྱོར་གྱུར་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་དོན་སྐྱབ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་རིགས་
ན། སྙིང་རྗེ་མི་བསྐྱེད་སྒྲིམ་བྱ་གང་ཞིག་ཡོད། དེ་དག་མོངས་བསལ་བཙོན་
འགྲུས་སུ་མི་ཚོམ། ཁེས་སོ། འདི་ན་སྒྲིམ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བརྗེད་
བག་དང་སྒྲིམ་བྱའི་རྩལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཁུར་དུ་འཁྱོར་བ་ལ་བྱ་བར་རིགས་
ཏེ། རང་གི་དོན་ཅུམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ནི་གཞན་གྱི་པར་
བདེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་བ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས། ཤིན་

དུ་ཉིད་སྒྲིའི་རྩ་ཁམ་འགའ་ལྟ་བུགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཟ། །འིན་དུ་སྒྲིམ་པས་
གདུངས་པའང་ཆུ་ཞིག་ཉིད་ན་དགའ་མགུར་འཕུང་། །འདི་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་
དོན་བྱེད་པར་བཙོན་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིའི་བརྗེད་བག་ཡིན་ཏེ་དེ་བདེ་
སྐྱེས་བུའི་རྩ་ལ་དེ་འཕགས། །ཉི་མ་རྒྱབས་ཆེན་ཏྲ་ཞོན་རྒྱ་བ་སྤང་བྱེད་གང་
ཡིན་དང་། །ཁུར་ལ་མི་རྩེག་ས་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདེགས་པ་གང་ཡིན་དེ། །
རང་དོན་འགའ་མེད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་སྟེ། །དེ་དག་འཇིག་
རྟེན་པན་དང་བདེ་བའི་རོ་ལ་གཅིག་དུ་གཞོལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་གདུངས་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྲེལ་བ་
ལ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྲེལ་མཁས་པ་ཞེས་ཀྱང་དེ་ལ་བྲེལ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་
རྟེན་མ་རིག་དུད་སྒྲིན་འབྲིགས་པས་འགྲོ་བ་འཕྲུགས་གྱུར་པ། །སྤྱག་བསྐྱེད་
མེ་རབ་འབར་བའི་ནང་དུ་དབང་མེད་སྤྱང་མཐོང་ནས། །ཐོད་ལ་མེ་མཆེད་
འབར་བ་ལྟ་བུར་ཡིད་བྲེལ་བཙོན་པ་གང་། །འདི་ན་དེ་དག་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ་
མཁས་པའང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་ལེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས། རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྒྲོན། མཁས་
པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་བགྲོད་པའི་ལམ་ཆེན་པོ། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བློ་
པ་དང་རིག་པས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གསོས་སུ་འགྱུར་བ། །གཞན་གྱི་དོན་
དུ་ཞུགས་པས་རང་གི་དོན་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཞར་ལ་འགྱུབ་པའི་ཐབས་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འདུག་དུ་ཡོད་པ་ནི། གྱེ་
མའོ་བདག་གིས་ཉིད་པ་ལེགས་པར་ཉིད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ལ། སྐྱེས་བུའི་

ཅུ་ལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཆོག་འདིར་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་པར་
ཕྱིན་བསྐྱེས་པ་ལས། །ཤེས་རབ་རྣམ་དག་མངོན་སྐྱབ་ཐེག་པའི་མཆོག་ །ཐུབ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དེ་ལས་འབྱུང་། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མིག་
བཞིན་ཏེ། །འོད་ལྡན་ཉི་མ་ཤར་བའི་འོད་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སློ་
སྤྱོད་ཆོག་པ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་བླངས་པའི་གྲུས་
པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་པ་ལ་གསུམ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སློབ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་དང་།

སེམས་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེད་པ་
ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་དགོས་
ན་འཇུག་པའི་སློབ་གང་ནས་ཡིན་སྟུམ་ན། དེ་ལ་རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་གསུངས་
ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་སློབ་
འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སློབ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ནམ་
སྐྱེས་པ་ན་གཞན་གང་ཡང་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་
དང་ནམ་བུལ་བ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་
ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྟར་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་

པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་རིགས་པས་ཀྱང་
 འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་པར་ཚུད་པ་ཡང་། སེམས་དེ་
 བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་ལ། བྱིས་ཐེག་ཆེན་པའི་ནང་ནས་འཐོན་པའང་དེ་
 དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་པས་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སེམས་དེ་ཡོད་མེད་གྱི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྦྱོང་འདུག་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་
 སྦྱོས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་
 རྣམས། །བདེར་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་དང་།
 དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྦྱོས། །སངས་རྒྱས་སྤྲས་སུ་ད་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
 སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་སྤྲས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་
 བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
 རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འེ་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབྱལ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྒྲོག་གོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་
 དབྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྒྲོག་གོ། །ཞེས་སྦྱོང་པ་ལ་མ་བསྐྱབས་
 ཀྱང་སེམས་དེ་ཡོད་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་དང་། མགོན་པོ་
 ལྷ་སྦྱབ་གྱིས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་ཏེན་འདིས། །སྤྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་

ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཙུ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བཏན་
དང་། །ཞེས་དང་། །ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུངས་སྤྲུགས་ཆེན་པོའི་དགྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
ཆེ་བ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་དང་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་གསང་བ་
བས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་སེམས་ཅན་སྒྲིག་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་
འདི་ནི་ལག་ན་དོ་རྩེ་བྱོད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཞིག་སྤྲུས་ཏེ། །འདི་ནི་སྒྲོན་མ་
ཐོས་ན་འདི་སེམས་ཅན་རྩི་ལྟ་བུ་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ། །ལག་ན་དོ་རྩེ་སྤྲུགས་
པ། །འཇམ་དཔལ། །གང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་
གང་གི་ཆེ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བྱུང་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། །འཇམ་
དཔལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་པ་གསང་སྤྲུགས་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་གཟུངས་
སྤྲུགས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱ་ཡི། །གང་དག་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་ནི་
དགྱིལ་འཁོར་ཡང་བསྟར་མི་གཞུག་གོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དང་གསང་
སྤྲུགས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་ཆོག་གི། །གང་ཟག་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་རྒྱུད་
པ་ཞིག་གལ་ཆེའོ།

ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པའང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཉིད་ལ་རག་ལས་བས་
ན། །སེམས་དེ་གོ་བ་ཙམ་ལས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་དེ་དང་འདྲ་ལ། །སེམས་

དེ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་འོང་
 བས་འདི་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ།
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་པས་དེ་བཞད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
 ཚུ་དང་ལུད་དང་བློད་དང་ས་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆོགས་
 ན་འབྲས་ཀྱི་སྐྱ་གུའི་རྒྱ་བྱེད་ལ། གྲོ་དང་སྒྲན་མ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་དང་
 ཆོགས་ནའང་དེ་དག་གི་སྐྱ་གུའི་རྒྱ་བྱེད་པས་དེ་དག་ནི་རྒྱ་བྱན་མོང་བ་
 ཡིན་ནོ། །ནས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་རྒྱུ་སྐྱ་དང་ཆོགས་ཀྱང་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་
 སྐྱ་གུའི་རྒྱར་མི་རུང་བས། ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུའི་རྒྱ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
 ལ། དེས་ཟིན་པའི་ཚུ་ལུད་ལ་སོགས་པའང་ནས་ཀྱི་སྐྱ་གུའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་
 དེ་བཞིན་དུ། ལྷན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གུའི་
 རྒྱའི་ནང་ནས་ས་བོན་ལྟ་བུ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཚུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲ་བར་བྱང་ཚུབ་གསུམ་
 གའི་རྒྱ་བྱན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་མཆོག་
 ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང་། ཞེས་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་པའི་ས་བོན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མ་
 ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། བ་བོད་ལ་ནི་བྱ་རྒྱ་དང་རྟོར་ལ་སོགས་པ་
 རྒྱེ་མི་སྤྱིད་པས་པ་ནི་བྱའི་རིགས་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མ་བོད་ལས་ནི་
 བྱ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་བས་བྱན་མོང་གི་རྒྱར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །མགོན་པོ་

སྒྲུབ་བྱ་གྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། །ཉན་ཐོས་
རྣམས་གྱིས་ངེས་བཟློན་པའི། །ཐར་པའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁྱོད། །གཞན་
དག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས། །ཞེས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྟོད་པས་ཉན་རང་རྣམས་
ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ལ། དེས་ན་ཤེར་བྱིན་ལ་ཡུམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྤྲས་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་འབྲེད་པ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་སྟོད་
པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་གྱིས་འབྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། ཉན་
ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། །སྟོད་པ་
ཡོངས་བསྟོ་མ་བཤད་ངེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་
ལྟ་བུས་མ་ཕྱེ་ཞིང་སྟོད་པས་ཕྱེ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ན།
དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་གདམས་པའི་མཐེལ་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྟོང་བ་མེད་ཅིང་བྱུན་འགོ་ལ་
ཆིག་ཙམ་ཞིག་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྲ་མོ་རེ་ལ་ནན་ཏན་དུ་
མས་འབད་པ་ནི་ཆོས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་གསལ་ལོ། །སྦྱིར་བྱ་སྦྱིད་པ་
ལ་པ་མ་གཉིས་ཆར་དགོས་པ་ལྟར། ལམ་ཆ་ཆང་བ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
གྱི་ཕྱོགས་ཆང་བ་དགོས་ཤིང་བྱང་བར་དུ་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྟོགས་པ་དགོས་ལ། གལ་
ཏེ་རེ་རེ་བ་ལས་མི་བསྐྱོམ་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ན་ནི་

ནི་གནས་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་མ་འབྱུང་བར་བྱས་ནས་བདག་མེད་པ་སྟོང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམ་དགོས་ནའང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་ཁས་འཆེན་ནི་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྦྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། ཤེས་པས་
 སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྦྱང་རྗེས་ནི་ལ་མི་གནས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་ལ། སྦྱང་རྗེས་ནི་བའི་
 མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་དགོས་པས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བར་ལྷུང་བ་མི་ཁྱེད་ཀས་
 བའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་བའི་མཐར་མ་ལྷུང་བ་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཆོད་མར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་
 སྐས་རྣམས་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་འདི་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་
 མད་དུ་བྱང་བའི་ལམ་སྦྱེས་སོ་ཞེས་ལ་མཆོན་པར་འཛིན་གྱི། གྲིས་པ་མགུ་
 བའི་ཡོན་ཏན་སྤྲོ་མོ་རེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ལ་དེ་ཅུ་མ་དུ་མི་འཛིན་ཏེ། སྦྱོང་
 འདུག་ལས། གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་
 སེམས་གང་། །སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བྱང་པར་འདི། །སྤྲོ་ན་མེད་པའི་མད་
 ཅིག་འབྱུངས། །ཞེས་དང་། དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །དེ་འདྲའི་
 བཤེས་གྲུང་ག་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། གང་
 ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ། །སྦྱེས་པ་དེ་ཡི་སྦྱུ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་།
 །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་

སྤྲུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུང་རབ་གྱི་སྤྲིང་པོ་སྤྲུང་བའི་གདམས་པའི་མཆོག་
ཏུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཛིན་
ཅིང་གསེར་སྤྲིང་པ་སེམས་ཅམ་ནམ་བདེན་གྱི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་པས། སྒྲུབ་མ་ནམས་གྱི་སྤྱི་བྱིན་ཆེ་
ཞེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ནམ་བར་ཐར་པ་ལ་གསུང་རབ་གྱི་གནད་ཞེས་པ་ཞིག་
གིས་བལྟས་ན་ལམ་གྱི་གནད་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །འདི་ལ་འབད་ནས་
བཅོས་མ་མིན་པ་ཞིག་སྤྱི་རྒྱུ་བྱང་ན་དེས་བྱིན་པའི་བྱ་རོག་ལ་ཟན་ཅུང་བད་
ཅིག་བྱིན་པའང་བྱང་སེམས་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སྤྱི་འགོ་ཡི། དེ་
མེད་ན་སྤྲིང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྟེ་བྱིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྱོད་པར་མི་ཆུད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྲིམས་ནས་ཞེས་རབ་གྱི་བར་དང་ལྟ་
བསྟོམ་པ་དང་ཅ་རྒྱུང་ཐེག་ལེ་སོགས་བསྟོམ་པའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྱོད་པར་མི་ཆུད་དོ། །འཛིན་ཏེན་ན་རྩ་རྩ་བ་དང་ཐོར་བ་བརྟེན་བའི་དཔེ་
བརྗོད་པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་འདི་གནད་དུ་མ་སོང་བར་ཡུན་རི་ཅམ་
དགེ་སྤྱོད་ལ་འབད་ལོ་བྱས་ཀྱང་ཐོར་བ་ཞིན་ཏུ་རྩལ་བས་རྩ་རྩ་བ་དང་འབྲ་
སྟེ། ས་བཅད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སེམས་འདི་གནད་དུ་ཞིག་སོང་ན་རེ་ཞིག་
ལ་མི་རྩ་བར་ཐོར་བ་བརྟེན་ནས་རྟོན་པོར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་བརྟེན་པས་ཅུང་
བད་ཅམ་ལའང་མང་དུ་བརྟེན་བྱིན་པ་དང་འབྲ་སྟེ། སྤྲིང་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྤྱིབ་པ་
སྤྱོད་པ་དང་ཆོགས་སྤྱད་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། དགེ་བ་ཆུང་བ་དང་བར་
སྤྱབས་སྤྱི་འཛིན་པ་ནམས་ཀྱང་རྒྱུ་ཆེ་བ་དང་མི་བད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

སྐྱོད་འདུག་ལས། སྒྲིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགེ་གཞན་གང་གིས་བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྒྲིག་ཆེན་རྣམས། །སྐྱོད་
ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྟེག་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་ལྷན་ནད་ཅུམ། །བསལ་ལོ་སྟུང་དུ་བསམས་ན་ཡང་། །པན་འདོགས་
བསམ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་གྱུར་ན། །སེམས་ཅན་
རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་། །རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་
དཔག་མེད་དུ། །བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང་། དགེ་བ་
གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་པར་འགྱུར་བ་
ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་སྟོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་
མི་བྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ།

སེམས་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།

རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྐྱང་
བའི་རིམ་པ་དང་། །སྐྱེས་པའི་ཆད་དང་། །ཆོ་གས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྷ་རྒྱུ་བ་ལ་གསུམ་ལས།

རྒྱེན་བཞི་ལས་སྒྱུ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་སམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའམ་ཡིད་ཆེས་བ་ལས་ཐོས་བ་ལ་
བརྟེན་ནས། གང་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་མཐུ་ཆེའོ་སྟུམ་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ཐོས་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་སྒྲེ་སྒྲོད་མཉན་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་མོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་མ་ཐོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་
ཆོས་རྒྱབ་ཏུ་ཉེ་བ་མཐོང་བ་ན། ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དཔག་
ཏུ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སེམས་བར་བྱེད་པས་བདག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་དོ་སྟུམ་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་རྒྱབ་པར་མ་མཐོང་ཡང་དུས་ངན་པ་གཉི་ལྷག་
དང་ངོ་ཆ་དང་ཁྲིལ་མེད་དང་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་སོགས་ཤེས་ཆེ་བའི་དུས་
འདིར་ནི་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའང་རྙེད་པར་དགའ་ན། ལྷ་
མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཞིག་བདག་གིས་སེམས་
བསྐྱེད་ན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགའ་
བར་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བཞིའོ།

སེམས་སྒྱུ་བའི་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་

ཅེས་གསུངས་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའོ། །རྒྱུན་གང་གིས་བྱས་
 པ་ལ། དང་པོ་ནི། ཆོ་འབྲུལ་ངོ་མཆར་བ་རྣམས་མཐོང་ངམ་ཐོས་ནས་ཡ་
 མཚན་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་
 ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉན་པས་
 དང་པོར་དད་པ་སྐྱེས། དེ་ནས་དེ་དག་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའོ། །གསུམ་པ་
 ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་མ་བཟོད་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་བསྟན་པ་མ་རྒྱབ་ན་སེམས་
 ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ལྟོག་པར་མཐོང་བ་ཡོད་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་བསལ་བའི་
 སྤྱིར་དུ་དམིགས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཙུག་པོ་
 བསྟན་པ་རྒྱབ་པ་ལ་མ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འོག་དུ་སྒྲིང་རྩེ་ལ་
 བཏེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཞག་པ་དང་སྒྲོས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དོན་ཆེ་བའི་སེམས་
 དེ་དགོན་པར་མཐོང་ནས་གཙུག་པོར་དེས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་
 འདོད་སྐྱེས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའི་
 སྒོ་ནས་བཞག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་པར་སྤང་ངོ་། །སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་
 མེད་ན། རང་གི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་མི་
 ལྡོག་སྟེ། བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་ལ་དགོས་
 པར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ནི། གཞན་དོན་འགྲུབ་
 པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འཇིན་པ་ལྡོག་བྱས་ཀྱི། ཆོག་འཇིན་སྤྱོད་མ་

བསྒྲོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འགོག་གེད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རང་དོན་འབྱུང་བ་ལ་ཞི་བ་རྒྱུད་པས་ཆོག་པར་འཇིག་པའི་སློབ་བསྒྲོག་མི་
དགོས་པའང་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་གྱི་ཐེག་དམན་ལ་སྤངས་
པ་དང་རྟོགས་པ་སྟོགས་རེ་བ་ལས་མེད་པས་རང་དོན་ཕྱུན་སྲུང་ཆོགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་སྤིད་པའི་རྒྱུད་པ་ལས་ཐར་ཡང་ཞི་བའི་རྒྱུད་པ་
ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་དོན་ཕྱུན་སྲུང་ཆོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
དད་པ་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག །རང་གི་དོན་འབྱུང་བ་ལ་འང་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ན་ནི་ཐེག་དམན་དུ་མི་སྟོག་པའི་རྒྱུན་
ཆེན་པོར་འབྱུར་རོ། །སྤྱིར་བཏགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་
བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེས་བྱངས་པ་མི་སྤང་ལ། གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅས་
གཞན་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་
མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
བཏགས་པ་མང་པོ་སྤང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་
པར་ཡི་དམ་བཅས་པའང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པ་སྤང་བས། དེ་གཉིས་
རེ་རེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་གྲངས་སུ་བབྱང་དགོས་ལ། མཆོན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་
བ་ཙམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས།
རང་དོན་ལ་འང་སངས་རྒྱས་མེད་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་བའི་ཐོབ་འདོད་དང་

། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་བཞག་པ་མིན་པར་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དུའང་
 དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་
 བྱི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་བྱང་ཆུབ་
 དང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་བཞི་ལས་
 སྐྱེ་བ་ནི། རིགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། དག་བཤེས་གྱིས་ཟིན་པ། སེམས་
 ཅན་ལ་སྒྲིང་བཅེ་བ། འཁོར་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྐྱོ་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
 སེམས་བསྐྱེད་པའོ།།

སྟོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། རང་གི་མཐུས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་རང་
 གི་སྟོབས་དང་། གཞན་གྱི་མཐུས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་གཞན་གྱི་སྟོབས་
 དང་། སྟོན་ཐེག་ཆེན་ལ་གོམས་པ་དེ་ལྷ་ར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གྱི་
 བསྐྱུགས་པ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱུའི་སྟོབས་དང་། འདིར་དམ་པ་བསྟན་
 ཅིང་ཆོས་ཉན་ལ་སེམས་པ་སོགས་གྱི་དག་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་སྦྱོར་བའི་
 སྟོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་བརྒྱད་པོ་སོ་སོ་བའམ་
 ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་བརྟན་ལ། རྒྱ་
 རྒྱུན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་མི་
 བརྟན་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྷ་ར་བསྐྱེད་པ་སྐྱི་དང་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་བསྐྱེད་པ་བྱུང་ཏེ་ཞིང་། སྟོགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྟོགས་མར་གྱུར་
 པའི་དུས་འདིར་ལེགས་པར་གོ་ནས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཤིན་
 ཏུ་དགོན་པར་རིག་པར་བྱས་ལ་དམ་པའི་བཤེས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་སྒྲེ་སྒྲོད་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་འབད་ཅིང་།
གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེལ་བ་དང་གཡམ་ལ་རྒྱགས་དང་སྒོལ་ག་
སོགས་གྱིས་མི་བྱ་བར། རང་གི་སྟོབས་གྱིས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ཐམས་
ཅད་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ།

བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ནི།

རྩོ་བོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ།

མན་ངག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་དང་།

རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་བ་
གཉིས་སྦྱང་རོ། །རྒྱ་འབྲས་བདུན་ནི་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་ལས་འབྱུང་ལ། སེམས་དེ་ལྟག་བསམ་ལས་དང་། བསམ་པ་དེ་སྦྱིང་
རྩེ་ལས་དང་། སྦྱིང་རྩེ་བྱམས་པ་ལས་དང་། བྱམས་པ་བྲིན་དུ་གཞོ་བ་ལས་
དང་། བྲིན་དུ་གཞོ་བ་བྲིན་བྲན་པ་ལས་དང་། བྲིན་བྲན་པ་ནི་མར་མཐོང་བ་
ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་བདུན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་
དང་། རིམ་ཅན་དུ་སྦྱང་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་

གྱི་ཅ་བ་སྙིང་རྗེར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་ལྷན་གཞན་རྣམས་དེའི་རྒྱ་དང་ལྷན་
བུར་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྙིང་རྗེར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས།

ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བསྐྱེད་ན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གཤོན་པའི་སྤྱིར་དེས་པར་དམ་འཆའ་བར་འགྱུར་
ལ། སྙིང་རྗེ་དམན་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་འོང་བས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་སྒྲེལ་བའི་
ཁུར་འཁྱེར་བ་ནི་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཁུར་དེ་མི་འཛིན་ན་ཐེག་
ཆེན་པར་མི་ཆུད་པའི་སྤྱིར་སྙིང་རྗེ་ནི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། བཙུན་པ་ལྷ་ར་དྲ་ཉིའི་བྲ། གཞན་
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་ཟད་དོ། །དེ་ཅིའི་
སྤྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་རོ། །བཙུན་པ་ལྷ་ར་དྲ་ཉིའི་བྲ། འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན། དབུགས་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ནི་མིའི་སྒོག་གི་དབང་པོའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་ཡ་
གོ་རི་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་པའི་
ཚོམ་པ་ནི་ཅི། གནས་ནི་གང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྲས་པ། ལྟའི་བྲ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་པའི་ཚོམ་པ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འོ། ། གནས་

ནི་སེམས་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་ཚོགས་གཉིས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མ་བསྐྱབས་ན་མི་འབྲུག་པར་མཐོང་ནས་བྱ་དཀའ་བའི་ཚོགས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པས་ན་སྒྲོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཉིན་ནོ།།

བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལན་ཅིག་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་ནས་
ཞུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྲངས་མང་ཞིང་བྱེད་ངན་པ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའང་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པ་དང་དུས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
དགོས་པར་མཐོང་བ་ན་ཞུམ་ནས་ཐེག་པ་དམན་པར་ལྟོང་བ་ལ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་ལན་ཅིག་བསྒྲེད་པ་ཙམ་མིན་པར་རྩེ་འཕེལ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་རང་
གི་བདེ་སྤྱད་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མི་སྒྲོ་བས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་
བདེ་སྤྱད་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་
པོས་བསྒྲོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བདག་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བར་
གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་པན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཚོགས་བསགས་པ་ཤིན་ཏུ་
བྱ་དཀའ་ཞིང་ཡུན་རིང་ལ་དུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་གོ །འཕགས་པ་དད་
པའི་སྒྲོབས་བསྒྲེད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲེ་
བ་མི་ལེན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་བདེ་བའི་སྒྲེ་བ་མི་འདོར་བ་ཅི་ཡང་མེད་
དོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ལ་ཞུགས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སོ། །གཞོན་མི་བླ་བར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བ་ནི་སྙིང་རྩེ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ།།

ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལྟུང་བརྟེན་པའི་ཆེ་
ཡང་ཐེག་དམན་བཞིན་ནི་བར་མི་གནས་པར། ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་དུ་འགྲོ་
བའི་དོན་མཛད་པའང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་སྟེ། དེ་མེད་ན་ཉན་ཐོས་སྟར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་
བེན་པས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་རང་གི་དོན་སྤུན་སྦྲུམ་
ཆོག་པ་མཐའ་དག་བརྟེན་གྱི་ཁམས་མཐར་ཐུག་གི་བར་
དུ་བཞུགས་པར་མཛད་དོ།།

ཞེས་དང་། བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པའི་རྒྱ་ནི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དཔེར་ན་ལོ་
ཏྲོག་ལ་ཐོག་མར་ས་བོན་དང་བར་དུ་ཚུ་དང་ཐ་མར་སྒྲིན་པ་གལ་ཆེ་བ་ལྟར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་ཏྲོག་ལའང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་སྙིང་རྩེ་
ཡིན་པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་གསུངས་ཏེ། གང་ཕྱིར་བཙུམ་ལྡན་
བའི་ལོ་ཏྲོག་སྤུན་ཆོག་པ་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཚུ་འབྲུམ་རིང་
དུ། །ཡོངས་སྒྲོད་གནས་ལ་སྒྲིན་པ་སྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་
གིས་ཐོག་མར་སྙིང་རྩེ་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་སོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་
གཟིགས་ནས། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་གྱང་། བཙུམ་ལྡན་འདས་གྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་རབ་ཏུ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིའོ། །བཙུམ་

ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཚོས་གཅིག་རབ་ཏུ་བཟུང་ཞིང་རབ་ཏུ་
རྟོགས་པར་བགྱིས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ལག་མཐིལ་ན་
མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཚོས་གཅིག་བྱ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་
པོའོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །
བཙེམ་ལྡན་འདས། དཔེར་བགྱི་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་
ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་དབྱང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །
བཙེམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གང་
དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཙེམ་ལྡན་
འདས། དཔེར་བགྱི་ན་སྟོག་གི་དབང་པོ་མཆིས་ན་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་
ཀྱང་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
མཆིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ལྷུང་མཐའ་ཡས་པ་དང་རིགས་པས་བྱུང་པ་
འདི་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩ་བ་སྙིང་རྩེ་དང་བཅས་
པའི་ཚོས་སྒྲོར་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇིན། དེས་ན་ཞང་
སྟ་ཆུང་སྟོན་པས། རྩོ་བོ་ལ་གདམས་ངག་ཞུས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྒོས་ཐོངས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམས་བྱ་བ་ཞིག་ལས་མི་འོང་བྱས་པ་ལ། དགོ་བཤེས་
སྟོན་པས་བྲིལ་ནས། དེ་རྩོ་བོའི་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་ཕྱང་བ་ལ་གསུང་སྟེ།

ཆོས་ཀྱི་གནད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་པ་རྟེན་པའང་འདི་ཁོ་ན་དཀའ་བས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བསག་སྤྱད་དང་སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་
དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་བལྟས་ནས་དེས་པ་བརྟན་པོ་བཙུལ་དགོས་ཏེ།
དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། བྱིད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་རིན་པོ་ཆེ། །རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ས་བོན་དེ། །དཔལ་བྱིད་ཁོ་ནས་སྤྱིང་པོར་མཁྱེན། །དེ་གཞན་སྤྱི་བོས་
འོལ་མི་དགྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་རྒྱ་ལྷན་གཞན་རྣམས་དེའི་རྒྱ་ལྷན་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ།

མར་ཤེས་ནས་བྱམས་པའི་བར་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ་ནི།

སྤྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཞིག་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྤྱི་མོད་ཀྱང་། སྤྱི་དེ་སྤྱི་སྤྱི་བ་དང་ཤུགས་བྲག་
པ་དང་བརྟན་པོར་སྤྱི་བ་ལ་ནི་སྤྱི་ན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅེས་
ལ་པངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཉེན་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བྱུང་ན་མི་
བཟོད་ལ། དག་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བྱུང་ན་དགའ་ཞིང་། དག་གཉེན་བར་མ་ལ་སྤྱུག་
བསྐྱེད་བྱུང་ན་པལ་ཆེར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྒྲོམས་སྤྱི་བ་བཞིན་ནོ།
།དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡིད་དུ་སྤྱུག་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངེ་ཅམ་གཅེས་
པ་དེ་ཅམ་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད་པའང་དེ་ཅམ་སྤྱི་སྤྱི། གཅེས་པ་རྒྱུད་བ་
དང་འབྲིང་ལ་མི་བཟོད་པ་ཤས་རྒྱུད་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱི་མོ་

ལའང་མི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྒྲིལ་བར་སྤྲུང་བས་སོ། །དགྲ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐོང་
ན་འབྲལ་འདོད་མི་སྒྲིལ་བར་མ་བཟོད་ད་དུང་དེ་ལས་ཆེ་བ་དང་དེ་དང་མ་བྲལ་ན་
སྒྲིལ་བ་སྒྲིལ་བ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་ལན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཤས་
ཆེ་ཆུང་གིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་དགའ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དགྲ་
གཉེན་བར་མའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད་པའང་མེད་ལ་དགའ་བའང་མེད་པ་
ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་མེད་པས་ལན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་
ཅན་གཉེན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། གཉེན་གྱི་
མཐར་སྤྱུག་ནི་མ་ཡིན་པས་མར་བསྐྱོམ་པ་དང་དེའི་དྲིན་དྲན་པ་དང་དྲིན་ལན་
གཙོ་བོ་གསུམ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅེས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་
ལ་བྱ་གཅིག་བྱ་ལྟར་སྤྲོད་དུ་སྤྱུག་པར་འཇིག་པའི་བྱམས་པ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྲོད་རྗེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བདེ་བ་དང་སྤྲད་འདོད་ཀྱི་
བྱམས་པ་དང་སྤྲོད་རྗེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་མི་སྤྲོད་དོ། །དེས་ན་མར་ཤེས་
པ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་བདེ་བ་དང་སྤྲད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་
སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྲོད་རྗེ་གཉིས་ཀའི་གཞིར་སྤྲུང་བས་འདི་ལ་
འབད་དགོས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་སེམས་ཅན་རྣམས་གཉེན་དུ་
བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་དང་བཙུན་པ་ལྷ་བ་དང་སྒྲོ་བ་
དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་རྣམས་ཀྱིས་བཤའ་དོ། །

སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་སྒྲིལ་བའི་གྲིས་སྒྲིལ་པས་སྒྲིལ་རྗེ་སྒྲིལ་བ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྒྲིལ་བས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད། བར་
 དེར་སྒྲིག་བསམ་བཟུགས་པས་ཅི་བྱ་སྒྲིལ་ན། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པ་
 དང་སྒྲིག་བསམ་དང་བྲལ་ན་སྒྲིལ་བའི་བྲམས་པ་དང་སྒྲིལ་རྗེ་ཆད་མེད་པ་ནི་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྒྲིག་བསམ་སེལ་བ་རང་གི་ཁྱུང་དུ་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་
 ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས། སྒྲིལ་སྒྲིལ་གྱི་བསམ་བློ་ལ་སྒྲིག་བསམ་
 བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ཕྱད་ན་སྒྲིལ་
 པ་དང་སྒྲིག་བསམ་དང་བྲལ་ན་སྒྲིལ་བས་མི་ཆོག་གི། །རང་གིས་དེ་དག་
 བསྐྱབ་པའི་ཁྱུང་སྒྲིལ་ཐག་པ་ནས་འབྲེལ་དགོས་པས་བྱད་པར་རྣམས་སྐྱེད་
 པར་བྱ་སྟེ། སྒྲིལ་གྱིས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། སྒྲིལ་གྱིས་རྒྱ་མཚོ། དཔེར་ན་
 ཆོང་དཔོན་ནམ་ཁྲིམ་བདག་ཅིག་ལ་བྱ་གཅིག་ཕྱེད་འདོད་པ་སྒྲིག་པ་པངས་
 པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། བྱེད་དེ་ཡང་
 གྲིས་པར་གྱུར་པས་གར་བྱེད་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་སྒྱུར་བར་གྱུར་ཏོ། །
 དེ་ནས་བྱེད་དེའི་མ་དང་གཉེན་གྱིས་བྱེད་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་སྒྱུར་བ་
 དེ་མཐོང་ལ། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་ངེ་ཆེན་པོས་འདེབས་ཤིང་ཐུང་ན་བྱེད་ལ་
 སྒྲིལ་གསལ་འདོན་ཏེ། མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ནས་བྱེད་དེ་འདོན་པར་
 བེ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བྱེད་དེའི་པ་སྐྱོགས་དེར་སོང་སྟེ། དེས་བྱ་གཅིག་ཕྱེད་

དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ལྷུང་བར་མཐོང་དོ། །མཐོང་ནས་ཀྱང་རིངས་པར་
རིངས་པར་བརྟབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་གཅིག་བྱ་དེ་འདོན་པའི་སྒོས་སྟེང་
པར་བྱས་ཏེ་སྒྲུག་གོ་བ་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་བབས་ཏེ་བྱ་གཅིག་
བྱ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོང་དང་། བྱ་
གཅིག་བྱ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། མ་དང་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་
བར་ལྷུང་བ་མཐོང་ནས་སྤྲོད་དང་སྟེ་སྒྲུག་འདོན་གྱི། གདོན་པར་རྒྱས་པ་
མེད་པ་ཉན་རང་དང་། ཚོང་དཔོན་དང་བྲིམ་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་ཏེ། བྱ་གཅིག་བྱ་གཅིས་པ་མི་གཙང་
བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་ལ་དེའི་མ་སྟོང་རྗེ་སྟེ་བ་འབྲ་བ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྟོང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོ་བ་སྟོལ་བའི་ཁུར་འབྲེར་
བའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་སྟོལ་བའི་སྒོ་སྒྲིམ་པ་
ན་རང་གི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་
པའང་བྱ་བར་མི་རྒྱས་ལ། དེར་མ་ཟད་དབྱ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་
ཀྱང་སེམས་ཅན་ཉུང་ཟད་རེ་དང་དེའི་དོན་ཡང་ཐར་པ་ཅོམ་བསྐྱབ་པར་རྒྱས་
ཀྱི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་དགོད་མི་རྒྱས་པས། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་
དང་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་
སྤྲོ་བའི་གིས་རྒྱས་སྟོམ་དུ་བསམས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་རྒྱས་
པ་དེ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་
པ་བསྐྱེད་དོ།

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དོན་དུ་
གཉིར་བའི་སྒོ་སྤྱང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་སྒོ་སྤྱང་བ་དང་།
སྤྱངས་པའི་འབྲས་བྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ།

གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉིར་བའི་སྒོ་སྤྱང་བ་ལ་གཉིས།

སྒོ་དེ་སྤྱི་བའི་གཞི་བསྐྱབ་པ་དང་། སྒོ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་སོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐམས་
ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་
འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། སྒོན་འགོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་
འདིར་ཡང་སྤངས་ལ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་
ལ་ཆགས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ལ་སྤང་བའི་སྤྱོད་པ་རིས་སུ་གཙོད་པ་བཀག་ནས་
སེམས་སྟོམས་པ་མ་བསྐྱབས་ན། བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་གང་སྤྱི་བ་དེ་སྤྱོད་པ་
རིས་ཅན་དུ་སྤྱི་ཡི། སྤྱོད་པ་རིས་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྤྱི་བས་བཏང་
སྟོམས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །བཏང་སྟོམས་ལ་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་
ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཆད་མེད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལས་འདིར་ནི་
ཐ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་
ཉོན་མོངས་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་དང་། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་

ལ་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་ནས་སེམས་སྦྱོམས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་
འདིར་བྱི་མའོ། །འདི་བསྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི། སྒྲི་སྒྲ་བས་ཐོག་མར་པན་ཡང་
མ་བཏགས་གཞོན་པའང་མ་བྱས་པའི་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེན་བྱས་
ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོ་བ་བསལ་ཏེ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བྱལ་ན་དེ་ནས་མཛའ་བཤེས་ལ་སེམས་
སྦྱོམས་པ་བསྐྱབ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་མ་སྦྱོམས་པ་ནི་ཆགས་སྤང་གིས་རིས་སུ་
གཙོད་པའམ་ཆགས་པ་ཆེ་ཚུང་གིས་མ་སྦྱོམས་པའོ། །དེ་ལ་སྦྱོམས་ནས་དབྱ་
ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྒྲོམ་སྟེ། དེ་ལ་མ་སྦྱོམས་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་
མཐུན་པར་བལྟས་ནས་ཞེ་སྤང་བའོ། །དེ་ལ་སྦྱོམས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྒྲོམ་མོ། །འོ་ན་དེ་དག་ལ་ཅི་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་
ཆགས་སྤང་སྤོང་ཞེ་ན་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ནི་ཐམས་ཅད་
བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྱད་བསལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པས་ན། ཁ་ཅིག་
ལ་ཉེ་བར་བརྩུང་ནས་པན་འདོགས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་ལ་རིང་བར་བརྩུང་ནས་
གཞོན་པ་བྱེད་པའམ་པན་པ་མི་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་སྟུང་པ་དང་། རང་གི་
ངོས་ནས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་སེམས་ཅན་གང་ལན་བརྒྱར་
བདག་གི་གཉེན་དུ་མ་བྱུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས། གང་ལ་ནི་ཆགས་པར་
བྱ་ལ་གང་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱ་སྟུང་དུ་སེམས་པའོ། །ཞེས་སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་
ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་གཉེན་ལ་ཆགས་པ་ལ་ནི། བྱ་མོ་ལྷ་བ་མཆོག་གིས་
ཁྱེས་པ་ལས། བདག་གིས་སྡོན་ཆད་ཁྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསད། །བདག་

ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒོན་ཆད་གཤགས་ཤིང་གཏུབས། །ཀྱན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དག་
 དང་གསོད་པ་ཡིན། །ཁྱེད་ཅག་རི་ལྷོ་འདོད་ཆགས་སེམས་ཀྱང་སྒྲེ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། ལྷོ་རེས་མེད་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྷོ་དག་
 གཉེན་ཐམས་ཅད་སྐྱར་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བའི་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་
 བློ་ཆགས་གཉིས་ཀ་བསྒྲེག་གོ །འདི་དག་འམ་གཉེན་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་
 བཟུང་ནས་བྱེད་དགོས་པས་དག་གཉེན་གྱི་སྒོ་སྒྲོག་མི་དགོས་ཀྱི། དག་
 གཉེན་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཆགས་སྤང་གིས་རིས་སུ་གཙོད་བའི་
 སྒོ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྒོ་མ་རིམ་བར་པ་
 ལས། བྱམས་པའི་ཚུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརྒྱན་ཏེ་སེར་ཡོད་པའི་ས་བཞིན་དུ་
 བྱས་ལ་སྙིང་རྗེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱམས་པས་བསྐྱོས་ནས་སྙིང་རྗེ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་སྐྱུག་
 པ་ལྷོ་མཐོང་བའི་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། བཏང་སྒྲོམས་བསྐྱོམས་པས་
 ཆགས་སྤང་གིས་མ་སྒྲོམས་པའི་རང་རོང་རྣམས་ཞི་སྟེ། ཞིང་ས་ལེགས་པར་
 དུལ་བ་ལྷོ་མཐོང་གྱུར་པ་ལ་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་བྱམས་པའི་ཚུ་ཡིས་བརྒྱན་
 པར་བྱས་ནས་སྙིང་རྗེའི་ས་བོན་གྱུང་པོ་བཏབ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
 སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྟོགས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ་
 ལས། མར་བསྐྱོམ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་རང་གི་སྒྲེ་བ་ལའང་

ཐོག་མ་མེད་པས་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཞི་བ་བརྒྱད་མར་བྱས་ཏེ། འཁོར་བ་ན་ལུས་
འདི་མ་སྦངས་བྱ་བ་དང་ཕྱོགས་འདིར་མ་སྐྱེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་མེད་ལ། མ་ལ་
སོགས་པའི་གཉེན་དུའང་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། སའི་དངོས་གཞིར་བྱངས་པ་
ལས། སྒོན་ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་གང་དུ་བྱེད། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སོང་
བ་དང་མ་ཞི་བའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དགའོ། །ཡུན་རིང་པོ་
འདས་པ་ནས་སེམས་ཅན་གང་བྱེད་ཀྱི་པའམ་མའམ་ལུ་རུའམ་སྤིང་མོའམ་
སྒོ་བ་དཔོན་ནམ་མཁན་པོའམ་སྒྲ་མའམ་སྒྲ་མའི་གནས་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་པ་དེ་
ནི་ངས་མཐོང་བར་དགའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲར་མ་བྱས་པར་
མ་བཟང་མ་འོངས་པ་ནའང་མ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའང་མཐའ་ཡས་པས་དེ་ལྟར་
བསམས་ལ་རང་གི་མ་བྱས་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་
སྐྱེས་ན་དེ་ནས་དེའི་དྲིན་བླ་བ་སོགས་སྐྱེ་བར་སྒྲ་ལ། མ་སྐྱེས་ན་དྲིན་བླ་བ་
སོགས་ཀྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དྲིན་བླ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་བསྐྱོམས་པའི་
འོག་ཏུ་ཐོག་མར་ཆེ་འདིའི་མ་ལ་བསྐྱོམས་ན་སྐྱེ་བུར་བར་པོ་ཏྱི་བ་བཞེད་པ་
ལྟར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། མདུན་དུ་མ་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ཞིག་བསམས་ལ། ད་
ལྟར་དུ་མ་བཟང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདིས་བདག་གི་མ་བཟང་ལས་
འདས་པ་བྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་སྟུམ་དུ་ལན་འགའ་ཞིག་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་དེས་
མ་བྱས་པའི་དུས་སུ་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱབས། བན་བདེ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱབས། བྱེད་པར་དུ་ཆེ་འདིར་ཡང་དང་པོ་མངལ་དུ་ཡུན་རིང་པོར་

བཟུང་། དེ་ནས་བཙས་པའི་དུས་སུ་སྤྱི་ལོ་བཟང་ལོ་བཞི་ལོ་འདི་དོད་ལ་
 བཙར། སོར་མོ་བཙུང་ཁ་ལ་གཡེངས། ཅུ་ཞོ་བསྐྱུན། འོམ་བྱ་ཁས་བསྟོད།
 སྒྲུབས་ལུང་ཁས་བྱིས། མི་གཙང་བ་ལག་པས་བྱིས་ཀྱིན་ཐབས་སྒྲ་ཆོག་པས་
 བྱིས་སྟོང་ལ་མེད་པར་གསོས། དེ་ཡང་བཀའ་སྒྲོམ་གྱི་དུས་སུ་བཟུང་བཏུང་
 དང་། འབྲུག་ས་པའི་དུས་སུ་གོས་དང་། མོངས་པའི་དུས་སུ་འོར་རང་གིས་
 སྤྱད་མི་བྱ་བ་རྣམས་བྱིན། ཡོ་བྱད་དེ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟེན་ནས་མིན་
 བྱི། སྤྱི་ག་དང་སྤྱི་ག་དང་གཏམ་ངན་དང་བསྐྱེས་ཀྱིན་ཤེས་ཐང་ཐང་དུ་བཙས་
 རས་བྱིན་པ་ཡིན། བྱ་ལ་ན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ག་བསྐྱེས་བྱང་ན། བྱ་འཆི་
 བ་བས་རང་འཆི་བ་དང་། བྱ་ན་བ་བས་རང་ན་བ་དང་། བྱ་སྤྱི་ག་བ་བས་རང་
 སྤྱི་ག་བ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འདམ་ཞིང་། སྟོར་བས་དེ་བསམ་བའི་
 ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། མདོར་ན་རང་གིས་ཤེས་ཆོད་དང་རྣམ་ཆོད་ཀྱིས་པན་
 བདེ་གང་ཡིན་བསྐྱུབ། གཞོད་པ་དང་སྤྱི་ག་བསྐྱེས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་
 རྣམས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་དྲིན་བྲན་པའི་སྟོ་
 ཆོག་ཙམ་མིན་པ་ཞིག་སྟེས་པ་ན། དེ་ནས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་
 གཞན་ལའང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ། དེ་ནས་བར་མ་རྣམས་
 ཀྱང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་འདྲ་བའི་སྟོ་སྟེས་པ་
 ན་དག་རྣམས་ཀྱང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ལ་མ་དང་འདྲ་བའི་སྟོ་
 སྟེས་པའི་ཆེ་སྟོགས་བཙུང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མར་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་
 བཏང་ལ་རིམ་གྱིས་སྟེ་ཆེ་བཏང་ལ་བསྒྲོམ་མོ།

དེན་དུ་གཞོ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཞི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཞེས་པ་
ཅམ་མ་གཏོགས་པ་བདག་གི་མ་དེན་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞིང་སྐྱབས་མེད་པ་དེ་
རྣམས་ཅིས་མེད་དུ་དོར་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཅི་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་
ཁྲིལ་ཚུང་བ་མེད་དེ། སྒོ་བ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་
ཁོངས་སུ་ཚུད་གྱུར་པ། །སྒོང་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཞིན་དུ། །སྐྱེ་ཞི་
འཕོས་པས་ངོ་མ་ཞེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་
ཁྲིལ་བོར་མེད། །ཅེས་སོ།

དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དེན་ཅན་འདོར་བ་ནི་མ་རབས་རྣམས་ལའང་མི་
རིགས་ན་བདག་གི་ཚུལ་དང་ག་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུལ་དུ་བསམས་ནས་དེན་ལན་
བསྐྱོར་བའི་ཁུར་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གྲིས་པ་བང་ན་བཅའ་བ་ཅི་ཡང་མི་
རུས་པས། །གང་གི་རུ་ཞོ་བྱམས་པའི་ཤྱགས་ཀྱིས་གཟགས་འབྱུངས་པ། །
ངལ་བ་མང་བསྟེན་བྱམས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དག་འདིར། །ཞིན་ཏུ་མ་རབས་ཞིག་
ནའང་སྒྲོང་བར་སུ་ཞིག་སྟོ། །གང་གི་ཁོང་ན་འདི་སྐབས་རྟེན་ནས་གནས་བྱས་
ཞིང་། །གང་གིས་བརྟེན་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཐོན་བཅས་འདི་སྤངས་པ། །ཉོན་
མོངས་དེ་དག་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྐྱབས་མེད་འདིར་བོར་ནས། །འགོ་བ་མ་རབས་
ཐ་ཤལ་ཞིག་ནའང་སུ་ཞིག་སྟོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་
པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གང་དག་མ་རིག་སྤྲོངས་པས་བསམ་པ་རྒྱད་པའི་
སྒོ་གྲོས་ཅན། །པ་དང་བུར་གྱུར་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱམས་
པས་པན་བཏགས་པ། །དེ་དག་བཏང་ནས་གཅིག་ཕུ་ཐར་བར་བྱེད་པ་བདག་

གི་ཚུལ་མིན་ཞེས། །དེ་སྤང་བྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་ངེས་ཐར་བཀྱིད་
སྤང་སྒོན་ལམ་བཟུང་། །ཅེས་གསུངས་སོ།།

འོན་པར་ལན་གྱེད་པ་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་བྱ་སྒྲུལ་ན། མ་རང་གིས་གྱུང་
འཁོར་བའི་བདེ་འགྱུར་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་
བསྐྱུས་པ་མེད། དེས་ན་བདག་གིས་སྒྲོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་
བརྒྱམས་པའི་དབང་གིས་ཆུས་ནས་ཆུ་དག་པོ་བྱུང་བེན་པ་ལ། བ་ཚུ་ལ་
སོགས་པའི་འགྱུར་གྱེད་འདེབས་པ་དང་འབྲ་བར། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱད་
བསྐྱུལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྤྱར་ཡང་སྤྱད་བསྐྱུལ་སྤྱོད་ཆོག་ས་བསྐྱེད་པ་
དང་། བྱམས་པས་པན་བཟུགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པའི་བདེ་བ་ལ་དགོད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་པན་ལན་བྱ་དགོས་ཏེ། དབྱ་མའི་སྤྱིང་
པོ་ལས། གཞན་ཡང་སྒྲོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པའི། །གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པ་
བདག་གིས་ནི། །ཆུས་ལ་འགྱུར་གྱེད་འདེབས་པ་བཞིན། །སྤྱད་བསྐྱུལ་ནད་པ་
གང་སྤྱད་བྱས། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་གང་དག་གིས། །བྱམས་དང་བསྐྱེན་བཀྱར་
པན་པ་བྱས། །དེ་ལ་ལན་དུ་པན་གདགས་པ། །ཟུང་ན་འདས་ལས་གཞན་ཅི་
ཡོད། །ཅེས་སོ། །རྒྱ་མཆོ་རི་རབ་དང་བཅས་པའི་ཁུར་ལས་བྱས་པ་མི་གཙོ་
བ་ཁུར་ཆེ་བ་དང་། བྱས་པ་གཙོ་བ་ནི་མཁས་པས་བསྐྱུགས་པའི་གནས་སུ་
གསུངས་ཏེ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་སྤྱི་ཆོག་ས་བཅད་ལས། རྒྱ་མཆོ་དང་ནི་རི་
རབ་དང་། །ས་རྣམས་བདག་གི་ཁུར་མིན་གྱི། །བྱས་པ་མི་གཙོ་གང་ཡིན་པ།
།དེ་ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་ཡིན། །མི་གང་སེམས་ནི་མི་གོད་ཅིང་། །བྱས་པ་

གཞོན་དང་བྱས་པ་ཆོད། །བྱས་པ་ཆུད་གཞོན་མི་བྱེད་པ། །དེ་དག་མཁས་པས་
རབ་ཏུ་བསྐྱུགས། །ཞེས་སོ།

མདོར་བསྡུ་ན་རང་གི་མ་དྲན་པ་རྣམ་དུ་མི་གནས་པར་སྒྲིམ་ཞིང་མིག་
ལོང་བ་ལོང་བྱིད་མེད་པ་ཞིག་གོམ་པ་རེ་རེ་ནས་བརྟེན་འཆའ་ཞིང་གཡང་ཁ་
འཇིགས་སུ་རུང་བ་ལ་མདོན་པར་སྤྱོད་ནས་འགྲོ་ན། མ་དེས་ཀྱང་བྱ་ལ་མི་
རེ་ན་སུ་ལ་རེ། བྱ་དེ་ལའང་མ་དེ་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྒྲོལ་བ་མི་འབབ་ན་སུ་
ལ་འབབ་པས་དེ་ལས་སྒྲོལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་རྣམ་དུ་གནས་པ་དཀྱུགས་
པས་ནི་ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པས་སྒྲིམ། མདོན་མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་
གྱི་ལམ་ལྟ་བུའི་མིག་དང་ནི་བྲལ། ཡང་དག་པའི་བཤེས་གྱི་ལོང་འབྱིད་ནི་
མེད། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཉེས་སྒྲོད་གྱིས་དབྱེན་བཅོས་པས་ནི་བརྟེན་
འཆའ། སྒྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱུད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་གཡང་ཁ་འགྲིམ་པ་མཐོང་
ན། མ་དེ་ཡང་བྱ་ལ་རེ་དགོས་ལ། བྱ་ལའང་མ་དེ་འདོན་པ་འབབ་པས་དེ་ལྟར་
བསམས་ནས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་གདོན་པའི་དྲིན་གཞོ་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་
བརྟུས་ལས། ཉོན་མོངས་གྱིས་སྒྲིམ་གཏི་ཐུག་སྤོངས། །གཡང་ས་མང་པོའི་
ལམ་དུ་ནི། །གོམ་པ་རེ་རེ་བརྟེན་འཆའ་བ། །བདག་དང་གཞན་ཏྟག་ཐུང་ན་
གཞི། །འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཆོངས། །ཞེས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་
གཞན་ལ་སྒྲོན་བཅའ་བར་མི་རིགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མཐོང་ན་ངོ་མཆར་
བར་བཟུང་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་འདིར་ཡང་ཉམ་ཐག་པའི་ཚུལ་སྤྱར་དུ་

རུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྒྲོ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་གསུམ་ལས། བྱམས་པ་བསྒྲོམ་
 པ་ལ། བྱམས་པའི་དམིགས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་
 རོ། །རྣམ་པ་ནི། བདེ་བ་དང་ཕྱད་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཕྱད་
 པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའོ། །པན་ཡོན་
 རི། ཉིང་རེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དགྲིགས་པའི་ཞིང་དག་
 ར། །མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་རི་སྒྲིབ་པ། །སྒྲེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་
 ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཆར་མི་པོད། །
 ཅེས་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་པའི་ཞིང་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་
 མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང་། འཇམ་
 དཔལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཤར་གྱི་མཆོམས་ནས་སངས་རྒྱས་
 དབང་ཐུག་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན་དགོ་སྟོང་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །དེར་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཆངས་སྟོང་
 སྐྱད་པས་ནི་ཞིང་འདིར་ཐར་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་སྤྲ་མ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་
 མང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཉིན་མཆོན་དུ་གནས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་བཤད་པ་དང་།
 རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། རྗེ་ཏུ་ཆོས་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག །ཉིན་རེ་
 དུས་གསུམ་སྒྲིན་པས་ཀྱང་། །བྱམས་པ་ཡུད་ཙམ་ཐང་གཅིག་གི །བསོད་

ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་པོད། །ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་གྲང་
ནི་བསྐྱུང་བ་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །དུག་དང་མཆོན་གྱིས་
གཞོད་མེད་དང་། །འབད་པ་མེད་པར་དོན་འཕྲོག་དང་། །ཆངས་པའི་འཇིག་
ཏེན་སྒྲེ་འགྱུར་ཏེ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་གྲང་། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་
བརྒྱད་འཕྲོག་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱམས་པ་ཡོད་ན་ལྷ་མི་བྱམས་ཤིང་ངང་
གིས་འདུ་བ་དང་། རྒྱལ་བས་གྲང་བདུད་སྒྲེ་བྱམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་པམ་
པར་མཛད་པས་བསྐྱུང་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །དེས་ན་སྒྲེ་བར་
དགའ་ཡང་འབད་དགོས་ཏེ། བསྐྱུང་བརྒྱུས་ལས། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་
འགྱུང་བའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་
ལ་སེམས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསམས་ཏེ་ཐ་ན་ཆོག་ཏུ་ཡང་བཏོན་ནས་བསྒྲོམ་
པར་གསུངས་སོ། །ཆོག་དེ་ནི། གསེར་འོད་དམ་པའི་རྩ་ཆེན་སྒྲ་ཡིས་ནི།
།སྟོང་གསུམ་འཇིག་ཏེན་འཇིག་ཏེན་གསུམ་འདི་ན། །ངན་སོང་སྤྱག་བསྐྱུལ་
ག་ཤིན་རྩེའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་དང་། །དབུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཞི་བར་
ཤོག །ཅེས་སོགས་སོ། །བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ཐོག་མར་མཛད་
བཤེས་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དབྱེ་ལ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞིང་
དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་སོ། །བསྒྲོམ་བའི་
ཚུལ་ནི། རི་ལྟར་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱུལ་བས་སྤྱག་བསྐྱུལ་བའི་ཚུལ་ཡང་
ཡང་བསམས་ན་སྙིང་རྩེ་སྒྲེ་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་
མེད་པའི་བདེ་བ་མེད་ཅིང་བདེ་བས་ཕོངས་ལྷགས་རྣམས་ཡང་ཡང་བསམ་

པར་བྱ་སྟེ། དེ་གོམས་པ་ན་བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་
བདེ་བ་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་དེ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
བསྟུང་པར་བྱའོ།།

སྙིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པ་ལ། སྙིང་རྩེའི་དམིགས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་
གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་སེམས་ཅན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། སྤྱག་
བསྐྱེད་དེ་དག་དང་བྲལ་ན་སྣམ་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྣམ་པ་དང་བྲལ་
བར་བྱའོ་སྣམ་པ་འོ། །བསྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི། ཐོག་མར་མཛའ་བ་ཤེས་དང་
དེ་ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དགྲ་ལ་བསྒྲོམ་སྟེ། མཛའ་བ་ཤེས་དང་འབྲ་བར་
དགྲ་ལའང་སེམས་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། རིམ་གྱིས་སྤྱོད་པ་བཅུའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་བསྒྲོམ་མོ། །དེ་ལྟར་བཏང་སྒྲོམས་དང་བྱམས་
པ་དང་སྙིང་རྩེ་ལ་ཡུལ་སོ་སོར་སྤྱོད་ནས་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པ་དེ་ནི། ཆོས་
མཛོད་པའི་མདོའི་རྩེ་ས་སུ་འབྲངས་ནས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལས་མཛད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སོ་སོར་མ་སྤྱོད་བར་དང་པོ་ནས་སྤྱི་ལ་
དམིགས་ནས་སྤྱད་པ་ལ་སྤྱོད་བ་ལྟར་སྤྱད་ཡང་། དེ་དེ་ནས་བསམས་ན་གང་
ལའང་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱད་ལ། དེ་དེ་ནས་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་སྤྱར་བ་ཤད་པ་
ལྟར་བཏོན་ནས་རྩེ་མང་དུ་བཏང་སྟེ་མཐར་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་བསྤྱད་ན་
ཆོགས་པ་དང་སོ་སོ་བ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྣམ་དག་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། །
བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་འཁོར་བར་སྤྱད་
ནས་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་སེམས་པ་

སྒྲིལ་བུ་གྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྣམས་ནི་སྤྲུང་བ་འདྲ་བའི་ཆེན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྤྲུང་སྒྲིལ་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་སྤྲུངས་པས་སྒྲིལ་བ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་སྒྲིལ་སྤྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་སྤྲུང་བུ་དེ་དག་བསམས་ན་ངེས་འགྱུར་གི་བསམ་པ་སྒྲིལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། གཞན་སྤྲུང་བུ་བསམས་པས་སྤྲུང་རྗེ་སྒྲིལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་རང་སྤྲུང་བུ་སེམས་པ་སྒྲོན་བུ་མ་སོང་ན་གནད་དུ་འགྲོ་བ་མི་སྒྲིལོ། །དེ་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྒྲིལ་རྒྱས་པར་སྤྲུང་རྗེའི་དམིགས་པའི་རྒྱག་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་བྱང་སར་གསུངས་པ་ལ་སྒྲོའི་མཐུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་རྒྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐར་ཐུག་པ་སྒྲིལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱག་བསྐྱེད་མཐོང་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲུང་རྗེ་བསྒྲོམ་པས་རྒྱག་བསྐྱེད་སེམས་པ་མང་བར་གསུངས་སོ། །བདེ་བ་མེད་པ་དང་རྒྱག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་བསམས་ན་བྱམས་པ་དང་སྤྲུང་རྗེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྒྲིལ་ལ། རྒྱན་རིང་བར་བསམས་ན་ལྷགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་སྒྲིལ་པ། གདམས་ངག་རྩུང་བྱང་རེས་ཆེ་ནས་གཞུང་ཆེ་བ་ནས་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲོམ་པ་དོར་ན་སྒྲོ་བས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངོ་། །

དེ་ཡང་སྤྲུང་བ་འདྲ་བ་སྤྲུང་བའི་ཆེན་ཏོ་འཇུག་སྒྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ལྷགས་དང་སྤྲུང་རྗེ་ཅ་བར་འགྲོ་ལྷགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་ལེགས་པར་བྱེད་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ཅིང་བསྐྱུངས་པའི་མཐར་སྒྲིལ་པའི་སྤྲུང་བ་དགོས་ཀྱི། གོ་བས་ལེགས་པར་དམིགས་མ་

ཕྱིད་པར་སྤར་ཚུགས་རེ་ལ་འབད་པའི་སྤྱོད་བ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་
 ཕྱིན་ཏེ། ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་གཞན་དུའང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
 སྙིང་རྩེ་སྤྱིས་པའི་ཆད་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་
 བའི་བྱ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་
 ཅན་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྙིང་རྩེ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་བདག་
 ཉིད་གྱིས་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་དེ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་
 སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མིང་འཛོལ་སྟེ། ཞེས་བྱ་ཚུང་དུ་སྙིང་དུ་ཆེས་སྤྱག་པ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བར་གྱུར་པ་ལ་མ་དེ་སྙིང་རྩེ་རི་ཅམ་སྤྱི་བ་དེ་ཅམ་པའི་སྒོའི་ཆོད་ཅིག་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྩེ་རང་གི་རང་གིས་སྤྱི་བ་ན་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་
 མཚན་ཉིད་ཆང་བར་གསུངས་སོ། །འདིས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིས་པའི་ཆད་
 གྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་ལྷུང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས། དེ་ལྟར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
 གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་བྱང་བར་དམ་བཅས་ནས་
 ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་དུ་སྒྲོན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱིམ་མི་དགོས་པར་སྤྱི་སྟེ། ཞེས་སྒྲོན་སེམས་སྤྱི་བའི་
 རྒྱར་སྤར་བ་ཤད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་
 བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྤྱིས་པའི་ཆད་གྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་ཡང་ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མིན་གྱི། ལས་
 དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས་
 གྱང་། བཟང་དང་སྒྲོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང་། །འདུན་བཏུན་བྱང་པར་འགྲོ་བ་

ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་གསུམ། །ཀྱན་ཏུ་ཚོམ་པར་མཛད་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། །གངས་མེད་གསུམ་གྱི་འགོ་ཚོམ་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲིལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་འདི་དག་གི་སྒྲིགས་དང་ཡུལ་ཙམ་ནའང་མེད་པར་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་
གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་དོན་དུ་བདག་གིས་དགོ་བ་འདི་
བུའོ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཆེས་ཆེར་འབྱུང་ནས་མ་ཐོབ་པར་
ཐོབ་པོ་སྟམ་པའི་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
གདམས་དག་གི་མཐིལ་དུ་བབྱང་ནས་མི་སྦྱོང་བར་གཞན་ཞིག་ནས་འཆོལ་
ཞིང་འབད་པས་ས་མང་པོ་ཞིག་བཅད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྤང་བ་ལ། །ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་གནད་ཤེས་པས་བལྟས་ན་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་སྤང་སྟེ། །རྒྱལ་
སྤུས་དམ་པ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་བབྱང་
ནས་སྦྱོང་བར་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་ན་གོ་བ་ཙམ་ལས་མེད་པ་རྣམས་
གྱིས་ལྟ་ཅི་སྒོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་ལམ་གཞན་བསྒྲོམ་དུ་མི་རུང་བར་བ་
མིན་གྱི། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྒྲོར་ལའང་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་
བབྱང་ནས་བསྐྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་བེད་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིར་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟ་
བུའི་སྦྱོང་བ་མ་སྒྲིལ་གྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་
ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྒྲོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ཆོ་གས་
བབྱང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བའང་ཡོད་དེ། །སྦྱོང་འཇུག་ཏུ་
སྒྲོན་ལ་སྒྲོམ་པ་དང་སེམས་བབྱང་ནས་དེའི་བསྐྱེད་པ་ཕྱིན་དུག་གི་བསམ་

གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོང་ལུགས་ནམས་རྒྱས་པར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒོད་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལའང་སྒོན་
དུ་སྒོ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེད་དགོས་པ་སྒྲུབ་སྟེ། བན་ཡོན་སེམས་པ་དང་ཡན་ལག་
བདུན་པ་དང་སྐྱབས་འགོས་རྒྱད་སྒྲོང་བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཤེས་པར་
བྱས་ནས་བསྐྱེད་འདོད་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་ན་ལམ་བཟོད་པ་ལ་སྒྲོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་ནས་རེ་རྒྱས་སུ་འགོ་དགོས་པ་ལ་མིང་ཅམ་ཞིག་སྐྱེད་
ཡང་། དེ་དང་འབྲ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ནས་
གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་ཞུགས་པར་སོང་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་པ་ལ་མིང་
ཅམ་ཡང་མི་སྒྲུབ་ངོ་། །འདི་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་
གཉིས་གསུངས་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་ལམ་བཟོད་
ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྟག་བསམ་བསྐྱེམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྩེ་
བསྐྱེམས་པ་འི་མཐར་ཀྱེ་མ་བདག་ལ་སྟག་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སེམས་ཅན་
འདི་དག་འདི་ལྟར་བདེ་བས་ཐོངས་པ་དང་སྟག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་ན། འདི་
དག་རི་ལྟར་བདེ་བ་དང་སྤང་བ་དང་སྟག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྟམ་དུ་
སེམས་ཤིང་། དེ་དག་སྦྱོལ་བའི་ཁུར་འབྱེར་བ་ལ་ཐ་ན་ཆིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
སྦྱོ་སྦྱོང་བའོ། །འདི་རིན་ལན་གཞོ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཅུང་ཟད་བྱུང་མོད་
ཀྱང་། འདིར་བསྟན་པ་ནི་བདེ་བ་དང་སྤང་ན་དང་སྟག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་ན་

སྒྲིལ་བུའི་བྱམས་སྒྲིང་རྗེས་མི་ཆོག་གི། །སེམས་ཅན་ལ་བདག་གིས་པན་བདེ་
བསྐྱབ་པོ་སྒྲིལ་བུའི་བསམ་པ་འདྲེན་རྒྱས་པའི་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་བསྐྱེད་
དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གྲང་ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་ལ་མིན་གྱི།
ཐུན་རྗེས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིང་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྲན་པར་བྱས་ནས་རྒྱན་
ལྡན་དུ་བསྐྱངས་ན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིལ་རིམ་བར་པ་ལས། སྒྲིང་རྗེ་དེ་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདུག་གྲང་རུང་སྒྲིང་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འང་རུང་སྟེ་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
ལ། སྒྲིང་རྗེ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་དམིགས་ནམ་གང་སྒྲིང་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ།
།སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་མིས་གྲང་། སེམས་ཀྱི་ཤིང་ནི་ཐོག་མ་མེད་དུས་
ཅན། ཉོན་མོངས་ཁ་བའི་ཁུ་བས་རྒྱན་བསྒྲོས་པ། །རོ་ཞེས་དངོས་པོར་བཀྱི་
བར་མི་རྒྱས་ལ། །ཡོན་ཏན་ཆུ་ཡི་ཐིགས་པས་ཅི་རུ་འགྱུར། །ཞེས་རོ་ཤིན་ཏུ་
ཁ་བའི་ཏིག་ཏའི་སྒྲིང་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱར་ཁུ་ལྟ་བུའི་ཐིགས་པ་རེ་རེ་
ཅམ་སྒྲུགས་པས་མངར་པོར་བྱ་མི་རྒྱས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པའི་རོ་ཁ་བས་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསྒྲོམ་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བྱམས་པ་འམ་སྒྲིང་རྗེ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲོམ་པ་ཡུན་ཐུང་ཐུང་རེས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྒྱན་ལྡན་དུ་སྒྲིང་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ།

བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་སྒོ་སྤྱང་བ་ནི།

སྤྱར་བ་ཤད་པའི་རིམ་པས་བདས་ནས་གཞན་དོན་ལ་བྱང་ཆུབ་དགོས་
པར་མཐོང་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་
དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་སྤྱར་སྤྱབས་འགྲོའི་སྐབས་སུ་བ་ཤད་པ་སྤྱར་སྤྱ་
གསུང་ཐུགས་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་
དད་པ་ཅི་འཕེལ་བ། དེ་ནས་དད་པས་འདུན་པའི་ཉིན་བྱེད་པར་གསུངས་
པས། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་སྦྱང་ཐག་པ་ནས་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་དོན་
ལའང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བྱང་ངོ་། །སེམས་
བསྐྱེད་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མང་ཡང་སྦྱང་རྗེས་ནོན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱང་
པར་ཆེ་བར་ཡེ་ཤེས་ཐུག་རྒྱའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་བཀའ་སྤྱལ་པར་སྒོམ་རིམ་
དང་པོ་ལས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ།

སྤྱངས་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ནི་སྤྱར་བྱངས་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ལུང་དོན་
བཞིན་ཡིན་ལ། དབྱེ་བ་ནི་སྤྱང་པོ་བཀོད་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས།
སྤྱོད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་སྤྱར་ཤེས་པ་

ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྲེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་
སྒྲུང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའམ་སངས་
རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སྒྲོན་ལ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་པ་
ལ་སྒྲོབ་ཀྱང་རུང་མི་སྒྲོབ་ཀྱང་རུང་ངེ་སྲིད་དུ་སྒྲོམ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་
དུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་
སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལ་འགོ་བ་མཐའ་དག་
ལ་ཕན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་
བ་དེ་ནི་སྒྲོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་ཕན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་
ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
འདི་ལ་བརྒྱལ་ལན་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ།

ཞི་བ་སྣའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུང་བ་ལ་གསུམ་ལས།

བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བརྗེས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་བ་ནི།

སྒྲོད་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི། །སྤྱར་དུ་
བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་བ། །གསང་བའི་
དམ་པ་སྤྲད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ངེ་སྟེད་པ། །དེ་ཀྱན་

གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཛིག་ཏེན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་སྤྱོད་པ། །དེ་ཀྱན་
བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་དགོས་ཏེ། །བྱིས་པ་རང་
གི་དོན་བྱེད་དང་། །ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་
པར་སྟོས། །བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བརྗེ་བར་མ་
བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། །བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒྱད་པ་ཀྱན་གྱི་སྒོ་དང་།
གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་
བསམ་མོ།

བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་པ་གོམས་ན་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་ནི།

སྤྱར་རང་གི་དག་བྱེད་པ་མིང་ཐོས་ནའང་འཛིག་པ་སྐྱེ་བ་ཞིག་བྱིས་
མཐུན་པར་བྱས་ནས་མཛའ་བ་ན་དེ་མེད་ན་མི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར།
སྒོ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ན་བདག་ལ་གཞན་བཞིན་དང་གཞན་ལ་
བདག་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་གོམས་ན་སྐྱེ་སྤྱོད། དེ་ཉིད་ལས། དགའ་ལས་བྱིར་
སྒྲོག་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །གང་གི་མིང་ཐོས་
འཛིག་པ་ལ་ཡང་། །དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགའ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །བདག་གི་
ལུས་ནི་གཞན་དག་ཏུ། །བཞག་པ་དེ་ལྟར་དགའ་བ་མེད། །ཅེས་སོ། །གལ་
ཏེ་གཞན་གྱི་ལུས་བདག་གི་ལུས་མིན་པས་དེ་ལ་རང་གི་སྒོ་འདྲ་བ་ཅི་ལྟར་
བསྐྱེད་དུ་རུང་སྟམ་ན། །ལུས་འདི་ཡང་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་།

གཞན་གྱི་ལུས་གྱི་ཆ་ཤས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྒོན་གོམས་པའི་དབང་
གིས་རང་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། གཞན་ལུས་ལའང་རང་གི་བཞིན་གཅེས་པར་
འཛིན་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ངི་ལྟར་གཞན་
དག་གི་ །ཁུ་བ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ། །ཁྲིད་གྱིས་རང་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་གཞན་ལ་གོམས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་
དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པས་ནི་སྦྱང་ཐག་པ་ནས་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་
སྒོ་བྱུགས་སྐྱེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་བསྐྱེད་རྒྱས་པར་ཡང་མཐོང་བ་དེས།
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་ཞེས་
པ་དང་། བདག་གཞན་དུ་བྱ་ཞིང་གཞན་བདག་དུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
གཞན་ལ་ངའོ་སྟུང་དུ་དང་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ངའི་འོ་སྟུང་པའི་སྒོ་སྒྲོང་
བ་མིན་གྱི། རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་
སྒོ་གཉིས་གོ་ས་བརྗེས་ཏེ་གཞན་ལ་རང་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་རང་ལ་
གཞན་ལྟར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བདེ་
བ་དང་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བརྗེ་བར་གསུངས་པའང་བདག་གཅེས་འཛིན་
ལ་དབྱར་བལྟས་ནས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང་།
གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟས་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡལ་
བར་འདོར་བ་བཀག་ནས་དེ་སེལ་བ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་སྟེ། མདོར་ན་རང་
གི་བདེ་བ་ལ་མི་བལྟ་བར་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསལ་བའི་དོན་དུ་འཇུག་
པའོ།

སྒོ་དེ་སྤྱང་བ་ན་གོགས་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱུག་གི་
 ཉེན་བདག་དང་གཞན་གཉིས་སྒོ་སེར་ལྟར་སོ་སོ་བར་རིས་སུ་བཅད་ནས་
 གྲུབ་པར་འཇིག་ཅིང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བཏེན་པའི་བདེ་སྤྱུག་ལའང་འདི་ནི་ངའི་
 ཡིན་པས་བསྐྱབ་པའམ་བསལ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་པས་སྙམ་
 ནས་ཡལ་བར་འདོར་བས། དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བདག་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་སོ་སོར་རིས་སུ་ཆད་པ་མེད་དེ། བན་ཚུན་སྟོས་ནས་བདག་ལའང་
 གཞན་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་ལ་གཞན་ལའང་བདག་གི་སྒོ་སྒྲེ་བའི་བྱེད་ཏེ། བ་རི་ཚུ་རི་
 བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་པ་རི་ལ་འདི་ངོས་ནས་པ་རིའི་སྒོ་སྒྲེ་ཡང་པ་རིར་བྱེན་ན་
 ཚུ་རིའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོན་པོ་ཁ་དོག་སུ་ལ་སྟོས་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་
 ཉིད་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་ཡི། ཁ་དོག་གཞན་གྱི་སྒོ་མི་སྒྲེ་བ་དང་མི་འབྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་ནི་བཏེན་པར་འགྱུར། །བདག་དང་གཞན་ཉིད་སྟོས་པ་སྟེ། །པ་རོལ་
 ཚུ་རོལ་རི་བཞིན་བརྟུན། །ངོགས་ཏེ་རང་གིས་པ་རོལ་མིན། །གང་ལ་སྟོས་
 ན་ཚུ་རོལ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་རང་གིས་མ་གྲུབ་ན། །གང་ལ་སྟོས་ཏེ་གཞན་
 ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་བསྟོས་ས་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་
 བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པས་དེ་སེལ་བའི་
 དོན་ཏུ་མི་འབད་དོ་སྙམ་པའི་གོགས་བསལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཀླས་པའི་ཆེ་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་པར་དོགས་ནས་གཞོན་པའི་ཆེ་ནོར་གསོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཀས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་རྒྱུ་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡང་ལག་པས་མི་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀན་གཞོན་དང་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་མཆོན་པ་
ཅམ་ཡིན་གྱི། ཉི་མ་སྤྱིང་ངམ་སྤྱིང་དང་ཕྱི་དྲོ་སོགས་ལའང་སྤྱར་རོ། །གལ་
ཏེ་ཀན་གཞོན་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ལ་རྒྱུད་ལག་ཆོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པས་
རང་གཞན་གཉིས་དང་མི་འདྲའོ་སྟམ་ན། རྒྱུན་དང་ཆོགས་པ་ནི་སྤྱི་ཅིག་
མང་པོ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་མང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱུ་བའི་ངོ་བོ་
མེད་ལ། རང་གི་བདག་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཀྱང་ཆོགས་རྒྱུན་དེ་ལ་འཇོག་
དགོས་པས་བདག་དང་གཞན་སྟོས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་མིན་པའི་རང་གི་ངོ་
བོས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅིས་འཇིན་གོམས་
པའི་དབང་གིས་རང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་ཡིན་པས་གཞན་
ལའང་གཅིས་འཇིན་གོམས་ན་དེའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལའང་མི་བཟོད་པ་སྤྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར།

བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་གོགས་བསལ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ།

དངོས་ནི། བདག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རང་གཅིས་པར་བཟུང་
བ་འདིས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་དུ་མི་འདོད་པ་སྤྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་
ལ། རང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་རང་གི་དོན་གཙོ་བོར་

བཟུང་སྟེ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པས། བསྐྱལ་པ་བགྱང་ལས་འདས་
 པ་སོང་ཡང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་མ་
 ཟད་སྤྱད་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་གིས་མནར་བར་གྱུར། རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་
 དེ་གཞན་ལ་སྒྲོས་ནས་ཞུགས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་བར་སངས་རྒྱས་ནས་རང་
 གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སྦྱུམ་ཆོག་པ་པར་འགྱུར་བ་གཏོན་མི་བ་བ་
 ལ། དེ་ལྟར་མ་གྲུས་པས་དཀའ་ལ་དོན་མེད་པས་དུས་འདས་སོ། །དེ་ནི་དེ་
 ལྟར་ཤེས་པར་གྲས་ལ་དགའི་མཆོག་བདག་གཅེས་པར་འཇིན་པ་འདི་བྱན་
 པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ནས་འབད་པ་དུ་མས་མ་སྦྱེས་པ་མི་སྦྱེ་བ་དང་
 སྦྱེས་པ་རྒྱན་འབྱུང་དུ་མི་གཞུག་གོ་སྦྱུང་བའི་ངེས་པ་བཏྱན་པར་གྲས་ནས་
 ལན་དུ་མར་འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། འདི་ཡིས་བརྒྱ་ཕྱག་
 ཐམས་ཅད་དུ། །འཁོར་བར་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས། །ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་
 བྱེད་འདོད་པས། །བསྐྱལ་པ་གྱངས་མེད་འདས་གྱུར་གྱང་། །ངལ་བ་ཆེན་པོ་
 དེ་ལྟ་བུས། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས། །ཞེས་དང་། གལ་
 ཏི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱད་དུས་སྟེ། །ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་ཕུན་
 སྦྱུམ་བདེ་མིན་པ། །གནས་སྐབས་འདི་འབྲར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཅེས་སོ། །དེ་
 ལྟར་རང་གི་ཁ་མི་འཇིན་སྟོགས་མི་སྦྱོར་བར་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོང་
 དགོ་ཙམ་རྣམས་སྟོས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བའི་སྒོ་ཡང་ཡང་སྤྱད་
 བ་དང་གང་ལ་བཏང་བ་དེའི་དོན་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་
 མི་རིགས་པས། ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་གི་དོན་དུ་དམིགས་པའི་

སྒོ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་ཅེས། །ཡིད་བྱིད་ངེས་
པར་ཤེས་གྱིས་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་མ་གཏོགས་པར། །དེ་ནི་བྱིད་
གྱིས་གཞན་མི་བསམ། །གཞན་དབང་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །རང་དོན་
བསྐྱབ་པར་རིགས་མ་ཡིན། །དེ་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །དེ་ལ་ལོག་
པར་བྱ་མི་རིགས། །ཞེས་སོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་དོན་དུ་དམིགས་
པ་ཤོར་ཏེ་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ལམ་ལུས་ངག་དང་ཡིད་གྱིས་གཞན་ལ་
གཞོད་པའི་སྒྲིན་བྱེད་པར་སྤྲང་ན། །འདིས་སྤྲུང་ཡང་མཐའ་མེད་པའི་གཞོད་
པ་ལ་སྤྲུང་། །ད་དུང་ཡང་པན་པ་སྟར་བཅོས་པ་ལ་འབྱུང་ནས་དེའི་དབང་དུ་
སོང་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་ནས་དགག་པར་བྱ་
སྟེ། །བྱིད་གྱིས་ཁོ་བོ་གར་བརྒྱག་པའི། །སྒྲིན་གྱི་དུས་དེ་གཞན་ཡིན་ཏེ། །ངས་
མཐོང་བྱིད་ད་གང་དུ་འགྲོ། །བྱིད་གྱི་དེགས་པ་ཀུན་གཞོམ་བྱ། །ད་དུང་བདག་
ལ་རང་གི་དོན། །ཡོད་སྙམ་སེམས་པ་དེ་དོར་ཞིག །བདག་གིས་གཞན་ལ་
བྱིད་བཅོངས་གྱིས། །སྒྲོ་བར་མ་སེམས་ཞོ་ཤ་ལུལ། །གལ་ཏེ་བག་མེད་གྱུར་
ནས་བྱིད། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན། །བྱིད་གྱིས་ཁོ་བོ་དཔྱལ་བ་
ཡི། །སྤྲང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས། །དེ་སྟར་བྱིད་གྱིས་རེ་སྟ་ཞིག །ཁོ་བོ་
བྱིན་པས་ཡུན་རིང་སྤྲུག་དེ་ནི་ཁོ་རྣམས་བྱིན་བྱས་ཏེ། །བྱིད་གྱིས་རང་དོན་
སེམས་པ་གཞོམ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཇོག་པའི་
པན་ཡོན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་སྤྲིང་ཐག་པའི་སྒྲོ་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་
ལ་ལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་མ་སྒྲེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲེས་པ་སྒྲུན་འཐུང་དུ་

མི་གཞུག་ཅིང་། གཞན་ལ་ཕངས་པ་དང་སྤྱུག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་སྐྱེའི་
སྒོ་ནས་སྤར་རང་ལ་གཅེས་པར་འཇིན་པ་བཞིན་གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཇིན་
པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་རྣམས་བདག་བཞིན་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་
སོ།།

དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཅེས་པར་འཇིན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་ནི་དེའི་ཁྱིམ་དུ་
བའམ་དེས་རང་ལ་ཕན་འདོགས་པར་མཐོང་བ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ས་བོན་
གྲུང་པོ་བཏབ་པ་ལས་སྟོན་ཐོག་མང་ཞིང་བཟང་བ་འབྱུང་བར་མཐོང་ན། ཞིང་
ས་གཤེན་པོ་ལ་གཅེས་སྤྱས་སུ་འཇིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་
ལས་ཀྱང་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ལས་གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ན་གཅེས་
པར་འཇིན་པ་སྐྱེ་བས་དེ་དག་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་འཇུག་ལས། སེམས་
ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་འབྱུང་འདྲ་བ་ལ། །རྒྱལ་ལ་
གུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུ་ལ། །ཞེས་སོ།།

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་བཅད་ན་ངན་འགྲོ་གསུམ་དུ་འབྱེད་ཅིང་།
སྟོག་གཅོད་པ་ཐར་བར་བྱས་ན་བདེ་འགྲོ་དང་དེར་ཡང་ཆེ་རིང་བ་དང་། དེ་
ལ་མ་བྱིན་པར་སྤངས་པ་དང་འོངས་སྟོན་བྱིན་པ་དང་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་པ་དང་
བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་པ་ལས་ཀྱང་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འབྱེད་
པ་སོགས་དང་། བྱད་པར་དུ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྟོན་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལ་རག་

ལས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱིན་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་སེམས་ཅན་མགྲུ་བར་བྱ་བའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་བདེ་
འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཡི། །འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བྱ་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཕན་པ་དང་། །གཞོད་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་བརྟེན་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་སྒྲ་མེད་རྟེན་འགྱུར་ན། །ལྟ་དང་མི་ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་
གང་། །ཆོངས་དང་དབང་པོ་དྲག་པོ་དང་། །འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་བས་བསྟེན་དེ་
དག། །སེམས་ཅན་ཕན་པ་ཅམ་ཞིག་གིས། །མ་བྲངས་པ་ནི་འགྲོ་གསུམ་འདིར།
།འགའ་ཡང་མེད་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད། །སེམས་དཔྱུལ་དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་
སུ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་རྣམ་པ་དུ་མའི་དངོས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་
གང་། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གཞོད་ལས་བྱུང་། །བཀྲེས་སྒྲོམ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་
པ་དང་། །གཟིར་བ་ཡི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཉིད། །བསྒྲོག་པར་དཀའ་ཞིང་བད་མེད་
དེ། །སེམས་ཅན་གཞོད་པའི་འབྲས་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉན་ཐོས་
རྣམས་འབྲས་བྱ་དམན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེད་ཆེར་མ་བྱས་པ་ལས་
ཡིན་ལ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་བརྟེན་པ་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བས་ཚུལ་དེ་བསམས་ནས་རང་
གི་དོན་ལ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས།
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་བ། །དུག་བཞིན་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ།
ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཆགས་བྲལ་བས། །བྱང་ཆུབ་དམན་པ་ཐོབ་མིན་ནམ། །

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་དོར་བས། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ། །དེ་ལྟར་པན་དང་མི་པན་པའི། །འབྲས་བུ་འབྲུང་བར་བཅད་པ་ན། །དེ་
 དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་གྱུར་ནི། །རང་དོན་ཆགས་ཤིང་རི་ལྟར་གནས། །ཞེས་
 སོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་དང་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ནི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་ལས་འབྲུང་བར་ཤེས་ཤིང་། དེའི་རྩ་བ་ནི་སྤྱང་
 རྗེར་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལྟར་ལེན་ལ། ཆེས་གོམས་
 པས་དེ་དག་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱབས་ཆེན་པོའི་
 སྤྱོད་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱང་རྗེ་བརྟན་
 པའི་རྩ་བ་ཅན། །བྱང་སེམས་སྤྱ་གྲུ་ལས་བྱུང་བ། །གཞན་དོན་གཅིག་འབྲས་
 བྱང་ཆུབ་ནི། །རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྣམས་སྐྱོམ་པར་བྱེད། །གང་ཞིག་གོམས་པས་
 བརྟན་པ་ནི། །གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱེད་རྣམས། །བསམ་གཏན་བདེ་
 བ་དོར་ནས་གྱུར། །མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད། །འདི་ནི་དོ་མཆར་
 འདི་བསྐྱགས་འོས། །འདི་ནི་དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས་མཆོག་ །ཅེས་སོ། །

ད་ནི་ཚུལ་དེ་དག་ལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་གྱུར་ངེས་པ་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྫོ་བོའི་ཞལ་ནས། བྲམས་པ་དང་སྤྱང་རྗེ་སྤྱོད་མི་ཤེས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་གསུང་། འོ་ན་ཅི་ཚུག་བྱེད་ན། དང་
 པོ་ནས་གོ་རིམ་དུ་བསྐྱབས་ནས་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་། སྤྱང་རི་ཐང་
 པའི་ཞལ་ནས། །ལྷ་བོ་པ་དང་ངེད་གཉིས་ལ་མི་ཐབས་བཅོ་བརྒྱད་ཏྟ་ཐབས་
 གཅིག་དང་བཅུ་དགུ་ཡོད། མི་ཐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་

ནས་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོབ་པ་དེ་ཡིན། ཏྲ་ཐབས་ནི་བྱང་སེམས་
མ་སྒྲིལ་པ་མི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་མི་གནས་ཤིང་འཕེལ་དུ་མི་སྟོར་བ་བདག་གཅེས་
འཇིན་ཡིན་པས་འདི་ལ་བྱུང་བསྟན་ནས་ཅི་གཞོད་དུ་སྒྲོང་། སེམས་ཅན་ལ་
མཐིལ་བསྟན་ནས་ཅི་པན་དུ་སྒྲོང་བ་ཡིན་གསུང་། དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་
རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་ཁོ་བོ་ལ་སྤྲུང་མཉམ་འདུག་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་
འཇིན་འདི་དང་འདི་ཡོད་བྱས་པས། ཁྱོད་ལ་རྣ་ཅར་ར་བོ་ཆེ་བརྟུངས་ཀྱང་
མི་ཤིགས་པའི་སྒྲོམ་ཡོད་ཀྱང་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
མེད་ན་ཉིན་མཆན་དུ་བཤགས་པ་བྱ་དགོས་པའི་སར་སྒྲིལ་བ་ཡིན་ནོ་གསུང་
སྟེ། གཟུགས་མེད་གྱི་སོ་སོ་སྒྲིལ་བོ་ལ་སོགས་པ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་སྒྲིལ་
བའི་རྒྱུར་འགོ་ས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པར་སྤང་ངོ་། །ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས།
རང་ཅག་གིས་རྫོ་བོ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོ་ལེ་སྤྱོད་དེ་བྱས་པས་སེམས་ཅན་
གྱིས་ཀྱང་འོ་ཅག་ལ་དེ་ལྟར་འོང་གསུང་ངོ་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་ཚུགས་
མི་ཚུགས་དང་ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ཏུ་བཅོས་མ་མིན་པར་ཚུད་མི་ཚུད་
ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བྱུག་འདུག་པས། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ལ་སྒོ་སྤྲུང་ཅི་
བྱང་བལྟས་ལ་སྒྲིལ་ན་ནི་ལེགས། མ་སྒྲིལ་ན་འང་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱད་པར་དེ་ལྟ་
བུ་སྟོན་པའི་དགོ་བཤེས་ལ་ཏྲ་བརྟེན། དེ་ལྟར་སྒོ་སྒྲོང་བའི་གྲོགས་དང་
ཏྲ་བརྟེན་གས། དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བལྟ།
དེའི་རྒྱུར་ཆོགས་གསོག། །དེའི་གོགས་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་། རང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་
སྒོ་སྤྲུངས་ན་ས་བོན་ཆང་བར་ཐེབས་ངེས་པས་ལས་དོན་མི་ཚུང་ཞིང་དགའ་

བར་རིགས་ཏེ། རྫོ་བོ་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲོར་འཇུག་འདོད་པས།
 །ཐུན་སེལ་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་པ། །ཉི་ཟླ་ལྷ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བསྐྱེད་པས་
 བར་འབད་པས་སྐྱེ་ཡང་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་དེ་སྐྱེས་
 པའི་ཆད་ནི་སྒྲར་བ་འད་ཟེན་པ་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ།

བཞི་པ།

ཆོ་གས་བཟུང་བ་ནི།

རྫོ་བོ་ཆེན་པོས། དེ་བསྐྱེད་སྐྱོང་བར་འདོད་པ་ཡིས། །བྱམས་སོགས་
 ཆངས་པའི་གནས་བཞི་པོ། །འབད་པས་རིང་དུ་བསྐྱོམས་བྱས་པས།
 །ཆགས་དང་ཕྱག་དོག་བསལ་བྱ་ཞིང་། །ཡང་དག་ཆོ་ག་བྱས་པས་སྐྱེ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲོ་སྐྱུངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པ་ན་དེ་
 བཟུང་བའི་ཆོ་ག་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ། ཐོབ་པ་
 མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བ། ཉམས་ན་སྤྱིར་བཙོས་པའི་ཐབས་སོ། །

དང་པོ།

མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ་གསུམ།

གང་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ། གང་གིས་ལེན་པའི་རྟེན། རི་ལྷར་སྤང་བའི་ཆོ་
 གའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས། མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་

སྒོ་བ་དཔོན། ཞེས་པ་ལས་ཇོ་བོས་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། གོང་མ་རྣམས་
སྒོན་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནས་པས་མི་ཆོག་གི་འདུག་
སྒོམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་བཞེད་དེ། དགྲ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐད་དུ་སོང་
ནས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤང་ངོ་། །ཆོས་བརྒྱ་པར་གཞན་
གྱིས་འཛིན་དུ་བརྒྱུག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་བཤུད་པ་ནི། དེས་
བསྐྱལ་ཞིང་སྒྲོ་བར་བྱས་ནས་འཛིན་དུ་བརྒྱུག་པ་ལ་གསུངས་པས་དེས་ཆོ་
ག་བྱས་པར་མི་སྤང་ངོ་། །ལེན་པའི་ཉེན་ནི། སྤྱིར་རྗེ་ཏ་རིས། རིགས་ཀྱི་
བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མི་ཉེན་དང་བསམ་པ་ལྟན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པས།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ལྟས་དང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་
སྒོན་སེམས་སྒྱུར་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་ཉེན་དུ་རུང་ཡང་། འདིར་ནི་ལམ་
སྒོན་འགྲེལ་པ་ལས། འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ལ་འཆི་བ་དྲན་པ་ཤེས་རབ་དང་
སྒྲིང་རྗེ་ཆེ་བ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སྤར་བཤུད་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་
སྒོ་སྤྲོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འབྱུར་བའི་ཉམས་སྤྱོད་རུང་བཟད་
ཉེད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རྗེ་ལྟར་ལེན་པའི་ཆོག་ལ་གསུམ་ལས། སྤྱིར་བའི་ཆོག་ལ་གསུམ།
སྤྱབས་འགྲོ་བྱེད་པར་ཅན་བྱ་བ་དང་། ཆོགས་བསག་པ་དང་། བསམ་པ་སྤྱང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་བརྒྱན་ཞིང་ཉེན་བཟམ་ནས་མཆོད་རྩིས་
བཤམ་པ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་སྤྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱབས་སུ་

སོང་བའི་བསྐྱེད་བྱ་བཅོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་དབེན་
 པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ས་གཞི་ལེགས་པར་བྱས་ཤིང་གཙང་བ་དེར། བ་བྱང་ལྲས་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་དང་བྱུག་པ་བྱས་ལ་ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་དྲིའི་ཚུ་ཕུལ་དུ་བྱང་
 བས་ཀྱང་བྱུག་ཅིང་དྲི་ཞིམ་པོའི་མེ་ཏྲོག་སིལ་མ་གཏོར་ལ། དགོན་མཆོག་
 གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལུགས་མ་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་ཏྲི་ལ་སོགས་པ་
 དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་གཟུགས་རྣམས་ཁྲིའམ་ཁྲིའུའམ་སྟེགས་བྱ་
 བཟང་པོ་ལ་བཞུགས་སུ་གཞུག། ལྷ་རེ་ལ་སོགས་པ་དང་མེ་ཏྲོག་ལ་སོགས་
 པའི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དྲི་ལྟར་འབྱོར་བ་དང་རོལ་མོ་དང་ཞལ་ཟས་དང་
 རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོ་གོན་བྱ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞུགས་པའི་
 གདན་ཁྲི་མེ་ཏྲོག་གིས་བརྒྱན་པའང་བཤམ་མོ། །གོང་མ་རྣམས་ནི་སྟོན་དུ་
 དག་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་འབྱུང་པོའི་གཏོར་མ་བཏང་བའི་སྟོ་ནས་
 ཆོགས་གསོག་པ་དང་། མཆོད་པའང་མེད་ན་བསྐྱལ་བཟང་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རས་གྱི་ཁ་ཆར་ཕུལ་བ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་འབྱུབ་ལ། ཡོད་ན་གཡོ་མེད་
 པར་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་བཙལ་ནས་གྲོགས་པོའི་སྒྲོར་མི་ཤོང་བ་ཙམ་བཤམ་
 དགོས་ཏེ། རྫོ་བོ་ལ་བོད་སྟོན་རྣམས་གྱིས་མང་ཡུལ་དང་བསམ་ཡས་སུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཁྱེད་དུས་སུ་མཆོད་པ་ངན་པས་མི་སྐྱེ་གསུང་སྟེ། ཏེན་ཡང་
 བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་རབ་གནས་ཅན་ཞིག་མེད། ཐབས་མེད་སྟེགས་བམ་
 ཡང་སྟུང་པ་ཡན་ཆད་ཤེར་བྱིན་ལ་བྱ་གསུང་ངོ། །དེ་ནས་སྒྲ་མའི་བྱ་བའི་
 རིམ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཆོགས་སྟུན་བྲངས་ཤིང་མཆོད་

པའི་སྒྲིན་གྱི་གཟུངས་ཆར་གསུམ་གཤོན་ཞིང་བསྟོད་པ་བྱའོ། །དེ་ནས་སྒྲོ་བ་
མས་ཁྲུས་བྱས་གོས་བཟང་པོ་བགོས་ཐལ་མོ་སྤྲུང་བ་ལ། སྒྲ་མས་ཆོག་གས་
གྱི་ཞིང་ནམས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དང་བ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ལ།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རེ་རེའི་མདུན་ན་རང་ཉིད་འདུག་
པར་བསམས་ནས་དལ་བྱས་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ། །དེ་ལ་སྤྲ་
མ་པལ་མོ་ཆེ་སྤྲ་སྤྲུབ་དང་ཞི་བ་ལྟ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་
བྱམས་པ་དང་ཐོག་ས་མེད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་གཉིས་ཅམ་
བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྲིག་པ་བཤམས་པ་བྱེད་ན་འགྲོད་དགོས་པས་ཡིད་མི་དགའ་
ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡིད་དགའ་སྟོ་དང་ལྟན་པ་ལ་སྤྲེ་དགོས་པས་ཞེས་སྤྲ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྫོ་བོ་ཆེན་པོས་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྒྲོ་མ་པའི་ཆོ་གར་ཕྱག་
འཆའ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྤྲུས་ལ།
སྒྲ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས་ཡན་ལག་བདུན་ཀ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དུ་
བྱ་བར་གསལ་པོར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་སྤྲ་
སྤྲུབ་དང་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་ལའང་མི་སྤྲེ་བར་ཁས་སྤྲང་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པར་
གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་སྤྲ་མོས་པ་བྱས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཏེ་ཡོན་དང་
མཁྲལ་ཕུལ་ལ་བྱས་མོ་གཡས་པའི་ལྟ་ང་ས་ལ་བཅུགས་ནས་ཐལ་མོ་སྤྲུང་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པོ། །རི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་དང་པོར་སློན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བྱགས་
 བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་
 སློན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ།
 ཞེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ནས་སྐྱབས་འགོ་བྱང་པར་ཅན་
 བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟན་འདས་དང་ཆོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 འགོག་པ་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དགེ་འདུན་སྤྱིར་མི་ལྟོག་
 པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ། དུས་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟོང་པོ་བྱང་ཆུབ་མ་
 ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་སངས་
 རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་
 སྐྱབ་པའི་གྲོགས་ཁྱེད་ལ་ཐམས་པའི་བསམ་པ་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་དུ་ལམ་སྟོན་ལས།
 མི་ལྟོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་
 ལས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ལྟོག་པར་བྱའོ་སྟེ་ལམ་པའི་འདུན་པ་དག་པོ་བྱས་ལ་
 སྐྱོད་ལམ་སྤར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་
 དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་
 རི་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
 སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟན་འདས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སློབ་དཔོན་
 དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་
 རི་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་

ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སྒྲོབ་
དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་
བཟུང་ནས་ངེ་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོགས་རྣམས་
ཀྱི་མཆོག་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་དགོ་འདུན་
རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །དགོན་མཆོག་
རེ་རེའི་སྐྱབས་འགོ་ལ་དགོངས་གསོལ་རེ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་འགོའི་ཆོག་
གཞན་དང་མི་འདྲ་ཡང་ངོ་ཤོས་མཛད་པའི་ཆོག་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། སྤར་སྒྲིལ་བུ་ཆུང་དུའི་སྐྱབས་སུ་
བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་འདིར་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱའོ།
ཆོགས་བསག་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་རྒྱལ་སྐྱབས་འདིར་ཡང་བྱག་
དང་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་པ་ལས། ཡན་ལག་
བདུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སྒྲོན་དང་ད་ལྟར་
ཀྱི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱས་ནས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་
བྱ་སྟེ། ལྷ་མ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ནི་མཆོད་པ་སྤྲེལ་པའི་དུས་སུ་འདྲེས་པར་
བྱའོ། །ཡན་ལག་བདུན་པ་ནི། བཟང་སྦྱོད་དང་སྦྱོད་འཇུག་གི་གཞུང་གང་
རུང་གིས་བྱའོ། །སེམས་སྤྲུང་བ་ནི། ལམ་སྒྲོན་ནས་བྱམས་པའི་སེམས་
སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་
པར་གསུངས་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་
གསལ་གདབ་བོ། །

དངོས་གཞིའི་ཚེ་ག་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་མདུན་དུ་བྱས་མོ་གཡས་པའི་
 ལྟ་ང་ས་ལ་བཙུགས་པའམ་ཚེ་ག་ཡུལ་རུང་བས་འདུག་ལ་ཐལ་མོ་སྒྱར་ནས་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལམ་སྒྲོན་ལས། སྒོ་ག་པ་མེད་པར་དམ་
 འཆའ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། ཚེ་ག་ལས་
 །ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོའི་བར་དུ། ཞེས་གསུངས་པས། གཞན་དོན་དུ་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་མིན་གྱི། སེམས་དེ་བསྐྱེད་
 པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྙམ་དུ་དམ་
 འཆའ་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསམ་པ་ཚེ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལྟ་བུ་ནི་སྒོན་སེམས་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་སྒོ་བ་པར་མི་རྒྱས་ན་མི་བྱ་ལ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་
 ཅམ་ཚེ་གས་བསྐྱེད་ན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་སྒོ་བ་པར་རྒྱས་མི་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པས་ཚེ་ག་གོ། །སྒོན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་རུང་
 གི་འཇུག་སེམས་ཚེ་གས་ལེན་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་ལ་ཡེ་མི་སྒོ་བ་པ་ལ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་བྱར་མི་རུང་བས། ལྷ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་
 སྒོ་བ་པའི་ཚེ་ག་མང་པོ་ལ་བྱར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་བྱང་པར་འདོད་པ་
 ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོའོ། །གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་དང་པོ་པའི་ཚེ་ས་སྒྲིང་
 དུ་འཇུག་སྒོ་བ་འཇིན་པའི་ཚེ་གས་ཡང་ཡང་འཇིན་པར་བཤད་ནས་བསྐྱེད་
 བྱ་སྒྲིང་དང་བྱང་པར་དུ་རྩ་སྤྱང་ཡེ་མི་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་བྱང་པར་མ་
 བསྟན་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསལ་རྒྱལ་ལ་

གདམས་པ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་
རུས་ན། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ལའང་བསོད་ནམས་མང་པོ་
འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཁྱུངས་སུ་མཛད་ནས། གང་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་རྣམས་
ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྒྲོབ་མི་རུས་པ་དེས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་
ཆེ་བའི་སྒྱུར་ཐབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བེན་པར་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱ་སྟེ། ཞེས་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་པས། སྒྲིན་སོགས་གྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་མི་སྒྲོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བྱར་རུང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ཏུ་མི་རུང་
བར་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་བཟུང་བའི་ཆོ་ག་ནི། སྤྱོད་པ་བཅུ་རྣམས་ན་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་
གསོལ། སྒྲོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་
སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་སྒྲིན་པའི་རང་བཞིན་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་རང་བཞིན་དང་བསྒྲོམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་བདག་
གིས་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་ཏུ་བསྐྱུལ་བ་དང་བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེས། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་
བཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྟིད་བྱང་

ཆུབ་སྒྲིབ་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །སེམས་ཅན་མ་བསྐྱལ་བ་
 རྣམས་བསྐྱལ་བར་བགྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་བར་བགྱིའོ། །དབུགས་
 མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་མ་
 འདས་པ་རྣམས་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ལན་གསུམ་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྐྱབས་འགྲོའི་ཚེ་ག་དང་འདི་གཉིས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་
 སུ་བཞུས་དགོས་པའི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་
 སྟོབ་དཔོན་ཡོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་ག་རྫོ་བོས་མཛད་པ་ལས། དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་མེད་
 གྱང་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་ག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་སྟོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་
 ལ་བསམས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཚེ་ག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས།
 གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་སྤངས་པའི་སྐྱབས་
 སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་གོང་མ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བྱའོ། །མཐུག་གི་ཚེ་ག་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 རྣམས་སྟོབ་མ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ།

གཉིས་པ།

ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་ལ།

བསྐྱབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས།
ཆེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཞན་
དུའང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་
བསྐྱེད་ལ་སློབ་ལུགས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་པན་ཡོན་བླ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་བྲག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་
པ་དང་། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་སློབ་མི་སྤང་བ་ལ་
བསྐྱབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསལ་བ་ལ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་བལྟ་བའམ་སྒྲ་མ་ལས་མཉན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་པན་ཡོན་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་
པས་དེར་བལྟ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་བྱང་སྤྱར་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་སློན་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་
མདོར་བསྟན་དུ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་མདོར་བསྟན་དེ་དེའི་སྤྲོམ་ཡིན་པ་
ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱས་པའི་སྤྲོམ་དུ་གསུངས་
སོ། །བྱང་ས་ལས་པན་ཡོན་གསུངས་པ་ནི་སློན་སེམས་ཀྱི་ཡིན་པས་དེ་ལས་

དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་པན་ཡོན་གཉིས་གསུངས་
 ཏེ། ཞིང་དམ་པར་འགྱུར་བ་དང་གཞོན་པ་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་སྤྱག་བྱར་འགྱུར།
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཡོན་གནས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་དབྱ་བཅོམ་
 པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲ་མའམ་གོང་མར་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་བྱ་བ་ཆུང་
 ཅུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱིན་པས་བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་
 དང་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་ས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 སྐྱེད་བྱ་རྣམས་གྱི་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་བསྐྱར་བའི་སྤང་མ་ཉིས་འགྱུར་
 གྱིས་རྟག་ཏུ་བསྐྱར་བས། གཉིད་ལོག་གམ་སྤོས་སམ་བག་མེད་པར་གྱུར་
 པ་ནའང་གཞོན་སྤྱིན་ནམ་མི་མ་ཡིན་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་གཙེ་
 མི་རུས་པའོ། །གསང་སྤྱགས་དང་རིག་སྤྱགས་གྱི་ཆིག་ །ཡམས་དང་གཞོན་
 པ་དང་ནད་འགོ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ལག་ན་འདུག་པ་མ་གྲུབ་
 པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་ལག་ཏུ་འོངས་ནས་འགྱུར་པར་འགྱུར་ན་གྲུབ་པ་དག་
 ལྷ་ཅི་སྒོས། འདིས་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཚོགས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་
 བརྟན་ན་འགྱུར་སྤྲ་བར་བསྟན་པས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱུབ་པ་ལའང་
 འདི་ཡོད་ན་སྤྱར་བའོ། །གནས་གང་ན་གནས་པ་དེར་ཡང་འཛིགས་པ་དང་

འདིགས་པར་འགྱུར་བ་དང་ཕྱ་གེ་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོན་པ་མ་བྱུང་བ་
ནམས་མི་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་བ་ནམས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་འཕོས་པའི་འོག་
ཏུ་ཡང་གཞོན་པ་ཉུང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་མེད་པ་དང་གཞོན་པ་བྱུང་
ནའང་ཡུན་རིང་པོ་དང་དྲག་པོས་མི་འདེབས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་ལུས་མི་ངལ་ཞིང་བརྗེད་ངས་པ་དང་
སེམས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱང་སེམས་རིགས་ལ་གནས་པ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་ཉུང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་ལུས་
དང་སེམས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ། །བཟོད་པ་དང་
དེས་པ་དང་ལྡན་པས་ཚུར་གཞོན་པ་བྱས་པ་བཟོད་ཅིང་པར་གཞོན་པ་མི་
བྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་མཐོང་ནའང་ཤིན་ཏུ་མི་དགའ་
བ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཕྲག་དོག་དང་གཡོ་དང་འཆབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་
ཀྱང་རེས་འགའ་ཅམ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་ནའང་ཤྱགས་མི་དྲག་ལ་རིང་དུ་
མི་གནས་པར་སྐྱར་དུ་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ངན་སོང་དུའང་སྐྱེ་དགའ་ཞིང་
སྐྱེས་ནའང་སྐྱར་དུ་ཐར་བ་དང་དེར་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཆུང་བ་དང་དེས་སྐྱེན་
བྱས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལའང་སྙིང་རྗེ་
སྐྱེ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུབ་ན་ནམ་
མཁར་ཡང་མི་ཤོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཟང་ཟེང་གིས་མཆོད་པས་ཆ་ཅམ་
དུའང་མི་ཆོག་པ་ནི། དཔའ་བྱེན་གྱིས་བྱས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་
བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་

ནི་ཀུན་བཀའ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །གརྒྱུ་འི་བྱེ་མའི་བྱངས་
སྟེད་ཀྱི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས། །རིན་ཆེན་དག་གིས་ཀུན་
བཀའ་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་མགོན་ལ་ཕུལ་བ་བས། །གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་
བགྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བརྟུང་ན། །མཚོད་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་
འཕགས། །དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ།

རྩོ་པོ་ཆེན་པོ་རྩོ་རྩེ་གདན་ལ་སྒྲོར་བ་མཛད་ནས་རི་ལྟར་བྱས་ན་སྦྱར་
དུ་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་སྣམ་དུ་དགོངས་པ་ན། །སྒྲི་གཟུགས་ཆུང་
བ་རྣམས་བཞེངས་ནས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱར་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་
གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་ངེས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། །གན་རྩོ་ལའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱད་མེད་གན་པ་
ཞིག་ལ་གཞོན་པ་ཞིག་གིས་ངེས་པ་ལའང་ལན་སྒྲར་ལྟར་མཛད་པ་གསན་
པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཐུགས་ངེས་ཆེ་བར་སོང་སྐད། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་པ་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྒྱལ་
སྐས་རྣམས་སྦྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱལ་བའི་རྟེན་དམ་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྦྱོ་བྱུགས་རེ་འཕེལ་དུ་བཏང་
ནས་སྒྲོམ་པས་ཆུའི་གཏམ་ཐོས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། །བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་མྱད་
དུ་བྱང་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱིས་ཆེས་སྤྲ་བར་བྱས་ཏེ་ལམ་རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་ན་
འདི་ཉིད་འཛང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྐས་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲིད་འཇུག་ལས། བསྐྱལ་བ་དུ་མར་རབ་དགོངས་
མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་པན་པར་གཟིགས། །ཞེས་
སོ།།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་བྱུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། སྤེལ་བ་
ལ་བསྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་བཤེས་
གཉིན་དཔང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་སྒྲུན་སྤར་སེམས་ཅན་མ་བཀྲལ་བ་རྣམས་
བསྐྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་གྲངས་མང་ཞིང་
བྱེད་ངན་པའམ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་འབད་དགོས་པའི་དུས་རིང་བའམ་ཆོགས་
གཉིས་མཐའ་ཡས་ཤིང་བྱ་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པར་མཐོང་བས་
ཞུས་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཁུར་བཞག་ན། སོ་ཐར་གྱི་པམ་
པ་ལས་ཀྱང་སྤྲིག་ཆེ་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་དགོ་བའི་
ལས་ལམ་བཅུ། །སྒྲིད་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། །
དེ་ཆེ་ཚུལ་བྲིམས་སྒྲོན་བྱང་ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན། །སེམས་བསྐྱེད་
དེ་ནི་པས་པམ་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྟེ། །ཞེས་བྱང་སེམས་དེའི་ཚུལ་བྲིམས་
འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྒྲོམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ཚུལ་བྲིམས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ཉམས་ན་ཚུལ་བྲིམས་རལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
མ་དོར་ན་འདོད་ཡོན་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྒྲིད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་སེམས་མ་རལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། གལ་

ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྟོན་གྱང་། །སངས་རྒྱས་ཚས་དང་
འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་སྐྱབས་སོང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འགྲུབ་བྱ་སྟུང་དུ་
ཀུན་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ན། །མཁས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་ཕྱིན་གནས་རིག་
པར་བྱ། །ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སེམས་དོར་ན་ངན་འགྱོར་རིང་དུ་འབྱུང་
དགོས་ཏེ། སྟོན་འདུག་ལས། དངོས་པོ་པལ་བ་ཅུང་ཟད་ལ། །ཡིད་གྱིས་སྦྱིན་
པར་བསམས་བྱས་ནས། །མི་གང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་
རྒྱར་གསུངས་ན། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། །བསམ་པ་ཐག་པས་མགྱོན་
གཉེར་ནས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་བྱས་ན། །བདེ་འགྱོར་ཅི་ག་འགྲོ་
འགྱུར་རམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་ཉིད་ལས། ལོང་བས་ཕྱག་དར་
ཕུང་པོ་ལས། །རི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྟེན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་
ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བདག་ལ་སྦྱེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་འདྲ་བ་
བདག་གིས་རྟེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ནོ་སྟུང་དུ་བསམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མི་བཏང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྐྱད་
ཅིག་གྱང་མི་འདོར་བའི་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པས་ཉིན་ལན་
གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་འབད་བ་ཆེན་པོས་སྟེལ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
སྒྲར་བཤད་པའི་ཚེ་ག་རྒྱས་པ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་བྱ། མ་གྲུབ་ན་ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་
གསལ་གདབ་ལ་མཚོད་པ་ཕུལ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་སོགས་སྦྱངས་

ཏེ་ལན་དྲུག་གཟུང་བར་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ག་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོག་གས་
གྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་
གིས་སྦྱོན་སོགས་བགྱིས་པ་འདི་དག་གིས། །འགྲོ་ལ་པན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
འགྲུབ་པར་ཤོག། །ཅེས་པ་སྟེ་ལན་གསུམ་གསུམ་མོ། །སེམས་ཅན་སྒྲོས་མི་
སྤང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། །ལམ་སྒྲོན་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གའི་བསྐྱབ་
བྱའི་སྐྱབས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་། །ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་
རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་ཞིང་མི་བཏང་བས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་དམིགས་
པ་དང་དེའི་པན་ཡོན་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་བྱུན་མོང་གི་སྟེལ་བ་དང་
མི་བརྗེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྤྲུང་བ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་བགྲངས་བྱུང་
ལ། ཅུ་བའི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་སྤང་བས་དེ་ལ་འང་བསྐྱབ་
གོ། །སྒྲོས་སྤངས་པའི་ཆད་ནི། །མི་འབྲད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་
འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ནི་དུས་ནམ་དུ་འང་འདིའི་དོན་མི་བྱའོ་སྟུམ་པ་
སྒྲིམ་པའོ། །ཆོག་གས་གཉིས་བསག་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། །སྒྲོན་སེམས་ཆོ་གས་
བཟུང་བ་ནས་ཞག་རེ་རེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུར་དགོན་
མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གས་གསོག་པ་ལ་འབད་པའོ། །འདི་གོང་
མ་རྣམས་གསུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ཁུངས་དག་པོ་ནི་མ་མཐོང་མོད། །འོན་ཀྱང་
པན་ཆེ་བར་སྤང་ངོ་།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་
གཉིས། །ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་དང་། །མི་ཉམས་པར་

བྱེད་པ་དཀར་པོའི་ཚོས་བཞི་སྒྲང་བ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོན་
མཚོག་བཅེགས་པའི་འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ལས། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་བརྗེད་པའམ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཚོས་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྗེད་པའམ་མངོན་དུ་
གྱུར་བ་ལ་ཚོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་གསུངས་པ་དེ་སྟོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་
མཛད་པའོ། །དེ་ལ་ནག་པོའི་ཚོས་བཞི་ལས། མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་དང་
སླ་མ་དང་སྦྱིན་གནས་ལ་བསྐྱབ་བ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུལ་ནི།
མཁན་སྟོབ་གོ་སྤྱི་ལ་སླ་མ་ནི་པན་པར་འདོད་པ་དང་སྦྱིན་གནས་ནི་གྲངས་སྤྱི་
མ་གཏོགས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་འོད་སྤངས་ལེ་ཏུ་འེ་འབྲེལ་བ་
ལས་བཤད་དོ། །དུལ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་ནག་པོའི་ཚོས་སྤྱི་འགྲོ་སྤྱི་མ་
ན། དུལ་དེ་དག་གང་རུང་ལ་རང་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་བསྐྱས་ན་ནག་པོའི་
ཚོས་སོ། །བསྐྱེད་ལུགས་ནི་དུལ་དེ་དག་གིས་སྦྱིང་བཅེ་བས་སྤྱང་བ་སྦྱངས་
པ་ན་བརྟུན་ཀྱི་ཚིག་གིས་མགོ་སྤངས་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་བས་བཤད་ལ།
སླ་མ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དབྱ་བ་སྟོར་ཐབས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་བརྟུན་མིན་པའི་གཡོ་སྤྱི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པས་བརྟུན་
བྱས་ནས་དབྱ་བ་སྟོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་སྤྱི་ནག་པོའི་ཚོས་
རྣམས་སྦྱིང་བ་དཀར་པོའི་ཚོས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འདིའི་གཉེན་པོ་ནི་
དཀར་ཚོས་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སླ་མ་ལ་གྲོས་གཞན་
ཞིག་ལ། སྟོག་ཏུ་གྲོས་གཞན་ཞིག་བྱས་ནས་དགོ་བཤེས་ཀྱིས་གསན་དུ་འོང་།

ངོ་ཟེར་ཏེ། སྒོ་བ་མ་སྒྲིང་རག་མས་སྒྲ་མའི་དབུ་གཡོག་གསུང་། གཞན་འགྱུར་
བ་མེད་པ་ལ་འགྱུར་བ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དུལ་ནི། གང་
ཟག་གཞན་དགོ་བ་བྱེད་པ་འགྱུར་བ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་
ནི། འགྱུར་དུ་གཞུག་པའི་བསམ་བས་འགྱུར་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱུར་
བ་བསྐྱེད་པའོ། །འགྲེལ་བས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲིད་པ་ཡང་དག་པའི་
བསྐྱབ་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་གཡོ་སྒྲུས་བསྐྱབ་ཆོག་ལ་མགོ་ཚྩངས་པར་
བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་ཐུབ་མ་ཐུབ་དང་འགྱུར་བ་སྒྲིལ་མ་
སྒྲིལ་འདྲ་བར་བཞེད་དེ་འགྲེལ་བ་དང་ཡང་མཐུན་པར་སྤྲོད་དོ། །འོན་ཀྱང་
འགྲེལ་བས་བྱི་མ་ཡང་མགོ་ཚྩངས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱས་སོ།།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་
བསྐྱགས་པ་སོགས་སྒྲ་བ་ལ། དུལ་ནི། ཆོ་གས་སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱུད་ནས་
ལྡན་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བཞེད། ཁ་ཅིག་སྤར་སེམས་བསྐྱེད་ན་ད་ལྟ་མི་ལྡན་ཡང་
འདྲ་བར་འདོད་དེ། དེ་ནི་མདོ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ། །འགྲེལ་བ་ནས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ཅེས་ལས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་དོ། །སྐབས་
གཞན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒོ་མ་ལྡན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒོ་བ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་
ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་བཤད་པ་མང་པོ་སྤྲོད་ནའང་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་ལྡན་པ་ནས་བརྒྱུད་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི། མི་
བསྐྱགས་པ་སོགས་སྒྲ་བའོ། །ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བརྗོད་
པ་དགོས་པར་བཞེད་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་ནོ། །དུལ་གང་ལ་སྒྲས་པ་

ལ་བྱང་སེམས་ལ་ཚེས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་བཤམ་
 བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བས་
 བཤད་ཀྱང་དོན་གོ་བ་ཞིག་གིས་ཚོག་པ་འདྲའོ། །དེ་ལ་བསྐྱགས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་སྒྲིལ། ངང་ཚུལ་ངན་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཉེས་པའི་དམིགས་མ་བྱེ་
 བར་བརྗོད་པའོ། །མི་སྙན་པའི་སྒྲིལ། མི་ཚངས་པར་སྤྱད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 དམིགས་ཀྱིས་བྱེ་ནས་བརྗོད་པའོ། །བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་པ་འདི་
 དང་འདིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་བརྗོད་པ་
 དང་ཆོགས་བཅད་མ་ཡིན་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་སྐྱར་ཏེ་འབྲེལ་བ་ལས་
 བཤད་དོ། །འདི་རང་ཅག་ལ་འབྱུང་ཡང་ཉེ། ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 ཉེ། སྤར་མདོར་བསྐྱས་བརྗོད་ཟིན་ལ། གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་བརྟན་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནའང་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་བྱང་སེམས་དེ་དཔྱུལ་
 བར་གནས་དགོས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་མ་
 གཏོགས་པར་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ངན་འགྲོར་
 ལྷང་མི་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ་ལས་
 གསུངས་ལ། སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 གང་ཞིག་གིས། །ལྷང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྲིས་ཚོད་པ་ཚོམ་བྱེད་ན། །ཐ་བ་
 སྒྲོན་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་གོ་
 ཆ་བགོ་དགོས་སོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁྲིའི་བསམ་པ་ཅི་ཅམ་སྦྱེས་པ་དེ་
 ཅམ་གྱི་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་ལས་བཏོད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ་བྱང་ཚུབ་

ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་འགྱུར་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁྱོད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
དགག་པ་དང་བྱུང་ནའང་དེ་མ་ཐག་བཤའགས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་འབད་དགོས་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་འདི་བཟང་བ་མིན་སྟམ་ཅན་པ་སྦྱིད་བྱེད་ཅིང་། །སོ་
སོར་འཆགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིས་ཀྱང་སྒྲོམ་བྱེད་ལ། །དགའ་བར་མི་བྱེད་དེ་
ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་འདིར་སྒྲོབ། །ཅེས་སོ། །ཞེ་སྤང་ལ་སྐབས་ཕྱི་ན་བྱམས་
པ་དང་སྦྱང་རྗེ་སྤར་ཡོད་མཐུ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་རིང་དུ་སྤྲངས་ཀྱང་སྤར་མེད་
གསར་དུ་བསྦྱིད་དགའ་བར་འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་འཆད་ལ།
འགལ་རྒྱུ་ཞེ་སྤང་བཀག་ནས་སྤར་བཤའ་པ་སྤར་སྤྲངས་ན་རྗེ་བས་རྗེ་ཆེར་
འཕེལ་ནས་ཆད་མེད་པར་འགྲོ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་
གཞོད་མེད་ན། །སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་
རིགས་མཐུན་སྤར་མ་ཡི། །ས་བོན་ལས་ནི་འཕེལ་བ་ཅན། །བརྩེ་བ་ལ་སོགས་
སྒོ་དེ་དག །གོམས་པར་གྱུར་ན་གང་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྤྱ་དང་གཡོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་བས་མ་ཡིན་པ་ལ།
ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་གང་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི་
གཡོ་སྤྱོད་སྦྱོད་པའོ། །ལྷག་བསམ་ནི་བསམ་པ་རང་བཞིན་པ་ལ་འགྲེལ་བས་
བཤའ་དོ། །གཡོ་སྤྱོད་ནི་བྲེ་སྤང་ལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོགས་དང་། རྒྱལ་བ་ཡེ་འབྱུང་
གིས་རག་མར་གཏོང་བ་ལ་སྒྲོན་ལ་སྦྱོད་ལྷངས་སུ་གཏོང་བྱས་ནས་ཕྱིས་
རག་མ་ཅི་བདེར་ཁས་སྤངས་པ་སྟེ་བྱ་ཡིན་གསུང་དོ། །ཀྱན་ལས་བརྟམས་
ལས་ནི། གཉིས་ཀ་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་འདོད་

ཆགས་དང་གཉི་མུག་གང་རུང་གི་ཆར་གཉིགས་པར་འདྲ་བ་ལ། སྐྱེ་ནི། ཡོན་
ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་། གཡོ་ནི། རང་གི་ཉེས་པ་སྦྱོང་
བ་ལ་གསུངས་ཏེ། སྦྱོང་བ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་
པའོ།

དཀར་པོའི་ཆས་བཞི་ལས། དཀར་ཆས་དང་པོའི་ཡུལ་ནི། སེམས་
ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་གོ། །བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་སློག་གམ་ཐན་བཞད་གང་གི་ཕྱིར་
ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྟན་སྤྱོད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་གི་མཁན་
སློབ་སོགས་ཡུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བརྟན་གྱིས་མགོ་བསྐྱོར་བ་མི་འབྱུང་ངོ་།
།དཀར་ཆས་གཉིས་པའི་ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངོ་། །བྱ་བ་ནི། དེ་
ལ་གཡོ་སྐྱེ་མེད་པར་ལྟག་པའི་བསམ་བསམ་གནས་པ་སྟེ་བསམ་བསམ་དང་པོས་
གནས་པའོ། །འདི་ནི་ནག་ཆས་བཞི་པའི་གཉིན་པོའོ། །དཀར་ཆས་གསུམ་
པའི་ཡུལ་ནི། བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ངོ་། །བྱ་བ་ནི། སྟོན་པ་དང་འདྲ་བའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་དོན་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་བཞིར་བརྟེན་
པའོ། །འོ་སྐྱོལ་དགེ་བ་འདྲ་བ་བྱད་བྱད་བྱེད་པར་འདུག་གྱང་འཕེལ་རྟགས་
མེད་པར་བྱད་རྟགས་མང་བ་དེ་བྱང་སེམས་དང་གྲོགས་ལ་ཞེ་སྒྲིང་དང་བརྟན་
པ་བྱས་ཤིང་མ་སྐྱེད་པས་བྱད། དེས་ན་འདི་དང་བྱང་སེམས་ལ་མ་འབྲེན་
པ་སྦྱོང་བ་གཉིས་ཐུབ་ན་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པའི་གཞོན་
འགྱུར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འོང་གསུང་སྟེ། བྱང་སེམས་གང་ན་ཡོད་
མི་ཤེས་པས། འོད་སྐྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྟོན་པའི་

འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་དག་སྒྲུང་སྒྲིང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་
ཏན་བརྗོད་པའང་ཉན་པ་པོ་སྐབས་ལ་བབ་པ་ན་ཡིན་གྱི། རྟོགས་བཞིར་སོང་
ནས་མ་བརྗོད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ནི་ནག་ཆོས་གསུམ་
པའི་གཉེན་པོ་འོ། །དཀར་ཆོས་བཞི་པའི་ཡུལ་ནི། རང་གིས་སྤྲོད་པར་བྱེད་
པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་ནི། ཉི་ཆེ་བའི་ཐེག་པ་མི་འདོད་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་འཇིན་དུ་འཇུག་པ་འོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ངོས་ནས་གདུལ་བྱ་དེ་
ལ་སྦྱར་བ་དགོས་གྱི། གདུལ་བྱ་དེ་ལ་བསམ་པ་དེ་མ་སྐྱེས་ན་ཉེས་པར་འགྱོ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནག་ཆོས་གཉེས་
པ་སྒྲོང་སྟེ། གཞན་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་སྤྲོད་ཐག་པ་ནས་
འཇོག་འདོད་ཡོད་ན། གཞན་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་འགྲོད་པ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཆེད་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སེང་གིས་ཁུས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །མི་ལམ་ན་
ཡང་སེམས་འདི་ནི། །འདོར་མི་འགྱུར་ན་མ་ཉལ་ཆོ། །སྒྲོས་ཅི་འཆལ་བར་
གང་གིས་འགྱུར། །བཀའ་སྦྱུལ་པ། བྱོང་ངམ་བྱོང་བྱེར་རྣམས་སུ་འཇུག། །གང་
དུ་གནས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སུ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཡང་དག་འཇུག། །དེས་ན་
སེམས་འདོར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ང་རྒྱལ་བཅོམ་
པ་དང་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་སྒྲངས་པ་དང་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་མཐོང་ན་ཡིད་
དགའ་བ་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྒྲོན་ལམ་མི་འདོར་བར་འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་
ལས་གསུངས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་སྤྲོད་ལས། སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་

དུ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་དག་བ་ཅི་བྱེད་གྱི་སྒོན་དུ་བྱང་ཚུབ་གྱི་
 སེམས་གཏོང་བ་བྱས་ན་སྦྱེ་བ་གཞན་དུའང་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མི་འབྲལ་
 བ་ནི། རི་ལྷ་རི་ལྷར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གསལ་བར་
 བསྟན་ཏོ།

གསུམ་པ།

ཉམས་ན་བྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་ལ།

ནག་པོའི་ཚོས་བཞི་དང་སེམས་ཅན་སྒོས་སྦྱོང་དང་ལྷའམ། ངས་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་སྙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དོར་བ་དང་དུག་ལ་ཐུན་
 ཚོད་འདས་ན་སྒོན་སེམས་གཏོང་ལ། ཐུན་ཚོད་གྱི་ནང་དུ་འགྱོད་པས་སྦྱོབ་
 ན་ཉམས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། ལན་དུག་ལེན་པ་དང་ཚོགས་གཉིས་ལ་
 སྦྱོབ་པ་ཉམས་ནའང་ཉམས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་གཏོང་རྒྱ་བྱང་ན་སྒོན་
 སེམས་ལེན་པའི་ཚོགས་སྦྱོར་ལ། ཉམས་རྒྱ་ཅམ་ལ་ནི་ཚོགས་བསྐྱར་མི་དགོས་
 བཤགས་པས་ཚོགས་གོ་ཞེས་མང་པོ་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུབ། །དེ་ལ་ངས་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་སྙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བཞག་ན་དེ་ལ་ནི་དེ་མ་ཐག་
 ནས་གཏོང་གི་ཐུན་ཚོད་ལ་བསྟོས་གཏན་ནས་མི་དགོས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་མི་འཐད་དོ། །ནག་པོའི་ཚོས་བཞི་ནི་ཆེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་
 བའི་རྒྱ་མིན་གྱི། སྦྱེ་བ་གཞན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་ཆེ་འདིར་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒོན་ལས། འདི་ནི་སྦྱེ་བ་གཞན་

དུའང་བློན་དོན་དུ། །རི་རྒྱུད་བཤའ་བའི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། །རི་རྒྱུད་བཤའ་བ་ནི་འོད་སྤྲུངས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ་ལས་རི་རྒྱུད་
བཤའ་བའོ། །མདོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྤྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་མདོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་
མ་དོར་བརྗེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དཀར་ཆོས་བཞིའི་སྐྱབས་སུ་གསལ་
བར་གསུངས་པས། རྒྱལ་ཆོས་བཞིའི་སྐྱབས་སུ་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་གསལ་ཁ་མེད་
ཀྱང་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཆེ་འདིར་ཡང་རྒྱལ་ཆོས་
རྣམས་བསྟེན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མཐུ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལྷན་ཀྱིས་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་བརྟུན་ཅུང་ཟད་
སྐྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྐྱེ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ངན་སྐྱས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་དགོ་ཅ་བྱས་པ་
ལ་འགྲོད་པ་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ནས་འགྲོད་པ་མེད་པར་ཐུན་ཆོད་འདས་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྒྲོན་སེམས་གཏོང་ལ་
སྒྲོན་སེམས་བཏང་ན་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བར་བྱང་ས་དང་བསྐྱབ་བརྟུས་གཉིས་
ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་ཅ་སྤྲུང་དུ་
བཞག་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤའ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་ཐུན་ཆོད་བཅི་བ་ནི་ཉེ་བར་འཁོར་ཀྱིས་ཁྱུས་པ་ལ་བརྟེན་
པར་སྤང་ན། དེ་ནི་མདོའི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་འཁྱེད་རྣམ་

བཤད་ལས་བདག་གིས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་ཟེན་པས་འདིར་མ་བཤད་
 རོ། །སེམས་ཅན་སྒྲོས་སྒྲོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་སྒྲི་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་
 ཅན་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་བདག་གིས་མི་རྒྱས་སོ་སྒྲུལ་ནས་སྒྲོས་སྒྲོང་ན་ནི་སྒྲོན་
 སེམས་བཏང་བ་ཉིད་དུ་གསལ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་བྲག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 འདིའི་དོན་དུས་ནམ་ཡང་མི་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་ཡ་གྲལ་ཞིག་
 ན་ཚོ་གས་པ་འདིག་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕྱིར་
 དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གཉིས་པ་དང་
 གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་དོར་ཞིང་ལྷག་མ་རྣམས་གྱི་དོན་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་བར་
 འགྱུར་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་ལ་ལམ་སྒྲོན་འབྲེལ་པ་ནས་
 རྒྱལ་པོ་ཨིན་ཏུ་ཉི་དང་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་དང་དཔའ་བོ་དང་ཞི་བ་ལྟ་
 དང་ཙན་གྱི་མི་དང་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། ཁ་
 ཅིག་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་
 པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱང་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་ཚོགས་ལམ་
 པའི་བསྐྱབ་བྱ་རི་སྟེད་ཡོད་པའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །གཞན་དག་ནི་བསྐྱབ་པ་
 འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མི་བཞེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཉིང་དུ་སེམས་མི་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་བརྒྱད་བསྐྱང་

བར་བྱའོ་ཞེས་བཀོད་ནས། སྒོ་བ་དཔོན་དེ་དག་གི་ལྷགས་དེ་མདོ་ནས་ཀྱང་
 གསུངས་པས་རང་རང་གི་སྒྲ་མས་གང་གནང་བའི་ལྷགས་གཟུང་བར་བྱའོ་
 ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་གསུང་ངོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོའི་
 དོན་ཡིན་པར་འདོད་པར་སྤང་ངོ་། །སྦྱིར་འགྲེལ་པ་འདི་དག་བཞུགས་སྟོན་པ་
 ནས་བརྒྱད་པའི་བཞུགས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཇོ་བོའི་འགྲེལ་པར་མི་མཛད་
 ལ། ནག་ཆོ་ནས་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཇོ་བོས་མཛད་པར་བཞེད་ཅིང་། ནག་ཆོའི་
 སྤྲུལ་ཆོས་སུ་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལ་བྱ་རངས་
 སུ་འགྲེལ་པ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་བསམ་ཡས་སུ་ཐེབས་པ་ན་དེ་
 ལ་ལོ་རྩ་བས་སྟོན་པ་ཞུས་ནས་རྒྱས་སུ་བཏང་བེར་བ་འདུག་པས། ཇོ་བོས་
 འགྲེལ་པ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་མཛད་པ་ལ། གསུང་སྒྲོས་ལ་གཞི་སྤངས་པའི་
 བཤད་པ་རེ་མང་ཞིག་བསྐྱུས་པའི་རིགས་སུ་འདུག་པས། ཁོར་བར་མདོན་པ་
 འགའ་བྱང་སྤང་ཞིང་གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པོར་འོད་པའང་མང་པོ་སྤང་བས།
 བདག་གིས་ཀྱང་མ་ཁོར་བ་རྣམས་སྐབས་གཞན་དང་ལམ་རིམ་དུ་བྲངས་ནས་
 བཤད་དོ། །འདིའི་བསྐྱུས་བྱ་སྤྲ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་མི་སྤང་
 རྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱུས་བྱ་ལ་བྱེད་ན་ནི་སྐབས་
 འགྲོའི་བསྐྱུས་བྱའི་སྟངས་དུ་དཀར་ནག་གི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་སྟོན་བྱེད་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མི་སྲིད་པས་མི་འཐད་ལ། སྟོན་སེམས་རྒྱང་པ་ལ་བྱེད་ན་
 ནི་དེའི་བསྐྱུས་བྱ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་
 པ་མན་ཆད་ཀྱི་བསྐྱུས་བྱ་ལ་སྒོ་བ་པ་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྟོམ་པའི་

བསྐྱེད་བྱ་དང་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ། །སྤྱིར་བཤད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ནི་ལམ་སློན་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་ལྟར་ཡིན་ལ། ཚོས་བདུན་པའི་མདོ་ལ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མདོན་ཤེས་སྤྱིར་བར་འདོད་པས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱར་མི་སྤྱང་བས་མ་བྲིས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ལུགས་ནི། སློན་སེམས་མི་གཏོང་བ་དང་སེམས་ཅན་སློབ་མི་གཏོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་དང་འགལ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སློབ་པ་དང་མི་སྤྱང་བའི་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷུང་བ་མེད་ཀྱང་བར་མ་དགེ་བ་ཁས་སྤངས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་འགལ་བ་ཡོད་པས་ཉེས་སྦྱོང་དུ་འགྱུར་བས་སློབས་བཞིས་བཤེས་བཤེས་པར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སློབ་པ་ཐོབ་ནས་ནི་སློབ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་འགལ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་བས་ལྷུང་བའི་སྤྱིར་བཅོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ཚོག་པས་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ནང་དུ་འདུས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལན་དུག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སློན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ།།

གསུམ་པ།

སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།

སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཐབས་

ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ། བསྐྱབ་
པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ།

སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

དེ་ལྟར་སློན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ལ་མི་སློབ་པ་དེ་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ལུང་སྒར་
བངས་པ་ལྟར་པན་ཡོན་ཆེ་མོད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་
སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་མ་བྱས་ན་འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པས་སྐྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱ་སྟེ། གྲ་ཡ་གོ་རིམ་ས། བྱང་ཆུབ་ནི་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། ལོག་པར་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། དེ་
བས་ན་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞོན་ན། སྐྱབ་པ་སྙིང་
པོར་བྱེད་པ་ལ་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དཀའ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་
པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་རིམ་
དང་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་
མ་དུལ་བར་གཞན་མི་འདུལ་བར་ཤེས་ནས་བདག་ཉིད་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་བསྐྱབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་རོ། །སྐྱབ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པོ།

།ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བཙེ་ལྷན་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞིམ་པའི་ཕྱིར།
 །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྒྲོལ་མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་སྒྲོག་གྱུར་པས།
 །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ལ་བཙེ་བ་ཆེན་པོ་
 །ཡོད་ན་ནི་དེའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་དགོས་ལ། དེ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དང་
 །བྱལ་ན་སྒྲུལ་པའི་སེམས་བཟང་བས་མི་ཆོག་གི་དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་དགོས་
 །སོ། །དེ་ཡང་སྒྲོན་དུ་རང་ཉིད་ཐབས་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནི་གཞན་སྒྲོལ་བར་
 །མི་རྒྱས་པས་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་སྒྲོན་དུ་རང་ཉིད་གདུལ་
 །བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་སྒྲིབ་པོར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྐྱབ་
 །པའང་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་གསུངས་པས། སྐྱབ་པ་
 །སྒྲིབ་པོར་བྱེད་པའི་བྱེད་ས་མ་འཇུགས་པ་གཤམ་ཆེའོ།

གཉིས་པ།

ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བར་བསྐྱན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་མི་ཆོག་གི་སངས་རྒྱས་
 །བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ཐབས་མ་ཞོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཞོར་
 །བའི་ལམ་ལ་ཅི་ཅམ་འབད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། འོ་མ་བཞོ་བར་འདོད་
 །ནས་རྩ་ལ་འཐེན་པ་བཞིན་ནོ། །མ་ཞོར་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆ་མ་ཆང་ན་འབད་ཀྱང་
 །འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ས་བོན་དང་ཆུ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་མ་
 །ཆང་ན་སྤྱ་གུ་མི་སྤྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། རྒྱ་ཞོར་བ་

ལ་ནན་ཏན་བྱས་ན་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་
འཛོལ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་ལས་འོ་མ་བཞོ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཐའ་དག་མ་
སྤྲུང་བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་སྐྱ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
།དེ་ལྟ་བུས་ན་འབྲས་བུ་དེ་ལ་འདོད་པས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ནོར་བ་དང་མཐའ་
དག་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ཆད་ལ་མ་ནོར་བ་གང་ཞེ་
ན། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་པོ། ཐམས་ཅད་མཐུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྙིང་རྩའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
སྙིང་རྩའི་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་ཐབས་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་
སྤྱོད་གསུམ་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་རྒྱ་ནག་རྩ་ཤང་ལ་སོགས་པ་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ངན་རྟོག་ཡིན་ན་ལྟ་ཅི་
སྒོས་ཏེ་བཟང་རྟོག་ཡིན་ནའང་འཁོར་བར་འཆིང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་
བ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། གསེར་སྒྲོག་དང་ཐག་སྒྲོག་གིས་བཅིངས་པ་དང་། སྦྱིན་
དཀར་ནག་གཉིས་ཀས་ནམ་མཁའ་ལ་བསྒྲིབས་པ་དང་། བྲི་དཀར་ནག་གང་
གིས་ཕྱག་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲའོ། །དེས་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་
པར་བཞག་པ་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་

བསྐྱེད་བ་སོགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་དོན་བསྒྲོམ་པར་མི་རུས་པའི་སྒྲེ་བོ་སྒྲུན་
 པོའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ངེས་དོན་དེ་ཉིད་ནས་སྒྱུ་དཔལ་དེ་དག་ལ་
 འཇུག་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་དམངས་ཀྱི་སར་བབ་པའམ། སྒྲང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲང་པོའི་
 རྗེས་ཚེ་ལ་བ་དང་འདྲ་བར་སྒྲོའོ། །དེ་ལ་ལྷ་ཤང་གིས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་
 ལ་བསྐྱེད་པ་མཛད་པའི་མདོའི་ཁུངས་བརྒྱུད་ཅུ་དང་ས་ནས་བསྐྱེད་པ་སོ། །
 འདིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣལ་མ་མིན་ནོ་ཞེས་
 ཀུན་རྫོག་ལ་སྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བཟུང་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིང་པོ་བདག་
 མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱེད་པ་བཀག་
 པས་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲང་པོ་དུ་སྒྲངས་ཏེ། རི་ལྷར་ཁྱད་ཞུགས་ཀྱང་ཞི་
 གནས་ཀྱི་སྒྲོགས་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་ཅུང་བའི་སེམས་ཅོམ་འཛོག་ཅིག་ལ་ལམ་
 ཀྱི་དམ་པར་བཟུང་བའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ག་མ་ལ་ལྷོ་ལས་ལྷང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོགས་
 ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱས་པར་
 མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་རུབ་པ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲོབ་པ་དང་ལམ་ཀྱི་གནད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་ཀྱི་ལྷང་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་
 མཐའ་ཆོད་པར་ངེས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བསོད་
 རྣམས་ཤིན་ཏུ་དམན་ཞིང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 སྒྲོབས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་མངས་པས། ད་དུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བསྐྱེད་སྒྲོམ་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྱུ་དཔལ་རྣམས་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་དེ་

དག་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྩ་ཤང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལ་ལ་ནི་ཐབས་
གྱི་ཆ་ལ་སྒྱུར་བ་དེ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བུའི་གོ་ལུགས་རྩ་ཤང་གི་དེ་ལེགས་
པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ནས་ཅི་ཡང་
མི་སེམས་པའི་རྩ་ཤང་གི་སྒྲོམ་དེ་ལེགས་པར་འདོད་པར་སྒྲུང་ངོ་།

དེ་དག་གི་ལམ་དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ཡུལ་ནའང་
མི་སྒྲུང་མོད། གལ་ཏེ་སྟོང་བ་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། སྟོང་བ་ཉིད་
གྱི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟེན་ནས་བསྒྲོམ་ལུགས་མ་ཞོར་བར་བསྒྲོམ་པའི་
རྟོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
སྟོང་སྤྱོད་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་མི་བསྒྲོམ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དེ་
རྣམས་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་འབད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲུ་ན་ནི་
གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཁོ་
ནར་སྒྲུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མི་གནས་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་དང་ཐབས་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་མྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་
རི་སྟོད་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཐབས་ཀྱི་
ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་གསུང་

བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་པའི་མདོ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ནི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་
 འདས། དེ་ལྟ་ལགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བཙོན་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་།
 འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མངོན་ལས་ཀྱང་། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འདོར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་རོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དགོངས་
 འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཤེན་ཏུ་མི་སྤྲུགས་པ་དང་འདྲ་བྱེད་
 མཛོན་པར་འདྲ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེན་ཏུ་མི་སྤྲུགས་པ་ནི་སླ་ན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །

དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་གང་། ཐར་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། ཐབས་
 མེད་པར་སྤྱིད་པར་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་འགོ་བར་འགོ་བ་ནི་ཐར་བའོ། །ཤེས་རབ་
 མེད་པར་སྤྱིད་པར་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་འགོ་བ་ནི་ཐར་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་མ་
 ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་
 བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་པའོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འབྲས་
བུ་སངས་རྒྱས་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ལམ་གྱི་ཆེན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་
ཆར་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡ་བྲལ་གྱིས་མི་འབྱུང་སྟེ། གཤམ་གྱི་ལྷ་ལྟོ་རི་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་
གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་པ་དང་། དཔལ་མཆོག་
དང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ནི་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འོད་སྤྲུངས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་ལས་ཀྱང་།
འོད་སྤྲུངས། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱུ་པོས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དགོས་
པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཐབས་
མཁས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཡི།
སྟོང་པ་རྒྱང་པས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏེ། གཙུག་ན་རིན་
པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། དེ་བྱམས་པའི་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས་
ལ་གནས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མདོན་
པར་བསྐྱབས་པ་བསམ་གཏན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་སྤྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་
ཚུལ་བྱིམས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བཟོད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་བཙོན་འབྱས་དང་མ་

བྲལ་བ་བསམ་གཏན་དང་མ་བྲལ་བ་ཤེས་རབ་དང་མ་བྲལ་བ་ཐབས་དང་མ་
 བྲལ་བ། ཞེས་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་ཅིང་། དེའི་དོན་རྒྱད་སྟེ་མར་ཡང་། དེ་
 རྣམས་འདི་བྱེད་གང་དག་ཡིན། །སྒྲིབ་དང་ཚུལ་བྲིམས་བཟོད་ལ་སོགས། །
 རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བཟོད། །ཅེས་
 ཁ་ཅིག་གིས་མགོ་འདི་ཤེས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས། ཁ་ཅིག་གིས་ལག་པ་ཤེས་
 ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རི་མོ་མཁན་མང་པོ་འཆོག་ས་ནས་
 རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་འདི་ན། རི་མོ་མཁན་གཅིག་མ་ཆང་ནའང་ཡོངས་སུ་མི་
 རྟོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་རི་མོ་མཁན་
 རྣམས་ནི་སྒྲིབ་སོགས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཐབས་རྣམས་མ་ཆང་ན་མགོ་རྩམ་དང་ལག་རྩམ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
 དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཅུ་ལ་བསྒྲོམ་རྒྱུར་བཟུང་ནས་
 གཞན་བསྒྲོམ་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོགས་
 སྒྲ་མར་སྦངས་ནས་བཀག་ཅིང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཏུས་སུ་བསྐྱལ་བ་ཏུ་མར་སྒྲིབ་པ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་དོན་མ་གོ་བའི་ཤེས་རབ་འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ།
 རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། བྲམས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་བྱུག་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དེ་ལ་མི་སྒྲིབ་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི། པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་དེ་དག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་གཞན་དག་ལ་སྤྱན་འབྱིན་པར་སེམས་སོ། །མ་པམ་པ། འདི་རི་སྒྲམ་དུ་
སེམས། ཀ་ཤིའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཕུག་རོན་གྱི་ཕྱིར་རང་
གི་ཤ་བྲ་ལ་ཕྱིན་པ་དེ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཡིན་ནམ། བྱམས་པས་གསོལ་
པ། བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱལ་པ། བྱམས་པ། ང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དུག་དང་ལྷན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་བསགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་
བ་དེ་དག་གིས་ང་ལ་གཞོད་པར་གྱུར་ཏམ། བྱམས་པས་གསོལ་པ། བཙུམ་
ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། མ་
པམ་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་བསྐལ་པ་དུག་ཅུར་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་
དག་པར་བསྐྱབས། བསྐལ་པ་དུག་ཅུར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།
བསྐལ་པ་དུག་ཅུར་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐལ་པ་དུག་ཅུར་བཙོན་
འགྲུབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐལ་པ་དུག་ཅུར་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ། བསྐལ་པ་དུག་ཅུར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱབས་ན། དེ་ལ་མི་སྤྱན་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་
ཚུབ་སྟེ། འདི་སྟ་སྟ་སྟང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྤྱོད་པ་
ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྟང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་
ཡོད་ན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོམ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི།
རང་གི་སྟོན་པའི་སྟོན་གྱི་སྤྱིས་རབས་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ནི་དེས་དོན་

མ་གོ་བའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་བ་ཡིན་ནོ།།
 གལ་ཏེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོང་བ་རྣམས་ལ་སློ་སྦྱ་ཆོག་པ་ནས་བསྐྱབ་
 པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉོག་པ་བརྟན་པོ་མེད་ན་ཡིན་གྱི། ཡོད་ན་དེས་ཆོག་གོ་
 སྟམ་པའང་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་ནི་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པ་པའི་མི་ཉོག་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ས་
 ཆེན་པོར་ཚུད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་དང་། བྱད་པར་དུ་མི་ཉོག་ཡེ་ཤེས་
 ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྦྱོང་བ་མི་དགོས་
 པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་རིག་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལའང་སྦྱིན་པ་
 ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རེ་རེ་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་མི་སྦྱོང་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ས་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པས། ས་རེ་རེ་ན་པར་ཕྱིན་
 གྱུག་གྱུག་གམ་བཅུ་སྦྱོང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་རྗེ་བཅུན་མ་
 བམ་པ་དང་སྤྱ་སྐྱབ་དང་ཐོག་མ་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀྲལ་བས་
 རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱད་པར་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་
 སྐབས་སུ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་སློས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་
 དོན་དམ་པ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་ཉོག་པ་པ་འདི་ཅུ་ཀྱིས་ནི་འཆང་རྒྱ་བར་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་ཉོག་པ་འདི་ཐོབ་པས་སོ། །དེད་
 ཀྱི་སྤྱ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་འདི་དག་ལ་སྟོས་ཤིག་
 །དེད་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའང་བྱེད་ལ་མེད་གྱི། དེའི་ཕྱིར་བཙོན་འགྱུས་

ཚུམས་ཤིག་། སེམས་ཅན་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དགྲ་གས་པ་
ལ་སོམས་ཤིག་། །བཟོད་པ་འདི་ཡང་མ་འདོར་ཞིག་། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པར་བཤད་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་ཕྱ་
མོ་རེས་ཚོག་ཤེས་བྱས་ནས་གཞན་རྣམས་འཛོག་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་
གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ།།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་ས་བརྩ་བ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སྒོན་གྱི་
སྒོན་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པ་དང་ཚོས་གྱི་སྒྲོའི་རྒྱན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་
སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་
བར་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གྲང་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་
བྱ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཏྲོགས་
པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པའང་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་དེད་ཀྱི་
སྒྲོབས་བརྩ་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་དེ་བྲིད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་
ཡོངས་སུ་བཙུགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་འགྲུས་ཚུམས་ཤིག་། །བཟོད་པའི་
སྒོ་འདི་ཉིད་གྲང་མ་འདོར་ཞིག་། །རིགས་ཀྱི་བྱ། བྲིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བ་རྣམ་
པར་ཐར་པ་ཐོབ་གྲང་གྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གཡེན་སྒྲོ་བ་འདི་དག་
ལ་སོམས་ཤིག་། །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ། སྒོན་གྱི་སྒོན་ལམ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་

དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དྲན་པར་གྱིས་
 འཇིག་ །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་
 ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་ཆེ་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་འཐོབ་པོ། །ཡང་རིགས་
 ཀྱི་བྱ། དེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆད་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་ཆད་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་ཆད་མེད་པ་དང་འོད་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཆད་མེད་པ་དང་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་དག་པ་ཆད་
 མེད་པ་ལ་སྟོས་ལ། བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྐྱེད་ཅིག །ཅེས་
 སོ། །ཡང་དཔེར་ན་གྲུ་པོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ནས་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གིས་
 བསྐྱེད་ནས་འགོ་བའི་ཆེ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ངེ་ཅམ་ཆོད་པ་དེ། རྒྱ་མཚོར་མ་
 ཞུགས་པའི་སྟོན་དུ་ཆེད་དུ་འབད་ནས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཆེ་ལོ་བརྒྱར་ཡང་
 མི་ཆོད་པ་བཞིན་དུ། ས་བརྒྱད་པར་སྒྲེབ་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོ་ལ་མི་སྟོས་
 པར་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་ངེ་ཅམ་གཅོད་པ་དེ་ཅམ་
 ནི། ས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་པ་འབུམ་དུ་ལམ་ལ་འབད་པས་ཀྱང་མི་
 རྒྱས་པར་ས་བརྒྱུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་ལམ་ཡོད་པ་སྐྱད་ཟེར་
 ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་མི་སྒྲོབ་པ་ནི་རང་གིས་རང་བསྐྱེད་

བའོ།།

གལ་ཏེ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པ་དེ་ལ་དེ་དག་ཆང་སྟེ། སྒྲིན་བྱ་སྒྲིན་བྱེད་དང་སྒྲིན་
རྩལ་སྤྲུ་མི་ཞེན་པས་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཆང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟག་མ་
རྣམས་ཀྱང་ཆང་ཞིང་། མདོ་ལས་ཀྱང་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་འདུས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆང་བར་འགྱུར་ན། ལྷ་སྟེགས་
ཅན་གྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་རྣམས་ལ་འང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
དུས་ན་དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་པར་བྱིན་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་འགྱུར་
ལ། བྱད་པར་དུ་སྤྲར་བྱངས་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་འང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་འགྱུར་
བས་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་རོ། །རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་འདུས་པར་གསུངས་
པས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་ན། འོ་ན་མཇུག་འབྲུལ་བ་ལ་འང་། བ་ཡི་
སྤྱི་བ་ཚུར་བཅས་སྒྲིན་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དྲུག་ཀ་ཡོད་པར་གསུངས་
པས་དེ་ཁོ་ན་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ན་ལྷ་བས་ཟེན་པའི་སྦྱོད་པ་དང་ཐབས་
ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་སྤྲུག་པ་ཤི་བའི་སྤྱ་ངན་གྱིས་མནར་
བའི་མ་དེ་གཞན་དང་སྤྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྒོ་ཅི་སྒྲིལ་ཀྱང་
སྤྱ་ངན་གྱི་ཤུགས་དེས་མ་བཅང་ཡང་སྒོ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱ་ངན་གྱི་
སྒོ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་
དག་ན་སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཕྱག་དང་སྒྲོར་བ་དང་བཞུས་རྫོད་བྱེད་པའི་ཆེ་

དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སློབ་དེ་ནམས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་
 ཅིངས་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལ། ཐུན་འགོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་
 ཚུབ་གྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་
 ལ་བཞག་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཅིས་ཟིན་
 པ་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་ཞེས་བྱ་
 ཡི། གཏོང་བའི་སེམས་པ་གཏན་མེད་པ་ལ་སྦྱིན་པ་མི་བརྟུབ་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་ལྷག་མ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐབས་ཤེས་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 ཤེས་པར་བྱའོ།

བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ནམས་གྱི་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་ལུས་དང་
 ལོངས་སྦྱོང་དང་ཆེ་རིང་བ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལའང་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་
 གྱེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་
 གིས་ཟིན་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་རུང་གྱེ། རིན་
 ཆེན་སྤེང་བ་ལས། གཟུགས་གྱི་སྦྱ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་
 ཚོགས་ལས་འབྲུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་ལུང་མཐའ་ཡས་སོ། །གཞན་
 ཡང་བྱེད། དེས་འགའ་ནི་ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་ཉེས་སྦྱོང་དང་ཉོན་མོངས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱུར་བསྐྱར་བྱས་པར་སྦྱ་ལ། དེས་འགའ་ནི་
 མདོན་མཐོའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་
 བ་ནམས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཚུབ་གྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བེར་བ་
 ལྟར་བས་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་སློས་ཤིག །ཡང་མདོ་ལས། སྦྱིན་སོགས་

དུག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བདུད་གྱི་ལས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་པོ་གསུམ་
པ་ལས། དམིགས་པར་ལྷུང་བས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་མཆོག་
འཛིན་གྱིས་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་
བཤགས་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཆངས་པས་ཞུས་པ་ལས།
དཔྱོད་པ་རི་སྟེང་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པའོ། །ཡོངས་སུ་མི་རྟོག་པ་ནི་བྱང་
ཚུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་འང་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དང་པོའི་དོན་
ནི། བདག་གཉིས་སུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིན་
སོགས་ནི་མ་དག་པས་བདུད་གྱི་ལས་སུ་བཤད་གྱི། སྦྱིན་སོགས་བདུད་
ལས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དུག་ཀ་ལ་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱང་བདུད་ལས་སུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག །ལྷུང་གཉིས་པའི་
དོན་ཡང་། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པས་མ་
དག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི། སྦྱིན་སོགས་རྣམས་མི་བསྟོན་པར་སྟོན་པ་མིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམིགས་པར་ལྷུང་ནས་སྦྱིན་པ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་དམིགས་
པར་ལྷུང་བ་མི་དགོས་པར་སྦྱིར་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་བཤགས་སོ། །ཞེས་གསུང་
རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ནས་ལན་
འདེབས་ཚུལ་འདི་ལྟར་མཛད་པ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་གོ་ནས་སྦྱོད་སྦྱོགས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་མཆོན་
འཛིན་དུ་བྱས་ནས་མཆོན་བཅས་སུ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ།

རྗེས་འདི་གཏང་ངོ་སྟམ་པའི་གཏོང་སེམས་དང་ཉེས་སྦྱོད་འདི་བསྐྱམ་

མོ་སྙམ་པའི་སྒྲོམ་སེམས་དང་དེ་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་
གསུམ་དུ་འཇོན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇོན་ཡིན་ན། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ནམས་ཀྱིས་ཞེ་སྒྲུང་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ནམས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་རིགས་ཀྱི། དེ་ཆེད་དུ་བྱས་ལ་བསྟེན་དུ་མི་རུང་
ངོ།།

འདི་འདིའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པའི་
ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇོན་དུ་བྱས་ན། བཤེས་གཉེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང་
དལ་འབྱོར་དང་འཆི་བ་དང་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེམས་པ་དང་སྐྱབས་
འགྲོ་དང་ལས་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་དང་། བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྩེ་
དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་འདུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབས་བྱ་ལ་སྦྱོང་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་ངོ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་དང་
ཉེས་དམིགས་འདི་ཡོད་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ངེས་པ་དང་དགོས་པ་ཤ་སྟག་
ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་ངེས་པ་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇོན་
རྩེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ལ། ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ངེས་པ་རི་ཙམ་ཆེ་བར་
བསྐྱངས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ལམ་དེ་དག་གི་ངེས་པ་རྩེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བས། སྒྲིབ་པ་
དང་ལྟ་བུ་བའི་སྒྲོགས་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར་འགལ་འདུར་སོང་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་
ངེས་ཤེས་ལྷགས་བྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་བསྐྱེད་སེམས་མེད་པར་འགྲོ་ལ། །དེའི་ཕྱིར་
འབྲས་བུའི་གནས་སྐྱབས་ན་ཚོས་སྐྱོབ་བྱར་འཇོག་པ་དང་གཟུགས་སྐྱོ་
ཐོབ་བྱར་བྱེད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ལྟར། ལམ་གྱི་ཆེ་ཡང་བདག་གཉིས་

སྐྱེས་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏན་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པའི་སྐྱེས་
 བྱལ་ལའང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་དང་། འདི་ལས་འདི་འབྱུང་དང་འདི་ལ་སྐྱོན་
 ཡོན་འདི་ཡོད་ལའང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་
 སོ། །དེ་ཡང་གཞིའི་ལྟ་བ་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་རག་ལས་
 བས། ལུང་དང་རིགས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་སྟོང་
 ལུགས་སམ་ཡིན་ཚུལ་ལ་རང་བཞིན་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་གྱུབ་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ཆད་མ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་
 བུའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམ་པར་
 འཛིག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་
 འགྲོ་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་ཏེ། གཅིག་གཅིག་གི་གྲོགས་སྐྱེ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་རྟོག་
 བ་དེ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྟོག་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སྐྱེ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལྟག་མཐོང་གི་སྐབས་
 སྐྱེ་བཤད་པར་བྱའོ། །ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི། མདོ་དཔེ་སྐབས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མ་
 སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་པའོ་ཞེས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་སྟོན་གྱི། དེ་
 དག་མི་བསྟེན་པར་དོར་བྱར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།

དེའི་ཕྱིར་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྟོང་པ་དེ་རྣམས་ལ་སྟོབ་མི་
 དགོས་པའི་སྐབས་མེད་པས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་
 པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ད་ལྟ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་འབད་ནས་

བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་པ་རྣམས་འབད་པས་བསྐྱབ། རེ་ཞིག་ལ་བྱར་མི་རྒྱས་
 པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱས་པའི་
 རྒྱར་ཆོག་གས་གསོག་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་སྒྲོན་ལམ་མང་དུ་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་
 ཐོགས་པར་ཉམས་སུ་ཡོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་རང་གིས་
 མི་ཤེས་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོགས་བཟུང་ནས་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་
 སོ་ཞེས་སྒྲིབ་ནི། རང་ཡང་ཕྱང་ལ་གཞན་ཡང་ཕྱང་བར་བྱེད་ཅིང་བསྐྱན་པ་
 རྒྱབ་པའི་ཡང་རྒྱེན་དུ་འགྲོ་བས་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས།
 འདུས་མ་བྱས་ལའང་སོ་སོར་རྟོག་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བས་ཀྱང་ཡོངས་
 སུ་སྒྲོ་བ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ་པ་
 རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པའི་ལམ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་ན་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་
 དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་ཟབ་
 མོ་ཉིད་ལ་མདོན་པར་བཅོན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གསང་བ་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་ལས། དེགས་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ནི་རྒྱ་ལས་འབར་
 ཉེ་རྒྱ་མེད་ན་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལས་སེམས་འབར་
 ཀྱི། དམིགས་པ་མེད་ན་སེམས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་
 དམིགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་ཡང་ཤེས་ལ། དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པའང་
 ཉེ་བར་ཞི་བར་མི་བྱེད། ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའང་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་
 ལ། པ་རོལ་ཏུ་སྒྲིན་པའི་དམིགས་པ་ལའང་འཇོག་པར་བྱེད། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་

དམིགས་པ་ལའང་སོ་སོར་རྟོག་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་
པོས་དམིགས་པ་ལའང་བསྟོའོ། །ཞེས་དམིགས་པ་མེད་ལུགས་དང་དམིགས་
པ་ཡོད་ལུགས་སོ་སོར་གསུངས་པ་རྣམས་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་
མོངས་པ་དང་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་སྟོད་དགོས་ལ་བསྐྱབ་པའི་
ཐག་པས་དམ་དུ་བསྐྱམ་དགོས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཞིག་དགོས་
ལ་དགོ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་མ་ཞིག་དགོས་པས། བསྐྱབ་པས་བསྐྱམས་པ་དང་
མཆོན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་གཉིས་མི་གཅིག་ཅིང་། བསྐྱང་སྟོམ་སྟོད་པ་
དང་བདག་དུ་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་སྟོད་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་གཅིག་གོ།

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ནི་རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྱུབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དེ་བས་མི་
ཆོག་པས་བྱ་བ་རྒྱ་ཁྱུར་དོ་གཅིག་གིས་འདེད་པ་སྐྱད་ཟེར་ནས་དལ་བའི་རྟོན་
བཟང་པོ་ཐོབ་ནས་སྒོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་སྒྲིང་པོ་སྤངས་པས་ཆོག་པ་ལ་ལམ་གྱི་
ཆ་ཤས་དེ་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྦྱོང་བ་ནི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་འགོག་བྱེད་
གྱི་མི་དགོ་བའི་བཤེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཉམས་ལེན་
གྱི་དུས་སུ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཆེ་བའི་
ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ཉི་ཆེ་བའི་
དོན་ནི་ཕྱོགས་དེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་དམན་པ་བཟའ་བཏུང་སོགས་ལའང་རྒྱ་རྒྱེན་དུ་
མ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་དགོས་པར་སྤང་ན། སྒྲེས་བྲུའི་དོན་གྱི་མཆོག་སངས་
རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་དེས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་

བྱ་རྒྱུ་འཛིན་སྲུ་བྱེད་པ་ཉེན་འབྱེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལ་
 དགོངས་ནས་སྒྲིབ་མེད་པ་སྒྲིབ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་། ཉི་ཆེ་བས་ཉི་ཆེ་བ་འབྱུང་
 པ་དང་མཐའ་དག་པས་མཐའ་དག་པ་འབྱུང་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པ་སྒྲིབ་པ་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་
 རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱ་གཅིག་ལུས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གྱེ་
 རྒྱལ་བའི་སྤྱིས། དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་
 རྒྱ་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་སྤྱི་བཅུས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན།
 འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོག་མཆད་མེད་པས་མི་ངོམས་པ་
 ཡང་དག་པའི་རྒྱ་དང་། ཞེས་རྒྱ་ཆར་བཤད་པ་དང་། རྩི་མ་མེད་པར་གྲགས་
 པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། གྱེ་གྲོགས་པོ་དག་ དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་སྒྲིབ་ནི་
 བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་ངེས་པར་སྒྲིབ་པའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ལས་ངེས་པར་སྒྲིབ་པའོ། །དགེ་བའི་ལམ་ཆད་མེད་པ་ལས་ངེས་པར་སྒྲིབ་
 པའོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱི་བའི་ཀྱིས་ཀྱང་། གང་ཆེ་
 སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྤྱི་ཡི། །རྒྱ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིན་ཉེན་བཞིན། །གཞལ་
 མེད་དེ་ཆེ་ཆོས་སྤྱི་ཡི། །རྒྱ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཞལ་དུ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 འདི་ལྟ་བུའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གིས་བསྐྱུས་པ་ལ་
 སྒྲོབ་པ་ནི། སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱི་གས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་
 ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་གས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་
 ལྟའི་བཀོད་པ་རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

ལ་བཤད་པའི་ཆེ། ཕྱིན་དུག་དང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
དུག་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་
ལ་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་བཤད་པ་འགའ་
ཞིག་གི་འདོར་ལེན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སྤུན་མོང་བ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ།
གོང་དུ་བཤད་པ་ལ་ས་བོན་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བསམས་ནས་ལམ་ཕྱོགས་
རེ་བ་མིན་པའི་ཆ་ཆང་བ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིའི་ལམ་གྱི་
ཀླང་མི་བེན་པར་སྤྲོད་བས། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ངེས་
པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཀྱི་རྣམས་པ་རེ་
རྒྱས་སུ་གཏང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒོ་བ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་།

བྱང་པར་དུ་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒོ་བ་འདོད་སྤྲོད་བ་དང་། སྤྲོད་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཟུང་བ་དང་། བཟུང་ནས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། འདུལ་བ་དང་སྤྲུགས་གཉིས་ལ་དང་པོ་རང་རང་གི་སྒྲོམ་པ་མ་བཟུང་
བར་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་མཉམ་དུ་མི་རུང་ཡང་འདི་ནི་དེ་དག་དང་མི་འབྲས་ཉེ་སྤྱོན་

དུ་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས། རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་དེ་ནས་
འཇིན་པར་སྒྲོབ་ན་སྒྲོམ་པ་འབོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་
ས་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱང་
བར་འདོད་པ་ལ། སྒྲ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་མོ་
འདི་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་ཉེས་པའི་གནས་གང་
དག་བསྟན་པ་དེ་དག་བསྐྱག་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྦྱང་ནས་བརྟགས་ཤིང་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྒྲོབ་པར་བྱུར་ལ། ས་རོལ་གྱིས་ཡང་དག་
པར་འཇིན་དུ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན། ས་རོལ་དང་འབྲུན་པའི་ཕྱིར་
ཡང་མ་ཡིན་ན་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བརྟན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་འདི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དེས་
ཀྱང་མོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་དཔོག་པར་ཡང་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་
བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་དག་ལ་སྦྱང་ཐག་པ་
ནས་སྒྲོབ་འདོད་སྦྱངས་ནས་སྒྲོམ་པ་སྦྱངས་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འབྱུར་བས་
འདི་ནི་ཐབས་བཟང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྐབས་འདི་དང་འོག་གཉིས་ཀར་བཤད་ན་
ཆོག་གི་ཁུར་ཆེས་པར་འབྱུར་བས་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་འཁྱེད་འབྲེལ་པར། དང་པོ་རི་ལྟར་ལེན་ལུགས་དང་། དེ་མ་ཐག་
ནས་ཅ་ལྟར་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྟར་བ་རྣམས་བསྐྱང་ཚུལ་དང་། ཉམས་ན་ཕྱིར་
བཅོས་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་བཞིན་པས་སྒྲོམ་པ་ལེན་པའི་སྒྲ་
རོལ་ཏུ་དེས་པར་བསྟན་དགོས་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། དེར་བསྐྱབ་པ་རྣམས་
འདུས་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་རིགས་བསྐྱུ་ན། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་འདུ་བས་ཕྱིན་དུག་ནི་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་གྱི་
གནད་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིམ་ཆེན་པོའོ། །བསྐྱུ་བ་བཞི་ཡང་དེར་འདུ་སྟོ།
ཕྱིན་པ་འདུ་བ་ནི་སྤྲུལ་། ཆོག་སྟན་པ་ནི་ཕྱིན་དུག་ལས་བཅམས་ཏེ་གདུལ་
བྱ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་སྤྱོད་པ་ནི་གདམས་པའི་དོན་དེ་ལ་གཞན་
བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་མཐུན་པ་ནི་རང་གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་དང་འབྲ་བར་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆོགས་གཉིས་དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་མོད་ཀྱང་། ཕྱིན་
དུག་གིས་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྤྱད་བྱེད་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་རུས་པས།
ཕྱིན་དུག་ལ་བསྐྱུ་བའི་གཞི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་གངས་ངེས་པ་དང་། ཞར་ལ་གོ་
རིམ་ངེས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཕྱིན་དུག་གི་
སྒྲིམ་ཅམ་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་ཆབ་དམ་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་
གནད་རྣམས་དགོངས་པ་བཞིན་བཀྲལ་ནས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི་གངས་
ངེས་ཚུལ་འདི་རྣམས་ཡིན་པས། འདི་དག་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ངེས་པ་རྟོག་
ན་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་བས་
ངེས་པ་རྟོག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དུག་ལས། མདོན་མཐོ་ལ་སྟོས་པའི་གངས་

ངེས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྒྱལ་ས་ཆེ་བ་རྣམས་རྫོགས་པ་ལ་ཆེ་རབས་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་བརྒྱད་དགོས་ལ། དེར་ཡང་ལམ་གྱི་ས་ཆོད་འོང་བ་ལ་རྟེན་
 མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རེ་མེད་པར། ད་ལྟའི་རྟེན་འདི་འདྲ་བ་ཆ་རེ་
 རེ་ཅམ་ཡོད་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་བོགས་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་པས། རྟེན་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ལ་སྒྲིབ་པའི་
 ཡོངས་སྒྲིབ་དང་གང་གིས་སྒྲིབ་པའི་ལུས་དང་གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་
 པའི་འཁོར་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་གང་བརྩམས་པ་རྣམས་འབྱུང་པའི་ཕུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་བཞི་ལྟན་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་དག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཅམ་གྱིས་
 ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བ་མང་བས་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་
 མི་འགྲོ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་མི་ཆོག་པས་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པར་འདུག་ཅིང་ལྷོག་པའི་དམིགས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིག་མ་དང་ཆུ་ཤིང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཆགས་པ་དང་དེ་ལྟ་མོ་
 སྒྲུལ་པས་བརྒྱག་པ་ལྟར། ཕུན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱག་པར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སྒྲར་གྱི་བཟང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཤེས་
 རས་སྒྲར་ཡང་རྒྱ་རྣམས་ལ་འབད་དེ་རེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ལ། ཤེས་རབ་མེད་ན་
 སྒྲར་བསགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པས་ནི་བད། གསར་དུ་ནི་མི་སྤེལ་
 བས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྤེལ་བའི་འགོ་ཚུགས་པར་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་སྒྲེ་བ་
 གཞན་དུ་དེ་དུག་འབྱུང་བའང་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་
 ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡང་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངེས་པས་ཆེ་འདིར་ཕྱིན་དུག་

ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་གོམས་ལན་མང་དུ་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ལ་ཅི་ཙམ་བྱད་ཞུགས་པ་དེ་
ཙམ་དུ་འབྲས་བུ་ལ་བྱད་པར་རྣམས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་དག་ནི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ཡིན་ལ། ལུས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་སོགས་མཐར་སྤྱོད་
བའི་མངོན་མཐོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་
ལས། ལོངས་སྟོན་དང་ལུས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་། །འཁོར་ཅོམ་སྤུན་
སྤུམ་ཆོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང་། །རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་དབང་ཉིད་མི་འགྲོ་
དང་། །བྱ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཉོན་དེ་ལྟ་བུས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་པ་ན་བྱང་
སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་བྱད་དེ་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་
པའོ། །དེའི་སྤྱིར་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱངས་ངེས་ནི། དེ་ལ་
གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མར་བྱང་བྱིས་གིས་པན་གདགས་དགོས་
ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆེ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་པས་ཅིར་ཡང་
མི་འགྱུར་བས། གཞན་གཞོན་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལེགས་པར་སྟོབ་པ་
ཉིད་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དགོས་སོ། །དེ་མཐར་འབྱེན་
པ་ལའང་ཚུར་གཞོན་མ་བཟོད་པར་གཅིག་ལན་དང་གཉིས་ལན་བྱས་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པོ་མི་འོང་བས། ཚུར་གཞོན་ལ་ངེ་མི་སྦྱུང་བའི་བཟོད་པ་དགོས་
སོ། །འདིས་ལན་མ་བྱས་པས་གཞན་གྱིས་སྤྲིག་གསོག་པ་དུ་མ་ཁྲིགས་ཤིང་
དེས་འདུན་ནས་དགོ་བ་ལ་སྦྱར་དུ་ཡོད་པས་གཞན་དོན་ཆེན་པོའོ། །རང་
གི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་

དེ་ཡང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ལ་མི་འོང་བས། བསམ་གཏན་གྱིས་
 སེམས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་དམིགས་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་གནས་
 པའི་ལས་རུང་ཐོབ་པ་དགོས། དེ་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་མི་སྐྱེ་བས་ཉིན་མཆན་ཀྱན་
 ཏུ་མི་ངལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཚུལ་དགོས་པས་དེ་ནི་དེ་དག་གི་གཞིའོ། །དེས་
 བཏོན་གཉིས་པོ་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། སེམས་ཅན་དོན་ལ་
 རབ་བཙོན་པ། །གཏོང་དང་མི་གཞོད་བཟོད་པས་བྱེད། །གནས་དང་གྲོལ་བ་
 གཞིར་བཅས་པས། །རང་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ། །ཅེས་ཏེ། འདི་ལ་
 གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་མེད་དོ། །གནས་དང་གྲོལ་བ་ཞེས་སེམས་
 དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ལག་རྗེས་དང་འཁོར་བ་ལས་
 གྲོལ་བ་ཞེས་རབ་གྱི་ལག་རྗེས་སུ་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་ན་
 ཞི་གནས་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་མི་འབྱུང་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་འཛིན་ཟབ་པར་
 འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆ་ཤས་རེར་འགྱུར་བས་ཕྱིན་
 དུག་གི་ལུས་རྫོགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་སོ།།

གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྫོགས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་
 གྲངས་ངེས་ནི། ཐོག་མར་ཟང་ཟིང་བཏང་བས་དེའི་ཕོངས་པ་སེལ། དེ་ནས་
 སེམས་ཅན་གང་ལའང་པར་གཞོད་མི་བྱེད། དེར་མ་ཟད་ཚུར་གཞོད་བཟོད་
 པར་བྱས། །ཁོའི་གོགས་བྱས་པས་མི་སྐྱེ་བའི་བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་ཤིང་།
 བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་འབྱུང་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་འདུན་པར་བྱས་
 ཏེ། སྒོད་རུང་དུ་སོང་བ་ན་ཞེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བཤད་དེ་ཐེ་

ཆོམ་བཅད་པས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མི་ཡོངས་པ་
དང་རྣམ་པར་མི་འཆེ་དང་། །རྣམ་འཆེ་བཟོད་དང་བྱ་བས་མི་སྐྱོ་དང་། །དགའ་
བྱེད་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་དོན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་གྱིས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིན་དུག་
ལ་མི་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྣམས་དེ་ལས་
འགྲུབ་ལུགས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་ངོ། །

ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤྲུང་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། འདི་ལྟར་
ཡོངས་སྐྱོད་རྟེན་པ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་། མ་རྟེན་པ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་
ཡོངས་སྐྱོད་ལ་མི་བསྐྱབ་དང་། དེ་ཡོད་ན་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བར་རུས་པས་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཅིང་དེ་ལ་གྲུས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་བཟོད་པས་མི་སྐྱོ་བ་དང་།
དགེ་བའི་བྱ་བ་རི་འདྲ་བ་ལ་སྐྱོར་ཡང་སྐྱོ་བས་དེས་མི་སྐྱོ་བ་དང་། ཞི་གནས་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་མི་རྟོག་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམ་
པ་དུག་གིས་ནི་འདིས་འབྲོ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ལ། དེ་དག་
ཀྱང་ཕྱིན་དུག་གིས་རིམ་པར་བསྐྱབ་ཅིང་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཡོངས་སྐྱོད་མངོན་པར་མི་དགའ་དང་། །རབ་གྲུས་གཉིས་ལ་མི་སྐྱོ་དང་། །
རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་འདིར་བཟད་དོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་མི་
ལེན་པར་འདོར་བ་ནི་འགལ་བའོ། །

ལམ་མམ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་གྲངས་
 དེས་ནི། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྒྲིབ་ལ་མ་ཆགས་པའི་ལམ་མམ་
 ཐབས་ནི་སྦྱིན་པ་སྟེ། གཏོང་བ་ལ་གོམས་པས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་རྩོལ་བའི་རྣམ་གཤམ་སྒྲོམ་
 པའི་ཐབས་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་
 མཐའི་རྣམ་གཤམ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་མི་གཏོང་
 བའི་ཐབས་ནི་བཟོད་པ་སྟེ། གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཡིད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་བ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཏེ།
 བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ལས་དེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིབ་པ་
 རྣམ་པར་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ནི་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱིས་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པར་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཆགས་ལམ། །དེ་ཐོབ་
 རྣམ་གཤམ་སྒྲོམ་པ་གཞན། །སེམས་ཅན་མི་གཏོང་འཕེལ་བ་དང་། །སྒྲིབ་པ་
 རྣམ་པར་སྒྲོང་བ་གཞན། །ཞེས་སོ། །འདོད་ཡོན་གྱི་རྣམ་གཤམ་བྱུང་བའི་
 དབང་དུ་མི་འགོ་བ་ལ་མ་ཆགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྒར་མ་བྱུང་བ་འགོག་པ་
 ལ་དོན་མེད་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཤམ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་།
 སེམས་ཅན་བྱེད་ངན་པ་གྲངས་མང་ཞིང་འབྱུང་ཉེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དོན་
 ལས་ཕྱིར་སྒྲིག་པའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་ལ་གོམས་པ་སྒྲོབས་ཅན་དང་།
 དགོ་བ་གྲངས་མང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕེལ་བ་ལ་དེ་

དག་གི་པན་ཡོན་སོགས་བསམས་པའི་སྒྲོན་ས་སྒྲོ་བ་དྲག་ལ་རིང་བའི་བཙོན་
པ་དང་། ཉོན་མོངས་མགོ་གཞོན་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་། དེའི་ས་བོན་དང་
ཤེས་སྒྲིབ་འཛོམས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཕྱིན་དྲག་
ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་རོ།།

བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པའི་ངོ་བོ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ལོངས་སྟོང་ལ་མི་བཟུ་བའི་སྒྲིན་
པ་ཡོད་ན་ཡང་དག་པར་ལེན་པས་དེ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །ཡང་
དག་པར་སྒྲངས་པའང་གཤེ་བ་ལ་སྐར་མི་གཤེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཟོད་པས་
བསྐྱབ་བས་དེ་ནི་དེའི་འཁོར་རོ། །བསམ་གཏན་ནི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
ལ། ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཙོན་འགྲུས་ནི་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་ག་ལ་གཏོགས་པས་ཕྱིན་དྲག་ཏུ་ངེས་ཏེ། བསྐྱབ་གསུམ་དབང་
དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲག་ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་
པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་
གཏོགས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་སྤུངས་སུ་ཚོགས་པ་རིམ་བཞི་བཞིག་
གིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རིམ་བཞི་བཞིག་ཐེག་པ་གང་
ལ་གནས་ནས་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིམ་སྟེད་དང་ལྟན་པས། བསྐྱབ་པ་གང་བསྐྱབ་
པའི་རྟེན་དང་དོན་དང་ཐེག་ཆེན་དང་ཐབས་དང་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ནི་པར་ཕྱིན་དྲག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་
བྱས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཡིན་པ་

ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་བསམ་བར་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་དང་པོ་ནས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའམ་མི་འཕགས་པའི་
 རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སྦྱོང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱིམ་ལ་ཆགས་པའོ། །དེའི་
 གཉེན་པོར་ནི་སྦྱོན་པ་དང་ཚུལ་བྱིམས་སོ། །ལན་ཅིག་འཕགས་ཀྱང་མཐར་
 མི་སྦྱོན་པར་སྤར་སྒྲིག་པའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་སྒྲུབ་གྱིས་
 སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་དགོ་སྒྲིགས་ལ་ཡུན་རིང་པོར་སྦྱོར་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོ་
 བའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཏེ། སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་
 གཞོད་པ་ལ་རི་མི་སྒྲུབ་པ་དང་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལའང་ཉི་མ་གཅིག་ལྟ་
 བུར་བལྟ་བའི་སློབ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྦྱངས་ན་
 སྒྲིག་པའི་རྒྱ་ནི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཀྱས་པའི་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་སྦྱེ་བས་
 གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ཙམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་བར་མ་བཟོད་ད་ལྟའི་
 དུས་ཀྱི་དགོ་སྦྱོར་ལའང་དཀའ་སྦྱང་ཐན་ཐུན་ལ་བཟོད་བསྐྱོན་ཆུང་བ་དང་།
 གང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་སྦྱོ་ཤུགས་ཆུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དང་པོར་
 ཟུགས་པ་མང་ཡང་བར་དུ་མ་ལོག་པ་ཆེན་པོ་མི་འོང་བར་སྤང་སྟེ། བཟོད་
 པ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་མ་སྦྱངས་པས་ལན་ནོ། །བར་དུ་མ་
 ལོག་ཀྱང་ཆུད་ཟ་བའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་
 གནས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་བའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་
 ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ། སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་བརྒྱས་
 བཟོད་སོགས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྦྱོང་གྱི་

དོན་ལ་རབ་དུ་ནས་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་རྒྱས་ན་འདུག་སྟོན་གི་གནས་
 རགས་པ་ལ་འང་འཁྱུལ་ནས་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་མ་ཐུན་
 པའི་སྟོན་སྟོང་པའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གངས་ངེས་སོ། །སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་པའི་གཞིའི་གནས་ཀྱི་གངས་ངེས་ནི། བར་
 ཕྱིན་དང་པོ་བཞི་ཉིད་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་བཞི་ཀས་མི་
 གཡེང་བའི་པར་ཕྱིན་བསམ་གཏན་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་
 བསྐྱེད་ས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་སྟོན་
 པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གངས་ངེས་ནི། ལྷར་བཤད་
 པའི་གསུམ་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་
 སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་བཀོད་པ་ལྷར་བཤད་པ་སྟེ་ཕྱིན་དུག་ལ་ངེས་
 པ་སྟེ་བ་ལ་གནད་ཆེ་བར་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། གླེ་བའི་རིམ་པ་
 བེ། ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་མ་ཆགས་པའི་སྤྱིན་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་བྲིམས་
 ལེན་པར་བྱེད་ལ། ཉེས་སྤྱོད་ལེགས་པར་སྒྲུལ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་ན་
 གཞོད་པ་ལ་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ། །དཀའ་སྤྱོད་ལ་མི་སྤྱོ་བའི་བཟོད་པ་ཡོད་
 ན་སྒྲིག་པའི་རྒྱན་ཅུང་བས་བཙོན་འགྱུས་རྩོམ་པར་བྱས་སོ། །ཉིན་མཆན་དུ་
 བཙོན་འགྱུས་བརྩམས་ན་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ལས་
 གུ་རུང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲེའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་འགྱུར་རོ། །དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་

མ་དམན་ལ་སྒྲི་མ་སྒྲི་མ་མཆོག་གོ། །རགས་སྤའི་རིམ་པ་ནི། སྒྲ་མ་རྣམས་སྒྲི་
མ་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་བྱ་སྒྲ་བས་རགས་ལ། སྒྲི་མ་རྣམས་སྒྲ་མ་རྣམས་
ལས་འཇུག་པ་དང་བྱ་བར་དཀའ་བས་རང་རང་གི་སྒྲ་མ་ལས་སྤྲ་བ་སྟེ། མདོ་
སྟེའི་རྒྱན་ལས། སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་སྒྲི་མ་སྟེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་སྒྲིར་
དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྲ་བའི་སྒྲིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
སོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་སྒྲོབ་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།

སྒྲོད་པ་སྒྲི་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ་དང་།

ཁྱད་པར་དུ་པར་སྒྲིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་པར་སྒྲིན་དང་། གཞན་
ཀྱི་རྒྱད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པ་ལོ། །
དང་པོ།

རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་པར་སྒྲིན་ལ་དུག

སྒྲིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཙོན་འགྱུས་དང་།
བསམ་གཏན་དང་། ཞེས་རབ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་བསྐྱབ་ཚུ་ལ་ལ་བཞི།

སྒྲིན་པའི་ངོ་བོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། སྒྲིན་པའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ས་ལས། སྒྲིན་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་དང་རང་གི་ལུས་ལ་མི་བལྟ་བའི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་མ་ཆགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་
པ་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་
གཏོང་བའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཏོང་བའི་
སེམས་པ་དགོ་བ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་སོ། །
དེ་ལ་སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པ་ནི། སྒྲིན་བྱའི་རྩ་ས་གཞན་ལ་བཏང་བས་
འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབུལ་བ་བོར་བ་ལ་མི་བལྟས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ད་དུང་
འགོ་བ་བཀའ་པོ་དུ་མ་ཡོད་པས་སྤར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྒྲིན་པ་མཐར་
མ་བྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་དང་དག་མི་གཙོ་ཡི། སེམས་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་ལ་བདོག་པའི་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་དགོ་ཅ་ཐམས་
ཅད་ལ་སེར་སྒྲིའི་འཇིན་པ་བཙུམ་ནས་གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་
གཏོང་ཞིང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ལ་བདར་བའི་སྒོ་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་དུ་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་འགོ་བ་དབུལ་

བོད་བཤམ་། །སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་བྱིན་ཡིན་ན། །ད་དུང་འགྲོ་བ་ཤེས་ཡོད་ན་སྒྲོན།
 །སྦྱོབ་པ་རི་ལྟར་པ་རོལ་བྱིན། །བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ། །སྦྱེ་བོ་
 །ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་གྱིས། །སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་བྱིན་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལྟས་དེ་
 །ཅི་སེམས་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི།
 །དངོས་སུ་རྫས་གཞན་ལ་གཏོང་བ་མེད་ཀྱང་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྒོ་དུ་མ་
 །ནས་བསྐྱེད་ཅིང་རིམ་ལ་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་སེར་སྣ་མ་ལུས་པར་
བཅོམ་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སེར་སྣ་ནི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་
གྱིས་ཀྱང་ས་བོན་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེའི་
སྤྱིར་གཏོང་བའི་གོགས་སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་འཇིན་པ་བསལ་བ་ཅམ་དུ་མ་བད།
བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་བསམ་པ་སྣོད་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་
དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བཏང་བའི་པན་
ཡོན་བསྐྱོམ་དགོས་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཁྲི་བ་སྤྱོན་མ་ལས། རུལ་བར་
གྱུར་པའི་ལུས་འདི་དང་། །སློག་ཀྱང་གཡོ་བ་དབང་མེད་ཅིང་། །མི་ལམ་སྐྱུ་
མ་འདྲ་བ་ལ། །བྱིས་པ་འདི་དག་ཆགས་པས་ན། །ཤེན་ཏུ་མ་རུངས་ལས་
བྱས་ཏེ། །སྤྲིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་། །མི་མཁས་འཆི་བདག་བཞོན་
པས་སོང་། །དེ་དག་མི་བབྱུང་སེམས་དཔྱུལ་འགོ། །ཞེས་ལུས་མི་གཙང་
བ་དང་སློག་རི་གཟར་གྱི་ཚུ་ལྟར་གཡོ་བ་དང་ལུས་སློག་གཉིས་ཀ་ལས་གྱི་

གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་དང་། མི་ལམ་དང་
སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བརྟུན་པར་བསྐྱས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་
ལོག་ན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་ཉེས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་རྣམས་བསགས་ནས་
ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་དང་། སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱབ་པའི་གཟུངས་
ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གང་དག་ཁ་ཅིག་ཅོད་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་གཞི་རྩ་
ཡོངས་སུ་འཇོག་པ་སྟེ། །དེ་ལྟས་གང་ལ་སྟེད་པར་འགྱུར་བ་སྟོངས། །སྟེད་
པ་སྦྱང་བ་བྱས་ན་གཟུངས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་ཀྱང་།
འདི་ལྟར་བདག་གི་ལུས་དང་སེམས། །སྐྱད་ཅིག་རེ་རེས་འགྲོ་བ་ཉིད། །གལ་
ཏེ་མི་རྟག་ངི་འབབ་པའི། །ལུས་ཀྱིས་རྟག་ཅིང་ངི་མེད་ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་
པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ནི་རིན་མེད་རྟེན་མིན་ནམ། །ཞེས་དང་། སྐྱེས་རབས་
ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་འཇིག་ལ་སྦྱིང་པོ་མེད་པའི་ལུས། །སྐྱུག་བསྐྱལ་ངོན་
མེད་རྟག་ཏུ་མི་གཙང་བའི། །ལུས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་འགྱུར་བ་ལ། །
དགའ་བར་མི་འགྱུར་དེ་ནི་མཁས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབད་
པ་དུ་མས་བསྐྱངས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོར་དགོས་པའི་སྦྱིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་
གཞན་ལ་བསམ་པས་བཏང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་མང་པོ་འགྱུག་པ་ལ། དེ་
ལྟར་སྒོ་མི་སྦྱོང་བ་ནི་བདག་སྒྲུན་པའོ་སྟེ་དུ་བསམས་ནས་ལུས་ལ་སོགས་
པ་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སྒོ་ཅི་སྦྱེ་བའོ། །སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་
བཏང་བས་སྐྱ་ངན་འདལ། །བདག་སྒོ་སྐྱ་ངན་འདས་པ་སྐྱབ། །ཐམས་ཅད་
གཏོང་བར་ཆབས་གཅིག་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག་ །ཅེས་

སོ། །པར་ཕྱིན་བསྐྱབ་པ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྣམ་པ་མི་རྟག་མཐོང་གྱུར་
 ཅིང་། །སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རང་གི་ངང་གྱུར་ན། །ཕྱིན་པ་བདག་གི་བྲིམ་བཞག་
 གཞན་གྱི་བར། །ཤིན་ཏུ་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གང་
 ཕྱིན་དེ་ལས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །བྲིམ་ན་གང་བཞག་དེ་ལས་འཇིགས་
 པ་འགྱུར། །མི་ཆོག་ཐུན་མོང་རྟག་ཏུ་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། །ཕྱིན་ན་ཉེས་པ་དེ་
 དག་གཞོད་མི་འགྱུར། །ཕྱིན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་བདེ་བ་འགྱུར། །མ་
 ཕྱིན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལའང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསྐྱེད། །མི་ཡི་རོར་རྣམས་སྐར་མདའི་
 རང་བཞིན་ལྟར། །ཡོངས་སུ་མ་བཏང་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར། །མ་ཕྱིན་
 རོར་རྣམས་མི་རྟག་མེད་འགྱུར་ཏེ། །ཕྱིན་པས་དེ་དག་ཡོད་པའི་གཏོར་དུ་
 འགྲོ། །སེམས་ཅན་པན་པར་གཞོལ་བས་གང་ཕྱིན་པའི། །རོར་རྣམས་སྤྱིང་
 པོ་མེད་པའང་ཡོད་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མཁས་པས་
 བསྐྱབས། །སྐྱེ་བོ་ཕྱིས་པ་དེ་དག་གསོག་ལ་དགལ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་
 མི་འབྲལ་གང་ཡང་མེད། །ཕྱིན་པས་རྟག་ཏུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་འགྱུར། །
 བཏང་བས་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་འཇིན་མི་འགྱུར། །འཇུངས་པ་འཕགས་
 པའི་ལམ་མིན་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད། །གང་ཞིག་ཕྱིན་པ་དེ་ནི་ལམ་གྱི་མཆོག །
 དེ་ལས་གཞན་གྱུར་འཕགས་པས་ལམ་ངན་གསུངས། །ཞེས་སོ།

དགོ་བའི་རྩ་བའང་ཆེ་ཆུང་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གནས་
 སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་པན་བདེ་རྒྱ་ཆེན་འགྱུར་པའི་དོན་དུ་བསམ་པ་
 ཐག་པ་ནས་བསྐྱོས་ཤིང་ཕྱིན་པར་བཏང་ན། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་

པའི་བསོད་ནམས་དེ་སྙེད་འཐོབ་པས་ཚོགས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྫོགས་ཏེ། རིན་
པོ་ཆེའི་བྲེང་བ་ལས། དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་
གཟུགས་ཅན་གྱིས། །གསྐྱའི་བྲེ་མ་སྙེད་ཀྱི་ནི། །འཛིག་ཏེན་ཁམས་སུ་ཤོང་
མི་འགྱུར། །དེ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། །གཏན་ཚིགས་ཀྱང་
ནི་འདི་ལ་སྤང་། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་ལ། །པན་འདོད་དེ་ནི་
དེ་འདྲའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་གཏོང་བ་འཕེལ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བ་
དང་། སེར་སྤྲ་འཕེལ་བ་དང་། གཏོང་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་
པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འཁོར་དང་ཡོ་བྱད་ནམས་སྤར་ཡོད་མི་གཟུང་ཞིང་
གཞན་ཀྱིས་བྱིན་ནའང་སྤང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། སེར་
སྤྲའི་སྐྱོན་ནི་གང་གིས་འཕེལ་འགྱུར་རམ། །ཡོངས་སུ་གཏོང་སེམས་འཕེལ་
བར་མི་འགྱུར་བའི། །ཡོངས་འཛིན་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བསྐྱེད་བ་དག །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་སྤང་། །གང་ཞིག་གཏོང་སེམས་གཉིན་
པོར་འགྱུར་བ་དག །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་ན། །དེ་འདྲའི་ཁོར་
རམ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་སྤིང་གྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤང་བར་འོས་པ་
མིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆེ་སེར་སྤྲས་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་
ན། ཐུབ་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་དང་།
བདག་གྱང་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱོབ་པར་དམ་བཅས་པ་བྱན་པར་བྱས་ཏེ། བདག་
གིས་སྤར་ལུས་ཡོངས་སྐྱོད་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་ནས་ད་
ཡང་ཡོངས་སྐྱོད་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་ན། བདག་གི་སྐྱོད་པ་ནི་སྤང་པོ་ཆེ་ཉི་

མས་གདུངས་པ་ན་ཆུར་ཁྱགས་ནས་ཁྱས་བྱེད་ཅིང་། སྐམ་ལ་སྒྲིབས་པ་ན་
ས་ལ་འགྲེ་སྒྲོག་བྱས་པས་ལྷས་ལ་སས་གོས་པ་མཐོང་ནས་སྐར་ཡང་ཆུར་
འཇུག། །དེ་ནས་ཡང་སྐར་བཞིན་བྱེད་པ་དང་འདྲའི་སྐམ་དུ་བསམས་ནས་
མ་ཆགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་མཆོག་དཔྱད་བྱས་
ཤིང་། །དེ་གཞིལ་རང་གི་དམ་བཅས་བསམ་བྱ་སྟེ། །ཡོངས་འཇིན་ཆགས་པ་
རྣམ་པར་བསམ་པའི་བྱིར། །སེམས་ལ་རྟོག་པའི་དམ་པ་འདི་དག་རྟོགས། །
འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདག་གིས་ལྷས་བཏང་སྟེ། །དེ་བཏང་ཆོས་ཀྱང་བདག་གིས་
སྤངས་བྱས་ན། །སྤྱི་རོལ་དངོས་ལ་བདག་གིས་ཆགས་བྱ་བ། །སྤང་པོའི་ཁྱས་
བཞིན་བདག་ལ་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཏང་བའི་པན་ཡོན་མང་
དུ་བསམས་ནས་བྲོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། །ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་
བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བྱས་ན་གཏོང་བའི་སྒྲོ་ངང་
གིས་སྒྲེའོ།

དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་སྤང་བ་དང་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་བསམས་པའི་མཐར་ཡང་གཏོང་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། སྒྲོད་འཇུག་ལས། ལྷས་དང་དེ་བཞིན་
ཡོངས་སྒྲོད་དང་། །དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་
ཀྱི་དོན་སྐྱབ་བྱིར། །པངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། ལྷས་ཡོངས་སྒྲོད་དགེ་ཅུ་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་པས་གཏོང་བའོ། །དེ་ལྟར་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་

ལ་རང་གི་ར་འཇིན་པའི་སྲིད་པ་བསྐྱོག་ནས། གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་
པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱོང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བར་
བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་བྱིད་གྱི་དངོས་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལ་
བདག་གི་ང་རྒྱལ་བདག་ལ་མེད། །དེ་འབྲུ་མེད་བྱང་རྣམ་ཏོག་ཡང་དང་ཡང་། །
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྗེས་འབྲང་བ། །གང་ལ་ཡོད་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞེས། །སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་སྐྱེས་མཆོག་གསུང་།
ཞེས་སོ། །ད་ལྟ་མོས་པ་མ་སྒྲིབ་ཅིང་སྟོབས་ཆུང་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
བསམ་བས་ལུས་བྱིན་བྱིན་གྱང་ཤལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མི་སྟེར་མོད། འོན་
ཀྱང་ལུས་སྟོག་གཏོང་བའི་བསམ་བ་མ་སྐྱུངས་ན། གོམས་པ་མེད་བས་ད་
གདོད་གྱང་ལུས་སྟོག་གཏོང་མི་རུས་པར་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་གསུངས་པས་
ད་ལྟ་ནས་བསམ་བ་སྐྱུང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམ་བ་ཐག་པ་ནས་སེམས་
ཅན་ལ་བཏང་བའི་ཟས་གོས་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ་སྦྱོང་བ་ན། གཞན་
དོན་དུ་འདི་དག་སྦྱང་བར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་བསམ་བ་བརྗེད་ནས་རང་དོན་དུ་
སྲིད་པས་སྦྱོང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟུང་བ་དང་། སྲིད་པ་ནི་མེད་ལ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་འཇོག་པ་བརྗེད་པའམ་སེམས་
ཅན་གཞན་ཞིག་གི་བྱིར་ཆགས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བའོ། །
གཞན་ལ་བསྐྱོས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྣམས་སུ་འདུ་ཤེས་ནས་རང་གི་བྱིར་
སྦྱོང་ན་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞིང་རིན་ཐང་ཆང་ན་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པར་
འགྱུར་བར་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པས་སེམས་
 ཅན་གཅིག་ལ་རིན་ཐང་ཆང་བ་མི་སྲིད་པས་པམ་པ་མི་འོང་ཞེས་འདོད་
 ལ། གཞན་དག་། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་འང་ཡོ་བྱད་རིལ་པོ་བསྐྱོས་པས་དེ་
 མི་འཐད་པར་སྐྱ་ཞིང་། ལ་ལ། གཞན་ལ་བསྐྱོས་ཀྱང་དེས་བདག་ཏུ་བབྱང་
 བ་མེད་པས་པམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །དགོངས་པ་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ལ་
 བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྐྱོས་ཤིང་དེས་ཀྱང་དེ་རིག་ནས་བདག་ཏུ་བབྱང་
 བའི་སྐྱབས་སུ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་རང་དོན་དུ་ལེན་པ་ལ་རིན་
 ཐང་ཆང་ན་པམ་པ་འོང་བས་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡེ་བ་གཞན་གྱི་
 ལུགས་སུ་སྐྱ་བའང་མི་འཐད་དོ། །སེམས་ཅན་ཁོ་རང་གི་ཡོངས་སྡོད་སྡུད་ལ་
 ཁོའི་དོན་བྱའོ་སྦྱུ་ནས་སྡོད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། བདག་
 པོ་དང་བཅས་པའི་ཡོངས་སྡོད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་
 བསྐྱང་ངོ་སྦྱུ་པས་སྡུད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། བཅན་ཏྱག་ཏུ་ཇེ་བོའི་ལས་བྱེད་པ་
 གང་གིས་འཆོ་བ་བདག་གི་རྒྱས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོ་
 བྱད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་བསྐྱོས་ཟིན་པས་དེས་མ་གནང་བར་སྡུད་ན་ཉེས་པར་
 འགྱུར་ངོ་སྦྱུ་ན། དེའི་སྡོད་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤིན་ཏུ་ཇེ་བོའི་དོན་ལ་
 བཅོམ་པའི་བཅན་གྱིས་ཇེ་བོ་ན་བ་ལ་སོགས་པས་སྐྱ་བའི་སྒྲོ་ཅན་གྱིས་གནང་
 བ་མེད་པར་སྡུད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་
 ཐམས་ཅད་མི་སྒྲེར་ན་སྒྲོས་བཏང་བ་དེ་བརྟུན་དུ་སྤང་བས། དེ་འདྲ་བ་ལ་སྤྱིང་
 པོ་མེད་དོ་སྦྱུ་དུ་མ་དད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་སྡོད་པའི་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐད་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་མ་རིག་པར་མ་དད་པར་
བྱ་བར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཏོང་བའི་སེམས་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་ཅན་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བར་མི་
རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲིན་པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངི་
ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཉེན་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། སྒྲིན་པ་རང་གི་ངོ་
བོའི་རབ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དམ་པ་ཐུག་ལྡན་དུ་བྱ་བའི་ཉེན་དམ་པ་ནི།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཉེན་པ་སྟེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བྱེད་པའོ། །
དངོས་པོ་དམ་པ་ནི། སྒྲིར་སྒྲིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་སྒྲིད་པ་ཡིན་ལ་
ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ནའང་དེའི་བསམ་པ་མ་དོར་བ་ཡོད་དོ། །ཆེད་
དུ་བྱ་བ་དམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲལ་དུ་བདེ་བ་དང་ཕྱགས་
སུ་ཕན་པའི་བྱིར་དུ་གཏོང་བའོ། །ཐབས་མཁས་པ་དམ་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་
ཉོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་པོ་བས་ནི་ཆོས་
རང་བཞིན་མེད་ཉོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་བྱའོ། །བསྟོན་བ་དམ་པ་
ནི། བཏང་བའི་དགོ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོན་བའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་དམ་པ་ནི།
ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་འགོག་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱས་པ་ལས་བཤད་
དོ། །

པར་བྱིན་ཐུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་ནི། ཆོས་སྒྲིན་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་པ་ན་ཉན་རང་
གི་ཡིད་བྱེད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་བྱིམས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་

བཟོད་ལ་གཞན་གྱིས་གཤེ་བ་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བའི་སྒྱུ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་
པའི་སེམས་ཅི་གཅིག་པས་དགོ་བ་དེ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བའི་བསམ་གཏན་
དང་། སྒྱུ་ལ་སྒྱུ་ལ་བྱེད་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་
རབ་སྟེ་བྱུག་ཆང་བར་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བརྒྱད་སྟོང་
པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྒྱུ་ལ་བྱང་བྱེད་གི་སྒྱུ་ལ་བྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་བྱེད་
ལ་བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་བ་ལས། ལྷ་རིའི་བྲ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྲིམ་
པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གསུམ་གྱི་སྒྱུ་ལ་བྱེད་པ་ལྟར་དུ་དེ་ལྟར་པོ་ཆེ་སྟེ་
བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོན་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དབུལ་བ་ལུལ་བ་ལས། ལྷ་རིའི་བྲ།
རབ་ཏུ་བྱང་བར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་ཆོག་བཞི་པའི་
ཆོག་སྐྱེ་བཅད་པ་ཞིག་བསྟན་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་
བསྐྱེད་དེ། ལྷ་རིའི་བྲ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ནི་བྱང་
བྱེད་གི་སྒྱུ་ལ་བྱ་བར་མ་གནང་ངོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
པའི་བར་གཅོད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པར་བསྐྱབ་བཏུས་སྐྱེ་གསུངས་ཏེ་
རབ་བྱུང་གིས་བྱང་བྱེད་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྒྱུ་ལ་གཏོང་བྱེད་པ་བཀག་གི་
།རང་གི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་མི་གཞོད་པར་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་

མང་དུ་རྟེན་ན་ཟང་ཟེང་གཏོང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །༡༩་ར་བའི་ཞལ་
ནས་ཀྱང་། ངས་ནི་བྱེད་ལ་གཏོང་བའི་པན་ཡོན་མི་བརྗོད་ཀྱི་འཇིན་པའི་ཉེས་
དམིགས་བརྗོད་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ། རབ་བྱུང་གིས་ལ་ཐང་ཐང་དུ་ནོར་བཅའ་
ཞིང་བསགས་ནས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་ཆ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ་སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་ལ་མ་
དགུས་པའི་གཏམ་སོ།།

སྒྲིན་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ནི། དམ་
པའི་ཆོས་སྒྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་དང་། བཟོ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་སྟོབ་པ་རིགས་པར་སྟོན་པ་དང་།
བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཇིན་དུ་འབྱུག་པའོ། །མི་འཇིགས་པའི་སྒྲིན་པ་ནི། རྒྱལ་
པོ་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་མིའི་འཇིགས་པ་དང་། སེང་གོ་དང་སྟག་དང་
ཚུ་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པའི་འཇིགས་པ་དང་། ཚུ་དང་མེ་ལ་སོགས་
པ་འབྱུང་བའི་འཇིགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོབ་པའོ། །ཟང་ཟེང་
གི་སྒྲིན་པ་ལ་གཉིས། ཟང་ཟེང་དངོས་སུ་གཏོང་བའི་སྒྲིན་པ་དང་། བསམ་པ་
ཅམ་ཀྱི་སྒྲིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཟང་ཟེང་གཏོང་བའི་ཚུལ། གཏོང་བར་
མ་རུས་ན་ངེ་ལྟར་བྱ་བ། སྒྲིན་པའི་གོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་བཞི། གང་ལ་གཏོང་བའི་ཞིང་། གང་གིས་གཏོང་བའི་བསམ་བ། ཇི་ལྟར་
གཏོང་བའི་སྒྱུར་བ། གང་གཏོང་བའི་དངོས་པོའོ། །དང་པོ་ནི་བཅུ་སྟེ། རང་
ལ་པན་འདོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་དང་། གཞོད་པ་བྱེད་པའི་དབྱ་བོ་དང་།
པན་གཞོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཐ་མལ་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་

པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཚུ་ལ་འཆལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་ཅན་དང་། རང་ལས་
དམའ་བ་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་དང་། རང་ལས་སྟག་པ་དང་། འབྱོར་ཞིང་
སྒྱུ་པ་དང་། སྟག་ཅིང་ཐོངས་པའོ།།

བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། བསམ་པ་རིམ་བུ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་
ནི། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་སྒྱུ་པའི་པར་
སྒྱུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྟུམ་པ་དགོས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དང་པོ་ནས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་བའི་པས་
བཅོལ་བ་ལེན་པ་ལྟར་གཏང་བར་བྱ་བའི་རང་གི་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་ཅོ་
སྟུམ་པ་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་མི་སྒྲོང་བའི་ཞིང་རྣམས་
ལ་འདི་དག་བདག་གི་སྒྱུ་པའི་པར་སྒྱུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བདག་གི་
དགོ་བའི་བཤེས་སོ་སྟུམ་པ་ཞིང་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་བསམ་པ་གསུམ་དང་
ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། པར་སྒྱུ་བསྐྱབ་པ་ལས། སྒྲོང་བ་མངོན་དུ་འོངས་ན་རྒྱལ་
སྐུ་དེས། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས་ནི་སྟེལ་བའི་བྱིར། །དེས་གཞན་
འདུ་ཤེས་བདག་ལ་བཞག་བྱས་ཤིང་། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདུ་ཤེས་དེ་
ལ་བསྐྱེད། །ཅེས་སོ།།

དངོས་པོ་རེ་རེ་གཏོང་བ་ལ་དགོས་པ་འདི་དང་འདིའི་བྱིར་གཏང་བར་
བྱའོ་སྟུམ་པའི་དགོས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་རྒྱས་པར་ནི་ལག་བཟང་
གིས་བྱས་པ་དང་པར་སྒྱུ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲར་བཤད་པའི་
ཞིང་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་དགོས་པས་སྒྱུ་འཛིན་བསམ་

བ་ཡིན་ལ། བསམ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ནི། གཞོད་བ་བྱེད་བ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་
དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ལ་སྒྲིང་རྗེའི་བསམ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བའི་
བསམ་བ་དང་། བན་འདོགས་བ་རྣམས་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བསམ་བ་བཞག་
ནས་སྐྱིན་པར་བྱ་བའོ། །ཞིང་རྣམས་ལ་འང་སེམས་སྟོམས་པར་བྱ་དགོས་
ཞིང་། སྐྱིན་བ་བཏང་བའི་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡང་སྒྲོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་སྐྱག་བསྐྱལ་བའི་ཞིང་ལ་བཅེ་
བར་བྱ་སྟེ། ཟླ་བ་གྲགས་པས། སྐྱིན་གང་སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ། །སྒྲོད་དམ་
སྒྲོད་མིན་དེ་དག་ལ། །མཉམ་པར་སེམས་སྟོམས་པས་གཏོང་བའི། །སྐྱིན་དེ་
སྐྱིན་བ་པོ་ལས་དག །བཅེ་བས་སྐྱིན་དང་སྐྱིན་པའི་འབྲས། །གཉིས་ཀའང་
ཅིག་ཅར་དོན་གཉེར་ལ། །གཏོང་བའི་སྐྱིན་གང་སེར་སྣ་མེད། །དེ་ནི་དམ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས། །ཞེས་བ་དང་། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྒྲོད་བ་
ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་དམན་དང་པོངས་བ་རེ་བའི་བསམ་ལྡན་མཐོང་
ན་ཡང་། །བཅེ་མེད་འབྲས་བྱ་འདོད་པས་སྒྲོད་གཞན་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་
འཆོལ་བ། །བསམ་བསྐྱབ་དེ་ནི་སྐྱིན་བ་བྱེད་ཀྱང་སྒྲོང་བ་དག་དང་མཚུངས་
སོ་ཞེས། །དེ་སྦྱད་ཁྱོད་ནི་ཐུགས་རྗེས་སྒྲོང་བ་རྣམས་ལ་སྐྱིན་པར་བཞེད་ལ་
ཞུགས། །ཞེས་སོ།

བསམ་བ་ཅི་འདྲ་བ་སྤངས་བ་དགོས་པ་ལ། ལྷ་ངན་མཆོག་ཏུ་འཇིན་
པའི་བསམ་བ་མེད་པ་ནི། སྐྱིན་བ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་དོ་སྟམ་བ་དང་། གཞོད་
འཆེའི་སྐྱིན་པས་ཆོས་སུ་འགྱུར་དོ་སྟམ་བ་དང་། དགེ་མཆོན་དང་བྱ་ཤེས་

དང་སྒྲིན་ཏེ་སྒྲིན་པ་དང་སྒྲིན་པ་རྫོགས་པ་ཅམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྱལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྒྲིན་ནས་མི་སྒྲིན་པའོ།
 ཁེངས་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། སྒྲོང་བ་པོ་ལ་བརྟམས་པ་དང་། གཞན་ལ་
 འགྲན་པ་དང་། གྲིན་ནས་ཀྱང་བདག་ནི་གཏོང་པོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དེ་
 ལྟ་མིན་ནོ་ཞེས་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པའོ། །ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་རྣམ་པར་དག་
 པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྒྲིན་པ་གཏོང་བའི་ཆེ་སེར་སྣ་ཅན་
 རྣམས་ལ་མི་དད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེས་ཀྱང་ཁོང་ཁོ་བསྐྱེད་ནས་དཔྱལ་བར་
 འགྲོ་བས་སྒྲིན་པ་ལ་སྐྱིབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བའི་
 ཆེ་ཡང་ཚུལ་འཆལ་ལ་མི་སྒྲིན་པ་སྐྱས་པས་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མི་དད་པར་བྱེད་
 ཅིང་མ་དད་པ་དེས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་དང་། བཟོད་པ་སོགས་ལ་གནས་ནས་
 དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་ལ་མི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 ཡས་པར་བསྟོད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་དང་སྒྲོ་གྲོས་ཆེ་
 བའི་ཆེ་ན་བདག་བསྟོད་མ་མཛད་ལ། །འགྲོ་བ་ཡོན་ཏན་ཆུང་བ་གཞན་རྣམས་
 ཀྱང་ནི་མཐོན་པོར་བཀྱར་བར་གྱུར། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ལ་གནས་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་
 སྟོད་པ་ཉེས་པ་ཆུང་དུ་འང་བཟུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །རྟེན་པའི་བསམ་པ་
 མེད་པ་ནི། སྒྲིན་གྲགས་འོང་དུ་རེ་ནས་སྒྲིན་པ་མིན་པའོ། །ཁྱུ་མ་པའི་བསམ་
 པ་མེད་པ་ནི། སྟེར་བའི་སྒྲོན་ནས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་ཞིང་སྒྲིན་པའི་ཆེ་དང་བར་
 བྱེད་ལ་གྲིན་ནས་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཤིན་

དུ་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ཐོས་ནའང་ཡིད་ཁུམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང་བདག་ལ་ཁྱད་དུ་
གསོད་པར་མི་བྱེད་པར་སྒྲོ་བ་སྤེལ་བའོ། །རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པའི་བསམ་པ་
མེད་པ་ནི། དག་གཉིན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་སྒྲུམས་
པའི་སྒྲིང་རྗེས་སྒྲིན་པའོ།།

ལན་ལ་བསྟ་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། བ་ཤོལ་པོས་པན་འདོགས་སུ་
རེ་ནས་གཏོང་བ་མིན་པ་སྟེ། སྒྲེ་བོ་རྣམས་བདེ་བས་པོངས་པ་དང་སྤེད་པའི་
མེས་ཆིག་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་སེལ་བའི་མ་ཐུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱག་བསྐྱལ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་སྒྲིན་ལ་བསྟ་བའི་བསམ་པ་མེད་
པ་ནི། བྱི་མ་ལ་ལོངས་སྒྲོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ལ་རེ་
བ་མེད་དེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་དང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལ་པན་ཡོན་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བྱ་དེ་དག་
ལ་རེ་བ་འགོག་པ་མིན་གྱི། སྤིད་པའི་ལུས་དང་ལོངས་སྒྲོད་ཅུམ་ལ་ཐོབ་བྱར་
འཛིན་པ་འགོག་པའོ། །གཞན་ཡང་སྒྲིན་པ་བཏང་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་གྱིས་
གཏོང་པོད་ཅན་དུ་ཤེས་ནས་བཀྱར་སྟེ་བྱང་ན་སྒྲུམ་དུ་ལོག་འཛོའི་བསམ་
པ་མེད་པ་དང་། དབུལ་པོར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་མི་སྒྲིན་པ་དང་། སྒྲོང་བ་
པོ་ལ་བསྐྱ་བའི་བསམ་པ་དང་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་ཁྲོས་པ་དང་སེམས་རྣམ་
པར་གཡེངས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོང་བ་པོའི་ལོག་སྐྱབ་སྒྲུ་ཆོགས་གྱིས་སྒྲོ་བ་
མེད་པ་དང་རང་བསྐྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོང་བ་པོའི་སྒྲོན་མཐོང་ཡང་གཞན་
ལ་སྒྲོག་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཁ་བྱང་དུ་མི་བྱབ་པར་སྒྲིན་

པ་སོ་སོ་ལས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་ནས་སྒྱུ་ལ་པའོ།།

ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་སྒྱུ་ལ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྒྱུ་ལ་པ་ཇི་འདྲ་བས་མི་
 གཏོང་བ་ནི། སྒྱུ་ལ་པའི་སྒྱུ་ལ་པ་བསྐྱུངས་ཏེ་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
 པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། ཆོས་སམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་མི་
 མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། སྒྱུ་ལ་པའི་ཅམ་སྒྱུ་ལ་པ་
 ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལས་སྒྱུ་ལ་པ་དམ་པའམ་ཉུང་དུ་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱུང་
 གོན་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། དུས་གཅིག་ཏུ་གྱུ་ལ་པས་ཆོག་པ་ལ་བསྐྱུངས་ཏེ་ཉུང་དུ་ནས་
 སྒྱུ་ལ་པ་དང་། རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ན་གཞན་གྱི་བྱ་དང་ཆུང་མ་སྒྲོགས་ཏེ་སྒྱུ་
 ལ་པ་དང་། པ་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ནན་གྱིས་སྐྱུངས་ཏེ་གཞན་ལ་
 སྒྱུ་ལ་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་གྱིས་སྒྱུ་ལ་པ་གཏོང་
 བ་དང་། རང་ཉིད་སྒྲོམས་ལས་སྒྱུ་ལ་པ་དམ་དེ་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་།
 སྒྱུ་ལ་པ་ལ་སྒྲོད་པས་འབྲུ་བ་དང་བྱར་གྱིས་སྒྲོད་པའི་བསྐྱུང་བ་དང་དག་རྩལ་
 པོས་སྒྲ་བཀོང་བར་བྱས་ནས་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱིས་བཅས་པའི་
 བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བར་བྱས་ཏེ་སྒྱུ་ལ་པ་དང་། ལོངས་སྒྲོད་འབྲལ་ལ་ཇི་ལྟར་
 བྱུང་བ་བཞིན་དུ་མི་གཏོང་བར་ཡུན་རིང་པོར་བསགས་ནས་སྒྱུ་ལ་པ་ནི་སྤང་
 བར་བྱ་བའི་སྒྱུ་ལ་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་དོར་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱང་སེམས་
 གྱིས་བསགས་པའི་སྒྱུ་ལ་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ལོངས་སྒྲོད་
 ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྒྱུ་ལ་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་
 ལྟར་བསགས་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་གཏོང་བ་ལ་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་མེད་

པ་དང་། གསོག་པའི་རིང་ལ་ཡོ་བྱད་སྒོང་བ་དུ་མ་ཞིག་བྱིར་བཞེག་སྟེ་ཀུན་
ནས་མནར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ད་གཞོན་མ་སྒྲངས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྟེར་བའི་
བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱང་སར་གསུངས་པ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། དེའི་རིང་ལ་སེར་
སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོགས་ཀྱིས་དགོ་བའི་བྱ་བ་མང་པོའི་བར་གཅོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བལ་
ཆེར་བར་སྐབས་སུ་བརྒྱག་པར་འགྱུར་བས་མཐའི་སྟོན་པའང་མི་འགྱུབ་པར་
མཐོང་བའི་བྱིར་རོ།

སྟོར་བ་རི་ལྟ་བུས་བཏང་བ་ནི། བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་ཞིང་འཇུ་མ་
པ་སྒར་བྱེད་ལ་གསོང་པོར་སྒྲ་བ་དང་ལྟན་པས་ཞིང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་གྲུས་
པ་དང་རང་གི་ལག་གིས་དང་དུས་སུ་དང་གཞན་ལ་མི་གཞོན་པ་དང་དགའ་
སྤྱད་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་པས་སྟོན་པའོ། །དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི། བདེན་
པ་པོའི་ལེ་བྱ་ལས། རིམ་གྲོར་བགྱིས་ཏེ་བསྐྱེད་པས་ནི་གཉེན་ལ་སོགས་
པས་རིམ་གྲོ་བགྱིད་པར་འགྱུར། ལག་བདར་ཏེ་བསྐྱེད་པས་ནི་རིམ་གྲོ་བ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། དུས་སུ་བསྐྱེད་པས་ནི་དོན་རྣམས་དུས་སུ་འགྱུབ་པར་
འགྱུར། ཞེས་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོན་པར་བསྐྱེད་པས་ནི་ལོངས་སྟོན་
བཏྟན་པ་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར། མི་བདེ་བ་བཟོད་པས་བསྐྱེད་པས་ནི་འཁོར་
སྤོང་ཉེ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཛོད་ལས་ལག་བདར་ཏེ་
བྱིན་པས་ལོངས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོན་པར་གསུངས་སོ། །ལོངས་སྟོན་བཏྟན་
པས་ནི་ལོངས་སྟོན་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མི་ཆོད་ཅིང་མེ་ལ་སོགས་པས་

མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་མཛོད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །གཞན་ཡང་
 གཞན་གྱི་སྒྱུ་ལྟུང་པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བ་ནི། རང་ལ་ཡོ་བྱད་ཡོད་ན་སེར་
 ལྷ་ཅན་ལན་འགའ་ཡང་སྒྱུ་ལ་གཏོང་མ་སྤོང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྲིམ་དུ་སོང་ནས་
 མགུ་ཞིང་བག་ཐེབས་པར་བྱས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་ངའི་གན་ན་ཡོ་བྱད་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་ཡོད། དེང་སྒྱུ་ལྟུང་པའི་ཕར་སྒྱུ་རྫོགས་པའི་བྲིས་དུ་སྤོང་བ་པོ་འདོད་པས།
 བྲིས་སྤོང་བ་དང་ཐུད་ན་བསྐྱོག་སྟེ་མ་གཏོང་བར་ཡང་ན་ངའི་ཁོར་ལས་ལོངས་
 ལ་དེ་དག་ལ་བྲིས་ཅིག །ཡང་ན་དེ་ངའི་ཐད་དུ་བྲིས་དེ་ཤོག་ཅིག །ངའི་སྒྱུ་
 ལ་ལ་ཡི་རང་བའང་གྲིས་ཤིག་ཅིས་བསྐྱོལ། །དེས་ཀྱང་ཁོར་གོད་པ་མེད་ཅིང་
 དགའ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་སེར་ལྷའི་བྲི་མ་བསལ་
 བའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་གྲིས་གོམས་པ་ལས་རང་ཉིད་གྲིས་ཀྱང་
 ཁོར་ཉུང་དུ་སྟེར་ཞིང་མ་ཆགས་པ་ཆུང་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིང་དང་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་འཛོལ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཁན་སྟོབ་དང་སྟོབ་མ་
 དང་གྲོགས་བརྟམ་ཆགས་ཅན་གཏོང་མི་རྒྱས་པའམ་དེ་མིན་ཀྱང་ཡོ་བྱད་
 མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་བྲིས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒྱུ་ལ་བྱེད་དུ་
 འཇུག་ཅིང་རང་ཉིད་མི་བྱེད་དོ། །འདིས་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་མང་
 པོ་བསྐྱེད་ལ། གཞན་ཁ་ཅིག་གི་ཉོན་མོངས་བརྟལ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་ཆོས་
 འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་བསྐྱུས་པ་དང་སྒྲིན་པར་བྱས་
 པར་ཡང་འགྱུར་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་རང་ལ་ཡོ་བྱད་མེད་ན་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་ཁོར་

བསྐྱབས་ཏེ་སྟེར་བ་དང་། ཡང་ན་དབུལ་པོ་དང་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྦྱིན་
འདོད་པའི་ཚེས་ཀྱི་གཏམ་གཞན་ལ་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་སྟོང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་
དད་པ་ཅན་འབྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་བྲིམ་དུ་གཏོང་བ་དང་རང་ཡང་དེར་སོང་
ནས་ཅི་རུས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་བྲོགས་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་སྦྱིན་
བྱའི་རྩ་ས་རྣམས་ལ་འདམས་ཏེ་བཟང་རིམ་ནས་སྟེར་བ་དང་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་
རྩ་ས་བཤམས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ།

དངོས་པོ་ལ་གཉིས། གཏོང་བ་དང་མི་གཏོང་བའི་དངོས་པོ་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གང་བཏང་བ་
དེས་འབྲལ་དུ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ལ། སྤྱགས་
སུ་པན་པ་སྒྲིག་སྟོང་བའམ་དགོ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་འབྲལ་དུ་བདེ་བར་མི་
འགྱུར་ཡང་སྤྱགས་སུ་པན་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གཏང་བར་བྱ་
ལ། གང་བཏང་བ་དེས་འབྲལ་དུ་གདུང་བ་བསྐྱེད་ལ་སྤྱགས་སུ་གཞོད་པར་
འགྱུར་བ་དང་འབྲལ་བདེ་ཡང་སྤྱགས་སུ་གཞོད་ན་གཞན་ལ་གཏང་བར་མི་
བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ། རང་གི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་དང་། བྱའི་དངོས་པོ་
གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་དངོས་པོ་མི་
གཏོང་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན་དེ་ལས་སྒྲོག་པ་རྣམས་གཏང་བྱར་ཤེས་པས་ཐོག་
མར་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། དུས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་གཏང་དུ་མི་རུང་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་ལྷན་ལ་སོགས་

པ་སེམས་ཅན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཏང་མོད་ཀྱང་། ལུས་ཀྱི་ཤ་ལ་
 སོགས་པ་སྒྲོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་བའི་སྒྲིང་རྩེ་
 ཆེན་པོའི་བསམ་པ་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོང་ཡང་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་
 བཏུས་ལས། གང་གིས་སྒྲོ་བར་འབྱུར་བའི་བཙོན་འབྲུས་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
 ཡིན་ཞེ་ན། གང་འདི་སྟོབས་ཆུང་བ་ལས་ལྷེ་བའམ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྩོམ་
 བའམ་མོས་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་རྣམས་བྱ་དཀའ་བའི་ལས་རྣམས་རྩོམ་
 པ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གི་ཤ་སྒྱུ་ལ་པ་སོགས་པ་སྟབས་ཀྱི་། །འདིས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་ལུས་བྱིན་བྱིན་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་
 སྒྲོང་བ་ལས་སྟོག་པར་བྱ་དེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སྒྲོ་བར་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཆུད་བའི་
 བྱིར། འབྲས་བུའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཆུད་བའི་བར་འབྱུར་དོ། །དེའི་བྱིར་འཕགས་
 པ་ནམ་མཁའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། དུས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་བདུད་
 ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོང་འབྲུག་ལས་ཀྱང་། སྒྲིང་
 རྩེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར། །ལུས་ནི་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །ཅི་ནས་འདི་དང་
 གཞན་དག་ཏུ། །དོན་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་རྒྱར་བཏང་དོ། །ཞེས་སོ། །

དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏང་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དགོས་པ་སྤྲོ་ཆེགས་ཀྱི་
 བྱིར་དུ་ལུས་མི་གཏང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྒྲོང་པའི་ལུས།
 །སྤྲོ་ཆེགས་ཆེད་དུ་གཞོད་མི་བྱ། །དེ་ལྟར་བྲས་ན་སེམས་ཅན་ཀྱི། །བསམ་
 པ་སྒྱུར་དུ་རྫོགས་པར་འབྱུར། །ཞེས་སོ། །རང་ངོས་ནས་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་

པ་སྒྲིབ་པའི་གོགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཞན་ངོས་ནས་ལུས་མ་བཟང་ན་སེམས་
ཅན་མང་པོའི་དོན་འབྱུང་པའི་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཆོ། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་
སྒྲོང་ཡང་མི་སྒྲིབ་ལ། སྒོག་གཙོད་སོགས་གཞན་དང་རང་ལ་གཞོད་པའི་ཉེས་
སྒྲོད་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོང་ན་ནི་རེ་ཞིག་ཅམ་ཡང་རང་ཉིད་གཞན་
ལ་སྒྲིབ་པར་མི་བྱའོ། །སྒྲོང་བ་པོའི་སྒྲོན་ས་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བ་ནི། བདུད་རིས་
ཀྱི་ལྷ་དང་དེས་བརྒྱམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཐོ་བཅམས་པའི་བསམ་
བས་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་སྒྲོང་ན་མི་སྒྲིབ་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ལ་གཞོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྒྲོན་པ་དང་སེམས་འབྱུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་ན་འང་མི་སྒྲིབ་ཏེ།
འདི་དག་ནི་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་བརྒྱལ་ཅམ་དུ་བྱད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་མ་བྱེན་ན་ལྟར་བ་མེད་པར་མ་བྱད་གྱི། བྱེན་ན་ལྟར་
བར་འབྱུར་བའོ། །དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲིབ་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསེས་ནས་གཏན་དུ་སྒྲིབ་པ་
དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱན་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་
གནས་སྐབས་དབང་བྱར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སོ། །

ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱིའི་
དངོས་པོ་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་དང་། ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་ལྷ་ལས། དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དཔེར་ན་རབ་བྱུང་དང་
བསྟེན་གནས་ཅན་ལ་ཕྱི་རྒྱའི་ཁ་བས་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲིབ་བྱའི་ཡུལ་གྱི་
སྒྲོན་ས་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བ་ནི། སྟོམ་བཙོན་ཅན་ལ་བས་སྟོམ་ལྷག་མར་བྱུར་

པ་སྒྱེར་བ་དང་། བཤའ་གཅི་དང་མཆིལ་སྒྲུབས་དང་སྒྲུག་པ་དང་ནྟག་ཁྲག་གིས་འབགས་ཤིང་གོས་པའི་བཟའ་བཏུང་སྒྱེར་བ་དང་། སྒྲོག་བཙོང་དང་ཤ་མི་བཟའ་ཆང་མི་འཐུང་བ་དང་དེ་དག་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྒྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གིས་འབགས་པ་སྒྱེར་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་ལེགས་པར་བཅའ་སྤྱད་ཅིང་དགའ་བར་གྱུར་ཀྱང་མི་མཛའ་བ་དང་གཞོན་སྒྱུན་དང་སྒྱུན་པོ་རྣམས་དང་དྲག་ཤུལ་གྱིས་གཞོན་པའམ་བྱས་པ་མི་གཞོ་བ་བརྗེད་ངས་པ་རྣམས་གྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་བྱ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་སྒྱེར་བ་དང་། བཟའ་བཏུང་མི་འཐོད་པ་དང་འཐོད་ཀྱང་ཆོད་མི་བེན་པར་སྒྲོང་བའི་ནད་པ་ལ་དེ་དག་སྒྱེར་བ་དང་། ཏ་ཅང་སྤེད་པ་ཆེ་ཞིང་འགྲངས་པས་ཁ་བས་བསོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྒྱེར་བ་དང་། ལྷ་སྒྱེགས་ཅན་སྒྲུན་ཀ་ཆོལ་བ་དང་སྒྲེགས་བམ་གྱི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲེགས་བམ་སྒྱེར་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་སར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདི་རྒྱས་པར་བྱང་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་གྱིས་བེན་པ་སྒྲོང་མོ་བ་གྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྱུན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་སྒྱུན་པའི་སྤྱིར་གཞན་དག་ལ་སྒྲོང་བར་བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་འདི་ཆོས་བབ་མོ་རྣམས་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་མོས་པར་བྱ་བས་སོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་

ཁོ་ནའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དམ་
པའི་ཆོས་སྟར་བཅོས་པའི་སྒྲེགས་བམ་མམ་སྟེ་སྒྲེགས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ཡི་གེར་འབྲིར་བཅུག་
ནས་སམ། བྲིས་བྲིན་པ་ལག་ན་བདོག་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དམ་གཞན་ལས་
བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲེགས་བམ་བྲིས་བྲིན་པ་ལག་ན་བདོག་པ་དེ་ཡང་བྲིས་
ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འབྲིར་གཞུག་པའམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱང་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་ཞེས་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་དག་ལའང་
ལེགས་པ་ཁོ་ནར་བསྐྱག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲེགས་བམ་མ་བྲིས་པ་སྟོང་བ་
ཞིག་ཡོངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལ་འདིས་སྟོང་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་
ཡོངས་སུ་ངེ་བར་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་བཅོངས་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟུང་པར་བྱའོ་
ཞེས་བེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གལ་ཏེ་སྒྲེགས་བམ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྟ་
གོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་སྒྲིན་པར་མི་བྱ་བར་རིན་བདོག་ན་རིན་
སྒྲིན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིན་མི་བདོག་ན་གཉིས་ཀ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟ་གོན་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཅི་ནས་
ཀྱང་དེ་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོང་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྒྲེགས་བམ་དེ་ཉིད་
སྒྲིན་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཞུང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་འབྲི་བར་འདོད་
པའི་བྱིར་སྟོང་བ་ལ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གཞུང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་
འབྲི་བར་འདོད་པ་ལ་རི་སྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུང་འབྲིང་འབྲི་བར་འདོད་པ་ལའང་

དེ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་འདྲི་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་སྒྲོང་
 བ་ལ་མ་གྱིན་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
 ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རང་ཉིད་སྒྲེགས་བཅ་གྱི་དགོས་པ་
 བསྐྱབས་བྱིན་པའང་མིན་ལ་དེ་ལ་སེར་སྒྲུའི་དྲི་མ་ཡང་མེད་པའི་ཆེ་ཤེས་པར་
 འདོད་ནས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲེགས་བཅ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་བའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲིན་པ་ནི་དགོས་པ་གསུམ་གང་
 རུང་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིང་ཡིན་ན་མ་གྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་སྒྲི་མ་གཉིས་ལྟག་པོ་
 ཡོད་ཀྱི། བྱིན་པ་ལ་ལྟག་པོ་མེད་པའི་སྒྲིང་དང་། དགོས་པ་དང་པོ་བསྐྱབ་མི་
 དགོས་པའི་སྒྲིང་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་ལ་སེར་སྒྲུའི་དྲི་མ་མེད་པས་སེར་སྒྲུའི་
 ཉོན་མོངས་བསལ་མི་དགོས་པ་དང་། མ་གྱིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མང་དུ་
 མཐོང་ལ་བྱིན་ན་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་གྱིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སྒྲིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱབས་པས་སེམས་
 ཅན་འདི་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི་བྱིན་
 ན་འདི་གཅིག་ལུ་དགའ་བ་ཅུ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་རོ། །བྱང་སར་དགོས་པ་ཆེ་
 རུང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོད་འཇུག་ལས་གྱང་། རུང་དུའི་སྒྲིང་དུ་ཆེ་མི་
 བཏང་། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་གྱིན་ན་ཉེས་པ་མེད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་
 སྒྲིན་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ཁྱོད་ལ་མི་སྒྲིན་ནོ་ཞེས་ཆིག་བརྒྱང་པོས་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་གྱི། ཐབས་མཁས་པས་བརྟེན་སྤྲད་ནས་གཏོང་བའོ། །ཐབས་མཁས་པ་
 ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་སྒྲོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་

བྱང་སེམས་ལ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་པས་བསྐྱོས་ཏེ། དཔེར་ན་
དགེ་སློང་གིས་མཁན་སློབ་ལ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བརྟགས་བྱས་
ནས་བསྐྱོས་ཏེ་འཆང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོས་པས་ཡོ་བྱད་བསམགས་པ་
ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་བསོད་
ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་ལོ། །དེས་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བཅོལ་བ་དང་འདྲ་བར་འཆང་ངོ། །གལ་ཏེ་སློང་བ་
པོ་འོངས་ཤིང་ཡོ་བྱད་དེ་ཡང་དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་མ་བཟང་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་མེད་
དོ་སྟུང་དུ་བྱས་ནས་སྟར་ལ། འོས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་བརྟགས་ཀྱིས་ཆོ་ག་
བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་བསྐྱོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཞིན་བཟང་། འདི་ནི་གཞན་
ཀྱི་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ལ་ངས་སྒྲིབ་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་ཆོག་འཇམ་པོས་གོ་བར་
བྱེད་དོ། །ཡང་ན་སྟེགས་བམ་དེའི་རིན་ཉིས་འགྱུར་རམ་སྟུང་འགྱུར་དུ་སྒྲིབ་
ཏེ། ཅི་ནས་ཀྱང་དེས་བྱང་སེམས་ལ་འདི་སྟེད་པ་ཆེ་ནས་མི་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་
ཀྱི། སྟེགས་བམ་འདི་སྒྲིབ་པའི་དབང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་སྟུང་དུ་འགྱུར་
བ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལོ།

དངོས་པོའི་སློན་ནས་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རང་གི་པ་མ་དང་སྟོག་
ཆགས་དང་བཅས་པའི་བཟའ་བརྟུང་དང་། བརྟའ་མ་སྤྲད་པ་དང་སྤྲད་ཀྱང་
སྟེར་བ་ལ་མི་མོས་པའི་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་དང་བྱ་དང་
ཆུང་མ་སྤྲིད་ལོབས་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མི་ལྟ་བུ་ལོ། །འདི་བྲན་གྱི་དོན་དུ་མི་

སྒྲིན་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བར་སྒྲིན་པས་དངོས་པོའི་ནང་དུ་
བགྱངས་སོ། །བྱང་སའི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་བར་ནི། ཚོས་གོས་གསུམ་
དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་ལྟག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་
རྣམས་ལ་སེར་སྒྲིན་པས་མ་མེད་ཅིང་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་
ཡིན་ན་སྒྲིན་པ་ལ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ཚོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོ་
བྱད་ལྟག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྒྲིད་དང་
བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་འགྱུར་བ་དག་གལ་ཏེ་
སྒྲིན་པ་མོ་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་འདོད་
པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་པར་མི་བྱེད་ནའང་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་
པ་ལས་ནི། ལྷ་རིའི་བྲ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོས་གོས་གསུམ་
ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་སྒྲིན་པ་པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་གྱུར་ན། དེས་འདོད་པ་
ཆུང་བ་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཚོས་གོས་གསུམ་བྱིན་ན་
ནི་བྱང་སེམས་རབ་བྱང་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དགོས་པའི་སྒྲིན་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རང་ངམ་གཞན་ལ་གཞོད་
པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིན་པ་ལ་དུག་དང་མཚོན་དང་མེ་དང་ཆང་སྟེར་བ་དང་། རན་
འགྲོར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གསོག་པའི་དགག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་དགའ་ཞིང་ཅིང་མོ་ཅེ་

བའི་དངོས་པོ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྒྱིན་པ་དང་། རྒྱ་དང་ས་མདའ་ལ་སོགས་
པ་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པའི་བྱིར་དུ་སྒྲོབ་པ་དང་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྒྲོབ་པ་
དང་སྒྱིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིས་ནི་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སྟོག་དང་ཡོངས་སྒྲོང་
ལ་གཞོན་པ་བསྐྱུལ་བའི་བྱིར་དུ་དེ་དག་གི་མན་ངག་སྒྲོབ་པའང་མི་རུང་བར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྐུ་མ་མཁ་གཤེར་ལ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་
ལ་གཞོན་པ་བསྐྱུལ་བའི་བྱིར་དུ་ས་སྟོགས་དང་རྩ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྒྱིན་པ་
དང་ཡུལ་མི་དེའམ་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བསྐྱུལ་བའི་བྱིར་དུ་རྒྱལ་སྤིང་སྒྲོང་བ་
ལ་དེ་དག་སྒྱིན་པ་དང་མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་དེའི་དབྱ་སྟེར་བ་
ལྟ་བུ་ལོ།

བྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ནི། རྟེན་དེ་ལ་སྒྲོན་པས་མ་བཀག་པའི་
དུས་དང་གང་ཟག་དེ་ལ་སྒྱིན་པར་བྱ་བ་གཏོང་བ་དེ་མི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་
དེ་དང་འཆམ་པ་ཡིན་ན་སྟེར་དགོས་པ་དང་། རྟེན་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལས་
སྟོག་པ་སྟེགས་བཅ་ལ་སེར་སྒྱ་དང་ལྗན་པ་ཡིན་ན་སྟེགས་བཅ་ཀྱི་བྱ་བ་
བྱས་མ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲོང་བ་པོ་ཤེས་འདོད་ཅན་ལ་སྒྱིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེ་
གཉིས་པ་ཡོད་ན་དེ་སྟེར་དགོས་ལ་མེད་ན་དཔེ་འབྲི་བའི་རིན་སྟེར་དགོས་
སོ། །དེ་ཡང་མེད་ན་བདག་གིས་འདི་བྱིན་པས་ཆེ་འདི་ལ་སྐྱགས་པར་བྱུར་
ཀྱང་སྒྲ་ཡི། སེར་སྒྱ་དང་དུ་སྒྲང་བར་མི་བྱའོ་སྒྱུ་དུ་བསམས་ལ་ངེས་པར་
སྒྱིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་རྒྱལ་
པོ་བྱེད་པའི་ཆེ་གཞན་ཀྱི་བྱ་དང་རྩང་མ་ལ་སོགས་པ་བདག་པོ་དང་ཁ་སྐུལ་

ནས་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་ཡང་གོང་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲིན་
 འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་དགའ་ཅིང་གི་དངོས་པོ་དང་
 གཞན་ལ་མི་གཞོད་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་། སློག་ཆགས་ལ་མི་གཞོད་ན་
 སློག་ཆགས་གནས་པའི་སྐྱམ་དང་གཤེར་གི་ས་སྤྱོགས་དང་སློག་ཆགས་
 མེད་པའི་བཟའ་བཏུང་རྣམས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲིན་དགོས་ལ། རང་ངམ་གཞན་ལ་
 བན་པའི་སྤྱིར་དུ་སྒྲོང་ན་དུག་དང་མཆོན་དང་མེ་དང་ཆང་ཡང་སྒྲིན་འོ། །དེ་
 ལྟར་བཅད་བཅད་སྒྲིན་པའི་ཆེ་སྒྲོང་བ་པོ་བཟེན་པ་དང་འབྱོར་པ་ཅན་གཉིས་བྱུང་
 བ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དང་པོ་ནས་སྒྲོང་བ་པོ་དེ་གཉིས་བྱུང་ན་གཉིས་
 ཀའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་རྒྱས་ན་ནི་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་བསྐྱང་བར་བྱ་ལ།
 མ་རྒྱས་ན་ནི་བཟེན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྐྱམ་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་
 བས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་སྒྲོང་མ་རྒྱས་པའི་ཆོ། བཞིན་
 བཟང་། ངས་ཡོ་བྱད་འདི་དང་པོ་ནས་བཟེན་པ་འདི་ལ་བསྐྱོས་ཟིན་པས་ཁྱོད་
 རོ་བསྐྱོག་གོ་སྐྱམ་དུ་མ་སེམས་ཤིག་ཅེས་ཆོག་འཇམ་པོས་གོ་བར་བྱས་ནས་
 འབྱོར་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་པ་ལ་
 སྒྲོབ་ཚུལ་འདི་དག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ལ་
 ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་བས་བྲིས་པ་སྟེ། དམིགས་བསལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་
 བྱང་སེམས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ།

གཉིས་པ་གཏོང་བར་མ་རྒྱས་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྒྲོང་བ་པོས་བསྐྱངས་
 པའི་ཆེ་སེར་སྐྱས་འོན་ན་འདི་སྐྱམ་དུ། དངོས་པོ་འདི་དང་བདག་གཞོན་མི་བ་

བར་འབྲལ་ཏེ་འདིས་ཀྱང་བདག་འདོར་བདག་གིས་ཀྱང་འདི་འདོར་རོ། །དེས་
ན་འདི་བཏང་ལ་ཡིད་དགའ་བ་དང་སྙིང་པོ་སྦྲངས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་བྱའོ། །
འདི་བཏང་ན་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ནོར་ལ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འགྲོད་
པ་མེད་ལ་དགའ་ཞིང་རངས་པ་སྐྱེའོ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསམས་
ཀྱང་གཏོང་མ་རྒྱས་ན། བདག་ནི་ད་དུང་མཐུ་ཚུང་ཞིང་དགོ་ཙམ་སློན་ཏེ་ཐེག་
ཆེན་ལ་ལས་དང་པོ་བ་དང་མི་གཏོང་བའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་བ་དང་ཉི་
བར་ལེན་པའི་ལྟ་བ་དང་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པ་ལ་གནས་པ་ལགས་
ཀྱིས། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་བཟོད་པར་མཛད་ཅིང་གདུང་བར་མི་མཛད་དུ་གསོལ།
ཇི་ལྟར་བྱོད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་
དེ་ལྟར་བདག་གིས་བགྱེའོ། །ཞེས་སློང་བ་པོ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་
གོ་བར་བྱ་བར་དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་པན་
ཚུན་དུ་མ་དད་པའི་ཉེས་པ་གཞན་སྤང་བའི་བྱིར་ཡིན་གྱི། སེར་སྒྲའི་ཉེས་
པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ལ་སེར་སྒྲ་སྤྲད་པར་བསྐྱབ་བརྟུས་
ལས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱས་ན་སེར་སྒྲས་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་
བའི་པམ་པ་ཁེགས་པ་འདྲའོ། །པར་བྱེན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྟེ་སློང་
བ་མཛོན་དུ་འོངས་གྱུར་ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཚུང་སྐྱིན་པར་མ་རྒྱས་ན། །ཅི་
ནས་སློང་བ་དམའ་བབ་མ་གྱུར་པར། །འཇམ་པའི་ཆིག་གིས་དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་
བཞོ། །བྱིན་ཆད་སློང་བ་དུང་དུ་འོངས་གྱུར་ན། །ཅི་ནས་ཡི་ཆད་དམའ་བར་
མི་འགྱུར་བར། །འཇུངས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་རྣམ་པར་བསལ་བར་བྱ། །སྟེད་པ་

ཡོངས་སུ་སྤངས་ཕྱིར་ནན་ཏན་བྲ། །ཞེས་སོ།།

སྒྱུ་པ་འཛིན་གཤམ་གྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ། གཤམ་ནི་བསྐྱུ་བ་ལས་
འབྱུང་བ་ལྟར་བཞི་སྟེ། མ་གྲོམས་པ་དང་། རྒྱུད་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། འབྲས་
བྱ་མ་མཐོང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྒྱུ་པར་བྱ་བའི་རྩ་ས་ཡོད་བཞིན་དུ་
སྤོང་བ་པོ་ལ་སྒྱུ་མི་འདོད་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་པ་འདི་ནི་བདག་
སྤོན་སྒྱུ་པ་ལ་གྲོམས་པར་མ་བྱས་པས་ལན་པར་ངེས་སོ་སྟེ། ལྟར་དུ་སྐྱུར་བར་
རིག་པར་བྱས་ནས། ད་ཡང་སྒྱུ་པ་མ་བཏང་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལའང་སྒྱུ་པ་
ལ་མི་དགའ་བར་འབྱུར་རོ་སྟེ། ལྟར་དུ་སོ་སོར་བཏགས་ཏེ་སྒྱུ་པར་བྱེད་ཀྱི། མ་
གྲོམས་པའི་ཉེས་པའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་ཏ་
ཅང་ཆུངས་པ་ལ་བཏྟེན་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་
ནི། འདི་སྟེ། ལྟར་དུ་བདག་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆེ་པ་རོལ་ལ་པན་མ་བཏགས་
པར་སྤོན་གྱི་ལས་སམ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱུར་པས་བཀྲེས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའོ་དགའ་བ་མང་པོ་སྤྱོད་ན། གཤམ་ཏེ་གཞན་ལ་པན་
བཏགས་པ་ལ་བཏྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆེ་འདིའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའི་དེས་བདག་འཆི་
ཡང་བདག་ལ་ནི་སྒྱུ་པ་ཁོ་ན་ལེགས་ཀྱི་སྤོང་བ་པོ་ཕྱིར་བསྐྱོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སྤྱོད་དེ་མེད་ཀྱང་སྤོང་རྩེ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཅུ་མ་གྱིས་འཆོའ་
སྟེ། ལྟར་དུ་བསམས་ནས། ཡོངས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའི་དེ་དང་དུ་སྤངས་ཏེ་སྒྱུ་པར་
བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྱུ་པའི་རྩ་ས་ཞིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་མཆོག་
ཏུ་བྱུར་པ་ལ་ཆགས་ནས་སྤོང་བ་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་

གཉེན་པོར་ནི། ཆགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་སྤྱར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་བདག་
སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ལ་བདེའོ་སྙམ་དུ་འདུའེས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་འདི་ནི་བྱི་
མ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འེས་ནས་དེ་སྤངས་ཏེ་དངོས་པོ་
དེ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལ་བཏེན་ནས་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་མ་མཐོང་བར་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་པན་
ཡོན་ལ་བལྟས་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་སྦྱེ་བ་སྦྱེ། དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་
པ་དེ་སྤྱར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་
ནས་འཛིག་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་འཛིག་ཅིང་འབྲལ་བར་བལྟས་
ནས་སྤྱིན་པ་གང་གཏོང་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་
བྱེད་པའོ། །ཡོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་སྤྱིན་ཙམ་ལ་བལྟ་བ་ནི། རིན་
གྱི་བྱིར་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་ཆོང་པ་
ལ་ཁེ་ཙམ་ཐོབ་གྱི་བསོད་ནམས་མི་འཐོབ་པ་བཞིན་དུ། ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་
ཐོབ་གྱི་ཐར་པ་ནི་མི་འཐོབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འདིར་བྱིན་པ་ཡི་སྤྱིན་པ་
ལ། །འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་འབྱུར་ཞེས། །ལེན་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་
ནི། །ཆོང་སྤོགས་བཞིན་དུ་སྤྲད་པར་འབྱུར། །ཞེས་སོ།

གཉེས་པ་བསམ་པ་ཙམ་གྱི་སྤྱིན་པ་ནི། དབེན་པར་སོང་སྟེ་ཡིད་ནང་དུ་
བསྐྱེས་ནས་བསམ་པ་དག་ཅིང་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་དང་བས་སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྟོག་པས་སྤྱུལ་ནས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་བྱིན་པར་མོས་པ་བྱེད་པའོ། །དེས་ཆོགས་ཆུང་དུས་བསོད་

ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་
རབ་ཅན་གྱི་སྒྱུ་ལ་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །འབྱོར་པ་དང་མི་ལྡན་པས་
འདི་བྱ་བར་ལག་བཟང་གིས་ཁྱེས་པ་ལས་གསུངས་ཀྱང་འབྱོར་ལྡན་གྱིས་
ཀྱང་བྱར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལོངས་སྤྱོད་མེད་པའི་ཆེ་སྒྱུ་ལ་ཇི་ལྟར་
བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྒྱུ་ལ་རྣམས་ནི། ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་
ས་ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཡིན་གྱི། ས་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་
ལོངས་པ་མི་སྤིད་དེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཇི་
སྤིད་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དེ་དག་མེད་
དེ། མི་བདོག་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྒྱུ་ལ་སྒྱུ་ལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུས་ངན་སོང་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་རབས་ཐམས་
ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་
ས་མཐོན་པོའི་སྒྱུ་ལ་ལ་སྒྲོབ་ཚུ་ལ་རྣམས་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་
བ་དང་། སྤར་བ་འད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྱུ་ལ་གཏོང་ལ་ད་ལྟ་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་
གནང་བ་ཀག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོབ་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་བྱས་དང་ལོངས་
སྤྱོད་དང་དགོ་ཅ་ལ་སེར་སྤྱིའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་ཞིང་གཏོང་བའི་སྒྲོ་རི་རྒྱས་
སྤྱ་གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པ་ལ་དགའ་བ་

བསྐྱོམ་པ་དང་།

སློང་ཉལ་མ་སྤྲུངས་པ་ལ་ཡིད་གདུང་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉལ་
བྱས་ན་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ཉལ། ཆེ་རབས་གཞན་
དུ་ཆེ་གས་ཚུང་དུས་སྤྱིན་པའི་པར་བྱེན་རྫོགས་པར་བྲེད་ཀྱས་ཀྱི། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་དོར་ནས་བཞག་ན་ནི་ཆེ་འདིར་ཡང་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམས་
ཀྱིས་རྒྱན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་ལ། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་འང་འཇུག་སྤྱིང་མི་
འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་ངོ། །གཞན་ཡང་པར་བྱེན་བསྐྱས་པ་ལས། སྤྱིན་པ་དེ་འབྲེལ་
ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །དེ་འབྲེལ་སྤྱིན་པ་གཏོང་འདོད་དེ་མི་བཏང་། །འཇིག་
ཉེན་ནང་ན་གཏོང་འདོད་སེམས་ལྡན་པ། །གཏོང་བའི་ནང་ན་མཆོག་ཅེས་
རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉལ། སྤྱོད་པའི་ཉེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་རྗེས་སུ་བྲན་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སློན་ཞིང་སློན་ལམ་
འདེབས་པ་ནི་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་
དོན་བསྐྱས་པའི་གནད་དམ་པའོ།

གཉེས་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱེན་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ལྟ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། ཚུལ་ཁྲིམས་

གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་འི་ལྷ་ར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་གཞོན་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ཡིད་བྱིར་ལོག་
 པའི་སྤོང་སེམས་ནི་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཡིན་པས། སེམས་དེའི་གོམས་པ་གོང་ནས་
 གོང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་ཏུ་སེམས་ཅན་གཞོན་འཆེ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བཞོན་
 པའི་སྤོང་ནས་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཀྱི་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྷ་མ་ཡིན་ན་ད་དུང་སེམས་ཅན་རྣམས་གཞོན་འཆེ་དང་མ་བྲལ་བས་སྤར་
 བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཀྱི་པར་བྱིན་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་གྲུང་གཞོན་འཆེ་དང་བྲལ་བའི་བྱོགས་སུ་བཞི་བར་
 མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱི་རོལ་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཞོན་འཆེ་
 དང་བྲལ་ལམ་མ་བྲལ་ཡང་སྤྲ་ཡི། རང་གི་རྒྱུད་སྤྱིང་དུ་དེ་དག་ལ་གཞོན་པ་
 ལས་སྒོག་པའི་སྤོང་སེམས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཀྱི་ཉམས་
 ལེན་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་འཇུག་ལས། ཉ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ། །དེ་དག་གསོད་
 མི་འགྱུར་བར་བསྐྱད། །སྤོང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལས། །ཚུལ་བྱིམ་ས་པ་
 རོལ་བྱིན་པར་བཞུད། །ཅེས་སོ། །ཚུལ་བྱིམ་ས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་
 འདིར་གཙོ་བོ་སྤོང་བའི་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་སེམས་
 སུ་བཞུད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་སྤོང་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་དགེ་
 བཅུ་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་བཅུ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་དགེ་
 བ་བདུན་སྤོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྤོང་བ་བདུན་ཡིན་ཏེ།

འབྲུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་སྒྲིག་
པ་མི་འབྲུང་བའི་བྱིར་སེམས་ལ་ཡིད་གཅགས་པའི་མེ་ཞི་བས་བསིལ་བ་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རམ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པར་
བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོང་བ་བདུན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཅན་ནོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་མེད་པ་དང་ཡང་དག་
པའི་ལྷ་བ་ནི་དེ་དག་ཀྱན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་ཀྱན་ནས་
སྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་
ལམ་བཅུ་རྒྱུ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྷར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་བ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་
ལྷངས་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ལྷན་པར་བསྐྱབ་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་
བསྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་དུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པ་དང་ཉམས་ན་ངན་
འགྲོར་ལྷུང་བས། གཞན་གྱི་དོན་ལྷ་ཞོག་རང་གི་དོན་ཡང་མི་འབྲུབ་པའི་བྱིར་
དོ། །དེའི་བྱིར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྱོད་
བྱ་བ་ལ་སྟོད་པར་མི་བྱ་བར་བསྐྱང་སྟོམ་ལ་ཞིན་ཏུ་གིམས་དགོས་ཏེ། བར་
བྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་ལྷན་པར། །
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་དོན་གང་བརྩོན་པས། །རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོག་
མར་ཡོངས་སུ་སྤྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་མཐུ་ཡི་སྟོབས་ཀྱང་བསྐྱེད། །

ཅེས་དང་། ཚུལ་བྱིམ་ས་ཉམས་པས་རང་དོན་མི་བྱས་ན། །གཞན་དོན་ཚུལ་
ལ་མ་བྱུ་ཡོད་ག་ལས་འོང་། །དེ་བྱིར་གཞན་དོན་ལེགས་པར་བརྩོན་པ་ཡིས།།
འདི་ལ་རིམ་གྲོ་སློད་པར་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཇུག་ལྟོག་གི་གནས་རྣམས་
རིམ་ལྔར་བཅས་པ་ལྟར་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བར་
འདོད་པའི་སློ་བྱུགས་དག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས། མ་བསྐྱབས་
པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་སློ་ནས་
བསྐྱབ་འདོད་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་མི་བཟད་
འདིགས་པ་མཐོང་བྱ་ཞིང་། །སྤང་འོས་ཆུང་ཡང་རྣམ་པར་སྤང་བར་གྱིས། །
ཞེས་པ་ལྟར། ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་འདིགས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆུང་དུ་འང་
འབད་པས་སྤོང་བ་སྟེ། ཚུལ་བྱིམ་ས་ཀྱི་མི་མ་བྱུན་སྟེགས་ཀྱི་རགས་ཤོས་མི་
དག་བཅུ་ཉེས་དམིགས་རྣམས་སྤར་བ་འད་ཟེན་པ་ལྟར་བསམ་མོ།།

པན་ཡོན་ནི། སྤར་ཡང་བ་འད་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་དཔའ་བོས་གསུངས་
པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་རྩས་དགའ་རྒྱ་མི་ཡི་ཡོངས་སྟོད་དང་། །བདེ་མཆོག་
རོ་མཆོག་ལྷ་ཡི་ཕུན་སུམ་ཆོགས། །ཚུལ་བྱིམ་ས་རྒྱས་བྱུང་ཅི་ཞིག་ངོ་མཆར་
ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་ལས་བྱུང་བ་སྟོས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བ་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་
ངང་ཅན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་བསྐྱབ་པ་མཆུངས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། ཉེས་སྟོད་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙང་མ་འཕྲོག་

པ་དང་། རྒྱན་གཞན་ནི་ཉ་ཅང་གཞིན་པ་དང་ཉ་ཅང་རྒྱན་པ་ལ་བཏགས་ན་
འབྲས་ཀྱི་གནས་སུ་འབྱུང་བས་མི་མངོས་ཀྱང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་
རྒྱན་གཞིན་བར་མ་སུ་ལ་ལྡན་ཡང་ཐམས་ཅད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པས་རྒྱན་
ཀྱི་མཆོག་དང་། རྩི་བཟང་པོ་གཞན་ནི་རྩི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་ཡང་རྩི་ཕྱོགས་མ་
ཡིན་པར་མི་འགོ་བས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྩི་
ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་། ཆ་གདུང་སེལ་བའི་ཅ་རྒྱན་ལ་སོགས་
པའི་ལྷེ་གུའི་བྱག་པ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་འགལ་ཡང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་གདུང་
སྐྱོབ་པའི་བྱག་པ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་རྟགས་ཅམ་ལྡན་པར་འདྲ་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རྟོག་དང་ལྡན་པ་ནི་གཞན་
ལས་སུལ་དུ་བྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚུལ་བྲིམས་དེ་ནི་ཁྱད་པར་
ཐོབ་པའི་ལམ། །སྤྱིང་རྩི་དང་ཅན་རྣམས་དང་མཉམ་པར་བསྐྱབ། །ཡེ་ཤེས་
གཙང་མ་སུལ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །སྒྲིབ་བྲལ་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བའི་མཆོག་
ཅེས་བྲ། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་འོང་རྩི་བསུང་སྟེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་དང་མི་
འགལ་བྱག་པ་ཡིན། །ཆ་ལུགས་མཐུན་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ལྡན་གྱུར་ན། །མི་
ཡི་ནང་ན་དེ་ནི་འཕགས་པར་འབྱུང། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་གཙམ་གསག་
གི་ཆོག་མ་བརྗོད་ཅིང་འབད་ཚོལ་གྱིས་ཆོགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉེ་བར་
མཁོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་གིས་འདུ་བ་དང་། དྲག་པོའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་གས་
པ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་འདུད་པ་དང་། རང་གི་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
སུ་སྒྲོས་སུ་མེད་པ་དང་། སྤར་པན་མ་བཏགས་པ་དང་ངོ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོ་

ནམས་ཀྱང་རང་གིས་བྱམས་པ་དང་། ཀྱང་པའི་རྗེས་ཀྱི་ས་རྒྱལ་ཡང་ལྟ་དང་
མི་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་བོས་གཏུག་ཅིང་ཐོབ་པ་ནམས་མཆོད་པའི་ཞིང་དུ་འབྱེད་
བར་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནམས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།
ཆོག་ཏུ་མ་བཟོད་ཆོགས་སུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། །ཉམས་སུ་མཁོ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་
རིམ་གྱོ་འདུ། །བསྐྱེད་པ་མེད་པར་འཛིག་ཏེན་ཀྱན་འདུད་དེ། །ཆོགས་
མེད་མ་བསྐྱབས་དབང་ཕྱག་འཐོབ་པར་འགྱུར། །བཟོད་དུ་མ་འོས་རིགས་
སུ་འབྱུང་བ་དང་། །ཕན་ཞིང་དབེན་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་ཤིང་། །སྟོན་ཆད་མི་
བཤེས་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟན་པའི་སྤྱི་བོ་དེ་ལ་འདུད། །
ཀྱང་པས་བཀྲ་ཤིས་གྱུར་པའི་རྒྱལ་དག་ཀྱང་། །སྤྱི་གཙུག་དམ་པས་སྦངས་
ཤིང་ལྟ་དང་མི། །བྱག་འཆལ་མགོས་གཏུགས་ཐོབ་པ་ཀྱན་ཏུ་འབྱེད། །དེ་
སྤྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་རིགས་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པའི་མཁས་
པས། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་བསྐྱུང་འོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་
རང་གི་བདེ་ལ་བཀམ་པས་དྲལ་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། རང་དབང་གྱུར་པས་
ཉམས་སུ་བདེ་བ་དང་། །མཁས་པས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱན་ལྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྐྱུངས། །བསྐྱབ་པའི་གནས་ནམས་ཆང་བར་ཡོངས་རྫོགས་པས། །ཀྱན་
རྫོགས་བསྐྱེམས་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བསྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བསྐྱུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་རྣམས་ལོང་གིས་འཛིགས་པ་ཅམ་དང་ལྟ་དང་
མིའི་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཅམ་ལ་སྟོན་པ་བསལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཚུལ་གྲིམས་ལ་དགོད་པའི་བྱིར་དུ་བསྐྱབ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་
ཞིག་འཇིག་རྟེན་དཔག་ཡས་སེམས་ཅན་དག། མཐའ་དག་ཚུལ་གྲིམས་དག་
ལ་དགོད་མོས་ཤིང་། །འཇིག་རྟེན་པན་བྱིར་ཚུལ་གྲིམས་སྟེན་བྱེད་པ། །དེ་
ནི་ཚུལ་གྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་པར་གསུངས། །དེ་བས་ངན་སོང་འཇིགས་
དང་རྒྱལ་སྤིང་དང་། །མཐོ་རིས་སྤུན་སུམ་ཆོགས་ལ་སྟོན་བསལ་ཏེ། །ཚུལ་
གྲིམས་དྲི་མེད་ཡང་དག་བསྐྱབ་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་བཙོན་པས་
ཚུལ་གྲིམས་བསྟེན། །ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྟོམ་པའི་ཚུལ་གྲིམས་
དང་། དག་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་གྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་ཚུལ་གྲིམས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱང་སར་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་
ལ་གསུངས་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ལ་
གནས་པ་ཡིན་ན་ནི། བྱིམ་བའམ་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་
པ་དངོས་དང་དེ་དག་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྟོང་སྟོམ་ནི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་གྲིམས་
ཡིན་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོམ་ལྡན་ཡིན་ན་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅི་རིགས་པར་སྟོང་བའི་སྟོང་སྟོམ་ནི་སྟོམ་པའི་
ཚུལ་གྲིམས་སོ། །དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ནི། བྱིན་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་དག་བ་ལ་
དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེས་ཟིན་མི་ཉམས་པ་དང་
གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེལ་བར་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནི། སེམས་ཅན་

རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་
 རྣམས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ངེ་ལྟར་རིགས་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་
 རྒྱས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་འུའི་རྣམ་བཤད་དུ་བདག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་བྱིན་
 པས་དེ་ངེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་དགོས་སོ། །དེས་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་
 བཅས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་ལྡན་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་བྱུར་
 ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟོམ་པའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་དངོས་སམ་དེ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་འཇུག་ཕྱོག་
 བྱེད་པ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བས་དེ་ཉིད་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་མའི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་
 རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ནི་སྤྱད་
 པར་བྱེད་པ་དང་འབྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱམས་ཤིང་བསྐྱུངས་ན་དེ་
 ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་བསྐྱམ་ཞིང་བསྐྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་བསྐྱམས་
 ཤིང་མ་བསྐྱུངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་མི་བསྐྱམ་ཞིང་མི་བསྐྱུང་བར་
 འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
 ན་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་སྟམ་
 དུ་བཟུང་ནས་དེའི་འཇུག་ཕྱོག་གི་བཅས་པ་རྣམས་དོར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཞིག་ལ་སྟོབ་རྒྱ་ཡིན་པ་སྐྱད་ཟེར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གནད་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་པའི་
ཚུལ་བྲིམས་ནི། ཚུལ་བྲིམས་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སྤྱུ་ལན་དུ་
མར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
རྣམས་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་
གནད་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ནི། ཐེག་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པའི་
མི་དགོ་བཙུ་སྤོང་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཀྱན་སྤོང་ཅམ་ཡང་མི་རྒྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་
སྒྲོ་གསུམ་ཡང་དག་པར་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། བར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། མཐོ་
རིས་ཐར་པའི་བདེ་ལམ་གྱུར་བ་སྟེ། །ལས་ལམ་བཙུ་བོ་འདི་ལས་ཉམས་མི་
བྱ། །འདི་ལ་གནས་པས་འགྲོ་ལ་པན་བསམས་པའི། །བསམ་པའི་བྱུང་པར་
འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་འགྱུར། །དག་ལུས་ཡིད་རྣམས་ཡང་དག་བསྐྱམ་བྱ་བ།
།མདོར་བསྐྱུས་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཚུལ་བྲིམས་མ་
ལུས་འདུ་བའི་གཞི་ཡིན་པས། །དེ་བྱིར་འདི་དག་རྣམ་པར་སྦྱད་པར་གྱིས།
།ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷ་བ་བྲགས་པས་གྱང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་
པར་བྱིན་གྱི་སྐབས་སྤྱི་མི་དགོ་བཙུ་སྤོང་ལ་བཤད་ལ། ས་བཙུ་བ་ལ་སོགས་
པའི་མདོ་སྟེ་དུ་མར་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བས། ཐོག་མར་འདི་ལ་སྤར་ལྟར་སྒྲོམ་
སེམས་སྦྱངས་ན་ཚུལ་བྲིམས་ལྟག་མ་རྣམས་གྱང་བདེ་ལྷག་དུ་འབྱུབ་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་དག་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི། དམ་པ་བྱུག་ལྟར་དང་པར་བྱིན་བྱུག་
ལྟར་དུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། བར་བྱིན་བྱུག་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རང་ཚུལ་བྲིམས་

ལ་གནས་ནས་གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འགོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་
ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་བཞིན་པོ།

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མི་
ཉམས་ཤིང་རྩེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོན་པ་ལས་ལྡོག་
པའི་ཡང་མཆོག་ཡིན་ལ། ས་མཐོན་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་
སྤྱོད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བ་དང་། ལས་དང་པོ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལས་བརྩམས་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་རྣམས་ལ་བསམ་པ་ཐག་བས་ད་ལྟ་
ནས་སྤོབ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་མི་དགོ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་ཤེས་པ་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་སྒྲོམ་སེམས་མང་
དུ་བཏང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་གང་ཁས་སྐྱངས་པའི་རྩ་ལྟར་
རྣམས་ལ་སྒྲོམ་སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
བྱས་ན་བྱེད་པ་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བྱས་སྤྱི་བ་གཞན་དུ་འང་ཆོག་མ་ཆུང་དུ་
དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆུང་དུས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་རྫོགས་
པར་བྱེད་ཀྱས་གྱི། ད་ལྟ་དེ་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་ཉེས་
ལྟར་གིས་རྒྱན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱི་བ་དུ་མར་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤོབ་མི་ཀྱས་པར་འགྱུར་བས་ད་ལྟ་ནས་འབད་པར་བྱའོ།

བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལྟ།

བཟོད་པའི་ངོ་བོ། དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐབས། བཟོད་པའི་རབ་ཏུ་
དག་པ། དེ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཁྱེ་ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
གཞན་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལ་རི་མི་སྒྲུལ་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
བྱུང་བ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པ་ཞིན་
ཏུ་གནས་པའོ། །དེ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ཀྱང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི་ཞེ་སྤང་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་ཞུམ་ནས་སྤོ་ཞེ་བ་དང་། གསུམ་པ་
ནི་མ་མོས་ཞིང་མི་འདོད་པའོ། །དེ་ལ་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པ་ནི། རང་
གི་ཁྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཙམ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་མི་བསྐྱུན་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྟོས་མི་
དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་དང་། རང་གི་སེམས་བརྟལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་དགོས་པ་འགྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འདུག་ལས། སེམས་ཙན་མི་བསྐྱུན་
ནམ་མཁའ་བཞིན། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོངས་མི་ལང་། །ཁྱོ་བའི་སེམས་
འདི་གཅིག་བཙོམ་ན། །དག་དེ་ཐམས་ཙད་ཆོམས་དང་འབྲ། །ས་སྟོང་འདི་
དག་གོས་གཡོག་ཏུ། །དེ་སྟོང་གོ་བས་ག་ལ་ལང་། །ལྷམ་མཐེལ་ཙམ་གྱི་གོ་
བས་ནི། །ས་སྟོང་ཐམས་ཙད་གཡོགས་དང་འབྲ། །དེ་བཞིན་བྱི་རོལ་དངོས་
པོ་ལང་། །བདག་གིས་བྱིར་བསྐྱོག་མི་ལང་གིས། །བདག་གི་སེམས་འདི་
བྱིར་བསྐྱོག་བྱའི། །གཞན་ནམས་བསྐྱོག་གོ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི། སྒོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་
 ཞིག་བཅོད་པའི་པན་ཡོན་དང་མི་བཅོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་བཤད་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལ་པན་ཡོན་ནི། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་
 མ་ཁོ་ནར་བཅོད་པ་ལ་པན་ཡོན་དུ་བལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བཅོད་པ་ཅན་ནི་
 ཕྱི་མ་ལ་དག་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྲེ་བ་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
 བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འགྲོད་པ་མེད་པར་འཆི་
 བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་
 གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལྷ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་
 པན་ཡོན་དུ་བལྟ་བས་བདག་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བཅོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་བཅོད་
 པ་ཡང་དག་པར་འཇིག་དུ་འཇུག་ལ། བཅོད་པའི་བསྐྱགས་པའང་བཅོད་ཅིང་
 གང་ཟག་བཅོད་པ་ཅན་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། པར་ཕྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་དོན་འདོར་བའི་
 ཡིད་དང་ལྡན་པ་ལ། །ཚུལ་གྱི་དམ་པ་བཅོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །འཇིག་
 རྟེན་ལེགས་པ་ལྷན་སྐྱུ་ཆོགས་པ་དག། །ཁྱོ་བའི་སྐྱོན་ལ་བཅོད་པས་ཡོངས་
 སུ་སྐྱོབ། །མཐུ་ལྡན་རྣམས་གྱི་རྒྱན་གྱི་དམ་པ་སྟེ། །དགའ་བྱུང་ཚུལ་འཆང་
 རྣམས་ལ་སྟོབས་གྱི་ཕུལ། །གཞོད་སེམས་འགྲོག་གི་མེ་ལ་ཚུ་ཡི་རྒྱན། །འདི་
 དང་གཞན་ལ་གཞོད་དགྲ་བཅོད་པས་སེལ། །སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་བཅོད་པའི་གོ་
 ཆ་ལ། །མི་བསྐྱུན་སྐྱེ་བོའི་ཆོག་གི་མདའ་རྟགས་པས། །དེ་དག་བསྟོད་པའི་
 མེ་རྟོག་བཟང་གྱུར་ཅིང་། །གྲགས་པའི་སྤང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་

དང་། ཡོན་ཏན་མངོས་ལྡན་མཆོན་རབ་བརྒྱན་པ་ཡི། །གཟུགས་སྐྱབ་བཟོ་
ཡི་གནས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་སྐྱབ་གྱིས་གཞན་
དོན་ལས་མི་སྒྲོག་པ་དང་། དགོ་ཅ་དུ་མ་འཛོམས་པའི་ཁྱོ་བའི་དགྲ་ལས་
སྐྱོབ་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་མཐུ་ཆུང་དུ་ལའང་བཟོད་པས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་
རྒྱན་དང་། ཉོན་མོངས་གདུང་བར་བྱེད་པའི་དགའ་ཐུབ་པ་རྣམས་གྱི་སྐྱོབས་
དམ་པ་དང་། གཞོད་སེམས་གྱི་མེ་ཆེན་པོ་འཛོམས་པའི་ཆུའི་རྒྱན་དང་། མི་
བསྐྱུན་པ་རྣམས་གྱི་ལོག་སྐྱབ་གྱི་མདས་མི་ཕྱིགས་པའི་གོ་ཆ་དང་། གསེར་
གྱི་མདོག་ཅན་འགྲོ་བའི་མིག་དང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་གཟུགས་བཟང་པོ་སྐྱབ་
པའི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱགས་
པའོ། །སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་བསྐྱེམས་ཏེ་ཁྱོ་འཛོམས་པ། །དེ་ནི་
འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཟོད་པ་རྒྱན་ལྡན་དུ་བསྐྱེན་
ན་ནི་ཡིད་གྱི་དགའ་བ་མི་ཉམས་པས་ཆེ་འདིར་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་
ལ། བྱི་མ་ལ་ངན་འགྲོ་འགོག་ཅིང་བདེ་འགྲོ་བྱེད་པར་ཅན་དང་། མཐར་དེས་
ལེགས་སྟོར་བས་འདི་བྱི་ཀུན་དུ་བདེ་བའོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་
རྣམས་བཟོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་དེས་པ་ཤུགས་དྲག་
ལ་བརྟན་པ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

ཁྱོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ། མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། སྦྱོད་འཇུག་
ལས། བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེར་གཤེགས་མཆོད་ལ་
སོགས། །ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། །ཁོང་ཁྱོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་

པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་དཔའ་བོས་མཛད་པ་
 རི་ལྷ་བ་བཞིན་སྟོན་འཇུག་ཏུ་བཀོད་པར་སྒྲུང་ངོ། །འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་
 རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི། བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་
 པར་གསུངས་ལ། འཇུག་པར་ཡང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་བསགས་པའི་སྤྱོད་
 པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་སྤྱོད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པའི་དགོ་བ་རྣམས་ཁོང་
 ཁྲོའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་སྟེས་པས་ཀྱང་འཛོམས་པར་གསུངས་སོ།
 །ཡུལ་རི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཁྲོས་པ་དགོས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་དགོས་པར་
 འཆད་ལ། ཁ་ཅིག་ཡུལ་སྤྱི་ལ་བཞེད་པའི་སྤྱི་མ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་
 རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པ་ཡིས། །སྤྱོད་དང་ཁྲིམས་བྱང་དགོ་བ་བསྐྱལ་པ་
 བརྒྱུ། །བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛོམས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་
 པར་སྒྲུང་ངོ། །ཁོང་ཁྲོ་སྟེ་བའི་རྟེན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཁྲོས་ནའང་དགོ་ཙམ་
 འཛོམས་ན་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས་པར་
 འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཡུལ་དེ་བྱང་སེམས་སུ་ངེས་མ་ངེས་
 དང་། ཁྲོ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྟོན་མཐོང་བ་བདེན་མི་བདེན་ནི། སྤྱིར་བཤད་
 པ་ལྟར་གྱི་དགོ་བ་འཛོམས་པ་ལ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་དགོ་བའི་ཙམ་
 བ་འཛོམས་པ་ལ་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་མི་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས།
 འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱི་བའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྟོང་དག
 །དགོ་སྟོང་གིས་འདི་ལྟར་སྤྱི་དང་སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཆལ་ཏེ་སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་སྟོས། བཅུན་པ་དེ་ལྟར་

ལགས་སོ། །དགེ་སློང་དག །འདིས་ས་རི་ཅམ་ཞིག་ནོན་པའི་འོག་དཔག་ཆད་
བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ལ་ཐུག་པའི་བར་ན་བྱེ་མ་
རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་དུ་དགེ་སློང་འདིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱིད་
སྟོང་འགྱུར་དུ་ཡོངས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་
མོ་སྐྱར་བ་བརྟུང་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་དགེ་སློང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་ཟད་པ་དང་བསྐྱབས་པ་
དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། ཉེ་བར་འཁོར། རི་ལྟར་
ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ལ་མ་ཐུང་བ་དང་སྐྱས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ནི་ངས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར། དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་
བསྐྱབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་
འཁོར། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལའང་སེམས་གྱིས་གཞོན་པར་མི་བྱ་
ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་
འདོན་ནོ། །ཞེས་སོ།

དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་དོན་ནི། སྐར་གྱི་དགེ་བ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱར་
དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བཅོམ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་རྒྱང་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོན་
ལ་ཞེ་སྐད་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ད་གཞོན་སྐྱེན་དང་ཐུང་ན་
རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྱེན་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་

ཀྱང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤང་མི་རྒྱས་ན་ཉོན་མོངས་པས་ས་བོན་སྤང་བ་མི་
 སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གསུང་དོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་
 བོ་མ་ངེས་པར་སྤང་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉིན་པོ་སྟོབས་བཞེས་མི་དགེ་བ་
 སྤངས་པའི་དག་པའང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་། ད་གཅོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་
 ཀྱང་རྣམ་སྤྱོད་འབྱེན་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རང་གི་རྣམ་སྤྱོད་ཕྱང་
 རྣམ་ཟད་པའི་ལས་དགེ་མི་དགེ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་། ཕྱིན་ཆད་
 རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་རྣམ་སྤྱོད་དེ་འབྱུང་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་
 མོ་དང་བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མི་དགེ་
 བའི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ནའང་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་
 བ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་སྤྱར་བྱངས་པའི་ལས་གྱིས་འཁོར་བར་
 སྐྱེ་གང་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་མི་དགེའི་ལས་གང་སྟོན་ལ་སྤྱོད་
 པ་ངེས་རེ་ཞིག་ལ་ལས་གཞན་དེ་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་བཀག་ཀྱང་དེ་ཅུ་
 གྱིས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་འཛོམས་པར་བཞག་མི་རྒྱས་ཤིང་མ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་རྣམ་སྤྱོད་རྒྱང་བསྤངས་པ་ཅུ་དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་དོན་
 དུ་མི་རུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཐམས་ཅད་དགེ་རྩ་
 འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུང་དགོས་པར་འགྱུར་དོ།

དེས་ན་འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་ནི། སྤྱར་བཤད་པ་
 ལྟར་མི་དགེ་བ་སྟོབས་བཞེས་སྤངས་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་གཞོད་སེམས་
 གྱིས་དགེ་རྩ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀ་ས་བོན་ཉམས་པ་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་སྐྱུ་གྱུ་

མི་འབྱུང་བ་ལྟར། ད་གཏོང་རྒྱུན་དང་མཉམ་གཤིད་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་རྒྱས་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིག་པ་བསགས་པ་སྟོབས་བཞེས་
སྒྱུངས་པས་འདག་གྲང་ལམ་གོང་མ་སྟེ་བ་བྱལ་དུ་སོང་བ་མི་འགལ་བ་ལྟར།
ཁ་ཅིག་ལ་སྒྲིན་པ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་བསུངས་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་
སྟོང་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅོམ་ཡང་། གཏོང་
བ་དང་སྟོང་སེམས་ལ་གོམས་པའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་སྒྲར་ཡང་སྒྲིན་
པ་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་གྱི་དགོ་ཅ་སྟེ་སྒྲ་བ་འཛོམས་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་
ལ་ནང་གི་ཚུལ་བྱིས་ས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་
ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་བཅོམ་ནས། ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་སོགས་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་མི་འཛོམས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ལྷང་
བསྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མ་སྟེས་ན་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གིས་
ཛོགས་པར་བཟོད་རྒྱས་པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོང་ཁྱོད་བསམ་
པ་གཅིག་སྟེས་ན་ལམ་དེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་མ་བཏང་ཡང་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གི་
ཡུན་གྱིས་ལམ་བཟོད་པ་བྱལ་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་མི་དགོ་བ་འདག་
པ་ལའང་དེའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདག་མི་དགོས་པ་དང་འདྲ་བར།
དགོ་བ་བཅོམ་པ་ལའང་དེའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་མི་དགོས་
སམ་སྟམ་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་གལ་ཆེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ལྷང་
དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་
བས་ལེགས་པར་གསུང་རབ་བལྟས་ལ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་

ནམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཆེས་དྲག་པ་འཕེན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ནམ་སྒྲིན་
 ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགོག་པ་ནི་མ་མཐོང་བའི་
 ཉེས་དམིགས་སོ།།

མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཡིད་ནི་ཞིང་དེས་པ་ཉམས་སུ་མི་
 བྱོང་བ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སྤར་ཡོད་འཇིག་ཅིང་བྱི་མ་མི་འཐོབ་པ་དང་
 གཉིད་མི་ཕེབས་ཤིང་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པའི་བརྟན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཞེ་
 སྤང་ཆེན་སྤར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱངས་པས་ཀྱང་བྱིན་བརྗེད་ནས་གསོད་པ་དང་
 མཛའ་བཤེས་གྱིས་ཀྱང་སྐྱོན་ནས་སྤོང་བ་དང་སྐྱིན་པས་བསྐྱས་ཀྱང་མི་སྤོད་
 བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྤང་ཟུག་རྩའི་སེམས་འཆང་ན།
 །ཡིད་ནི་ཞེ་བ་ཉམས་མི་བྱོང་། །དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་འཐོབ་ལ། །གཉིད་མི་
 འོང་ཞིང་བརྟན་མི་འགྱུར། །གང་དག་ནོར་དང་བཀྱར་སྟེ་ཡིས། །བྱིན་བྱིན་དེ་
 ལ་བརྟན་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྤང་སྤན་པའི། །རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་
 སྟོན། །དེ་ཡིས་མཛའ་བཤེས་སྟོ་བར་འགྱུར། །སྐྱིན་པས་བསྐྱས་ཀྱང་སྟོན་
 མི་བྱེད། །མདོར་ན་ཁོ་བ་བདེར་གནས་པ། །དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།
 །ཞེས་སོ། །སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང་། ཁོ་བའི་མེ་ཡིས་བཞིན་མདོག་ཉམས་
 གྱུར་ན། །རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཡང་བཟང་པོར་ཡོང་མི་སྤང་། །མལ་སྟན་བཟང་
 པོ་དག་ལ་ཉལ་གྱུར་ཀྱང་། །ཁོ་བའི་ཟུག་རྩས་སེམས་ནི་སྐྱག་བསྐྱལ་འགྱུར།
 །བདག་ལ་ཕན་པའི་དོན་འགྱུར་བརྗེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོ་བས་གདུངས་ནས་ལམ་
 ངན་འགོ་བར་བྱེད། །གཤགས་དང་དོན་གྲུབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཟླ་

བ་མར་གྱི་ངོ་བཞིན་དཔལ་ཡང་ཉམས། །མཛེའ་བཤེས་དག་གིས་རབ་རྩ་
གཙུགས་གྱུར་གྱང་། །ཁྱོ་བས་མི་རིགས་གཡང་སར་ལྷུང་བར་འགྱུར། །པན་
དང་གཞོན་པར་སེམས་ལ་སྒྲོ་ཉམས་ནས། །པལ་ཆེར་འགལ་ཞིང་སེམས་
ནི་ཆོངས་པར་འགྱུར། །ཁྱོ་བས་སྒྲིག་པའི་ལས་ནི་གོམས་བྱས་པས། །ངན་
སོང་དག་རྩ་ལོ་བརྒྱར་སྒྱུག་བསྐྱལ་སྟོང་། །གཞོན་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པས་ཤར་
གཉེར་བའི། །དགས་གྱང་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཁྱོ་བ་འདི་ནི་ནང་གི་
དགྲ། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ནི། །དེ་ཡི་མཐུ་ནི་འཕྲོ་བ་དག །སྐྱེས་བུ་
སྤྱ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
དམིགས་རྣམས་ཁྱོ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཉིད་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་འཇུག་ལས། །ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་པ་མེད། །བཟོད་
པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད། །དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། །སྒྲ་ཆོགས་ཚུལ་
གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་
མཐོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ལ་སྟོ་དུ་མ་ནས་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབད་དོ། །ཀླང་
པ་དང་པོའི་རྒྱ་མཆན་ནི། །འཇུག་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ཆུང་ཆད་
སྤང་གངས་གྱིས་ངེས་པར་མི་རྣམས་པ་ལྟར་དེར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་མཆོམས་
ངེས་པར་མི་རྣམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་
དང་དགོ་བ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་པ་ནི་མི་བཟོད་པ་ལས་གཞན་མཆོག་
རྩ་བུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བ་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱིན་གྱང་དགོ་ཅ་མི་འཛོམས་ན་དེ་ཅ་མ་དུ་སྒྲིག་ཆེ་

བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཀྱང་ནམ་སྟོན་ཆ་བས་ཆེ་བ་འབྱེན་པ་དང་དགེ་རྩ་འཛོམས་པ་
གཉིས་ཀ་ཆོགས་པའི་ཉེས་སྒྱུད་ནི་ཞེ་སྒྲུང་ལས་གཞན་པའང་མང་སྟེ། རྒྱ་
འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲོང་བ་དང་བྱང་
སེམས་དང་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱད་དུ་གསོད་ཅིང་རྒྱལ་
བསྐྱེད་པ་སོགས་ཏེ་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

བཅོད་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། གཞོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྟམ་པ་དང་།
སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཅོད་པའོ། །དང་
པོ་གཞོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྟམ་པའི་བཅོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་བྱེད་
ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་འབྱོར་པ་
ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་
བའི་གོགས་བྱས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བར་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་
དང་། བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་པ་དང་བརྟུས་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་
པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱོ་བར་བྱ་བ་མི་རིགས་པར་
བསྟན་པ་དང་། བཙེ་བར་བྱ་བ་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་དང་། ཉེན་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་
ལ། རང་དབང་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། གཞོད་བྱེད་ལ་ཁྱོ་བར་
རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་སྟམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་
པ་ན་དེས་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། སྒྱུར་

བས་རང་གི་བདེ་བ་བཀག་པའམ་ལུས་དང་སེམས་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱེད་པས་སོ་སྤྱམ་ན། གལ་ཏེ་དེས་རང་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པ་
ལ་རང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་པས་ཁྲོ་བ་ཡིན་ནམ། དེ་ལ་རང་
དབང་གཏན་མེད་དེ། གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེད་ནས་གཞོད་པ་བྱས་
པ་ཡིན་པས་ཁྲོ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེས་གཞོད་པ་
བྱེད་པ་དེ་ལ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱོད་གོམས་པའི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་ཉེ་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་རྣམས་ཚོགས་པ་ན་གཞོད་པའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་དོ་
སྤྱམ་དུ་མ་བསམས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱེན་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། རྒྱ་རྒྱེན་དེ་དག་མ་ཆང་ན་བསྐྱེད་དོ་སྤྱམ་དུ་བསམས་ཀྱང་གཏན་མི་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱེན་དེ་དག་གིས་གཞོད་པ་བྱེད་འདོད་བསྐྱེད་
ལ། དེས་ཀྱང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་བ་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེས་གཞན་ལ་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་དབང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
དོ། །ཁོ་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་དེའི་བྲན་ལྟར་
སོང་བའི་ཕྱིར་དོ།

རང་ལ་རང་དབང་གཏན་མེད་པར་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེད་
ནས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་
ན་གཞོན་གྱིས་བརྒྱམས་ནས་དེའི་དབང་དུ་སོང་བ་འགའ་ཞིག་རང་དེ་ལས་
ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཕན་འདོགས་མཁན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་འདོད་ཅིང་བརྟེན་

བ་སོགས་བྱེད་ཀྱང་། འདི་ནི་གདོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་དེ་
 ལྟར་བྱེད་དོ་སྙམ་ནས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཁྱོ་བར་གདོན་དང་ཅི་སྤེལ་སྤེལ་
 ལ་འབད་པ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་
 བ་ན་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་དེ་
 ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
 ཁྱོ་བར་འདི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་དབྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གིས་བྱང་སེམས་
 གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འབད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་
 བརྒྱ་པ་ལས། ཁྱོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལས། །སྤྲོན་པ་འཁྱུག་པ་མིན་དེ་
 ལྟར། །ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དགྲར་གཟིགས་གྱི། ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་
 གང་ཟག་མིན། །ཞེས་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་། འདི་འདིར་
 སེམས་ཅན་སྦྱོན་མིན་གྱི། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྦྱོན་ཞེས། །རྣམ་པར་
 དབྱུད་ནས་མཁས་པ་རྣམས། །སེམས་ཅན་དག་ལ་འཁྱུག་མི་བྱེད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྦྱོད་འཁྱུག་ནས་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་འདི་
 ཉིད་ངེས་པ་སྦྱེ་སྦྱེ་ཞིང་ཁྱོ་བའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཆ་བས་ཆེ་བར་སྤང་ལ།
 བྱང་སེམས་ཡང་ཆོས་ཅམ་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམས་ནས་གཞོད་པ་བཅོད་པར་
 གསུངས་པའང་འདི་དང་དོན་གཅིག་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་རྟེན་དུ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་རང་དབང་ཡོད་ན་ནི་འགའ་ཡང་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལའང་རང་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ཉོན་མོངས་བྲག་

པོས་བསྐྱོད་པ་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྦྱག་ཅིང་པངས་པའི་རང་ལའང་འགག་པ་དང་
གཡང་དུ་མཆོང་པ་དང་། ཆེར་མ་དང་མཆོན་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པ་བྱེད་
ཅིང་ཁ་ཟས་གཅོད་པ་སོགས་བྱེད་ན། གཞན་ལ་གཞོད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་དུ་
བསམས་ནས་ཀྱང་ཁོ་བ་དགག་པར་བྱའོ། །སྦྱོད་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་ཐམས་
ཅད་གཞན་གྱི་དབང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་
སྦྱལ་ལྟ་བུའི། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་བས་དགྲ་འཕ་
མཛེལ་ཡང་རུང་། །མི་རིགས་བྱེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན། །འདི་འདྲི་རྒྱུན་ལས་
གྱུར་ཏེ་ཞེས། །དེ་ལྟར་སོམས་ཏེ་བདེ་བར་མཐོོས། །གལ་ཏེ་རང་དགས་
འགྲུབ་འགྱུར་ན། །འགའ་ཡང་སྦྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པས། །ལུས་ཅན་དག་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྦྱལ་ལའང་སྦྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་
ཆེ་ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་པས། །བདག་སྦྱག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་བྱེད་པ། །དེ་ཆེ་
དེ་དག་གཞན་ལུས་ལ། །གཞོད་མི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ།།

སྒྲོ་བྱར་བ་དང་རང་བཞིན་གང་ཡིན་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། གཞན་
ལ་འཆེ་བ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་
མི་འདའ་བས་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་མེ་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་ནའང་ཁོ་བར་
མི་རིགས་ཏེ། དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲུང་བ་ན་དེའི་སྒྲོན་གྱི་དབང་
གིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ་སྒྲིམ་དུ་བསམས་ལ་ཁོ་བ་

དགག་སྟེ། སྟོང་འབྲུག་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཆེ་བྱེད་པ། །བྱིས་པ་རྣམས་
 གྱི་རང་བཞིན་ན། །དེ་ལ་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མེ་
 བཀོན་འདྲ། །འོན་ཏེ་སྟོན་དེ་སྟོ་བྱར་ལ། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་ངེས་པ་
 ན། །འོ་ན་འང་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །མཁའ་ལ་དུད་འབྱུལ་བཀོན་པ་བཞིན། །
 ཞེས་སོ།

དངོས་དང་བརྒྱུད་པ་གང་གིས་གཞོན་པ་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི།
 དངོས་སུ་གཞོན་པ་བསྐྱེད་པའི་གཞོན་བྱེད་ལ་ཁྱོ་ན་ནི། དབྱུག་པ་སོགས་ལ་
 གང་ཟག་བཞིན་དུ་ཁྱོ་དགོས་ལ། བརྒྱུད་ནས་གཞོན་པ་སྐྱེལ་བའི་གཞོན་བྱེད་
 ལ་ཁྱོ་ན་ནི། དབྱུག་པ་སོགས་སྐྱེས་བྱས་ཐད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བྱ་ཡང་གཞོན་
 པ་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ཐད་པས་ཞེ་སྤང་ལ་ཁྱོ་དགོས་ཏེ། དབྱུག་པ་ལ་
 སོགས་དངོས་བཀོལ་ཏེ། །གལ་ཏེ་འཕེན་པ་ལ་ཁྱོ་ན། །དེ་ཡང་ཞེ་སྤང་གིས་
 ཐད་པས། །ཉེས་ན་ཞེ་སྤང་ལ་ཁྱོ་རིགས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དབྱུག་པ་ལ་མི་
 ཁྱོ་ན་འཕེན་མཁན་ལ་འང་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་ལ། འཕེན་མཁན་ལ་ཁྱོ་ན་ཞེ་སྤང་
 ལ་འང་ཁྱོ་བར་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པ་ནི། སྟོ་མི་རིགས་པའི་ལམ་
 དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་ངེས་པ་
 དང་ལ། དབྱུག་པ་ལྟར་གང་ཟག་ལ་འང་མི་ཁྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཡིད་བྱང་
 སྟེ། འདི་ལ་འང་དབྱུག་པ་དང་འཕེན་པ་པོ་ལ་གཞོན་སེམས་ཡོད་མེད་གྱིས་
 མི་བྱེད་པ་ནི། སྤར་བསྟན་པའི་རང་དབང་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་
 བྱའོ།

གཞོན་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟགས་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ནི།
 གཞོན་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་བས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་སྒྲིབ་གྱི་མི་དགོ་པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་
 གིས་གཞོན་བྱེད་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རང་གིས་
 ལན་པ་ལ་གཞན་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་སོ་སྣམ་དུ་རང་ལ་ལེ་ལན་དེད་ནས་
 ཁོ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་
 པའི་སྤང་མ་རྣམས་རང་གི་ལས་ངན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་རང་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་
 པ་བཞིན་ཏེ། བདག་གིས་སྒྲིབ་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོན་
 པ་བྱས། །དེ་བས་སེམས་ཅན་འཆེ་བྱེད་པ། །བདག་ལ་གཞོན་པ་འདི་འབྱུང་
 རིགས། །ཞེས་དང་། གྱིས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་ལ་
 བརྟམ་པས་ན། །རང་གི་ཉེས་པས་གཞོན་འབྱུར་ན། །གཞན་ལ་བཀོན་དུ་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། །དཔེར་ན་དཔྱུལ་པའི་སྤང་མ་དང་། །རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆའ་
 ལྟར། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་འདི་བསྐྱེད་ན། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁོ་བར་བྱ། །བདག་
 གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱས་ནས། །བདག་ལ་གཞོན་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། །
 དེ་ཡིས་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་འདོད་ན། །བདག་གིས་དེ་དག་མ་བརྟག་གམ། །
 ཞེས་སོ། །འཁོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ངས་མ་ལན་ཟེར་ཅ་ན་དོན་དུ་ན་ཆོས་
 ཀྱི་བག་ཞད་ཀྱང་མེད་བྱ་བར་བསྟན་གསུང་ལོ། །

ཡུལ་ཅན་ལ་བརྟགས་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གཞོན་བྱེད་ལ་ཁོ་བ་

བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་མ་བཅོད་པས་ཡིན་ན་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ང་
 ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ལ་མི་བཅོད་ནས་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་
 ཏུ་མེད་པའི་རྒྱ་ནག་གྲིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་
 པའོ་སྟམ་དུ་རང་གིས་རང་ལ་ཁྲེལ་དེད་དེ་ཁོ་བ་མ་ཞོར་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་
 གྱེ། ང་ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱལ་འདི་ཅ་མ་ལའང་། །བདག་གིས་བཅོད་པར་མི་རུས་
 བ། །དེས་ན་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ། །ཁོ་བ་ཅི་སྟེ་སྒྲོག་མི་བྱེད། །ཅེས་
 སོ། །དེ་ལ་གཞོད་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་སྟོང་བས་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་འཇོམ་ལ། བཅོད་པར་
 བྱས་ན་ནི་སྤྲིག་གསར་དུ་མི་གསོག་ཅིང་། བསོད་ནམས་མང་པོ་འཕེལ་བས།
 ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཉམས་པ་ལའང་མི་བཟླ་བར་རང་གི་སྤྲིག་པ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་
 ཏུ་ཞུགས་པ་འདྲ་བའི་གཞོད་བྱེད་ལ་དྲིན་དུ་བཟླ་དགོས་ཏེ། རྒྱུས་རབས་
 ལས། གང་ཞིག་རང་གི་ཆོས་ཉམས་མི་སེམས་པར། །བདག་གི་སྤྲིག་སྦྱང་
 ཕྱིར་ནི་ཞུགས་འདྲ་ལ། །འདི་ལའང་བདག་གིས་བཅོད་པར་མི་བྱེད་ན། །དེ་
 ལས་གཞན་པ་དྲིན་མེད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྟོན་
 བྱས་པ་ཡི་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་། །ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་
 འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ། །གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་ནི་ཁོ་བས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཕྱིར། །ས་
 བོན་ཉིད་དུ་རི་ལྟ་བུར་ན་འབྲིང་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་ནད་ཆེན་པོ་
 གསོ་བའི་ཐབས་སུ་གཏར་སྤྲེག་བྱེད་པ་ལ་བཅོད་པ་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱལ་ཆེན་
 པོ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆུང་དུ་ལ་བཅོད་པར་ཤིན་ཏུ་རིགས་སོ། །

རྟེན་ལ་བརྟགས་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ། གཞོད་པའི་རྒྱ་དང་སྐྱོན་
ཅན་སྐྱོན་མེད་ལ་བརྟག་པ་ནི། དེ་ཡི་མཆོན་དང་བདག་གི་ལུས། །གཉིས་ཀ་
སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །དེས་མཆོན་བདག་གིས་ལུས་སྤྱང་ན། །གང་ཞིག་
ལ་ནི་ཁོ་བར་བྱེད། །འབྲུ་བ་མི་ཡི་གཟུགས་འདྲ་བ། །རེག་ཏུ་མི་བཟོད་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཅན། །སྤེད་མདོངས་བདག་གིས་བཟུང་གུར་ན། །དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤྱ་
ལ་ཁོ། །ཞེས་དང་། ལ་ལ་སྒྲོངས་པས་གཞོད་པ་བྱེད། །ལ་ལ་སྒྲོངས་ཏེ་ཁོ་
གུར་ན། །དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་གང་གིས་བྱ། །སྐྱོན་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། །
ཞེས་སོ། །རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་བདག་གཅིག་
ཕུའི་དོན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་འང་མི་བཟོད་པར་ཁོ་བར་མི་རིགས་ན། །བདག་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པན་བདེ་བསྐྱབ་
པར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་ཞུགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སྒྲུལ་དུ་བསམས་ནས་བཟོད་པའི་བསྐྱན་
བསྐྱེད་པའོ། །པོ་ཏྱི་བའི་ཞལ་ནས་གྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་ལ་སྤྲིག་མི་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པ་བག་ཅུང་སྤྱང་ན་བཟོད་པ་མི་བསྐྱོམ་པར། འདིས་
བསྐྱན་པ་རྩ་བ་ནས་བཞེག་ཟེར། བྱབས་བྱེད། དེས་ནི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བ་ཡིན།
བསྐྱན་པ་རྩ་བ་ནས་དེས་བཞེག་པ་ཡིན། སྤྱི་འོ་བསྐྱན་པ་འོ་ཅག་ལ་མེད། རང་
གི་སྒྲོམ་པ་འོར་ན་སྒྲོས་བྱུང་ཡིན་གསུང་བ་དང་། སྐ་བོག་པའི་གཡག་གིས་
མཐུག་མ་བསྐྱམས་ནས་འཕགས་པས་སྐས་རྒྱང་པ་བརྟུང་ལ། སྐོད་ན་མེད་
སྤྱང་ནས་བདེ་བ་ལྟར། གཞོད་བྱེད་ལ་མ་སྐོད་པར་དེའི་ལྷ་བྱས་པས་ཇེ་མི་

བདེར་འགྲོ་གསུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་བཅེ་བར་བྱ་བར་རིགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་རང་གི་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཉིན་དང་མཛའ་
བོར་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དང་མི་རྟག་ཅིང་སློག་དང་འབྲལ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་
གསུམ་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སྦྱོ་
ནས་རང་གི་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་
བཅེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི། ཁོ་བ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་དུ་ག་ལ་རུང་སྒྲུལ་དུ་
སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སེམས་པའོ།།

བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་པ་དང་བརྟན་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་
པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། བསྐྱོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་
གོགས་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱོད་པ་སོགས་ལ་ཡོན་
ཏན་མེད་པའི་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། སྦྱོན་ཡོད་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། དེས་ན་དེ་
དག་འགོག་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བསྐྱོད་
པ་དང་རང་གི་གྲགས་པ་རྒྱས་པ་ལ། ཆེ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ་སོགས་ཆེ་
འདི་དང་། བསོད་ནམས་འཐོབ་པ་སོགས་སྦྱེ་བ་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་པོ་གང་
ཡང་མེད་པས། དེ་དག་ཉམས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ནི། གནས་ཁང་གི་དགོས་པ་
གང་ཡང་མི་འབྱུབ་པའི་བྱེ་མའི་ཁང་བྱ་རྒྱུ་དེ་བ་ན་གྱིས་པ་རྒྱུང་དུ་རྣམས་དུ་
བ་དང་བདག་ཅག་གཉིས་ཁྱད་མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་རང་ལ་སྤྲད་ནས་ཆགས་པར་
མི་བྱ་སྟེ། བསྐྱོད་དང་གྲགས་པའི་རིམ་གྲོ་ནི། །བསོད་ནམས་མི་འབྱུར་ཆེར་

མི་འགྱུར། །བདག་སྟོབས་མི་འགྱུར་ནད་མེད་མིན། །ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་
འགྱུར་རོ། །བདག་ནི་རང་དོན་ཤེས་གྱུར་ན། །དེ་ལ་རང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
ཅེས་དང་། བྱེ་མའི་ཁང་བྱ་རྒྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་དུ། །
དེ་བཞིན་བསྟོད་དང་གྲགས་ཉམས་ན། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན། །
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་
གཡེང་བ་དང་སྐྱོ་ཤས་འཇིག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སྤྲུག་དོག་བསྐྱེད་པ་དང་
དགོ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད་དོ་སྦྱུང་དུ་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ་
ཡིད་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟོད་སོགས་བདག་ནི་གཡེང་བར་བྱེད། །
དེས་ནི་སྐྱོ་བའང་འཇིག་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་སྤྲུག་དོག་དང་། །ཕྱན་
སྦྱང་ཆོགས་པའང་འཇིག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་
བདག་གི་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་སྟོན་དང་རྟོག་བཀྱར་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་
བདག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སྤང་བྱེད་དང་ཆགས་པའི་འཆིང་བ་གཅོད་བྱེད་དང་
སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སྒོ་འགོགས་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་
ཆེབས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞོ་སྦྱུང་དུ་བསམས་ནས་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་ཁོ་
བ་དགག་ཅིང་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བྱིར་བདག་གི་བསྟོད་སོགས་
ནི། །གཞིག་བྱིར་གང་དག་ཉེར་གནས་པ། །དེ་དག་བདག་ནི་ངན་སོང་དུ། །
སྤང་བ་བསྤང་བྱིར་ཞུགས་མིན་ནམ། །བདག་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། །རྟོག་
དང་བཀྱར་སྟེ་འཆིང་མི་དགོས། །གང་དག་བདག་བཅིངས་གྲོལ་བྱེད་པ། །
དེ་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁོ། །བདག་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་འདོད་ལ། །སངས་

ཀྱས་གྱིས་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་བཞིན། །མི་གཏོང་སྒོ་འཕར་ཉིད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་
བདག་ནི་ངེ་ལྟར་ཁོ། །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་
ནི། སེམས་ནི་ལྷས་ཅན་མིན་པས་དངོས་སུ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱ་བར་
མི་རྒྱས་ལ། ལྷས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ལས་བརྒྱད་ནས་སེམས་ལ་གཞོད་
པ་ཡིན་ན། བརྟན་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལྷས་ལའང་གཞོད་པར་མི་རྒྱས་པས་
ལྷས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་གཞོད་པས་དགའ་བར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསམས་
ནས་ཡིད་མི་བདེ་དགག་སྟེ། དེ་ཁེགས་ན་ཞེ་སྒང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། ཡིད་ནི་ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པས། །སྤྱས་གྲང་གང་དུའང་གཞོམ་
མི་རྒྱས། །ལྷས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན། །ལྷས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་གིས་
གཞོད། །བརྟན་དང་ཆིག་རྩལ་སྤྱོད་བ་དང་། །མི་སྟན་པ་ཡི་ཆིག་དེ་ཡིས། །ལྷས་
ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ན། །སེམས་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་རབ་དུ་ཁོ། །ཞེས་སོ། །
ཤར་བའི་ཞལ་ནས། ཁམ་ལྷང་པ། སྤེལ་བྱུར་པ། གྲབ་པ་གསུམ་ལ་སྟན་དུ་
ཅི་ཅམ་གསོལ་ཡང་ས་དོ་ལ་སྤྱོད་བ་དང་བྱད་མེད་པས་བདེ་བར་བྱུང་། ཕྱི་མ་
ཀྱན་སྟན་ཁུང་སྤལ་པས་མ་བདེ་བར་བྱུང་གསུང་བ་དང་། གཤེན་སྟོན་ལ་འདི་
འདི་སྐད་ཟེར་བྱས་ན། སྒོག་ཁ་བཅད་པོ་ལའང་གཏོང་བྱ་བ་ཡིན། ཁྱོད་རང་
སྤམ་བྱས་པའི་བཤགས་པ་གྱིས་གསུང་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་དོ་
རྗེ་ལ། འོ་སྒོལ་ལ་འགབ་མ་ཡང་གྲགས་ཟེར་ནས་མིས་སྤྱོད་ཡིན་འདུག་བྱས་
པས། ལགས་མིའི་སྤྱོད་གཞི་མི་ལ་བྱེད་པ་ལས་འོན་ཅི་ལ་བྱེད་གསུངས་པས།

དེ་ནས་ཕྱ་མ་སྐྱེལ་འཕྲོ་བད་ཀྱིས་ཆོད་གསུང་། གལ་ཏེ་བརྟམ་པ་སོགས་
བྱས་པ་ན་གང་ཟག་གཞན་རང་ལ་མི་དགའ་བས་དེའི་ཕྱིར་མི་དགའོ་སྟམ་ན།
གཞན་བདག་ལ་མི་དགའ་བས་བདག་ལ་གཞོད་ན་བདེན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། དེས་
ནི་རང་ལ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་མི་དགའ་བ་སྤང་སྟེ། གཞན་དག་བདག་ལ་
མི་དགའ་བ། །དེས་ནི་ཆེ་འདིའམ་ཆེ་གཞན་ལ། །བདག་ལ་བ་བར་མི་བྱེད་
ན། །བདག་ནི་ཅི་ཕྱིར་དེ་མི་འདོད། །ཅེས་སོ།

མི་དགའ་བས་བདག་ལ་མི་གཞོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
དག་ལས་རྟེན་པ་འཕྲོ་བ་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པས་བརྟམ་པ་དང་སྤྲད་པ་དང་མི་
སྟན་པ་སྤྲ་བ་ལ་ཁྲོའོ་སྟམ་ན། རྟེན་པ་ཕྲོ་བ་ཀྱང་འདིར་བཞག་དགོས་ལ། དེ་
ལ་ཁྲོས་པའི་སྒྲིག་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་རྟེན་པ་མེད་པར་སྤྱར་དུ་ཤི་བ་དང་
ལོག་འཆོས་རིང་དུ་གསོན་པ་གཉིས་སྤྲ་མ་བཟང་ངོ་། །རྟེན་པ་ཕྲོ་བ་སྟེ་རིང་
དུ་གནས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མི་ཐར་བས་འཆི་དགོས་ལ། འཆི་བའི་ཆེ་ན་སྤར་
ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་སྤྱད་པ་དང་ལོ་གཅིག་ཙམ་བདེ་བ་སྤྱད་པ་གཉིས་འབྲ་སྟེ།
གཉིས་ཀ་དམ་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་བད་ཀྱི་དེའི་ཆེ་བདེ་སྤྱག་གི་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་དང་ཡུད་
ཙམ་ཞིག་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་གཉིས་སད་པའི་ཆེ་བདེ་མི་བདེ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་
ཡང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ལ་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པ་སྒྲིག་
ན་བརྟམ་པ་དང་མི་སྟན་པ་སྒྲིགས་པ་སོགས་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བར་མི་འགྱུར་
ཏེ། གཞན་གྱི་ངོར་རང་ཉིད་བྱེད་པར་ཅན་དུ་བྱུང་བ་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པས་

མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་བདེ་བ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྟོན་པའི་
 བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་མི་འདོད་ན། །བདག་གི་རྟོན་
 པ་འདིར་འདོར་གྱི། །སྒྲིག་པ་དག་ནི་བརྟན་པར་གནས། །བདག་ཉིད་དེར་ནི་
 ཞི་ཡང་སྤོའི། །ལོག་འཆོས་ཡུན་རིང་གསོན་མི་རུང་། །བདག་ལྟ་ཡུན་རིང་
 གནས་གྱུར་ཀྱང་། །འཆི་བའི་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉིད་ཡིན། །མི་ལམ་ལོ་བརྒྱར་
 བདེ་སྤྱོད་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང་། །གཞན་ཞིག་ཡུད་ཅམ་
 བདེ་སྤྱོད་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །སད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་
 ལའང་། །བདེ་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མེད། །ཆེ་རིང་ཆེ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡང་། །འཆི་
 བའི་དུས་སྐད་ཀྱི་འབྲུག་ཟད། །རྟོན་པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །ཡུན་རིང་དུས་སྐད་
 བདེ་སྐྱེད་ཀྱང་། །ཆོམ་པོས་སྒྲིགས་པ་རྩི་བཞིན་དུ། །སྐྱོན་མོ་ལག་པ་སྟོང་
 པར་འགོ། །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་དག་འབྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་དག་ག་
 པ་ནི། །སེམས་ཅན་གྱི་པན་བདེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་ཁོ་རང་གིས་བདེ་བ་རྟོན་པ་ལ་ཁོ་བ་དང་། །སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་ཟེར་ནས། །དེ་དག་ལ་རྟོན་བཀྱར་དམན་
 པ་ཅམ་བྱང་བ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཞིན་ཏུ་འགལ་ལོ་སྐྱམ་ནས་གཞན་ཅི་
 འབྲ་ཞིག་གི་འབྱོར་པ་ལའང་སྤྲུག་དོག་སྤངས་ཏེ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཡིད་
 དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་
 ཅན་ལ་པན་བདེ་བསྐྱབ་པ་རྣམས་མིང་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་བདེར་འདོད་པས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །
སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་ཆེད་ན། །དེ་གོ་ཅི་སྟེ་ཁོ་བར་བྱེད། །འཇིག་རྟེན་
གསུམ་མཆོད་འཆང་རྒྱ་བར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོད་ཅི་ན། །བསྟེན་
བཀྱར་ངན་དོན་ཅམ་མཐོང་ནས། །ཅི་བྱིར་དེ་ལ་གདུང་བར་བྱེད། །གསོ་བྱ་
གང་ཞིག་ཁྱོད་གསོ་བ། །ཁྱོད་ཉིད་གྱིས་ནི་སྦྱོར་བྱ་སྟེ། །གཉེན་གྱིས་འཆོ་བ་
ཆེད་གྱུར་ན། །དགར་མི་འགྱུར་བར་སྦྲར་ཁོ་འཕ། །དེ་ཅི་འགྲོ་ལ་མི་འདོད་
ན། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གང་ཡིན། །གང་ཞིག་གཞན་འབྱོར་ཁོ་དེ་ལ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དེ་ག་ལ་ཡོད། །གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལས་ཆེད་དམ། །སྦྱོར་བདག་
བྱིས་ན་གནས་གྱུར་པ། །ཀུན་ཏུ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ན། །བྱིན་མ་བྱིན་རུང་དེས་
ཅི་བྱ། །ཞེས་སོ། །དག་རྒྱུད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་བརྒྱག་ན་སྦྱུང་པའི་བསམ་
པ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་དག་ལ་མི་གཞོད་པས་རང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་
ཅམ་དུ་བྱེད་ལ། །གཞོད་ནའང་རང་གཞན་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་
བསམས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། །གལ་ཏེ་དག་ཞིག་མི་
དགའ་ན། །དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁྱོད་གྱི་ཡིད་སྟོན་ཅམ་གྱིས་ནི། །
དེ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར། །ཁྱོད་གྱི་འདོད་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ། །བྱུང་
ནའང་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་འཆོངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ལས་
སྤང་བའང་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཉོན་མོངས་ཉ་པས་བཏབ་པ་ཡི། །མཆིལ་པ་འདི་
ནི་མི་བཟད་གཟེབ། །དེས་བཟུང་སེམས་དཔྱུལ་བུམ་པར་ཡང་། །དཔྱུལ་བའི་
སྤང་མས་བདག་འཆོད་ངེས། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་རང་དང་རང་གི་གཉེན་བཤེས་ཀྱི་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་
 དང་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པ་དང་རང་གི་དབྱའི་ཕྱན་སྐྱུལ་ཚོགས་པ་
 ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱས་ན་དེ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་
 གྱེ་ལ། དེ་འཕེལ་ན་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་ཅིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བ་ལོག་ན་
 ཡིད་མི་བདེ་གྲོག་ལ། དེ་ལོག་ན་ཞེ་སྤང་མི་སྐྱེ་བས་སྤང་བསྐྱན་པའི་རིགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བ་རྣམ་པར་བསྐྱོག་ལ་སྒྲོ་
 དུ་མ་ནས་ཁོང་ཁྱོད་དག་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 འགོག་པའི་གདམས་ངག་ཀྱང་སྤང་བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་
 པ་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཀྲལ་ལན་བྱས་ནས་ཁ་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་དབྱའི་
 མཚོག་ཁོང་ཁྱོད་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ཡིན་པས། སོ་སོར་
 རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་རིགས་པའི་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་
 བཀག་ན་ཁོང་ཁྱོད་ནང་ཆོན་ཀྱི་རིགས་དུ་མ་ཁེགས་ཤིང་། བཅོད་པ་སྒྲོ་དུ་མ་
 རྣམས་སྐྱེ་ལ། ཡང་དག་པའི་ལུང་གི་དོན་དེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་རྟེན་པའི་
 གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་ཤིན་
 ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་སྒྲོམ་འདོར་
 བ་རྣམས་ནི་འདི་དག་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་
 བོ་ཐམས་ཅད་དོར་བ་ཡིན་པས། རང་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དལ་བའི་རྟེན་
 ལ་སྦྱང་བོ་ལོན་པའི་གོགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དུག་
 བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ།
སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ལེན་དེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་
ཐབས་དང་། གཞི་ཡི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེད་འཇུག་
ལས། བདེ་བའི་རྒྱ་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྒྱན་
དུ་འབྱུང་བས་དེ་ལས་དུ་འབྲེལ་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་དེས་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། ཡང་ན་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་ལ།
ཡང་ན་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྟོ་ཤི་བའི་ཞུམ་པ་བསྐྱེད་ནས་དགོ་བ་ལ་སྐྱོར་བའི་
བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་གྱིས་
བྱས་པའང་ཡོད། ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་མ་བྱས་གང་ལའང་
སྒྲོན་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པའང་ཡོད། ཁ་ཅིག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་
དགོ་བའི་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་འབྱུང་ལ་མ་ཞུགས་ན་མི་འབྱུང་བའང་ཡོད་
དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་ལས་དང་འབྲལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་དབང་གིས་དེས་པར་སྐྱེ་
བ་དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་བསྐྱོད་མི་བྱས་ཀྱི། རུང་ཡང་དེ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་ཞིག་
དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཉུག་མ་དེའི་སྤྱིང་དུ་རང་གི་རྟོག་པས་
བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཁལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱན་ནས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་བར་
འགྱུར་ལ། དང་ལེན་ཡོད་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཞི་བཞག་དེ་མ་ལོག་གྱུང་དེ་ལ་
དམིགས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བྱེད་པའི་སེམས་ཁལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་གཏན་
མི་འབྱུང་ལ། སྐྱུག་བསྐྱེད་གཞན་དེ་ལའང་ལམ་དུ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་པས་

སྐྱུག་བསྐྱལ་ཆེས་ཆུང་བར་འབྱུང་བས་བཅོད་པར་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་
ན་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་ལེན་གྱི་བཅོད་པ་བསྐྱེད་པ་གནད་ཆེའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱུག་བསྐྱལ་བྱུང་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་
བར་འཇིན་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱལ་དེ་དང་དུ་སྒྲུང་བར་འོས་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱུག་བསྐྱལ་བྱུང་བ་དེ་སྒྲུང་བཅོས་སུ་འདུག་ན་ནི་ཡིད་མི་
དགའ་བ་བྱ་མི་དགོས་ལ། བཅོས་སུ་མི་རུང་ན་ནི་མི་དགའ་བ་བྱས་ཀྱང་ཕན་
པ་མེད་པས་དགོས་རྒྱས་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཟེ་རེ་ཆེན་
སྐྱུག་བསྐྱལ་སྤྲོ་མོ་ཤིན་ཏུ་བཅོད་དགའ་ལ། བཟེ་རེ་ཆུང་ན་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཆེན་
པོ་ཡང་བསྟན་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་
དགའ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་
ཅི་ཕན། །ཞེས་དང་། ཆ་གང་ཆར་དང་རྒྱང་ཆོགས་དང་། །ནད་དང་འཆིང་དང་
བརྟེན་སོགས་ལ། །བདག་གིས་བཟེ་རེ་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གནོད་པ་
འཕེལ། །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱུག་བསྐྱལ་རང་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་།
སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དགའ་སྦྱད་བཅོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་། ཆུང་རིམ་
ནས་གོམས་ན་མི་དགའ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་སྤྲོ་སྟེ། འདི་ལྟར་
སྐྱུག་བསྐྱལ་མེད་ན་དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་མི་སྐྱེ་བས་ཐར་པ་ལ་ཡིད་
བསྐྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཐེབས་པ་ན་རྩོམ་པས་མཐོ་
བ་འཇིག་པས་རྟེན་པ་སེལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་

བླ་པོ་སྤྱོད་བ་ན་དེ་མི་དགོ་བ་ལས་བྱུང་བས་འབྲས་བྱ་དེ་མི་འདོད་ན་རྒྱ་
ལས་སྒྲོག་དགོས་པས་སྒྲིག་ལ་འཛེམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་
གཏུངས་པ་ནི་བདེ་བ་འདོད་པས་དེ་དགོས་ན་རྒྱ་དགོ་བ་བསྐྱབ་དགོས་པས་
དགོ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་
ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལོ་སྦྱུང་ནས་འཁོར་བ་ན་
འབྲུམ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱང་རྩེ་སྦྱེ་བའོ། །དེ་དག་དང་དེས་མཆོན་ནས་རང་གིས་
ཀྱང་ཡོན་ཏན་གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་འདི་ནི་འདོད་པའི་གནས་
སོ་སྦྱུང་དུ་སྒྲོ་ཡང་ཡང་སྦྱང་སྦྱེ། སྤྱུག་བསྐྱལ་མེད་པར་ངེས་འབྱུང་མེད། །དེ་
བས་སེམས་ཁྲོད་བཏན་པར་མཐོས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱལ་
ཡོན་ཏན་ནི། །སྦྱོ་བས་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །འཁོར་བ་པ་ལ་སྦྱང་རྩེ་
སྦྱེ། །སྒྲིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགོ་ལ་དགའ། །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེ་བའི་པན་ཡོན་
བསམ་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོག་པའི་པན་ཡོན་བསམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སྒྲོན་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆེ་དགོས་པ་དམན་
པ་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་རེའི་སྤྱིར་དུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་འབྱུང་བར་ཤེས་ཀྱང་། སྤྱུག་
བསྐྱལ་དུ་མ་བྱུང་དུ་བསད་ནས་སྤྱི་མ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་
བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དོན་མེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དུ་མ་དང་དུ་སྦྱངས་ན། ད་
ནི་བདག་རང་གཞན་གྱི་པན་བདེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་དགོ་བ་ལ་
ཞུགས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་ལས་བྱེ་བ་སྤྱུག་འབྲུམ་འབྱུར་དུ་སྤྱུག་

བསྐྱལ་དང་དུ་སྒྲུང་བར་རིགས་ན་དེ་བས་ཆུང་བ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སྒྲུལ་དུ་ཡང་
 ཡང་སྒྲོ་བརྟན་པར་བྱའོ། །སྒྲིད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེག་
 ལ་སོགས། །དཔྱལ་བར་སྟོང་ཐག་སྟོང་གྱུར་ཀྱང་། །བདག་གིས་རང་གི་དོན་
 དང་ནི། །གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་བྱས་སོ། །འདི་ནི་དེ་ཙམ་གཞོད་མིན་ལ། །
 དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་འབྱུང་འབྱུར་བས། །འགྲོ་བའི་གཞོད་སེལ་སྐྱུག་བསྐྱལ་
 ལ། །དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲུང་རང་
 གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་བྱུང་བའི་དགའ་སྐྱུད་དེ་ཙམ་བྱས་པ་ལ་བསམས་
 བས། ད་ནི་དོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཅོད། དེས་ན་
 སྐྱུག་བསྐྱལ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་བྱར་ཡོད་པ་ནི་བདག་གིས་ལེགས་པ་རྟོག་
 དོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་འཕངས་མཐོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་བཤེས་གཉེན་
 ངན་པས་བསྐྱུས་ནས་དོན་མེད་པའི་ལམ་ངན་པ་ལའང་མདུང་རྩེ་གསུམ་ལ་
 མཆོང་བ་དང་མེ་ལྲ་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་དགའ་སྐྱུད་བཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་པའི་དགོས་པ་དམན་པའི་ཆེད་དུ་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་དང་གཡུལ་
 འབྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་དུ་མ་ལ་བསྐྱུས་འཇུགས་པ་རྣམས་བསམས་
 ལ་དགའ་སྐྱུད་ཀྱིས་མི་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

སྐྱུག་བསྐྱལ་དཔག་མེད་ལྡོག་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པ་ནི། གསོད་པའི་
 མི་ཞིག་ལག་པའི་སོར་མོ་ཙམ་བཅད་ནས་གསོད་པ་ལས་ཐར་ན་དགའ་བ་
 ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། མིའི་དགའ་སྐྱུད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་སྤྲོ་མོ་འདི་འབྲས་སྐྱིར་
 འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དང་བྱུང་བར་དུ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོའི་

སྐྱུག་བསྐྱལ་གཏན་བཞེག་རྒྱས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ་སྙམ་དུ་འབྲལ་དང་
ཡུན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་རྣམས་ལེགས་པར་བསམས་ན།
དཀའ་སྐྱུད་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྙིང་སྟོབས་སྐྱེ་སྟེ། གསོད་པའི་མི་ཞིག་ལག་
བཅད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །གལ་ཏེ་མི་ཡི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
གྱིས། །དཔྱལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །ཞེས་སོ།

ཆུང་རིམ་ནས་གོམས་ན་མི་དཀའ་བ་ནི། གོམས་ན་སྤྲ་བར་མི་འགྱུར་
བའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བས་གཞོད་པ་ཆུང་བསྐྱོམས་
པས། །གཞོད་པ་ཆེན་པོ་འང་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱུག་
བསྐྱལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པའི་གོ་ཆ་བཟུང་ནས་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཆུང་
རིམ་དང་བསྐྱེས་ཀྱིན་བྱས་ན་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་དུ་ལེན་པ་སྟོབས་རིམ་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་རོ། །བསྐྱབ་བརྟས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཆུང་དུ་ལ་གོམས་པ་
སྟོན་དུ་བཏང་ན་དཀའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ལ་གོམས་པ་འགྱུར་སྟེ། དཔེར་
ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་
འདུ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱུག་བསྐྱལ་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འདུ་
ཤེས་ཉི་བར་བཞག་པ་གོམས་པས་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉིད་དུ་ཉི་བར་གནས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་འོང་བ་ཡང་དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་
ལས། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱ་མོ་བྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཞོམ་
པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པར་དཀའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར། སེམས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་ཚུགས་པའི་སྙིང་སྟོབས་དགོས་ཀྱི་སེམས་སྒྲུབ་
མོས་མི་འོང་ངོ་།།

དེས་ན་དང་པོ་ནས་སྙིང་སྟོབས་མ་ཚུངས་པར་བསྐྱེད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཆེན་པོ་ཡང་གོགས་སུ་འགོ་སྟེ། དཔེར་ན་དཔའ་བོ་འགའ་ཞིག་གཡུལ་དུ་
ཞུགས་པ་ན་རང་གི་ཁྲག་བོ་བ་མཐོང་ན་དེས་སྙིང་སྟོབས་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་
པ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནས་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཐོས་ཤིང་། ཐོས་ཀྱང་ངས་དེ་འདྲ་བ་
མི་འོང་བེད་ནས་རང་བྱེད་དུ་བསད་ན་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཚུང་དུས་ཀྱང་ལམ་
ལས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤར་མ་འགའ་ཞིག་གཞན་གྱི་ཁྲག་
མཐོང་ན་འང་བོག་ནས་འགྲེལ་འགོ་བ་བཞིན་ཏེ། ལ་ལ་བདག་གི་ཁྲག་མཐོང་
ན། །དཔའ་བརྟན་སྤྱག་པར་སྦྱེ་འགྱུར་ཡོད། །ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་
ཡང་། །བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད། །དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངང་བརྟན་
དང་། །སྤར་མའི་ཚུལ་ལས་གྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཞིའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་
དགོས་ན། རི་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་སྒྲུབ་སྟུང་ན། འདི་
ལ་བརྒྱད་ལས། གནས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་དང་
མལ་ཆ་དང་སྟན་དང་ན་བའི་གསོས་སྟན་དང་ཡོ་བྱེད་དེ་དག་ནི་ཆངས་སྦྱོད་
འཕེལ་བའི་གནས་སོ། །དེ་རྣམས་ངན་པ་དང་ཉུང་བ་རྙེད་པ་དང་པ་རོལ་པོས་
མ་གྲུས་པ་དང་ཡུན་རིང་དུ་བགྱངས་ནས་བྱིན་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་ཡི་ཆད་
པ་མེད་ཅིང་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའོ། །འདི་ག་

ཏེན་གྱི་ཚོས་ལ་བཏེན་པ་ནི། མ་རྟེན་པ་དང་མི་སྟན་པ་དང་སྦྲད་པ་དང་སྒྱུག་
བསྐྱལ་པ་དང་འཛིག་པ་ཟད་པ་རྒྱ་བ་ན་བ་འཆི་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་འཛིག་
པ་ནས་འཆི་བ་སྟེ་དགུ་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཚོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་དམ་
རེ་རེ་ལ་བཏེན་པའི་སྒྱུག་བསྐྱལ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་དང་དུ་
ལེན་པའོ། །སྦྱོད་ལམ་ལ་བཏེན་པ་ནི། འཆག་པ་དང་འབྲེང་བ་དང་འདུག་པ་
དང་ཉལ་བ་ནི་སྦྱོད་ལམ་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་དང་གསུམ་པས་སྦྱིབ་པ་
རྣམས་ལས་ཉིན་མཆོན་དུ་སེམས་སྦྱོང་བ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྱུག་བསྐྱལ་
དང་དུ་ལེན་གྱི། དུས་མ་ཡིན་པར་བྲིའམ་བྲིའུའམ་རྩ་བཏིང་བའམ་ལོ་མ་
བཏིང་བ་ལ་སྦྱོས་འབེབས་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཚོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་
བཏེན་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་
མ་ལ་མཆོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་བཟུང་བ་དང་། བཟུང་
བ་རྣམས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་དང་། གསངས་བསྟོད་དེ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱ་བ་
དང་། གཅིག་ཕུ་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་དང་། རྣལ་
འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟིན་པའི་ནི་སྒྱུག་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་ཚོས་འཛིན་པ་བདུན་
འོ། །དེ་དག་ལ་ཚོལ་བ་ན་སྒྱུག་བསྐྱལ་བྱུང་བ་དེ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །

སྦྱོངས་མོས་འཆོ་བ་ལ་བཏེན་པ་ནི། སྐྱ་དང་ཁ་སྒྱ་བྲེགས་པ་ལ་སོགས་
པས་གཟུགས་མི་སྒྱུག་པ་ཉམས་སུ་སྦྲང་བ་དང་། གོས་བྲས་པ་དང་ཁ་དོག་
ངན་པ་ཉམས་སུ་སྦྲང་བ་དང་། འཛིག་ཏེན་པའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
བསྐྱམས་ནས་གནས་པས་ཚུལ་གཞན་བྱ་བ་དང་། ཞིང་ལ་སོགས་པ་སྤངས་

ཉེ་གཞན་ལས་རྟེན་པས་འཆོ་བས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་འཆོ་བ་ཅན་དང་།
 རྟེན་པ་རྣམས་གསོག་ཅིང་མི་སྐྱོད་པས་ངི་སྤྱིད་འཆོ་བའི་བར་དུ་གཞན་ལས་
 ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཆོལ་བ་དང་། མི་ཆངས་སྐྱོད་སྤངས་པས་མ་ཞིའི་
 བར་དུ་མིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་བ་དང་། གར་དང་བཞད་གད་
 སོགས་སྤངས་པས་མངའ་བོ་དང་སྙིང་དུ་སྐྱག་པ་དང་ཆུང་པོ་གྲོགས་ལ་
 སོགས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྐྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཞིའི་བར་དུ་མིའི་
 དགའ་ཅིང་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ་སྤངས་ཆོས་འཆོ་བ་བདུན་ནོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་སྐྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །མངོན་པར་བཙུན་པས་དུབ་པ་
 ལ་བརྟེན་པ་ནི། དགོ་ཕྱོགས་ལ་བཙུན་པ་ལ་ལྷས་དང་སེམས་གྱི་དུབ་པ་
 དང་འབྲུག་པ་ངལ་བའི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་རྣམས་དང་དུ་ལེན་
 པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་སྟེ།
 དེ་ལས་སྐྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བའང་དང་དུ་ལེན་པའོ། །འབྲུལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི། ལྷ་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་གྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་
 ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞོ་གས་འཆོ་བ་
 ལ་སོགས་པ་བྲིམ་པའི་འབྲུལ་གྱི་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་
 དུ་ལེན་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞི་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་གང་ཡང་རུང་
 བས་ཐེབས་ཀྱང་སོ་སོའི་བཙུན་འགྲུས་མི་གཏོང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ལ་འཇུག་པ་
 དང་ཞུགས་ནས་བསྐྱོག་པའི་གོགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བ་མེད་
 པར་འཇུག་གོ།

གསུམ་པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་
ལ། མོས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྒྱད་དེ། དང་བའི་ཡུལ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་
གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། བདག་མེད་པ་གཉིས་གྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་དོ། །འདོད་པའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་གྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་མངོན་པར་ཤེས་པའི་མཐུ་དང་པར་བྱིན་
དུག་གི་མཐུ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མཐུ་གསུམ་མོ། །ཁྲུང་དོར་གྱི་ཡུལ་
ནི། ལེགས་པར་སྐྱེད་པ་དང་ཉེས་པར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་
བྱ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་སུ་བྱའོ། །བསྐྱོམ་པའི་ཡུལ་ནི།
ཐོབ་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པའི་
ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་བྱའོ། །ཐོས་བསམ་གྱིས་རྗེས་སུ་
བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་ནི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་ཡུལ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གྲོ་
ལུང་པ་བཞེད་དོ། །སྟོབས་གྱི་རིགས་གྱི་ལེའུར་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྒྱད་པར་གསུངས་པས་དེ་
བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །མོས་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་རི་ལྟར་
ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འཇིན་ཅིང་ཡང་དང་ཡང་
དུ་སེམས་པའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་དང་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་བརྒྱད་
ཆོན་གཉིས་ནི། བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་བཀོད་པ་སྟེ། བྱད་པར་དུ་ཆོས་ལ་
ངེས་སེམས་འདི་རྒྱས་པར་སྒྲུང་དོ། །དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།
བཟོད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ནའང་དམ་པ་དུག་དང་ལྟན་པ་དང་

པར་ཕྱིན་དུག་ཚང་བར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། གཞན་བཟོད་པ་ལ་འགོད་པ་
བཟོད་པའི་སྒྱིན་པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྒར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ།

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་ནི། སྦྱོང་པའི་རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྗེས་
སྤྱད་ཞིང་བསྐྱོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་ཟད་པའི་བཟོད་
པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། དེ་རྗེ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་ས་
མཐོན་པོའི་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་དང་།
ལས་དང་པོ་པའི་བཟོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་དམིགས་བྱེད་པར་བྱས་ནས་
ཚུལ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་སྦྱོབ་པ་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་མཆམས་ལས་འདས་
ནའང་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་བརྩོན་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་ཡལ་
བར་དོར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ཆེན་པོ་དུ་མས་རྒྱུན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྦྱོ་
བ་གཞན་དུ་འང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་མྱད་དུ་བྱང་བ་རྣམས་ལ་ཉམས་སྦྱོ་
ལེན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། ལམ་གྱི་གནད་དམ་པར་བསྐྱས་
ནས་རྒྱས་པ་རྣམས་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱབ་ཅིང་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ལའང་བསམ་པ་
སྦྱངས་ན། ལག་བཟང་གིས་རྒྱས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེགས་ཆུང་དུ་
དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཆུང་དུས་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ།

བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ལྟ།

བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐབས།
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཁྲི་ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་
དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དགེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་
མངོན་པར་སྟོན་བ་སྟེ། སྟོན་འདུག་ལས། བཙུན་གང་དགེ་ལ་སྟོན་བ་འོ། །ཞེས་
སོ། །བྱང་ས་ལས་ནི། དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་
སེམས་མངོན་པར་སྟོན་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་དེས་བསྐྱངས་པའི་སྟོན་གསུམ་
ཀྱི་ལས་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། བཙུན་འགྲུས་བཙུམས་པའི་པན་ཡོན་དང་མ་
བཙུམས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གོམས་ན་བཙུན་
འགྲུས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ངོ། །དེ་ལ་པན་ཡོན་ནི། ལྷག་བསམ་
བསྐྱལ་བ་ལས། ལྷག་བསྐྱལ་ཀྱན་དང་ལྷན་པ་སེལ་བྱེད་ཅིང་། །དན་སོང་
ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་གཞིར་གྱུར་བ། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱགས་པའི་
བཙུན་འགྲུས་འཕགས། །གང་ཡིན་དེ་ནི་ཉག་ཏུ་བཞེན་པར་གྱིས། །འཛིག་
ཉན་འདི་ན་བཟོ་གང་ཅི་ཡོད་དང་། །འཛིག་ཉན་འདས་བཟོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་
པ། །བཙུན་འགྲུས་བཙུམས་ལ་རྟེན་པར་མི་དགའ་ན། །མཁས་པ་སུ་དག་
བཙུན་འགྲུས་སྟོབས་གྱིས་སྟོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཞུགས་གྱུར་
པ། །དེ་དག་ཞུགས་གཉིད་སྟོན་རྣམས་མཐོང་ནས་ནི། །ཉག་ཏུ་བཙུན་འགྲུས་

ཚུམ་ལ་གནས་པར་བྱེད། །འདི་ནི་ང་ཡིས་དེ་དག་བསྐྱུལ་བྱས་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དག་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ན་བཙུག་འགྲུལ་
 མཆོག་ །འདི་ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྗེས་འཐོབ། །བཙུག་འགྲུལ་གྱིས་ནི་
 མོད་ལ་བདེ་གནས་མཆོག་ །དངོས་བྱུང་འཇིག་རྟེན་འདས་དང་འཇིག་རྟེན་
 གཏོགས། །བཙུག་འགྲུལ་གྱིས་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་འདོད་པ་འཐོབ། །བཙུག་འགྲུལ་
 གྱིས་ནི་དག་པ་རབ་འབྱུང་ལྡན། །བཙུག་འགྲུལ་གྱིས་ནི་འཇིག་ཚོགས་
 འདས་ནས་གྲོལ། །བཙུག་འགྲུལ་གྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས། །
 ཞེས་དང་། བཙུག་འགྲུལ་ལྡན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་གྱིས་པམ་མེད། །བཙུག་འགྲུལ་
 ལྡན་པ་ཉོན་མོངས་གྱིས་པམ་མེད། །བཙུག་འགྲུལ་ལྡན་པ་སྤྱོད་བས་པམ་པ་
 མེད། །བཙུག་འགྲུལ་ལྡན་པ་ཐོབ་པས་པམ་པ་མེད། །ཅེས་དང་། བྱང་ས་ལས་
 ཀྱང་། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་བའི་ཚོས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་
 པར་འབྱུང་པར་བྱ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དང་མཆོག་ནི་བཙུག་འགྲུལ་ཁོ་ན་ཡིན་
 གྱི། གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བཙུག་འགྲུལ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་བསྟན་པས་སྟོན་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། པར་བྱེད་བསྐྱུས་པ་ལས་
 ཀྱང་། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་མེད་བཙུག་འགྲུལ་ཆེ་ལྡན་ན། །མི་འཐོབ་མི་འབྱུང་རྣམ་
 པ་གང་ཡང་མེད། །ཅེས་དང་། མི་མིན་ཀྱང་ཀྱང་དེ་ལ་པན་པར་དགལ། །ཉིང་
 འཇིན་རྣམ་པ་ཀྱང་ཀྱང་འཐོབ་པར་འབྱུང་། །ཉིན་མཆོན་དུས་རྣམས་འབྲས་བུ་
 ཡོད་པར་འདལ། །ཡོན་ཏན་ཚོགས་གྱིས་དམའ་བར་འབྱུང་བ་མེད། །མི་ཡི་

ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱིས། །མེ་ཏྲིག་ཤུའྲ་ལ་བཞིན་རྣམ་པར་
འཕེལ། །ཞེས་སོ།།

ཉེས་དམིགས་ནི། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་རྣམ་པར་རིང་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་སྦྱིན་
པ་མེད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་
མེད་དོ། །ཞེས་དང་། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་
གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་
པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཙུན་འབྲས་
མེད་ན་ལེ་ལོ་འི་དབང་དུ་སོང་ནས་དཀར་ཆོས་ཀྱན་གྱིས་མོངས་པར་འབྱུར་
བས། །གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྦྱིས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་
ཉམས་པར་འབྱུར་རོ།།

བཙུན་འབྲས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས། རབ་དབྱེ་དངོས་དང་། བཙུན་
འབྲས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲས་
དང་། དགོ་བའི་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་བཙུན་འབྲས་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་
བཙུན་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་བཙུན་འབྲས་ཚུལ་པ་
ན། སྦྱོར་བའི་སྤྱོད་ལ་ནས་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསམ་པའི་གོ་
ཆ་འདི་ལྟ་བུ་གྱུར་པར་བྱེད་དེ། བདག་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་སྦྱོང་དང་ཡུན་
མཉམ་པའི་ཉིན་ཞག་བསགས་པའི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་
བྱེ་བ་སྤྲག་འབྲུམ་འབྱུར་གྱིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྲག་བསྐྱལ་བསམ་ལ་

བའི་བྱིར་དུ། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་
པར་འགྱུར་ནའང་སྟོབ་བར་བྱེད་དེ། རྫོགས་བྱང་གི་བྱིར་དུ་བཙུན་པར་བྱེད་
ལ་བཙུན་འགྲུས་ལ་ཞུགས་པའང་མི་གཏོང་ན། དུས་ཀྱི་ཡུན་དེ་ལས་བྱང་བ་
དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆེས་ཆུང་བས་ལྟ་ཅི་སྟོས་སྟུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་ཆའི་བཙུན་
འགྲུས་སོ། །བྱང་སེམས་གང་བཙུན་འགྲུས་དེ་འདྲ་བ་ལ་མོས་པ་ཅམ་དང་
དད་པ་ཅམ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་བརྟན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱིར་དུ་
བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱ་རྟེན་པར་བྱེད་ན་བཙུན་འགྲུས་
དེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་བྱིར་དུ་ལས་གང་
ལ་སེམས་ཞུམ་པའི་དཀའ་བ་སྤྱད་དགོས་པའི་བྱ་དཀའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམས་པ་སང་ངེས་པའི་རྒྱར་འགྲོ་བས་སྤང་བར་
བྱའོ།

པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་བྱིར་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་མཉམ་
ཅམ་དུ། །རྒྱ་ཆེ་རིང་བའི་ཉིན་དང་མཆན་གྱུར་ལ། །དེ་འདྲ་བསགས་པས་
ལོར་གྱུར་དུས་རིང་བའི། །བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་ཆུ་ཐེགས་གངས་སྟེད་ཀྱིས།
བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ཞིག་སྟེ་འགྱུར་ལ། །དེ་འདྲའི་རྣམ་པས་ཆོགས་
གཞན་རེ་རེ་ཞིང་། །བསྐྱབ་དགོས་གྱུར་གྱང་སྟོང་རྗེས་སྟོབ་མེད། །བྱང་ཆུབ་
དམ་པ་སྦྱིད་ལུག་མེད་པར་བསྐྱབ། །འཁོར་ཆེ་རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་སེམས་
བཏང་ཞིང་། །གོ་ཆ་བརྟན་པ་དཔག་ཡས་དེ་བསྐྱེད་ན། །བརྟུལ་ཞུགས་དཔའ་

བོ་སྒྲིང་རྗེའི་ངང་ཅན་ལ། །ཡང་དག་སྒྲངས་པ་དང་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་
གསུངས་པའང་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་སོ། །གཞན་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་
ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ལྷ་བ་དང་
དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་འབུམ་སོང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གཅིག་སྐྱེ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་གཅིག་མཐོང་ལ་དེ་འདྲ་བ་གསྐྱེའི་སྤྱང་གི་བྱེ་
མའི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་དང་
སྦྱོད་པ་ཤེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་
དང་སྦྱོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱང་མི་ཞུས་པའི་གོ་ཆ་ལ་གོ་ཆ་མི་བླ་བར་
སྒྲོ་གོས་མི་བླ་བས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། གོང་ན་མེད་པའི་གོ་ཆའི་
བཙོན་འགྲུས་སོ། །

མདོར་ན་འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་རེ་བསྐྱེད་ནས་ན་ཆོག་པ་མཐའ་ཡས་
པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྗོགས་ཤིང་སྐྱིབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འདག་ལ་བྱིར་མི་སྒྲིག་
པའི་རྒྱ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ཡུན་རི་ལྟར་རིང་བ་ལ་དགའ་བ་དེ་ཅུ་དུ་
སྒྱུར་དུ་འཛང་རྒྱ་ལ། སྦྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་དུས་ཆེས་རིང་བ་སོགས་
ལ་སྦྱོ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་དུས་བྱང་དུས་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ནི། སངས་
རྒྱས་ལ་ཆེས་རིང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲོབས་
མད་དུ་བྱང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆ་གྲོན་
ནས་གང་གི་དོན་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དགོ་བའི་ཆོས་
སྦྱད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ནི། བྱིན་དུག་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པར་བྱ་བའི་བྱིར་

དེ་དག་ལ་སྒྲུབ་བའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ནི། དོན་
བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་ངེ་ལྟར་རིགས་པར་སྒྲུབ་བའི་བཙུན་འགྲུས་སོ།།
གཉིས་པ་བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོག་གས་
གཉིས་ཀྱི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བ་འདི་ལ་
རག་ལས་པས་འདི་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ཡང་
མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ཉིད་གོ་སྒྲ་ཞིང་སྒྲིང་བདེ་ལ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མཐོང་བས་དེའི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་བཞི། བཙུན་
འགྲུས་ཀྱི་གོགས་འགལ་རྒྱུན་སྒྲར་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་དབྱེད་གི་ཆོག་གས་
བསག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་པ་ལྟར་སྒྲར་བ་
དང་། དེ་ལས་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མི་མཐུན་སྒྲོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྒྲིང་བའི་ཐབས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱབ་རྒྱས་པར་མཐོང་
ཡང་མི་འཇུག་པ་དང་། བདག་གིས་དེ་འབྲ་བ་སྐྱབ་གལ་རྒྱས་སྙམ་སྟེ་ཞུམ་
ནས་མི་འཇུག་པའོ། །སྐྱབ་རྒྱས་མི་རྒྱས་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྒྲོགས་ནས་མི་བསྐྱབ་
པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་གོལ་བ་དོན་གཉིར་ལ་འཆད་པས་སྐྱབས་མིན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱེད་ལོང་ཡོད་སྙམ་ནས་བྱི་བཞོལ་བྱེད་
པའི་ལེ་ལོ་ཅན་དང་། དེ་མིན་གྱང་བྱ་བ་དམན་པ་ཐ་མལ་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་
ཆགས་པས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲིང་འཇུག་ལས། དེ་ཡི་མི་
མཐུན་སྒྲོགས་བཤད་བྱ། །ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། །སྒྲིང་ལུག་བདག་ཉིད་

བརྟམ་པ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ལེ་ལོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། སྟོམ་ལས་དང་བདེ་བ་དམན་
པའི་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྐྱེད་པ་དང་འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་
ཤས་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། སྟོམ་ལས་བདེ་བའི་རོ་ལྱང་དང་། །གཉིད་ལ་བརྟམ་
པའི་སྐྱེད་པ་ཡིས། །འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་ལས། །ལེ་ལོ་ཉི་བར་སྐྱེ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་རི་ལྟར་དུ་
སྐྱེ་བ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །

དེ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། བྱི་བཞོལ་གྱི་ལེ་ལོ་
འགོག་པ་ལ་གསུམ། ལུས་ཐོབ་པ་འདི་སྤྱར་དུ་འཇིག་པ། ཞི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་
འགྲོར་ལྱང་བ། སྤང་ཡང་རྟེན་བཟང་པོ་འདི་རྟེན་དགའ་བ་གསུམ་བསྐྱོམས་
ནས་ལོང་ཡོད་དུ་འཇིག་པའི་ལེ་ལོ་བཀག་ནས་ལོང་མེད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
པའོ། །དེ་གསུམ་ནི་སྤང་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །བྱ་བ་
ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་འདི་བྱིར་དགའ་བ་མཐའ་
ཡས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དོན་མེད་པའི་ཅལ་ཅལ་སྤྱོད་པ་དང་ཁྲོད་
པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་རྣམས་འདིའི་དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་།
བྱི་མར་དོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་
བསྐྱོམས་ལ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དགའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི། །དམ་ཆོས་
དགའ་བའི་མཆོག་སྤངས་ནས། །སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་ནི་རྣམ་གཡེང་དང་། །ཁྲོད་
སོགས་ལ་ཁྲོད་ཅི་བྱིར་དགའ། །ཞེས་སོ། །

སྐྱིད་ལུག་པའམ་བདག་ཉིད་བརྟམ་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱི་བཞོལ་

དང་བྱ་བ་ངན་ཞེན་བཀག་ནས་དམ་པའི་ཚས་ལ་སྒྲོ་བ་བྱུང་ཡང་། དེ་ཙམ་
 གྱིས་མི་ཚོག་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲོ་བ་དགོས་པས་དེ་ལ་བདག་འདྲ་བས་
 བསྐྱབ་མི་རུས་སོ་སྙམ་དུ་ཞུམ་ན་དེ་བསལ་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཐོབ་
 བྱ་ལ་སྦྱིད་ལུག་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་སྦྱིད་ལུག་པ་དགག་
 པ་དང་། གང་དུ་གནས་ནས་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་ཞུམ་པ་དགག་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ནི་སྦྱོན་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། བདག་གིས་ནི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་བསྐྱབ་པ་དང་སྦྱོན་
 སྣ་རེ་འགོག་པའང་ཆེས་དཀའ་བར་སྤང་བས། བདག་འདྲ་བས་ནི་འབྲས་བྱ་
 དེ་འདྲ་བ་ཐོབ་པར་ག་ལ་རུས་སྙམ་པའི་ཞུམ་པ་དངོས་སུ་བྱུང་ན་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་གཏོང་བས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ལ། མ་བྱུང་ཡང་དང་པོ་ནས་དེའི་མཐའ་
 དགག་དགོས་སོ།།

འགོག་ཚུལ་ནི། བཙུག་ལྡན་འདས་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་གསུང་
 གི་བརྟུན་དང་ལོག་པ་མི་གསུང་བའི་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱ་དེས་སྤང་བྱ་སོགས་
 གྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་གསུངས་ན། བདག་ནི་མིར་སྦྱེས་པས་ཉེན་
 བཟང་ལ། སྤང་དོར་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒྲོའི་མཐུ་ཡོད་པས་བདག་གིས་བཙུན་པ་
 མ་བཏང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཐོབ་སྙམ་དུ་གཟེངས་བསྟོད་དེ། བདག་གིས་བྱང་
 ཆུབ་ག་ལ་ཞེས། །སྦྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ནི། །བདེན་པ་གསུང་བས་བདེན་འདི་གསུངས། །སྤང་བྱ་ཤ་སྤང་བྱང་བ་
 དང་། །དེ་བཞིན་སྦྱིན་བྱར་གང་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་བཙུན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་

ན། །བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་དག་འབྲས་མེད་འཕྲོ་བ། །བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྐྱེས་
ལ། །ཕན་དང་གཞོན་པ་དེ་ཉེས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སྦྱོར་པ་མ་བཟང་ན། །བདག་
གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཕྲོ་བ། །ཅིས་སོ། །གཞན་ཡང་སྦྱོན་སངས་རྒྱས་ཏེ་
འདས་པ་དང་ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཏེ་བཞུགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འཁོར་
རྒྱ་བ་དེ་དག་གྱུར་སངས་རྒྱས་བྱིན་གཅིག་གིས་ལམ་བསྐྱབས་པ་མིན་གྱི།
བདག་ཅག་འདྲ་བ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡར་ལ་རྩེ་མཐོར་གཤེགས་ནས་སངས་རྒྱས་
པ་དང་རྒྱ་བའོ་སྦྱུང་དུ་བསམས་ནས་ཞུས་པ་དག་གསེ། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་
ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་པ་དེ་དག་དང་། གང་དག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བ་
དེ་དག་དང་། གང་དག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་
དག་གྱུར། ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་དང་ལམ་འདི་འདྲ་བ་དང་བཅོམ་འགྱུས་འདི་འདྲ་
བས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་
རྒྱ། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གྱུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་ཤིས་ལས་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་གྱུར་ཅི་ནས་སྒྲན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་
རྒྱ་བར་འགྱུར་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་གི་བཅོམ་འགྱུས་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བཅོམ་འགྱུས་ཀྱིས་བདག་གིས་

ཀྱང་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བཅ་ལ་ལོ་འབད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་
པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་སྟེ་ལ་ལ་དག་གིས་བདེར་ག་ཤེགས་གོ་འཕང་
བརྟེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །འདི་བས་ཤིན་ཏུ་སྦྲད་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་
ལྟར་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས། །དེ་སྦྲད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉམ་ངར་ལྟར་བའི་ཆེ་ཡང་བདག་ཉིད་
སྦྲད་མ་མཛད། །བདག་ལ་སྟོད་པ་མི་རུང་སྐྱེས་བྱ་དར་བ་ཁྱུ་པར་བབྱིད་པ་
ལགས། །ཞེས་སོ།།

ཁྱུ་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཤིང་འབྲས་
བུ་རྒྱུ་འཛིན་སྟེ་སྟེ་བྱེད་པས་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡོན་ཏན་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་བསྐྱབ་
པ་དང་། སྟོན་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་དགག་དགོས་པར་ལེགས་པོར་གོ་ནས་
དེ་ནས་རང་སྟོང་དུ་བལྟས་པ་ན་ཁྱུ་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཡོན་
ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྤྱོད་ལ་རྒྱུང་
འདེད་དང་ཕྱར་ཚུགས་བྱས་པས་འབྲུབ་སྟུང་དུ། ལམ་གྱི་གོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་སོང་ན་ད་ལྟའི་དུས་བཞིན་དུ་ཁྱུ་པ་གཏན་མི་སྐྱེའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་བཟང་
ཏྱགས་མིན་གྱི། ལམ་གྱི་འགོ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟོག་པའམ་གོ་བ་ཐར་ཐོར་
ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་ལག་ཏུ་མ་སྦྱངས་པས་སྦྱ་སྦྱ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་བསྐྱིབས་
པས་ལན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་ལེན་ལ་གཏུགས་པ་ན་ལམ་གྱི་འགོ་མཐུག་
རགས་རིམ་བསྐྱིགས་པའི་ལུས་ཆང་བ་ཅུ་ལ་ལེ་བསྟན་པ་ན་འང་། དེ་ཅུ་
དགོས་ན་སྟུས་རྒྱས་ཟེར་ནས་ལེགས་པར་སྟོང་བར་སྦྱང་བའི་བྱིར་རོ། །༡༩
ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལག་ལེན་ལ་མ་ཁྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

སྦྱོང་བ་ཀྱན་མདའ་འཕེན་མིག་ལ་སྦྱ་བར་སོང་ནས་ཁྱམ་པ་ཅམ་མི་འོང་། ད་
ལྟ་ཆོས་ལེགས་པོར་ཆང་བ་རང་མེད་པས་ཁྱམ་པ་དང་རང་བྱུང་དུ་གསོད་
པའི་སར་བྱིན་པར་མི་འདུག་སྟེ། ལེགས་པར་ཆང་ན་ཁྱམ་པ་དང་བྱུང་གསོད་
འབྱུང་ཉེན་ཆེ་གསུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་མད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ཁྱམ་པ་དགག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ལ་
རྒྱུ་ལག་ལ་སོགས་པ་བཏང་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བ་བདག་གིས་མི་རྣམས་སོ་
སྟམ་ན་དེ་ཅམ་གྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་ནི་བཟོད་དགོས་ཏེ། སྦྱོང་བ་རྣམས་ལ་མ་
ཁྱུགས་པར་རང་དགར་བསྐྱེད་པ་ལའང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་ལྷས་བཅད་
པ་དང་བྲལ་བ་དང་ཕྱག་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་
བཟོད་ལས་འདས་པ་སྦྱོང་ལ་དེར་ཡང་རང་གི་དོན་མ་གྱུ་བ་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་
གྱི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་བ་སྦྱོང་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་ནི་སྦྱག་བསྐྱེད་སྦྱ་མའི་ཆ་ཅམ་
ཡང་མེད་ལ། རང་གཞན་གྱི་དོན་འབྱུང་པའི་དགོས་པའང་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
འོན་ཏེ་རྒྱུ་ལག་ལ་སོགས་པ། །བཏང་དགོས་བདག་ནི་འཇིགས་ཤེས་། །སྦྱི་
དང་ཡང་བ་མ་དབྱེད་པར། །སྦྱོངས་པས་བདག་ནི་འཇིགས་པར་བཟད། །བསྐྱེད་
པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་དུ། །ལན་གྲངས་དུ་མར་བཅད་པ་དང་། །དབྱུག་དང་
བསྐྱེད་དང་གཤེག་འབྱུར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པར་མི་འབྱུར་རོ། །བདག་
གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པ་ཡི། །སྦྱག་བསྐྱེད་འདི་ནི་ཆོད་ཡོད་དེ། །ཟུག་རྩ་ཁོང་
བསྐྱེད་གཞོན་བསལ་ཕྱིར། །ལྷས་མ་བཏོད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་བཞིན། །སྦྱོན་
པ་ཀྱན་གྱང་གསོར་བྱེད་གྱི། །མི་བདེ་བ་ཡིས་ནད་མེད་བྱེད། །དེ་བས་སྦྱག་

བསྐྱེད་མང་པོ་དག། གཞིམ་སྤྱིར་མི་བདེ་ཆུང་བཟོད་བྲ། ཁེས་སོ།
 ལུས་གཏོང་བ་ནི་དང་པོ་ནས་འཇིགས་པའི་ཆེ་མི་གཏོང་གི། སྦྱིན་པ་ལ་རིམ་
 གྱིས་བསྐྱབས་པས་རང་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་
 སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཆེ་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་ན་གཏོང་བས་གཏོང་བའི་དུས་སུ་
 བྱི་དཀའ་བ་མེད་དེ། གསོ་དབྱུང་པལ་པ་འདི་འདྲ་བའང་། སྦྱོར་པ་མཆོག་
 གིས་མ་མཛད་དེ། ཆོ་ག་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་ཡིས། རྒྱུ་ཆེན་དཔག་མེད་གསོ་
 བར་མཛད། ཆོད་མ་ལ་སོགས་སྦྱིན་པ་ལའང་། འདྲེན་པས་ཐོག་མར་སྦྱོར་
 བར་མཛད། དེ་ལ་གོམས་ནས་སྤྱིས་ནས་ནི། རིམ་གྱིས་རང་གི་ཤ་ཡང་
 གཏོང་། གང་ཆེ་རང་གི་ལུས་ལ་ནི། ཆོད་སོགས་ལྟ་བུའི་སྒོ་སྦྱེས་པ། དེ་
 ཆེ་ཤ་ལ་སོགས་གཏོང་བ། དེ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་སོ། དེས་ན་
 ཁ་ཅིག་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་ཐེག་པ་པས་ལུས་སྒོག་གཏོང་དགོས་པས་གདུང་
 བ་བསྐྱེད་ཅིང་། བྱ་དཀའ་བའི་ལམ་མོ་བཟོ་བ་ནི་གཞུང་འདིས་ལེགས་པར་
 བཀག་སྤངས་སྟེ། བྱ་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་སྦྱེ་བའི་རིང་ལ་མི་གཏོང་ལ། ཆོད་མ་
 སོགས་སྦྱོར་བ་དང་འདྲ་བར་ཤིན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཆེ་གཏོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།
 གང་དུ་གནས་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་ཁྱུ་པ་དགག་པ་ནི། སངས་
 རྒྱུས་བསྐྱབ་པ་ནི་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྤངས་ནས་བྱེད་དགོས་
 ལ། དེའི་ཆེ་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་གནོད་པས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མི་རྒྱས་སོ་
 སྟུམ་ན། བྱང་སེམས་གྱིས་སྤྱིག་སྤངས་པས་རྒྱ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་ཆོར་
 བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་ལ། འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱོར་མ་ལྟར་ཉོགས་

པ་བརྟན་པས་སེམས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་ལུས་སེམས་བདེ་བས་རྒྱས་
ན་འཁོར་བར་སྒྲོད་ཀྱང་སྒྲོའོ་དོན་མེད་པས་དེ་ལྟར་བསམ་སྟེ། སྒྲིག་པ་སྤངས་
ཕྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད། །མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་དགའ་མེད། །འདི་ལྟར་ལོག་
པར་རྟོག་པ་དང་། །སྒྲིག་པས་སེམས་དང་ལུས་ལ་གཞོད། །བསོད་ནམས་
ཀྱིས་ནི་ལུས་བདེ་ལ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན། །གཞན་དོན་འཁོར་
བར་གནས་ཀྱང་ནི། །སྤྱིང་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྒྲོ། །ཞེས་དང་། དེ་བས་སྒྲོ་ངལ་
ཀུན་སེལ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་ནས། །བདེ་ནས་བདེ་བར་
འགོ་བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལུག་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་དུས་དཔག་དུ་མེད་པ་འགོར་བས་ཀྱང་ཡིད་ཁུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དུས་རིང་
བ་ཅུམ་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆབས་ཤིན་དུ་
ཆེན་དུས་བྱང་ཡང་སྒྲོ་ལ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་ན་དུས་རིང་བ་ཡང་མི་
སྒྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆེན་སྤྱིང་བ་ལས། །སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་ལ་དུས་བྱང་ཡང་།
བཟོད་དགའ་ཡུན་རིང་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་བ་ལ།
མཐའ་ཡས་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོད། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད། །
ཡིད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྤྱིང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྤྱུག་ །དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ན་ཡུན་རིང་གནས། །དེ་བས་སངས་རྒྱས་རིང་ཐོགས་ཞེས། །སྒྲོ་དང་
ལྟན་པ་སྦྱིད་མི་ལུག །ཉེས་ཟད་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་ནི། །འདི་ལ་རྟག་དུ་འབད་
པར་བྱ། །ཞེས་སོ།

ཡང་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྫོགས་དགོས་ལ། དེ་ཤིན་

ཏུ་དཀའ་བས་མི་རྒྱས་སོ་སྟེན་དུ་ཞུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་
 ཅན་མཐའ་ཡས་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་
 ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གནས་
 པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟེན་ནས་སྒྲོམ་པ་
 བཟུང་བ་ན། གཉིད་ལོག་མ་ལོག་དང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་མ་གཡེངས་
 ཐམས་ཅད་དུ་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་
 དུ་རྟག་ཏུ་གསོག་པས། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྫོགས་པར་མི་དཀའ་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱུན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་། །ས་དང་ཆུ་དང་མེ་
 དང་རླུང་། །རི་ལྷོ་མཐའ་ཡས་དེ་བཞིན་དུ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་སེམས་ཅན་མཐའ་
 ཡས་འདོད། །སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་དེ་དག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སྤྱིང་བཅེ་བས། །སྤྱུག་བསྐྱལ་དག་ལས་བྱངས་བྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་
 དགོད་པར་ངེས། །དེ་ལྷོ་བརྟན་པར་གནས་དེ་ནི། །མི་ཉལ་བ་འམ་ཉལ་ཡང་
 རུང་། །ཡང་དག་སྤངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །བག་མེད་གྱུར་གྱང་སེམས་ཅན་
 རྣམས། །མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་བཞིན། །བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་
 རྟག་གསོག་འགྱུར། །མཐའ་ཡས་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཐའ་ཡས་
 འཕྲོབ་མི་དཀའ་ཞེས་བྱ། །གང་ཞིག་དཔག་མེད་དུས་གནས་ཏེ། །ལྷས་ཅན་
 དཔག་ཏུ་མེད་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དཔག་ཏུ་མེད་འདོད་ཅིང་། །དགེ་བ་དཔག་
 ཏུ་མེད་བྱེད་པ། །དེས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དཔག་མེད་གྱང་། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་
 བཞི་ཡིས། །ཆོགས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། །རི་ལྷོ་བྱར་ན་འཕྲོབ་མི་

འགྲུལ། །ཞེས་སོ།།

དེས་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
ཤྱགས་དག་ནས་ཡིད་བསྐྱོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་དུས་
ཟུང་དུ་ཞིག་ལ་ཐོབ་ན་སྙམ་པ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་དོ་མཆར་ཡང་། དེ་དག་གི་
ཕྱོགས་ན་མེད་པའི་ཆེ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་སྐྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་
སྟོབ་དགོས་པ་དང་དཀའ་སྐྱུད་མང་དུ་དགོས་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན། དེ་ལྟར་
སོང་ན་སྙམ་རྒྱས་སྙམ་ནས་ཉེ་ལམ་འཆོལ་བ་སྐྱད་བྱེད་ན་ནི་སྟོན་སེམས་ལ་
བརྒྱད་ནས་གཞོན་ཅིང་། འཇུག་སེམས་ལ་དངོས་སྤྱ་གཞོན་ལ། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྩེ་དམན་དུ་སོང་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་
སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་ལེགས་
པར་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞུམ་ནས་བསྐྱད་པས་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་
ཕན་ཞིང་རྩེ་ཞུམ་དུ་འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ལེགས་པར་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོ་གཟེངས་བསྐྱོད་ན་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པ་ལག་ན་ཡོད་
པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཞུམ་པས་ཐོངས་ལས་ཐར་ལ་མི་ཕན་
ཀྱི། །དེ་བས་མྱ་ངན་གདུང་བར་མ་བྱེད་པར། །དགོས་པའི་དོན་བསྐྱབ་མཁས་
ལ་བརྟེན་བྱས་ན། །རབ་ཏུ་དཀའ་བའང་སྤྱ་བས་ཐར་བར་འགྲུལ། །དེ་བས་
འཇིགས་ཤིང་མི་དགའ་མ་བྱེད་པར། །རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་
སྐྱབས། །མཁས་པའི་གཟེ་བརྩེད་བརྟན་པས་གཟེངས་བསྐྱོད་ན། །དོན་རྣམས་

ཐམས་ཅད་འགྲུལ་པ་ལག་ན་ཡོད། །ཅེས་སོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཞེས་ཀྱང་ཞུས་པ་མེད་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཞེས་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དང་ལྟན་པ་ཞིག་
 དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལ། ད་ལྟ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྟར་སྤང་རེའམ་ཡོན་
 ཏན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོགས་གཅིག་ཅམ་ཞིག་སྐྱེས་ན། ལམ་གྱི་ས་
 ཆེན་པོ་ཞིག་བཅད་དེ་སྤྲུལ་ཞིང་དེ་ཀ་གོམས་པས་ཆོག་པར་འཇིན་ལ། ལམ་
 གྱི་གནད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ལུང་རིགས་གྱི་རྒྱ་བར་ནས་བཏོན་ནས་དེ་
 ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་གཅིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་བྱིན་
 ཏོ་ཞེས་བཅའ་སྤྱད་དེ་གོ་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཞུས་ནས་འགྲོ་བར་སྤང་
 བས། ཡོན་ཏན་སྟོགས་རེས་ཆོག་པར་མི་འཇིན་པར་གོང་མའི་བྱེད་པར་
 འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སློབ་དགོས་ཀྱང་ཞུས་པ་མེད་པ་
 ཤིན་ཏུ་དགོན་པར་སྤང་ངོ་།

གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་དབྱེད་གི་ཆོགས་བསག་པ་ལ་བཞི། མོས་པ་
 དང་། བཏྱན་པ་དང་། དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། དོར་བའི་སྟོབས་སོ།
 །དང་པོ་ནི། འདུན་པས་བཙུག་འགྲུལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་འདིར་
 མོས་པ་ནི་འདུན་པའོ། །དེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། བདག་ནི་སྟོན་དང་ད་ལྟར་
 ཡང་། །ཆོས་ལ་མོས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །ཐོངས་པ་འདི་འདྲ་བྱུང་བར་བྱུང།
 །སྟེ་ཞིག་ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་། །དགོ་བའི་སྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི། །ཙྰ་
 བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མོས་པ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་

པ་ནི། དེའི་ཡང་རྩ་བ་ཏྱག་ཏུ་ནི། །རྣམ་སྒྲིབ་འབྲས་བུ་བསྐྱོམས་པས་སོ།།
ཞེས་དཀར་གནག་གི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འབྱུང་བའི་
ཚུལ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བཤད་དེ། དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་
པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བ་དང་སྤང་བར་འདོད་པ་གཉིས་
བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་། དེ་དག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་དམིགས་
ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་
མོས་ནས་དེའི་སྒྲོར་ཁྱུགས་པ་ནི། རང་གཞན་ཀྱི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་བསལ་
བ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཉེས་པ་རེ་རེ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་མཐར་ཐུག་
པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་དུ་མ་ཞིག་གོམས་དགོས་ན། བདག་ལ་
ནི་དེ་དག་སེལ་བ་དང་བསྐྱབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་ཡང་མི་སྤང་
བས་བདག་གིས་དལ་བ་དོན་མེད་དུ་བཏང་འདུག་གོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་
རང་ལ་རང་གིས་བསྐྱལ་དགོས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་ཀྱི་ཉེས་པ་ནི། །དཔག་
མེད་བདག་གིས་གཞོམ་བྱ་སྟེ། །གང་དུ་ཉེས་པ་རེ་རེ་ལའང་། །བསྐྱལ་པ་རྒྱ་
མཚོར་ཟད་གྱུར་པ། །ཉེས་ཟད་རྩོམ་པ་དེ་ཡི་ནི། །ཆ་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་
ན། །སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས། །བདག་གོ་ཅིས་ཏེ་སྤྱིང་མ་གས།།
བདག་དང་གཞན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། །མང་པོ་བདག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་
ཡོན་ཏན་རེ་རེ་ལའང་། །བསྐྱལ་པ་རྒྱ་མཚོར་གོམས་འགྱུར་བ། །བདག་ནི་

ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་ལའང་། །གོམས་པ་ནམ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། །ཅི་ཞིག་ལྟར་ཉིད་
སྐྱེ་བ་ནི། །བདག་གིས་དོན་མེད་བྱས་པ་མཆར། །ཞེས་སོ།།

བརྟན་པའི་སྟོབས་ནི། །གང་ལ་བཙུན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དེ་ལས་མི་
སྟོག་པར་མཐར་འབྱིན་པའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ཅི་རུང་རུང་དུ་མི་འཇུག་པར་
ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་རྒྱས་པ་ལྟ་ན་འཇུག་ལ། །མི་རྒྱས་ན་མི་འཇུག་པ་
དང་། །ཞུགས་ནས་བར་སྐྱབས་སུ་འདོར་བ་ལས་དང་པོ་ནས་མི་ཚུམ་པ་
མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི། །དམ་བཅས་པ་བར་མ་དོར་འདོར་བ་ལ་
གོམས་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་
སོགས་འདོར་བས་ཆེ་དེར་སྒྲིག་འཕེལ་བ་དང་། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེའི་འབྲས་
བུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འཕེལ་བ་དང་སྤྲ་མ་དེ་བྱ་བར་བསམས་པས་དགོ་བ་གཞན་
མི་འགྲུབ་པ་དང་། །སྤྲ་མ་དེ་ལས་ལོག་པས་དེའི་འབྲས་བུ་དམན་པ་དང་སྤྲ་མ་
དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐར་མ་བྱིན་པས་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། །མདོར་ན་
གང་བྱ་བར་ཡི་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་མགོ་མི་ཐོན་ལ་གཞན་འགྲུབ་པའི་ཡང་
གོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་སྟོམ་པ་ཁས་སྦྱངས་པའི་དམ་བཅའ་
ཡང་མི་བརྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། །དང་པོ་སྦྱོར་བ་བརྟགས་ནས་ནི། །བརྩམ་
མམ་ཡང་ན་མི་བརྩམ་བྱ། །མ་བརྩམས་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་གྱི། །བརྩམས་ནས་
སྟོག་པར་མི་བྱ་འོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་དེ་གོམས་ཤིང་། །སྒྲིག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། །གཞན་དང་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱང་ནི། །དམན་གྱུར་དེ་ཡང་
འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ།།

དེས་ན་དམ་བཅའ་མཐར་བྱིན་པར་འདོད་པས་ང་རྒྱལ་གསུམ་བསྐྱོམ་
པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བྲ།
ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ནི། གཞན་སྤུ་ལ་ཡང་རང་གི་ལམ་བསྐྱབ་
པའི་གྲོགས་ཀྱི་བསྟོས་པ་མི་འཆའ་བར་རང་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་
གཅིག་ལུས་བྱའོ་ཞེས། །འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བཤེས་
སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། ཐར་པ་བདག་ལ་རག་ལས་འདི་ལ་ནི། །གཞན་གྱིས་
གྲོགས་བབྱིར་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཞན་ལ་མི་
རེ་བར་བདག་གཅིག་ལུས་བསྐྱབ་པོ་སྟུང་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་
དེར་བཏགས་པའོ། །རྒྱས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
དབང་དུ་གྱུར་པས་རང་གི་དོན་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་
ཅི་སྟོས། བདག་གིས་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་རྒྱས་སོ་སྟུང་ནས་
བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དབང་མེད་འཇིག་རྟེན་འདིས། །རང་དོན་བསྐྱབ་
པར་མི་རྒྱས་པས། །འགྲོ་བས་བདག་ལྟར་མི་རྒྱས་ཏེ། །དེ་བས་བདག་གིས་
འདི་བྱ་འོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་ཀྱང་དམན་པའི་ལས་ལ་རྩོལ་བ་
མི་གཙོད་ན་བདག་འབྲས་བྱ་བྱ་ལོ་མ་པ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཅིའི་བྱིར་མི་བྱེད་
སྟུང་དུ་བསམས་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། གཞན་དག་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན། །
བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་རི་ལྟར་འདུག །ཅེས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ན་
གཞན་བྱེད་དུ་བསམད་ནས་རང་ལ་རྩོལ་པས་བསྐྱབ་པ་མིན་གྱི། བཅེ་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་བལྟས་ནས་ང་རྒྱལ་དང་མ་འདྲེས་པར་བྱ་སྟེ། ང་རྒྱལ་གྱིས་འདི་མི་

བྱེད་དེ། །བདག་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་མཆོག་ །ཅེས་སོ། །གཞན་གྱིས་མི་རྒྱས་
པ་བདག་གིས་རྒྱས་སྐྱེས་པ་ཡང་ང་རྒྱལ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་ང་རྒྱལ་དུ་
བཏགས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱེད་དུ་བསད་ནས་བདག་འདི་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་ཡི། །འདི་དག་བདག་
ལས་ནམ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྐྱེས་དུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛོམས་པ་
ལ་སློང་དཔའ་བསྐྱེད་ནས་བཏན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བདག་གིས་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་
བྱ་སྟེ། །བདག་ལས་སྐྱེས་ཡང་རྒྱལ་མི་བྱ། །རྒྱལ་བ་སེང་གའི་སྐྱེས་དག་
པས། །ང་རྒྱལ་འདི་ལ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་སློབ་ཤི་
ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆུང་དུས་ཀྱང་གཞོན་པར་རྒྱས་པ་ནི། །ཤི་བའི་སྐྱེས་དང་
སྐྱེད་གྱུར་ན། །ཁྱ་ཡང་མཁའ་སྒྲིང་ལྟ་བུར་སྒྲིང་། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཉམ་ཆུང་
ན། །ལྟར་བ་ཆུང་དུའང་གཞོན་པར་བྱེད། །ཞུམ་བཅས་རྩོལ་བ་དོར་བ་ལ། །
མོངས་ལས་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཅི། །ཞེས་སོ། །

ཤར་བའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བོར་བའི་བདེ་བ་ལ་སྤར་གྱི་བདེ་བ་ལས་
སྤག་པ་ཡང་མེད་ལ། །འདིར་ཆོས་བོར་ན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་
སྐྱེས་ཐམས་ཅད་པ་ཉམས་སྐྱེས་སྐྱེད་དགོས་པ་ཡང་བསམ། །རང་གིས་རྩོལ་བ་
མ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་སྐྱེད་མེ་མི་བསྐྱེད། །གཉེན་པོ་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་
བསྐྱོམ་མི་རྒྱས་པས་དེད་རང་རྩོགས་པར་བྱེད་ཟེར་ནས་མི་འོང་། །སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་མི་རྒྱས་གསུང་
དོ། །སྤར་མ་སྤྱེད་པའི་ང་རྒྱལ་བྱས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོས་ཀྱང་བར་དུ་

གཅོད་མི་རྒྱས་པས། དེས་ན་ང་རྒྱལ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། ང་རྒྱལ་ཚུལ་བ་
བསྐྱེད་པས་ནི། །ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་ཐུབ་པར་དགའ། །དེ་བས་སེམས་ནི་བརྟན་
པོ་ཡིས། །ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
པ་པོ་ལྷུང་བས་པམ་པར་བྱས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་
བར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པས་བྲེལ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་ལྷུང་བས་
པམ་བྱས་ན། །ཁམས་གསུམ་རྒྱལ་འདོད་བཞད་གད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་
ནི་ཉོན་མོངས་ལ་བྱད་གསོད་བྱས་ནས་འཇོམས་པར་འདོད་པས་ཉོན་མོངས་
པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་བརྟགས་སོ། །རྣམ་བཤད་མཛད་པ་རྣམས་དེ་དང་མི་འདྲ་
བར་འཆད་མོད། གཞུང་ལ་སྤྲ་མ་འབྲིག་གམ་སྟུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལ་
རེ་བ་བཀག་ནས་རང་གཅིག་ལྷུང་བྱེད་པར་གོ་བགོ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་
རང་ལྟར་བྱ་བར་མི་རྒྱས་ཀྱི། རང་གིས་རྒྱས་སོ་སྟུམ་དུ་གདེང་འཆའ། དེ་
ལྟར་མཐོང་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པར་ལ་གཞོམ་གྱི། དེས་
ཚུར་ལ་ནམ་ཡང་འཇོམས་མི་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོའི་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་
དམ་བཅའ་བར་སྐྱབས་སུ་འདོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ལ། ལེགས་
པར་བརྟགས་ནས་གང་བྱ་བར་ཡི་དམ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་འབྲིན་
འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བརྟན་པོ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་སྦྱང་བར་བྱའོ།

དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདུན་པ་དྲག་པོའི་མོས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བཙོན་འགྲུས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེས་ཟིན་མི་སྟོག་པའི་
རྒྱར་བརྟན་པའི་སྟོབས་སམ་ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱབས་ནས། དང་པོར་

འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་དགའ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཟུགས་པའི་ཆེ་ཡང་ལས་
 དེའི་འཕྲོ་གཅོད་པར་མི་འདོད་པས་མི་ངོམས་པའི་བསམ་པ་ནི་དགའ་བའི་
 ལྟོབས་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མི་ངོམས་པའི་ཚུལ་རིམ་འབྲེལ་
 ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི། ཅེད་མོའི་བདེ་འབྲས་འདོད་པ་ལྟར། །འདི་ཡིས་བྱ་བའི་
 ལས་གང་ཡིན། །ལས་དེ་ལ་ནི་ཞེན་བྱ་སྟེ། །ལས་དེས་མི་ངོམས་དགའ་བར་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲིས་པ་རྣམས་ཅེད་མོའི་ལས་ལ་ངོམས་པ་མེད་
 པར་འཇུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོ་སྒྲིས་སྒྲིས་སུ་འབད་པའོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བྱ་
 བདེ་བས་མི་ངོམས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱུའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ངོམས་དགོས་
 ཏེ། ཐ་མལ་པ་རྣམས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ལ་ཡང་
 འབད་ནས་འཇུག་ན། ལས་གང་སྤྱད་ན་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་
 ལ་སྒྲོས་སུ་མེད་པའི་བྱེད་ཏེ། བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་ཀྱང་། །བདེ་འབྱུར་
 མི་འབྱུར་གཏོལ་མེད་ཀྱི། །གང་གི་ལས་ཉིད་བདེ་འབྱུར་བ། །དེ་ལས་མི་བྱེད་
 རིམ་ལྟར་བདེ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུ་མཆོན་འདིས་ཀྱང་ངོམས་པར་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་
 གྲིའི་སོར་ཆགས་སྤང་ཅི་ལྟེ། །འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ན། །རྣམ་
 སྒྲིན་བདེ་ལ་ཞི་བ་ཡི། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་ངོམས། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། མངར་བའི་རོ་ཅུང་བད་སྤང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་བལྟགས་ན་སྟེ་ག་ཞོག་པའི་
 སྤྱི་གི་རྣོན་པོའི་སོ་ལ་ཆགས་པའི་སྤང་ཅི་དང་འབྲེལ་བར་འབྲལ་བདེ་ཅུང་བད་
 ཡོད་ཀྱང་། །འདི་བྱེད་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆ་བས་ཆེ་བ་སྟེར་བའི་འདོད་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྱད་པ་ལ་ཡང་ངོམས་པ་མི་སྤང་ན། །ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་

པའི་འབྲལ་དང་ཡུན་གྱི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྟེར་བའི་ཚོགས་གྱིས་ཅི་སྟེ་
དོམས་པར་རིགས་སྟུང་དུ་བསམས་ལ་མི་དོམས་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །དེས་ན་གང་ལ་འཇུག་པའི་དགེ་བའི་ལས་ནུམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ན་ཉི་མས་གདུངས་པའི་སྤང་ཆེན་ཉི་
མ་བྱེད་གྱི་དུས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བད་མཆོར་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་སྟོ་མ་སྐྱེས་
གྱི་བར་དུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟའི་ལས་ཆར་བྱེན་བྱའི་བྱིར། ཉི་མ་བྱེད་དུས་
གདུངས་པ་ཡི། །སྤང་ཆེན་མཆོར་སྤང་མཆོར་འཇུག་ལྟར། །ལས་དེ་ལ་ཡང་
འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ།།

དོར་བའི་སྟོབས་ནི། བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་དུབ་
ན་རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཞིན་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་སུན་པས་
བྱིས་བཙོན་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ངལ་སོས་མ་ཐག་ཡང་
བཙོན་འགྲུས་བརྩམ་ཞིང་སྤྲ་མ་ལེགས་པར་མཐར་ཐོན་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་
ཞེས་མི་བྱ་བར་གོང་མ་གཞན་ཞིག་བྱ་བ་ལ་བཙོན་འགྲུས་བརྩམ་དགོས་ཏེ།
སྟོབས་ཉམས་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ན། །སྤྲར་བྱའི་དོན་དུ་དོར་བར་བྱ། །ལེགས་
པར་བྱིན་ན་བྱི་མ་དང་། །བྱི་མ་འདོད་པས་དེ་སྤང་བྱ། །ཞེས་སོ། །བྱི་མ་འདི་
གལ་ཆེ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྤྲ་མ་རེས་ཚོག་ཞེས་བྱས་ན་ཁྱད་པར་གོང་མ་མང་པོ་
འཐོབ་པ་ལ་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བཙོན་འགྲུས་
ཚོམ་ལུགས་བསྟན་ཏེ་ཏ་ཅང་བརྟན་ངས་ཏེ་ཚོལ་བ་དྲགས་པ་དང་ཏ་ཅང་
སྟོད་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ནས་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་ན་རེ་བ་ཞིག་དགོས་

ཏེ། དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། བྱང་པར་འཕགས་པར་བགྱི་བ་ལ། །ཁྱོད་ལ་
 ཐང་སྟོང་འགའ་མ་བྱུང་། །དེ་སྦྱང་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་པར་ནམས། །ཐོག་བྱུང་རིམ་
 པ་དབྱེར་མ་མཆིས། །ཞེས་སོ། །པོ་ཏྲོ་བའི་ཞལ་ནས་གྱུང་། སེ་མོ་གྲུ་པའི་ར་
 མདའ་ལྟ་བུས་མི་འོང་། བྱུང་པའི་ར་མདའ་དང་པོ་སོས་བདལ་ནས་ཇག་པ་མ་
 སྐྱེབ་བར་དུ་འདེད། དེ་བཞིན་དུ་སོས་བདལ་ཡུན་བསྐྱེད་ནས་བྱེད་དགོས།
 དཔེར་ན་ཤིག་གིས་སོས་བདལ་ནས་མ་བསྐྱད་པར་བྱིན་པས་སྦྱར་དུ་བྱིན།
 ལྷོ་བས་ཐེབས་རེ་མཆོངས་ཤིང་བསྐྱད་པས་མ་བྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུང་
 རོ།།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བཙུན་འགྲུས་ཚུམ་པ་ལྟར་སྒྲང་བ་ནི།
 དེ་ལྟར་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་གསུམ་ངོས་བབྱུང་ནས་གཉིན་པོ་བསྟེན་
 ཏེ་ཉམས་སྦྱང། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་མོས་པ་དང་། ལྷགས་ཟིན་མི་
 ལྟོག་པའི་རྒྱ་བརྟན་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡང་འཕྲོ་གཅོད་པར་མི་
 འདོད་པ་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིང་། རོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཙུན་འགྲུས་
 ཚུམ་ལྷགས་ལ་མཁས་པ་ན། བཙུན་འགྲུས་ལ་ལྟར་སྒྲང་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་
 དགོས་པས་དེ་བཞད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱང་བྱ་སྦྱོང་བའི་བཙུན་འགྲུས་ཚུམ་
 པའི་ཆེ་ཁྲི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། འཐབ་རྩིང་དག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །གཡུལ་ངོར་རལ་
 གར་ལྷགས་པ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་མཆོན་ལས་བབྱུར་བྱ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་
 དག་རྣམས་འཛེབས་པར་བཏབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། འཐབ་
 མོ་བ་རྩིང་པ། ལས་དེ་ལ་གོམས་པའི་མཁས་པ་ནི་དག་དང་རལ་ག་སོགས་

འགྲེད་པའི་ཆེ་པ་རོལ་འཛོམས་པ་གཅིག་ཕྱི་ཅིས་མི་བྱེད་ཀྱི། རང་ལ་
ཚུར་མཆོན་གྱི་གཞོན་པ་འབབ་པ་ལས་བཟུར་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། རང་ལ་
འཛོམས་པ་གཉིས་ཀའི་ལས་བསྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། སྐྱབ་པ་པོ་ཡང་ཉོན་མོངས་
དང་འཐབ་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཚུར་སེམས་ལ་མ་འབྲིན་པ་ལ་ཐོན་བྱེད་
ཅིང་བཟུར་བ་དང་། རང་ལ་གཉིན་པོ་བསྟེན་ནས་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
མཁས་པར་བྱས་ནས་བཙོན་པ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཆ་
གཅིག་གི་བྱེད་པ་ཞིག་གཉིན་པོས་བཀག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་གཞན་ཞིག་གིས་
ཀྱང་དགོ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འཕྲོག་པའམ། ཡང་ན་སེམས་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ཆེ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པས་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་སོང་ནས་དགོ་སྒྲོར་ལ་སྐྱེད་
འོང་བར་དཀའ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་བརྗོད་ན། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་
པ་གལ་ཆེ་བར་འདུག་སྟུམ་ནས་ཤེས་པ་ཅ་མ་ལ་སྦྱང་པོར་བཟུང་ནས་རྩད་
བཅད་པ་ན་མི་ཤེས་པའི་རྣོངས་པ་ཐོས་པས་བསལ་ཡང་། ཉོན་མོངས་གཞན་
ལ་ཐོན་མ་བྱས་པས་དེའི་རིང་ལ་ཉེས་སྒྲོད་དུ་མས་གོས་ནས་རྒྱུད་ཆེས་མ་
རུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུད་འདུལ་བ་གལ་ཆེ་བར་
འདུག་སྟུམ་ནས་བསྐྱོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། རྣོངས་པའི་དགྲ་ལ་ཐོན་བྱེད་པ་
དོར་ནས་ཆོས་མ་ཉན་ཅིང་མ་བསྐྱབས་པས་རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྒྲོམ་
པ་ནུམས་ཀྱི་བཅས་པའི་འཇུག་ལྡོག་ལ་ཆེས་རྣོངས་ནས་རྒྱན་དུ་ལྟུང་བས་
འཛོམས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པའི་ཆེ་ཡང་གཡུལ་འགྲེད་པའི་དུས་སུ་

ལག་ནས་རལ་གྱི་ལྷུང་ན་བསང་གིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་ལོང་ཡོད་
 མི་བྱེད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལེན་པ་ལྟར། སྤང་སྤང་གི་འཇུག་ལྡོག་གི་དམིགས་
 རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་བྱ་པའི་མཆོན་ཤོར་ན་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་འཇིགས་
 པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱ་པ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་ལྷུང་གྱུར་
 བ། །འཇིགས་པས་སྤྱར་དུ་ལེན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བྱ་པའི་མཆོན་ཤོར་བ།
 །དཔྱལ་བའི་འཇིགས་བྱ་སྤྱར་དུ་སྤང་། །ཞེས་སོ། །བྱ་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་
 འདི་མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་གིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དབང་ཕྱག་ལུས་གཏོགས་བྱ་
 པ་བདེར་གཤེགས་གིས། །བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་བསྟན། །དེ་
 བྱི་བསྐྱེམས་ནས་མངོན་པར་བསྐྱང་བའི་སྟེ། །བྱ་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀྱན་
 འཇིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གང་ལ་བྱ་པ་བསྟེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཤེས་
 རབ་གིས་ལེགས་པར་བྱེ་བ་ཞིག་བྱ་པས་འཇིན་པ་ཡིན་གྱི། བྱ་པ་ལ་རང་
 དབང་དུ་ཡུལ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་དོ། །ཤེས་རབ་གིས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེ་བ་དགོས་
 བ། སྤྱིར་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་
 ཁྱད་པར་དུ་རང་རང་གིས་ཁས་གང་སྤངས་པའི་སྟོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་སྤང་
 རྣམས་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་བྱ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ན་ཉམས་ལེན་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་གཅིག་བུ་ལ་བྱ་
 ཤེས་བསྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་གར་ཡང་མི་སྤྱོད་ཏོ། །དེ་ཡང་གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་
 དང་པོ་ནས་མ་ཤོར་བ་ལ་འབད་པ་དང་། བརྒྱ་ལ་ཤོར་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ལེན་
 པ་ནི་བསང་གིས་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་ཆིག་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་

ཐུག་པ་ལྟར། ལམ་བསྐྱོམ་པ་པོས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་སྤང་སྤང་མ་བཟུང་བའི་
དན་པ་ཞོར་དོགས་བྱེད་པ་དང་། ཞོར་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱེན་པ་ནི་དན་
པ་ཉམས་པའི་ཆེ་ཉེས་ལྟར་གིས་གོས་པའི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་དུ་ལྟར་བ་ལ་
འདྲིགས་པ་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ལ་ཐུག་གོ། །དེ་ཡང་ལས་
འབྲས་ལ་མཐིལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་རག་ལས་བས། འོ་སྒྲོལ་དེ་དག་ལ་
གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་སྟམ་པའི་སྒྲོ་མི་སྦྱེ་བ་ནམས་ལ་ལམ་གྱི་རྒྱུ་དམ་པ་
མཁས་པ་མགུ་བའི་སྦྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ཉེས་སྦྱོང་ཆུང་དུ་ཙམ་ལ་ཡང་འདྲིགས་པར་བལྟས་ནས་རྒྱན་
འབྱུང་དུ་མི་འབྱུག་པར་དེ་མ་ཐག་ནས་དགག་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟམ་ན།
དཔེར་ན་དུག་མདས་ལུས་ལ་མ་ཆུང་བད་ཅིག་བཏོད་ན་དེ་ལ་བཏེན་ནས་
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་དུག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་མ་
དེ་བཅད་ནས་འཁོར་དགོས་པ་ལྟར། ཉེས་སྦྱོང་གིས་ཀྱང་སེམས་ལ་མ་ཆུང་
བད་ཅིག་ལས་མ་བཏོད་ཀྱང་དེ་ཡལ་བར་དོར་ན་སྦྱར་དུ་སེམས་ལ་བྱུང་བར་
བྱེད་པས་ཆུང་དུར་མི་འགྱུར་གྱི། ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། དང་པོ་ནས་མི་
འགྱུར་བར་འགོག་པ་དང་གལ་ཏེ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱན་བཅད་དགོས་
ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྲག་ལ་བཏེན་བཅས་ནས། །དུག་ནི་ལུས་ལ་བྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་
བཞིན་སྒྲགས་ནི་རྟེན་གྱུར་ན། །ཉེས་པས་སེམས་ལ་བྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པས་དན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་ཇི་ལྟར་བསྐྱེན་སྟམ་ན། ཉུངས་མར་བཀའ་བའི་སྦོད་བསྐྱར་ལ། །རལ་

གྲི་ཐོགས་པས་བྱང་བསྐྱད་དེ། །འོ་ན་གསོད་བསྐྱེགས་འཇིགས་པ་ལྟར།
 །བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་དེ་བཞིན་བསྐྱིམ། །ཞེས་པ་ལྟར་བསྐྱིམ་དགོས་ཏེ།
 འདི་ཀླ་རྩ་ཡ་ནའི་བྱང་བའི་མཐའ། །ལྷང་ནས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱིམས་པའི་ཆེ་སྒྲིར་ཉེས་སྦྱོད་དང་བྱུང་པར་དུ་གཉིད་ལ་
 སོགས་པ་ལེ་ལོའི་རྒྱ་འོང་བར་སྤང་ན་དང་དུ་མི་ལེན་པར་གདོང་ནས་བསྐྱོག་
 དགོས་ཏེ། དེ་བས་པར་དུ་སྒྲུལ་འོངས་ན། །རི་ལྟར་རིངས་སུ་ལྷང་བ་ལྟར། །དེ་
 བཞིན་གཉིད་དང་སྒྲོམ་འོངས་ན། །སྒྲུར་དུ་དེ་དག་བསྐྱོག་པར་བྱ། །ཞེས་
 སོ། །དེ་ཡང་འཕྲོ་གཅོད་པ་ཅམ་མིན་གྱི། ཉེས་པ་བྱང་བ་དེ་ལ་ཡིད་མི་དགའ་
 བ་བསྐྱེད་དགོས་པས། བདག་སྒྲོན་ཡང་འདི་ལྟར་སོང་བས་ད་བར་དུ་འཁོར་
 བར་འབྱམས། །བྱང་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་
 བསྐྱབ་བྱའི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ལ་གནས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པའི་གནས་སོ་སྤྲུམ་
 དུ་བསམ་པ་དང་། ད་བྱིན་ཆད་ཉེས་པ་འདི་ཡེ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་བྱའོ་སྤྲུམ་དུ་
 བྱིན་ཆད་སྒྲོམ་པའི་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་མང་དུ་གཏང་སྟེ། ཉེས་པ་བྱང་བ་རེ་
 རེ་བཞིན། །བདག་ལ་སྤྲད་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་། །བདག་ལ་བྱིས་འདི་མི་འབྱུང་
 བ། །དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་ཡུན་རིང་བསམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་དྲན་པ་
 སྒྲོབས་ལྡན་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གང་ཟབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ།
 དམ་པའི་བཤེས་དང་དམ་པའི་གྲོགས་དང་འགྲོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མང་དུ་
 ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རི་ལྟར་གནས་
 སྐབས་འདི་དག་ལ། །དྲན་པ་གོམས་པ་ཉིད་འགྱུར་ཞེས། །རྒྱ་འདི་ཡིས་ནི་

ཕྱད་པའམ། །རིགས་པའི་ལས་ནི་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོར་
བསྐྱུ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྤང་སྤང་ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་པའི་
ཐོས་པ་བྱས་ནས། །ཤེས་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་
བ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་བསྟེན་པ་ལ་བཙུན་འགྲུས་ཚུལ་དགོས་པས་བཙུན་ས་མ་
འཕྱགས་པ་གལ་ཆེདོ།

བཞི་པ་དེ་ལས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དབང་
དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཏེ། དེ་ཡང་བག་ཡོད་ལེ་འུ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། བྱང་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་དགོས་ལུགས་དང་། ཁས་སྤངས་
ནས་མ་བསྐྱབས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ལ་དགྲར་
བལྟ་ལུགས་དང་། དེའི་ཆེ་དགའ་སྤྱད་ལ་ཁུར་དུ་མི་འཇིན་པར་རྒྱུ་དུ་བལྟ་
བའི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་ལས། དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་དུ་
བསྐྱོམས་ནས་ལུས་སེམས་དགེ་བ་ལ་བགོལ་དུ་མི་རུང་བའི་མཆོར་སྤང་
ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་ནས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་སྟོབ་པ་ལ་ལྡང་བ་ཡང་
བར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ལས་བྱུང་སྟོན་རོལ་ནས། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཐུ་ཡོད་
པ། །དེ་ལྟར་བག་ཡོད་གཏམ་བྱ་ཏེ། །བདག་ཉིད་ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟར་འབད་པས་བཙུན་འགྲུས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྦྱེ་བར་འགྱུར་སྟམ་ན།
ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་པར་ལ་འགྲོ་བ་དང་ཚུར་ལ་འོང་བ་ལ་རྒྱང་གིས་དབང་
བསྐྱུར་བ་བཞིན་དུ། རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་དགེ་བ་ལ་སྟོབ་པའི་སྟོ་ལུགས་
ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ན་བཙུན་འགྲུས་ལེགས་པར་

གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱི་ས་ན་དེ་ནས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྷར་རྒྱུད་ནི་འགོ་བ་དང་། འཛོམ་བས་ཤིང་བལ་དབང་བསྐྱར་
 བ། རི་བཞིན་སྤོ་བས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། རི་ལྷ་ན་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
 སོ། རི་ལྷ་བྱ་རྣམས་བྱ་དཀའ་ཡང་དོར་དུ་མི་རུང་གི་འབད་དགོས་ཏེ། དཔལ་
 ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། དཀའ་སྤྱད་ལས་ནི་མ་བགྱིས་པར། ལོ་འཕང་རྟེན་དཀའ་
 མི་འཐོབ་ཅེས། རི་སྤྱད་ཉིད་ལའང་མ་གཟིགས་པར། ཁྱོད་གྱིས་བཙུན་
 འགྲུས་ལེགས་པར་སྤེལ། ཞེས་སོ། རི་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྷར་བྱ་བ་
 ནི། བཙུན་འགྲུས་གང་ཙམ་ཡང་དམ་པ་དུག་ལྷན་དུ་བྱ་བ་དང་སྤྱོད་དུག་དང་
 འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་རང་དེ་ལ་གནས་
 ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་སྤར་བ་ཤད་པ་བཞིན་ནོ།
 ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་
 དན་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙུན་འགྲུས་ལ་འགོད་པའི་
 དོན་དུ་སྤོབ་པ་ལ་སྐྱུལ་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་རྗེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཞིང་དེ་ནས་
 ས་མཐོན་པོའི་བཙུན་འགྲུས་ཙམ་ལུགས་རྣམས་སྤོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་
 སྤྱོད་ལ། ལས་དང་པོ་པའི་བཙུན་འགྲུས་ལ་བསྐྱབ་ལུགས་རྣམས་ལ་ཡང་
 རུས་པ་དང་བསྐྱར་ནས་འབད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་ཁྱུ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་འགོག་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་
 བྱང་ཆུབ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་བསྐྱབ་ཅིང་
 སེལ་བ་དང་། དུས་ཆེས་རིང་བ་དང་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་

དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་བསམ་བས་གྲོན་པ་ལ་ནི།
དེ་འདྲ་བའི་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱབས་ཆེ་བ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་བསོད་ནམས་
རྒྱབས་ཆེ་བ་གསོག་པར་ལག་བབ་གིས་ཁྱེས་པ་ལས་གསུངས་པས་འབད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཏན་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཉེས་
སྒྲོད་དུ་མས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་གོས་ལ། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་འང་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོ་བ་ཆེས་དཀའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཤེས་
པར་བྱས་ཏེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉམས་སྲུ་མ་ལོན་ཀྱང་སྒྲོས་དེའི་ཕྱོགས་བབྱང་
ནས་ཅི་རྒྱས་པའི་བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་ན་ལག་བབ་གིས་ཁྱེས་པ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཆེགས་ཚུང་དུས་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པར་
སྤྱར་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ།

བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་ཚུ་ལ་ལ་ལ།

བསམ་གཏན་གྱི་རོ་བོ། དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། བསམ་
གཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བའོ།
།དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པ་དགོ་བ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྤྲེ་སྒྲོད་ཐོས་པ་
དང་བསམ་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དགོ་བ་སེམས་གནས་

པ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སམ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་
 འཇུག་པའི་ལམ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི། །ཡིད་
 ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཞག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་
 པའི་པན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་དབྱེ་ནི། སྤྱང་དངས་པ་ལྟར་ངོ་བོའི་སྒོ་
 རས་བྱེ་ན་འཛིག་རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། བྱེད་ལས་ཀྱིས་བྱེ་ན། ཆེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་
 གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །དེ་ལ་
 དང་པོ་ནི། གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་རྣམ་ཐར་
 དང་ཟད་པར་དང་ཟེལ་གཞོན་སོགས་ཉན་ཐོས་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་
 བསྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དོན་བྱ་བ་བརྟུ་གཅིག་གི་
 དོན་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །

ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་དགེ་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ན་འང་
 དམ་པ་དུག་ལྡན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་པར་སྤྱོད་དུག་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་པ་
 སྟེ། རང་བསམ་གཏན་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་བསམ་གཏན་

གྱི་སློན་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱོད་པའི་ཉིན་སེམས་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་དན་ཞིང་བསྐྱོམ་
པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ལ་འགོད་པའི་བྱིར་
དུ་སློབ་པ་ལ་སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་བཟོན་པར་སྤེལ་ནས་བསམ་གཏན་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་སློན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བ་དང་། བསམ་གཏན་
རྫོགས་པ་བསྐྱེད་མ་རྒྱས་ནའང་། དུས་དུས་སུ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་ཅི་རྒྱས་སུ་སློབ་པའི་བཙུན་པ་མི་གཏོང་བ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་
ལྟར་མ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པས་རྒྱན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སློ་
དུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་ཆེ་འདིར་ཡང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བ་རྗེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་
བས། དགོ་བ་བསགས་པ་རྣམས་མ་སྤྱ་ཆེ་ཞིང་བྱི་མར་ཡང་ལག་བཟང་གིས་
ཁྱུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷས་སེམས་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་
ལྡན་པས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་པར་ཞི་གནས་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་སློས་
སོ།།

ཤེས་རབ་གྱི་པར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ལྟ།

ཤེས་རབ་གྱི་རོ་བོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། ཤེས་རབ་གྱི་

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཁྱེར་གྱི་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྤྱིར་ཤེས་རབ་ནི། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྗེ་ལ་མཁས་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་
པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་རིག་པའི་གནས་ལྗེ་པོ་ནང་གི་རིག་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རིག་པ་
དང་གསོ་བའི་རིག་པ་དང་སྤྱིར་རིག་པ་དང་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་
པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཇུག་
པའི་ཤེས་རབ་ནི་ས་མ་ཐོབ་པའི་གོང་གི་ཡིན་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ས་ཐོབ་ནས་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་
དམིགས་སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྟག་མཐོང་གི་སྐབས་ནས་འཆད་
པར་འགྱུར་བས་འདིར་མི་སྟོ་ལ་ལྟག་མ་ཅུང་ཟད་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཐོག་མར་
ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ལ། འདི་དང་བྱེ་མའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་
ནི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཡོན་ཏན་འདི། །ཀྱན་གྱི་རྩ་
བ་ཤེས་རབ་ཡིན། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། །ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་
གཟུང་བར་བྱ། །ཆོས་དོན་འདོད་དང་ཐར་པ་ཡི། །འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་རིག་

བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དང་པོ་གྲུས་བ་ཡིས། །ཤེས་རབ་ཡུམ་ཆེན་གཟུང་བར་
བྱ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་སློན་སོགས་ལྷའི་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། སྤྱད་པ་ལས།
གང་ཆེ་ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་བྱིན་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་མིག་རྟོན་གྱུར་ཅིང་
འདི་ཡི་མིང་འཕྲོབ་པོ། །དཔེར་ན་རི་མོའི་ལས་ནི་ཡོངས་བྱིན་མིག་མེད་
པ། །རི་སྤྱད་མིག་མ་བྱིས་པར་རྒྱ་བ་མི་འཕྲོབ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་
གཞན་ལ་དགོས་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་གསེར་བཟང་པོ་ལས་བསྐྱབས་པའི་རྒྱན་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཨིན་ནི་ལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སྐྱས་
ན་སློན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འཕྲོག་པ་བཞིན་དུ། སློན་པ་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་བར་ལྷ་པོའི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཡང་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་རྣམ་
པར་འབྱེད་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་འབྲས་དང་འབྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བར་
འགྱུར་ཏེ། འདིས་སློན་སོགས་ལྷ་པོ་ཆེས་རྣམ་པར་དག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་
སློན་ཡོན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་དཔལ་
ལྷན་དཔའ་བོས། སློན་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་འདི་དག་ནི། །ཤེས་རབ་
མགོན་བཅས་ལྷག་པར་མཐུ་ལྷན་འགྱུར། །གསེར་གྱི་རྒྱན་བཟང་རྣམ་པ་སྣ་
ཆོགས་ལ། །རིན་ཆེན་འབྲས་བཞོད་འོད་གྱིས་གསལ་བ་བཞིན། །སོ་སོའི་དོན་
ལ་དེ་དག་ཡོན་ཏན་མཐུ། །ཤེས་རབ་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེན་སྐྱབ་པར་བྱེད། །དབང་
པོ་རང་རང་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ། །མཐུ་གཞན་ཡིད་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་
པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་འདེམ་རབ་
 ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མགོན་ཡོད་ན་སྒྲིན་པ་དང་དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེར་སྒྲིན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་
 ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དད་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ཡང་། །དབང་པོ་གཞན་ལ་
 སྒྲིན་བཞིན་ཤེས་རབ་གཙོ། །དེ་ཡི་མགོན་ལྡན་ཡོན་ཏན་སྒྲིན་ཤེས་པས། །ཉོན་
 མོངས་ཟད་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔས་སྒྲོང་བ་པོ་ལ་ཤ་བྱིན་གྱང་སྒྲིན་གྱི་སྒྲོང་པོ་ལས་སྒྲངས་པ་ལྟར་ང་རྒྱལ་
 དང་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་འགྱུར་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་ལ། སྤིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བྲིམས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱབས་པས་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་
 དག་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་བཟོད་པ་དང་བཟོད་པའི་སྒྲིན་ཡོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 རྟོགས་ནས་སེམས་བརྒྱལ་བས་ལོག་སྐྱབ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་མི་འཕྲོག་
 པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་བརྩོན་འགྱུས་རྩོམ་པའི་གཞི་ལེགས་པར་
 ཤེས་ནས་དེ་ལ་བརྩོན་པས་ལམ་གྱི་ཆོད་ཆེ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བདེ་མཆོག་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་སྒྲིན་སོགས་ལྷ་པོ་ཡོངས་སུ་
 དག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཤེས་རབ་མིག་གསལ་རྣམ་
 པར་བྱེ་གྱུར་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་ཤ་བྱིན་གྱང་། །སྒྲིན་གྱི་ཤིང་

ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར། །མཐོ་འཕ་དམའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་མེད། །ཅེས་
དང་། རང་གི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་བསྐྱབ་ན། །སློ་ལྡན་སྲིད་པའི་བཙུན་
རའི་སློན་མཐོང་ཞིང་། །དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་གཏོན་མོས་པ། །སྲིད་
པའི་དོན་དུ་མི་བསྐྱབ་སློས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང་། །ཤེས་རབ་ལྡན་པ་རྣམས་
ལ་གཞོན་པ་དག། །བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པས་གཞོན་མི་འགྱུར། །ཤིན་ཏུ་
དུལ་བའི་སྤང་པོའི་མཆོག་རྣམས་ལ། །ལས་ཀྱི་བྱད་པར་རྣམ་མང་བཟོད་པ་
བཞིན། །བཙུན་འགྱུས་གཅིག་ཕུ་བྱས་པ་ངལ་བའི་མཐའ། །ཤེས་རབ་གྲོགས་
ཀྱིས་བསྐྱངས་ན་དོན་ཆེན་འགྱུབ། །ཅེས་དང་། །དེ་འདྲའི་བསམ་གཏན་བདེ་
དགའ་མཆོག་ལྡན་པ། །སློན་བསགས་ཉེས་པ་ཆེན་པོས་སྤྲགས་གྱུར་པའི། །
ལམ་གོལ་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །སླེ་བོ་མ་རབས་ཡིད་ལ་ངེ་ལྟར་
འགྱུབ། །ཅེས་སོ།།

འགལ་བར་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་མི་
འགལ་བར་བསྐྱབ་པ་ནི། །བྱང་སེམས་སྤིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་བསྐྱུར་
ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ན། །འདོད་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
སློན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མཐུ་ཡིན་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཡིད་འོང་དུ་
མཐོང་བའི་བྱམས་པ་ཤུགས་དྲག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདྲེ་བ་
དང་། །སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲིང་རྩེ་ཤུགས་དྲག་ལ་
རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤྲ་ངན་གྱིས་ཞོན་ནས་དགོ་བ་ལ་མི་སློ་བའི་ལེ་ལོ་མེད་
པ་དང་། །དགའ་བ་ཆོད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་

བའི་ཡ་ཡ་པོ་མེད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱན་དུ་ལྟན་ཡང་འགྲོ་
 བའི་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་གྲང་མི་གཡེལ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་དེ། དེ་དག་
 སྟོབས་མཚུངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་གོགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཕྱིར་དོ།
 །དེ་ལྟར་ཡང་། དབང་པོའི་ཡུལ་རྣམས་སྟ་རྩེས་འདྲ་བའོག་པའི། །རྒྱལ་སྤྱི་
 ཆེ་ལྟན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དག། །རང་བཞིན་ཚུལ་མིན་འབྱུང་བ་མེད་
 པ་ཡང་། །ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན་སྒྲོན་པོ་ལྟན་པའི་མཐུ། །གཞན་ལ་པན་བྱེད་
 རོ་གཅིག་བྱམས་པ་ལ། །འདོད་ཆགས་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་།
 །གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་བཟོད་སྤྱིང་རྩེ་ལ། །སྤྱང་ན་ཁུར་གྱིས་ལེ་ལོས་མི་
 དམའ་དང་། །དགའ་མཆོག་དང་ལྟན་ཡང་དག་གཡེང་མེད་དང་། །འགྲོ་དོན་
 མི་གཡེལ་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་དང་། །ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེ་དག་གཉིན་པོའི་
 ལམ། །ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བཀག་པས་རྣམ་པར་མངོས། །ཞེས་སོ། །གཞན་
 ཡང་། བསྐྱེད་པ་འོས་བསྐྱེད་པ་བསྟོད་ལས། ཆོས་ཉིད་འདོར་བར་མི་མཛད་
 ལ། །ཀྱན་རྫོབ་དང་ཡང་རྩེས་སུ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཆོན་མར་
 འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་བྱས་རྣམས་རྩལ་ཅེས་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་
 ཆེན་པོ་རྙེད་པའི་ཆོས་ཉིད་འདོར་མི་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་
 འབྲས་བུ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་རྙེད་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
 དང་ཡང་མི་འགལ་ཞིང་རྩེས་སུ་མཐུན་པ། །གཞན་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་
 བའང་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པ་དང་། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 གནད་བ་དང་ནི་བཀག་པ་ལ། །ཁྱོད་བཀའ་ལ་ལར་གཅིག་ཏུ་ངེས། །ལ་ལར་

ངེས་པ་མ་ལགས་ལ། །པན་ཚུན་འགལ་བའང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ཐེག་པ་གོང་འོག་དང་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལ་གནང་བཀག་མི་འདྲ་
བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
གཉིས་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚོ་ལ་བ་ལ་སློང་མཐུ་མེད་
པའི་སྒྲོངས་པ་ལ་འགལ་ཡང་། མཁས་པ་ལ་མི་འགལ་བའང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་མེད་པ་ལ་འགལ་བ་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་བ་
མཐའ་ཡས་ཀྱང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུང་རབ་པན་ཚུན་
ལ་གནང་བཀག་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
འབྱེད་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒྲགས་པ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། ལུ་ལ་བྱམས་པའི་མ་འདྲ་
ཤེས་རབ་ལས། །དེ་འདྲའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་འབྱུང་ཅི་མཆར་གྱི། །བདེར་
གཤེགས་སྟོབས་བཅུ་སྟོབས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་བ། །མཚུངས་མེད་མཆོག་ཏུ་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཡོན་ཏན་ཚོགས་གཞན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །དེ་
འདྲའི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཅིང་འབྱུང་། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྦྱ་རྩ་ལ་གཏོར་
མཆོག་དང་། །གཙུག་ལག་མིག་འདྲ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་སྟོབ་
བྱེད་སྟོ་དང་སྒྲགས་ལ་སོགས། །རྣམ་བཞོད་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཐ་དད་དང་། །
རྣམ་གྲངས་རྣམ་མང་རྣམ་ཐར་སྟོ་དག་དང་། །འཇིག་རྟེན་པན་པའི་རྣམ་པ་དེ་
དང་དེས། །རྒྱལ་སྤྱས་མཐུ་ཆེན་རྣམ་པར་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་

ཤེས་རབ་མཐུ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་སོ།།

ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ། ཤེས་རབ་མེད་ན་སྦྱིན་སོགས་
 རྣམས་མིག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི། སྦྱང་བ་ལས། དཔུས་ལོང་
 དམིགས་བྱ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་བྲེང་
 འཇུག་པར་ག་ལ་འབྱུང་། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་བྱིན་ལྟ་འདྲི། །
 དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་བྱིར་
 སྦྱིན་སོགས་རྣམས་དག་པར་མི་འབྱུང་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡང་མི་ཉིད་
 དེ། ཤེས་རབ་མེད་ན་འབྲས་བྱ་དོན་གཉིར་ལ། །སྦྱིན་པ་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་
 དག་མི་འབྱུང་། །གཞན་དོན་བཏང་བ་སྦྱིན་པའི་མཆོག་ཅེས་གསུངས། །ལྷག་
 མ་ནོར་སྤེལ་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྤང་བས་ཐུན་པ་
 མ་བསལ་ན། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་དང་ལྡན་པར་དེ་མི་འབྱུང་། །པལ་ཆེར་ཤེས་
 རབ་མེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག །ཤེས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་རྩོག་
 བཅས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ལོག་པའི་སྦྱོན་གྱིས་སེམས་བརྩོགས་
 བ། །བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་གནས་མི་མོས། ། ལེགས་ཉེས་རྩོག་ལ་མི་
 དགའི་ཚུལ་འཆང་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྒྱལ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན། །
 ཞེས་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཕུལ་དུ་བསྐྱགས་བྱུང་ཅིང་། །དེ་ལས་སྤྲ་ཞིང་
 ཟབ་པ་གཞན་མེད་པ། །འདོད་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱིབས་པའི། །
 ཡིད་ལམ་དང་པོར་ཤེས་རབ་མེད་མི་འགྲོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཚུལ་ལ་
 བརྩོན་མེད་སྒོ་འཆང་ན། །དེ་ཡི་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་དག་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེ་

ལ་རྒྱལ་ལ་གྲགས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པ་ལན་ཅིག་
བྱུང་ཡང་ཉམས་ནས་འགོ་བཤོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏི་ཐུག་མྱོངས་པའི་ཐུན་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་འོད་ཆེན་མ་ཤར་བར་དུ་མི་ལྷོག་ལ། དེ་ནམ་ཤར་བ་ན་ལྷོག་
པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱས་པ་དང་མ་ཐུ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་དགོས་ཏེ།
ཉི་མ་འོད་ཆེན་ཤར་བར་གྱུར་བཞིན་དུ། །འགོ་བཤོ་རྒྱུད་རྣམས་ཐུན་ནག་གང་
འགོབས་པ། །ཤེས་རབ་འོད་ཀྱི་མ་ཐུ་ཆེན་འབྱུང་བས་ན། །ཐམས་ཅད་བསལ་
འགྱུར་མིང་ཅམ་འབའ་ཞིག་ལུས། །ཞེས་དང་། དེ་བས་རང་གི་མ་ཐུ་རྣམས་
ཀུན་གཏུགས་ཏེ། །དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཚུལ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ།
མྱོངས་པའི་རྒྱ་ནི། གྲོགས་ངན་པ་བསྟེན་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་སྟོམས་ལས་དང་
གཉིད་ཆེ་བ་དང་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱེད་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ལ་མི་མོས་པ་དང་། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལོག་ལྟ་
ཆེ་བ་དང་བདག་འདྲ་བས་མི་རྒྱས་སྟམ་དུ་ཁྱམ་ནས་མཁས་པ་བསྟེན་པ་ལ་
མི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལོ་སྟོམས་དང་བསྟེན་ངན་བསྟེན་པ་དང་། །གཉིད་ཀྱི་
དབང་གྱུར་མི་རྟོག་ངང་ཚུལ་དང་། །ཐུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་མོས་མེད་
དང་། །ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ནོན་པས་དོན་འདྲི་དང་། །དམའ་སེམས་བདག་ལ་
ཞེན་པས་བྱུང་བའི་རྒྱས། །མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་བསྟེན་པར་མ་དད་དང་། །ལོག་
པའི་རྣམ་རྟོག་དུག་ཆེ་ལོག་ལྟ་དག །གཏི་ཐུག་རྒྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན། བསྟེན་འོས་སྤྱོད་མ་རིམ་གྱོ་བསྟེན་བཀུར་ཏེ། །ཤེས་རབ་བསྐྱབ་བྱེད་
ཐོས་པ་བཙུལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་པ་བསྟེན་ནས་རྒྱས་

བ་དང་བསྐྱུན་པའི་ཐོས་པ་རེ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
 དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཅི་ཞིག་བསྐྱོམ་
 པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོས་པ་བྱས་ན་དེའི་དོན་བསམས་པས་བསམ་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། དཔལ་ལྷན་དཔལ་བོས། ཐོས་ཉུང་དཔུས་ལོང་བསྐྱོམ་
 པའི་ཚུལ་མི་ཤེས། །དེ་མེད་དེས་གོ་ཅི་ཞིག་བསམ་པར་བྱ། །དེ་བས་ཐོས་
 ལ་བཙོན་བྱ་དེ་རྒྱ་ལས། །བསམས་བཞིན་བསྐྱོམས་པས་ཤེས་རབ་ཡངས་
 པ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གྲང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དག །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །མེར་སྤྲུལ་སོགས་རྣམ་
 རྟོག་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཤེས་རབ་ལས་གཞན་འདི་
 དག་ནི། །སྤྲོང་རྒྱ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེ་གཞི་
 ནི། །ཐོས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཆོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་
 གྲང་། བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །
 མཉམ་པར་བཞག་ལ་བཙོན་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་རང་འགྲེལ་
 ལས་གྲང་། མི་བཟོད་པ་ནི་སྐྱོ་བ་ན་སྐྱོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་བཙོན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐོས་པ་དང་མི་ལྷན་པས་ནི་བསམ་
 གཏན་གྱི་ཐབས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྤྲོང་བའི་ཐབས་གྲང་མི་ཤེས་
 ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱོ་བ་མེད་པར་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། མེད་མེད་གྱི་
 བྱས་ཞུས་པ་ལས་གྲང་། འདི་ལྟར་རིགས་གྱི་བྱ་ཐོས་པ་དང་ལྷན་ན་ཤེས་རབ་

འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ན་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་
འབྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་སྒྲགས་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལམ་གྱི་
སྟོག་དམ་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཁྲ་ན་མེད་
པ། རྩི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དགོས་
སོ། །ཞེས་ལུང་དང་རིགས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་། དེ་དགོས་པར་འདུག་སྟམ་དུ་
མི་སྐྱབ་པ་འདི་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་
སྒོམ་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་ཅིང་། མི་དགོས་པར་འདུག་སྟམ་པའི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་ངེས་པ་རྙེད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲིན་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་
འདོད་པས་ནི་དེ་འདྲ་བ་དེ་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་
པོའི་ཞལ་ནས། རྫོ་བོ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་
པ་ལ། པོ་ཉི་མཛོ་ཁལ་ཅམ་པ་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་པར་ལག་མཐེལ་ཅམ་པ་ཞིག་
སྟོན་པ་ཅུག །སྤེད་པ་ཅུག་བྱས་པས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་གསུང་། ལུ་རྒྱུང་བ་
བཀའ་པོད་ཞལ་བྱེ་བ་སྤྲས་ན་བཞག་ནས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྟོབ་པ་བྱ་བ་ཡིན་
པས། བལྟ་བ་མ་རྒྱུང་ཡང་འདི་ཀུན་ལ་ཞེ་བསྒྲགས་བྱེད་ལགས། ཆོས་མི་
ཤེས་པར་བྱེད་ཟེར་ན་རི་ལྟར་བྱེད་དམ་གསུང་སྐད། སྤྱན་སྤེའི་གྲ་པས་པོ་
ཉོ་བ་ལ་སྟེལ་སྤང་བྱས་པའི་དུས་སུ། བྱེད་སྤྱིད་ཅེས་ལན་གསུམ་གསུངས་
ནས། ངའི་དགོ་བ་ཤེས་གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་

བསམ་གཏན་ལ་ནི་འབྲམ་ཆུ་མི་ལྟར། ཅ་འབྲེལ་དམར་ཤིག་ཤིག་པ་བལྟ་མི་
 དགོས་པས་ནི་ལས་ཆུང་། རྒྱ་འབྲས་མ་བསམས་པས་ནི་སྒོ་བདེ། སྒྲགས་ཀྱི་
 འདིས་ལས་འདི་འབྲུབ་མང་པོས་ནི་ཞེ་འབྲངས་གསུང་། ཤར་བའི་ཞལ་ནས།
 འཆང་མ་རྒྱས་བར་དུ་སྒོ་བ་གཉེར་ལ་ཆར་བ་མེད་སངས་རྒྱས་ཅ་ན་ཆར་བ་
 ཡིན་གསུང་། ཀ་མ་བའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བྱེད་ན་ཤེས་ཅི་དགོས་བྱས་ན་རང་
 ཉིད་ཉམས་ནས་འགོ་བ། འདི་དེད་ཐོས་ཆུང་ལ་འབྱུང་ཉེ། བྱ་རྒྱུ་བྱས་ན་
 ཤེས་ཅི་དགོས་ཟེར་ཉེན་ཆེ། ཆོས་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་ན་ཤེས་དགོས་ཉེ། ཆེ་བྱུང་
 འདི་ལ་མི་རྫོགས་པས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་ཀ་མ་འབྲུགས་པར་བྱས་ལ་ཐོས་
 པ་རྒྱུན་མ་ཆད་དུ་བྱ་སྒྲམ་དུ་བསམ། སྒོ་མ་པ་པོ་ལ་མི་དགོས་བཤད་པ་པོ་ལ་
 དགོས་སྒྲམ་སྟེ། འཆད་པ་པོ་ལ་སྒྲིག་ཏུ་འགོ་བའི་ཉེན་ཆེ། སྒོ་མ་པ་པོ་ཁོ་ན་ལ་
 དགོས་གསུང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྒྱུར་ཐོས་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
 ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྙེད་དགོས་ཉེ། འདི་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་དབྱེད་
 སྒོ་མ་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་ཤིན་ཏུ་འོང་དགལ། དྲག་པར་འདོད་
 པའི་སྡེ་སྡོད་འཇིན་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་སྡོན་འགོ་ཅ་མ་མམ།
 གདམས་པ་དངོས་སུ་མི་འགོ་བར་རྒྱབ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གོ་ནས་འོང་། དེའི་
 རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་སྒྱུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱབ་པ་དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་ལ་ཐོས་པ་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་པན་པ་དང་། སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་
 གཉིས་སོ་སོར་འཇིན་པའི་ཅལ་ཅལ་ཆེན་པོའི་འགལ་འདུ་སྐྱ་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་

ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། སྤྲ་མ་ནི་སྐྱབ་
པ་བྱེད་ལུགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱི་མ་ནི་ཤེས་ནས་ལག་ལེན་ལ་
བཀལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱབ་པ་མ་ནོར་བ་ཞིག་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་བསྟན་འཛིན་གྱི་
མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྟན་པ་མ་ནོར་བར་འཛིན་པ་ལུང་
གི་བསྟན་པ་མ་ནོར་བར་གོ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྲ་ཆོས་
མང་དུ་ཤེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ཉིད་བསྐྱབ་དགོས་པས་
བརྗེད་དུ་གཞུག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དང་པོ་ནས་མི་ཤེས་ན་ཡང་ཞུམ་པར་མི་བྱ་
བར་སྒོ་དང་བསྟན་པའི་ཐོས་པ་ཆེ་ཆུང་གང་འབྲེད་རེ་ལ་འབད། དེ་ཡང་ཐོས་
པ་ལོགས་སུ་བྱེད་སྐྱབ་པ་ལོགས་ཤིག་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། གང་ལ་བསྐྱབ་
པའི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་དགོས་པས་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བའི་
ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པའི་ཉམས་ལེན་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་རེ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ལ། སྒྲོའི་མཐུ་ཆུང་ན་དེ་ཅུམ་
ལ་གོམས་སུ་གཞུག། སྒྲོའི་མཐུ་ཆེ་བའམ། དང་པོ་ཆུང་ཡང་གོམས་པས་ཆེ་
བར་སོང་བའི་ཆོ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་རི་རྒྱས་སུ་བཏང་བས་གསུང་རབ་
དང་དགོངས་འབྲེལ་དེ་མེད་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་ནས་འགོ་བས་ཟུར་དུ་
ཐོས་པ་བཅའ་མི་དགོས་སོ།།

དེའི་བྱིར་གདམས་པ་མ་ནོར་བའི་ཆ་ཆང་ཞིག་ཡིན་ན། མདོར་བསྟུས་
ཀྱང་མདོ་སྤྱགས་དང་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་ལམ་གྱི་འགག་ཐམས་ཅད་ཆང་
བ་ལ། རྒྱས་པར་བཀྲལ་ན་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ལ་འགོ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་

པས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་ཉིད་བར་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་ལ་བྱོད་པ་ཉིད་
 པ་སྤིད་ཀྱི། བསྟན་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་
 དེས་པ་ཉིད་མི་སྤིད་པས་དམ་པའི་བཤེས་དང་གྲོགས་ལ་བརྟེན། ཁས་སྤངས་
 པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་གཞིར་བཟུང་། གདམས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉན་
 བས་སྟན་བཞིར་བཅད་དེ་དམིགས་རྣམ་བསྐྱུང་། ལྟ་དང་སྒྲུ་མ་ལ་གསོལ་
 བ་དག་དུ་བཏབ་ནས་ཆོགས་བསག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྐྱུང་བའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆ་ཆང་རེ་ལ་འབད་ན། དེ་ནས་སྒོ་ལ་བྱང་པར་གོང་ནས་གོང་
 དུ་འཕེལ་བའི་དེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དམ་པ་སྒྲུ་མ་རྣམས་
 གྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྒྲར་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒོ་ལ་རུག་གེ་ཡོད་པར་བྱས་
 ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པར་བྱེད་འཇལ་བར་བྱེད་རྟོག་པར་བྱེད་དགོས།
 ཆོས་བརྗེད་དུ་བཅུག་ནས་སེམས་འཛིན་རྒྱུ་པ་རེ་ལ་སྒྲིབ་པ་དེ་ལ་གྲོག་
 མེད། སྒོ་མ་ཆེན་རབ་ལ་སྟོན་པ་རབ། སྒོ་མ་ཆེན་འབྲིང་ལ་སྟོན་པ་འབྲིང་འོང་
 བ་ཡིན། རི་ཅམ་བསྒྲོམས་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཆོས་ཤེས་པ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་
 དགོས། དེ་ལྟར་བསམས་པས་དེས་ཤེས་བརྟན་ན་དགེ་མི་དགའི་བསམ་པ་
 ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིག་གྲོགས་ཀྱིས་བེར་བ་ན།
 ཆོས་ནས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་
 ལྟམ་ནས་ཁོའི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ་ཞིག་འོང་། དེ་མེད་ན་དད་པ་ནི་བག་རེ་ཡོད་
 ཤེས་རབ་མེད་པ་དེ་ལ་དུ་བའི་ཁ་ལ་བལྟས་ན་དུ་གོ། རྟོན་པའི་ཁ་ལ་བལྟས་
 བ་རྟོན་གོ། ཚུ་སྒྲུ་བཞིན་དུ་ཅི་བེར་ལ་བདེན་སྟམ་ནས་གར་བྲིད་སར་འགྲོ་

གསུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། རོན་དམ་རྟོགས་
པ་དང་། གུན་རྩོལ་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རོན་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོན་སྤྱིའི་སྒྲོན་ས་འཇལ་བ་
དང་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་ས་འཇལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རིག་པའི་གནས་
ལྡེ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྡེ་
དག་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་པར། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
མཐེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་བཟུང་
དང་། །བདག་ཉིད་གུན་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། བསྟན་པ་ལ་མ་མོས་པ་རྣམས་ཆར་བཅད་པའི་བྱིར་སྤྱད་དང་གཏན་
ཆིགས་རིག་པ་དང་། མོས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་བྱིར་བཟོ་དང་
གསོ་བ་རིག་པ་དང་། རང་ཉིད་གུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ནང་རིག་པ་ཆོལ་
བ་ནི་དགོས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕྲོག་
པའི་བྱིར་དུ་ཆོལ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་འདི་དང་བྱི་མའི་རོན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའོ། །
བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ན་དམ་པ་
དྲུག་ལྟར་དུ་བྱ་བ་དང་བྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་དེ་ལ་གནས་
ནས་གཞན་ཤེས་རབ་ལ་འགོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཡིན་ལ་གཞན་
སྤྱར་བ་འད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡོད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པར་མི་
 འགྱུར་བས་སྟོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས། ས་མཐོན་
 པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་
 བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་གོང་ན་མེད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
 ཐབས་ཤེས་རབ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་ད་ལྟ་ནས་འབད་ཅིང་ཐོས་པ་ཆོལ་
 དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་འགལ་ནས་ཉེས་ལྗང་
 གིས་འཛོམས་པ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་འང་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་མི་དགའ་
 བས། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་མི་རྒྱས་ལ། ཆེ་འདྲིར་
 ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་ལ་འབད་ན་འདྲིར་མ་བསྐྱབས་པའི་ལྗང་
 བ་ཁེགས་ཤིང་། ཆེ་གཞན་དུ་ཡང་ལག་བཟང་གིས་བྱས་པ་ལས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་བདེ་སླག་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་པར་བྱིན་དུག་ལ།
 བསམ་གཏན་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྩུང་ཟད་སྤང་ལ། གཞན་ལྷ་ལ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་རྒྱབ་སྤང་བས། དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བསྐྱུས་
 པ་དང་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྩུང་ཟད་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་
 ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་
 སྤང་བའི་རིམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 རིམ་པ་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་རྒྱས་པར་ནི་འོག་ནས་སྟོན་

པར་འབྱུར་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཛང་གང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དྲུག་
ལ་བརྟེན་ནས་འཛང་རྒྱ་བར། བྱང་ས་ལས་སྤྱན་དྲུག་རེ་རེའི་མཐར་ནན་ཏན་
དུ་གསུངས་པས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།
འདི་དྲུག་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། ཉམས་ལེན་
ཀྱི་གནད་སྒྲུལ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། པ་རོལ་དུ་སྤྱན་པ་དྲུག་
པོ་འདི་དག་གིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཡང་དག་
པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་
ཀྱི་ཚུ་ཆེན་པོ་དང་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲ་སྟེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་
ཆེན་པོ་སྤྱན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་དང་མ་ཐུན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ནི་
མེད་དོ། །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ།

གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱུ་བ་བཞི་ལ་སྟེ།

བསྐྱུ་བ་ཞེའི་ངོ་བོ། བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན། བསྐྱུ་བ་ཞེའི་བྱེད་ལས།
འཁོར་སྐྱད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ། ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་

པོ་ནི། སྒྲིབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། སྒྲིབ་པར་
སྐྱེ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་པར་བྱེད་ཆམས་སྟོན་པའོ། །དོན་སྦྱོང་པ་ནི། རི་ལྟར་
བསྒྲིབ་པའི་དོན་དེ་ཆམས་ལ་གདུལ་བྱ་སྦྱོང་དུ་འཇུག་པའམ་ཡང་དག་པར་
ལེན་དུ་འཇུག་པའོ། །དོན་མཐུན་པ་ནི། གཞན་ཆམས་དོན་གང་ལ་སྐྱར་བ་དེ་
ལ་རང་ཡང་གནས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོབ་པ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།
སྒྲིབ་མཚུངས་དེ་སྟོན་ལེན་འཇུག་དང་། །བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་འཇུག་ཆམས་
ཀྱིས། །སྒྲིབ་པར་སྐྱེ་དང་དོན་སྦྱོང་དང་། །དོན་མཐུན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་བྱེད་བསྐྱེད་བ་བཞིར་ངེས་ཤིང་། འཁོར་དགོ་བ་ལ་
སྐྱར་བའི་བྱེད་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཐོག་མར་དེ་དག་འདགོས་ལ། དེ་ཡང་ཟང་ཟང་
གི་སྒྲིབ་པ་བྱེད་ནས་ལུས་ལ་པན་འདོགས་པ་ལ་སྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་དག་
ནས་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་ལ་ཐོག་མར་དེས་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་
ཡང་སྒྲིབ་པར་སྐྱེ་བས་ཆོས་བཤད་པས་མི་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དོར་
ནས་དོན་བྱེད་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇིན་དུ་འཇུག་པའི་བྱེད་འོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་
ན་དོན་སྦྱོང་པས་དགོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་
མ་བསྐྱེད་ན་གཞན་ལ་འཇུག་སྟོག་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་
ན། ཁྱོད་རང་ཡང་དོན་དེ་མི་བསྐྱེད་ན་གཞན་ལ་དེ་སྐྱེད་ཞེས་ཅིའི་བྱེད་སྐྱེ།
ཁྱོད་ཀྱང་ད་དུང་གཞན་གྱིས་བཅོས་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ནས་བསྐྱེད་ཏུ་མི་
ཉན་ལ། རང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གང་ལ་བཙུད་པའི་དགོ་

བ་དེ་ལ་ཁོང་རང་ཡང་གནས་པར་བྱེད་པས་ན་འདི་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་ཅག་
ལ་པན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར་ངེས་སྟེན་ནས། གསར་དུ་འཇུག་ཅིང་ཞུགས་
ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་སྟོག་པར་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ནི་དོན་མཐུན་
པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་ནི། །འཇིན་པར་བྱེད་
དང་འཇུག་བྱེད་དང་། །དེ་བཞིན་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་པ། །བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་
བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱེད་པ་བཞི་པོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། སྒྲིབ་པས་ནི་ཆོས་ཉན་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་བར་བྱེད་དེ། འཆད་པ་པོ་
ལ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟན་སྐྱེས་ནི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་མོས་
པར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་གཙང་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དོན་སྟོན་པས་ནི་བསྟན་པ་བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དོན་མཐུན་པས་
ནི་ཞུགས་པ་དེ་མི་སྟོག་པར་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་
པོས་སྟོན་འགྱུར་དངོས་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་མོས་པ་ཡིན། །གསུམ་
པ་ཡིས་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ། །བཞི་པས་རྣམ་པར་སྐྱོང་བའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་
ནི། གདུལ་བྱ་ཀུན་གྱི་དོན་ཀུན་འགྱུར་པ་དང་ཐབས་བཟང་པོར་སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱིས་གསུངས་པས་ན། འཁོར་སྐྱད་པ་རྣམས་གྱིས་འདི་ལ་བརྟེན་
དགོས་ཏེ། འཁོར་སྐྱད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་ཡང་དག་
བསྟེན། །ཀུན་གྱི་དོན་ཀུན་འགྱུར་བྱེད་ཅིང་། །ཐབས་བཟང་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་
བསྐྱུགས། །ཞེས་སོ།།

ལྷ་པ་ནི། སྟན་སྟེན་ལ་གཉིས་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ལྟན་པའི་སྟན་སྟེན་ནི།
 ཁྱོད་གཉིས་མེད་ཅིང་བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བར་འཇུག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་
 རྟེ། ཁམས་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་
 དགའ་བར་བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་ལྟན་པའི་སྟན་སྟེན་
 ནི། དད་པ་དང་ཚུལ་བྱིམས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
 པ་སོགས་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས། བན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་ལ་
 ཆོས་སྟོན་པའོ། །རང་གསོད་པའི་དབྱེ་ལ་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་པན་
 པའི་ཆོག་བརྗོད་པ་དང་། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ལ་ཡི་ཆད་པ་མེད་པར་སྟོ་
 བ་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་ཅིང་དགོ་བ་འཇིག་དུ་འཇུག་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་གཡོ་སྟེ་ཅན་མཁན་སྟོབ་སོགས་ལ་བསྟུ་ཞིང་ལོག་ཞུགས་
 བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྒྲང་བ་མེད་པར་པན་པའི་ཆོག་བརྗོད་པའི་སྟན་པར་སྟེ་བ་ཆེས་
 དགའ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟོབ་པ་དང་། རྒྱུད་མ་སྤྲོད་པ་ལ་སྤྲོབ་པ་སྒྲང་བ་དང་
 བདེ་འགྱོར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟེ་རོལ་ཏུ་བྱ་བའི་ཆོས་སྤྲོད་པ་དང་ཚུལ་བྱིམས་
 ཀྱི་གཏམ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་སྤྲོད་པ་སྤྲོབ་པ་དང་བྱལ་ཞིང་སེམས་ཉམས་
 བདེ་བ་དང་ལྟན་པ་ལ། ཡང་དག་པུལ་གྱི་ཆོས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 སྟོན་པ་དང་། བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བག་མེད་པ་རྣམས་བག་ཡོད་ལ་
 དགོད་པའི་ཕྱིར་བསྟུལ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་བྱུང་བ་རྣམས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་
 ཆོས་འཆད་ཅིང་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ནི་སྟན་པར་སྟེ་བའི་སྟོའོ།

དོན་སྟོད་ནི་མ་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྲོད་པ་རྣམས་གོལ་

བར་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཆེ་འདིའི་དོན་འཇིན་དུ་འཇུག་པ་
ནི། ལོངས་སྟོང་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲིབ་པའི་ཐབས་ཆས་
དང་མཐུན་པས་བྱེད་དུ་འཇུག་པའོ། །ཆེ་བྱི་མའི་དོན་འཇིན་དུ་འཇུག་པ་ནི།
ལོངས་སྟོང་སྤངས་ནས་སྟོང་མོས་འཆོ་བའི་རབ་བྱུང་ལ་འགོད་པ་སྟེ། འདིས་
བྱི་མ་ལ་བདེ་བར་ངེས་ཀྱང་འདིར་མ་ངེས་སོ། །ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་
འཇིན་དུ་འཇུག་པ་ནི། བྱི་མ་པའམ་རབ་བྱུང་ལ་འཇིག་ཏེན་པ་དང་འཇིག་ཏེན་
ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་འཇིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། འདིས་ཆེ་འདི་ལ་ལུས་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བསྐྱེད་ལ། བྱི་མ་རྣམས་པར་དག་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་དན་
ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་བྱིར་དོ། །དོན་སྟོང་པ་ཆེས་དཀའ་བ་ལ་འདྲུག་
སྟེ། སྟོན་དག་རྩ་མ་བསགས་པ་ལ་དག་བ་འཇིན་དུ་འཇུག་དཀའ་བ་དང་།
ལོངས་སྟོང་ལུན་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་ནི་བག་མེད་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་
ལ་གནས་པས་དེ་དག་ལ་དོན་སྟོང་པ་དཀའ་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་
གོམས་གོམས་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་སྤང་ཞིང་སྤྱོད་པས་རིགས་པ་
མི་གོ་བས་དེ་དག་ལ་དོན་སྟོང་པ་དཀའ་བའོ། །དོན་སྟོང་པའི་རིམ་པ་ཡང་།
བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཐོག་མར་སྤྱོད་པའི་གདམས་ངག་ལ་འཇུག་ །དེ་
ནས་སྟོང་འབྲིང་དུ་སོང་བ་ན་འབྲིང་གི་གདམས་ངག་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་
པོར་སོང་བ་ན་ཆོས་ཐབ་མོ་དང་གདམས་ངག་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ།
དོན་མཐུན་པ་ནི། ས་རོལ་གང་ལ་དགོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའམ་ལྷག་པ་
ལ་རང་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་

དོན་ལ་དམིགས་ནས། བསམ་པ་གཞན་དོན་དང་མ་བཅུ་ལ་བ་དགོས་ཀྱང་སྒྲིབ་
 བས་རང་འདུལ་དགོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། འགའ་
 ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུལ་བཞིན་དུ་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཆོག་སྤྲུལ་ཡང་། །རང་
 གི་ཆོག་དང་འགའ་བར་བྱེད་པས་གཞན་དག་གཏུལ་བར་མི་རུས་ཞེས། །
 ཁྱོད་ཀྱིས་དགོངས་ནས་དེ་སྤྲད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་ལ་བཞག་མཛད་
 བས། །རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་མ་དུལ་བ་ཉིད་འདུལ་བར་མཛད་ཕྱིར་བཙོན་པ་
 ལགས། །ཞེས་སོ། །བསྐྱུ་བ་བཞི་ཡང་ཟང་ཟེང་གིས་བསྐྱུ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་
 བསྐྱུ་བ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟང་ཟེང་གི་སྒྲིབ་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་
 གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བས་བསྐྱུས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པའི་ཆོས་
 དང་སྐྱབ་པའི་ཆོས་དང་དེ་རྣམ་པར་སྒྲོང་བའི་ཆོས་ཏེ། ཟང་ཟེང་དང་ནི་ཆོས་
 ཀྱིས་ཏེ། །དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །བསྐྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 བྱི། །བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་དུས་གསུམ་
 ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་
 གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུས་དང་སྐྱུད་པར་འགྱུར་བ་དང་། །གང་དག་ད་
 ཉིད་སྐྱུད་བྱེད་པ། །དེ་ཀྱན་དེ་འདྲ་དེ་ལྟ་བས། །འདི་ནི་སེམས་ཅན་སྒྲིབ་བྱེད་
 ལམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་སྒྲོམ་
 ཆེ་བ་ནི་པར་སྒྲིབ་དང་བསྐྱུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ལ་རང་གི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་
 ལས་མེད་ལ། །དེ་གཉིས་པར་སྒྲིབ་དང་བསྐྱུ་བས་བསྐྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་

ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ། །བསྐྱབ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དེ། མདོར་བསྐྱུ་ན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་དེ་གཉིས་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་བྱང་ས་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ།།

དེ་དག་ལ་མཉམ་རྗེས་སུ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྩོ་བོ་ཆེན་པོས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་ནི། །རྒྱབས་ཆེན་པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་སོགས།
མཉམ་གཞག་ལངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཆོགས་ཀྱི་ལམ་འདི་བརྟན་
པར་བསྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་བའི་བྱང་
སེམས་ལས་དང་པོ་པ་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེས་མཉམ་རྗེས་གཉིས་
གང་བྱེད་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་ལས་མི་འདའ་བས། ཕྱིན་དུག་ལ་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་
བསྐྱང་ཞིང་། ལ་ལ་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་བསྐྱང་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་
དང་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་འགའ་ཞིག་མཉམ་གཞག་ཏུ་
བསྒྲོམ་ལ། བར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་
འགའ་ཞིག་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་བསྐྱང་ངོ། །བཙུན་འབྲུས་ནི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་
ཀར་འོང་ལ། བཟོད་པའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་སེམས་
པ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་འབྱུང་ངོ། །རྩོ་བོ་ཆེན་པོས། མཉམ་
གཞག་ལངས་པའི་དུས་དག་ཏུ། །སྤྱི་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟ་བུར་ནི། །ཆོས་ཀྱན་

ལྟ་བ་གོམས་བྱས་པས། །རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་སྦྱང་བ་དང་། །ཐབས་ལ་སློབ་པ་
 གཙོ་བོར་བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དག་ཏུ། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་
 ཆ་མཉམ་ཞིང་། །དེ་རྒྱུན་ཏྲག་ཏུ་གོམས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོང་
 པ་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བ་བྱ་དགའ་བ་སློ་མ་སྦྱངས་པས་ཐོས་པ་ན་ཡིད་ལ་
 གདུང་བ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་
 ཉམས་སུ་བཞེས་མི་རུས་ཀྱང་། །ཤེས་པར་བྱས་ནས་སློན་པའི་ཡུལ་ཚུན་
 ཆོད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ན། བྱིས་ནས་ནི་འབད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་
 གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་འོང་བས་གོམས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དངོས་སུ་འཇུག་མི་
 རུས་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་སློ་སྦྱོང་བའི་གོམས་པ་འང་དོར་ན། །ལམ་
 རྣམ་པར་དག་པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། །ཡོན་ཏན་མཐའ་
 ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། །གང་ཞིག་ཐོས་པར་གྱུར་ནའང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་
 གཞོད་པ་སྦྱེ་འགྱུར་དང་། །གང་ཡང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྐྱེ་ཉམས་
 བཞེས་པར་མི་སྦྱོང་པའི། །སྦྱོང་པ་དེ་དག་ཁྱོད་ལ་གོམས་པས་དུས་སུ་རང་
 གི་ངང་ཉིད་གྱུར། །དེ་སྦྱང་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཡོངས་གོམས་མ་བགྱིས་སྟེལ་
 བར་དགའ་བ་ལགས། །ཞེས་སོ། །དེའི་བྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་
 བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོང་པ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཐབས་མེད་ལ། །འཇུག་སེམས་
 ཆོ་གས་མ་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་འདོད་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་ནས་སྦྱོང་
 པ་ལ་སློབ་པའི་སྟོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་ན་སྟོམ་པ་བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་
 འགྱུར་བས་འབད་པར་བྱའོ། །སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། །སློན་

སེམས་སྤང་བ་དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
བཞུགས་ཅིང་ཉོ། །

རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་
གྲུས་པས་ཐུག་འཆལ་ལོ། །

བྱད་པར་དུ་པར་བྱེན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་
བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་པར་བྱེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱེད་རོ། །འདི་
ལ་དུག །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན། དེ་གཉིས་ཉིང་
རེ་འཇིག་ཀྱང་གྱི་སྤྱད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ།
གཉིས་ཀ་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན། གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ། སོ་སོའི་
བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཀྱི་འཕུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཕུལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་

བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་བསྐྱེམས་
བྱང་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ནམ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་ཇི་ལྟར་འཐད་སྟམ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་བསྐྱེམས་བྱང་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་མ་
ཡིན་གྱང་། དག་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་དེ་
འཇོན་རྣམས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་ལ། ཇི་ལྟར་བཤམ་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་
སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དག་བ་རྣམས་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་
བས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་
གི་འབྲས་བྱུང་གསུངས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱེམ་པའི་མདོ་ལས་གྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་གྱངས་
འདིས་གྱང་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་
ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་གཡེངས་པའི་སེམས་
ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་
པར་སེམས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་སྦྱོང་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་

གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། འཛིག་སྒྲིམ་དང་དབྱེད་སྒྲིམ་སྟོགས་
རེ་བས་བསྐྱབ་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་པོ་ཡིས་ལྷག་
མཐོང་དང་། །ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་
བ་དང་། །མཚན་མའི་འཆིང་ལས་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལ་གནས་ངན་ལེན་ནི། ཡུལ་ཅན་བྱེན་ཅི་ལོག་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བག་ཆགས་དང་། མཚན་མ་ནི། ཡུལ་
བྱེན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤྲ་བྱིར་འབྱུང་བ་བག་ཆགས་དེ་གསོ་བ་
དང་། སྤྲ་མ་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤྲོང་ལ། བྱི་མ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྤྲོང་བར་ཤེར་
བྱེན་མན་ངག་ཏུ་བཞག་དོ། །དེ་དག་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཕན་
ཡོན་ཡིན་གྱི། ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྙད་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་བསམ་གཏན་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་སྤྲོང་པོ་ལ་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་མེ་
ཏོག་དང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གང་ལ་འདུས་པའི་
གནད་ནི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་
ཞིག་བཀའ་སྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། གང་དུ་འདུས་པའི་གནད་དམ་པ་ནི་ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངས་ཉན་ཐོས་རྣམས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་རྣམ་པ་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་

ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
 ཉིང་དེ་འཇིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་
 པ་ཅད་བཅད་པར་མི་རུས་པས། ཉིང་དེ་འཇིན་ཀྱན་གྱི་སྦྱི་ཆིངས་ཞི་ལྷག་
 གཉེས་གྱི་སྦྱོང་ཚུ་ལ་ལེགས་པར་ཅད་བཅད་ལ་དུས་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ།
 སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཐ་དད་པ་ཆད་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 པ་བསྟན་དུ་བྱིན་གྱང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉེས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཇིན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་
 འདུག་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་
 ལས། དེ་གཉེས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྱོར་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
 བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགོངས་འབྲེལ་ལས། དེ་གཅིག་
 ལུ་དབེན་པར་འདུག་སྟེ། རང་དུ་ཡང་དག་བཞག་ནས་རི་ལྟར་ལེགས་པར་
 བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། སེམས་གང་གིས་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་རང་དུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་
 བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་
 སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་

བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་དོན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ངེས་པར་བྱས་པ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
དེ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་བྱ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱན་ཆགས་སུ་དམིགས་པ་དེ་
ལ་བཏགས་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་ངང་གིས་གནས་ཏེ། ལུས་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་དགའ་བདེ་སྐྱེས་པ་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ཞི་གནས་
སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་ནང་དུ་བཟུང་
བ་ཅུམ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལ་མི་
སྟོས་སོ།།

ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་
དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
པ་སྤངས་ནས། རི་ལྟར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཇིན་
ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་མོས་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་
དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་
པ་དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་
པ་དང་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པར་ལྟར་རོ། །མདོ་འདིས་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་

ལ་བསྟོན་ས་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་མཐོང་ནས། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་རྩ་ཤིང་གིས་འདི་མདོ་སྡེ་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས་ཞེས་སྒྲིམ་ནས་རྟེན་པས་ངེལ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། དེས་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཆོན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ཏེ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྐྱེམ་པར་འདོད་པ་དང་མ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པའོ། ། ལྷགས་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་དོ། །

དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རི་རྩེད་པ་འབྱེད་པའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རི་རྩེད་པ་འབྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་ཆེ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་ཆེ་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱེད་པ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་དེ། རྟོག་པ་ནི་ཅིང་བར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དཔྱེད་པ་ནི་ཞིབ་པར་དཔྱེད་པའོ། །མཆོན་མར་འཛིན་པ་ནི། བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་རིས་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་རྩེད་པ་འབྱེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དགོངས་འབྲེལ་དང་མཐུན་པར། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་མིང་ནི་བསྟོམས་པའང་འདི། །ཞི་གནས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ལྷག་མཐོང་ལམ་ནི་དེ་དོན་རྣམས། །རྣམ་པར་དཔྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་

དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཛོག་གི་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་
རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་
ཡང་དག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འཛོག་པ་ཞི་གནས་དང་།
ཆོས་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ།
མདོ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བས་མདོ་
སྒྲེའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དུ་མི་རུང་བར་མཛད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ས་ལས་ཀྱང་། བཛྲོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་དོན་ཙམ་གྱི་དམིགས་
པ་ལ་སེམས་ངེས་པར་གཏད་ནས། སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་།
སེམས་ཡོངས་སུ་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་པ་ན། རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་
མ་རྣམས་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་བསྐྱུས་ཏེ་འཛོག་པ་ནས། རྒྱས་པར་རྒྱུད་
གཅིག་དུ་བྱེད་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པའི་བར་འདི་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་
བྱའོ། །ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་
བྱེད་ཅིང་འབྱེད་པ་དང་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་ཆོས་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་ནས། རྒྱས་པར་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཇུག་པའི་བར་གང་
ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྤྲུལ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་
གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་མདོ་དང་རྗེ་བཙུན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་སྤར་བཞིན་
བཀྲལ་ནས་སྤར་གྱི་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཛིན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་མཛད་དོ། །

སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཤེད་བ་ནི་ནས།
ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ལ་དགའ་བ་དང་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ནི་གནས་ཞེས་
བྱའོ། །ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་།
དེ་ལ་རི་སྟེང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང་། རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ནི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའོ། །རི་
སྟེང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་བཅས་
པའི་གཟུགས་བརྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའོ། ། ཞེས་རི་ལྷ་
བ་དང་རི་སྟེང་པའི་དོན་ལ་མི་རྟོག་པར་འཇོག་པ་ནི་ནི་གནས་དང་། ཡུལ་དེ་
གཉིས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དུ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལགས།
བཀའ་སྩལ་པ་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་
ནོ། །དུ་ཞིག་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་
སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ནོ། །དུ་ཞིག་དེ་གཉིས་
ཀའི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ། དངོས་པོའི་
མཐའ་དང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་
གཉིས་སུ་གསུངས་པས། འབྲེལ་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ནི་གནས་དང་ལྷག་

མཐོང་རེ་རེ་ལའང་རི་ལྷ་རི་སྟེང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞི་
ལྷག་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་སོ་སོར་མི་བྱེད་ཅིང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་ཡོད་
དོ།

དེ་ཡང་སེམས་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱག་པ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་
ལ་གནས་པས་ན་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་ལ། ལྷག་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་མཐོང་བས་
ན་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །གང་དག་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་རིག་པའི་
གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ཞི་གནས་དང་། གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་པ་ལྷག་མཐོང་
དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྒྱལ་ཆ་བ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་དང་། ཐོགས་མེད་གྱི་གཞུང་དང་། བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཞུང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་མཆན་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབབས་
པ་རྣམས་ལས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་ཞི་
གནས་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་
ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སེམས་
མི་རྟོག་པ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་མེད་ནི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱིང་བ་ཡོད་
མེད་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། ཞི་ལྷག་གི་ཁྱད་པར་དུ་གཏན་ནས་མི་རིགས་
ཏེ། ཞི་གནས་གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་ལའང་གྱིང་བ་སངས་པ་ངེས་པར་
དགོས་ལ། གྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་གྱི་
དྲངས་ཆ་ངེས་པར་འོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་

དེ་འཇིན་དང་ཤེས་རབ་ནི། ཡུལ་བདག་མེད་པ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་སྟོ་
 དེས་ཉོགས་མ་ཉོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ངོས་གཟུང་བར་བྱ་ཡི། སེམས་བདེ་གསལ་
 དང་བཅས་པའི་མི་ཉོག་པར་གནས་མི་གནས་ཀྱི་སྟོན་ས་ངོས་ཟེན་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་བདེ་
 གསལ་མི་ཉོག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་
 ལྟར་ཡིན་ལུགས་ཉོགས་པའི་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་གྲང་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་ཉོག་པར་
 བཟུང་བས་ཚོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྱུར་བས། སྟོང་ཉིད་མ་གོ་ཡང་མི་
 ཉོག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་སྟེ་བ་ལ་འགལ་བ་རུང་བད་གྲང་མེད་ལ། དེའི་སྟོན་ས་
 སེམས་རིང་དུ་ཟེན་ན་སེམས་ཟེན་པའི་མཐུས་རྒྱུད་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ་ལ། དེ་
 སྟེས་བ་ན་ལུས་དང་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་སྟེ་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བ་
 སྟེ་བ་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་སྟེས་བ་ན་དགའ་བདེའི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་གསལ་བའི་
 མཐུས་སེམས་ལ་གསལ་ཆ་འོང་བས་ན། བདེ་གསལ་མི་ཉོག་པའི་ཉིང་དེ་
 འཇིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡང་
 དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལའང་
 བདེ་གསལ་མི་ཉོག་པ་འོང་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
 ལའང་བདེ་གསལ་མི་ཉོག་པ་འགྱུར་བ་ཆེས་མང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་ཕྱེད་
 དགོས་སོ།།

བཞི་པ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་བསྐྱེམས་པས་མི་ཚོག་པར་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམ་

དགོས་པ་ཡིན་སྟེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མཆོན་མོ་ལོགས་རིས་
བཟླ་བའི་དོན་དུ་མར་མེ་སྒར་བ་ན། མར་མེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་རྒྱུད་གིས་
མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་གིས་སྒྲི་རྒྱུ་མས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་ལ།
མར་མེ་མི་གསལ་བའམ་གསལ་ཡང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ན་གཟུགས་རྒྱུ་
གསལ་པོར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། ཟབ་མོའི་དོན་ལྟ་བུ་ལའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་
རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་གི། །སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་གནས་པའི་མི་རྟོག་
པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུའི་མིག་དང་བྲལ་བས། ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་རི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་
ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཟུང་
པའི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
མེད་ན། རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བའི་རྒྱུ་རྟོག་གི་རྒྱུད་གིས་དཀྱུགས་པས་
ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཞི་ལྟག་གཉིས་
ཀ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ཞི་གནས་དང་བྲལ་བའི་ལྟག་
མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ལུལ་ལ་རྒྱུ་པར་གཡེང་
བར་འགྱུར་གྱི། རྒྱུད་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་
འགྱུར་རོ།

དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་འགྱུར་སྟེ། དེ་ལྟ་

བས་ན་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་
སྤྱ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉིང་དེ་འཇིན་ཤས་ཆེ་བའི་
ཕྱིར་དང་ཤེས་རབ་ཚུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་མཐོང་མོད་ཀྱི། མི་གསལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་ཉིང་དེ་
འཇིན་ཚུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་
ཏེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀའ་
སྤྱལ་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རླུང་མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་
དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རླུང་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷག་
མཐོང་གིས་ནི་ལྷ་བ་ངན་པའི་བྲ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་གིས་
མི་སྤེད་དེ། ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས། རི་སྐད་དུ། ཞི་གནས་སྟོབས་ཀྱིས་
གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་རི་དང་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ།།

དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྷན་
ལྷན་སྟོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་ནས་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་པས་
ཀྱི་རྟོག་བས་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་རི་དང་འདྲ་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལག་རྒྱུ་
ཡིན་པས་དེ་རྣམས་སོ་སོར་སྤེད་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་
ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་ཀྱང་རླུང་

ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཏེ་ཅང་གཡོ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་
སྒྲི་ཡང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཆེ་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཆེ་དབྱེད་
ན་ནི་ཏེ་ཅང་གཡོ་བའི་སྒྲིན་ལྡོག་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲི་གསལ་བར་
འགྱུར་བས་ལྷག་མཐོང་གི་སེམས་མི་གཡོ་བའི་ཆ་མི་རྟོག་པའི་ཞི་གནས་
ལས་སྒྲི་བ་ཡིན་གྱི། ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆ་ཞི་གནས་ལས་སྒྲི་བ་མིན་ཏེ།
དཔེར་ན་མར་མེའི་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་སྒྲོང་བྱ་དང་མེ་སྒྲ་མ་
ལས་སྒྲི་ཡི། རྒྱུད་སྒྲི་བ་པའི་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་མི་སྒྲི་ཡང་མར་མེ་མི་གཡོ་
བའི་བརྟན་པའི་ཆ་དེ་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་སྒྲི་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སེམས་
བྱིང་གོད་གྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་དང་ལྡན་
པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་
དགོངས་ནས། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་
ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་
རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་ཚུ་བཞིན་དུ་གཡོ་བའི་བྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་གཞི་མེད་
པར་གནས་པ་མེད་དེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་མི་རུས་ཏེ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མཉམ་
པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བཀའ་
སྩལ་ཏོ། །ཞེས་སོ། །ཞི་གནས་གྲུབ་ན་བདག་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཡོ་བའི་སྒྲིན་ལྡོག་པར་མ་བྱེད་མི་རྟོག་པ་དང་ལས་འབྲས་
དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་

སེམས་སྐྱོད་བ་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་སྒྲིམ་
བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དམིགས་པ་ལ་གཡེང་བའི་སྐྱོན་ལོག་ནས་རང་རང་
གི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ལ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་འཇུག་པས་དགེ་བ་གང་
བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ལ། ཞི་གནས་མ་རྟེན་པའི་སྐྱོན་དུ་ནི་ཤས་
ཆེར་དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡེང་བས་དགེ་སྐྱོར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོབས་
ཆུང་སྟེ། སྐྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་མི། རྟོན་
མོངས་མཆེ་བའི་ཕྱག་ན་གནས། ཞེས་དང་། བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་
ཐུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྐྱུང་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་
པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་མི་
རྟོག་པར་འཇོག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་དགེ་
བའི་དམིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་
བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་
ནའང་སྟོད་ཐུབ་ལ། བཏང་ནའང་ཡུར་བ་བདེ་མོ་ལ་ཆུ་བྲངས་པ་ལྟར། དགེ་
བའི་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་འགོ་བ་ཞིག་ཡིན་
པས། ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་རི་ལྟར་དང་རི་སྟེད་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་གཉོང་བའི་སེམས་དང་སྟོམ་སེམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་
འགྲུས་དང་དད་པ་དང་སྐྱོ་ཤས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བ་སྐྱུང་པ་

དང་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་བརྒྱུག་པའི་དམིགས་རྣམ་སྒྲོང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
དུས་རྒྱུན་དུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནས་འཛོག་པས་ནི་ཞི་གནས་
བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་མ་ཤེས་པས་དགོ་སྒྲོར་ལ་བོགས་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོད་ཕྱོགས་དང་། ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་སྒྲོམ་དོར་ན་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ཤིན་ཏུ་བོགས་ཆུང་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་
ལ་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་སྒྲོང་བའི་ངེ་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
མེད་ན། ཞི་གནས་ལ་ཡུན་ངེ་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མཛོན་
གྱུར་འགོ་གཞོན་པ་ཅམ་སྤིད་གྱི། དེའི་ས་བོན་ཅད་ནས་སྒྲོང་བ་མི་སྤིད་པས།
ཞི་གནས་ཅམ་བསྒྲོམ་པར་མི་བྱ་ཡི་ལྷག་མཐོང་ཡང་བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་
རིམ་བར་པ་ལས། ཞི་གནས་ཅམ་འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་རྣལ་
འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་མི་སྤོངས་གྱི། དེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་
གཞོན་པ་ཅམ་དུ་བྱུང་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོང་བ་བྱུང་བ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་
ལེགས་པར་ཆོམས་པར་མི་འགྱུར་དོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་
ངེས་པར་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པར་གཞོན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་འཛོམས་པར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་
ཀྱང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་མོད་གྱི། །དེས་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་

འཇིག་མི་བྱེད། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་སྤྱིར་ཞིང་རབ་འབྱུག་སྟེ། །ལྷག་སྤྱོད་འདི་ན་
 ཉིང་འཇིན་བསྐྱེམ་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །སོ་
 སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྐྱེམ་པ་ནི། །དེ་ནི་སྤྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱའི་
 རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་
 རྒྱུ་མེམས་དཔའི་སྡེ་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་། །གང་དག་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་སྡེ་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མ་ཐོས། །འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་མ་
 ཐོས་པར་ཉིང་དེ་འཇིན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཇིན་པ་ཐོབ་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་
 དབང་གིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་སྤྱང་ཞིང་། །སྤྱེ་བ་དང་ཁྱ་བ་དང་ན་བ་དང་
 འཆི་བ་དང་སྤྱ་ངན་དང་སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་ཡིད་མི་
 བདེ་བ་དང་འབྱུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། །འགྲོ་བ་དྲུག་གི་འཁོར་བ་ལས་
 ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱང་པོ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་ཏེ།
 དེ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གཞན་ལས་རྗེས་
 སུ་མ་ཐུན་པ་ཐོས་པ་ནི་རྒྱ་ཤི་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤྱིར་བ་མཐའ་དག་སྤྱངས་ནས་ཡོངས་སུ་
 དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་
 བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་
 ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། རྒྱལ་བྱིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་དེ་འཇིན་འཐོབ་སྟེ། །
 ཉིང་དེ་འཇིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྐྱེམ་པར་བྱེད། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་
 ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་རྒྱལ་བྱིམས་སུན་

སུམ་ཆོགས། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་
བསྐྱོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
རི་ལྟར་ཡང་འབྱུང་བར་ང་མི་སྤྱོད་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ།

གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་
པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས།
།ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱོན་ལ་ཞི་གནས་
བསྐྱབས་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
འདི་སྟམ་དུ་སྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེའི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །
ཞེས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྤྱར་
བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་
ཡོད་པས་དང་པོ་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་
བསྐྱོམས་པས། སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བའི་ཞི་གནས་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་མོད།
ཅེའི་བྱིར་སྤྱོན་ལ་ཞི་གནས་བཙལ་ནས་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་པར་བྱེད་ཅེ་
ན། དེ་ལ་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱོན་དུ་འགྲོ་ལུགས་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ལྷ་བའི་གོ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་གནས་སྤྱོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་
མེད་པ་ལའང་ལྷ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །ལྷ་བ་དེ་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་

སྤྱིང་བ་སྦྱེ་བ་ལའང་ཞི་གནས་སྤོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། ཞི་གནས་མེད་ཀྱང་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དབྱུང་དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་
 ཡིད་འགྱུར་བ་སྦྱེ་བར་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། འགལ་ན་མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་
 བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱིང་བ་ལའང་ཡིད་འགྱུར་བའི་
 སྤྱིང་བ་སྦྱེ་བ་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
 མཚན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

འོན་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ལ་དགོས་ལུགས་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། འདི་
 ལ་དགོངས་འབྲེལ་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྐྱེམ་པ་དེ། རི་སྤྱིད་དུ་ལུས་སེམས་
 ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཞིན་སྦྱངས་སྦྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་
 དུ་གསུངས་པས། ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 དབྱུང་སྐྱོམ་རི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་། དེས་མཐར་ལུས་སེམས་ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་
 དགའ་བདེ་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་ལ། ཞི་གནས་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱུང་སྐྱོམ་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་མཐར་ཞིན་སྦྱངས་སྦྱེད་པར་བྱེད་
 པས། དེ་ལ་ཞི་གནས་རྒྱུར་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མ་བཞག་པར་དབྱུང་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིན་སྦྱངས་བསྐྱེད་རུས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་བས།
 དུལ་སྤྱིང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཞག་པའི་

དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྐྱབ་ལུགས་ལས་མི་འདའ་
བས། དེ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་མི་འཛོག་སྟེ། འདི་ལྟར་དང་པོར་
བདག་མེད་པའི་གོ་བ་བཙལ་ནས་དེའི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་པར་
བྱེད་ན་ནི་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་
མི་སྲིད་ལ། མི་དབྱེད་པར་འཛོག་སྟོན་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་
འགྲུབ་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྦྱོང་
ཚུལ་མེད་པས་བྱི་ནས་ལྷག་མཐོང་བཙལ་དགོས་པས། ཞི་གནས་སྟོན་དུ་
བཙལ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོན་པའི་རིམ་བཤམས་མ་འདས་
པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྟོན་
གྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་བཙལ་ནས་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
ལ། རིམ་བཤམས་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་མི་བྱེད་ན་འང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དགོངས་
འགྲེལ་ནས། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོན་པར་སྤར་
བྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། སྤར་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་སྟེ། །ཞེས་བྱིན་ཐུག་གི་
བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིམ་བཤམས་དང་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བའི་རིམ་བཤམས་ཞི་
གནས་སྟོན་ལ་བསྟོན་པས་ནས་ལྷག་མཐོང་བྱིས་བསྟོན་པའི་རིམ་བཤམས་ཡིན་ལ།
སྤར་བྱང་ས་བྲངས་པ་ལྟར་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་

ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་དང་སྒྲིང་འཇུག་དང་
སྐྱོམ་རིམ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་དང་ཤུཉི་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་དུ་
ཞི་གནས་བཅའ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་
ན་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཞི་གནས་ཟུར་དུ་མི་འཆོལ་བར་དང་པོ་
ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་བ་ལས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་
བཞེད་པ་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བས་སྒྲོ་དང་ལྷན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་ངོ་།།

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གོ་རིམ་དེ་ཡང་དང་པོར་གསུང་དུ་བསྐྱེད་
པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི། བྱིས་ནི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེམས་ནས་ཞི་གནས་
སྐྱོམ་པའང་བྱེད་པས་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས།
ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱི། ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྷག་མཐོང་
ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་
གནས་མ་ཐོབ་པ་མིན་ཀྱི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་
ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་བསྐྱུབ་པ་སྟེ། སའི་
དངོས་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ནས་ལམ་ཀྱི་བར་དུ་འང་ཡང་དག་
པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་
ཐོབ་སྟེ། དེ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་འཛོག་སྟེ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་

བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བུ་པའི་སེམས་ལ་
སྒྲོར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲིར་ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་བར་
བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སེམས་དགུ་ལ་ཞི་གནས་དང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་
ལ་ལྟ་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཞི་ལྟ་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
བ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་སྒྲེས་པ་ནས་བཞག་དགོས་སོ།།

སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། ལྟ་མཐོང་
ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་གཉིས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།

ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟེན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པའི་
ཚུལ། བསྐྱོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཆོད་དོ། །

དང་པོ།

ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟེན་པ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་བདེ་ཞིང་སྦྱར་དུ་ཞི་གནས་འགྱུར་བར་
འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དྲུག་ལས།
མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཡུལ་ཏེ། ཟས་
གོས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་མེད་པར་རྟོག་པས་རྟོག་སྒྲུབ་དང་། གཙན་གཟན་

ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་བསྐྱུན་པ་དང་དབྱ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པས་
 གནས་བཟང་བ་དང་། བད་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང་།
 ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་ལྟ་བ་མཚུངས་པའི་གྲོགས་དང་ལྷན་པས་གྲོགས་བཟང་བ་
 དང་། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མེད་ཅིང་མཆན་མོ་སྐྱ་ཚུང་བས་ལེགས་པར་ལྷན་
 པའོ། །མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྒོ་ལྷན་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ། །ལེགས་
 པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །རྣལ་
 འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་པ་ཚུང་བ་ནི། ཆོས་
 གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་འཕེལ་པར་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པའོ།
 །ཆོག་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ངན་དོན་ཅ་མ་རྟེན་པས་རྟག་དུ་
 ཆོག་ཤེས་པའོ། །བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། ཉོ་ཆོང་ལ་སོགས་
 པའི་བྱ་བ་ངན་པ་དང་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་ཉ་ཅང་འདྲིས་བཤེས་
 བྱེད་པ་དང་སྤྲོད་བྱེད་པ་དང་སྐྱར་མ་བཅི་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ།
 །ཚུ་ལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་
 ཀ་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་གཞི་མི་འདྲལ་
 བ་དང་། བག་མེད་པས་རལ་ནའང་སྐྱེན་པར་འབྱོད་པས་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱིར་
 འཆོས་པར་བྱེད་པའོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་
 པ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་འདྲིའི་ཉེས་
 དམིགས་དང་ངན་འབྱོར་འབྱོར་བ་སོགས་བྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱེམས་
 བསྐྱེམས་པས། ཡང་ན་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ནི་

འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་མི་རྟག་པ་སྟེ། དེས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་བདག་
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འབྲལ་བར་འགྱུར་ན། བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྟག་པར་
ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྟམ་དུ་བསྐྱོམས་ལ་འདོད་པའི་ནམ་རྟོག་
ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་སྒྲོམ་རིམ་བར་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་
བཤད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་དུག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་
སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་
རྒྱུན་གྱི་གནད་བསྐྱས་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་དུ་ཚུལ་བླིམས་དག་པ་དང་འདོད་པ་
ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་
ནོ། །དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་མན་ངག་ཁོ་ནས་ལན་སྟམ་
ཡིན། མན་ངག་ཁོ་ན་བཅའ་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེར་མི་འདོད་པ་དེ་ཚོགས་ལ་
གནས་པ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ། ཚོགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་དུག་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་པར་བྱེན་དང་པོ་བཞི་ནི་ལྔ་པ་བསམ་གཏན་
ཀྱི་ཚོགས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ནི་རྟོག་པ་
ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་ཚུལ་བླིམས་ལ་ལེགས་པར་གནས་ལ་
སྐྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་བརྩོན་
འགྲུས་བརྩམས་ན་སྐྱུར་དུ་འགྱུར་བོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་
དེས་པར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་གོང་
མའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས། །རབ་ཏུ་འབད་དེ་བསྐྱེམས་བྲས་ཀྱང་།
།ལོ་ནི་སྟོང་ཕྱག་དག་གིས་ཀྱང་། །ཏིང་འཛིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། ཞི་ལྷག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱུབ་པར་འདོད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ཚོགས་ཉན་ས་ནས་གསུངས་
པའི་བརྟུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པ་ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱེམ་པའི་ཚུ་ལ་ལ་གཉིས།

སྒྲོར་བ་དང་། དངོས་གཞིའོ། །
དང་པོ།

སྒྲོར་བ་ནི།

སྒྲར་བཤའ་པའི་སྒྲོར་བའི་ཚོས་བྱུག་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་རིང་དུ་བསྐྱེམ་ཞིང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྲེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་བའི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སྒྱུར་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

དངོས་གཞི་ལ་གཉིས།

ལུས་ཀྱི་སྒྲོད་ལམ་རི་འདྲ་བས་བསྐྱེམ་པ་དང་། བསྐྱེམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་

བཤད་པའོ། །

དང་པོ།

ལུས་ཀྱི་སྦྱོང་ལམ་རིམ་འབྲུག་པས་བསྐྱོམ་པ་ནི།

སྐྱོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་གྱིན་ཏུ་འཇམ་པོ་
བདེ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་པ་
ནི་རྩེ་བཅུན་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ལྟ་བུ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ཡོངས་
སྤྱོད་གས་པའམ་ཡང་ན་སྦྱིལ་ཀྱང་བྱེད་པའང་རུང་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །མིག་ནི་
ཏ་ཅང་ཡང་མི་དགེ་ཏ་ཅང་ཡང་མི་བྱམ་པར་སྒྲུའི་ཅེ་མོར་གཏད་དོ། །ལུས་
ནི་ཏ་ཅང་ཡང་རྒྱུ་པ་ཏུ་མི་དགེ་ཏ་ཅང་ཡང་མཐུན་ཏུ་མི་དགུ་བར་བྱང་པོར་
བསྐྱངས་ལ་བྱན་པ་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཐུག་པ་ནི་ཐད་ཀར་
མཉམ་པར་བཞག་གོ། །མགོ་ནི་མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་
ཡོ་བར་བཞག་སྟེ་སྒྲན་སྟེ་བར་བྱང་པོར་བཞག་གོ། །སོ་དང་མཚུ་ནི་རང་
ལུགས་སུ་ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ། །ལྟེ་ནི་ཡ་སོའི་བྱང་དུ་གཞར་དོ། །དབུགས་
ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་སྦྱ་ཅན་དང་རྩམས་པ་དང་རྒྱོད་བག་ཅན་དུ་མི་བཏང་གི་
ཁྱེ་ནས་ཀྱང་པར་རྒྱ་ཚུར་རྒྱ་མི་ཚོར་བར་དལ་བྱ་དལ་བྱས་འབད་པ་མེད་
པར་འདུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཉན་སར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཁྱིམ་
ཁྱིམ་ལྟ་བུ་བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་འདུག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་
ལྟ་གསུངས་ཏེ། ལུས་ལེགས་པར་བསྐྱེམས་ན་སྦྱོང་ལམ་དེ་གིན་ཏུ་སྐྱངས་པ་

སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པས་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་།
འདུག་པས་དུས་ལུན་རིང་པོ་འདའ་བར་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་སྦྱོད་ལམ་དེས་དེའི་
ལུས་ཤིན་ཏུ་ངལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱོད་ལམ་དེ་སྦྱ་སྟེགས་དང་པས་
ཀྱི་ཚོལ་བ་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྦྱོད་ལམ་དེས་
འདུག་པ་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང་། སྦྱོད་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་བསྟེན་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་
ལྷ་མཐོང་ནས་སྐྱེལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །ལུས་བྱང་
པོར་བསྐང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྦྱོད་བརྒྱད་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུང་ཆམ་ལ་
དབབ་པ་རི་ལྷར་བཤད་པ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

བསྐྱེམ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ལམ་རིམ་པལ་མོ་ཆེར་དབྱས་མཐའ་ནས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་ལྟ་སྟོང་
བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ལ། དགོ་
བཤེས་ལག་སོར་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་
ཉན་ས་ནས་བཤད་པའི་སྟོབས་རྒྱལ་དང་ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་སེམས་དགུས་
བསྐྱབ་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། མཁས་པ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱིས་ནི། སེམས་
གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིར་བསྐྱས་པ་དང་། ཉེས་པ་རྒྱལ་

དང་དེའི་གཉིན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐབས་ཡིན་པར། མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དབྱུས་མཐའ་དང་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་དང་དབྱུ་མ་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་
པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ།
དང་པོ་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཆོགས་ལ་གནས་པས་ཐབས་འདི་དག་གིས་འབད་
ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་སང་བསམ་གཏན་གྱི་
མན་དག་ཟབ་པར་གྲགས་པ་དག་ལ་ཐབས་འདི་དག་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་
སྒྲུང་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཆོགས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཐབས་འདི་དག་མེད་
པར་ནི་ཡུན་རིང་པོར་འབད་ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཇིན་འགྲུབ་པར་མ་གསུངས་སོ་
ཞེས་རང་གི་ལམ་རིམ་ལས་འཆད་དེ། འདི་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་
ངེ་འཇིན་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་རྟེན་པའི་གཏམ་དུ་སྒྲུང་རོ། །

དེ་ལ་སྦྱོར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འབྲིང་ཚུལ་རྣམས་ནི་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྗར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པས་ཉམས་
ལེན་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་དེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། །དེར་ཡང་གཞུང་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གཉིས་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་
དགོས་པར་གསུངས་པས་ཉན་ས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་
པས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་དབྱུས་མཐའ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དབྱུ་
དང་སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་

ནས་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལ་དང་ཤུཉྱི་བ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་
 པ་མང་དུ་མཛད་དེ། ལྷ་སྐྱུ་དང་ཐེག་ལེ་དང་ཡི་གེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་
 དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་འོག་རྣམས་ནི་
 སྒྲར་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་ནས་བཤད་པ་དང་སྒྲགས་ནས་བཤད་པ་
 རྣམས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ལ། བྱད་པར་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་ལྔ་ལ་སོགས་
 པའི་སློན་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་མདོ་སྤྱིའི་
 རྩོགས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྒྲུང་ངོ། ། འོན་ཀྱང་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 ཉེང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྒྲུང་བས་རང་གི་སློ་
 སློན་གྱི་ངི་མ་གཞུང་དེ་དག་ལ་བཀལ་ནས་དེ་རྣམས་སྤྱིའི་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་
 ཅ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིང་པོའི་དོན་སློན་པའི་གདམས་ངག་བྱར་དུ་ཡོད་པར་བབྱང་
 རས་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ཉམས་སུ་
 ལེན་པའི་ཆེ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཡང་མི་སླེ་བར་སྒྲུང་ངོ། །

གདམས་ངག་འདི་ནི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་གཞུང་
 ཆེན་མོ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་རྩིགས་སུ་བྱེད་པས་འདིར་ཡང་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་ཚུལ་རྣམས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་སྒྲུངས་ཏེ་བཤད་པར་
 བྱའོ། །

འདི་ལ་གཉིས།

ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུ་ལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ།

ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུ་ལ་ལ་གསུམ།

སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་སྒྲོན་དུ་ངི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་
པ་ལ་གཏོད་པའི་དུས་སུ་ངི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་འོག་
ཏུ་ངི་ལྟར་བྱ་བའོ། །

དང་པོ།

སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་སྒྲོན་དུ་ངི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།

ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྐྱོམ་པ་ལ་མི་སྒྲོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ལ་དགའ་
བའི་ལེ་ལོ་འགོག་མ་རྒྱས་ན། དང་པོ་ནས་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་
སྟེར་ཞིང་། ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱན་འབྱུང་མི་རྒྱས་པས་སྦྱར་དུ་ཉམས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་ཐོག་མར་ལེ་ལོ་འགོག་པ་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་ལ་ལྷས་
དང་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ན་ཉིན་མཆན་ཀྱན་
ཏུ་དགོ་བ་ལ་སྒྲོར་བ་ལ་སྒྲོ་དུ་བ་མི་འབྱུང་བས་ལེ་ལོ་སྒྲོག་གོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་

ལ་ཤིན་སྐྱུངས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་བཙོན་འབྲས་རྒྱན་ལྡན་དུ་
ཚོམ་རྒྱས་པ་དགོས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
འདུན་པ་དག་པོ་རྒྱན་ལྡན་པ་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱར་ནི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་ཡོན་
ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དད་པ་བཏྲན་པོ་དགོས་པས་ཐོག་མར་ཉིང་
དེ་འཇིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པའི་དད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ།
།འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ཉམས་སྲུ་སྐྱུངས་ནས་བལྟས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་ངེས་པས་གནད་དམ་པར་བཟུང་སྟེ། དབྱས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་
ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
གནས་ནི་འདུན་པ་སྟེ་ཚོལ་བའི་གནས་སོ། །གནས་པ་ནི་ཚོལ་བའམ་བཙོན་
འབྲས་སོ། །འདུན་པའི་རྒྱ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །ཚོལ་
བའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པའོ། །འདིར་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་
འཇིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་ན་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་ལྷས་ལ་
བདེ་བ་རྒྱས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ལྷས་སེམས་ཤིན་
ཏུ་སྐྱུངས་པ་རྟེན་པས་སེམས་དག་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་འདོད་དུ་བཀོལ་
དུ་རུང་བ་དང་། རང་དབང་མེད་པར་སྤྱོད་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་
བས་ཉེས་སྦྱོད་མང་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་དག་བ་གང་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཞི་
གནས་ལ་བཏྲན་ནས་མངོན་ཤེས་དང་རྒྱ་འབྱུལ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
བསྐྱབ་རྒྱས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་དེ་ལ་བཏྲན་ནས་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་
མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྦྱར་དུ་གཙུག་རྒྱས་པ་སོགས་

ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་བསམས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྒྲིལ་ཤུགས་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱོམ་སྟེ། འདི་སྐྱེས་ན་ནང་ནས་ཉིང་
དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ལ་རྒྱན་དུ་བསྐྱེལ་བས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པར་སྤྲ་ཞིང་ཐོབ་
ཟིན་ནས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པས་ཉམས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་
ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས།

སེམས་གང་ལ་འཇོག་པའི་གཞི་དམིགས་པ་དོས་བབྱང་བ་དང་།

དེ་ལ་སེམས་རི་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམིགས་
པ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་དོས་བབྱང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་དོས་བསྟན་པ་དང་། གང་ཟག་གང་
གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་
པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། སྤྱད་པ་རྣམ་པར་
སྐྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པར་སྐྱོང་བའི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་བྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱབ་

པའོ། །དེ་ལ་དམིགས་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ནི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་
 ཏེ། དང་པོ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཞི་གནས་གྱི་
 དམིགས་པའོ། །གཟུགས་བརྟན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་
 མཆོན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་སྒྲོ་ལ་སྦྱང་བའོ། །དེ་ལ་དམིགས་
 རྣམ་དཔྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་དཔྱེད་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་ཡོད་པས་རྣམ་ཏྲོག་
 དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །ཡང་དེ་ལ་དམིགས་རྣམ་མི་དཔྱེད་པར་
 སེམས་འཛོག་པའི་ཆེ་དཔྱེད་བྱེད་གྱི་ཏྲོག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་ཏྲོག་པའི་
 གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྟན་དེ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་
 བརྟན་ཡིན་སྟུང་ན། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལྷ་དང་མཁས་པའི་
 དམིགས་པ་ལྷ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་གཉིས་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་རྣམ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་
 པ་ནི་དངོས་པོའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཙམ་དུ་བྱད་གྱི་འདི་ལས་གཞན་པ་མེད་
 འོ་ཞེས་པའི་ཇི་སྟེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་གྱི་
 གཞན་དུ་མི་གནས་སོ་ཞེས་པའི་ཇི་སྟེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་གཉིས་སོ།
 །དེ་ལ་ཇི་སྟེད་པ་ནི་སྤང་པོ་ལྷར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་བཙོ་
 བརྒྱད་དང་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། བདེན་བཞིར་
 ཞེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་གྱི་དེ་ཕན་ཆད་དུ་གཞན་མེད་པའོ།
 །ཇི་སྟེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་
 པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །འབྲས་བྱའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་

གྲུབ་པ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཞི་ལྷག་གིས་དམིགས་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་
མཐུས་རང་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ནས་གནས་གྱུར་པའོ།།

སྐྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྐྱད་པ་
རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་སྟེ། མི་སྤྱུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་
དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱབ་སྟེ་ལྟོ། །དེ་ལ་མི་སྤྱུག་པ་
ལ་དམིགས་པ་ནི། སྐྱ་དང་སྤྱ་ལ་སོགས་པ་སོ་དྲུག་ནི་ནང་གི་མི་སྤྱུག་པ་དང་།
རྣམ་པར་སྦྱོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་མི་སྤྱུག་པ་སྟེ་མི་གཙང་བའི་མི་
སྤྱུག་པའི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་ཤར་བ་ལ་སེམས་འཇིན་པའོ། །མཛེས་བོ་དང་དབྱ་བོ་
དང་བར་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཕན་བདེ་
སྤྱུབ་པའི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་པ་སྟེ། བྱམས་པའི་འཇིན་སྒྲངས་དེའི་སྒོ་ནས་
སེམས་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་འཇིན་པ་ལ་བྱམས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱམས་པར་གསུངས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་
ལ་དམིགས་པ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆོས་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི། དེ་དག་ལས་
མ་གཏོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་པོ་མེད་
པའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་དམིགས་ཏེ་སེམས་འཇིན་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་
དམིགས་པ་ནི། ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་དྲུག་གི་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་སྤྱེ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་

འཛིན་པའོ། །དབུགས་འབྱུང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་པ་ནི། རྒྱུ་ཕྱིན་དུ་འགྲོ་བ་
ལ་བགྱང་བ་དང་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་
པའོ།

མཁས་པའི་དམིགས་པ་འང་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །དེ་ལ་སྤང་
པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་སྤང་པོ་ལས་
མ་གཏོགས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །ཁམས་ནི་
མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙུང་བ་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ཁམས་
དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཤེས་པའོ། །སྐྱེ་
མཆེད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཁས་
པ་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་བདག་པོའི་རྐྱེན་དང་ཕྱིའི་
སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ནི་དེ་མ་
ཐག་པའི་རྐྱེན་དུ་ཤེས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་
ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་བདག་མེད་པར་
ཤེས་པའོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་
འོང་བ་འབྱུང་བ་གནས་ཡིན་ལ། མི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྱུང་བ་
གནས་མིན་པ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པའོ། །འདི་ནི་
རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ་བྱུང་པར་ནི་འདིས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་
རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་དག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་

ནི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་དུ་ངེས་པའི་འཇིན་སྟངས་གཅིག་གི་སྒོ་
ནས་སེམས་འཇིན་པའོ།།

ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་སྦྱོང་
པར་བྱེད་པ་ཙམ་དང་ས་བོན་ཅད་ནས་སྦྱོང་བ་སྟེ། དང་པོའི་དམིགས་པ་
ནི། འདོད་པའི་ས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ས་འོག་མའི་
རགས་པ་དང་གོང་མའི་ནི་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་
པ་བཞིའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །འདི་དག་ཀྱང་ནི་གནས་ཀྱི་
དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི་མི་དབྱེད་པར་ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
ལ་སེམས་ཀྱི་ངེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་སེམས་འཇིན་པའོ།།
སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་དམིགས་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བ་དང་འབབ་པ་དང་
བབ་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དང་། ཇི་ཙམ་
ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་སེམས་འཇོག་པའོ།
།ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་འཇོག་ཚུལ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ལྟར་འདུ་
ལྷགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ཟིན་
པ་དང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འཇིན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་
གོམས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྦྱད་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
ནའང་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕྲོ་བར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྦྱད་པའི་ཉིང་ངེ་

འཇིན་སྐྱེའོ། །འདི་ནི་ཚོས་མངོན་པའི་ཕན་དག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེར་བསྐྱུས་བྲིན་པ་དང་སེམས་འཇིན་པའོ།།

དེ་ལ་སྦྱད་པ་རྣམས་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི། འཆད་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ལྷག་པར་སྦྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ལྷོག་སྤྲོ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་དེ་འཇིན་འཐོབ་པར་སྤྲོ་བས་དམིགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ལ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པས་བདག་མེད་ཏྟགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི། ཉོན་མོངས་སྦྱིའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་པ་སྤྲ་མ་དེ་དག་ལས་ཟུར་ན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱུབ་དགོས་པ་ཡིན་པས། གང་དག་དེ་ཉུ་དང་ཤིང་བྱ་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེན་བྱས་ནས་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱུབ་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དམིགས་པའི་གཏད་སོ་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་ན་མཆོན་འཇིན་དུ་འགྲོ་སྐྱུམ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཏོད་པར་ཏེན་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་གཏན་མ་གོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་

མེད་ན་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་
ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཤེས་པས་ཤེས་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་བྱ་འདོད་དགོས་སོ། །
ཤེས་བྱ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་དམིགས་
པ་དང་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་
ཡང་མཚན་འཇིན་དུ་འདོད་དགོས་པས་ལུགས་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོམ་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་ནི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་
བའི་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྐྱོམ་མི་བསྐྱོམ་གྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལ་
ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྟོན་ནས་འཇོག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱས་པར་འོག་
ནས་སྟོན་ནོ། །དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་འཇོག་པར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། རང་
གི་སེམས་འདི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཕྲོ་བ་དེ་ལྟར་བཟུང་ངོ་སྟུང་
པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་འཇིན་དགོས་པས། དམིགས་པ་སེམས་ཅམ་
ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གང་དུའང་མི་འཕྲོ་བར་འཇིན་པ་དེས་པར་བྱ་
དགོས་པས། དམིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་རང་གི་སྟོང་བ་དང་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱབ་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་དམིགས་
པ་མང་དུ་བཤད་ལ། དེ་དག་གི་དགོས་པའང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས།
སེམས་འཇོག་པའི་དམིགས་རྟོན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །སྐྱོམ་རིམ་ལས། ཞི་
གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དེས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ལམ་སྟོན་ལས།
དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དམིགས་པ་བྱེ་
བྱག་པ་ཞིག་དེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དམིགས་པ་

གང་འདུག་ཚད་ལ་བྱ་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི། འདོད་
 ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ནས་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི།
 རྣམ་གྲུས་ཞུས་པ་ཉན་སར་དངས་པ་ལས། རྣམ་གྲུ། གལ་ཏེ་དག་སྦྱོང་རྣལ་
 འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་དེ་འདོད་ཆགས་སྦྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་
 དམིགས་པ་མི་སྒྲུག་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེ་སྤང་སྦྱད་པ་
 ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བྱམས་པ་ལའོ། །གཏི་ཐུག་སྦྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུན་འདི་
 ཉིད་ཀྱི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལའོ། །ང་རྒྱལ་སྦྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་
 ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྦྱད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབུགས་རྩབ་པ་དང་དབུགས་
 འབྱུང་བ་དྲན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་གང་ཟག་གང་འདོད་ཆགས་དང་
 ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ཐུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྦྱད་པ་དེ་དག་གིས་
 བྱེད་པ་ཞིག་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྦྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱད་པ་
 རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 ཞིང་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ན་
 དེ་དག་གིས་ནི་གདོན་མི་བྱ་བར་དམིགས་པ་དེས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་ངེས་པར་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཆ་མཉམ་

པར་སྐྱད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྒར་བཤད་པའི་
དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་སེམས་བརྩུང་
བས་ཆོག་གི། །དེས་པ་ཅན་མི་དགོས་ཏེ། ཉོན་ས་ལས། ཆ་མཉམ་པར་སྐྱད་
པ་དེས་ནི་སེམས་གནས་པ་ཉི་ཆེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་
དེ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་ཡི། སྐྱད་པ་རྣམ་པར་སྐྱུང་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆ་
མཉམ་པར་སྐྱད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་བའང་དེ་བཞིན་དུ་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཤིང་ཆེ་བ་ནི།
སྐྱེ་བ་སྒྲ་མར་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཀྱན་དུ་བསྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་
བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཡི་ཡུལ་ཚུང་དུ་ལའང་ཆགས་སོགས་ལྟ་དག་
པོ་དང་རྒྱན་རིང་སྐྱེ་བའོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྐྱོད་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་
ཆགས་སོགས་ཀྱན་དུ་མ་བསྟེན་གོམས་པར་མ་བྱས་ལན་མང་དུ་མ་བྱས་
ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མ་བལྟས་སུན་མ་སྐྱུང་བས་དེ་དག་གི་ཡུལ་
ལ་ཆགས་སོགས་ཤིང་ཆེན་པོ་དང་རྒྱན་རིང་མི་སྐྱེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྟ་
མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་བ་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཆགས་
སོགས་ཀྱན་དུ་བསྟེན་པ་སོགས་མ་བྱས་ཤིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་
སོགས་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དང་ལྷག་པ་ལ་
ཆགས་སོགས་བྱལ་བར་སྐྱེ་ལ་ཡུལ་འབྲིང་དང་ཚུང་དུ་ལ་གཏན་མི་སྐྱེ་བའོ།
།དེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཤིང་ཆེ་བས་ནི་ཡུན་རིང་པོ་དང་། ཆ་མཉམ་པར་
སྐྱད་པས་ནི་ཏ་ཅང་ཡུན་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་བས་ནི་

སྐྱུར་བ་སྐྱུར་བར་སེམས་གནས་པ་རྟོགས་པར་འབྱུང་རོ།།

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་བརྩོན་པའང་། རྣམ་
 གྲུས་ཞུས་པ་ལས། རྣམ་གྲུ། གལ་ཏེ་དགོ་སྤྱོད་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམ་འབྱོར་
 སྤྱོད་པ་དེ་འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་ས་
 པའམ་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་སྐྱེ་བ་པོ་དང་གསོ་བ་དང་གང་
 ཟག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་མཁས་པ་
 ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
 ནི་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །རྩེན་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་
 མཆེད་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་
 ལ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་
 པ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དམིགས་པ་འདི་ལྷ་ཀས་གཙོ་བོར་སྤྱོད་ས་
 པ་སྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྤྱོད་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་
 ཟག་གང་གིས་སེམས་གཏོད་པའང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་
 ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འདོད་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལའོ། །གཟུགས་རྣམས་
 ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གཟུགས་རྣམས་
 ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལ་སེམས་ཉེ་བར་
 གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །འཇིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་སྐྱེ་བར་འདོད་

ཅིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་
བདེན་པ་ཀྱན་འབྱུང་དང་བདེན་པ་འགོག་པ་དང་བདེན་པ་ལམ་ལ་སེམས་
ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམིགས་པ་འདི་རྣམས་ནི་
ལྷག་མཐོང་གིས་དབྱུང་སྒྲོམ་བྱེད་པ་དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་འཇོག་སྒྲོམ་བྱེད་པ་
གཉིས་ཀའི་དམིགས་པར་འགྲོ་བས་ཞི་གནས་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པར་རུང་ལ། ཁ་
ཅིག་ནི་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་ཞུང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་འབྱུང་
བས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་
རྣམ་གྲངས་བརྟན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་བཟུང་བའི་གཞི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་
དམིགས་ཏེན་སྒར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་
རྣམ་པ་སྒྲོལ་སྒྲུང་བ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཉན་ས་ལས། གཟུགས་
བརྟན་དེ་ཡང་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་མཚན་མ་དང་
ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དང་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་ཐབས་དང་ཉིང་དེ་
འཇིན་གྱི་སྒོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཏེན་དང་ནང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལུས་
དང་སྒྲུང་བརྟན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་
པའི་གཟུགས་བརྟན་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་དམིགས་
པ་དུ་མ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་དམིགས་པ་གང་ལ་བཏེན་ནས་ཞི་

གནས་བསྐྱབ་སྟུང་ན། དེ་ནི་སྤར་བྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་
 ཏེ། གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་བ་སོ་སོ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། བྱད་པར་
 དུ་ཞི་གནས་མ་མཐའ་ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱབ་ན་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཅན་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་
 ཞི་གནས་རྗེས་མ་བྱུན་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཐོབ་པ་སྤིང་གྲང་ཞི་གནས་དངོས་
 མི་འཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྤྱངས་གྲང་ཡུན་
 ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་མ་གཏོགས་པར་ཞི་གནས་མི་འབྱུང་པར་གསུངས་ན། སྤྱད་
 པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་དོར་བས་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །
 བྱད་པར་དུ་རྣམ་ཏོག་ཤས་ཆེ་བས་ནི་ངེས་པར་རྒྱང་བསྐྱེམ་པར་བྱ་དགོས་
 སོ། །གང་ཟག་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པའམ་ཉོན་མོངས་རྒྱང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
 ན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་པ་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་
 གང་སྟོ་བ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱའོ།

གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་
 དེ་འཇིན་དང་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས། སྟོམ་རིམ་
 བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་དེ་
 འཇིན་བསྐྱབ་པ་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོས་གྲང་། འདིར་
 ཞི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་འཐོབ་པ་དང་ཁ་བྱིར་བལྟས་
 པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ་ལུས་ལ་
 དམིགས་པ་དང་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་ལ་དམིགས་

པ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཉིད་ལ་ལྟའི་རྣམ་པར་དམིགས་པ་དང་། ཀེང་རུས་
ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱབ་པར་དམིགས་པ་དང་། ཁ་ཁྱིམ་ག་ལ་སོགས་པ་མཆོན་མ་
བྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལོ། །ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལའང་ལྔ་སྟེ། དབུགས་
ལ་དམིགས་པ་དང་མཆོན་མ་སྤྲོའི་ལ་དམིགས་པ་དང་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་
པ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་
དམིགས་པ་ལོ། །ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་བྱད་པར་
ཅན་དང་པལ་པ་ལོ། །དེ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་དང་
གསུང་ལ་དམིགས་པ་ལོ། །ཞེས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་དེ། ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པར་
ཡང་དེ་བྱངས་སོ།།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སེམས་འཇིན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྗེས་
སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་དེ་རྣམ་པ་
གསལ་ཞིང་བརྟན་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་
གསོག་པའི་ཞིང་དང་བཤགས་བསྐྱམ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་སྐྱོང་བའི་ཞིང་
དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། སྤར་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་མདོ་བྱངས་པ་ལྟར་འཆི་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སྐྱབ་པ་ལས་མི་
ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གསང་སྤགས་ཀྱི་ལམ་བསྟོམ་ན་
ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱད་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་མང་པོ་སྤང་
སྟེ། འདིའི་པན་ཡོན་དང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ད་ལྟར་གྱི་
སངས་རྒྱས་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་མདོན་ཆེས་

གསལ་བར་བཞུགས་པས། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པར་
དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །
དེས་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡང་འགྲུབ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཞར་
ལ་འཐོབ་པའི་དམིགས་ཏེན་འཆོལ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཇི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་
ཏེན་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ལ་
སེམས་བཞག་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་
གཟུགས་དེ་ཡང་གསེར་བཙེ་མའི་མདོག་བཞིན་དུ་སེར་ལ་མཆན་དང་དཔེ་
བྱུང་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ། འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་ཤིང་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་
གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་རྒྱན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཡོན་
ཏན་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིང་བ་དང་རྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱས་
ལ། ཇི་སྲིད་དུ་དེ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་གྱུར་
པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་རྒྱལ་
པོ་ལས་ཀྱང་། གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལྷས་གྱིས། །འཇིག་ཏེན་མགོན་
པོ་ཀུན་ཏུ་མཛེས་པ་སྟེ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་གི་སེམས་འཇུག་པ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་གཞག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་
དམིགས་པའི་ཏེན་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསར་དུ་སྒྲོས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་བཞུགས་པ་གསལ་འདེབས་པ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ནི་དད་པ་སྐྱེ་བ་ལ་

ཁྱད་ཆེ་ཞིང་། ཐེག་པ་སྐྱོན་མོང་བའི་སྐབས་དང་ཡང་མ་སྐྱོན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་གསལ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་བྱའོ། །སྒྲོན་དུ་སེམས་གང་ལ་འཇིན་པའི་གཞི་དམིགས་རྟེན་ཆོལ་བ་ན་གྲིས་སྐྱེ་དང་ལྷགས་མ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་པའི་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་བཅུལ་ལ་ཡང་ཡང་བསྟ་ཞིང་དེའི་མཆན་མ་བཟུང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་གོམས་སུ་གཞུག། ཡང་ན་སྒྲ་མས་ལེགས་པར་བརྟེན་སྒྲ་པ་ཐོས་པའི་དོན་བསམ་ཞིང་ཡིད་དོར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ་དམིགས་རྟེན་བཅུལ་བར་བྱའོ།།

དམིགས་རྟེན་ཡང་གྲིས་སྐྱེ་དང་ལྷགས་མ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱེ་གཞུགས་མཐུན་དུ་བཞག་པ་ལ་མིག་གིས་བསྟན་ནས་ཉར་སྒྲོམ་བྱེད་པ། སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བཀག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཇིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་མི་བསྐྱབ་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས། ཉིང་དེ་འཇིན་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སེམས་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་བཏགས་པ་སྟེ་དམིགས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལས་གཞུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱིར་ཆ་སྤྱིར་གསུངས་ཀྱིས་ཀྱང་དང་པོར་རགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བརྟན་པ་ན་སྤྱིས་སྤྱི་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་སྤྱོད་གསུངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤིང་། སྤྱིར་བཏགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཆར་སྐྱབས་སྤྱིར་རགས་རིམ་ནས་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་

དུ་གལ་ཆེ་བ་ནི། འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་འདོད་འདྲ་ཞིག་མ་གྲུབ་བར་
དུ་དམིགས་པ་རིགས་མི་མ་བྱུན་མང་པོ་ལ་སྒྲོས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པ་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ལ་འཕོས་
ཀྱིན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱེམས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་གཞུང་ཚད་ལྟར་ས་སྟེ་དང་སྒྲོམ་
རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཐོག་མར་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་དམིགས་
པ་གཅིག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པར་བཤད་ཀྱི་དམིགས་པ་མང་
པོ་ལ་སྒྲོ་བར་མ་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དཔའ་བོས་ཀྱང་གསལ་བར་
གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཚུལ་དུ། །ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་
པར་བྱ། །དམིགས་པ་མང་པོ་བརྟུན་པ་ལས། །ཡིད་ནི་ཉོན་མོངས་འབྲུག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་བསམ་གཏན་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། ལམ་སྒྲོན་
ལས་ཀྱང་། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཡིད་ནི་དགོ་ལ་གཞག་
པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་གིས་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་
རྟེན་ནས་བྱིས་ནི་མང་པོ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས།
གང་གི་ཆེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁུགས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་ལ་
སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱས་པར་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་སྐད་
དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་

རྣམས་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུང་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་མང་དུ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐོག་མར་སེམས་གང་ལ་འཇིན་པའི་དམིགས་རྟེན་རྟེན་པའི་
ཆོད་ནི། དབུ་དང་ཕྱག་གཉིས་དང་སྐྱའི་ཁོག་གཞན་དང་ཞབས་གཉིས་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ལན་འགའ་བྱང་གསལ་གདབ་ལ་དེའི་མཐར་སྐྱའི་སྐྱེ་ཡིད་ལ་
བྱས་པ་ན་ཡིད་ངོར་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་བྱེད་ཅམ་ཞིག་འཆར་
བྱབ་པ་བྱུང་ན་འོད་དང་བཅས་པའི་གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཡང་དེ་ཅམ་ཞིག་གིས་
ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བབྱང་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདི་
ལྟར། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་སེམས་མི་འཇིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་
གསལ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་ཡང་ཡང་གསལ་བཏབ་ན་དམིགས་པ་བྱུང་བད་
གསལ་དུ་འགྲོ་ཡང་སེམས་གནས་ཆའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་མི་རྟེན་པར་མ་བད་རྟེན་
པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་ཆ་བྱེད་ཅམ་གྱི་
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བབྱང་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱར་དུ་རྟེན་ཅིང་། དེ་
ནས་གསལ་བ་ལ་སོགས་བཏོན་པས་གསལ་ཆ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲེའི་གདམས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ་གལ་ཆེ་བར་
སྤང་ངོ་། །

དམིགས་རྟེན་འཆར་ལུགས་ལ་ཟུ་བཞི་ཆོན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་
མཛོད་པ་སྤང་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་རིགས་གྱིས་རྣམ་པ་འཆར་དཀའ་སྤྲ་
དང་། ཤར་བ་ལ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟན་མི་བརྟན་

སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་སྒྲ་བས་ངས་པ་མེད་དོ། །གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལྷའི་རྣམ་
འབྱེད་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་ལྷའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ངས་བར་བསྐྱབ་
དགོས་པས་དེ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཐབས་དུ་མ་ནས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བྱ་
དགོས་ཀྱི། འདིར་ནི་ལྷའི་རྣམ་པ་ཆེས་འཆར་བར་དཀའ་ན་སྒྲ་བསྐྱན་པའི་
དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་བྱས་ནས་སེམས་བབྱང་བས་ཆོག་སྟེ། ཞི་
གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཅམ་ཞིག་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །འདིར་ཡང་ལྷ་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་ན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་
སེམས་བབྱང་ན་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟེང་དུ་སེམས་
བབྱང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆད་ཀྱིས་སྐྱེ་སྐྱེ་ལ་བབྱང་ཞིང་སྐྱེ་དེའི་ཆ་
ཤས་འགའ་ཞིག་ཆེས་གསལ་བར་སྒྲ་ན་དེ་ལ་བབྱང་། དེ་མི་གསལ་བར་
སོང་ན་ཡང་སྐྱེ་ལ་བབྱང་རོ། །དེའི་ཆེ་སེར་པོ་བསྐྱོམ་འདོད་པ་ལ་དམར་པོ་
ཤར་བ་ལྷ་བྱའི་ཁ་དོག་མ་ངས་པ་དང་། བཞུགས་པའི་དབྱིབས་ཅན་བསྐྱོམ་
འདོད་པ་ལ་བཞེངས་པའི་དབྱིབས་ཤར་བ་ལྷ་བྱའི་དབྱིབས་མ་ངས་པ་དང་།
གཅིག་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཤར་བ་ལྷ་བྱའི་གངས་མ་ངས་པ་དང་།
ཆེ་བ་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཤར་བ་ལྷ་བྱའི་ཆེ་ཆུང་མ་ངས་
པ་བྱང་ན། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་དུ་ཡེ་མི་རུང་བས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཏེན་བྱ་དགོས་སོ།

གཉིས་པ།

དེ་ལ་སེམས་ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།

སྒྲིན་མེད་པའི་ལུགས་བཞག་པ་དང་། སྒྲིན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་
བསལ་བ་དང་། ཟུན་གྱི་ཚད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
།བདེ་བ་བསྟན་ནས་གསུམ་དུ་བྱེད་ལ། གཞན་དག་། དྲངས་པ་ཡང་བསྟན་
ནས་བཞིར་བྱེད་ཀྱང་དྲངས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དང་པོར་འདུས་པས་བྱར་དུ་སྒྲོས་
མི་དགོས་ལ། ཚོར་བ་སེམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དགའ་བདེ་ནི་སྐབས་འདིར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འབྱུང་ཡང་། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་རྟོན་ལ་མཆོག་
ཏུ་གསུངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་ལུས་བདེ་དང་
སེམས་བདེ་གང་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས་འདིར་མ་བགྱངས་
སོ། །གསལ་ཆའི་ངར་ཆེ་བ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། གཟུགས་མེད་སྤངས་
པའི་བསམ་གཏན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་དབང་ཐོབ་
པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱི་སས་

བསྐྱེམ་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པས་
གསལ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་སྦྱོན་མེད་དོ།

དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཐོན་པ་ལ་ནི་བྱིང་བས་བར་དུ་གཅོད་ལ། ཅེ་
གཅིག་པའི་མི་རྟོག་པ་ལ་ནི་རྟོན་པས་བར་དུ་གཅོད་པས། བྱིང་རྟོན་གཉིས་
ཉིང་དེ་འཇིན་རྣམ་དག་འབྱུང་བའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱིང་རྟོན་ཕྱ་རགས་རྣམས་ལེགས་པར་ངོས་ཟེན་པ་
ཞིག་དང་ངོས་ཟེན་ནས་དེ་གཉིས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་སྦྱོང་
ལུགས་རྣམ་དག་ཅིག་མི་ཤེས་ན། ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱང་
སྦྱེ་བ་མི་སྤིང་པས་ཉིང་དེ་འཇིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཚུ་ལ་
དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིང་རྟོན་ནི་ཞི་གནས་འབྱུང་བའི་འགལ་རྒྱུན་
ཡིན་ཞིང་། འགལ་རྒྱུན་ངོས་འཇིན་པ་དང་འགོག་ཚུ་ལ་དངོས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་
པས་འདིར་ནི་ཞི་གནས་འབྱུང་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱེད་ཚུ་ལ་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཉིང་དེ་འཇིན་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་གནས་པའི་ཆ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྷན་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་
དགོས་སོ། །དེ་ལ་ནི་སེམས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཡེང་
བར་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་དང་། གཡེངས་མ་གཡེངས་དང་གཡེང་བར་
འབྱུར་མི་འབྱུར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་གཉིས་དགོས་པའི་དང་པོ་ནི་དན་པ་
དང་གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱུན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས། དན་
པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གཅིག་གིས་སེམས་

དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པས་སེམས་
འཕྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་
བས་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་
བས་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་

ད རྒྱ་པ་དེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་ཚུལ་ནི། སྒྲར་བ་ཤད་
པ་ལྟར་དམིགས་ཏེན་གསལ་བཏབ་ནས་མ་མཐའ་ཞིག་ཤར་བུང་བ་ན་དེ་
ཤེས་པས་ཆོར་གྱིས་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ལ།
སེམས་ཀྱི་འཕངས་མཐོ་བར་བྱས་ཏེ་གསར་དུ་གང་ལ་ཡང་མི་དཔྱེད་པར་
འཛིག་པའོ། །དེ་མ་ཐག་ནི་ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། དེ་མ་ཐག་ཞེ་ན། འདིས་པའི་
དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྟེན་པ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་
ཅན་རོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྔན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དམིགས་
པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྒྲར་མ་འདིས་པའི་ཡུལ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་མི་སྐྱེ་བས་འདིས་
པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་སྒྲར་དེས་པར་བྱས་པའི་
དམིགས་ཏེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའོ། །རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ནི། སེམས་ཀྱི་བརྟེན་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་དེ་སེམས་ཀྱིས་མ་བརྟེན་པའི་
ཆ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ནི་དམིགས་ཏེན་མ་བརྟེན་པའོ། །མ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི།
གཞན་གྱིས་དེས་པ་དང་རང་གིས་དེ་ལ་རྟོག་པ་བཅུག་པ་ན་དམིགས་ཏེན་དེ་
ནི་འདི་འདྲ་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་སྒྲ་མས་བསྟན་པ་དེ་མ་ཐག་ཐུབ་པ་ཅུ་ལ་མི་བེར་
གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེ་ཐུར་དེ་དེ་ནས་ཐུང་བཅད་ཀྱང་མི་

ཡེངས་པ་སྟེ། ཡེངས་ན་ནམ་དེ་བྱང་ཅམ་གྱིས་བྱན་པ་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་སེམས་དམིགས་ཏེན་ལ་སྒར་ལྟར་བཞག་བཞིན་པ་དང་འདི་ལྟར་དུ་དམིགས་
པ་ལ་བཏགས་སོ་སྟམ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་གསར་དུ་མི་རྟོག་པར་སྒོ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་མ་ཆད་པར་རྒྱན་སྒྲིང་བ་ནི་བྱན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གནད་
དམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། དམིགས་པ་ལས་སེམས་གཞན་
དུ་མི་གཡེང་བར་བྱ་བའོ།

དེ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་འདུལ་བ་ནི་སྒྲང་པོ་ཆེ་
འདུལ་བའི་དཔེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲོང་པོ་འཕུ་ཀ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་
ལ་ཞགས་ཐག་ཤིན་ཏུ་སྒ་བ་དུ་མས་མི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲང་པོ་བཏགས་ཏེ་སྒྲང་
རྩིས་རི་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལྟར་བྱེད་ན་ལེགས། མི་བྱེད་ན་ལྷགས་རྒྱ་རྟོན་པོས་
ཡང་ཡང་བཏབ་ནས་ཆར་བཅད་དེ་འདུལ་བ་ལྟར། སེམས་སྒྲང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་
བ་དང་འདྲ་བ་འདི་ཡང་སྒར་བཤད་པའི་དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ་བྱན་
པའི་ཐག་པས་བཅིང་ཞིང་། དེ་ལ་སྒྲོད་དུ་མ་བཏབ་ན་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལྷགས་
རྒྱས་གཙགས་ནས་ཁད་གྱིས་ཁད་གྱིས་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། དབྱུ་མ་སྟོང་པོ་ལས།
ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་པོ་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། །བྱན་པའི་
ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། །ཤེས་རབ་ལྷགས་རྒྱས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། བྱན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་
ཐག་པས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྒྲོང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷང་སྒྲ་མ་ལས་ཤེས་བཞིན་ལྷགས་རྒྱ་དང་འདྲ་

བར་གསུངས་ལ། ལུང་བྱི་མས་ཐག་པ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་མི་འགལ་
ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འདོགས་པ་དངོས་ནི་བྲན་པ་ཡིན་
ལ། ཞེས་བཞིན་ཡང་བརྒྱད་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོང་བྱེད་ཡིན་
ཏེ། བྱིང་བ་དང་མྱོང་བ་དངོས་སམ་བྱིང་མྱོང་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བཞིན་གྱིས་
རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་རྩ་བའི་དམིགས་པ་
ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒར་བྲངས་པ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
ཀྱང་། བྲན་ཞེས་གཉིས་ཀ་དམིགས་པ་ལ་ཉི་བར་གཏོང་བྱེད་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་
དང་། བྲན་པ་ཐག་པ་དང་འབྲ་བར་སེམས་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་ལྡན་
དུ་འདོགས་བྱེད་དུ་གསུངས་པས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་གཙུག་པོའི་
སྐྱོང་ཚུལ་ནི་བྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ལ། བྲན་པ་ཡང་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཅན་ཡིན་པས། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་བ་ན་ངེས་ཞེས་གྱི་འཛིན་
སྐྱངས་དམ་པོ་མེད་པར་ཉར་དེ་འཛོག་པ་ལ་སེམས་བྲངས་པའི་གསལ་ཆ་
འོང་ཡང་། ངེས་ཞེས་གྱི་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་ཆ་མི་ཐོན་པས་བྲན་པ་སྒྲོབས་
ཅན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་ཡང་མི་ཁེགས་པས་ཉིང་ངེ་
འཛིན་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་སྐྱེལ་སོགས་པའི་དམིགས་ཉིན་གཞན་
མི་འཛོག་པར་སེམས་མི་རྟོག་པ་ཅམ་སྐྱོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་
ཡང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་གདམས་ངག་བྲན་
ནས་དེ་ནས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡེངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། མ་ཡེངས་

པ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་བླ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་བླ་
པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས། དེ་ལྟར་བསྐྱེམ་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་
ཤུགས་ཐོན་པའི་བླ་པ་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཤུགས་བསལ་བ་ལ། བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་འདི་
ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་འཕངས་ལེགས་པར་བསྟོད་དེ་
བསྐྱེམས་ནས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ན་བྱིང་བའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད་
ཀྱི། རྟོན་ཤེས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་རྒྱན་འབྱུང་བུ་པ་མི་འོང་བ་མཐོང་ནས།
རིག་པའི་གཟེངས་ཀྱང་སྤྲ། ལེགས་པར་བསྐྱེམ་པ་ཡང་སྟོད་པས་གནས་ཆ་
ལྟར་པོར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ནས། ཐབས་དེ་ནི་གདམས་ངག་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་
དུ་ངེས་པ་ཉིད་ནས། སྟོད་པ་རབ་ལ་སྐྱོམ་རབ་ཅེས་སྤྲ་གསངས་མཐོན་
པོས་སྟོག་པར་སྤང་ངོ་། །འདི་ནི་བྱིང་བ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱོམ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མ་
བྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱོན་མེད་ནི་ལྟར་བཤད་པ་
ལྟར་བྱེད་པར་གཉིས་དང་ལྟན་པ་དགོས་ཀྱི། སེམས་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་
བཟོན་པ་གཅིག་ལུས་མི་ཆོག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་སེམས་ཉིག་ཉིག་
པོར་སོང་བའི་འཐེབས་པ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མེད་པར་སེམས་
དྲངས་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་པས་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་
ནི་ལྷགས་པ་དང་བྱིང་བ་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྤང་བས་འདི་རྣམས་
རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བསྐྱེམས་ཤུགས་པའི་རིག་པ་ངར་
ལྟན་དུ་བྱས་པ་ན་གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་རྟོན་ཤེས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་སྐྱེ་དགའ་

ལ། དེ་ཏ་ཅང་སྟོང་ནས་བསྐྱངས་པ་ན་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་བྱིང་ཤས་ཆེ་བས་
ངར་ཐོན་པའི་གསལ་བ་མེད་དོ། །གྲིམས་དགས་པ་དང་སྟོང་དགས་པ་གང་
དུ་ཡང་མ་སོང་བའི་དམ་སྟོང་རན་པའི་མཆམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟེན་དཀའ་བའི་
ཕྱིར། བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་སྟེ་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས།
སྟོབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མིས། བཙོན་པ་བསྟེན་ན་ཁྱོད་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་།
།དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྟེ་བར་འབྱུར། །འདི་ཡི་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་
ཉིད་དཀའ་ན། །བདག་གིས་སེམས་དགྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བཙོན་པ་བསྟེན་པ་ནི་བསྐྱེམས་དགས་པ་སྟེ་དེ་བྲས་ན་ནི་ཁྱོད་
པ་འབྱུང་ལ། བསྐྱེམ་པ་དེ་སྤངས་ཤིང་སྟོང་དགས་ན་སེམས་ནང་དུ་སྟོང་པའི་
ཁྱུ་པ་སྟེ་བར་སྤང་བས། བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་ནས་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པའི་
སེམས་རིགས་པར་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་དཀའ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་དེའི་འགྲེལ་པ་སངས་རྒྱས་ཞི་བས་མཛད་པ་ལས། བཙོན་པ་ནི་འདིར་
དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་སྟོ་བས་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་བྱ་ཡི།
ཞེས་དང་། ཁྱོད་པར་འབྱུར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་བཙོན་པ་དེ་སྤངས་ཏེ་
ཚུལ་བ་བཏང་བར་གྱུར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཁྱུ་པ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།
།ཡང་བཤགས་བསྟོང་ལས། འབད་པས་འཇུག་ན་ཁྱོད་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་།
།དེ་སྟོང་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྟེ་བར་འབྱུར། །འདི་ཡི་དབྱ་མར་བསྐྱབ་པའང་ཉིད་
དཀའ་ན། །བདག་གི་སེམས་དགྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་ཅིང་

ཚུལ་བ་ན་ནི་སེམས་དེ་གློད་ཅིང་གཡེང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བཅོམ་
པས་ཚུལ་བ་ལས་ཀྱང་སེམས་གནས་པ་མི་ཉིད་ལ།

དེ་ལྟར་དེ་ཉེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འབད་པས་འཇུག་
པའི་སེམས་དེ་གློད་ཅིང་ཚུལ་བ་བཏང་བར་གྱུར་ན་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་
བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་གྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཁྱུ་ཞིང་བྱིང་བ་སྐྱེ་ཞིང་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱིང་གློད་གྱི་
མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱ་མར་བསྐྱབ་པའམ་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་
གི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཉིད་དཀའ་ཞེས་གསུངས་པས་གློད་པ་རབ་བྱས་པས་ཆོག་
ན་དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལས་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་
ཚུལ་དེས་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱབ་པ་མི་རིགས་པར་གསལ་ལོ། །

ཞིན་ཏུ་གློད་པའི་སེམས་དྲངས་པ་ཅམ་གྱི་གསལ་ཆས་མི་ཆོག་པར་
འཇིན་སྟངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་དགོས་པར་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས། དེ་
ལ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྐྱེམས་
ཏི་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་
དགའི་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིམ་རིམ་
དང་པོ་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་ངོ། །
ཞེས་དང་། སྒྲིམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་བྱིང་བ་ནི་བར་བྱས་ནས་
ཅི་ནས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱིས་ཞིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཐོང་

བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་གསལ་བ་ཙམ་ལ་མི་བེར་གྱི། སྒྲིའི་འཇིན་སྐྱངས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དམ་པ་ལ་བེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་པའི་བསྟེན་ལུགས་འདི་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ཆེ་སྟེ། འདི་མ་ཤེས་པར་བསྐྱངས་པའི་རྟགས་སུ་སྒྲིམ་ངེ་ཙམ་
མང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་དུ་བརྗེད་ངས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་
འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདུག་པ་
ལ། ཉིང་ངེ་འཇིན་བརྟན་པོ་ཡོད་པར་སྒྲིམ་པ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་སྒྲུར་བ་ཤད་པ་ལྟར་དེ་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟགས་པ་
དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་ལེགས་པར་འཇིན་ནམ་མི་འཇིན་གྱི་བྱ་ར་བྱེད་པའི་རྟོག་
པ་བསྐྱེད་དུ་རུང་ངམ་སྟམ་ན། འདི་ནི་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་རིམ་བར་
པ་ལས། དེ་ལྟར་གང་ལ་འདོད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་དེ་
ཉིད་ལ་སྤྱིར་བཞིན་རྒྱུན་དུ་སེམས་གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་
ནས་སེམས་ལ་འདི་ལྟར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ལེགས་
པར་འཇིན་ཏམ་འོན་ཏེ་བྱིང་ངམ་འོན་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཆར་
བས་རྣམ་པར་གཡེངས་སམ་སྟམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཉིང་ངེ་འཇིན་བརྟན་ནས་དེ་ལྟར་བསྟེན་བ་མིན་གྱི། ཉིང་ངེ་
འཇིན་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲུར་བཞག་པ་
ལྟར་གནས་མི་གནས་དང་མི་གནས་ན་བྱིང་གློད་གང་དུ་སོང་བསྟེན་བ་ཙམ་
བྱེད་པ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བཞག་ནས་ཏ་ཅང་ཐུང་བའི་དུས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ཏ་ཅང་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བར་བར་དུ་བྱ་ར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིམ་

མའི་ཤྲུགས་དང་ངར་མ་ཟད་ཅམ་ནས་འདི་བྱས་པ་ན་སློ་དེའི་ངར་སྐྱེས་ནས་
ངར་ལྡན་ལ་གནས་པའི་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་བྱིང་བ་དང་གློད་པ་སྤྱར་དུ་
རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་བར་བར་དུ་དམིགས་པ་སྒྲ་མ་བྱན་ཅམ་བྱན་ཅམ་བྱས་ནས་
སྐྱོང་བ་ལ་ཡང་བྱན་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་རྒྱན་ལྡན་དུ་འབྱུག་པའི་རྒྱར་དགོས་
པས་བྱན་པའི་སྐྱོང་ཚུ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་
ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྐྱས་པ། ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སྤྱོད་བྱན་པ་དང་ཆ་མ་ཐུན་པ་
ལ་དམིགས་པ་དང་རྒྱན་དང་ལྡན་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་དགའ་བ་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་གྲང་
བྱ། དགོ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་གྲང་བའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡང་
དང་ཡང་དུ་རྗེས་སྤྱོད་བྱན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱས་པ། ཆོས་གང་དག་བཟུང་
ཞིང་མཉན་པ་དང་སྒྲ་མ་དག་ལས་གདམས་ཤིང་རྗེས་སྤྱོད་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་
གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་མཆན་
མ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱན་དང་ལྡན་པའི་བྱན་པས་རྗེས་སྤྱོད་
འབྱུག་པར་བྱེད་ཅིང་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་དང་། དབྱས་མཐའི་
འགྲེལ་བཤད་ལས་གྲང་། བྱན་པ་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ནི་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱན་པ་བསྟན་པ་ནི་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་
བའི་བརྗེད་ངས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་དམིགས་པ་

མ་བརྗེད་པ་ནི་ཡིད་གྱིས་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་སྟེ། ཡང་ཡང་དམིགས་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལོ། །དཔེར་ན་ཤེས་པ་འི་དོན་འགའ་ཞིག་བརྗེད་གྱིས་དོགས་
པ་ན། ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བྱས་ན་བརྗེད་དཀའ་བ་དང་འབྲེལ། །དེས་
ན་དམིགས་པ་བར་བར་དུ་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་པ་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་བ་ལ་
དགོས་ལ། སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ཆེར་རེ་བ་བྱུང་
ནས་བྱ་ར་བྱེད་པ་ནི་བྱིང་གོད་རྟོགས་པ་འི་ཤེས་བཞིན་མ་སྟེ་ལྡན་དུ་འགྲོ་བའི་
ཐབས་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་སྟེ་མ་ནས་བཀག་ན་བྱེད་
པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱལོ།
གསུམ་པ་སྟེན་གྱི་ཆད་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་བྱེད་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་
བཏགས་པ་དེ་ལ་འདི་ཅུ་མ་བར་དུ་འཇོག་ཅེས་པ་འི་སྟེན་ཆད་ངེས་པ་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སོ་སོའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་
སྟེན་ཆུང་ལ་གྲངས་མང་བར་བྱ་དགོས་གསུང་ངོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། སྟེན་ཆུང་ངེ་བའི་སྒྲིམ་དང་བཟང་གྲེས་བྱས་ན་རྟོང་མ་ངེས་གྲང་
བསྒྲིམ་པ་ལ་བྲོད་ལ་སྟེན་རིངས་ན་སྟེན་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ཅིང་། གཞན་
དག་ནི། སྟེན་རིངས་ན་བྱིང་གོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སྟེ་བས་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྟོན་
མེད་སྟེ་དཀའ་བར་བཞེད་ངོ། །ཉན་ས་ལ་སོགས་པ་འི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་
ནས་སྟེན་གྱི་ཆད་གསལ་བར་བཟུང་བ་མི་སྤང་ཡང་། སྒྲིམ་རིམ་ཐ་མ་ལས།
དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་འདི་ས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་གམ་མེལ་ཆེ་སྟེན་བྱེད་དམ་སྟེན་
གཅིག་གམ་ངེ་སྟེན་རྒྱས་པ་དེ་སྟེན་དུ་འཇུག་པར་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་

ལ། འདི་ནི་གནས་གྲུབ་ཟིན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཐུན་ཆ་དང་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་སྒྲུང་ཡང་། ཐོག་མར་ནི་གནས་བསྐྱེམ་པའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་འདྲ་བར་མངོན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་བྱ་
 པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཀྱི་སྒྲིང་ལུགས་དམིགས་པ་བྱ་བ་དང་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ལྟ་
 རྟོག་བར་བར་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་ཅུང་རིང་ཡང་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་
 ལས་དང་པོ་བ་པལ་ཆེ་བ་ལ་ཐུན་རིངས་ན། ཡང་ན་བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ནས་
 ཡེངས་ནས་འགྲོ་ཞིང་། དེའི་ཆེ་སེམས་བྱིང་བའམ་ཁོད་པ་གང་བྱུང་ཡང་
 ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་ངོ་ཤེས་པ་ཅུ་མ་གཉིད་པ་སྒྲུབ་པོར་ངོས་མི་ཟིན་
 ལ། ཡང་ན་བྱ་བ་མ་བརྗེད་ཀྱང་བྱིང་ཁོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སྤྲོ་ཞིང་བྱིང་ཁོད་
 བྱུང་བ་ནུམས་སྒྲུབ་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པར་སྒྲུང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོ་མས་ནི་
 བྱ་བ་སྒྲོ་བས་ལྷན་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་ལ། བྱི་མས་ནི་ཤེས་
 བཞིན་སྒྲོ་བས་ལྷན་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་བྱིང་ཁོད་གཅོད་པ་ཤིན་ཏུ་
 དཀའ་བར་འགྱུར་ངོ་། །བྱུང་པར་དུ་དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་ཡེངས་ཏེ་བྱིང་
 ཁོད་བྱུང་བ་ངོས་མི་ཟིན་པ་ནི།

དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས་བྱིང་ཁོད་སྒྲུབ་པོར་ངོས་མི་ཟིན་པ་
 ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་ཡིན་པས། ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཉམས་པ་
 འགོག་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་བྱ་བ་སྒྲིང་ཚུལ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་
 བོ། །ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་དང་བྱིང་ཁོད་སྒྲུབ་པོར་ངོས་
 མི་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ཚུང་ན་ཐུན་ཅུང་དུ་དགོས་ལ། བརྗེད་ངས་སྐྱེ་

དཀའ་ཞིང་བྱིང་ཚོད་སྒྱར་དུ་རྟོགས་རྒྱས་པར་སྒྲུང་ན། ཐུན་ཅུང་རིང་ཡང་
སྟོན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཚུ་ཚོད་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་ཚད་མ་
ངེས་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོར་ན་རང་གི་སྟོའི་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱུན་དགོས་
པས་ཇི་སྲིད་རྒྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལུས་
དང་སེམས་ལ་སྟོ་བྱར་བའི་གཞོད་པ་མ་བྱུང་ན་མཉམ་པར་འཛོག་ལ། བྱུང་ན་
ཟུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་མི་བསྟོམ་པར་དེ་མ་ཐག་བཞག་ནས་ཁམས་ཀྱི་བར་ཆད་
བསལ་ཏེ་བསྟོམ་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་
བྱེད་པའང་ཐུན་ཇི་ཅམ་ཀྱི་བར་དུ་བསྟོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།
གསུམ་པ།

དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གཉིས།

བྱིང་ཚོད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་
དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་ཚོད་ངོས་མི་ཟེན་པའི་གཉིན་
པོ་བསྟེན་པ་དང་། ངོས་ཟེན་ཀྱང་དེ་སྟོང་བའི་བྱིར་དུ་མི་རྩོལ་བའི་གཉིན་པོ་
བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་ཚོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་
དང་། བསྟོམ་པའི་དུས་སུ་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ།
།དང་པོ་ལ། ཚོད་པ་ནི། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། ཚོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་པའི་
མཆན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་
རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ལ་གསུམ་ལས། དམིགས་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་
ཞིང་སྤྱད་པའོ། །

རྣམ་པ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་བྱིར་ལ་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའོ། །

བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའོ། །
སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ན་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་ཆགས་
པའི་ཁྱོད་པས་དབང་མེད་དུ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སེམས་འདྲེན་ཞིང་གཡེང་བར་
བྱེད་དེ། བཤགས་བསྟོད་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཞི་གནས་ལ་དམིགས་ཤིང་། །
དེ་དང་དེར་ཡིད་ཡང་ཡང་གཏད་པ་ན། །དེ་དང་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་ཞགས་
པ་ནི། །ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཐག་པས་དབང་མེད་བྱངས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒྲོན་ས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་
དུ་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་འཕྲོ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་དམིགས་པ་གཞན་
ལ་འཕྲོ་བ་དེ་ཁྱོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁྱོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་
ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒྲོན་ས་གཡེང་བ་ནི་ཁྱོད་པ་མིན་གྱི། ཉེ་ཉོན་
ཉེ་ཤུའི་ནང་ཚན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམ་གཡེང་ཡིན་ནོ། །དགོ་བའི་དམིགས་པ་
ལ་འཕྲོ་བ་ནི་དགོ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་སུ་འགྲོ་བས་འཕྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་པ་མིན་ནོ། །

བྱིང་བ་ནི། འགྱུར་མང་པོ་ལས་ཞུམ་པ་ཞེས་པར་ཡང་བསྒྱུར་ཏེ། ཡི་
ཞི་བའི་ཞུམ་པ་དང་ནི་མི་གཅིག་གོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ལ། གངས་རིའི་ཁྲོད་

ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་པལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ནི། དུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་
གནས་ཤིང་གསལ་དྲངས་ནི་མེད་པའི་སེམས་སྐྱགས་པ་ཞིག་ལ་བྱིང་བར་
འདོད་པར་སྒྲུང་ངོ། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱགས་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱར་
གསུངས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས།
དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྐྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ཉོན་ནས་སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་
དོགས་པར་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། གལ་ཏེ་སྐྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་བྱིང་བའམ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ན་དེ་ནི་ནང་
དུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་མཐུས་
སེམས་བྱིང་ན། ནང་གི་རྣམ་གཡེང་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །ཀྱུན་ལས་
བརྟུས་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྣམ་གཡེང་གི་སྐྱབས་སུ་བཞུགས་མོད་
ཀྱང་། དེར་བཞུགས་པའི་རྣམ་གཡེང་ལ་དགེ་བ་ཡང་རུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་
དུ་མ་ངེས་སོ། །

དེས་ན་སྐྱགས་པ་ནི། ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ལས། སྐྱགས་པ་གང་ཞེ་ན།
གཉི་ཟུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གཉི་ཟུག་གི་ཆ་ཤས་ལུས་དང་སེམས་སྡི་
ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྐྱགས་པ་གང་ཞེ་ན།
ལུས་སྡི་བ་ཉིད་དང་སེམས་སྡི་བ་ཉིད་དེ། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་

སེམས་ལས་སྤྲི་མི་རུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱིང་བ་
ནི། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཇིན་པའི་འཇིན་སྟངས་སྟོད་ནས་དམིགས་པ་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བའམ་དམ་པར་མི་འཇིན་པ་ཡིན་པས། རྒྱངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་
དམིགས་པའི་འཇིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་ན་བྱིང་བར་འགོ་སྟེ། སྒྲོམ་
རིམ་བར་པ་ལས། གང་གི་ཆེ་དཔུས་ལོང་ལྟ་བུའམ། མི་ཐུན་པར་ཞུགས་པ་
ལྟ་བུའམ། མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུར་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་བར་
མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་བྱིང་བར་གྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིང་རོ། །གཞུང་ཆེ་བ་གཞན་ནས་བྱིང་བའི་མཆོན་ཉིད་གསལ་བར་བཟུང་
བ་མ་མཐོང་ངོ། །བྱིང་བ་ལ་ནི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ལ།
ཐུགས་པ་ནི་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེལས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་དང་གཉི་
ཐུག་གི་ཆ་ཤས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་། བྱིང་བ་སེལ་
བ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་བྱ་
བ་དང་སྤང་བ་བསྐྱེམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དགོས་པར་གསུངས་
པས་སེམས་ལ་ཐུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་སྟོའི་འཇིན་
སྟངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བ་རྣམས་བཀག་ནས། དམིགས་པ་གསལ་བ་
དང་འཇིན་སྟངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་གཉིས་ཆར་དགོས་ཀྱི། ཡུལ་གསལ་བ་ཅམ་
དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྒྱངས་ཆ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། །ཤོད་པ་རིག་པར་སྤྲོ་ལ།
བྱིང་བ་ཁུངས་བྱུང་བའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་གསལ་བར་ངོས་མ་བཟུང་
བས་ཤེས་དགའ་བར་སྤང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཡང་ཆེ་བར་སྤང་སྟེ། འདི་ལ་ཉིང་

དེ་འཇིག་སྐྱོན་མེད་དུ་འབྱུང་ས་ཆེ་བར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲེ་ཞིབ་
མོས་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྟེང་ནས་སྒྲོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་
བརྟགས་ལ་ངོས་བཅིན་པར་བྱའོ།།

བྱིང་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། བྱིང་ཁྱོད་ཀྱི་
གོ་བ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། །བསྒྲོམས་པའི་ཆེ་ན་བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་མ་
བྱུང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་
ཡང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་བའི་དེ་
མ་ཐག་དུ་དེ་ངོས་བཅིན་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དངོས་སུ་
མ་སྐྱེས་པར་སྐྱེ་བའི་གྲུབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་དགོས་ཏེ།
སྒྲོམ་རིམ་བྱི་མ་གཉིས་ལས། སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་
ན། ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཁྱོད་པའམ་ཁྱོད་དུ་དོགས་པར་མཐོང་བ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བཞིན་ཞིག་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་འདི་
ནས་འདིའི་བར་ལ་བྱིང་ཁྱོད་མེད་པའི་སྒྲོམ་སྐྱོན་མེད་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཐག་བཅད་
ཀྱང་སྟེང་དུ་མི་འགོ་སྟེ། བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་ཡང་ངེས་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་མ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུས་མཐའ་
ལས། བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་བྱིང་ཁྱོད་རྟོགས་པ་ལ་ཤེས་
བཞིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་ན་མི་
རིག་པ་མི་སྟོད་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་སྐྱེས་ན། དུས་རིང་པོར་བསྒྲོམ་ལོ་བྱས་
ཀྱང་བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་བཞིན་དུ་མི་ཆོར་བར་བྱིང་ཁྱོད་སྤ་མོས་དུས་འདའ་བ་

ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ཤེས་བཞིན་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ན་འདི་ལ་སྒར་བསྐྱེད་པའི་བླ་
 བའི་སྐྱོང་ལུགས་དེ་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བླ་བ་རྒྱན་
 ལྟར་བ་དེ་བསྐྱེད་རྒྱས་ན་དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་ཡོངས་ཏེ་འགྲོ་བ་དགག་
 པར་རྒྱས་པས། གྱིང་ཚོད་སྐྱེས་པ་ཡུན་རིང་པོར་མི་ཆོར་བ་ལྡོག་པས། གྱིང་
 ཚོད་རྟོགས་སྤྲོ་བའི་བྱིར་ཏེ། བླ་བ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་གྱིང་ཚོད་རིག་པ་དང་
 མ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་གྱིང་ཚོད་རིག་པའི་དུས་རིང་ཐུང་གཉིས་སྤྱོད་བ་ལ་
 བསྐྱོར་ནས་བསྐྱེད་ཆེས་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱོད་འཇུག་ལས་
 གྲང་། གང་ཆེ་བླ་བ་ཡིད་སྐྱོན་ས། །བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གནས་གྱུར་པ། །དེ་
 ཆེ་ཤེས་བཞིན་འོང་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པ་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས་གྲང་། ཤེས་བཞིན་ནི་བླ་བ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་གྱིང་བ་དང་ཚོད་བ་
 རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བླ་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྟར་
 པར་འགྱུར་ངོ། །དེའི་བྱིར་བླ་བ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ལྷ་སྐྱེས་སོགས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་
 པའམ་སྤྱོད་བ་རིག་ཅམ་གསལ་ཅམ་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་
 རས་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་བླ་བ་བསྐྱེད་པའི་ངང་ནས། དེ་ལས་གཞན་དུ་
 འཕྲོ་མི་འཕྲོ་ལ་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བྱས་ནས་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཤེས་
 བཞིན་སྐྱོང་བའི་གནད་དུ་བཟུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་

དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། །དེ་དེ་ཁོ་ན་
མདོར་ན་ནི། །ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་བྱིང་གོད་སྐྱེ་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་
བཞིན་བསྐྱེད་ལ། དཔྱད་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་
ངས་འགོག་པ་ཡིན་པས་ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་པར་སློང་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་དམིགས་བྱེད་
པའི་གོ་བ་མེད་པར། དེང་སང་སློང་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་ན། རྒྱ་ཐམ་ཐོམ་
གྱིས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་དུ་དོགས་
སོ། །དེས་ན་གཞུང་ཁུངས་སྤྱབ་ཆེན་མོ་རེ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་
རྣམ་དཔྱོད་གྱིས་དབྱེད་ནས་ཉམས་ལེན་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ་ཡི། སླིང་རུས་ཅམ་ལ་རེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། པར་བྱེན་བསྐྱས་པ་ལས།
བཙོན་འགྲུས་གཅིག་ལུ་བྱས་པ་ངལ་བའི་མཐའ། །ཤེས་རབ་གྲོགས་གྱིས་
བསྐྱངས་ན་དོན་ཆེན་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ངོས་ཟེན་ཀྱང་དེ་སློང་བའི་བྱིར་དུ་མི་རྩོལ་བའི་གཉེན་པོ་
བསྟེན་པ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་དཔྱད་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སློང་ལུགས་
ལེགས་པར་བྱས་པས་དཔྱད་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེས་ཏེ། བྱིང་
གོད་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་རུས་པས། བྱིང་གོད་བྱུང་
བ་ངོས་མི་ཟེན་པའི་སློན་མེད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་བྱུང་མ་ཐག་ནས་འགོག་པའི་
རྩོལ་བ་མི་བསྟེན་པར་དང་དུ་ལེན་པའི་མི་རྩོལ་བའམ་འདྲུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་

དེ་འཇིན་གྱི་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སློང་ལང་དུ་སོང་ནས་
 གྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་བྱིར་
 རོ། །དེས་ན་གྱིང་ཚོད་བྱུང་བ་སློང་བ་ལ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་
 བྱེད་པའམ་ཚུལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའི་སེམས་པ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་
 གཉེས། སེམས་པ་ངོས་བཟུང་ཞིང་གྱིང་ཚོད་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་། གང་
 ལ་བཏེན་ནས་གྱིང་ཚོད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་
 བཏུས་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་གྱི་
 ལས་ཏེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་
 འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 དེ་ཡང་དཔེར་ན་རྩོམ་ལེན་གྱི་དབང་གིས་ལྷགས་རང་དབང་མེད་པར་
 གཡོ་བ་ལྟར། སེམས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་
 གཡོ་ཞིང་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི་སེམས་པ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་
 གྱིང་ཚོད་གང་རུང་བྱུང་བ་ན་དེ་སློང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་
 སེམས་པ་བཟུང་ངོ་། །

འོ་ན་དེ་ལྟར་གྱིང་ཚོད་སློང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་བསྐྱུལ་ནས་གྱིང་
 ཚོད་འགོག་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་སེམས་གྱིང་བ་ནི། ཏ་ཅང་
 རང་དུ་བསྐྱུས་བྲགས་ནས་དམིགས་པའི་འཇིན་སྤངས་ཤོར་བ་ཡིན་པས། དེ་
 ལ་ནི་སེམས་བྱིར་ལ་འཕྲོ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་
 རྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་མངེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་

བའི་དགའ་བ་མིན་ནོ། །ཡང་ན་ཉི་འོད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་བའི་མཆན་མ་ཡིད་
ལ་བྱས་ལ་བྱིང་བ་སངས་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ནས་དམིགས་པའི་འཇིན་སྒྲ་ས་
དམ་པར་བྱས་ལ་བསྐྱར་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། རི་སྟེ་གང་གི་ཆེ་སྟུགས་
པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ལོན་ཏེ་དམིགས་པ་འཇིན་པ་ལ་མི་གསལ་ཞིང་སེམས་
བྱིང་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ། སྒྲ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྒྲོམ་པའམ་མཆོག་ཏུ་དགའ་
བའི་དངོས་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་
བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ངོ། །འདི་ལ་སྒྲོ་བའི་དམིགས་པ་བསྒྲོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲོ་ཤས་ནི་སེམས་ནང་
དུ་སྐྱད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་
དཔྱེད་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དབྱེད་ནས་སྒྲོས་ནའང་བྱིང་བ་ལྟོག་སྟེ། བར་
ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། ལྷག་མཐོང་བཙོན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུས། །ཞུམ་པར་
གྱུར་ན་གཟེངས་ཀྱང་བསྟོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱིང་བའམ་ཞུམ་
པ་ནི་དམིགས་པའི་འཇིན་སྒྲ་ས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བས་བྱིང་བ་དང་ཏ་
ཅང་ནང་དུ་བསྐྱས་པས་ན་ཞུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། འཇིན་སྒྲ་ས་བསྟོད་
པ་དང་དམིགས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོས་པས་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་
ལས། ཞུམ་པ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་དག །བསྒྲོམས་པས་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་བྱ།
།ཞེས་དང་། ཞུམ་པ་ཡང་ནི་བཙོན་འགྱུས་ཀྱི། །པན་ཡོན་མཐོང་བས་གཟེངས་
བསྟོད་བྱ། །ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡིད་ཞུམ་ན་དགའ་བ་
བསྒྲོམས་ནས་གཟེངས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་

གྱིས་མཐུན་པར་གསུངས་པས། གྱིང་བ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་གལ་ཆེ་ཤོས་
 བློ། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་པན་ཡོན་དང་དལ་བ་
 ཐོབ་པ་དོན་ཆེ་བ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པ་ན། གཉིད་ཡུར་བའི་གདོང་
 ཏུ་ཆུ་གང་མོ་བཏབ་ན་རིག་པ་སིང་ཡེར་གྱིས་འགྲོ་བ་ལྟར་འགྲོ་བྱུང་བ་ཞིག་
 དགོས་ཏེ། འདི་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱང་
 སྒོམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ལ་རག་ལས་སོ།།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་གྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཁྱུགས་པ་དང་གཉིད་
 དང་དེ་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་སེམས་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ། སྤང་བ་
 གོམས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནའང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་གྱིང་བ་མི་སྐྱེ་ཞིང་
 སྐྱེས་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ངོ། །འདི་ལ་སྤྱོད་ལམ་ནི་འཆག་པ་དང་སྤང་བའི་
 མཆོན་མ་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བབྱང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་ཆུ་ལ་བྲིམས་དང་གཏོང་
 བ་དང་ལྟ་རྟེན་སྤྱད་ན་པ་དུག་གང་རུང་ངམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དང་བར་
 འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་གྱིས་སེམས་ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པ་
 དང་། ཁྱུགས་གཉིད་གྱི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁ་ཏྲོན་དུ་འདོན་
 པ་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དང་ལྷ་སྐར་ལ་བལྟ་བ་དང་གདོང་ཆུས་འཁྱུ་བ་སོགས་
 བྱ་བར་ཉན་ས་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གྱིང་བ་ཞིན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་ལན་རེ་
 ཅུ་ལས་མི་འོང་ན་སེམས་གྱི་འཛིན་སྤངས་གྲིམས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་
 བྱ་ལ། གྱིང་བ་འཐུག་པ་དང་ཡང་ཡང་འོང་བར་སྤང་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་

པའི་འཕྲོ་བ་ཤོལ་ལ། གཉེན་པོ་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བསྟེན་ནས་བྱིང་བ་
སངས་པ་དང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སེམས་གང་ལ་བཟུང་བའི་ཁ་ནང་ལྟ་དང་
བྱིར་ལྟའི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བར་སེམས་ལ་ཐུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
པ་སྐབ་འབྲུག་གང་རུང་སྒྲུང་ན་དེ་མ་བསལ་བར་བསྐྱོམས་ན་བྱིང་བ་བཅད་
དགའ་བས་དེའི་གཉེན་པོར་འོད་གྱི་སྒྲུང་བ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་
ས་ལས། སྒྲུང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་འོད་དང་ལྡན་པ་དང་འོད་གསལ་བ་དང་ཐུན་
པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་ཡང་དག་པར་སྐྱོམས་
ཤིག །ཁྱོད་དེ་ལྟར་ནི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་སྒྲུང་བའི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱོམ་པ་ན། གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དམིགས་པ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་མི་
གསལ་ཞིང་སྒྲུང་བ་ཆུང་བར་གྱུར་ན་ཡང་བསྐྱོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་
དེ་དང་རྒྱུན་དེས་དམིགས་པ་དེ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་སྒྲུང་བ་
ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་
སྒྲུང་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་བྱིར་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐོག་མ་
ནས་དམིགས་པ་གསལ་ནའང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ན་མི་གསལ་ན་
ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲུང་བའི་མཆན་མ་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་བཟུང་བ་ཡང་།
དེ་ཉིད་ལས། མར་མེའི་འོད་ལས་སམ་མེའི་ཡུང་པོའི་འོད་ལས་སམ་ཉི་མའི་
དགྱིལ་འཁོར་ལས་སྒྲུང་བའི་མཆན་མ་བྱུངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །སྒྲུང་བའི་མཆན་མ་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་དུས་ཁོ་ནར་མ་

ཟད་པས་གཞན་དུ་ཡང་བྱའོ།།

ཞོད་པ་ནི་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སེམས་
རྒྱག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་ཡིད་ནང་དུ་སྤྱད་པའི་རྒྱ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་
པོ་ཡིད་ལ་བྱ་ལ། དེས་ཞོད་པ་ནི་མ་ཐག་སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་
མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་སྒོན་ཞོད་པ་དང་ཆེ་
བ་ལ་སོགས་པ་དྲན་ཞིང་བར་བར་དུ་སེམས་ཞོད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མི་
རྒྱག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
ཞོད་པ་ནི་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྙིང་
པོ་ལས་གྱང་། ཞོད་པ་མི་རྒྱག་ལ་སོགས་པ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་བར་བྱ།
།ཞེས་དང་། གཡེངས་པ་གཡེངས་པའི་མཆན་མ་ལ། །ཉིས་དམིགས་བསྟ་
བས་བསྟ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། བསྟུན་བརྟུན་ལས་གྱང་། ཞོད་པར་གྱུར་ན་
མི་རྒྱག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བས་རབ་ཏུ་ནི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཞོད་པ་
ལྷགས་དྲག་པའམ་རྒྱན་རིང་བ་བྱུང་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྐྱེམ་པ་སྒོད་ལ་སྒྲིམ་
བསྐྱེམ་པ་གནད་དུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་འཕྲོས་རེས་ཀྱིས་བཀྲག་ཅིང་
འཛོག་པ་མིན་ནོ། །ཞོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཤས་མི་ཆེ་བ་ལ་ནི་འཕྲོས་པ་དེ་བཀྲག་
ནས་དམིགས་པ་ལ་གདགས་པར་བྱ་སྟེ། བར་བྱིན་བསྟུས་པ་ལས། ཞོད་པར་
གང་ཆེ་གྱུར་པའི་ཡིད། །ནི་གནས་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོག་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
མདོ་ལས། སེམས་རབ་ཏུ་འཛོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཞོད་པའི་གཉེན་པོར་

ས་སྡེ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱི་ཙམ་ནས་སེམས་ཀྱོད་ན་དམིགས་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་སེམས་བྱིང་ན་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་
གཉིས་གསུངས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་བསྐྱུས་
པ་ན་དེ་ཁྱུ་པར་གྱུར་པའམ་ཁྱུ་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན། རབ་
ཏུ་འཛིན་པའི་མཆན་མ་དང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་འཛིན་
པར་བྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རིམ་ལྔར་ན་རབ་ཏུ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་དུས་
ན་སེམས་ཀྱོད་པའམ་ཀྱོད་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ནའང་། སེམས་
ནང་དུ་མངོན་པར་སྐྱད་པར་བྱེད་ཅིང་ཞི་གནས་ལ་རབ་ཏུ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱོད་པ་ལ་ནི་དང་ཞིང་དགའ་བའི་ཡུལ་
ཡིད་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བྱིང་ཀྱོད་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། བྱིང་
བའི་མཆན་མ་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྐྱུངས་པ་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཆོད་
མ་ཟེན་པ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྦྱད་ལ་མི་ཉལ་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་
མི་བརྩོན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དང་། གཏི་ལྷག་སྦྱོད་པ་
དང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་དང་
བརྩོན་འགྱུས་དང་སེམས་དང་དཔྱོད་པ་དང་ཞི་གནས་ལ་གོམས་པ་དང་། ཞི་
གནས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་དང་སེམས་ལྷན་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་
མི་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིང་བའི་མཆན་མ་ནི་འདིར་བྱིང་བའི་རྒྱ་
ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ལེ་ལོ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་ནི་བཙུན་འགྲུས་དང་སེམས་དང་དཔྱོད་
པ་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྱར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟོན་པའི་མཆན་མ་གང་ཞེ་ན།
སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྒྲོ་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། འདོད་
ཆགས་ལ་སྒྱུད་པ་དང་ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་ཚུལ་ཅན་དང་སེམས་སྒྲོ་བ་མེད་པ་
དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ཉ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྷན་
པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཙུན་པ་ལ་མ་གོ་མས་པ་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་
པ་ལ་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་བསྐྱེམས་པ་དང་། ཉེ་དུ་ལ་
རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོན་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་
རྣམ་པར་གཡེངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོན་པའི་མཆན་མ་ནི་རྟོན་པའི་
རྒྱའོ། །ཉ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་བརྒྱུང་དགས་
པ་སྟེ། དེ་དང་ལྷན་པའི་འདུན་པ་སོགས་སྒྲར་བཤད་པ་བཞིའོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྒྲར་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པའི་
དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོ་མ་པ་སོགས་བཞི་ནི་བྱིང་རྟོན་གཉིས་ཀ་འགོག་པ་ལ་གཤམ་
ཆེ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་
བཙུན་པར་བྱས་ན་བྱིང་རྟོན་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། །

དེས་ན་བྱིང་རྟོན་ཆ་སྤ་མོ་ཡང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ་དེ་

གཉིས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དང་དུ་མི་སྤང་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་
དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་མདོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
གྱི་སྒྲིན་ཡིན་པར་དབྱས་མཐའ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱོད་པ་
དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སོགས་སྤྲོ་མོ་རྣམས་ཐོག་མའི་དུས་སུ་བཅད་ཀྱང་མི་
ཆོད་པས་གཅད་པར་མི་བྱའོ་སྐྱམ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། དེ་རྣམས་
ཤྱགས་དག་པ་དང་ཏ་ཅང་རྒྱན་རིང་བའི་ལུ་གུ་རྒྱད་མེད་ན། ཤྱགས་ཞན་
པ་དང་རྒྱན་ཐུང་དེ་བས་ནི་ལས་མི་གསོག་པས་བཅད་མི་དགོས་སོ་སྐྱམ་
ནས། དེ་དག་སྤོང་བའི་བྱིར་དུ་མདོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཉིང་
དེ་འཇིན་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བཅོས་ནས་
ཉིང་དེ་འཇིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་
སོགས་པས་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཤྱགས་ལས་
བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་བྱིང་ཁྱོད་འགོག་པ་ལ་ཡང་། ཐལ་ཆེ་བ་ལ་ཐོག་མར་ཁྱོད་པ་དང་
རྣམ་པར་གཡེང་བས་བར་དུ་གཅོད་པས། དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་འབད་པས་ཁྱོད་པ་དང་གཡེང་བ་རགས་པ་ཞིག་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་
ཅུང་ཟད་རྙེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་ནི་བྱིང་བའི་ཐོན་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ།
།རིག་པ་ལ་ཤྱགས་བཏོན་ནས་བྱིང་ཐོན་བྱས་པ་ན། སྤར་ཡང་ཁྱོད་པ་སྤར་
ལས་སྤར་བ་ཞིག་གིས་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཅོད་
པ་ལ་འབད་ཅིང་དེ་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་ཆེ་རུ་འགོ་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་བྱིང་བ་

སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་བྱིང་བ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དོ། །མདོར་ན་འཕྲོ་ཁྱོད་ལས་
སེམས་སྒྲན་ཏེ་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གདགས་ལ་གནས་ཆ་བཅུལ། གནས་
ཆ་ནམ་གྱུར་རེས་ཀྱིས་བྱིང་བོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གསལ་བའི་ངར་གདོན།
དེ་གཉིས་རེ་མོས་སྐྱེ་བྱས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི།
འཛིན་སྒྲངས་ཀྱི་ངར་དང་ལྡན་པའི་གསལ་ཆ་མེད་པའི་དྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་
གནས་ཆ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ་བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྒར་བཤད་
པ་ལྟར་བྱིང་ཁྱོད་ཕྱ་མོ་ཡང་བཅད་དེ་བསྐྱེམས་པས། ཡང་ན་བྱིང་བ་དང་ཡང་
ན་ཁྱོད་པར་འགྱུར་བའི་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུག་
པར་འགྱུར་བའི་ཆོ། འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཡིན་པས་
དེའི་གཉིན་པོར་བཏང་སྟོམས་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱོམ་རིམ་བར་
པ་ལས། གང་གི་ཆེ་བྱིང་བ་དང་ཁྱོད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་
སེམས་རྒྱལ་དུ་འབྱུག་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ། རྩོལ་བ་སྐྱོད་ལ་བཏང་སྟོམས་
སྐྱེ་བྱིང་དེའི་ཆེ་རིམ་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་
ན་འདུ་བྱེད་པའམ་རྩོལ་བ་བྱས་པས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལུགས་དེ་རིམ་ཡིན་
ཞེ་ན། འདི་ནི་སེམས་ཁྱོད་ན་ནང་དུ་འགྱུགས་པ་དང་བྱིང་ན་གཟེངས་བསྐྱོད་
དེ་བསྐྱེམས་པས་བྱན་འཆམས་པ་རེ་ལ་བྱིང་ཁྱོད་མི་འགྱུར་བའི་གདེང་ཐོབ་
པའི་དུས་སུ་ཐོག་མའི་དུས་བཞིན་དུ་བྱིང་བོན་དང་ཁྱོད་པའི་བོན་ཆེན་པོ་
བྱས་ཤིང་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱོམ་རིམ་སྤྱི་མ་གཉིས་ལས། གལ་

ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ལ་རྩོལ་བ་བྱས་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་རྣམ་པར་
གཡེང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཡེང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་
ཆེ་སྒོད་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྩོལ་བ་སྒོད་པ་ཡིན་གྱི་འདྲིན་སྒྲངས་གྱི་
ངར་གཏོང་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པ་འདི་བྱིང་གློད་མ་བྱུང་
བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་བྱིང་གློད་གྱི་དབལ་ཆོགས་པ་ནས་
ཡིན་ཏེ། བྱིང་གློད་གྱི་དབལ་མ་ཆོགས་པའི་དུས་སུ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་པཏང་སྟོམས་དེ་རི་འབྲ་ཞིག་ཡིན་སྟུམ་ན། སྦྱིར་བཏང་སྟོམས་
ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཆད་མེད་བཞིའི་ཡ་གྲལ་གྱི་བཏང་སྟོམས་དང་
འདུ་བྱེད་གྱི་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། འདི་ནི་འདུ་བྱེད་བཏང་
སྟོམས་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་གང་ཞེ་ན། ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱོད་པ་འདི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉན་
མོངས་པ་མེད་པའི་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་རྣལ་དུ་འབབ་པ་དང་རང་གི་
ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་
རྗེས་སུ་རྩོལ་བ་མེད་པའི་བྱ་བས་གཏོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འབྲ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཏིང་ངེ་འདྲིན་
བསྟོམ་པ་ན་བྱིང་གློད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བཏང་སྟོམས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་
ལ་རྩོལ་བ་མི་དྲག་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །འདིའི་དམིགས་པའི་མཆན་མ་
ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཆན་མ་གང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་

གང་གིས་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་དང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བཙོན་
འགྲུས་ཏེ་ཅང་ལྷག་པར་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །བཏང་སྟོམས་བསྐྱེམ་པའི་དུས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་དུས་གང་ཞེ་ན། ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་
བྱིང་བ་དང་ཁྲོད་པ་མེད་པའི་ཆེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱོན་མེད་བསྐྱེད་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ནི་
དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེར་གནས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད། །དོན་རྣམས་
ཐམས་ཅད་འབྱོར་པར་འགྱུར། །ཉེས་པ་ལྡ་སྟོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བསྟེན་
པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་འོ། །ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་
བྱིང་དང་ཁྲོད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྡར་
འདོད་དོ། །གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ།
།དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་ཁྲོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་
སྟོང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞེ་ཆེ་རྣལ་དུ་འཇུག་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་དེར་གནས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསལ་བའི་དོན་དུ་བཙོན་འགྲུས་
རྩོམ་པ་དེར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྐྱོའོ།
།དེ་ཡང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
འབྲུལ་གྱི་ཀླང་པའམ་གནས་ཡིན་པས་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་པར་
བྱེད་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་བསྐྱེད་ན། ཉེས་པ་

ལྷ་སྒྲོང་བའི་བྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་སྒྲེའོ།
ཉེས་པ་ལྷ་ནི། སྒྲོར་བའི་ཆེ་ན་ལེ་ལོ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་
མི་སྒྲོར་བའི་བྱིར་རོ། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བཙོན་པའི་ཆེ་ན་གདམས་པ་བརྟེན་
པ་ཉེས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་བརྟེན་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱིང་གློད་ཉེས་པ་སྟེ།
དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ལས་སྤྱ་རྩལ་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །བྱིང་
གློད་རྩལ་བའི་ཆེ་མི་ཚོ་ལ་བ་ཉེས་པ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ནི་བར་མི་བྱེད་པས་
སོ། །བྱིང་གློད་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ།
བྱིང་གློད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ལྷ་ཡིན་ལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཉེས་པ་བྱུག་ཏུ་
ཡང་སྒྲོམ་རིམ་རྣམས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྒྲོང་བའི་འདུ་
བྱེད་བརྒྱད་ལས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་བཞི་སྟེ། དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་ཚོལ་
བ་དང་ཤིན་སྤངས་སོ། །དེ་ནས་བརྟེན་ངས་དང་བྱིང་གློད་དང་འདུ་མི་བྱེད་
པ་དང་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་བྱིང་གློད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་བཞིན་དང་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་རྣལ་དུ་འཇོག་པའི་བཏང་
སྒྲོམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་ཉིང་
ངེ་འཇིན་བསྐྱབ་པའི་གདམས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀླ་
མ་ལ་ཤྱེ་ལའི་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་དུ་མར་བཤད་ཅིང་། ལམ་སྒྲོན་
གྱི་འབྲེལ་པར་ཡང་ནི་གནས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས། ལམ་རིམ་

པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རགས་རིམ་རེ་བཤའ་སྒྲ་ནའང་བསམ་
གཏན་བསྐྱེམ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཤེས་པར་སྒྲ་བས་
རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་བྱ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་
ཀྱིས་བྱིང་རྒྱོད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་སྒྲོང་བའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒྲོས་ཚས་ཡིན་ཀྱི་སྒྲགས་
ལ་མི་དགོས་སོ་སྟམ་དུ་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱད་
སྟེར་ཡང་གསུངས་པས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
དཔལ་སྐྱུ་ཉིད་བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་ལས། འདུན་པའི་ཉིང་
རེ་འཇིན་སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དབེན་པ་ལ་
གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་
དག་པར་སྒྲོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། འདུན་པ་དེས་ཤིན་ཏུ་ཁྱུ་བ་དང་
གཟེངས་མཐོ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཞེས་བཅོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་
པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །སྤར་
བཤའ་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལས་སུ་རུང་བ་དེ་ཉིད་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་རྒྱུ་བ་དང་འབྲུ་བས་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་རྒྱུ་
བ་ཡིན་ལ། དེ་འགྲུབ་པ་ལ་སྒོ་བཞི་སྟེ་འདུན་པ་བྲག་པོས་ཐོབ་པ་དང་། བཅོན་
འགྲུས་རྒྱན་རིང་པོས་ཐོབ་པ་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཉིང་རེ་
འཇིན་ཐོབ་པ་ལ་འདུན་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ནས་བཅོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པའི་

ཉིང་ངེ་འཇིན་ཞེས་ཟེར་ལ། སྟོན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ས་བོན་སེམས་ལ་ཡོད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
ཞེས་བྱ་བར་དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བ་འད་སོགས་ལས་བའད་དོ། །ཤིན་ཏུ་
ཁྱམ་པ་ནི་སྟོད་དཀའ་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་གཟེངས་མཐོ་བ་ཞེས་སྒྱུར་བ་ནི་
བསྐྱེམས་དཀའ་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བསྐྱུང་དགོས་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ།

སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དངོས། དེ་སྟོབས་དྲུག་གིས་འབྱུབ་
ལུགས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སེམས་
དགུ་ལས། དེ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཇོག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་ཐམས་
ཅད་ལས་སེམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་ཏེ་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས།
ཁྱེས་གསུངས་སོ། །རྒྱན་དུ་འཇོག་པ་ནི། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་དེ་
ཉིད་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་འཇོག་པ་སྟེ། དེའི་
རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། ཁྱེས་སོ། །སྒྲན་ཏེ་འཇོག་པ་ནི། བརྟེན་ངས་
གྱིས་ཡེངས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེངས་ན་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲར་ཡང་
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདོགས་པ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་སྒྱུར་དུ་ཉོགས་བྱས་ནས།
ཁྱེས་སྒྲར་ནི་སྒྲན་པར་བྱ། ཁྱེས་སོ། །ཉེ་བར་འཇོག་པ་ནི། སྟོམ་རིམ་དང་པོ་

ལས། སེམས་སྤྲ་མ་གཡེང་བ་ཞེས་ནས་སྤྲོང་བ་དང་སེམས་འདི་རྣམ་གཡེང་
 སྤངས་ནས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པས་འཛོག་པ་ལ་བཤད་ལ། ཞེར་
 ཕྱིན་མན་ངག་ལས། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྲ་བར་བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཛོག་པ་ལ་བཤད་དེ། སྤྲོ་
 ལྡན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དན་པ་ཉི་བར་བཞག་སྟེ་སེམས་
 ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དེ། དན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་བརྗེད་ངས་
 གྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའོ། །དུལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
 རྣམ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་དུག་གསུམ་
 དང་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གྱི་མཆན་མ་གང་རུང་གིས་སེམས་གཡེངས་ན་
 དང་པོ་ནས་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་མཆན་མ་བརྩུ་པོ་དེ་དག་
 གིས་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་ལ་བཤད་དོ། །ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་གཡེང་
 ལ་སྐྱོན་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་
 གཡེང་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉན་
 ས་ལས་ནི། འདོད་པའི་རྣམ་ཏྲོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཏྲོག་དང་འདོད་པ་ལ་
 འདུན་པའི་སྐྱིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་གྱིས་སེམས་འཁྲུགས་
 བ། དང་པོ་ནས་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་རྣམ་ཏྲོག་དང་ཉི་ཉོན་དེ་

དག་ལ་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟེར་བ་ལ་བཤད་དོ།

རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་
སྐྱགས་པ་དང་གཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ།
ཆགས་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ཡངས་པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱ། །
ཞེས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ནས་སྤར་བཤད་པའི་རྣམ་ཏྲིག་
དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་ན་བྱུང་ངོ་ཅོག་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤོང་བ་ལ་བཤད་དོ། །ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། འབད་མེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར་དུ་འབད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དེ་ནས་སྒྲོམ་བཅོན་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །
རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་འཐོབ། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་ས་ལས། མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱན་ཆགས་
པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན་ལ་འཛོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སེམས་བརྒྱུད་
པའི་མིང་འདོགས་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིང་གིས་
དོན་གོ་སླ་བར་སྤང་ངོ། །མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི། སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་
པ་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོམ་རིམ་ནས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་བྱེད་པ་གོམས་པས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་རང་དབང་
ཐོབ་པ་ལ་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་གོམས་
པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཉན་སར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་

བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང་རང་གི་
རང་གིས་འཇུག་པའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེའི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པའི་ཉིང་
རེ་འཇིན་གྱི་རྒྱན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཉིང་རེ་འཇིན་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སེམས་དགྲའི་མིང་འདོགས་
དེ་དག་ནི། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞེ་གནས་ཀྱི་ལམ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་ལྟར་
བྱས་པའོ།

དེ་སྟོབས་དྲག་གིས་འགྲུབ་ལུགས་ནི། སྟོབས་ནི་དྲག་སྟེ། ཐོས་པའི་
སྟོབས་དང་བསམ་པའི་སྟོབས་དང་བྲན་པའི་སྟོབས་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་
སྟོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཡོངས་སུ་འབྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །

དེ་དག་གིས་སེམས་གང་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ནི་འཇོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་པའི་གདམས་
ངག་གཞན་ལ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་
བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་གོམས་པ་མིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྒྱན་དུ་འཇོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་
སྟེ། དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་
བསྐྱངས་པ་ལས། རྒྱན་ཅུང་ཟད་འཕྱད་པར་བྱས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་བྲན་ཏེ་འཇོག་པའི་སེམས་དང་ཉེ་བར་འཇོག་

པའི་སེམས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། དམིགས་པ་ལས་ཡེངས་ནས་གཡེངས་པ་
ན་སྒར་གྱི་དམིགས་པ་དན་ནས་ནང་དུ་སྒྱུད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་དན་པའི་
ཤྱགས་བསྐྱེད་དེ་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་
བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་དུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་ནི་བར་བྱེད་པའི་
སེམས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་མཆོན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཉེས་
དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་པས་དེ་གཉིས་
ལ་འཕྲོར་མི་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཙོན་འབྱུང་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་
ནི་བར་བྱེད་པ་དང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་རྟོག་
དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་བ་ཕྱ་མོ་ཡང་རྩོལ་བས་སྒྲོང་བས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་། དེ་
ལྟར་བྱས་པས་བྱིང་གོད་ལ་སོགས་པས་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་བར་བཅད་པར་མི་
རུས་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་སེམས་འབྱུང་སྟེ། སྤྲ་མ་རྣམས་
ལ་གོམས་པ་ཆེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཉིང་
དེ་འཇིན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་སའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཡིན་པས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་སྒྲུང་ཡང་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ།

དེ་ལ་སེམས་དགྲ་པ་ཐོབ་ན་ནི་དཔེར་ན་གཞུང་ལ་སོགས་པ་འདོན་
པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གོམས་ན་དང་པོར་འདོན་པའི་ཀྱན་སྒྲོང་བྱུང་ནས་བཏོན་
ན་བར་སྐྱབས་སུ་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་གྱང་། ཁ་ཏོན་དེ་ཉིད་མི་འཆད་
པར་རྩོལ་མེད་དུ་འོང་བ་ལྟར། དང་པོར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་

དན་པས་ལན་ཅིག་མཉམ་པར་བཞག་ན་དེ་ནས་དན་ཤེས་ན་རེ་རྒྱན་ལྷན་
 དུ་བསྟེན་པ་མ་གྱུར་ཡང་། ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་འཕྲོ་མི་འཆད་པར་རྒྱན་ཆགས་
 སུ་རྒྱན་རིང་པོར་འཇུག་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །དན་ཤེས་རྒྱན་ལྷན་ན་རེ་
 བསྟེན་པའི་རྩྭ་ལ་བ་མི་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་རྩྭ་
 མེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སྟོན་དུ་དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
 རྩྭ་ལ་བས་ན་རེ་བསྟེན་ན། བྱིང་ཁྱོད་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་བར་
 གཅོད་མི་རུས་པར་ཐུན་རིང་པོ་འབྲོངས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་
 ལ། དེ་ཡང་སེམས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་དགྲ་པ་གཉིས་བྱིང་ཁྱོད་ལ་
 སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་རུས་
 པར་འབྱུང་ཡང་། འདི་ལ་དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བར་མ་ཆད་དུ་བསྟེན་དགོས་
 པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་རྩྭ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱིང་ཁྱོད་སོགས་ལྷ་མོ་ཡང་སྐྱེས་ཅམ་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་
 པར་འགོག་པ་ཞིག་དགོས་པས་སེམས་བདུན་པ་དགོས་སོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་
 རྣམ་ཉོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་གཡེང་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་དག་
 ལ་མི་འཕྲོ་བར་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྷན་དགོས་པས་སེམས་
 ལྷ་པ་དང་དུག་པ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་སུ་གྱུར་པས་
 བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འབྱུང་བ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་ཡེངས་
 ནའང་སྐྱུར་དུ་དམིགས་པ་དན་པ་དང་དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་
 བར་མི་བྱེད་པའི་དན་པ་དགོས་པས་སེམས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དགོས་ཏེ།

དེ་གཉིས་ནི་བླ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐྱེ་བ་
ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་དང་། བཏགས་པ་དེའི་
རྒྱུ་མི་གཡེང་བ་དགོས་པས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།
དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྡུ་ན་དང་པོར་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱ། དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་
དེ་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཐུང་ཐུབ་པའི་སྟོན་སྐྱེ་བ་སྐྱེང་།
དེ་ནས་བླ་པ་ཉམས་ནས་གཡེངས་ན་སྦྱར་དུ་བསྡུ་ལ་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་
སྦྱར་དུ་བླ་པ་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་བླ་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ་དང་པོ་ནས་
དམིགས་པ་ལས་མི་ཡེངས་པའི་བླ་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད། བླ་པ་སྟོབས་ཅན་
གྲུབ་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་བྱིང་ཁོད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་
མཐོང་བའི་སྟོན་སྐྱེ་བ་བྱིང་བའི་ཤེས་བཞིན་དག་པོ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བརྗེད་
ངས་སྤྱོད་སོགས་གཡེངས་ན་འང་དེ་མ་ཐག་རིག་ནས་རྒྱུན་གཙོད་པ་དང་བཅད་
ནས་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱུན་རྗེ་རིང་དུ་གཏོང་བའི་
ཚུལ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དེ་སྐྱེས་པ་ན་འབད་ནས་བསྐྱོམས་པས་གོམས་
པ་སྟོང་དུ་གྱུར་ནས་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགོ་བའི་སེམས་
དགུ་པ་འགྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་དགུ་པ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་ཡན་
ཆད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་སེམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཛོག་པའི་ཚུལ་བ་པར་བྱ་
དགོས་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ནས་ཆད་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་བ་མ་
བྱས་ཀྱང་སེམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་རྩིལ་རྩིལ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་

སེམས་དགུ་པ་འདི་ཐོབ་ཀྱང་ཞིན་སྤངས་མ་ཐོབ་ན་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་
 ད་དུང་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་འཛོག་ན་ལྷན་མཐོང་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ།
 འོན་ཀྱང་འདི་འདྲའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པས་བརྒྱན་པ་ཞིག་
 རྟོན་ན་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སྒྲིམ་པར་འདོད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནས་བཤའ་པའི་སེམས་
 དགུ་པ་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་
 བར་འདོད་པ་ཞིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་སྟེ་འོག་ཏུ་བཤའ་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་
 གནས་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
 བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་བར་དུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་སྐབས་སུ་འཆད་
 པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་སྤྱན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་འཛོག་
 པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་
 པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །བསྐྱེམས་ཏེ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་
 འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་ཞི་
 བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །
 རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐབས་སུ་འཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་འབད་
 པས་བསྐྱེམ་དགོས་པས་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ལྷའི་

སྐབས་སུ་ནི་བྱིང་རྒྱུ་ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་རུས་
པས་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་
བྱིང་རྒྱུ་ཀྱིས་བར་གཙོད་མི་རུས་པར་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་བྱུང་པས་སྐབས་
སུ་འཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་ལ་ནི་བར་ཡང་
མི་འཆད་ཅིང་རྩོལ་བ་ཡང་རྒྱན་པར་བསྟེན་མི་དགོས་པས་རྩོལ་བ་མེད་པར་
འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་འཇོག་གོ། །འོ་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
འཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་ལ། སེམས་བར་པ་ལྗེས་སྐབས་སུ་ཡང་བསྐྱེམ་
དགོས་པ་ཡོད་པ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ལ་འཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་
པར་མི་འཆད་པ་དང་། བར་པ་ལྗེས་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་
པར་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
དུ་འགྲོ་བ་དང་དེར་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་སྤྱི་མ་ཆེས་རིང་ལ། བར་པ་ལྗེས་ནི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཆེས་རིང་བས་སྤྱི་མ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་
བཅད་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ་སྤྱི་མ་ལ་མ་མཛད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ནི་འབྲ་མོད་ཀྱང་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་འཇུག་
པ་ཡོད་མེད་མི་འབྲ་བས་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་སེམས་
ལྗེས་པོ་དེ་མ་བཞག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་བཤད་པའི་ཆོག་ལ་གནས་པར་བྱས་
ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱུང་པའི་བཙོན་འགྲུས་རྒྱན་ལྟར་དུ་བསྟེན་ན་ཞི་གནས་
འགྲུབ་གྱི། ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་བསྐྱུངས་ནས་སྤྱིར་ཡང་སྤྱོད་བ་
དོར་ན་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། བར་སྤྱིན་བསྐྱུངས་པ་ལས། རྒྱན་མི་འཆད་

པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །བསམ་གཏན་བསྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། །ཡང་དང་
ཡང་ཞིང་ངལ་བསོ་ན། །གཙུག་པས་པས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་
ཚུལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། །བྱད་པར་མ་ཐོབ་གཏང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

བསྐྱོམས་པས་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་ཆད་ལ་གསུམ།

ཞི་གནས་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བའི་ས་མཆམས་བསྟན་པ་དང་། ཞི་
གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་
དོན་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བ་འད་པ་དེ་སྤར་ཏིང་ངེ་འཇིག་སྦྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་
ཤེས་ནས་བསྐྱུངས་པས། སེམས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོས་ཏེ་སེམས་དགུ་པ་
བྱིང་གོད་སྤ་མོ་དང་བྲལ་བར་ཐུན་རིང་པོ་སྦྱོང་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྲན་པ་དང་
ཤེས་བཞིན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་པའི་འབད་རྩལ་ལ་མི་བསྟོས་པའི་ལྷན་བྱུང་
ཏུ་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཇིག་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་ན།
བའད་པར་བྱ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཇིག་འདི་ཐོབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་ཐོབ་པ་དང་
མ་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་གལ་ཏེ་ཤིན་སྐྱུངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་རྗེས་
མ་ཐུན་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་མིན་པས་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙོམ་ལྡན་འདས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་དེ་རི་མིན་དུ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ནང་
དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་ལ། ཞི་
གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།
མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེ་ཡི་
ལུས་དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་
ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་ལ་
ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲོམ་
རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་ལུས་དང་
སེམས་གང་གི་ཆེ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་གྱུར་པ་དང་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་ཞི་གནས་བྱུང་བ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་དང་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་རིམ་དང་
པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་
རི་མིན་འདོད་པའི་བར་དུ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་
རྫོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཡོད་
པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བཤད་

པའི་བཏང་སྟོམས་ནི་འདྲི་སེམས་དགྲ་བ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་
 ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། འདྲི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཕྱ་
 དབེན་པར་གནས་བཅས་ལ་ངེ་ལྟར་བསམས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཡིད་
 གྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་ནས་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱས་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་མ་སྦྱེས་གྱི་བར་དུ་ནི་
 གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་སྦྱེས་པ་
 དེའི་ཆེ་ནི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།

འོ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་མ་སྦྱེས་པའི་གོང་གི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ས་གང་
 གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་སས་
 བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགྲ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་ལ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ཡན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་
 བསྟོགས་ཐོབ་ན་ནི་གནས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ས་
 ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ཡིན་གྱི།
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འགྲོད་པ་མེད་
 བ་དང་དགའ་བདེ་མཚོག་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་མ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། གང་འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་

ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་
དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་
པ་ན་སྦྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཉི་
བར་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ན་ངན་པ་ནར་མར་མ་བསྟེན་ཡང་སེམས་མི་རྟོག་པར་རང་
ལྷགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་
ཅད་དང་འདྲེ་སྤྱབ་པ་ལྟར་སྦྱང་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ནི་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་སུ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་
བྱའོ།

འོ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ལྷགས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཐོབ་ནས་ཞི་
གནས་སུ་འགྲོ་ལྷགས་ཀྱང་ངེ་འདྲ་ཡིན་སྟུམ་ན། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི།
ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་
རུང་བ་ཉིད་དེ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནི། ལུས་དང་
སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དུ་བཀོལ་དུ་མི་
རུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི། ལུས་
སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་
བྱ་བ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་

ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་
 གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་རྩོལ་བ་ན། ལུས་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་ལུས་ལྡང་བ་ཡང་བ་ནི་ལུས་ལས་སུ་
 རུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་
 ཉོན་མོངས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་
 སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩོལ་བ་ན། དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པ་ལ་དགའ་
 མགྱུར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་
 མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་སློ་
 བཟོན་གྱིས། དེ་ལ་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི། ལུས་གྱི་རང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་
 ལྡང་བ་ཡང་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའོ། །སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི། ཡང་དག་
 པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་གྱི་སེམ་པ་དང་ཡང་བར་འགྱུར་
 བའི་རྒྱ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དང་
 ལྡན་ན་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་
 སུ་རུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ན་ཉོན་
 མོངས་སྤོང་བ་ལ་རྩོལ་བར་འདོད་ཀྱང་། ལས་ལ་ངན་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་
 པ་ལྟར་མཆོར་སྤང་གིས་འཇུག་པར་དགའ་བའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་
 རུང་བ་ལོག་ནས། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་བཀོལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་
 རོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་

ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོག་མ་རྟེན་པ་ནས་ཆ་སྤྱོད་ཅི་འདྲུང་བས་དེ་རྗེ་ཆེར་སོང་
བ་ལས་མཐར་ཉིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ།
དེ་ཡང་དང་པོ་སྤྱོད་བས་རིག་དཀའ་ཞིང་སྒྲིལ་ནས་ནི་རིག་པར་སྦྱོར་བ་འདྲུང་
སྟེ། ཉན་ས་ལས། དེའི་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཚུལ་པའི་ཆེ་
སེམས་ཉིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལུས་ཉིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་དང་ལུས་
ལས་སུ་རུང་བ་འདྲུང་བ་ནི་སྤྱོད་བ་སྟེ་བརྟག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཉིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་ཉིད་
མངོན་པར་འཕེལ་བ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་ལེན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རགས་ཤིང་བརྟག་པར་སྦྱོར་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་
སེམས་དང་ལུས་ཉིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་བརྟག་པར་སྦྱོར་བའི་ཉིན་ཏུ་སྦྱངས་དེ་
སྦྱོར་བའི་སྤྱོད་ལྟས་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ལ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་དེའི་སྒྲུབ་
པ་ལྟེ་བཅའ་བ་སྦྱོར་བྱེད་པ་སྦྱོར་སྟེ། མི་བདེ་བའི་ལྟེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྦྱོས་
མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཙོད་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ཉིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་སྦྱོན་ལ་སྦྱོར་སྟེ། ཉན་ས་ལས། ཇི་ཅུམ་ན་དེའི་རགས་ཤིང་བརྟག་
པར་སྦྱོར་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཉིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་ལྟས་སུ་དེའི་སྒྲུབ་པ་ལྟེ་བར་
སྦྱང་བ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་གཞོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་

སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲོད་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྲོད་
 བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
 སྦྱངས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་མཐུ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྒྱང་ལུས་ལ་རྒྱ་
 བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱང་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་ཁྲབ་པར་བརྒྱས་པ་ན། ལུས་
 ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
 གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ནས་
 ལས་སུ་རུང་བའི་རྒྱང་གི་མཐུས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྦང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་
 ས་ལས། དེ་སྐྱེས་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་
 ཆེན་པོའི་རྒྱང་དག་ལུས་ལ་རྒྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་བའི་དུས་ན་སྤྲོད་
 བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ལུས་
 ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་
 པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཏེ་གང་བ་བཞིན་དུ་སྦང་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི། ལུས་
 ཀྱི་ནང་གི་རིག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་ནི་མིན་ཏེ།
 སློབ་དཔོན་སློབ་རྟན་གྱིས། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱའི་བྱེད་པར་དགའ་བས་ཟེན་ན་
 ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་དགའ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་

པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་སྐྱུངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་རྒྱུད་གི་མཐུས་
ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་ཡང་
དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྗེས་
སུ་ཤིན་སྐྱུངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཤུགས་དེ་རིམ་གྱིས་ཚུང་དུ་འགོ་སྟོ། དེ་
ཡང་ཤིན་སྐྱུངས་བདེན་ས་འགོ་བ་མིན་གྱི། རགས་པ་དེས་སེམས་ཏ་ཅང་
གཡོ་བས་དེ་ལོག་ནས་གྲིབ་མ་ལྟར་སྤྲོ་བའི་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་མི་གཡོ་བ་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་དེ་
ཡང་ལོག་ནས། དེ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་པར་གནས་ཤིང་དགའ་
བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པའི་མ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་འཛོལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དེ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་སེམས་དགའ་བ་དང་
སེམས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་
དམིགས་པ་དང་མདོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པར་ཡང་སྤྲོ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པའི་ཤུགས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཁད་གྱིས་ཁད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་
གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཞི་གནས་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟེན་ཅིང་རབ་ཏུ་ཞི་
བའི་རྣམ་པས་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་པའམ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྲ།

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་གངས་སུ་ཆུད་པར་
འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ནི་གནས་
ཐོབ་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་བྱེད་ཆུང་ཞོས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལས་དང་པོ་བ་དེ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་གངས་སུ་འགྲོའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་དང་པོར་གཟུགས་ན་སྟོང་
པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆུང་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ནི། གང་དང་ལྡན་ན་ཡིད་
བྱེད་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་རང་དང་གཞན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་རྟགས་དང་
མཚན་མ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དང་
ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་བཞི་པོ་ཆུང་དུ་
ཐོབ་པ་དང་། ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྟོང་བ་ལ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ནང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལྡ་པལ་
ཆེར་མི་འབྱུང་བ་དང་། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ཡང་ལུས་སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་འགའ་རེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས།

ལས་དང་པོ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་རྟགས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ།
དེས་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཚུང་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཚུང་དུ་ཐོབ་
པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒྲིལ་
བ་ཡོད་ཅིང་རྒྱས་པ་དང་། དེའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འཇམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞི་
གནས་ཀྱིས་ཉེ་བར་དགྱིས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་
འདུག་སྟེ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ན་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་སེམས་དང་ལུས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལོན་དག་གིས་ཤིན་
ཏུ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཤེས་ཆེར་ཀྱན་ཏུ་མི་རྒྱ་བ་
དང་། ཞེས་པ་དང་། ལངས་ཏེ་རྒྱ་བ་ན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་ཁ་ཅིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དག་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ཞི་གནས་
ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཆེས་སྒྲིལ་། འདི་ལྟར་སེམས་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཆུག་ཏུ་སྦྱར་པོར་ལུས་
དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འདྲེན་པར་རྒྱས་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འཕེལ་
བར་འགྱུར་ལ། ཤིན་སྦྱངས་ངེ་ཅམ་འཕེལ་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པའི་
ཞི་གནས་འཕེལ་བས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྒྲིལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་

རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། རི་ལྷ་རི་ལྷར་དེའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
 སྦྱངས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་
 པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། རི་ལྷ་རི་ལྷར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་
 རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་རྣམ་
 པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལྷ་སྟེ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
 ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་དང་གཅིག་
 ལ་གཅིག་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སེམས་ལས་
 སུ་རུང་བ་ན་རྒྱང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་
 བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འབྱུང་
 ཞིང་། དེ་བྱུང་བ་ན་སེམས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཉིང་ངེ་འཇིན་བྱད་པར་ཅན་སྟེ་བ་དང་།
 དེས་ཀྱང་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བ་བྱད་པར་ཅན་དུ་བསྐྱབས་པས་ལུས་དང་
 སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་འདྲེན་པ་སྟེ་སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་རོ། །

དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་རྒྱན་པའི་
 འབད་ཚུལ་མ་བྱས་ཀྱང་། སེམས་ཉིང་ངེ་འཇིན་དུ་འགོ་བའི་མི་རྟོག་པའི་
 སེམས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་བའད་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱིང་བ་སྤྲོ་མོ་ནས་ཀྱང་
 བཀག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤར་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་བའད་པ་ལྟར་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བའི་མཐུས་ལུས་དང་སེམས་ལ་
 ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྤར་ཏྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བའད་པ་ལྟར། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་

ཀྱང་པལ་ཆེར་མི་རྒྱ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ཡང་ཤིན་
ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ལམ་ལུང་
སྐབས་གང་དུ་འཛོག་ཅི་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེས་ན་ནི་སྦྱར་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཛོག་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཤིན་སྦྱངས་སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་
སྦྱ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱང་གིས་ལུས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་གང་བ་ལྟར་སྦྱང་བ་ལ་
བརྟེན་པའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བ་དང་། དེ་ཡང་མི་
ཉོག་པ་དང་ཆེས་གསལ་བའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ནས། རྣལ་འབྱོར་
ལྷ་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་
འདོད་པ་སྡོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱང་ཞིང་སྦྱང་ངོ་།

འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མ་པམ་པ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་
པའི་གཞུང་ཆེ་བ་དང་། དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་ན་ནི།
འདི་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐེག་པ་དམན་པའི་
ལམ་དུ་ཡང་བཞག་པར་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལས། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་པའི་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལྟ་བའི་འཛིག་ཉེན་
པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པའི་བྲང་སྟོང་འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་
ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་གྱི་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་
པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མར་བཟོད་དགོས་པས་

ཕྱི་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཀའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་
 བདག་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་སྲིད་པ་མཐའ་དག་
 གི་སྒྲོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཐར་པ་དོན་
 གཉེར་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་ན་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་།
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཟིན་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་
 འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དུད་འགོ་ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་སྟེར་བའི་སྒྲིན་པ་དང་
 ཚུ་ལ་ཁྲིམས་སྒྲ་གཅིག་བསྐྱངས་པ་ཡང་བསམ་པ་དེ་དག་གིས་ཟིན་ན་རིམ་
 པ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་
 འབྲུལ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ལམ་གཞན་ཞིག་གིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་དུ་འགོ་མི་འགོ་དཔྱེད་པ་མིན་གྱི། ཉིང་དེ་
 འཇིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་ལམ་གང་དུ་འགོ་དཔྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱ་
 མ་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ཡང་ལྟག་མཐོང་གི་ལྟ་བའི་ཡུལ་རི་ལྟར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲིར་ཞི་ལྟག་གི་ངོས་འཇིན་དང་དེ་
 དག་གི་རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲི་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །དེས་
 ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བྱང་ས་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་དང་
 ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་རྣམས་སུ་ཞི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་
 གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པའི་ནང་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་ན་སེམས་དགྲའི་རིམ་
 པས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་ཐབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་དག་ལྟག་མཐོང་གི་སྐྱབ་ལུགས་སུ་མི་

བཞེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་སེམས་དགྲུ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་
ཅིང་དེའི་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱང་ཉན་སར་བྱར་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་རྣམས་དང་ཤེར་སྤྱོན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། སེམས་དགྲུ་
ཞི་གནས་གྱི་ལམ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་བྱར་དུ་གསུངས་ལ། བྱམས་ཆོས་
ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལས་ལོགས་ན་མེད་
པས་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་ངོ་།།

གལ་ཏེ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་དེ་ལ་བདེ་བ་དང་གསལ་བ་འོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་།
མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་མེད་པས་ཞི་གནས་ཙམ་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་དུ་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་པའི་ཟབ་
མོའི་དོན་གང་ཡིན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ལྟ་བའི་ཕྱ་ཐག་བཅད་
ནས་དེ་ནས་དེའི་སྟོང་དུ་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་དམ། གང་དུ་ཡང་མི་
རྟོག་མི་དཔྱེད་པར་བཞག་པ་ཙམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འབྲུག་བདེ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་དོ། །ཁྱེད་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་
ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སོ་སོར་སྤྱེ་ལ་ལྟ་བ་
ཡོད་པའི་གང་ཐག་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་མི་རྟོག་པ་སྟོང་བ་རྣམས་ནི་ཟབ་མོ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བའི་གོ་བ་མེད་པའི་གང་
ཐག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ནི། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོར་སྤྱེ་ནས་སྒྲོག་པར་རིགས་གྱི། ཅི་ཡང་མི་
སེམས་པར་བསྒྲོམ་ཆོད་ཐམས་ཅད་དམིགས་མེད་དམ་མཆོན་མེད་དམ་སྟོང་

པ་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་པའོ་ཞེས་སྒྲ་བར་མི་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ཡི།
 སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཇོག་པའི་སྒྲོམ་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་དུ་འདོད་ན་ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་སར་གསུངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་འདི་རྣམས་ཀྱང་
 མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་དུ་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། དེ་
 དག་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་བཞག་པའི་ཆེ་ན་དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཐུ་ཆུང་
 དུ་སོང་ན་བྱ་ར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་ནི་
 འདི་ཡིན་ནོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྒྲིང་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་རྣམས་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པར་དགོངས་འབྲེལ་ལས་
 གསུངས་སོ།།

ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་དེའི་ཆེ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་གཟུགས་
 བརྟན་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་
 རས་དན་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་པར་ལྟ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་
 རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་
 རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞི་ལྟག་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་གནས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པ་དང་གལ་ཏེ་བརྗེད་ངས་པ་དང་

མ་གོམས་པའི་ཉེས་པས་མཆན་མ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་དག་གིས་སྒྲུང་བར་འགྱུར་སྒོ་སྟོན་པར་འགྱུར་དམིགས་པར་བྱེད་
པར་འགྱུར་ན། དེ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་སྒྲར་མཐོང་བ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱས་
ཏེ། དེ་ལྟར་བྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་དམིགས་པ་དེ་རྣམ་
པར་བཞིག་ཅིང་། རྣམ་པར་བསལ་ན་སྒྲུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་བཞག་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཞི་གནས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་
སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་དབྱེད་ནས་སྒྲོང་
བ་མེད་པར་འཛོག་པའི་སྒྲོམ་ཉིད་དུ་གཞུང་ཆོད་ལྡན་རྣམས་ནས་གསུངས་
པས། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཉམས་
ལེན་དུ་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་དུ་
བྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་པའི་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་
ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པའང་ཉན་སའི་ལུང་དེས་ལེགས་པར་བཀག་
པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་གྱུང་།
སྒྲ་ཆོགས་སྒྲུང་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྒྲུངས་
ལ་ཞི་གནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ནི་འདི་
ནི་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གཞན་ཡང་སྒྲར་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས།

ཞི་གནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དང་ཞིང་
 ཏྲ་ཆེན་པོའི་གཞུང་མང་དུ་བྲངས་ནས་ཞི་གནས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་
 ལན་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་མི་རྟོག་པ་ཞིག་
 དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པས།
 བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་བྱུང་ཆད་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོམ་དུ་གཟུང་
 བར་མི་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཅམ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེགས་པར་འབད་
 རས་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པས་བཀྲལ་བའི་ཞི་གནས་དང་
 ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲུབ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་
 སྤུ་ཡང་མ་སྤྲོ་བས་པའི་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་
 སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འབྱུང་ནས། དེ་ལ་དམིགས་མེད་
 དུ་སྐྱོམ་ནས་དུས་རྣམས་འདས་པས་རང་གཞན་བསྐྱུ་བར་གདོན་མི་ཟའོ།
 །མཁས་བྱུང་ཆད་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པ་
 ན་འཛོག་སྐྱོམ་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་ཁོ་ན་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་པོར་བསྒྲུབ་
 པ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་སྤྱེ་ནས་དབྱུད་དེ་བསྐྱོམ་པར་
 གསུངས་སྤང་བ་ལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་དེ་ཐམས་
 ཅད་དོར་ཏེ། གཞུང་ཆད་ལྟར་རྣམས་ལས་ལེགས་པར་གོ་བསྐྱོག་ནས། བདག་
 མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་ཞོར་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལྷག་མཐོང་ཟབ་
 མོའི་དོན་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གཞན་

དང་མ་འདྲེས་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་ཞིབ་ཏུ་སྟོས་ཞིག་དང་
ཞེས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ།

ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་འདྲ་བའི་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་
པ་དེས་གསལ་བ་དང་། མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་མི་རྟོག་
པ་དེ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱུང་བར་བྱའམ་ཞེ་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་སྐྱུང་ལ་
བསྐྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འཇོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་སྒྱུར་ཡིན་
པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་མ་བསྐྱེད་ན་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་ལ་ཅི་ཅམ་
གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་
བར་མི་རུས་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལྷ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།
དེའི་སྒྱུར་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་མཛོན་
གྱུར་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བཟོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
བཟོད་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གོང་དུ་བཟོད་ཐབས་
མེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་སྤོང་
བའི་དགའ་བ་ཚུང་དུ་ལ་ཁྱགས་པ་དེའི་གོང་དུ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་
མེད་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་

དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ནི་གནས་
སམ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་དེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱུག་མཐོང་ངམ། འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་སྤྱུག་མཐོང་གང་བསྐྱོམ་ཡང་དེ་
བསྐྱོམ་འདོད་པ་དེས། སྤར་ཐོབ་པའི་ནི་གནས་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་སྐྱོམ་བར་
བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་ན་ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་
ཞིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་ནི་གནས་དེ་ཡང་ཞིན་ཏུ་བརྟན་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་
ཡང་ནི་སྤྱུག་གི་མཆོན་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཁས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་
ལམ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་འགྲོ་འདོད་པ་དེ་ལ་རྩོམ་བར་བྱེད་དེ། ཉན་ས་
ལས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེ་
ནི་བདག་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཟོད་པས་འགྲོ་བར་
བྱའོ་སྐྱམ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལན་མང་དུ་བྱེད་དོ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་
ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་ཉིན་མཆོན་དེ་དང་དེ་དག་འདས་པས་དེའི་
ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་
ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་དེ་ཡི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དམ་ཞིང་བརྟན་ལ་
སྤ་བ་དང་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་མོས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་
ནི་གནས་དང་སྤྱུག་མཐོང་གི་སྤྱོད་པ་གྱི་མཆོན་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཟིན་
བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་གང་གིས་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རྩོམ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི། ས་འོག་མ་ལ་རགས་པ་དང་ས་
གོང་མ་ལ་ཞི་བར་ལྷ་བའི་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་མོ། །འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཉན་སར་གསུངས་པ་ནི། བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་སྒྲོམ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བའོ། །དེ་ལྟར་སྤར་བ་འད་པའི་ཞི་གནས་
གྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་ལ། ཆེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མི་
འགྲོ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་རི་འདྲ་ཡོད་པ་ནི། ཉན་
ས་ལས། དེ་ལ་གང་དག་ཆེ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བར་
འགྱུར་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དུ་
ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲུམ་ལ། བཞི་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། འདི་ལས་བྱེ་རོལ་བ་ཐམས་ཅད་
དང་། ཆོས་འདི་བ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོན་ཞི་གནས་སྒྲོད་སྒྲོད་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣོ་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་ཆེ་འདི་ལ་མ་
ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་བྱེ་རོལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་སྤར་
བ་འད་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱེད་ནས་སྒྲོང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་བདག་མེད་
པ་ལ་མི་མོས་པའི་བྱེར་རོ། །དེའི་བྱེར་ཡང་ན་ཞི་གནས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་
ཅམ་ཞིག་སྒྲོང་ལ། ཡང་ན་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པ་
ཅམ་བྱེད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བའོ། །ཆོས་འདི་བ་སངས་

རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོན་ཞི་གནས་ཀྱི་འཛིག་སྒྲོམ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོམས་པ་ཤས་
 ཆེར་བསྟེན་བསྟེན་པའི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ན་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དབྱུང་ནས་བསྒྲོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བའམ།
 དགའ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་མི་རྒྱས་པས་ཆེ་དེ་ལ་འཛིག་རྟོན་པའི་
 ལམ་ཁོ་ནས་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་ན་གནས་ཆ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱོང་བར་བྱེད་ལ།
 ཡང་ན་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཙམ་ཞིག་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དབང་རྣམ་བདག་མེད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ཀྱང་
 བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དགོ་ཅ་མ་སྟེན་པ་ཡིན་ནའང་ཆེ་དེ་ལ་
 འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་བྲག་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པས་
 འཛིག་རྟོན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགོ་བ་ཞེས་བྲལ་ཡི། བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པར་མི་རྒྱས་པ་མིན་ནོ། །བྱང་སེམས་འཁོར་རྒྱ་བ་
 ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡང་སྤིང་བ་ཐ་མ་བ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་དུས་དེར་
 སྐྱོར་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་བཞི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
 ཐོགས་པའི་དུས་སུ་འཕགས་ལམ་མི་བསྐྱེད་པས་ཆེ་དེ་ལ་འཛིག་རྟོན་པའི་
 ལམ་གྱིས་འགོ་བ་ཞེས་བྲལ་ཡི། བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །
 འདི་ནི་མཛོད་ལས། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་
 རྟོན་གཅིག་ལ་ཀྱུན། །དེ་ཡི་སྒྲོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 མཐུན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་གི་འཁོར་རྒྱ་ཆུ་ལ་ཡིན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རང་གི་བཞེད་པ་མིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་རོལ་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་
ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤྲོང་བ་དང་། རང་པ་སངས་རྒྱས་པ་བདག་མེད་
པའི་དོན་བསྐྱོམས་ནས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤྲོང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཐོག་
མར་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ཐོབ་དགོས་པས། སྤར་
བ་ཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ནི་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་སྤྲོང་བའི་གཞིར་དགོས་ལ། དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་པ་དང་ཐེག་དམན་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་བསྐྱབ་དགོས་
ཞིང་། ཐེག་ཆེན་པ་ལའང་སྤྲགས་དང་པར་སྤྱན་ཐེག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་དགོས་པས། ཞི་གནས་འདི་ནི་རྣལ་
འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་གཞིར་ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །སྤྲགས་
ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པའམ་
ཕྱག་མཆོན་རྣམ་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲོང་བ་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་པའི་བྱད་པར་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འགའ་ཞིག་གི་བྱད་པར་མ་
གཏོགས་པ་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྤྱོན་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྤྲོང་དགོས་པ་དང་།
དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ཚུལ་དང་།
དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་འཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་ཞིན་སྤངས་སྤྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཉིང་ངེ་འཇིན་འདི་ནི་ཞིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
ཉིང་ངེ་འཇིན་ཐམས་ཅད་ཞི་སྤྲག་གི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཏུ་འདུ་བར་གསུངས་པས་

ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མཁས་པར་འདོད་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།
 དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་
 པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། གཙུ་བོའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་
 པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཅམ་ཞིག་སྤོང་
 བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྤྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་སྤྱན་མོང་བ་དང་། ནང་
 པའི་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྱན་མོང་བའི་ལྷག་མཐོང་ཞིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
 ས་བོན་གཏན་ནས་སྤོང་བའི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་
 ལྷག་མཐོང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་
 པ་ལས། སྤྱི་མ་ནི་སྤྱན་སྤྱུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི་མེད་མི་རུང་
 མིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། རྣམ་གྲོལ་དོན་
 དུ་གཉེར་བས་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྷག་མཐོང་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཞི་གནས་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཐོབ་ན་དེ་ཡན་ཆད་
 ཀྱི་བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་
 བའི་ཐར་པ་འཐོབ་པར་རྒྱས་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་
 མ་བསྐྱོམས་ན་སྤྱར་བ་ཤད་པའི་ཞི་གནས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
 ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྤིད་རྩེའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་

བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་གྱི་ལན་མི་སྟོན་
པར་བསྟོད་པ་ལས། བྲོད་གྱི་ཆོས་ལ་མི་སྟོགས་པའི། །སྒྲེ་བོ་གཉི་ལྷག་གིས་
སྟོངས་པ། །སྲིད་ཅེ་འི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྐྱུག་བསྐྱལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་
པ་བསྐྱབ། །བྲོད་གྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འགོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་
ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་གྱི་མིག་རས་བཅའ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་བསྐྱོག་པར་
བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཐམས་ཅད་
གྱི་འཕགས་པའི་ལམ་འཐོབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་
ནི། སྒར་བཤའ་པའི་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་
བསྐྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སྒར་བཤའ་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པས་
དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

སྒར་བཤའ་པའི་ཞི་གནས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་རྒྱུད་ལ་སྟོན་དུ་མ་ཐོབ་ན་
ངེ་ལྟ་བུའམ་ངེ་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་དངོས་ནི་
སྒྲེ་མི་སྲིད་པར་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་ཀྱང་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངེ་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ལྷག་མཐོང་དང་དེས་བསྐྱབས་པའི་ཞི་གནས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། །ཞི་གནས་
ཅིག་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྒྲེ་བའི་མཆོམས་ནི་བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྒྲེ་
བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྐྱུན་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་ཅིག་བསྐྱེད་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་

བརྟེན་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་སྲིད་ཅེའི་བར་དུ་
ལམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཐར་པའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལྟ་བུ་བསྐྱོད་དགོས་
པ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་
གང་གིས་ཀྱང་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་
ནས་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ།

གསུམ་པ།

བྱད་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྐྱོད་པའི་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་འཐོབ་
དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་
སྟོན་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྐྱོམས་པས་ནི་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་
སྤར་བ་འད་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡིས་དེ་
ནི་སྤྱེལ་བྱས་ནས། །འཕེལ་བ་རིང་དུ་འགོ་བ་ཡིས། །དངོས་གཞིའི་གནས་
པ་དེས་འཐོབ་པོ། །ཞེས་སྤར་བ་འད་པའི་སེམས་དགུ་པ་ཞིན་སྦྱངས་དང་
བཅས་པ་ཐོབ་པ་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྤྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞི་
བསྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སེམས་དགུ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ལ།

ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བར་འདོད་པས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་
རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་
པར་གསུངས་པས། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་བསྐྱོམ་པས་སྒྲོན་དུ་ཡིད་
བྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པ་
ནི་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ངེ་སྤྱིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་
མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་སྦྱོང་བར་འདོད་པའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་བརྩམས་ཤིང་། ལེན་པ་ལ་གོམས་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བཞི་པའི་འགོར་ཡང་
ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་
བྲལ་གྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པས་སོ། །སྤར་བ་ཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་
སྒྲོན་དུ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལྷག་མཐོང་བསྐྱབས་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་འདི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་གསལ་བར་མ་བྱུང་
བས། སྒྲོན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་གོང་འོག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པའི་གོང་མ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྒྲོན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་འདི་གསལ་བར་མ་ཐོན་སྤང་ངོ་།

དེས་ན་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་འདི་ལེགས་པར་མ་ངེས་ན། བསམ་

གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་དམའ་ཤོས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉེས་བསྒྲུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་དུག་བཤད་པའི་ཐོག་མ་མཆན་ཉིད་
 སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་པས། ཉེས་བསྒྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཐོག་མར་
 སྐྱེ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིན་ལོ་སྐྱུ་དུ་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ལྟར་བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པར་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེས་བསྒྲུགས་སྐྱེ་ས་མེད་ལ། ཉེས་བསྒྲུགས་དེ་མ་ཐོབ་
 ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་།

མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དབྱེད་སྒྲོམ་ཡིན་པས། དེ་བསྒྲོམས་པས་ཞི་
 གནས་སྐྱར་མ་ཐོབ་པ་གསལ་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱར་སའི་
 དངོས་གཞིའི་ལུང་དངས་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དངས་མེད་
 ལ། ཤིན་ཏུ་དངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་
 བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་བསྒྲུགས་དང་པོ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་
 འཐོབ་པོ། །དེས་ན་ཉེས་བསྒྲུགས་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་དུག་གི་ཐོག་མ་ནི་
 ཉེས་བསྒྲུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པའི་འགོ་ཡིན་གྱི། ཉེས་
 བསྒྲུགས་དང་པོ་ཅམ་གྱི་ཐོག་མ་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་ཉེས་བསྒྲུགས་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་འགོ་དགོས་པས་སོ། །ཉེས་བསྒྲུགས་དང་པོས་བསྐྱུས་
 པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་ཐོབ་གོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་འདོད་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་བཤད་པ་དང་བསྐྱུན་ན་
 ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཞོག་ཞི་གནས་འཐོབ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྒྲུང་རོ། །

ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་
ནི། སྒར་བཤའ་དང་པའི་ཞི་གནས་གསལ་བ་དང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་
པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་
གཉིས་གང་ཡང་མ་བསྒྲུབས་ན། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
བ་ཡང་རེ་ཞིག་ལ་འགོག་པར་མི་རུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་འཐོབ་པར་འདོད་ན་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྒར་ཞི་གནས་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
ན་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་འགོ་གཞོན་པར་བཤའ་བ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་
ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། སྒར་གྱི་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ཞི་གནས་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀའི་
སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་ཉེར་བསྒྲུགས་དང་པོས་བསྡུས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྲལ་བསྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་དེ་ལ་ཡང་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ལམ་ཕྱི་མའི་སྒྲོན་ནས་ཆགས་
བྲལ་བསྐྱབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྟེན་ནི། བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་དང་། ཆོས་འདི་བ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་
ལྡན་པ་གཉིས་ཀས་བསྒྲུབ་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ལམ་རི་འབྲུ་ཞིག་བསྒྲུབས་པས་
ཉོན་མོངས་སྒྲོང་བ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བཙོན་བའི་ནལ་འབྱོར་བ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་
 བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་འཐོབ་པོ། །བདུན་
 པོ་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་པ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོ། །དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་འདོད་
 བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་
 ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ། སྤྲུལ་ཐུག་ནི་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན་པོ། །

གལ་ཏེ་འདིར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྐྱོམས་ནས་ཉོན་མོངས་སྦྱང་
 བར་མི་བྱེད་ན། རི་འབྲ་བ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེའི་དོན་བསྐྱོམས་ཏེ་ཉོན་
 མོངས་སྦྱང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལམ་འདིས་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 མངོན་གྱུར་པ་གཞན་ཡང་སྦྱང་མོད་གྲང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
 བར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་གཙོ་བོར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྒོ་
 རྣམས་སྦྱང་བ་ཡིན་པོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་འདིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
 ལྡེ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་འདོད་ཡོན་ལ་སྒོ་དུ་
 མ་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དེ་ཡི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་
 སྒོ་གཞི་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་འདོད་པ་ལས་ཆགས་
 པ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་འདོད་པའི་སྦྱོན་དང་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སོ་སོར་རིག་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་

རིག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོན་དུ་ཞི་གནས་བྱུང་བ་མེད་ན་སྒྲོན་
ཡོན་དེ་གཉིས་དཔྱེད་པ་ལ་ངེ་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་
མི་རུས་ལ། ཡང་ཞི་གནས་བྱུང་ཀྱང་སོ་སོར་རིག་པས་དཔྱེད་པ་མ་བྱས་ན་
དེ་ལ་ངེ་ཅམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་མི་རུས་པས། ཞི་ལྷག་གཉིས་
ཀ་བསྐྱོམས་པའི་སྒྲོན་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་གོང་འོག་གི་སྒྲོན་ཡོན་སོ་
སོར་འབྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ནི་ངེས་འགའ་ཐོས་པ་དང་ངེས་
འགའ་བསམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་
པས་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞི་
རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དོ།
།འདིར་ཉོན་ས་ལས། མཆན་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡིད་བྱེད་དུག་པའི་སྐབས་
སུ་ཡང་ཞི་ལྷག་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ལ། ཡིད་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་
ལ་སོགས་པའི་གཞི་དུག་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དེ། སྐབས་གཞན་དུ་
ལྷག་མཐོང་དུ་ལན་མང་པོར་གསུངས་པས་འདི་དག་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་
བསྐྱོམ་པ་མིན་ཡང་ལྷག་མཐོང་དུ་མི་འགལ་ལོ།

ངེས་ན་ཡིད་བྱེད་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
བསྐྱོམས་ནས། ཉོན་མོངས་སྒྲོང་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ཞི་རགས་
སོ་སོར་བྱེ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་

བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ལ། ཡང་དབྱུང་བའི་མཐར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་བའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་བའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་
 བ་དང་དང་པོ་ནི་སྤྱན་འབྱེན་བའི་གཉེན་པོ་འོ། །དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་རེ་མོས་
 སྤྱ་བསྐྱོམ་བ་གོམས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་གཉེན་
 པོ་སྐྱེས་བ་ན་རབ་ཏུ་དབེན་བའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ཞི་ལྷག་སྐྱེལ་
 མར་བསྐྱོམས་བས་ཉོན་མོངས་འབྱིང་སྤྱོད་བར་རུས་བ་ན་དགའ་བ་སྤྱད་བའི་
 ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་གོགས་བྱེད་བའི་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་བ་དང་དེ་ལས་ལངས་བའི་སྐབས་སུ་མི་རྒྱ་
 བར་མཐོང་བ་ན། ད་ནི་ཁོ་བོས་ཉོན་མོངས་སྤངས་སོ་སྙམ་དུ་ཉོག་པ་ཅིང་པོ་
 མི་བྱེད་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། ཅི་བདག་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཆགས་བ་
 དང་མ་བུལ་བཞིན་དུ་མི་རྒྱ་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཆགས་བ་དང་བུལ་ནས་མི་
 རྒྱ་བ་ཡིན་སྙམ་ནས་དེ་སད་པའི་བྱིར་དུ་ཆགས་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱུག་པ་ཞིག་
 ལ་དམིགས་བ་ན་ཆགས་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས། དེ་སྤང་བའི་བྱིར་དུ་བསྐྱོམ་
 བ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །འདིས་ནི་མ་སྤངས་བ་
 ལ་སྤངས་སོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྤོང་དོ། །དེ་ནས་ཡང་སྤར་ལྟར་ཞི་རགས་ཀྱི་
 དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་དང་དབྱུང་བའི་མཐར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་གཉིས་
 ཀ་བྱས་ཤིང་བསྐྱོམས་བས། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་གཉེན་པོར་
 སྐྱེས་བ་ན་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་བྱེད་
 གསུམ་བ་དང་བཞི་བ་དང་རྒྱག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་འོ། །དེ་

ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་དུ་སྤངས་པ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་རེ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་བྱེད་དེ། ས་ཐོན་
གཏན་བཅོམ་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཚུལ་འདིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ལ། སྤིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་ནི་མངོན་གྱུར་ཀྱང་འགོག་མི་
རུས་པས་འཁོར་བ་ལས་བཀྲལ་བར་མི་རུས་སོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ཡང་འཐོབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་དག་ནི་ཆོག་
མངས་པས་འཇིགས་པས་མ་བྲིས་ཏེ། རྒྱས་པར་ཉན་ས་ན་བཞུགས་པས་
དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།

བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་ཚུལ་འདི་རྣམས་ད་
ལྟ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་གོལ་སར་འབྲིང་ས་མེད་མེད་ཀྱང་། འདི་རྣམས་
ལ་ཆོག་སྤྱི་ཙམ་དུ་མ་སོང་བའི་གོ་བ་སྐྱེས་ན་ཉིང་དེ་འཇིན་གཞན་གྱི་གོལ་
ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པར་སྤང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་བཞི་
དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ནི་ཕྱི་
རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་བྱུང་པར་ཅན་
ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་མི་གོལ་བར་མ་ཟད་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བས། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཅའ་བར་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་
མ་ཤེས་ནའང་། སྤར་བ་འད་པའི་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

དེའི་བསྐྱབ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནས་སེམས་འཛོག་ཚུལ་དགྲ་གསུངས་པ་དབུ་མའི་སྒྲིམ་རིམ་དུ་
 བཀོད་པ་སྒྲར་བྲངས་པ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་མདོ་སྒྲིམ་ཏུ་བཟུལ་བ་
 དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྲངས་དང་མདོན་པ་གོང་མ་དང་གཏན་
 ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་བར་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱབ་པ་ལས་ཞི་ལྷག་
 གཉིས་ཉན་ས་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ལྟར། ཉན་ས་ན་རྒྱས་པར་བཟུལ་
 བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དབུ་མའི་སྒྲིམ་རིམ་དང་། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ཏུ་
 གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་
 ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་ཚུལ་དང་བཅས་པས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་ལུགས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྤོང་པོ་རྣམས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་རང་བཟོ་དང་བྲལ་བར་
 བསྟན་པ་ཅམ་རེ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་རྣམས་བསམ་གཏན་
 བ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་མིང་ཅམ་ཡང་མི་འདུག་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་སྒྲིན་གཞུང་ཆེ་བ་
 ལ་སྐྱངས་པའི་དུས་སུ་ཆོག་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལེགས་པར་མ་གོ་བས།
 བྱིས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ཆེ་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཅིས་མེད་དུ་དོར་ཏེ་
 བསྐྱངས་པས། གོ་བ་ལེགས་པར་དམིགས་མ་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ། ཞི་གནས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་བྱང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རེ་ཐོབ་པ་ན། སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་དུ་འཛིན་པར་སྒྲུང་ལ། བྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་
 སེམས་དགྲ་པ་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་ན། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཆན་
 ཉིད་ཆང་བ་བྱང་བར་འདོད་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་འདྲེས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་

ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འདོད་པ་མང་ངོ། །སྒྲར་བཤམ་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་
ལེགས་པར་རྟེན་ན་ནི། དམིགས་མེད་དང་མཆོན་མེད་དང་ངེས་དོན་བསྐྱོམ་
པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྟན་སྟན་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འབྲུལ་བར། ཉིང་
ངེ་འཇིན་དེའི་དོན་གང་དུ་སོང་ཤེས་ནས་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་དང་མ་གོ་ལ་ས་
ཤེས་པར་འགྱུར་བས། གཞུང་ཆོད་ལྡན་དེ་དག་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་ངེ་
འཇིན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་རིམ་བཞག་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།

འདིར་སྒྲས་བཞག

མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཆེན་མོ་ལས། །ལེགས་གསུངས་
ཉིང་འཇིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་བཞག་ནི། །རྫོང་བྱེད་བརྒྱུང་བས་སྒྲོ་གྲོས་ཚུང་རྣམས་
གྱིས། །རི་བཞིན་མ་རྟོགས་རང་གི་སྒྲོ་ཡི་སྒྲོན། །གཞན་ལ་བསྐྱོས་པས་གཞུང་
བཟང་དེ་དག་ལ། །མི་རྟོག་སྒྲོང་བའི་གདམས་པ་མེད་སྟམ་ནས། །ཡོད་པའི་
གཞུང་དུ་མ་བཅུ་མེད་པའི་སར། །འབད་པ་དུ་མས་ཆོལ་ཞིང་རྟེན་པར་
སེམས། །དེ་འདྲས་སྤྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཡི། །ཉིང་འཇིན་རྣམས་ཀྱང་སྤྱེད་
པར་མི་འགྱུར་ན། །ཐེག་པ་མཆོག་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་། །རྫོ་རྗེའི་ཐེག་
དང་པ་རོལ་སྤྱིན་པ་ཡི། །ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་བྱད་པར་གང་ཡིན་པ། །རི་བཞིན་
སྤྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་གཞུང་ལུགས་ཆེན་
མོ་ཡི། །ཉིང་འཇིན་སྒྲོང་ཚུལ་གོ་སྒྲུབ་འགྲོ་བཞག་སྤྱི་བཤམ། །གཞུང་ལུགས་ཆེ་

ལ་ལོ་མང་སྐྱུངས་པ་ཡི། །གྲོགས་དག་རང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །དོར་ནས་
གཞན་གྱི་མཆིང་བུ་མ་ལེན་པར། །རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་མཁྱེན་པར་
མཛོད། །བྱེད་གྱིས་སྐྱུངས་པའི་གཞུང་ལས་གདམས་པའི་དོན། །ལོགས་སུ་
མེད་པ་གཟིགས་ནས་སྐྱབ་དབང་གིས། །མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ན་བདེ་འོ་
ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཡི་དོན་ལའང་དཔྱོད་པར་རིགས། །ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་
འཛོག་པའི་ཞི་གནས་ལམ། །དང་པོར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་བྱབ་པའི་ཆད།
ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་གོ་བ་མ་རྟོག་ཀྱང་། །སྦྱིང་རུས་ཅམ་ལ་རེ་བའི་
བསམ་གཏན་པ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ད་དུང་མཁས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་སྦྱོང་
ཚུལ་རི་བཞིན་ཤེས་པར་མཛོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་པ་ལ། །རེ་
ཞིག་ངལ་བསོ་བྱས་ན་གཞོད་པ་ཆུང་། །དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི།
གཞུང་གིས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ། །བཤད་པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡི། །
བསྐྱན་པ་རིང་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །

སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་
པ་ལ་སྦྱོབ་པས། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་
པ་ལྟར་བཞག་པས་གར་བཞག་ཏུ་སྒྲོད་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱེད་བ་
དང་བྲལ་བའི་གསལ་བ་དང་། བན་ཡོན་གྱི་བྱད་པར་དགའ་བདེ་དང་བཅས་
པའི་ཞི་གནས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་
བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ཙམ་ནི་ཟུ་སྟེགས་དང་ཡང་
ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མི་སྤོང་བས་སྤིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་དམིགས་
པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་
སྟེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་སྤང་བ་བྱུང་བས་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པའི་ས་བོན་ཤིན་ཏུ་
སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཟུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་བཞིན་དུ་ཉིང་
ངེ་འཇིན་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྡེ་ལས་ངེ་
སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་དག་ནི་ཉིང་འཇིན་སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱང་། །དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་
ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འབྱུག་སྟེ། །ལྷག་སྒྲོད་
ཀྱིས་ནི་ཉིང་འཇིན་འདིར་བསྐྱོམས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཉིང་འཇིན་སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་
མི་རྟོག་པ་དང་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
ནོ། །དེ་བསྐྱོམས་ཀྱང་བདག་འཇིན་སྤོང་མི་རུས་པ་ནི། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་

ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད། །ཅེས་པའོ། །བདག་འཇིན་མ་སྤངས་པས་ད་གཤོད་ཡང་
ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱེར་ཡང་རབ་ཏུ་འབྱུག། །ཅེས་
པའོ།

འོན་ཇི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་སྟམ་ན། ལུང་དེའི་མཆུག་
དེ་མ་ཐག་ཉིད་དུ་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་
རྟོག་། ཅེས་སོགས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་
བདག་མེད་ཀྱི་དོན་གོ་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དང་། སོ་སོར་དེ་བརྟགས་
གལ་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ནི། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྟོག་ནས་ལྟ་བ་དེ་སྐྱོང་ཞིང་
བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་ནི་ཟུང་ན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱའི་རྒྱ། །ཞེས་ཟུང་ན་ལས་
འདས་པའམ་ཐར་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་དེ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའོ། །འོན་དེ་
བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལྟར། དེ་མེད་པར་གཞན་ཞིག་བསྐྱོམས་པས་
ཀྱང་ཐར་པ་འཐོབ་བམ་སྟམ་ན། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །
ཞེས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་དེ་མེད་ན་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་ཉོན་
མོངས་ཞི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་སྤྱིད་པའི་
རྩ་བ་གཙོད་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་འདི་དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་
དུའང་། ཏུ་ཤང་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བྲངས་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟོག་དགོས་ཏེ།
ཟུ་སྟེགས་ཀྱི་བྲང་སྐྱོང་རྣམས་ལའང་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མེད་པས་
འཁོར་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཀྲལ་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤར་

བྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་གསུང་རབ་ནས་བཤད་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པར་ཉིང་དེ་འཇིན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་
དེ་ལ་བྱབ་མོའི་དོན་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་དུ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱས་པས་འཁོར་
བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང་། ངས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་ཀྱ་
ཞི་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་སྟོན་པ་རང་གིས་
རང་གི་དགོངས་པ་སྒྲངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་དེ། གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་
གཞན་ལས་བདག་མེད་འཆད་པ་ཐོས་པའོ། །དེས་ན་ཕྱི་ནས་བཤེས་གཉན་
དམ་པ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ཉན་པའི་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པར་ནང་ནས་
སྒྲུའོ་སྦྱམ་དུ་འཇིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པར་གདོན་མི་བཟོ།

སྒྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ལ་ལས་དངོས་སུ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྟོན། དངོས་སུ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དེ་ལ་གཞོལ་ཞིང་
འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་སྤང་བ་མ་བྱུང་བར་དུ་སྤོངས་པའི་
ཐུན་པ་མི་ལྡོག་ཅིང་། བྱང་ན་ལྡོག་པས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཅམ་
གྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ལ་སྤོངས་པའི་ཐུན་པའང་མི་ལྡོག་གོ་
།དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་བཙུལ་བར་
བྱའོ་སྦྱམ་དུ་ཤེས་རབ་གདོན་མི་བྱ་བར་བཙུལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་
བར་པ་ལས། དེ་ནས་ཞི་གནས་བྱུང་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ་འདི་
སྦྱམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་ལེགས་

པར་གསུངས་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་དུའམ་བརྒྱད་པས་དེ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་སྒྲུབ་བ་བྱུང་
 བས་ཐུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲིབ་པའི་ཐུན་
 བའང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི། ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་
 ན་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཤེས་རབ་
 ཁོ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གིས་
 ཞི་གནས་ལ་གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་བཙུགས་པར་བྱའོ། །
 ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཆོག་པར་འཇིན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
 བ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་
 གྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་པར་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 ནས་ཤེས་སྤྱོད་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་
 པར་མི་རྒྱས་པས་བསམ་གཏན་ཙམ་ལ་ཤེས་སྤྱོད་དུ་མ་འབྱུངས་པར་བྱས་ནས་
 ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། བཙུགས་ལྡན་འདས། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་པ་རོལ་ཏུ་
 སྤྱོད་པ་གང་གིས་འཇིན་པ་ལགས། སྤྱོད་རས་གཟེགས་དབང་ཕྱག། ཤེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པས་འཇིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱར་
 བྱངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་
 རབ་མི་གནས་ན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་རི་

ལྷར་བྱས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་ང་མི་སྤྲོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྷར་ན་གཉིས་པ།
ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།

ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྟན་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱོམས་པས་ལྷག་མཐོང་བྱུང་བའི་
ཆོད་དོ། །
དང་པོ།

ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྟན་པ་ནི།

གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐུན་པའི་མཁས་པ་བསྟན་
ནས་ངེས་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་མཉན་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱུའི་
ཚོགས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པའི་
ལྷ་བ་མེད་ན་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་ལྷ་བ་འང་བྱུང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་ཞིག་
གིས་བཙལ་དགོས་པས་བྱུང་ངེས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཤེས་ནས་ངེས་དོན་ཀྱི་གསུང་
རབ་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་ལ། འདི་ཡང་ཆོད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་
སྒོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཙུགས་ལ་མ་

བརྟེན་ན་དཔུས་ལོང་ལོང་བྲིད་མེད་པར་ཉམ་ང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
འདྲ་བས་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །རི་འདྲ་བ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུང་མ་ལྟན་
འདས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བའི་ཟབ་མོའི་དོན་འགྲེལ་བར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ལུང་
བསྟན་པའི་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཅེས་ས་གསུམ་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་
ཡིན་པས། དེའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བཙུང་བར་
བྱའོ།

འདི་ལ་གསུམ།

བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ངེས་གཟུང་བ་དང་།

སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱང་བ་དང་། སྤྱིང་བ་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ།
གསུང་རབ་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་ཆོགས་
པ་ཡིན་པས་ན། རི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་བཙུང་བར་བྱ་
སྟམ་ན། ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །འོ་ན་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ངེས་དོན་དང་རི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱང་དོན་
ཡིན་སྟམ་ན། འདི་ནི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོན་པ་བཞག་སྟེ། དོན་དམ་པ་སྟོན་པ་ནི་

ངེས་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་ནི་བྱང་བའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཏུ་བཟུང་
ངོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་
སྡེ་ནི་གང་། བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀུན་
རྫོབ་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་
དོན་དམ་པ་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་
གང་དག་ཆིག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་
བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཟབ་མོ་བསྟན་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་བསྟན་པ་
དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ།།

འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བསྟན་པས་བྱང་དོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་ལུགས་
དེ་རིམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བསྟན་པས་ངེས་དོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་
དམ་སྟོན་ལུགས་ཀྱང་རིམ་ལྟར་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ལ། འདི་ཡང་མདོ་དེ་
ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་
དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བུ་དང་གང་ཟག་དང་ཤེད་
ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཤེད་བུ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆོར་བ་པོ་སྐྱད་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་
བཤའ་པར་བྱ་བ་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་
བྱང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་
དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་
མ་སྐྱེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྟོག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་

དང་བདག་པོ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བདག་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་
 བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
 པ་དང་དོན་དུ་གསུངས་པས། བདག་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་དོན་
 དམ་དང་། སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཉིང་དེ་འཇིན་
 གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལྟར། དེས་
 དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཞེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བྱ་
 བསྟན། །ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་དང་བའི་དོན་དུ་ཞེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱ་
 མ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་དོན་དམ་པ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ལ། བསྐྱོག་པ་ནི་དང་བའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
 བྱའོ། །འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡི་ཞེས་སྒྲུང་
 བའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའང་འཕགས་པ་སྒྲོ་བྱོས་མི་ཟད་པས་
 བསྟན་པ་ལས་ངེས་པའི་དོན་ཅོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 ནི་ངེས་པའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པར་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲོས་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པ་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་གཉིས་ལ་བྱང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་
ཞེས་བྱ་སྟུང་ན། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་རུས་པས་ན། ངེས་པའི་
དོན་ནམ་དོན་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་
གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། དེ་པན་ཆད་དུ་བྱང་དུ་མེད་པ་
དང་དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བྱང་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་
ཆད་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། ངེས་པའི་
དོན་ཡང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གཞན་
གྱིས་གང་དུའང་བྱང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་
པའི་ཤུགས་གྱིས་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཤེས་པར་རུས་ཏེ། འདིའི་དོན་ངི་ལྟར་
བསྟན་པ་ལྟར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་པ་བཤད་ནས་དོན་གཞན་ལ་
བྱང་དགོས་པའམ། སྐྱ་ངེ་བཞེན་པར་བཟུང་བས་ཆོག་གྱུང་དེ་ཅུམ་ཞིག་ནི་
མཐར་ཐུག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ད་དུང་དེའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་བཅུ་ལ་དགོས་པས་ན་བྱང་བའི་དོན་ནམ་དོན་བྱང་དགོས་པའོ། །ངེས་
དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སྐྱ་ངེ་བཞེན་པ་ཡིན་པས་མདོ་སྡེ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་སོགས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་ཡེ་མེད་དུ་བཟུང་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱ་ངེ་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་བྱང་དོན་
དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བའང་འཐད་པར་མི་སྤང་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་
པས་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བྱེད་པར་སྐྱར་བའི་ངེས་དོན་གྱི་

མདོ་སྡེ་དུ་མ་སྒྲུབ་ལ། བྱད་པར་སྒྱུར་བ་གཅིག་བྱུང་ན། མ་བྱུང་བའི་སྐབས་
སྤྱ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་སྒྱུར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ངེས་དོན་མིན་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཁེགས་པས་བྱད་པར་ཆོག་ཀྱང་ཁེགས་དགོས་པས་དེ་
ལྟར་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཞག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་མདོ་འམ་བསྟན་བཅས་དེའི་སྐྱེའི་ལུགས་གོང་འོག་དུ་སྟོས་པ་མི་
སྟོར་བར་ཆོག་ཅུང་ཟད་དེའི་ངོ་གདོང་གི་བསྟན་ཆོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་
དུ་མི་རུང་བས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཡིན་པ་མི་འཇིག་ལ། ཆོག་དེའི་
བསྟན་ཆོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བས་ཀྱང་བྱང་དོན་མ་ཡིན་པར་
མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་
སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་
རབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་
རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་སྟུང་ན། འདི་ལ་འཕགས་པ་ལྟ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སངས་
རྒྱལ་བསྐྱུངས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་ཆེ་བ་གྲགས་པ་དང་ཞི་བ་འཆོ་
ལ་སོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་དང་འབྲ་

བར་ཆོད་མར་མཛོད་པས། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
ཁུངས་ཡིན་པས་སྒྲ་རབས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ལ་གཞུང་བྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་
ཞེས་དང་། གཞན་རྣམས་ལ་སྟོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་
དོ། །དེ་ལ་སྒྲ་རབས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་སྙད་འཛིན་
ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རོལ་
ཡོད་པར་འདོད་པ་མདོ་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རོལ་མེད་
པར་འདོད་པ་རྣམས་འབྱོར་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་པ་འོ། །དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་མིང་བཏགས་པའང་གཉིས་ཏེ། སྒྲུང་སྒྲོང་གཉིས་ཆོགས་དོན་དམ་བདེན་
པར་འདོད་པ་སྒྲུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་སྒྲུང་བ་ལ་སྒྲོས་པ་རྣམས་པར་བཅད་པ་
ཅ་མ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྒྲུ་བའོ། །དེ་གཉིས་
ཀྱི་སྒྲུ་མ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་
འདོད་ལ། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྒྱ་གར་བའི་སྒྲོབ་
དཔོན་ཁ་ཅིག་གྲུང་འདོད་དོ།

སྒྲིར་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་འགའ་རེ་དེ་
ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་གྲུང་། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་རི་ལྟར་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་ཡི།
ཕ་མོ་རྣམས་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་བྱས། གཞན་ཡང་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ནི་སྒྲོངས་པ་དོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་
གོ་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྒྲོ་ལྟན་ཤེས་རབ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ།

དེ་དག་གི་འདོད་པ་ནི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཅམ་
 དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པར་སྒྲུབ་ལ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནི་དོན་
 དམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་པས་དོན་དམ་ཞེས་བཏགས་པར་དབུ་མ་རྒྱན་
 དང་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་
 རྣམས་ཀྱང་རིགས་པས་སྒྲོས་པ་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཅམ་ནི་དོན་དམ་བདེན་
 པར་མི་བཞེད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ན་
 རེ། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་མཛད་
 པ་ལས་སྤྱིར་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་མཛད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་
 སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཀྱི་ལུགས་སུན་
 རྒྱུར་སྟེ། ཐ་སྙད་ཏུ་སྤྱིར་དོན་ཡོད་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ནས་
 སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་ལ་བཞེན་ནས་ཐ་སྙད་
 ཏུ་སྤྱི་རོལ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་
 དབུ་མའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་མཛད་པས་དབུ་མ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་
 ཞིང་། སྤྱི་མ་ལ་མདོ་སྡེ་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་དང་སྤྱི་མ་ལ་རྣམ་འབྱོར་
 སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་བཏགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་བྱུང་བའི་རིམ་པ་དེ་
 ལྟར་ཏུ་མདོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་སྤྱི་རོལ་
 ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་གཞན་དང་སྒྲོ་མི་བསྟན་པས་མདོ་སྡེ་
 སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱི་བ་དང་མཐུན་པར་
 འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱི་དར་གྱི་མཁས་པ་

རྣམས་དབྱ་མ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་
ནི་ཆོག་གསལ་དང་མཐུན་པས་རང་བཟོར་མི་བསམ་མོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་
བྱེ་རོལ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པའི་
ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཀྱི་སློན་ས་མིང་འདོགས་ནའང་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་
ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སློབ་དཔོན་དེ་དག་སུ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆོལ་སྟམ་ན། རོ་བོ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་
གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་གཙུག་པོར་མཛད་པར་སྤང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
གདམས་ངག་འདིའི་ལྷ་མ་གོང་མ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལུགས་དེ་ལ་གཙུག་
པོར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ནི། ཅུ་ཤེད་འགྲེལ་
བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་འཕགས་
པའི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཀྲལ་བར་གཟིགས་ནས། ལུགས་
དེ་གཞིར་འཛོག་ཅིང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་འང་ལེགས་བཤད་
མང་པོ་ཞིག་སྤངས་ལ་ཅུང་ཟད་མི་འཐད་པར་སྤང་བ་རྣམས་སུན་ཕྱུང་ནས།
འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་ཆེས་ལུལ་
དུ་བྱུང་བར་མཐོང་བས་ན། འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་
དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་
གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ།

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་
པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་ངན་ལས་
འདས་པ་ནི་གང་ཡིན། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་
པའང་རིམ་འདྲ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་སྟེ། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་སྒྲ་
ཆོག་ས་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་ཐབས་ཅད་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉི་བར་ཞི་བས། བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་
པ་རྣམས་པ་ཐབས་ཅད་དུ་བྱད་པ་ནི་འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲུལོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་ལྷན་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོར་འཁོར་
བའི་ཉེས་སྒྲིལ་བསམས་ནས་ཡིད་སྲུན་ཏེ། དེ་ལ་འདོར་འདོད་སྒྲེས་པ་ཞིག་
དགོས། དེ་ནས་དེ་རྒྱུ་མ་ལོག་ན་མི་སྒྲིག་པར་མཐོང་ནས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་
གང་ཡིན་སྟེ། རྩ་བ་ཅད་བཅད་ནས། འཇིག་ལྷ་འཕམ་མ་རིག་པ་འཁོར་
བའི་རྩ་བར་འགོ་ལྷགས་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འདྲོངས་ནས། དེ་སྟོང་
བར་འདོད་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྒྲེས་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ནས་འཇིག་ལྷ་
སྒྲིག་པ་དེ་ངེས་བཟུང་བའི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲེ་བ་ལ་རག་

ལས་པར་མཐོང་ནས་བདག་དེ་དགག་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། བདག་དེ་ཡོད་
པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ངེས་པ་རྟོག་པ་ཞིག་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན་མེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་
ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པའི་
སྐྱབ་རྟོག་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོབ་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་ལས་
དང་ལུས་རྣམས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཏེ། འདི་དག་ཐམས་
ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ངི་ཟའི་བྱོང་བྱེར་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྤང་བ་ཡིན་ན། ཡང་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
འཇུག་པའང་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ནང་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་
མ་དམིགས་པས་ནང་དང་ཕྱི་ལ་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་དང་བདག་གིར་འཇིན་པ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་འདི་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
འཇུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཆོགས་ལ། །ལྟ་ལས་
བྱུང་བར་སློ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་
ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ན་རྣལ་
འབྱོར་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱོན་མ་
ལུས་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི། འཁོར་བ་འདི་ཅིའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞེས་

དེ་ལྟར་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ན་འཁོར་བ་འཇིག་
 ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་། བདག་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་
 ལྟ་བ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་མཐོང་ལ། བདག་མ་དམིགས་པས་འཇིག་
 ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤོང་ཞིང་དེ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱོན་མ་ལུས་
 པ་ལྟོག་པར་མཐོང་བས། གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་བདག་ཅེས་
 བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ཆེས་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་པས་འཇུག་པའི་ཆེ་
 ཉི་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་
 ལ་པབ་ནས་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཙུན་བརྒྱད་པའི་དོན་ཡིན་
 པར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་
 དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་རབ་བྱེད་བཙུན་བརྒྱད་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་
 འཆད་པ་ཡིན་ལོ། །

གལ་ཏེ་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་
 པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པ་ཟད་པ་ཅུ་མ་ནི་ཐོབ་
 བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཤིང་། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ཅུ་མ་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པབ་པ་
 མེད་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་དུ་མི་རིགས་སོ་སྣམ་ན། སྦྱོན་

མེད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་ར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་ལ་
གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་སྤར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཏན་སྤངས་པ་ནི་ཐེག་
དམན་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྤྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོས་པའི་མཆོན་མ་
ཐམས་ཅད་གཏན་མ་དམིགས་པས་སྤངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་། བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་
སྤང་པོ་རྣམས་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་
སྤྱིར་ཏེ། ཤིང་རྩ་ཆིག་ན་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་
འཆིག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆིག་གསལ་ལས། བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་
མ་རིག་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
གཞིར་གྱུར་པ་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་གང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་སྤང་བ་
འདི་ཅི་སྤང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པ་ཞིག་གསལ། འོན་ཏེ་སྤང་པོའི་མཆོན་ཉིད་
མེད་པ་ཞིག་ཅེས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དཔྱེད་པ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དམིགས་
པ་དེའི་སྤྱིར་དེ་རྣམས་ལ། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་
པར་ག་ལ་འགྱུར། །བདག་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་
བདག་གི་བའང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རི་ལྷར་ཤིང་རྩ་
ཆིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་ཆིག་པས་མ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་
འགྱུར་པ་དག་གིས་གང་གི་ཆེ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་སྤང་
པོའི་དངོས་པོ་བདག་གི་བའང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་བདག་གི་བ་ཕྱང་པོ་ལའང་
བདག་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །འཇུག་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ།
བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ།
རི་སྐད་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །རི་སྐད་རི་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་ཕྱང་
པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་
ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་
སྟོང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སོ་
སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་གཉིས་ཀྱང་སོ་
སོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་བཞིན་
ནོ། །གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེ། ཕྱང་
པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་རི་ལྟར་འཛིན་སྟུང་ན། རི་བ་དང་པོ་ཁས་
མི་ལེན་པས་རི་བ་འོག་མ་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུང་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་།
སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་སྟོན་མེད་དུ་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་

ཞེས་འདྲེན་རྒྱས་པས་ན། སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
གཙོད་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཆོ། སྤང་པོ་འང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་
བྱུང་བ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གི་ཞེས་
བྱ་ན། བདག་དེ་ཡང་མེད་དེ། དེ་མེད་ན་དེའི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངི་
ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མོ་
ག་ཤམ་གྱི་བྱ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ན་སྒྲོ་དེས་དེའི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་
སྟམ་དུ་མི་འཇོན་ཀྱང་དེའི་རྣ་བ་ཡོད་པར་འཇོན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་རྒྱས་
པ་ལྟར། བདག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པར་ངེས་ན་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་
ཡོད་པར་འཇོན་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་རང་སྟེ་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྦྲ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པར་མི་འདོད་པས། དེ་དག་
གིས་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མིག་དང་སྦྲ་གྱུ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་དེ་དག་
གིས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟོས་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་ན་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་ཡང་འགལ་
ལ། སྦྲ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། དག་མི་དགའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡང་རྒྱན་ལ་འཇོག་
ཅིང་། རྒྱན་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས།

མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
 མེད་པས་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་
 སྐབས་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་དེ་དག་མི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་
 བདེན་མེད་དུ་དབྱུ་མ་པས་སྦྱས་པ་ལ་གྲོལ་བའི་དོན་མེད་དོ། །དེས་ན་དངོས་
 པོར་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་མ་གྱུབ་
 དང་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་གྱུབ་མ་གྱུབ་རྣམས་
 ཆེས་མི་མཐུན་པས། དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་དབྱུ་མ་པས་
 གཞལ་ན་དོན་དམ་དུ་གྱུབ་པ་དང་། དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་
 འདོད་པ་རྣམས་དབྱུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འགལ་
 བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེ་རྣམས་སྤེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་གང་
 ཟག་བཏགས་ཡོད་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་གཉིས་མིང་
 འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་
 རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་
 ན་ཕུང་པོ་རྩེས་ཡོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བར་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་རྩེས་ཡོད་དུ་
 འཇིག་པར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པས་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ།

དེ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་གསུམ།

རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་
གང་གིས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ།

དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགག་བྱ་
ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་
ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ།

དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

དཔེར་ན། གང་ཟག་འདི་མི་འདུག་སྟུང་དུ་ངེས་པ་ལ་མེད་རྒྱུའི་གང་
ཟག་དེ་ཤེས་དགོས་པ་སྟར། བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པའི་
དོན་ངེས་པ་ལའང་མེད་རྒྱུའི་བདག་དང་རང་བཞིན་དེ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་
དགོས་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་ན་དེ་བཀག་པའང་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་
ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་དགག་བྱའི་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ནི་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དགག་
བྱ་མཐོར་བསྐྱབ་པའི་རྩ་བ་ནས་བཀག་ན་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁེགས་
པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་དགག་བྱའི་གནད་མཐར་གཏུགས་པའི་ཕྱ་བ་ནས་
མ་ཁེགས་པར་སྒྲུབ་མ་ལུས་ན་ཡོད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་། དངོས་པོར་མཐོན་
པར་ཞེན་པ་བསྐྱེད་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་རུས་སོ། །ཏ་ཅང་ཐལ་
ཆེས་ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཚོད་མ་བེན་པར་བཀག་ན་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཏེན་
འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་སྐྱུན་ལྷུང་བས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ངན་འགོར་འབྲིད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་བེན་པ་
གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་ངོས་མ་བེན་ན་ཡང་ན་རྟག་ལྷ་དང་ཡང་ན་ཆད་ལྷ་གཏོན་མི་
བ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ།

དགག་བྱ་ངོས་མ་བེན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཏ་ཅང་བྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ་དང་། དགག་བྱ་
ངོས་འཛིན་བྱབ་ཆུངས་པ་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཏ་ཅང་བྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་མི་འཐད་པར་བསྐྱུན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ད་

ལྷ་དབྱ་མའི་དོན་སྤྲ་བར་འདོད་པ་པལ་མོ་ཆེན་རེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་འབྲ་ཞིག་ཁས་
སྐྱངས་པ་ལའང་རིགས་པས་དབྱུང་བ་བྱས་ན་བརྟག་བཟོད་པ་རྩལ་ཅ་མ་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ལུ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
བཀག་པས་ན་དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་
གྲོལ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཟིགས་པས་ན་དེས་གཞལ་བ་ལྟར་ཡིན་
དགོས་པས་སྐྱེ་བ་སོགས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སོགས་འདོད་ན་དེ་ལ་དེ་
ཉིད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དམ་མི་བཟོད། བཟོད་ན་ནི་རིགས་
པས་དབྱུང་བཟོད་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་རོ། །དབྱུང་
མི་བཟོད་ན་ནི་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་ཡོད་པ་རི་ལྟར་འཐད། དེ་བཞིན་
དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཆད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་
ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་
པས་དེས་གྲུབ་པར་མི་འཐད་ལ། ཐ་སྙད་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་
གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐྱབ་
བྱེད་གྱི་ཆད་མར་མི་འཐད་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་
བ་སྤྱ་ཡང་ཆད་མ་མིན། །སྤྱེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཆད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་
དབང་པོ་འདི་དག་ཆད་ཡིན་ན། །འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་གྲ།

།ཞེས་དང་། འཇུག་པར་ཡང་། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཆད་མིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་རང་ཡང་མི་འདོད་
ཅིང་རིགས་པ་ཡང་མིན་པས་མི་འཐད་དོ།།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་དོན་དམ་པར་མི་འདོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
འདོད་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་སྐྱབས་སུ་རིགས་
པ་གང་ཞིག་གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་
དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པ་
བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
འགོག་པ་ལ་སྐྱབ་བཞིར་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་བཞི་གང་རུང་ལས་
སྐྱེ་ན་གཞན་གསུམ་མི་འདོད་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་
ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་
ཡང་སྒྱུར་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་
བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལའང་ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུ་འང་
མི་འདོད་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འདི་སྐད་དུ་རིགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་

འགོག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་ལུགས་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་དེ། བདེན་པ་གཉིས་
ཅར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་
ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་
བ་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྱིན་པ་བསལ་ནས་
འཆད་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་མི་འབྲང་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལུགས་དེས་དབུ་མའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་བཀག་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་
བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་མི་ཕྱིན་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ།

ལུགས་དེས་དབུ་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་བཀག་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

དབུ་མ་པའི་བྱད་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལུགས་དེས་དེ་རི་ལྟར་
བཀག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་རི་ལྟར་བཏབ་པའོ། །

དང་པོ།

དབུ་མ་པའི་བྱད་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི།
།དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་མཆོག་

གིས་འགྲོ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐྱོད་མ་པ་
 དང་གཟུགས་སྐྱོད་མ་པ་གཉིས་འཛོལ་བ་ནི། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་བཤུགས་
 བ་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་
 རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འདི་ལས་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 འདི་དང་འདི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་
 འཁྲོངས་པ་རྩིས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་
 བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟོག་
 པའི་རྩིས་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྒྲུབ་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀ་མེད་ན་
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཆ་ཆང་བ་ལ་སྦྱང་ཐག་པ་ནས་སྒྲོབ་
 པ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་སྐྱོད་གཉིས་འཛོལ་
 པའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་གནད་མི་འབྱུག་པ་གཞིའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་
 ལ་རག་ལས་པའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤུགས་པའི་
 བདེན་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྟོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དབྱུ་མ་པ་མ་གཏོགས་
 བ་གང་ཟག་གཞན་སྤྱིའི་ངོར་ཡང་འགལ་བ་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་མི་འགལ་
 བར་འཆད་མི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲ་ཞིང་མཛངས་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་
 དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དབྱུ་མ་པ་ཞེས་པ་དེས། བདེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པས་འགལ་བའི་རྩི་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་
 རྒྱལ་བའི་དགོངས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོག་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སྟོན་

པ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཞིན་ཏུ་གྲུས་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་པས་དངས་པའི་ངག་
ཆིག་རྣམ་པར་དག་པས། ཤེས་ལྷན་དག། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་
པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐད་
གསངས་མཐོན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲིགས་པར་མཛད་དོ།

རང་གི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྐྱ་བའི་མཁས་པ་རིག་གནས་དུ་མ་ལ་ཆེས་
ཞིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་དབྱུ་མ་པ་ལ་
ཚོད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ན། བཅིངས་གྲོལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་འཛིག་ས་མེད་སྙམ་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་
དག་ཀྱན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་པོ་རྣམས། །སྟོང་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་ན་སྐྱེ་འཛིག་དང་བདེན་བཞི་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། ཚོད་
སྒྲིག་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀྱན་ལ་ཡོད་མིན་
ན། །སྟོང་གི་ཆིག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་བསྒྲིག་པར་མི་རྒྱས་
སོ། །ཞེས་ཆིག་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་རང་བཞིན་
མེད་པ་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
དང་འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ནས་ཚོད་པ་བྱེད་དེ།
འདིས་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་

གོ་ནས་ཚིད་པའོ།།

དེས་ན་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཚིད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་མི་རུང་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཚིད་པས་ན། རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྟུལ་ཅམ་མེད་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་
པ་དང་བསྐྱབ་པ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཁས་སྤངས་
པས་ཆོག་པ་ནི་དབུ་མ་པའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་
ལས། སྟོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྟོང་ལ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས། བྲིད་
ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་བྱེད་པ། གང་དེ་ང་ལ་མི་འཐད་དོ། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་
བ། ཉེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། ཉེ་
ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་འགྱུར། ཞེས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྟོན་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
མི་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། ཉེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་
ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཅི་སྐད་སྤྲོས་པའི་སྟོན་དུ་ཐལ་བ་མི་འཇུག་
པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་
པ། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཀོད་ནས་བཤད་
པ་མཛད་དོ། དབུ་མ་ཅུ་བར་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པས་རྟོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་

ཀྱི་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐྱེ་རིམ་དང་ལུགས་སྒྲིག་གི་འགག་རིམ་བསྟན་ལ། རབ་
བྱེད་ཉིང་ལྷས་གཙུག་ཆེར་རང་བཞིན་འགོག་པར་མཛད་དོ། །རབ་བྱེད་ཉིང་
བཞི་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པས། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ལ་
འབྱུང་འཇིག་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བའི་
ཚུལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ན། རབ་བྱེད་འདི་རབ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་
འབྱེད་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་ད་ལྟ་དབུ་མའི་དོན་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་
ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་བས་བྲབ་པར་སྒྲིབ་ནི་
དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་རྒྱ་དང་
རྒྱུན་འདི་དང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་དང་འདི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་དབུ་
མའི་ལམ་བཅའ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་བྱེད་ཉིང་བཞི་པ་ལས། ཉིན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་
གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་སྤྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་
པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་སྤྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་
འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་བྲབ་
པར་གསུངས་པ་འདི་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྲབ་པས་བྲབ་པོ་ཞེས་བསྒྲིག་ནས་མ་སྒྲིག་ཞིག །དེ་བཞིན་དུ་ཚོད་སྒྲིག་ལས་

ཀྱང་། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་འདི་སྤྲིད་པ། །དེ་ལ་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྲིད། །གང་
ལ་སྟོང་ཉིད་མི་སྤྲིད་པ། །དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྤྲིད་དོ། །གང་ཞིག་སྟོང་དང་ཉིན་
འབྱུང་དང་། །དབྱུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་
མེད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་
ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཡིན་པས་
དངོས་རྣམས་གྱི། །ཉིན་འབྱུང་སྤྱིར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་
པས་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་
གིས་ནི་མ་བཞེན་པར། །བདག་གམ་འཇིག་ཉིན་མངོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་གྱེ་མ་
རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་ལྟ་བུས་འཕྲོག་པ་ཡིན། །གང་དག་བཞེན་ནས་དངོས་
པོ་རྣམས། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་བྱུག་འདོད་པ། །དེ་དག་ལ་ཡང་རྟག་སོགས་སྒྲིན། །དེ་
དག་ངེ་ལྟར་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གང་དག་བཞེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཆུ་ཡི་
ཟླ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་
འཕྲོག །ཅེས་དང་། འཇིག་ཉིན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། །སྤྱུག་
བསྐྱལ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། །
རྒྱ་མེད་རྟོག་གེ་པ་ཡིས་འདོད། །ཁྱོད་གྱིས་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་གསུངས། །
ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་
པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་གྱི་སེང་གའི་སྤྱ། །ཞེས་ཉིན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་ཉི།
ཉིན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་དུ་འཆར་བ་འདི་ནི་

མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་གྱི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་
པའི་སྟོང་ཉིད་དབྱུ་མ་པའི་ངོས་ནས་བྱེད་ཅིང་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་
གཞག་རང་གི་ལུགས་ལ་བྱར་མ་བདེ་ནས་གཞན་ངོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེལ་བ་
ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ། ཞེས་
རང་བཞིན་མེད་པ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་ལ་འཁོར་འདས་གྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་སྟོང་ཉིད་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རུང་
ལུགས་ངེ་འབྲེལ་ཡིན་སྟུང་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་སྤྲུ་བས་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེར་སྤྲུ་
སྟེ་འདི་འཆད་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་སྤྲུ་ན་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་ལ། དེ་འཐད་
ན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཡང་འཐད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
བཞག་དགོས་གྱི། བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྤྲུག་བདེན་ཡོད་ན་དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་འབྱུང་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཐད་པས་བདེན་བཞི་
ཡོད་དོ། །བདེན་བཞི་ཡོད་ན་དེ་དག་ཞེས་པ་དང་སྟོང་པ་དང་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པ་དང་ལམ་བསྐྱོམ་པ་རུང་ལ། དེ་དག་ཡོད་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རུང་རོ། །དེ་སྤྲུ་ཡང་། ཆོག་གསལ་ལས། གང་ལ་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རུང་བ་དེ་ལ་ངེ་སྐྱད་
སྤྲུས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འབྱུར་རོ། །ངེ་སྤྲུ་འབྱུར་ཞེ་ན། གང་

གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་སྒྲུག་ཏུ།
 དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་འདི་རུང་བ་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
 རུང་ལ། གང་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རུང་བ་དེ་ལ་འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་བཞི་རྣམས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་སྒྲུག་བསྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་གྱི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་མི་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པས་སྟོང་པར་འགྱུར་
 རོ། །སྒྲུག་བསྐྱབ་ཡོད་ན་ནི་སྒྲུག་བསྐྱབ་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྒྲུག་བསྐྱབ་འགོག་
 པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱབ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 སྒྲུག་བསྐྱབ་ཡོད་ས་སུ་ཤེས་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་པ་དང་། འགོག་པ་
 མཐོན་ཏུ་བྱ་བ་དང་ལམ་བསྐྱོམ་པ་འང་རུང་རོ། །སྒྲུག་བསྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་
 བདེན་པ་ཡོད་ས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བུ་རྣམས་རུང་
 བར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་རྣམས་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དག་རུང་
 རོ། །འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དག་ཡོད་ན་ནི་ཞུགས་པ་དག་རུང་བར་འགྱུར་
 རོ། །འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་དག་ཡོད་ན་ནི་དགོ་འདུན་
 རུང་རོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡོད་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རུང་
 བར་འགྱུར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ཡོད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
 རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་
 རོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 བྱུང་བར་ཏུ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་

དག་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་བར་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
རུང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་མི་རུང་བ་དེ་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པས། རུང་མི་རུང་ནི་དེ་དག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

སྒར་བྲངས་པའི་ཚོད་ཚྲིག་གི་ཚོད་པ་དེའི་ལན་དུའང་རང་བཞིན་མེད་
པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ལན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་དེ། ཚོད་
ཚྲིག་ལས། དངོས་རྣམས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་
བྱ་དང་། །གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཡིན་པར་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། བྱིད་གྱིས་ནི་དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོན་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པར་བྱིད་ཀྱི་ཆིག་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པ་མི་འཐད་དོ་
ཞེས་སྒྲུན་ཀ་ཆོལ་བ་སྟེ་བར་བྱེད་དེ། འདིར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མེད་
ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་

མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའི་
 ཆོག་གྲང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་
 དོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འཐད་པ་ཡིན་
 བོ། །རྗེ་ལྷ་རྒྱལ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་གྲང་། སྤྱང་ཅི་དང་ཚུ་དང་འོ་ཐུག་
 འཛིན་པ་དང་ལེན་པ་དང་གྲང་བ་དང་རྒྱང་དང་ཉི་མ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་རུས་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། ངའི་ཆོག་གྲང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་གྲང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་
 བསྐྱབ་པར་རུས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྲིད་ཀྱི་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པ་འཐད་པ་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་
 བ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྟོས་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུ་
 པའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོག་གིས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་
 བྱ་བ་བྱེད་རུས་པར་ཞེན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
 ཆོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་གཞི་
 མཐུན་དུ་འདུ་བ་ལྟ་བུ་སྟོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་
 མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགོ་བ་འདི་ནི་མཁས་པ་དབྱ་
 མ་པ་ཁོ་ནའི་བྲད་ཆོས་སུ་ཞེས་པར་བྱ་ཡི། བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་

འགག་པ་ལ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་བརྒྱུང་ནས། རང་བཞིན་
འགོག་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཀག་ན་ནི་ལྟ་
བདུད་དུ་བབས་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་དབུ་མའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟེན་པའི་
གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་དོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྟེན་ལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་པ་བྱངས་པ་ན། རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་བྱངས་ས་མེད་པར་གཞན་དོ་
སོགས་ལ་སྐྱེལ་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་ལེགས་
པར་བྱངས་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ངེས་པ་བྱངས་ས་མེད་
པར་སོང་ནས། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ལེན་པ་སྐྱད་བྱེད་ན། ད་
དུང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ལྟ་བ་རྟེན་པའི་རྒྱར་
ཁས་སྐྱངས་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དག་པར་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་ཆོགས་
བསག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྐྱུང་བའི་སྒོ་དུ་མ་ལ་འབད་བ་དང་མཁས་པ་བསྟེན་
ནས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།

དེ་འབྲ་བའི་སྐྱང་སྟོང་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་པ་གཉིས་ཆོགས་དེ་སྤིང་
མཐའ་ཅམ་དུ་སོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་
ནས། ཅ་ཤེད་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། དེ་སྤྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །
གཉིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །སྤུང་པའི་སྤུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་
ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་
ཀྱང་། རེ་ཞིག་ལུས་འདི་མི་གཙང་ཉིད། །རགས་ཤིང་མངོན་སུམ་སྟོན་ཡུལ་

བ། །རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བའང་གང་གི་ཆོ། །སེམས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆེ་
 དམ་ཆོས་གནས་མེད་པ། །སྤྱ་ཟབ་མའོན་སྤྱུམ་མ་ཡིན་པ། །ཟབ་མོ་དེ་གོ་རི་
 ལྟ་བུར། །སེམས་ལ་བདེ་སྒྲག་འདུག་པར་འགྱུར། །ཆོས་འདི་ཟབ་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་
 ཡིས། །ཤེས་པར་དཀའ་བར་སྤྲུགས་ཆུད་དེ། །དེས་ན་སྤྱབ་པ་སངས་རྒྱས་
 ནས། །ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ལོག་པར་གྱུར། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་དང་གསུང་
 རབ་རྣམས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་པར་གཞུང་ཆོད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ནས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་
 ལག་དང་གཅིག་ཐ་དད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་
 འབེབས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་འབྲུལ་ནས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 མཆུ་དང་མགྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ན་དེ་
 དག་གང་རུང་དུའང་མ་རྟོག་པ་ན་བྱམ་པ་མི་འདུག་གོ་སྤྱུམ་དུ་ངེས་པ་འདྲན་
 ལ། དེ་ནས་དཔྱོད་མཁན་ལའང་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་དཔྱོད་མཁན་ཡང་མི་
 འདུག་གོ་སྤྱུམ་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་དཔྱོད་མཁན་མི་རྟོག་ན་བྱམ་
 པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྤྱུམ་དུ་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཤེས་སྤྱུམ་ནས། ཡོད་པའང་མ་
 ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་གྱི་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ངེས་ངེས་
 པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྲངས་པ་ལ་ལྟ་བུ་རྟོག་པར་འཇོག་ན་འདི་སྤྱི་ཤོས་ཅིག་ཏུ་
 སྒྲུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ནི་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་
 དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དབྱུ་མའི་གཞུང་རྣམ་པར་དག་
 པ་རྣམས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོག་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་མཁས་

པ་དབྱུ་མ་པའི་བྱང་ཆོས། བྱང་པར་དུ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་
དང་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྷན་
མ་མ་ལུས་པར་བཀྲལ་བའི་སྤྱ་བའི་གནས། ཏེན་འབྲེལ་ལ་བཏེན་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་ལུགས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་
པོ་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཆར་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱིས་བཀྱི་བར་མི་རུས་པའི་
ངེས་པ་བྱང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

ལུགས་དེས་དེ་རི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྩལ་ཅིམ་ཡང་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་
འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་
མི་བྱར་མི་རུང་བས་བཅིངས་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
འཛོག་པས་ངེས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁས་སྐྱང་དགོས་པ་ལ། བྱིད་ཅག་
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་གཞན་ཅི་
ཞིག་ཡོད། དེས་ན་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་
དམ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱོར་མི་དགོས་པས་རང་བཞིན་འགོག་པའི་
རིགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བཅིངས་
གྲོལ་དང་འབྱུང་འཛིག་སོགས་བཞག་པས་ཆོག་པ་རི་ལྟར་མ་བཀག་པ་

སོམས་ཤིག །གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། བཅིངས་གྲོལ་སོགས་
འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ། ཁོ་བོས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
དེ་དག་འདོད་པས་སློབ་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
སློབ་དཔོན་སྒྲ་བའི་བཞེད་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་འང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱང་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་
བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་བཞིན་དེ་དག་དགོས་
པའི་སྤྱིར་དང་། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་
ཀྱང་འགོག་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་འང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་བཀག་
པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།

མདོར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བཅིངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་
འགལ་བར་འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་བདེན་པ་གཉིས་གང་དུ་འང་མི་རུང་བས་
དབུ་མ་པའི་བྱེད་ཆོས་གཅིག་ལུ་དེ་བྱེད་ཀྱིས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
འགལ་བར་མི་འདོད་ན་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་དག་གྲུ་ལ་
བྱེད་པར་ཅི་ཡང་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་
འགོག་པར་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་རང་
བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་འགོག་ན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་
འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་འདི་
དག་ཀྱན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་

བཞི་པོ་རྣམས། །སྤྱིད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་
ཉིར་བཞི་པ་ནས་དངོས་སྤྱི་ཚུད་པ་བཀོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀྱན་ལ་ཡོད་མིན་ན། །སྤྱིད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་རང་བཞིན་
མེད། །རང་བཞིན་ལྡོག་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་ཚུད་སྒྲིག་ནས་དངོས་པོར་
སྤྱི་བའི་ཚུད་པ་བཀོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་
མི་རུང་བ། །ཁོ་བོ་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གང་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་
པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་གཞུང་གི་དོན་དུ་གཏན་མི་རུང་སྟེ། འགྲེལ་
པ་ཆོག་གསལ་ལས། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་
མེད་པར་མ་ཟད་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབས་
ཞིང་། ཅུ་བར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་དག་རུང་བ་དང་
མི་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་རུང་བར་ལེགས་པར་སྤྱོད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པ། །ཆོགས་ལ་སྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན། །རྩི་ལྟར་དེར་ནི་
གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤྱི་འགྱུར་ལྟར། །
དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྤྱི་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་
རིགས་པས་འགོག་ན་དོན་དམ་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་རུང་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་
དགག་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་

ཅད་འགོག་པ་དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་དེ་ནི་སྒྲོན་མེད་པ་ཞིག་གོ།

གསུམ་པ།

དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་རིམ་ལྟར་བཏབ་པ་ནི།

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་བཞག་ཏུ་
མི་རུང་བར་རྩོད་པ་འདི་ལ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ནི། དབུ་མ་པས་པར་ལ་འཕང་
རྒྱའི་སྒྲོན་ཚུར་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་པས་བསྐྱོག་ནས་སྒྲོན་འཕེན་པར་བཞེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཞེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྒྲོན་རྣམས་
ནི། །ང་ལ་སྒྲོན་དུ་སྐྱར་བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་
བརྟེན་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་ལས། །ཡོད་
པར་རྗེས་སུ་སྟུང་བྱེད་ན། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཀྱན། །རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པར་
ཁྱོད་སྟོལ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་
འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་པ་འདིས་ནི་གཞོན་
མི་ཟ་བར་སྐྱབ་གྱུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྐྱབ་གྱུ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་
བྱེད་པར་གསལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱབ་གྱུ་ཡོད་པ་དང་སྐྱབ་གྱུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
པ་གཉིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པས། ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ན་མེད་པར་འདོད་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་

གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡོད་ཅེས་དང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་
པ་ཅེས་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགོགས་པར་སྒྲ། དེ་ལྟར་ངི་སྤྱིད་དུ་སྒྲ་གྲུ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་
པར་སྒྲ་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཏན་མེད་ན་གཏན་མེད་དུ་སྒྲ་ན་ནི་མཐའ་
གཉིས་སུ་ལྷུང་བར་གདོན་མི་བ་བས་དངོས་པོར་སྒྲ་བའི་གོ་ལུགས་དང་བྱད་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྒྲ་བའི་
ལྟར་ན། ངི་སྤྱིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་
ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་
པོ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བྱའི་རྩ་དང་འབྲ་བས་
གཉིས་སུ་སྒྲ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མདོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་
ཅད་འགྲིགས་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ།

རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་འདི་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་
གྲགས་པས་ཕྱེ་བ་འདི་མ་རྟོགས་ཕྱིན་ཆད་གདོན་མི་བ་བར་མཐའ་གཉིས་སུ་
ལྷུང་བས་མཐའ་བྲལ་དབྱ་མའི་དོན་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡེ་མེད་དུ་ནམ་སོང་བ་ན་ཆོས་དེ་ཡེ་མེད་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་ལྟ་
ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་བཞག་ས་གཏན་མེད་པས་
ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ལ། ཡང་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་

མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱ་ས་མི་འོང་བས་རྟག་པའི་མཐར་
ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བ་རྒྱལ་
ཅམ་ཡང་གཞོད་མ་ནས་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཡོད་མཐར་མི་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟ་ན་འང་སྐྱུ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པས་
སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ཡོད་
པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འཕྲོངས་ན་མེད་པའི་མཐའ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ།།

རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་གསལ་བར་འབྱེད་པ་ཆོག་གསལ་
ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ན། འོ་ན་ནི་གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་རང་གི་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདིས་བསལ་བར་
འགྱུར་ལ་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ན་བྱོད་མེད་པ་པའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་མེད་པ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་བ་བཀག་ནས་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ལམ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་
མེད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་
དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་
བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་པ་ཉིད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་འགོག་པ་དེས་ལས་ལས་
རྣམས་སྒྲིན་འབྱུང་བ་བསལ་བར་འབྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སྒྲུབས་སྒྲུས་པ་ནི་རང་
བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པར་འདོད་པ་དང་འདོད་པ་
བྱུང་མེད་པར་སོང་བའོ། །རྒྱ་འབྲས་བཀག་ན་ཆད་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོར་འབྱུར་
རོ་ཞེས་པ་ནི་དབྱུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྒྲུབ་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་འབྱ་
ཡང་། དབྱུ་མ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པ་མི་འདོད་ལ། དངོས་སྒྲུབས་ནི་རང་
བཞིན་འགོག་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་ངེས་པར་འགོག་དགོས་སྒྲུམ་ནས་དབྱུ་མ་པ་
ལ་མེད་པ་བཤམ་ཆད་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

བོད་ཀྱི་དབྱུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་པལ་ཆེ་བ་ནི། རང་བཞིན་འགོག་
ན་རིགས་པ་དེས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་དགག་དགོས་པར་འདོད་པ་དངོས་སྒྲུབ་
རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྒྲུང་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་རིགས་པས་འགོག་པ་
དབྱུ་མའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་མོས་པར་སྒྲུང་རོ། །ཚེད་པ་དེའི་ལན་དུ་
ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མེད་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བསལ་ནས་
ཐར་བའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ཡོད་མེད་
དུ་སྒྲུབ་སེལ་ཚུལ་ནི་ལྷག་མས་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་འབྲས་
སོགས་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྒྲུབ་ཞེས་པས་ནི་མེད་པར་སྒྲུབ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་

འབྲས་སོགས་མེད་པར་འདོད་ན་མེད་པ་པར་འབྱུང་བ་ལས་ཁོ་བོ་ནི་དེ་མི་
འདོད་ཅེས་པའོ། །འོ་ན་ཅི་སྐྱས་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། ལས་འབྲས་སོགས་འདི་དག་
རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་འཇོག་པའམ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱས་པས་ནི་
ཡོད་པར་སྐྱ་བ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་
ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་གོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་ཀྱིས་མེད་པར་མི་སྐྱ་ཡི། རང་བཞིན་
མེད་པར་སྐྱའོ་ཞེས་སྐྱས་ཀྱང་སྤྱར་བཀོད་པའི་སྤྱོན་རང་བཞིན་མེད་ན་རྒྱ་
འབྲས་མི་འཐད་པ་ད་དུང་སྤོང་མི་རྒྱས་ཞེས་དངོས་པོར་སྐྱ་བས་ཚོད་པ་སྟེ།
ཁོའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་བྱེད་མེད་པས་དེ་ལྟར་
ཚོད་པའོ། །དེའི་ལན་དུ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བ་སྤྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་མི་རུང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་རུང་
བར་གསུངས་སོ།།

བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྐྱ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྤྱོད་
དངོས་པོར་སྐྱ་བ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
སྐྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་ཅི་སྐྱ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་སྐྱ་བའོ། །ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཅེ་ན།
རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དང་སྐྱ་མ་དང་
སྐྱིག་རྒྱ་དང་གཟུགས་བརྟན་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་སྤྱོད་དང་སྐྱལ་པ་དང་མི་ལམ་
དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་དོན་དང་སྤོང་བ་

ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་ཉེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་པས་དངོས་པོ་
ཡོད་མེད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་སེལ་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉེན་འབྲེལ་
གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲིབ་པ་ལ་བཤད་པས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་
བ་སེལ་ལ། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཉེན་འབྲེལ་
གྱི་དོན་དུ་བསྟན་པས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲིབ་བ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་
ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་
ལ་བྱ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་
བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་སེལ་བ་ན་རང་བཞིན་བཀག་ཅིང་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། ཡང་ཅི་འདས་པའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་བྲན་པ་མེད་དམ། མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སྒྲིབ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་སེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་ངེས་ན། བྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་
ལ་ལོག་པ་ཁོ་ན་འབྲུང་། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་པར་མཛད་
དོ། །དེའི་ཕྱིར་བྲན་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །གལ་
ཉི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་བྲན་པ་དེ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། གང་གི་ཆེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་
བཞིན་མེད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྲན་པ་འང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་

ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུ་བོ། །ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་དོན་
གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་ལོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །
འདས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོས་
ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སུ་འཇིན་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཡེ་མེད་ཀྱང་
མིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྱུ་བ་པའང་མིན་པ་དང་། ལོག་པའམ་རྟེན་པའི་དོན་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་མིན་པར་གསུངས་པས།
ཆོས་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྱུ་བ་པར་འདོད་ན་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའམ་ཡོད་
པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཡོད་པ་ཅུ་མ་དུ་སྒྲིབ་ནི་དངོས་པོར་སྒྲིབ་
པའམ་ཡོད་སྒྲིབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་
པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲིབ་པའམ་
མེད་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲིབ་པས་མེད་
མཐར་ལྷུང་བ་མིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡེ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྱུ་བ་པ་
དང་ཡོད་པ་ཅུ་མ་གྱི་བྱེད་མ་བྱེད་པར་ཡོད་མེད་གྱི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོགས་
པ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་མེད་པར་མི་སྒྲིབ་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡོད་པར་
མི་སྒྲིབ་ཡི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིབ་པ་ཅུ་མ་ལ་རེ་བས་

ནི་འགལ་འདུལ་སྟག་སྟེ་ཞིང་དབུ་མའི་དོན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཤོད་དེ།
གཞན་ལ་དགག་བ་བྱེད་པའི་ཆེན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་
པའི་བརྟག་བ་བྱས་ནས་འགོག་པས། དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་དགོས་པར་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དོན་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེས་བརྟག་བ་བྱེད་པས་ནི་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པར་འདོད་དགོས་
ཏེ། དེར་མ་འདུས་པའི་སྤང་གསུམ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་བ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁ་དོག་ཏུ་
ཡོད་ན་སྒྲོན་པོར་ཡོད་དམ་སེར་པོར་ཡོད་ཅེས་འདྲི་བ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་
རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའང་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་
མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། དཔེར་ན་བདེན་པ་ལ་བདེན་
པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་སྤྱིར་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་སུ་ཁ་
ཆོན་ཆོད་པ་ལ་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན་ནི་སྤང་གསུམ་
སྟོག་དགོས་པས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ནི་བབ་ཅོལ་
ཏེ། ཆོད་སྟོག་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་
རབ་བྱབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་
པ་དེས་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྤང་གསུམ་སྟོག་པའི་གངས་རེས་བཟོ་ས་མེད་
པས་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཅིག་རྣམ་
པར་བཅད་པས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིན་མིན་ལ་

སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་ཡོད་མེད་ལའང་
ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་
ལས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྱུང་པར་སྒྲུང་
བས། དེ་འདོད་ན་ནི་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཞེས་སྒྲུར་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ཡོད་
མིན་མེད་མིན་ཡང་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཟུ་བཞི་ཀ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་རྩ་ཤེལ་ས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འདྲིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་
ཆད་པར་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་
བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཡོད་མེད་ཙམ་ལ་མི་བཟེར་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བར་
གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། གཞུང་སྒྲུ་མའི་ཡོད་མེད་དུ་
འདྲིན་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་སྟབ་ལ་བཤད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ། ཡང་ཅིའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་སྟབ་ལ་ཡོད་ན་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་སྟབ་
བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་
ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག་ །སྟོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྟོད་པ་དེ་ནི་རང་
བཞིན་ལ་སྟོག་པ་མེད་པས་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ནའང་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་རྟག་པར་སྟབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ།
སྟོན་གནས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དེ་ལྟར་

དེ་ཕྱིས་ཞིག་པས་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་པས་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་རྟག་ལྟ་དང་སྒར་
གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཞིག་པར་འདོད་ན་མེད་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཡོད་པ་
ཅམ་དང་ཞིག་པ་ཅམ་ལ་མ་གསུངས་སོ། །བྱུང་སྟུང་ལེ་ཏེ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་
ཅེས་བྱ་བ་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད། གང་
ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་དུ་འགྲོ་ལུགས་
བསྟན་པར་གསལ་བར་བཤད་དོ།

མདོར་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་དེ་འགོག་ན། །ཤར་ཕྱིན་སྤངས་པའི་ཆོས་སྟོང་གིས་ངན་
འགྲོར་འགྲོ་ལ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མོས་ནའང་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་
ཡོད་སྟུང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ནའང་ཆད་
སྟེ་གཡང་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན།
ཤེས་རབ་ཚུང་རྣམས་ཕྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་
ལས། དེ་ཞིག་གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་རྟོག་ན་དེའི་ཆེ་འདི་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་འདི་
ལོག་པར་བཟུང་གྱུར་ན། །མི་མཁས་རྣམས་ནི་ཚུད་ཀྱང་འཇོལ། །འདི་ལྟར་
མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་
སྟེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་པ་འདེབས་པར་མི་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཆེ་རི་ལྟར་
དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་སུ་བེན་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་

རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདི་ངེས་
 པར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤངས་ནས་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་
 པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱིས་ངེས་པར་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བར་འགྱུར་དོ། །རི་སྐད་
 དུ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་བཟུང་ན། །སྤྱོད་པོ་
 མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྟོང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་
 པར་ནི་སྤྱི་ཏུ་ཚུགས་འགྱོ། །ཞེས་བཤད་དོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་པོ་རྣམས་སྤར་ཁས་སྤངས་ནས་བྱིས་མེད་
 པར་ལྟ་ན་མེད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་གདོད་མ་ནས་དེ་དག་ཡོད་
 པར་མི་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་ཆད་པའི་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་བྱུང་ད་ལྟར་
 མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཆད་
 ལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
 བདེན་པ་མི་ཤེས་པ་ཙམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་
 དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་རྟོགས་པ་ནི་མཐའ་གཉིས་
 སུ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར། ཞེས་དེ་ལྟར་སྤར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པས་བྱིས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རྟོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་སྟུམ་
 བ། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་ལྟ་བ་ལ་གང་ཆད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་སྤར་
 ཁས་སྤངས་པ་དགོས་ན་ནི་འདི་ག་རྟོན་རྒྱུང་པན་པས་ཀྱང་ཆེ་སྤྱི་དང་ལས་

འབྲས་སོགས་སྒར་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྤྱིས་མེད་པར་མི་སྦྲེལ། དེ་དག་གཏོང་
མ་ནས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཆད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ།
།དེས་ན། སྤྱོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།
།ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འདོད་
པའི་དངོས་སྦྲེལ་བ་ལ་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏོན་མི་བྱ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་
ཏེ། རང་བཞིན་དེ་དུས་ཀྱན་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་འདོད་ན་ནི་ཏྲག་ལྟར་འགྱུར་ལ།
དུས་སྒར་མ་ན་ཡོད་པ་དུས་སྤྱི་མར་ཞིག་པར་འདོད་ན་ནི་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བའི་
སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དུས་སྒར་མར་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དུས་སྤྱི་མར་ཞིག་པར་
འཇོན་པའི་ཆད་ལྟ་བ་མེད་པར་སྤྱོན་པ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
ཀྱི། ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་དེས་སྤོང་བ་མིན་ནོ།།

ལས་འབྲས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆད་ལྟ་བ་དང་མི་འབྲ་བའི་ཚུལ་གཞན་
ནི་ཆོག་གསལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆད་ལྟ་བ་ནི་ལས་
འབྲས་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་འདོད་ལ་དབྱུ་མ་པ་ནི་དེ་དག་རང་
བཞིན་མེད་པར་འདོད་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཁུད་པར་ཡོད་དོ། །དབྱུ་མ་པ་ནི་
ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྦྲེལ། མེད་པ་པས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པར་མི་འདོད་པས་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱི། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་
འཇིག་རྟེན་སྒར་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་བ་

རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མེད་པར་སྤྲོ་བས་རྒྱ་མཚན་ལ་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག །དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ། མེད་པ་པ་དག་གྲང་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་བྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །མེད་པ་པ་དག་གིས་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དམིགས་ནས་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་མ་མཐོང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་འབྲས་བུ་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་དང་ཆད་ལྟ་བུ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་ལས་འབྲས་དང་འཇིག་རྟེན་སྤྲེལ་པར་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འབྲས་བུ་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བུ་འདི་

མཚུངས་སོ་སྟུང་ན། འདི་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོ་ཡིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ཡེ་
མེད་དུ་འདོད་པས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ལ། དབུ་མ་པས་
ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འང་དེ་དག་གིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་
བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། རེ་ཞིག་ལྟ་བུ་
འདིའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མེད་དེ། དབུ་མ་པ་དག་གིས་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་སྤྱིར་ལ། དེ་དག་གིས་ཁས་མ་སྤངས་པའི་
སྤྱིར་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་
རྒྱུ་པན་པ་དང་ལྟ་བུ་འདྲ་བར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆད་ལྟ་
བ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ། དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ལ་ཁོ་བོ་ལ་མེད་པས་
ཞེས་གྲང་མ་གསུངས་ལ། དེ་དག་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ལྟར་མེད་
པར་མི་སྒྲི་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་མི་གསུང་བར། རང་བཞིན་
མེད་པར་སྒྲིས་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་འགོད་པ་དང་། རྣམ་
གཞག་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
མེད་པར་ནི་འཐད་ལ། ཆད་ལྟ་བས་གྲང་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་པ་ན་དེ་དག་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པས་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆ་ནས་དབུ་
མ་པ་དང་མཚུངས་སོ་སྟུང་ན། འདི་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན།

རྟོག་བརྒྱས་པའི་མི་ཞིག་ལ་གཅིག་གིས་ནི་དེས་བརྒྱས་པར་མི་ཤེས་བཞིན་
 དུ་འདིས་བརྒྱས་སོ་ཞེས་བརྟུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྲུལ། གཅིག་གིས་ནི་རྒྱན་མ་
 དེས་རྟོག་བརྒྱ་བ་མཐོང་ནས་འདིས་བརྒྱས་སོ་ཞེས་སྤྲུལ་ན་དེ་གཉིས་ཀས་
 རྟོག་འདི་བརྒྱས་སོ་ཞེས་སྤྲུས་པ་ལྟར་དུ་རྒྱན་མ་དེས་ཀྱང་བརྒྱས་མོད་ཀྱང་།
 གཅིག་ནི་བརྟུན་སྤྲུལ་ཅིག་ཤོས་ནི་བདེན་པར་སྤྲུལ་ས་མི་མཚུངས་པ་བཞིན་
 རྟོ། །དེ་ཡང་ཆིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
 ཡང་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རྟོགས་པ་པོ་ཐ་དད་
 པས་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན་བརྒྱ་བས་པའི་མི་གཅིག་ལ་གཅིག་
 གིས་ནི་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་དང་མི་མཛུལ་བས་སྤྲུད་ནས་
 འདིས་བརྒྱས་སོ་ཞེས་དེ་ལ་ལོག་པར་སྤྲུལ་བར་བྱེད་ལ། གཞན་ནི་དེ་དངོས་
 སུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་
 ལྟ་ན་ཡང་རྟོགས་པ་པོ་ཐ་དད་པས་གཅིག་ལ་ནི་དེ་བརྟུན་དུ་སྤྲུལ་བ་ཞེས་བརྗོད་
 ལ། གཞན་ལ་ནི་བདེན་པར་སྤྲུལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཅིག་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་
 བརྟགས་པ་ན་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་
 ལ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྗེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་རིག་པ་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་སྤྲུལ་བ་ན། མེད་པ་པ་དངོས་པོའི་རང་
 གི་ངོ་བོ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་ལྟ་ན་ཅིག་ཤེས་པ་དང་
 བརྗོད་པ་དག་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་
 རང་བཞིན་མེད་པར་གོ་བ་ན་ལས་འབྲས་སོགས་རིགས་པས་བཀག་པར་གོ་

ནས་རྒྱ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཡང་། སྤང་ཕྱོགས་ཀྱན་
རྫོབ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་ནོར་བ་ཉིད་
པར་སྤྲོ་བའང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་སྤང་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་སྤང་གི་སྤང་པར་མ་སོང་བར་རང་བཞིན་
མེད་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་ས་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བཞི་
བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྷར་ན་ཡང་དོན་གང་ཞིག །སྤྲེས་པ་ལ་ནི་འོང་
བ་དང་། །དེ་བཞིན་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་ལ་ངེས་པར་རང་བཞིན་
མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་
སྟེ། གང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བས་རྒྱ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་རང་
བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །
སྤོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་
ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་ལན་མཛད་དེ། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་པ་
ལས། སྤྲེས་པ། གལ་ཏེ་དུས་ཀྱང་མེད། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་ཚོགས་པའང་
མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྷ་བས་ན་དེ་ནི་མེད་པ་པར་སྤྲོ་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །བཤད་པ། མ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་བྱོད་དུས་ལ་སོགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་
ལས་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྷར་མི་འཐད་པར་བཟད་ཀྱི། དེ་
དག་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་བྱུབ་པོ། །ཞེས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་འདོད་པ་
ལྷར་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་ཀྱི། བརྟེན་

ནས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས་རྟོན་འབྲེལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་དེ་བྱེད་ན་ལོག་
རྟོག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཅ་མ་འགོག་པར་འབྲུལ་པ་མི་སྐྱེ་བས། དངོས་
པོར་སྐྱེ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དབྱུ་མ་པས་ལན་འདེབས་པའི་གཙུག་པོ་ནི་བཞི་
པོ་དེའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་པས་རྩང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ།

གཞོན་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་མི་བྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་
འབྲིན་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཆོད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་
སུན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པ་དང་། ལྷ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་
པས་སུན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ལྷ་བཞི་ཀ་
འགོག་པ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་རྩང་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ།

རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་དོན་ཡིན་ལྷགས་ལ་ཡོད་དམ་
མེད་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པ་ནི།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་དང་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དབྱུང་བཅོང་
པར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་པས་བདེན་དངོས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ།
།གལ་ཏེ་དེ་དག་རིགས་པས་དབྱུང་མི་བཅོང་ན་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་
ཡོད་པར་ངེ་ལྟར་འཐད་སྟུམ་ན། འདི་ནི་རིགས་པས་དབྱུང་མི་བཅོང་བ་དང་
རིགས་པས་གཞོད་བ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་
ན་རེ། དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་འགོག་མོད་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སོགས་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་དོ། །རིགས་
པས་དབྱུང་བཅོང་མི་བཅོང་གི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་
དེས་རྙེད་མ་རྙེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་
གི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་ལ་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་རང་
བཞིན་ཡོད་མེད་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་
གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་བཅའ་བ་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་
སྐྱེ་འགག་ཅུ་ཆོལ་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་པ་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་བྱུང་མ་བྱུང་དཔྱད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་བྱའི་རིགས་པ་དེས་དབྱུང་པའམ་བཅའ་བ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་ལ་དབྱུང་མི་བཅོང་བ་ཞེས་བེད་ལ་རིགས་པ་དེས་མ་

ཉིད་པ་ཅམ་གྱིས་ཁེགས་པ་མིན་གྱི། ཡོད་ན་རིགས་པ་དེས་འབྱུང་དགོས་
 པ་ལས་དེས་མ་བྱུང་ན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་
 འགག་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་འབྱུང་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་
 རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་འབྱུང་བས། དེས་མ་ཉིད་པས་དེ་དག་རི་ལྟར་ཁེགས་
 ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་ཤེས་པས་སྐྱེ་མ་ཉིད་ཀྱང་དེས་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་
 ནོ། །

དེས་ན་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའམ་དེ་ཁོ་ནར་
 བྱུང་ན་རིགས་པ་དེས་དེ་ཉིད་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་དེས་གཟུགས་སོགས་
 ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེས་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་ཉིད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་
 བའམ་དེ་ཁོ་ནར་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་
 བོས་བྱུང་ན་དེས་ཉིད་དགོས་པ་ལས་མ་ཉིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཤར་
 རྒྱུགས་སུ་བྱུང་བ་ཡོད་ན་ཉིད་པར་དེས་པའི་འཆོལ་མཁན་གྱིས་ཤར་དུ་
 བྱུང་བ་བཅའ་བའི་ཆེ་མ་ཉིད་ན་དེས་ཤར་ན་བྱུང་བ་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་
 གྱི། བྱུང་བ་ཡོད་པ་ཅམ་དེས་རི་ལྟར་ཁེགས། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་
 བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཉིད་པར་དེས་པའི་དབྱུ་མ་པའི་རིགས་པས་བཅའ་
 བ་ན་སྐྱེ་བ་མ་ཉིད་པ་དེས་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་
 ཁེགས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཅམ་རི་ལྟར་ཁེགས། དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་དབང་པོ་

དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མེད་པས་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
ན་ནི། དེའི་ཆེ་འཐད་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་ན་ཆེས་གསལ་བར་ངི་ལྟར་
གནས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དམིགས་
པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །
ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

གཟུགས་སྐྱེལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་རྣམས་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་
ཁོ་ན་ལ་དབྱེད་པའམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་གཏན་
མི་འགྲུབ་པས་དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་པ་མི་འབྱུག་གོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
འདིས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པའི་དབྱུང་པ་བྱས་ནས་རིགས་པ་
དེས་མ་རྟེན་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དག་འདིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འདྲིག་པ་ལ་མི་
མཁས་པ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་
དབྱེད་པའི་རིགས་པས་འདི་དག་དགག་པར་བྱས་ན་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་པ་ཤིན་ཏུ་གཞུག་
དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་འདྲ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བཀག་པས་ན། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མ་རྟེན་
པའི་དོན་རིགས་པས་གཞོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་དབྱ་མའི་ཚུལ་ལས་
ཆེས་ཆེར་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
གིས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་སྐྱེ་

འགག་སོགས་མེད་པར་གཟིགས་པ་ག་ལ་ཡིན། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་
 པའི་རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་འགག་
 སོགས་མེད་པར་འཇལ་བ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་དབྱུང་མི་བཟོད་
 པ་དང་རིགས་པས་གཞོད་པ་གཉིས་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་དང་མེད་པར་གཟིགས་པ་གཉིས་དང་།
 རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་རྟེན་པ་དང་
 སྐྱེ་འགག་མེད་པར་རྟེན་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུང་བ་འདིས་
 ད་ལྟ་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་འགའ་རེ་ལ་འང་འབྲུལ་བ་
 བསྐྱེད་སྤང་བས་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ལ་དེ་དག་
 ཕྱེད་པར་གྱིས་ཤིག།

དེ་ལྟར་ན་ཁོ་བོ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལས་ཐ་སྙད་པའི་
 ཤེས་པ་རྣམས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལ་གཞོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་
 དཔྱད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་གཟུགས་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུང་
 རས་དེས་མ་རྟེན་པ་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཁེགས་པར་འདོད་ན་ནི། དེས་
 བར་ལ་མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད། དེ་ལྟར་འགོག་མཁན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་
 པའི་ཆད་མས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་
 ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གཞོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་སྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས།
 །ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཅོད་གྱིས་ཤིག་དང་། །ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་

གིས་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཁོ་བོ་ཅག་
ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཤིན་ཏུ་ཆོག་པ་ཆེ་བར་
གནས་པར་གྱུར་གྱིས་སྤྱོད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག །གལ་
ཏེ་སྤྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་ན་ངས་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་སྟོངས་
གདབ་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་གཞོན་པའང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་
ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཆོག་པ་ཆེ་བར་གནས་ཞེས་པ་ནི། མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་ཅན་འབྲུལ་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་འབྲུལ་སྤང་འདི་
སྤང་བའི་སྤྱིར་ཏུ་ལམ་ལ་འབད་པ་ལ་ཟེར་བས་དེ་དག་རིགས་པའི་དགག་
བྱར་མི་འདོད་གྱི། ལམ་གོམས་པའི་དགག་བྱར་བྱེད་པའོ། །སྤྱོད་གྱིས་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག་ཅེས་སོགས་ནི། དབུ་མ་པས་གཞན་དབང་རྩ་ས་
ཡོད་འགོག་ན་ངས་ཀྱང་སྤྱོད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་དགག་གོ་ཞེས་མགོ་
བསྐྱེད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་བོས་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་འགོག་རྒྱས་པ་ལྟར།
སྤྱོད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་འགོག་རྒྱས་ན་ཁོ་བོས་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་དེའི་
གྲོགས་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ནི་རིགས་པས་ཁེགས་ན་ཁོ་བོ་འདི་བསྐྱེད་
པའི་སྤྱིར་ཏུ་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་དགའ་སྤྱད་མི་དགོས་པས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྟོན་པས་ན། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་རིགས་པས་མི་ཁེགས་པར་བསྟན་ནོ།
མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་བགག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞོན་དོ་ཞེས་
གསུངས་པས་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་ལ་ནི་ཐ་སྤྱད་པའི་ཤེས་པས་

གཞོན་པས་དེ་དག་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་
པོར་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པའི་དབྱུང་པ་བཙུག་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་བཀག་པ་ན་རིགས་པ་དེས་མི་རྟོན་པ་
ཡིན་གྱི་ཁེགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགོག་པའི་དོན་གནག་རྗེ་ལ་
སོགས་པ་འདྲིན་ཏེན་པ་རང་དགའ་བའི་ངོར་མི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་ལ་
དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཏྲུག་ལྷན་ལ་
དེ་ཉིད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་འགོག་མི་འགོག་ལ་དོགས་པ་ཡོད་གྱི། གྲུབ་
མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བའི་ངོར་མི་འགོག་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་།
དེ་ཉིད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་འགོག་ན་དགག་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་
པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་
པའི་འབྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི།
དེའི་ཆེ་དེ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་
དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འདྲིན་པས་དེ་དག་དང་བསྟན་པར་མི་
བྱེད་གྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འདིས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའོ།།
སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་བྱད་པར་མ་
སྐྱར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཆོད་ཐམས་ཅད་བཀག་ཅེས་པའོ། །མོ་གཤམ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་རི་བོང་གི་
རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་
དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཏེན་འབྲེལ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་
དོན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་ཡི། སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས་ན་བདེན་
པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་ཅེས་པའོ། །ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་
པ་ལས། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་ན་དེའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་མིག་
ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྲིན་པའི་དོ་བོར་རྣམ་
པར་བཞག་ཅེ་ན། ཅི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྲིན་པའི་དོ་བོ་
ཉིད་བཀག་གམ། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོག་པར་བསྐྱབ་པས་
དེ་རི་ལྟར་མ་བཀག་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་རང་བཞིན་
ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་
རང་གི་དོ་བོས་བྱུབ་པ་འགོག་གི། མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་ཏེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྲིན་པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་གོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྲིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟུང་བ་མིག་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རིགས་པས་འདི་ཙམ་ཞིག་འགོག་ལ། འདི་ཙམ་

ཞིག་མི་འགོག་ཅེས་ཞིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། འདི་ལྟར་འབྱེད་པ་
 བྱིས་སྐབས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ན། མ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འདྲ་བས་
 ཅི་ནས་ཀྱང་སྦྱར་དགོས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོས་ནས་བཅའ་བ་ཡུལ་སྟོང་
 དུ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་རིགས་པས་འགོག་ལ། ཡོད་པ་ཅམ་མི་
 འགོག་པ་ནི་རིགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པར་གསུངས་
 པས། རིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཆོལ་བ་ཡིན་པས་དེས་བཀག་
 པའང་རང་བཞིན་བཀག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་བྱེད་པར་བྱའོ།

དེ་འདྲ་བའི་ལས་འབྲས་རྣམས་མི་འགོག་པར་མ་བཟོད་དབུ་མ་པས་དེ་
 ཁས་སྦྱང་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། ལུང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས། དེའི་ཕྱིར་
 མཁས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་རྗེས་སྐྱོད་བཞུགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་བཟུགས་པར་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་སྟོན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦྱངས་ཏེ། སྦྱལ་བ་ལས་སྦྱལ་
 པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱས་པའི་
 དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་ལ་གཞོད་ན་ནི། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ནང་
 འགལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལ་སྤུལ་དུ་བྱུང་
 བའི་མཁས་པར་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་བཟོད་
 ཀྱང་མེད་ན་ནི་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་

རྣམ་པར་བཞག་པ་སྲུན་འབྱེན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། བྱོན་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མི་མཁས་པས་ལ་ལར་འཐད་པ་བརྟུག་ནས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་ཏེན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པའི་འཐད་པ་གཞན་འཐད་པ་གཞན་གྱིས་རྫོག་པར་བྱེད་ཅིང་། འཇིག་ཏེན་པའི་ཀན་རབས་ལྟར་འཇིག་ཏེན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་ཉམས་པ་བྱོན་ཁོ་རྫོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལས་ཉམས་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཁོ་ན་འགོག་གི། ཀུན་རྫོབ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་བརྟུག་ནས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་འཇིག་པ་ལ་བདེན་གཉིས་འཇིག་པ་ལ་མི་མཁས་པར་གསུངས་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་སྤོབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་དབྱུ་མ་པར་མ་བད་རང་སྤེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བྱེད་པའི་འཕགས་ལུལ་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཁོའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འགལ་འདྲ་བསྐྱེགས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཁོ་རང་གིས་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་སྲུན་འབྱེན་པར་འདོད་པ་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོ་

ཅག་སྒྲུབ།

གཉིས་པ།

ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྲིན་མི་རུས་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་
གྱི། ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཆད་མིན། ཞེས་
གསུངས་པ་ངེ་ལྟར་འཐད་སྒྲུབ་ན། འདིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འབྲེལ་ལས།
དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཆད་མ་ཡིན་
གྱི། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་
པ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
མཐོང་བའང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཆད་
མ་ཡིན་ན་ནི། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས། །ཅི་
དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྒྲུབ་པོ་ཆད་མར་རིགས་པའང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱི་འབྲེལ་དུ། མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་
ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
བསྐྱེམ་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་

ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཆད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་སྐབས་
སུ་འཇིག་རྟེན་གཞོན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ།།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་
དུ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱུང་གོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཆད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་
བྱངས་པས་ན། དུལ་བྱད་པར་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་
དུལ་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་
ན་འགྲེལ་མེད་དུ་འང་འགྱུར་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ཐ་སྙད་
པའི་དོན་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟ་བའི་ཕྱིར་
དུ་འཕགས་ལམ་བཅའ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་སྐྱ་ན་ནི། མིག་གི་ཤེས་
པས་གཟུགས་ཤེས་ན་སྐྱ་ཉན་པ་ལ་རྣ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་
གཟུགས་སྐྱ་སོགས་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་འཆོལ་བ་དོན་མེད་དུ་
ཐལ་ཟེར་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འདོད་པས་དེས། མི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ།

འོ་ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཡང་འདིས་དབང་པོའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་འདི་མདོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འགྲེལ་བ་ཞིག་གོ། །མི་བསྐྱབ་པའི་
ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྟུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་

དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །གང་ཞིག་བརྟུན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་
 སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་བསྐྱུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི་ཆོད་མ་
 ཉིད་དུ་བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ཆོད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
 པ་རྣམས་ཆོད་མ་ཡིན་པ་སྒྱིར་བཀག་པ་རིམ་ལྔར་བློ་མ་ན། འདི་ནི། མིག་
 དང་ན་བ་སྐྱ་ཡང་ཆོད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་མི་འདྲ་བར་དོགས་པའི་
 གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་
 ཆོད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་རྟོག་གི་པའི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས། ཐོག་
 མར་དེའི་འདོད་ལུགས་བརྗོད་ན། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་གི་
 པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་གཏན་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་
 ལྟར་རེ་དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་སྒྱུང་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་བརྟུན་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱོད་གི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཀྲལ་ཞིང་བརྟག་པར་
 བྱའོ། །སྐྱུ་མ་ལ། ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་རིམ་ལྔར་ཞིག་གང་
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོག་པའང་ཅི་ཞིག་གང་དོན་ལ་མིང་དང་རིགས་སུ་
 ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་གཡེར་པོ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཅུ་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱུ་མ་བརྗོད་

པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་
ཞེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མ་འཁྲལ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་པས་དབང་པོའི་ཞེས་
པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་གས་རང་མཆོན་འཇལ་བས་ན་གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་
པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་ལྟ་པོ་དེ་དག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས།
དེ་དག་ཆད་མར་འགྲོ་ས་ཡང་ཡུལ་ལྟ་པོ་དེའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་
འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་
པའམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འང་མི་བཞེད་པས་དབང་
པོའི་ཞེས་པ་དེ་རྣམས་རང་མཆོན་ལ་ཆད་མར་ག་ལ་བཞེད། དེས་ན་འདིར་
དེ་དག་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཡུལ་ལྟའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ལ་ཆད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་རྣམ་ཞེས་རྣམས་བརྟུན་པ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་དེས་འགོགས་སོ། །དེ་
ཡང་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས་མི་བསྐྱབ་པ་བཀག་ནས་ཆད་མ་ཡིན་པ་འགོག་
སྟེ། མི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་ལྷན་
གང་ཡིན་སྟུམ་ན། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
སྤང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དབང་ཞེས་རྣམས་ལ་གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་ཡུལ་ལྟ་པོ་དེ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་བཞིན་དུ་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྤང་བས་ན་དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་
ལོ་ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་དབང་པོའི་ཞེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལྟའི་རང་མཆོན་ལ་

ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དུལ་ལྔའི་རང་མཆན་སྒྲུང་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་བསྐྱབ་བའི་བྱིར་ཏེ།
 དུལ་ལྔ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བཞིན་དུ་རང་མཆན་དུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་ལྷ་གཉིས་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན་སྟེ་དགོངས་པའོ།།

འདི་ལ་དངོས་པོར་སྐྱབ་བས་ནི་གཟུགས་སྐྱབ་སོགས་ལ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་སྟོང་བའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས། དུལ་ལྔའི་རང་མཆན་ལ་མངོན་
 སྟེ་ཆད་མར་མ་སོང་ན་དུལ་ལྔ་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་ས་མེད་ལ། དུལ་ལྔ་ལ་
 ཆད་མར་སོང་ན་འང་དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་བར་འདོད་
 དོ། །སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་བདེན་པར་
 འགྱུར་བས་དུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་པར་འཇོག་པའི་ཆད་མ་ལ་རང་
 མཆན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་དགོས་ཀྱང་། དུལ་ནི་བརྟུན་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་
 པར་འཇོག་པའི་ཆད་མ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མི་དགོས་
 ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མཐོང་བ་བསལ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་ཆད་
 མ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།

དེས་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་བརྟུན་པ་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་
 བསྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་བྱིར་རང་མཆན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་
 བཀག་པས་ཆད་མ་ཅམ་ཁེགས་མི་དགོས་པས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་
 རྣམས་ལ་ཆད་མ་སྐྱིར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་བསྐྱབ་བའི་

ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་
ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཆོད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་
རྟེན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོན་སུམ་དང་
རྗེས་དཔག་དང་ལུང་དང་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆོད་མའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་
པ་བཀག་གི། །ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མི་
འགོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་པས་འགྱུར་བར་འགྱུར་
ཏེ། ཆོད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་
དག་ཡོད་ན་ཆོད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་
གཞོད་པ་མེད་ན། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཡུལ་འཇིན་པར་སྤང་
བའི་འབྲེལ་པས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་མི་གཞོད་དོ། །འཇུག་
པ་ལས་ཀྱང་། མཐོང་བ་བརྟུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་
གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་
ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད། །གཞོད་པ་མེད་པའི་
དབང་པོ་དུག་རྣམས་ཀྱིས། །བཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ།

།འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་
 རྣམ་པར་བཞག། །ཅེས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་
 ཉིད་ལ་ལྷོས་ཏེ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །དབང་པོ་
 ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི། །འབྲུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་རབ་རིབ་དང་
 མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དང་དྲ་རྒྱ་ར་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་
 ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་
 རོལ་ན་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཏིལ་མར་དང་ཚུ་དང་མེ་ལོང་དང་ཕྱག་ལ་
 སོགས་པ་ནས་བརྗོད་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཡུལ་
 དང་དུས་བྱུང་པར་ཅན་ཉི་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། དབང་པོ་ལ་
 གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྤྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་
 གཞོད་པར་བྱེད་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་དག་མེད་པར་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་
 ཆ་དང་སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུ་ལ་སོགས་པར་འཇིན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་མིག་འཕྲུལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་སྐྱར་བའི་སྤྲུགས་དང་སྤྲན་ལ་
 སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་
 དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དག་
 དང་ཇེས་སུ་དཔག་པ་ལྟར་སྤང་བ་དག་སྟེ། ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དང་གཏན་
 ཚིགས་ལྟར་སྤང་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟོན་པའི་རྒྱར་གསུངས་ཏེ། མི་ལམ་
 ལ་སོགས་པའི་ཡིད་སྟོན་པའི་རྒྱ་གཉིད་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 མ་རིག་པའི་འཇིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་འང་

མེད་མེད་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་གཞོན་པ་ནི་འདིར་གཞོན་པའི་རྒྱར་
མི་བཟུང་ངོ་།།

གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་རྒྱ་གཞན་གྱི་གཞོན་པ་མེད་པ་
འདི་དག་ཐ་སྙད་དུ་མ་འབྱུང་ན་འདི་དག་ལ་སྤང་བའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་འབྱུང་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་
ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཆོད་མར་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་
སོགས་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་ཐ་
སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་བརྟགས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་མེད་
པས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ན། ཀྱན་བརྟགས་ལ་
འདོགས་བྱེད་དང་བརྟགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་ངོ་བོ་དང་བྱད་
པར་དུ་འདོགས་པའི་སྐྱ་དང་སློ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་འདོད་ན། གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་པ་བརྟབ་པར་འགྱུར་
ངོ་།།

ཞེས་བཀའ་པས་ན་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
བྱུང་བའི་ངོ་བོ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རབ་བྱེད་ཉིར་ལྟ་བུའི་
ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྗོད་

པ་དང་ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་
 རོ་ཞེན་ནི། དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་
 ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 དེའི་འགྲེལ་བ་འད་དུ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས། འདིས་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་སྦྱོང་པ་པ་དག་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་
 བར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྱད་པར་དུ་ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཆིག་
 ཏུ་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེན་ནི། ཀུན་རྗོབ་ཏུ་གཞན་གྱི་དབང་
 གི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་སྒྲ་
 དང་སྒྲོས་བསྐྱུས་པའི་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་
 ཞེས་འདོད་ན་སྐྱར་པ་འདེབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ།
 སེམས་ཅམ་པས་དེ་མེད་པ་དེ་ཀུན་བརྟགས་ལ་འདོད་ཀྱི། གཞན་དབང་ལ་
 མཆོན་ཉིད་དེ་ཡོད་པས་རང་བཞིན་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བས་
 རང་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདོད་
 པ་ཡིན་ནོ།

མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བའད་ནས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་

ལ་གྱི་ལས་ནི་མདོ་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་
དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་རབ་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དེས་པའི་
དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་དབང་ལ་དོན་
དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོབ་བརྟགས་པ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པས་དེ་མེད་པ་དང་
ཐ་སྙད་དུ་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པས་དེས་སྐྱར་འདེབས་
སེལ་བས་དབུ་མའི་དོན་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་
དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པར་བཞེད་པའོ། །འཇུག་འབྲེལ་དུ་ནི། དཔེར་ན།
སྤྱལ་དེ་ཐག་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ་སྤྱལ་དངོས་ལ་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འགྲོ་
བ་དང་འབྲ་བར། རང་བཞིན་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་
ལ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཛོག་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་
བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས། མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན། །དང་དོན་
གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་བྲང་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར་གསུངས་
པས། མདོ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྲང་དོན་དུ་
བཞེད་པར་གསལ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་ནི་གཞན་དབང་ལ་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་ལ་མཛད་པས། གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀུན་བརྟགས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་མཆོན་
ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་འདོད་པས། དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་

མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འདོད་པ་ནི་མདོ་དགོངས་འབྲེལ་ལ་གཙོ་བོར་
བཏེན་པར་སྒྲུབ་ལ། དེའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ།
སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་དང་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ནི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པར་བཞེད་ལ། སློབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པར་མི་འགྱུར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་རྩལ་སྤྱོད་རབ་རེ་རེ་བ་དབང་ཞེས་ཀྱི་ཡུལ་
མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྒྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། རུ་མ་འདུས་པའང་དེའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྱོད་མེད་པའི་སྤྱིར། ལྷ་བ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་
པའི་ལན་དུ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མ་བསགས་པའི་སྤྱོད་རབ་འབའ་ཞིག་པ་
དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་པར་བསྐྱབ་ན་གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
ནས། སྤྱི་མའི་ལན་དུ་ཡང་གཤམ་ཏེ་རིགས་གཅིག་པའི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་འདུས་པ་
སྤྱོད་པས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ནི་རྩལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྱོད་མེད་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེས་བྱ་
བའི་གཏན་ཆིགས་སྤྱོད་པར་བྱེད་ན་ནི། གཏན་ཆིགས་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། གང་འདི་ལྟར་རིགས་གཅིག་པའི་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་དང་གཞན་
ཀྱིས་དེ་ལ་པན་བཏགས་པའི་སྤྱོད་རབ་དང་ལྡན་པས་དེ་ཡུལ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ལན་
ལག་རྩལ་སྤྱོད་པས་རྩལ་སྤྱོད་རབ་རྩལ་སྤྱོད་རབ་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་པ་ཅན་གྱི་སློ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཅིག་པའི་སྤྱོད་རབ་རྩལ་སྤྱོད་པས་ཉིད་ལས་བྱམ་
པ་ལ་སོགས་པའང་རྩལ་སྤྱོད་བདག་ཅག་འདོད་དེ་སྤྱོད་རབ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་

ཕྱིར་སྤྲོ་རབ་ཀྱང་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་རྫས་ཉིད་
དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལྟར་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
པའང་རྫས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འབའ་ཞིག་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྟུལ་སྤྲོ་རབ་
བསགས་པའི་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་ཡང་རྫས་ཡོད་དུ་བཞེད་
པ་དང་། རྟུལ་སྤྲོ་བའི་ཡང་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་བཞེད་པར་སྒྲུང་བས། རྟུལ་
ཆ་མེད་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཞེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་
འབྲུལ་རྒྱ་སྒྲུབ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་མ་འབྲུལ་བར་བཞེད་ཅིང་།
ཐ་སྙད་དུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་རྒྱུན་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདུག་འབྲེལ་ལས་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་གང་
ཞིག་དོན་དམ་པར་སྒྲུས་པ་དེ་ཉིད་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་
དོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཡང་གང་དག །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྒྲུས་པ་དེ་
དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྡེ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་
མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་གཟུང་འཇིན་ཆ་མེད་སོགས་ཐ་

སྒྲུབ་དུ་འང་མི་བཞེད་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་པ་ལྟར་
 རང་གི་སྒྲེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཁས་སྦྱང་བར་མི་རིགས་སོ། །
 ཞེས་རྩལ་ཆ་མེད་ཁས་མི་སྦྱང་བར་གསུངས་སོ། །སྒྲེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་
 དམ་དུ་འདོད་པ་རྣམས་དབུ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཆ་མེད་
 ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་ཡི། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པར་གང་འདོད་
 དབུ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་སྦྱང་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཟུགས་སྤྱོད་ལ་
 སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་
 པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཆོགས་
 པའི་སྐྱབས་ཀྱི་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་། དབང་
 པོ་རྣམས་ཀྱང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མ་བྱུང་པས། དེ་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རྣམས་
 ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསུངས་
 ཞིང་། ཤེས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་ཡུལ་རྣམས་མངོན་
 སུམ་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་པས། སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་
 ལྡན་འབྲེད་གཉིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཞེད་པར་འདྲ་ཡང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་
 རྣམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་སྤྱང་དོ། །སྤྱར་དབང་ཤེས་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྐྱབས་སུ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དབང་
 པོའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྤྱང་

ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས་ན། སློབ་དཔོན་
འདི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འདི་དག་འབྲུལ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་འདྲ་བར་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཆོད་མར་མི་འཐད་པ་མེད་དེ། དེ་
རྣམས་འབྲུལ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་པའི་དོན་མེད་པ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པའི་
ཤེས་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གཏན་མི་འབྱུང་པས་
ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འབྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་དང་
གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ནི་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཟླ་
བ་གཉིས་དང་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་ཉིད་
ཀྱིས་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་པས་ན། དེ་དག་དང་སྤྲུལ་
རྣམས་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲུལ་པར་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དུ་ཆུག་གྱང་། བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་
པར་སྒྲུང་བའི་དོན་མེད་པ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་དོན་ཡང་མེད་
ལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར། བྱད་
བཞིན་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་དོ།
།དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གྱང་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་མ་ལོག་གི་བྱད་པར་མེད་དོ་སྟུམ་ན། འོན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་

པའི་ངོ་མོ་དང་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་
 པར་འདྲ་ལ། གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་
 དུ་ཡོད་པར་འདྲ་བ་ལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། བརྟན་ནས་འབྱུང་བ་གཟུགས་
 བརྟན་དང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བརྟན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་
 ལྟན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་ལ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་དང་སེམས་དང་
 ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྒྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་ནི་མ་
 རིག་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲུབ་ངོ་། །དེའི་སྤྱིར་དེ་
 དང་གང་ཞིག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྟན་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་པ་དང་གཟུགས་
 བརྟན་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཛོག་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་
 བརྫོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་བར་འདྲ་ཡང་
 གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་བརྟན་
 པར་ཉོགས་པས་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་མི་འཛོག་ལ། སྟོན་པོ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བརྟན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་རྒྱས་པས་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པར་འཛོག་
 གོ་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་
 བརྟན་འཐད་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་
 ཏེ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ན་ཐ་

སྙད་དུ་འབྱུང་བ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། ཐ་སྙད་དུ་འབྱུང་སའི་ཐ་སྙད་དང་
ཤེས་པ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་
པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དེ་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་
ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་འགལ། འདི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་
པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་འཇོག་པ་ནི། དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་
དུ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་དོ་དེར་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་
བ་རྣམས་ཀྱི་དོར་ནི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མི་ལ་ལ་ཡོད་མི་ལ་ལ་མེད་ཅེས་པ་བཞིན་ཏེ། ལ་ལ་ཞེས་
པའི་ཆིག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་ལ་ལ་དང་མེད་པའི་ལ་ལ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ལ་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་འབྱུང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་གི་དབུ་མ་པས་མ་འབྱུང་བར་མི་
འདོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པས་དེ་དག་འབྱུང་བར་འཇོག་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་ཡུལ་
བརྩུན་པ་འཇོག་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཡུལ་བདེན་པ་འཇོག་ན་ནི་ཡུལ་ཅན་འབྱུང་
པས་འཇོག་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་
མ་ལྟ་བུར་འདོད་པས་ན་ཐ་སྙད་དུ་བརྩུན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་
འཇོག་པའང་མི་འགལ་ཏེ། མ་རིག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེའི་དོར་བདེན་པ་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་

རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་འགོག་པ་གང་གི་ངོར་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་
 ངོར་བརྟུན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྟུན་པ་དེ་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་
 བརྟུན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་ཡི། ཐ་སྙད་ཏུ་བརྟུན་པ་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་བྱར་མི་
 རུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་ཏུ་རང་གི་ལུགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་མང་པོ་ཞིག་འཛོག་པ་དང་། དངོས་པོར་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་
 འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པའི་
 འགོག་ཚུལ་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་སྲིད་མཐར་སྤང་ངོ་། ། འདི་ལྟར་དངོས་སྤྱོད་
 བའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ན་རིགས་པའི་དབྱུང་པ་
 བྱས་ནས་དགག་དགོས་ལ། རང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱོད་འགག་ལ་སོགས་པ་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལའང་རྟོག་ལྡན་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ནི་སྤྱོད་བྱེད་
 ཡོད་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་སྟོས་སོ་སྟུམ་
 རས་རིགས་པས་དབྱུང་པ་ན་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་
 དང་། དངོས་པོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་པ་གཉིས་རིགས་པས་གཞོད་
 ན་གཞོད་མཉམ་དང་མི་གཞོད་ན་མི་གཞོད་མཉམ་ཏུ་སོང་ནས། དབང་ཕྱག་
 དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་ཏུ་མེད་པར་འདོད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའང་མེད་པར་ཁས་སྤང་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་ན་དབང་

ལྷག་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་
མཐོང་སྟེ། ཆོས་གང་ལའང་རང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་གྱི་
དོས་བརྩུང་ངམ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་བྱར་མི་རུང་བ་ལ་དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཉིད་པར་རྫོམ་ཞིང་དེ་འདྲ་བའི་གོ་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཅིར་ཡང་མི་
འཇོན་པར་འཇོག་པ་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་པར་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་
ཞིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་དོ། །འདི་འདྲ་བ་འདི་དག་ནི་མཁས་པ་མགུ་བར་བྱེད་
པའི་གཏམ་དུ་མི་སྤང་སྟེ། སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱ་དོས་མ་
བེན་པར་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་རྣམས་པར་བཞག་
པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལོག་པའི་ལྟ་
བ་རྣམས་ཞོར་ན་ཞོར་མཉམ་དང་མ་ཞོར་ན་མ་ཞོར་བ་མཉམ་པོར་སོང་བའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་འདྲ་བ་ལ་རིང་
དུ་གོམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་རུང་བཅུ་ཅུ་མ་ཡང་ཉེ་རུ་མི་འགོ་བར་
མ་བཅད་རིང་དུ་འགོ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམས་པར་བཞག་པ་
ཐམས་ཅད་རང་གི་ལྷགས་ལ་རུང་བའི་རྟེན་འབྲུང་གི་ལམ་དང་ཆེས་ཞིན་ཏུ་
འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་
ལུ་སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་རི་བཞིན་བཏགས་པ་དང་། །སྤྱི་
མ་སྟོག་རྒྱ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་
མིན་ཉིད། །ཅེས་ལུ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྤར་བྱངས་

བ་ལྟར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པས་
 བརྟགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
 བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་
 བློ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་འཇིག་པ་ཡིན་སྟུང་ན། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་
 གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། རི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་
 གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མི་འབབ་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་
 ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལས་བསྐྱོད་པ་ནི་མེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཐ་
 སྙད་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གང་ལ་འང་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
 བ་ཅ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲུང་བའི་དོན་དེ་སྒྲོ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཅ་མ་ཡིན་ནམ། འོན་
 ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་སྟུང་དུ་མི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་མ་
 བརྟགས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་ལ་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
 ཡི། བརྟག་པ་ཡེ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའཇམ་ཐ་སྙད་པའི་
 ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་གྲགས་པ་ལྟར་འཇུག་གི། །ཡིན་ལྷགས་རི་ལྟར་
 ཡིན་དཔྱད་ནས་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའང་ཡིན་པས་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི་བྱུང་མཐས་སྒྲོ་བསྐྱུར་མ་བསྐྱུར་ཐམས་
 ཅད་ལ་འོང་བས་རི་འདྲ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་འདུག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་
 པའཇམ་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། བྱུང་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱུར་བའི་
 འཇིག་རྟེན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མི་བཟུང་དོ། །བྱུང་མཐས་སྒྲོ་བསྐྱུར་

བ་ལའང་། རི་ལྷར་ཐ་སྙད་དུ་གྲགས་པ་ལྷར་རམ་འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེ་
ལྷར་གནས་སམ་ཞེས་དཔྱད་པའི་སྒོ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཡིན་ཚུལ་རི་ལྷར་ཡིན་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ག་ལ་དགོས། དེས་ན་
འདིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་རི་ལྷར་ཡིན་ནི་འདིག་ཏེན་གྱི་གན་པོ་བྱལ་མཐའ་
དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འདྲི་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྐོལ་བྱི་སྐོལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་མ་དབྱེད་
པའི་སྒོའི་འདུག་ཚུལ་ལ་རི་ལྷར་འདུག་བལྟས་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ།

ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་ནི་སྒྲིང་བའམ་སྒྲིང་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་
གཞིར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ལས་འབྲས་དང་ས་ལམ་ལ་སོགས་པ་པལ་བ་
ལ་མ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་སྒྲིང་བ་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་
པའི་ཆེ་ཡིན་ཚུལ་ལ་རི་ལྷར་ཡིན་མི་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལའང་
སྒྲིང་བ་ཡིན་པས་འདིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །ཐ་སྙད་
པའི་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་ནི། དཔེར་ན། ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་ལོ་སྙམ་པ་
དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུའོ་སྙམ་དུ་འདྲིན་པ་ན་ཡིན་ལྷགས་ལ་རི་ལྷར་ཡིན་དཔྱད་
པ་མེད་པའི་སྒོས་བཟུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེས་བཟུང་བའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་
པའི་ཆོད་མས་གཞོད་པས་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མི་འབབ་པ་ནི་ཐ་
སྙད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་བྱལ་དགོས་ཀྱང་། རང་
བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་གཞོད་པ་ངེས་པར་དགོས་གྱི། རིགས་པ་དེས་ཡོད་པར་

གྲུབ་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་ཡིན་
པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།

དེའི་སྤྱིར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་དེས་གྲུབ་པ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས། ཐ་སྙད་དུ་དགོ་སྒྲིག་ལས་བདེ་སྒྲུབ་འབྱུང་བ་དང་།
དབང་སྒྲུབ་དང་གཙོ་བོ་ལས་བདེ་སྒྲུབ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཡིན་ན་ཡིན་མཉམ་
དང་མིན་ན་མིན་མཉམ་དུ་འཇོག་པའི་ལོག་ཏྲ་གི་གནས་མེད་དེ། དབང་
སྒྲུབ་དང་གཙོ་བོས་བདེ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པ་དང་དགོ་མི་དགོས་བདེ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་
པ་གཉིས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་མི་
འགྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རིགས་པས་གཞོད་མི་གཞོད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མི་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྤྱི་བ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་
རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུང་འཇོག་
ཆ་མེད་དང་བདག་དང་གཙོ་བོ་དང་དབང་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། དེ་
དག་གིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡིན་མིན་
རིགས་པས་དབྱུད་ནས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་དོན་དེ་དག་
ཉིད་པར་བསམས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པའི་དབྱུད་པ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཁས་སྐྱོང་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་རིགས་པས་དབྱུད་བཅོད་དུ་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
དབྱུད་པ་ན་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་བརྟག་པའི་ཁུར་བཅོད་པ་མི་འབྱུང་
བས་དེ་དག་རིགས་པས་མ་ཉིད་པ་ན་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཡོད་ན་

རིགས་པ་དེ་དག་གིས་རྙེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་
འབྱུང་ཆུང་གཞི་དཔེ་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་
ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་ཅི་འདི་དག་ཐ་སྙད་ཅམ་མམ་འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་
ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་བམ་སྟམ་དུ་དབྱུང་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱེད་པ་དེས་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཁས་སྐྱངས་པ་
མིན་པས། དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པའི་དབྱུང་
པ་བྱར་མེད་དེ། དོན་དེ་དག་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན་འདི་ལུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ན་འོ་ན་ཏྲ་ཡིན་ནམ་སྐྱང་བོ་ཡིན་
ཞེས་དཔྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་གྲགས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པས་གཞི་དཔེ་པས་ན་ཐ་སྙད་དུ་འང་
མེད་པ་ནི། མ་རིག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་བཏགས་པ་
དང་། འཇིག་རྟེན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བ་འཇིན་པ་དང་། ཁ་
སང་གི་རི་དེ་རིང་གི་རི་ཡིན་པར་འཇིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཡིན་པས་
འཇིག་རྟེན་ན་གང་གྲགས་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་དུ་འདོད་པ་མིན་
ནོ།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐྱེ་སོགས་དང་ལུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་རྣམས་
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། སྒྲ་མ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ལ་གྲགས་པ་དང་ཕྱི་མ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

|ཞེས་སྒྲུག་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐ་སྟོང་དུ་གཟུགས་
 སོགས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མེད་དགོས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པ་ཡོད་
 དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མང་ལ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་
 གྲང་། དེ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འཇིན་པ་གང་ཡིན་
 པ་སྟེ། གྱུན་རྒྱུ་བ་དུ་ཡང་བདག་ཉིད་དེར་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་གནས་པ་
 ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། |བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྒྲུག་བསྐྱབ་ལ་སོགས་པ་
 ཉིད་དུ་འཇིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་གྱུན་རྒྱུ་བ་དུ་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་
 ཀྱི་བྱིར་རོ། |ཞེས་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་
 གྲང་དེར་འཇིན་པ་གྱུན་རྒྱུ་བ་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བཤད་ལ། མི་རྟག་སོགས་
 བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱུན་ལ་མ་གྲགས་གྲང་དེར་འཇིན་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 གསུངས་སོ། |དེ་ལྟར་སྤང་པོ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྤང་
 ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ངེས་པའི་འཇིན་སྤངས་ལ་ཆད་མའི་གཞོན་པ་མེད་པས་
 བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཕམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་
 སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བ་
 ཞེས་མི་བྱའོ། |དབང་ཤེས་རྣམས་སྤང་བ་ལ་འཁྲུལ་བར་འདྲ་ཡང་འཇིག་རྟེན་
 པའི་ངོར་སྤང་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལོག་པའི་གྱུན་རྒྱུ་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་གཞོན་མེད་རྣམས་ཡང་དག་གྱུན་རྒྱུ་བ་
 ཡིན་ནོ། |སྤང་པོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པའི་འཇིན་སྤངས་

ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པས་འགོག་པར་རུས་གྲང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པར་འཇིན་པའི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་དགག་པར་མི་རུས་
སོ། །དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་དོ་མོས་བྱུང་པའི་རྟག་སོགས་བཞི་མི་སྲིད་
པ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་སུ་བྱུང་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཞི་ཡང་མི་སྲིད་པས། དེ་
ཁོ་ན་ལ་སྟོས་ནས་ནི་དེ་བརྒྱད་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་
རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཟུགས་རྟག་མི་རྟག་དང་བདེ་སྤྱད་དང་
བདག་ཡོད་མེད་གང་ལ་སྟོད་ནའང་མཆོན་མ་ལ་སྟོད་པར་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པའི་འཇིན་
སྤངས་རིགས་པས་སུན་འབྲིན་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་མི་འགོག་པ་
གཉིས་འགལ་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གཏི་ཐུག་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་བྱིར་ཀྱན་རྫོབ་
སྟེ། །དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྤང་དེ་ནི། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་
པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་
ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་
དེ། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པའི་བདེན་པ་ནི་བསམ་
པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དེ་ཡང་བདེན་འཇིན་ལ་བྱ་
དགོས་པས་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པའི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་དབྱ་བཅོམ་གཉིས་དང་ས་
བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ནི་སྤང་བ་འདི་དག་བཅོས་མའི་
རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བདེན་འཛིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་བདེན་
 བ་དེ་མ་རིག་པའི་ངོར་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་མ་རིག་པ་དེས་འཛོག་
 བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་འཛིན་གྱི་ལོག་ཤེས་གྱི་ངོར་ཐག་པ་དེ་
 སྐྱལ་ཡིན་ཀྱང་ལོག་ཤེས་དེས་ཐག་པ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྒོ་ནི་གཞོད་པ་མེད་པའི་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་ཤེས་པ་དུག་པོ་རྣམས་ཡིན་པས་འདི་དག་གིས་བྱབ་པའི་ངོར་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་མི་འགོག་ལ། མ་རིག་པས་ངི་ལྟར་བཟུང་
 བ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་མེད་དེ། འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
 བྱབ་པའི་རང་བཞིན་སྒོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ནི་ཐ་
 ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་
 རྟེ། འདི་རིགས་པས་མ་ཁེགས་ན་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་
 མི་འབྱུང་བོ། །གཏི་ཟུག་འདིས་སྒོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱག་མི་སྐྱག་
 ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་རྣམས་སྒོ་བཏགས་ནས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
 ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་འདི་དག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱང་རིགས་
 པས་སུན་དབྱུང་བར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
 ལས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་ཟུག་གིས་ཀུན་དུ་བཏགས་
 པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱག་པ་དང་མི་སྐྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 བྱད་པར་སྒོ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཏི་ཟུག་ལས་ཐ་མི་དད་

པར་འབྲུག་པར་འབྲུར་ཞིང་གཏི་ཐུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འབྲུར་ཏེ་གཏི་ཐུག་
གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ནི་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་སྟངས་རིགས་
པས་སུན་དབྱང་བར་རུས་པས། དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་
དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སློང་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དགག་རུས་མི་རུས་
གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཐ་
སྙད་པའི་ཆད་མ་ལྟན་སྐྱེས་འདི་དག་གི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་
པས་འགོག་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་
སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་
པའི་རང་བཞིན་འགོག་པས་ན། ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་
ཆེས་དཀའ་བར་སྤང་ཞིང་དེ་དག་གཞོད་མེད་དུ་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་
ན་སྟོང་སྟོགས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པོར་རྟོག་པ་མི་འོང་བས། བལ་ཆེར་སྐྱར་
འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་འབྲུར་བར་སྤང་བས་སློ་གྲོས་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པར་འཛོག་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ།
འདིར་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ།

ཕུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྲེན་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་ནི།

རང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་བ་
ཁེགས་ན་ཕུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་སྐྱེ་
བ་འགོག་པ་ལ་བྱད་པར་སྐྱར་མི་དགོས་ལ། མི་ཁེགས་ན་ཕུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
བཀག་པས་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བའང་མི་ཁེགས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་སྐྱ་བའི་སྐྱ་
མ་མི་འདོད་པས་སྐྱེ་མའི་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་
ན་དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་
རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་ཕུ་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་དབྱད་དགོས་
པས་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འདོད་པས་ཕུ་བཞི་གང་རུང་གི་དབྱད་པ་ངེས་པར་
ཁས་སྐྱེད་དགོས་སོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་
ཅ་མ་ཞིག་འདོད་པས་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མ་སྐྱེད་པས་ དེ་མ་སྐྱེད་པས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པ་གང་
ལས་སྐྱེ་ཞེས་ཇི་སྟར་དཔྱད་དེ་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དུ་འདོད་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་
པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས།
རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་
ཡིས་ནི། །སྟངས་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེས་ན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི། བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལུ་བཞི་འུ་སྐྱེ་བ་འགོག་
བྱེད་དུ་བཞེད་ལ། བྱེད་ནི་ལུ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་ཅམ་ཡང་
མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པས། ཟླ་གྲགས་གང་བཞེད་པ་ལས་སྒོག་ནས་སྐྱེ་བར་
སྦང་ངོ་། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ལྷག་གི། རྒྱ་ལ་
སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའང་
བྱེད་ལྟར་ན་འགལ་བ་སྐྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་ནི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐའ་
བཞི་འུ་གང་ཡིན་ཞེས་མ་འདྲི་ཞིག། །འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་མ་བྱེད་པས་འོངས་སོ། །

འོ་ན། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །བདག་དང་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་ན། །
ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། །འདི་ནི་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའམ་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་ཐ་སྙད་དུ་འང་རིགས་པ་དེ་དག་
གིས་འགོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཅམ་འགོག་པ་གཏན་མིན་ཏེ། གཞུང་
དེའི་མཆོམས་སྒྲོར་དུ། གང་ཞིག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་རྒྱར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་
སྐྱེ་ན། དེ་ལྟར་འང་དེ་སྐད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཆོག་ཅམ་ཞིག་ལྷག་མ་ལུས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས། དེའི་འབྲེལ་

པར་ཡང་། དེའི་སྤྱིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་
 དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འང་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་དོན་
 དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་འདོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་དོན་དམ་
 པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལྟར་དགག་དགོས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་དམ་
 པ་ཡིན་པས། ཐ་སྙད་དུ་འང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་སྦྱང་བར་མི་
 བྱ་སྟེ། འདྲུག་པ་ལས། མོ་ག་ཤམ་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་དེ་
 ཉིད་དུ་མེད་འཇིག་རྟེན་དུ་འང་། །ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀྱན་ངོ་བོ། །
 ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་
 མེད་པས་བྱུབ་པར་བརྩུང་ནས་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་
 སྐྱེས་པ་གཉིས་འགལ་བར་བརྩུང་བ་ལ་ན་བ་དང་སྟོང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་མ་ཐོས་
 པར་མ་སྐྱེས་པར་བརྩུང་འདྲུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་ན་བ་མེད་པ་དང་། རང་
 བཞིན་ཞེས་པའི་ཆིག་དེའི་དོན་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་
 མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི། བརྟེན་ནས་
 སྐྱེས་པ་མ་སྐྱེས་པར། །དེ་ཉིད་མཁྱེན་པའི་མཆོག་གིས་གསུངས། །ཞེས་པའི་
 འགྲེལ་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
 བཞིན་དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་

བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་བརྟན་ནས་
སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ངེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་
པའི་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན། འོན་
ཏེ་བརྟན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་འགལ་བ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གྲེ་མ་གྱི་ཉུང་ན་བ་དང་སྙིང་མེད་པས་
ཀྱང་བརྟལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དཀའ་བ་ཞིག་བབ་པོ། །གང་
གི་ཆེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གང་བརྟན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྐྱས་པ་དེའི་ཆེ་ཁོ་བོ་གོ་སྐབས་གལ་ཡོད།
ཅེས་གསུངས་པས་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཕྱེད་པ་གཅེས་སོ།།

མ་དོས་པས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་
སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་
པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་རྟེན་པ་དང་
པོས། རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་ནས་མ་སྐྱེས་ལྷགས་
སྟོན་པ་ནི་རྟེན་པ་གཉིས་པས། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ལྟ་
བྱ་མི་ཤེས་ཤིང་ཆིག་དེ་དག་ཐོས་པ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་མ་སྐྱེས་ལ་
བརྟན་པ་ཁོ་ནས་མ་བརྟན་པའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་འགལ་འདྲ་འབའ་ཞིག་སྐྱ་
བའི་སྐྱ་ཁམ་གང་ཆེ་ལ་ལྟ་བ་མཐོ་བར་བྱེད་པར་སྤང་དོ། །ཆིག་གསལ་དུ་
བྲངས་པའི་ལང་ག་ཤེགས་ལས་ཀྱང་། ལྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་

སྒྲེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྒྲེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
ཞེས་ཞིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སྒྲེ་བ་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་
གྱི་བྱད་པར་སྒྲོར་མི་སྒྲོར་གྱི་ལན་ཡང་དོན་གྱིས་སོང་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་
ལ་དམིགས་གྱིས་སྤྱེ་བའི་ལན་ནི་འོག་ནས་སྟོན་ནོ།།

དེ་དག་གིས་ནི་སུན་འབྱེན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་
པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ནམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་སུན་འབྱེན་མི་རུས་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རང་གིས་
ཕ་རོལ་པོ་ལ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་དབྱད་པ་དེ་དག་སུན་འབྱེན་བྱེད་
ལའང་ལྷག་མ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། བྱེད་ཅག་གིས་
བཀོད་པ་ནི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་
གཞོད་མི་གཞོད་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་
འགོག་པ་བཞིན། སྤྱིར་ལ་བསྐྱོག་ནས་དེ་ལྟར་སུན་འབྱེན་པའི་རིགས་པའང་
དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱོད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས། དེ་ལ་དབྱད་པ་དེ་དག་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་ཙོ་
ཅག་ལ་རང་ལུགས་གྱི་སྤྱོད་པ་མེད་པས་དབྱད་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་གོ་སྟུམ་
ན། འདིས་སྒྲོན་དེ་དག་སྒྲོང་མི་རུས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གང་གིས་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ།

དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཟུ་བཞི་ག་འགོག་པ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི།

དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་དངོས་པོ་ལས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཟུ་བཞི་ཐམས་ཅད་བཀག་ལ། དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པས་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་འགོག་གོ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་སྤར་བསྟན་པ་སྤར་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་གང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་འགོག་ལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་མེད་པའང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་དངོས་མེད་ཀྱང་འགོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཆར་ཡང་འགོག་ལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའང་འགོག་པས་ཟུ་བཞི་འགོག་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་སྤར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་སྤར་སྤར་མེད་པར་ཟུ་བཞི་ག་འགོག་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འགོག་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཉེ་ཞེས་བཀག་ནས། སྤར་ཡང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་ན་ནི་ཁས་སྒྲངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤར་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་སྟོན་པ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་མི་ཚོད་དོ། །

གཞན་ཡང་སྤང་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་

བཀའ་པ་ན་རང་བཞིན་ནམ་བདག་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ལ། ཤེས་
 རབ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཡང་འགོག་ན་ནི་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་སྙམ་
 འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 ཡུལ་སྙམ་འབྱེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་སྙམ་འབྱེན་
 པར་འདོད་པ་དེ་ལ་འདི་འདི་བར་བྱ་སྟེ། སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་
 དུ་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་སྙམ་
 འབྱེན་པ་སྟོས་ཤིག །ཅ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པའང་
 ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པའང་ཡོད་
 པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། མི་སྟོང་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་སྙམ་ན། འདིར་སྟོང་མི་སྟོང་ནི་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་གཞུང་གི་འགོ་མཇུག་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་
 དོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་
 ལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
 པ་མེད་པའི་སྟོང་པའང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་འདི་ལས་བཞད་གད་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་
 སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་ངེས་པ་དེས་ནི་སྒྲུབ་བྱ་ལ་རང་བཞིན་མི་འདུག་གོ་སྙམ་དུ་
 འཇིན་གྱི། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་འདུག་གོ་ཞེའམ་མི་འདུག་གོ་སྙམ་པ་གཉིས་
 གང་དུའང་མི་འཇིན་པ་ནི། མིག་ཚུམས་ལ་ཁ་ནང་དུ་སྟོགས་པར་གྱིས་ལ་
 རྟོགས་ཤིག་དང་ཆེས་རིག་པར་སྒྲོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡོད་

པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་
བསྐྱོག་པའི་སྤྱིར་དུ་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་པ་དེ་འབྲང་བ་ཞིག་
ཡིན་ནའང་། སྟོ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་སྟོ་
དེའི་ཡུལ་འགོག་པར་འདོད་དགོས་ཀྱི། སྤྱ་གྲུ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་འགོག་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འབྲང་དོ།

ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྤྱ་གྲུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་
ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་སྟོ་གཞན་ཞིག་
གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཇིན་པ་ནའང་དེའི་ཡུལ་
རིགས་པས་འགོག་པ་མིན་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་འདོད་
ན་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྟུམ་
དུ་འཇིན་པ་རི་ལྟར་སྐྱེ་སྟུམ་ན། སྤྱ་གྲུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་
སྤྱ་གྲུའི་རང་བཞིན་དུ་མ་བྱུབ་ཀྱང་སྤྱ་གྲུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་
དུ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཇིན་པ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲུམ་པ་མེད་པ་ལ་བྲུམ་པ་ཡོད་
པར་བདེན་སྟུམ་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་བྲུམ་མེད་དུ་བདེན་སྟུམ་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། ཁོ་
ལྟར་བྲུས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། སྤྱ་གྲུའི་རང་
བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་དོ། ཞེས་བརྗོད་
ན་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་།
སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་

ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན། ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། སྟོང་མིན་མེད་པར་སྟོང་པ་ནི། །གང་ལས་
 འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །རི་ལྷ་བྱུར་ན་ཅིག་ཤོས་ནི། །མེད་པར་གཉེན་པོ་
 འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་ན་རང་
 བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོག་ཏུ་མི་
 རུང་ངོ་། །དེ་ལྷ་རྩལ་ཚུངས་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཀྱིས།
 །རི་ལྷ་རང་བཞིན་མེད་ལ་བསྐྱོད། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་
 བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། རི་ལྷ་སྐྱ་མ་
 འབྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བྱ་སྐྱས་སྐྱ་སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་ཆིག་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོག་
 པར་བྱེད་ན་ནི། དེས་ན་དཔེ་འདི་འཐད་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་
 ཆིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པར་
 བྱེད་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཆིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། རང་
 བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེས་ན་སྤར་ཆ་ཤེའི་ལུང་། སྟོང་པ་ཡོད་

པར་ག་ལ་འབྱུང། །ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད།
།ལྷ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱེན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྷ་བ། །དེ་
དག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྷ་བ་ཞེས་པའང་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་སྟུང་ཏུ་ལྷ་བ་ལ་མི་བེར་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པའི་སྟོང་པ་ལ་བདེན་པར་བཟུང་བའམ་དངོས་པོར་ལྷ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། བུད་རྟ་སྤྱི་ལི་ཏ་ལས། གང་དག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་
པ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདིས་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་དངོས་
པོར་གདགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།
།ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ན་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དེ་བསྐྱོག་པར་བྱས་གྱི། གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་ཏུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི། གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་
བསྐྱོག་པར་མི་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་
པ་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། མེད་པ་ཉིད་འཛིན་ཏུ་
གཞུག་པར་ངི་ལྷར་བྱས་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།

དེ་ལྷར་མ་བྱས་ན་དཔེ་ཡང་མི་འབྲིག་སྟེ། ཁ་ཅིག་གིས་འགའ་ལ་ནོར་
བསྐྱང་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། འདི་ལ་ནོར་མི་འདུག་
གོ་སྟུང་ཏུ་འཛིན་པ་སྟོན་མ་ཡིན་གྱི། ནོར་མེད་པ་དེ་ལ་ནོར་ཏུ་བཟུང་ན་

དེའི་ཆེ་མོར་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་ས་མེད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་
 བཞིན་ཡོད་མེད་འདྲི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། རང་བཞིན་
 མེད་དོ་སྟམ་དུ་བཟུང་ན་སྤྲོ་བ་པོས་དེ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་དེ་སྐྱོན་ག་ལ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཟུང་
 བ་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ལྟར་ན། མོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་མོར་མེད་སྟམ་
 དུ་བཟུང་ན་འང་དགག་དགོས་ཞེས་པར་འགྱུར་བས། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་བརྗོད་
 པ་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་འང་སྟོང་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་
 པ་ལ་གསུངས་པས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་འགོག་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
 བཟླ་བ་ཅུ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྲུང་པ་ལས། རྟུང་འདྲི་
 སྟོང་ཞེས་ཏྲིག་ན་འང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཆོན་མ་ལ་སྤྱོད་སྤྱེ་མེད་
 གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། བདག་
 དང་བདག་མེད་བཟླ་བ་དག་དེ་ཕྱིར་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་ཀྱི་ཅེས་གསུངས་
 ཞིང་། གཞན་ཡང་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ནས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་
 པར་བཟླ་བ་རྣམས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲུང་བ་འདད་པ་ལྟར་
 ཞེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ལྷ་རིའི་བྱས་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ལ་ཞེར་
 ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་ལན་
 དུ། རྟུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སུ་བཟླ་འོ། །ཞེས་དང་། སྤྲུང་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
 མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཞེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་

སྒྱུ་དཔ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་སྤྱིར་བདག་དང་བདག་གིས་སྒྲོང་ལྟ་བུས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེ་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེས་ན་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་འཇིན་སྒྲུངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་དྲུངས་འབྱེན་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའམ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉག་གཅིག་ཡིན་ན། དེའི་འཇིན་སྒྲུངས་སུ་འབྱེན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཞག་པ་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འང་ཁས་སྐྱང་དགོས་ཏེ། ཞི་སྒྲོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱད་པ་ནི་སྤྱི་འདུན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པར་བལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱད་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒྲོ་གཉིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་འདུན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་སུ་ཁོ་ན་སྐྱེ་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་གསུམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་འང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ཁོ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མ་ལྟས་པ་བདག་མེད་པར་རིག་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལྟས་པར་བྱད་པ་ལ་འགར་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བའམ་མཆོན་མར་དམིགས་པ་གལ་ཡོད།

དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཚོགས་ལས། རང་བཞིན་མེད་པས་སྟོང་ལ་སྟོང་
 པ་ནི། །ཡིན་དང་མཚན་མས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །མཚན་མ་ཐམས་
 ཅད་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །མཁས་པས་ཅི་སྟེ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་བཤད་པ་དང་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཉག་གཅིག་ཐར་པའི་སྒོར་བཤད་
 པའི་འགལ་བ་སྤངས་ནས། ལུང་དང་རིགས་པས་དེ་ཉིད་ཐར་པའི་སྒོར་
 བསྐྱབས་སོ། །རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་སུན་དབྱང་
 ཡང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་
 པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བྱི་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་རྟོག་པ་ལའང་སྟོན་དུ་བལྟས་ནས་བཟང་རྟོག་དང་
 རན་རྟོག་གང་ཡིན་ཀྱང་འགོག་ན་ནི། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
 འཇུགས་འདོད་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ།

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚུངས་པ་དགག་པ་ནི།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་བྱ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེད་པར་གསུམ་
 དང་ལྡན་པ་སྟེ། རོ་བོ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་
 གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའོ། །དེ་ཡང་དབྱ་

མའི་རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ན་ནི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱར། །རི་ལྷ་བྱར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །རང་
བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །སྤྱིར་སྤྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་
དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུབ་པར་འདོད་ན་དབུ་མ་པས་
དགག་པར་བྱ་དགོས་མོད་ཀྱང་། འདིར་དགག་བྱ་དོས་འཇིན་པ་ནི། གང་ཞིག་
བཀག་ན་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་དགག་བྱའི་རྩ་བ་དེ་དོས་འཇིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་ན་འདུས་
བྱས་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་བ་
རྣམས་གྱིས་གྱུབ་ཟེན་པས། དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབ་མི་དགོས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་ཡོད་པས། དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
དགག་བྱ་ག་ལ་ཡིན། རང་གི་དོ་བོས་གྱུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུབ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་
ལ་མི་བསྟོས་པ་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་སོ་ཞེས་
འཕངས་པ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་
ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོས་ནས་སྦྱོན་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་རང་གི་དོ་བོའི་སྒོ་
ནས་དོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དོན་དམ་པར་དང་ཡང་དག་པར་གྱུབ་པ་དང་བདེན་པར་

གྲུབ་ན་འང་རྒྱ་རྒྱུ་གྲིས་མ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན་འང་། དེ་
 དག་ནི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་
 མི་རྟག་པས་བྱུང་གྱང་མི་རྟག་པ་བུམ་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་གི། ལྟོ་ལྟོར་བ་
 དེའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
 པ་སོགས་ཡིན་ན་ཆ་མེད་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་ན་འང་། ཆ་མེད་
 ཀྱི་དངོས་པོ་འདིར་རྩ་བའི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇིན་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས།
 འཇིན་པ་དེ་ལྷས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 དག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པའི་
 མ་རིག་པའི་འཇིན་པ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས། དེ་དག་གི་དོན་མཛོན་སྤྲུལ་
 དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གྱང་སྤྱན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལྟོག་པར་མི་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ།

དེས་ན་ལྟ་བུས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་སྤྱན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་
 པས་ཇི་སྟར་བཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་
 བས། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཇིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྤྱན་འབྱིན་
 པ་མ་ཤེས་པར། སྤྱན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འཇིན་སྤངས་སྤྱན་འབྱིན་པ་དོར་
 བས་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པ་ན་གཟུང་བ་རྒྱལ་སྤྱན་ཆ་མེད་དང་། འཇིན་པ་
 སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རང་བཞིན་བྱུང་བར་གསུམ་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་

མཐའ་སྐྱབ་བའི་ནས་བཏགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་དེ་ཙམ་ཞིག་
ལས་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྐྱོམ་དགོས་ཏེ།
ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་བསྐྱོམས་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་གོམས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་ནའང་དེ་
ཙམ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཇིན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་
ཀྱི་བདག་གཉིས་མེད་པར་མཐོང་བས། ལྟ་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྟོག་
པར་འདོད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཏེ། འདྲུག་པ་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་
བདག་སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཇིན་རྟོན་དུ་འང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་
མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བུ། །དེ་ཕྱིས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྐྱབ་བའི་ན་ཏུ་མཆར། །
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། བན་ཚུན་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་དོན་
འདི་ཉིད་དཔེའི་སྟོན་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རང་བྱིམ་རྩིག་
ཐུག་སྐྱེལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྒྲང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་
ཏེ། །སྐྱེལ་ཀྱི་འཇིགས་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཀྱི་མ་གཞན་ཀྱི་གནམ་པོར་
འགྱུར་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །འདི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གསུངས་
ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལའང་མཚུངས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་ཀུན་
བཏགས་བདག་སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་མ་རིག་རྟོན་དུ་འང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་
བདག་མེད་ཤེས་པས་མ་རིག་པ། །དེ་ཕྱིས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྐྱབ་བའི་ན་ཏུ་
མཆར། །ཞེས་སྐྱུར་རོ།

འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒར་བཞད་པ་ལྟར་མ་བཅོས་པ་དང་གཞན་ལ་
 བསྟོས་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་བརྟག་པ་མཐའ་
 བཟུང་གི་སློན་ས་གསུངས་སམ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་
 བ། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་
 བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པའོ།
 །དེ་ནི་ཡོད་དེ། འབྲུག་འབྲེལ་ལས། བྱད་པར་དུ་མཛད་པ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
 རང་བཞིན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་བ། གང་
 གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 བྱང་ཡང་རུང་མ་བྱང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་
 ཉིད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ །མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་
 ལོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་
 པ་ཉིད་དང་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་
 དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཇི་དེ་ཡོད་དམ་
 མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྟུ་སྟུ། གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་ཅི་འདྲི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་སློམ་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་
 ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་
 བརྒྱ་ཕྱག་ཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པས་བསྐྱབས་
 སོ། །

འོན་སྐར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་མ་བཞག་གམ་སྟམ་ན། ཉང་
གི་སྒྲོས་བཏགས་པ་མིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་ནི་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ལན་དུ་མར་མ་སྒྲིམ་
སམ། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལྟ་བུ་སྒྲོས།
ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོག་
གསལ་ལས། དུས་གསུམ་དུ་འང་མེ་ལ་མི་འབྱུང་བ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མ་
བཅོས་པ་གང་ཞིག་སྐར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
ཚུའི་ཆ་བའམ་ཚུ་རོལ་དང་པ་རོལ་ལམ་རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་
བརྗོད་དོ། །ཅི་མའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་
གྱི་འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་རྣམས་གྱི་སྒྲག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བཏགས་
ནས་ཀུན་རྗོབ་ཏུ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་བཞིན་དེ་ཡང་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་བཞག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །གལ་
ཏེ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་
པས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་
དེའི་ཕྱིར་དུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་
དེ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་དོན་དེ་མེད་ན་ཆངས་
སྒྲོད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་གཞོན་པ་བརྗོད་ནས་བསྐྱབས་ཤིང་། ཡང་འཇུག་

འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་འདི་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་
 ཞིག་དུ་མ་ཟད་གྱི། གཞན་ཡང་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་རུས་པས་
 རང་བཞིན་འདི་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འང་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་དབྱུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་
 མི་སྤྱིད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྤངས་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ནི་སྤང་འདས་དེ་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་འདས་དེ་ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པར་
 བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེ་ནི་དོན་དམ་
 པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་དགོས་པར་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་
 འགྲེལ་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་འདི་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་འང་མ་གྲུབ་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་
 པ་དེར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དེར་གྲུབ་ཀྱང་། རང་
 བཞིན་དེར་འཛོག་བྱེད་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་སྒྲོས་པ་ནི་རང་གི་
 ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་
 ཅ་མ་སྟོ། །བཅོས་མ་ནི་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱས་པ་དང་། གཞན་
 ལ་བསྒྲོས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསྒྲོས་པའོ། །གཞུགས་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་
 གཉིས་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པས། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་

བཞིན་དེ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྐྱོམ་པས་ན་ཆངས་སྒྲིང་གྲང་དོན་མེད་དུ་
མི་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་གཏན་མི་འདོད་པ་དང་སྒྲིང་བྱར་དུ་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲུངས་པ་གཉིས་མི་
འགལ་བར་བཤད་དེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། གྱེ་མ་མ་ལ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་
ཅུང་ཟད་གྲང་མི་འདོད་ཅིང་། སྒྲིང་བྱར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་
སྒྲིས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པ་བྱིད་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་
བཟོད་པ་ཞིག་གོ། །བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱིད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་
མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིང་བོས་
གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི།
རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་གྲང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཆངས་པར་
སྒྲིང་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར་དེ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་ཆངས་པར་སྒྲིང་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་
ངོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྒྲིས་ནས་བཅོས་མ་མིན་
པ་དང་གཞན་ལ་མི་སྒྲིས་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་དོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྒྲིང་བོས་
བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་རིགས་ལ། དེ་ཅུ་
བྱིས་དོན་དམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་རང་བཞིན་བྱིས་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་
དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ནི་སྒྲར་གཉིས་སུ་སྒྲིང་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་

གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡེ་མེད་ཡིན་ནོ།།

ད་ལྟ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་
 རུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོང་པའི་སྤྲོང་
 ཉིད་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཁྱད་གཞིར་བྱས་པའི་སྤྲོང་དུ་
 ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་སྒྲོ་གཅིག་གི་ཡུལ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མི་འགལ་
 ཞིང་གཉིས་སྤྲོང་དེ་མ་ལོག་པས་སྤྲོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཏགས་
 པ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་
 ཉིད་གོམས་པས་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོར་ནི་རང་བཞིན་མེད་
 བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དུ་སྤྲོང་བའི་འབྲུལ་སྤྲོང་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པས་ན། ཆོས་
 ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་མི་
 དམིགས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྒྲོ་དེའི་ངོར་མེད་
 པས་དེ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོ་གཞན་
 ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་
 རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་སྤྲོང་དུ་རང་བཞིན་མེད་
 བཞིན་དུ་དེར་སྤྲོང་བའི་འབྲུལ་སྤྲོང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ལོག་
 པ་ཙམ་ལ་འཛོག་པས། དེ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཁས་སྤང་ག་ན་དགོས། ཆིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོའི་རྣམ་པ་
 མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་དམིགས་པ་ནི་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བདག་ཉིད་གང་གིས་འཕགས་པ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་

ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རོ་བོ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཡང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་དོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གང་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དག་ག་བྱ་བ་དག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ལ་མི་འཇོག་པར་སྒྲོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་དུ་རང་དབང་དུ་གྱུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་བ་དང་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་བདག་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་གཞི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་སར་འདོད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལྷོག་དགོས་པར་ནི་འདོད་ལ། དེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གཞི་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་མི་ལྷོག་པར། དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལྷོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན་ཤར་ལྷོགས་ན་སྐྱུལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་སྐྱག་སྟེ་སྐྱག་བསྐྱུལ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱག་བསྐྱུལ་ལྷོག་པ་ལ། ཤར་ལྷོགས་སུ་སྐྱུལ་ཆུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྱུབ་བོ་སྐྱམ་དུ་བཟུང་བས་སྐྱུལ་འཇིན་དེ་མི་ལྷོག་གི། །ཁུབ་

ཕྱོགས་ན་ཤིང་སྒྲོང་ཡོད་དེ་སྒྲུལ་དུ་བྱངས་ཤིག་དང་དེས་སྒྲུལ་འཛིན་དང་
སྒྲུག་བསྐྱབ་དེ་ཕྱོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུང་
ངོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་དེ་འདྲ་བ་དེ་རྒྱང་རིང་
དུ་སྒྲུངས་ནས། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་
པའི་འཛིན་སྒྲུངས་སུན་འབྱེན་པའི་ཐབས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་།
དེའི་དོན་གཞན་དུ་བྲང་དུ་མི་བྱང་བར་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱེད་པའི་
རིགས་པའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་སྒྲུ་སྒྲུབ་
ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བར་
གྱིས་ཤིག །དགག་བྱ་ལ་ལོག་ཏྱིག་འགོག་པ་དེ་དག་ནི་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་
པའི་གོལ་ས་གཙོད་པ་ལ་ཤིན་དུ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་པས་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ།

རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བབྱང་བ་ལ་གསུམ།

དངོས་ཀྱི་དོན་དགག་བྱ་ངོས་བབྱང་བ་དང་། དེ་དགག་བྱ་གཞན་ལ་
སྒྲོར་མི་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྒྲོར་མི་སྒྲོར་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

སྒྱིར་དགག་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་
ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དབྱུས་མཐའ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་།
།ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་བྱང་ནས་
ནི་གྲོལ་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། འདི་མེད་
ན་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྱིར་རོ། །རིགས་
པའི་དགག་བྱ་ནི། ཚོད་སྒྲོག་ལས། ཡང་ན་ཁ་ཅིག་སྐྱུལ་པ་ཡི། །བྱང་མེད་ལ་
ནི་བྱང་མེད་སྟམ། །ལོག་འཛིན་འགྱུར་བ་སྐྱུལ་པ་ཡིས། །འགོག་བྱེད་འདི་ནི་
དེ་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་སྐྱེས་བྱ་ཁ་ཅིག་སྐྱུལ་པའི་
བྱང་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པར་བྱང་མེད་དོ་སྟམ་དུ་
ལོག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྒྱིར་དེ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེས་འདོད་
ཆགས་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པ་ཞིག་སྐྱུལ་ལ་དེས་དེའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་སྒྲོག་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཆིག་སྟོང་པ་སྐྱུལ་པ་ལྟ་བུས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་བ། སྐྱུལ་པའི་བྱང་མེད་དང་འདྲ་བ་དག་ལ་རང་
བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་

པ་ལྟར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཇིན་པ་ལ་དགག་བྱར་གསུངས་པ་དང་དེས་བཟུང་
བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་
དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྷོག་པ་ལ་དེས་
གཟུང་བའི་ཡུལ་ཐོག་མར་དགག་དགོས་པས་སོ།།

འདི་ཡང་རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་འདི་
ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་དགག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲེ་བས་དགག་དགོས་
ལ། འགོག་པའང་ཐོ་བས་བྱམ་པ་བཞེག་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། མེད་པ་ལ་མེད་
པར་ངོ་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། མེད་པར་ངེས་པ་སྒྲེས་ན་ཡོད་པར་
འཇིན་པའི་འབྲེལ་ཤེས་ལྷོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་བསྐྱབ་
པའང་ས་བོན་གྱིས་སྒྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྒྲར་མེད་ཅིག་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་
མིན་གྱི། ཆོས་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོད་ལྷོག་ལས་ཀྱང་། ཆིག་མེད་པར་ཡང་མེད་
པ་ཡི། །འགོག་པ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་ཞེས་པ། དེ་ལ་ཆིག་ནི་མེད་ཅེས་པར། །
གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་སེལ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས་
ཀྱང་། བྱོད་གྱིས་ཆིག་དག་མེད་པར་ཡང་སྟེ། ཆིག་མ་གཏོགས་པར་ཡང་
མེད་པའི་འགོག་པ་འགྲུབ་ན། དེ་ཅི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲས་པའི་བྱོད་ཀྱི་ཆིག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྒྲས་པ་གང་

ཡིན་པ་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
པའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལྷས་བྱིན་
བྱིམ་ན་མེད་བཞིན་དུ་ལྷ་སྦྱིན་བྱིམ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དེ་མེད་པ་
ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་ཆིག་དེས་ལྷ་སྦྱིན་མེད་པར་མི་བྱེད་
གྱི། ལྷ་སྦྱིན་བྱིམ་ན་མི་སྤིད་པར་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་དེ་ཡང་དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱ་མའི་སྦྱེས་བྱ་ལྟར་སྦྱེས་བྱ་ཡང་དག་པའི་ངོ་
བོ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་སྟོངས་པའི་བྱིར། བྱིས་པ་སྦྱེ་བོ་མ་རིག་པས་སྟོངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྟོ་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ན་ཆིག་མེད་པའང་ཆིག་མ་གཏོགས་པར་ཡང་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་
དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྒྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེའི་བྱིར་ཡོད་ན་འགོག་མི་རུས་ལ་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པས་
དགག་སྦྱབ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། དགག་སྦྱབ་ཀྱི་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་

མང་པོ་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲམས་པར་འདོད་པ་ནི། རིགས་
 པ་དང་ལམ་གྱི་དགག་སྐྱབ་གང་ལའང་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འགལ་
 འདུའི་བབ་ཙམ་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་པ་དང་མེད་
 ན་དགག་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་ནས། བ་རོལ་པོ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་
 དབྱེད་པ་བྱེད་པ་འགོག་བཞིན་དུ་དགག་སྐྱབ་བྱ་མི་ཉན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱ་མཆན་བཀོད་པ་དེས་ཀྱང་བ་རོལ་པོ་དགག་སྐྱབ་བྱ་དགོས་པར་
 འདོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་ལ་མེད་
 ན་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་དམ་པས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་འབྲུལ་པའི་རྟོག་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་
 སྒྲོག་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་སྒྲོག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་
 རྒྱ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགག་
 སྐྱབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་
 རྟངས་སུན་ཕྱང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཡིན་ན། སྒོ་རིམ་ཞིག་གི་འཛིན་རྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་འབྲིན་
 པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱིར་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་
 ཀྱང་ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ལོགས་པར་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་དབྱང་བར་བྱ་

སྟེ། དེ་ལོག་ན་ཉེས་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་ཕྱོགས་རེའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་
པོར་འགྱུར་བས། མ་རིག་པ་ནི་ཉེས་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཆོག་
གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཡི་སྡེ་སོགས་བདེན་པ་གཉིས་
བརྟེན་བསྟན་པ་རྣམས་པ་དགུ། །འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ངོར་རྒྱ་ཆེ་གང་
ཞིག་འདིར་ནི་ཡང་དག་བསྐྱབས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་འདོད་ཆགས་བསལ་ཕྱིར་
གསུངས་པས་ཞེ་སྤང་བྱད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྤང་བསལ་བར་བྱ་ཕྱིར་
གསུངས་པས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་བྱད་པར་བྱེད་འགྱུར་མིན། །གང་ཞིག་ང་
རྒྱལ་སོགས་བྱད་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་ངེ་མ་གཞན་མི་འཇོམས། །དེ་
ཕྱིར་དེ་ནི་ཆེས་ཐུབ་མ་ཡིན་གསུང་དེ་དག་དང་དེ་དག་དོན་ཆེན་མིན། །གཏི་
ཐུག་བྱད་པར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་
འཇོམས། །ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གཏི་ཐུག་ལ་ནི་ཡང་དག་བརྟེན་པར་རྒྱལ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོ།།

འོན་གཏི་ཐུག་དེ་ངི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་ན། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པའི་
སྟོ་ནི་འདིར་མ་རིག་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་ཞེས་པ་
དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་ལྷན་པར་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ། ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་མི་ཞེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་།

འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་
 ལས་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་
 པ། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་
 ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །རི་རྒྱུད་
 བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱིད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྡོག་པ་
 ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གི
 །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་བདེན་འཛིན་ཞེས་པའང་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་ལུས་
 དབང་རི་བཞིན་དུ། །གཏི་ལུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་ལུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། །གཏི་ལུག་ནི་དེ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་བདེན་པར་རྟོག་
 པ་ལས་སྤོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་
 སྤྱོད་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་
 བ་ཡིན་ན། འཇུག་པ་དང་ཆིག་གསལ་དུ་འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་
 པ་མི་འཐད་དེ། །གཙུག་པོའི་རྒྱ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་
 འཇིག་ལྟའི་བཞེད་ཚུལ་སྤོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་
 སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས། འདིར་སྤོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་
 ནི། དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་

འཇིན་པ་ནི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་
བཞེད་དེ། སྒར་བྲངས་པ་ལྟར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་
དུ་བཤད་ཅིང་། འཇུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་
གནས་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་གཉི་ལྷན་སྟེ། མ་
རིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་དོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ།
རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པོ། །ཞེས་དང་།
དེ་ལྟར་ན་སྤྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་
ཉོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་བཤད་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཡིན་
ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ནོ།།

འོ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་
འགྱུར་ངོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་འདི་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལ་འཇིག་ལྟ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་མ་
རིག་པ་སྟེ་དང་འཇིག་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་མ་རིག་
པ་ནི་རིག་པའི་བརྒྱུག་སྟོགས་ཡིན་ལ་རིག་པ་འང་གང་རུང་རུང་ལ་མི་བྱ་ཡི་
བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །དེའི་བརྒྱུག་སྟོགས་
ནི་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པ་ཅུ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཅུ་ལ་མི་རུང་བས་དེའི་
འགལ་སྟེ་འཇིན་པའོ། །དེ་ནི་བདག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་
ཀྱི་བདག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པ་གཉིས་

ཡིན་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་
མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིན་ལྟ་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྩ་བར་བསྟན་པ་ན་མ་རིག་པ་རྩ་བར་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། རི་སྤྱིད་ཕྱང་
པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
ཏུ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མོངས་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་ན།
མ་རིག་པའི་ནང་ཆོན་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགོ་ཚུལ་སྟོན་པས་ན། འཛིན་ལྟ་
མ་རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་
ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་ན་
འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤང་ཤིན་ཏུ་དགའོ།

དེ་ལྟར་བུའི་མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་ལུགས་དེ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་
བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་
རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས།
།དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། །ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྟོང་
པར། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགག་པ་ཡིན། །དེ་
ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགག། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་
ཉིར་བྱུག་པ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཀུན་འབྱུང་མི་འབྱུར། །མ་རིག་འགགས་པར་འབྱུར་བ་ནི། །ཤེས་པས་དེ་
ཉིད་བསྐྱོམས་པས་སོ། །དེ་དང་དེ་ནི་འགགས་གྱུར་པས། །དེ་དང་དེ་ནི་
མངོན་མི་འབྱུར། །སྐྱབ་བསྐྱལ་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་པ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་

དག་འགག། ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ལ། ཇི་སྲིད་ཕྱང་པོར་འཛིན་
ཡོད་པ། །ཞེས་ཕྱང་པོར་འཛིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་དང་ཞིན་
ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་སྟེའི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་ནི། ལུས་ལ་ལུས་
དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་རྣམ་ཞེས་ཏེ། །ཞེས་
སོགས་སྒྲར་བྲངས་པས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་ཐུག་གིས་ཆོས་
རྣམས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བར་སྟོབ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བཟུང་
ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས།
མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་སུན་དབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་རིགས་པ་སྣ་ཆོགས་
པ་གསུངས་པ་ཡིན་པར། བུད་རྟ་སྤྱི་ལོ་ཉ་ལས། ཅི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་པ། སྟོབ་དཔོན་
ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྣ་ཆོགས་
ཀྱི་ཉེན་པར་གཞིགས་ནས་དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཇི་སྟེ་བ་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པས། ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བརྩམས་ཏེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་
མཐོང་བ་འཆིང་། །ཡང་དག་མཐོང་བ་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཇི་སྟེ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་བཤད་པ། དོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་མི་མཁས་པ་གཏི་ཐུག་གི་ཐུན་པས་སྟོབ་གྲོས་ཀྱི་མིག་

བསྐྱབས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་དེ་དག་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཆེ་རྟོན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སྤང་བས་གཉི་ཟུག་གི་ཟུན་པ་བསལ་ཞིང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་
དེའི་ཆེ་ན་གནས་མེད་པ་ལ་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་མི་སྦྱེའོ། །
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རབ་བྱེད་ཉེར་དུག་པའི་མཆ་མས་སྦྱོར་དུ། འདིར་སྦྱས་
པ། བྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་
པ་ནི་བཤད་ཅིན་ན། ད་བྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་
པ་ལ་འཇུག་པ་སྟོན་ཅིག །འདིར་བཤད་པ། མ་རིག་བསྐྱབས་པས་ཡང་སྤིང་
བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་མཆ་མས་སྦྱོར་
དུའང་། འདིར་སྦྱས་པ། ད་བྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་
སྟེའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་མི་སྤིང་པ་སྟོན་ཅིག །འདིར་བཤད་
པ། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ཞེས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ན། སྟོབ་
དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་
པ་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པ་ལ་བཞེད་པ་དང་། ཉན་རང་ལའང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །དེས་ན་ཉན་རང་ལ་
ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཆེན་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་གྱིས་ཤིག

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་རུ་
དགག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་པ་འང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས། རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པས་འདི་འདིའོ་སྦྱུ་དུ་གང་རྟོག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་ཞིབ་མོར་ཡེ་མ་བརྟགས་
པའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་
པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོག་པ་མིན་པས་འཇིན་པའི་ཐབས་ནི་མེད་ལ། རྟོག་
པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ན། དེས་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་འང་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟ་ན་ནི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་འབྲིད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མེད་
པར་འགྱུར་དགོས་པས། དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་
པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་ནི་
སྤྱ་ངན་འདས་འགྱུར་ཞེས། །སྟོང་མིན་སྟོང་ལྟར་མཐོང་མིན་ཏེ། །ལོག་ལྟས་
སྤྱ་ངན་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

སྒྲུར་བཤད་པའི་མ་རིག་པའི་འཇིན་སྟངས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་གཞིར་
བཞག་ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་

དུ་མ་ཞིག་སྒྲོ་བཏགས་པ་བྱུང་མཐའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ནི། མ་
 རིག་པའི་འཇིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྐྱུན་སྐྱུང་བ་ན་རྩ་བ་ཆད་པའི་སྒྲོན་པ་
 ལྟར་མཐའ་དག་སྒྲོག་པར་འགྱུར་བས། ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་སྐྱུན་སྐྱེས་ཀྱི་
 མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དགག་བྱའི་རྩ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། ཀུན་བཏགས་
 བྱུང་མཐའ་སྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བཏགས་པ་ཅ་མ་དགག་པ་ལ་སྐྱུར་སྐྱང་
 བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་སྐྱར་དགག་བྱ་འགོག་པ་ནི་བྱ་བས་ཐོངས་ནས་བྱེད་པ་
 མིན་གྱི། དགག་བྱ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་དེས་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་
 འཆིང་བར་མཐོང་ནས་དེའི་ཡུལ་སྐྱུན་འབྱེན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ནི་སྐྱུན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་
 བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་བྱུང་མཐའ་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་འཁོར་
 བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལ་ངེས་པ་དམིགས་བྱེད་པར་རྟོན་པ་
 ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་སྐྱར་དགག་བྱ་འཇིན་པའི་ལོག་རྟོག་མཐར་གཏུགས་
 པ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྐྱུན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ།
 ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱ་མ་གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན། དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་འཇིན་
 སྐྱངས་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་ཡང་རིགས་པས་སྐྱུན་འབྱེན་པ་མིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་
 རིགས་པས་འཇིན་སྐྱངས་སྐྱུན་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ཁོ་
 ན་དང་། དེ་ཡང་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་གཉིས་སམ་དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་
 ཡུལ་ལ་བྱེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་གང་ཡིན་

ཐམས་ཅད་ལ་མི་བྱའོ།།

འོ་ན་མ་རིག་པ་དེས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་དེ་རི་འབྲ་བ་
ཞིག་ཡིན་སྟུང་ན། སྤྱིར་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ནས་ཀྱན་རྫོབ་ཙམ་དུ་བྱུབ་
པའི་དོན་རྣམས་ལ་འང་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཐ་སྙད་མཛད་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ན་ཡང་། འདིར་ནི་གང་ཟག་གམ་ཆོས་གང་ཡང་
རུང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་
ལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གནས་ཚུལ་ལམ་སྟོན་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པར་འདྲིན་
པ་འདི་ཡིན་ལ། དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་
གི་སྟོན་ལུགས་དེ་ལ་ནི་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་བཏགས་པ་མཐའ་བཟུང་
གི་སྟོན་ནས་ངོས་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་
བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ན་
གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་
པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི། ཞེས་དེ་དག་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་
ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་མ་ལས་པ་མ་ཡིན་གྱི་
ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་བཞག་
པ་མིན་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་འོ། །དེས་ན་རང་དབང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
ཡུལ་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྟོན་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་
པའི་ངོ་བོ་འོ། །དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་གི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ཡང་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བཏགས་པ་དེ་སྦྱུལ་འདྲིན་གྱི་སྒྲོའི་ངོས་ནས་

དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་བཞག་ནས་སྐྱུལ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་
 དབྱུང་པ་ན་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྐྱུལ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དེའི་བྱང་པར་དབྱུང་དུ་མེད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲུའི་ངོ་ན་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་
 སྒྲུང་ཚུལ་ལ་དབྱུང་པ་བཞག་ནས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་གནས་ལུགས་
 དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་དུ་ཡུལ་སྟེང་དུ་དབྱུང་པ་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་
 ལ། དེ་ལྟར་དུ་མི་འདྲིན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་
 པར་ཆོས་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གཞལ་བའི་གནས་ལུགས་རེ་
 ཡོད་པར་འདྲིན་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་
 ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་
 པར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྐྱུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་
 པར་ངེས་སོ། །ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་ནང་གི་སྒྲུའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་
 ནས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་
 ཉིད་བྱང་པར་གྱི་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་དང་། མིག་སྒྲུལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་དུ་གསུངས་པས། རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་
 པར་འདྲིན་པ་ནི་བདག་གཉིས་ཀྱི་འདྲིན་པར་འཁྲུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་རུས་
 སོ། །

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་
མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་
སྟེན་གས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་
བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་གི་མཆོད་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ཡིན་པ་མི་རིགས་
ཏེ། གཞན་དུ་ན་གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་འཇིན་པ་འང་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་
ནི་འཇིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བར་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ལ་ནི་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཇིན་
པས་འཇིག་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
པར་འཇིན་པ་ནི་སྒར་བ་ཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གང་ཟག་
གི་བདག་ཏུ་གསུངས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །
འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལ་འཇིག་ལྟས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
འོན་འཇིག་ལྟའི་བདག་འཇིན་ལ་རི་འབྲུ་ཞིག་དགོས་སྙམ་ན། འཇིག་ལྟ་ཀྱང་
བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ལ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལྟར་ངེས་པ་མི་སྤང་ཡང་། འཇིག་
ལྟ་ལྟར་སྤྱེས་ནི། འཇུག་པར་ཕུང་པོ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་འགྲེལ་
པར་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་བདག་དམིགས་པར་གསུངས་པས། ཕུང་པོ་
ལ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཅུ་མ་ཞིག་དམིགས་པའོ། །དེ་ཡང་ངའོ་
སྙམ་པའི་འཇིན་པ་སྤྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དགོས་པས་རྒྱུད་

གཞན་གྱི་གང་ཟག་ནི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དམིགས་པ་དེ་ལ་ངེས་པར་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་ནི། འདུག་འབྲེལ་ལས། དེ་
ལ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཁྱེད་སྒྲུབ་
པ། ཞེས་གསུངས་པས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་ཅེས་དུ་འཇིག་པ་མིན་གྱི། ངའི་སྒྲུབ་དུ་འཇིག་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཡང་
འདུག་འབྲེལ་ལས། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས།
ཞེས་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་དེའི་བདག་མེད་པ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་
པ་ཉོགས་པས་འཇིག་སྤངས་འགལ་བའི་སྟོན་སྟེང་བར་གསུངས་པས་
ཤེས་རབ་དེའི་སྟོན་སྟེངས་འཇིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་གི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཇིག་པ་ཡིན་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
བའི་ངའི་སྒྲུབ་དུ་འཇིག་པའོ། །ང་ཡིར་འཇིག་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་དེས་མཆོན་
ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ང་དང་ངའི་འོ་སྒྲུབ་དུ་མི་འཇིག་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སྤྱི་
ཡོད་པར་འཇིག་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྤོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་
ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་
རང་བཞིན་ཅེས་ལ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་དང་ངའི་སྒྲུབ་པ་ཅེས་གྱི་སྟོན་ཡུལ་
ལ་བདག་ཏུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ལ་
ཕྱི་མ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པས་མི་འགོག་གོ། །དེས་ནི་འཇིག་ལྟ་སྒྲུབ་སྟེས་
ཀྱི་དམིགས་པ་མི་འགོག་པར་སྟོན་གྱི། དེའི་རྣམ་པའི་འཇིག་སྤངས་ནི་རང་

གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་ང་ཡིན་པས་དེ་མི་འགོག་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་ཏྲག་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་སྤྱི་མི་འགོག་གྱུར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱི་ཏྲག་པ་འགོག་པ་མི་
འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་
ཀྱི་གཞུང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དང་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་ན་དང་། རྩ་ས་སུ་ཡོད་ན་ཞེས་དགག་པ་གསུངས་
པའི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་རིག་པར་བྱ་ལ། དེ་
དག་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་རིག་པས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་
དོན་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

དེ་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི།

རི་བོང་གི་རྩ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཏན་མེད་པ་རྣམས་
མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ན་བྱུང་བར་དེ་སྦྱོར་མི་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་ལ་
ཡོད་གྱུར་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ན་མེད་པ་རྣམས་གྱུར་
ཡུལ་དུས་དེ་དང་དེར་མེད་པར་བརྗོད་པ་ན་འང་བྱུང་བར་དེ་སྦྱོར་མི་དགོས་
སོ། །གཞན་ཡང་དབྱུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་བར་མི་འདོད་པ་རང་གཞན་
གྱི་སྒྲེ་བ་དངོས་པོར་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་བྱགས་པ་
རྣམས་འགོག་པ་ན་འང་དེ་དག་ལ་བསམ་པ་དོན་སྦྱར་དགོས་པའི་སྐབས་འགའ་
རེ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་

ཁྱད་པར་གསར་དུ་སྐྱར་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ལ་དོན་དེ་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བ་དེ་
 དག་གིས་ཁས་སྦྱངས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་དག་ལས་གཞན་པ་དབྱུ་མ་
 པས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི། རི་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་
 དེ་དག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཁྱད་པར་དེ་མ་སྐྱར་ན། འགོག་མཁན་གྱི་
 རིགས་པ་ཉིད་ལ་འང་སྐྱོན་མཚུངས་པར་འཇུག་པས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྦྱང་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྐྱར་དགོས་སོ།།

གཞན་ཡང་སྐྱར་བ་ཤད་པ་ལྟར་དབྱུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་
 རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་
 མས་མི་གཞོད་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་
 དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་གཏན་
 མི་རུང་བས། འདི་འབྲུ་བ་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདི་འབྲུ་བ་ནི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །
 གྲུབ་མཐའ་འདི་ལྟར་དུ་འཐད་དོ། །འདི་ལྟར་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་འཛོག་ཏེན་པ་དང་འཛོག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་བྱེད་
 ཐབས་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ཆད་མས་མི་
 གཞོད་ཀྱང་དེ་འགོག་པར་འདོད་ན་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་
 ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་འགོག་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་གཞོན་མི་ཟ་བར་
 ཁྱད་པར་དེ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང་རིགས་པ་
 དུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་པར་ནི། དགག་བྱ་འགོག་པ་ན་ཁྱད་པར་དེ་སྐྱར་བ་ཆེས་

མང་བར་སྒྲུང་ལ། ཅ་ཤེའི་གཞུང་དང་། བུད་རྟ་སྤ་ལི་ཏ་དང་། ཆོག་གསལ་
དང་། འབྲུག་པ་ཅ་འགྲེལ་དུའང་སྐྱར་བའི་སྐབས་དུ་མ་སྒྲུང་བས་ཆོག་ཆོགས་
ཆེ་བ་ལ་གཟིགས་པ་དང་། མ་སྐྱར་ཡང་སྐྱར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཀྱིས་
རྟོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱར་བའི་སྐབས་སུའང་སྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ལ་སྐྱོར་མི་སྐྱོར་གྱི་བྱད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
ཡང་རྣམ་པར་དབྱུད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་བྱད་
པར་སྐྱར་བའང་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྟོད་དགོས་པ་ལས་མ་རྟོད་པས་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་
དང་སྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བས་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི།
དེའི་ཆེ་ངེས་པར་འཐད་པས་རྣམ་པར་དབྱུད་པ་ན་ས་ལེ་སྐྱམ་ལ་སོགས་པ་
ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེས་གསལ་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཅི་མ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པས། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མེས་བསྐྱེགས་པ་ན་
རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ།

དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་མི་སྒྱུར་བ་འད་པ་ནི།

དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཁོ་
ནའི་ལྷགས་སུ་སྒྲིབ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུ་མ་
བྲངས་པ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། ཡང་ཅི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲིབ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་
བྱ། ཐོབ་པའང་ཡོད་མངོན་པར་རྟོགས་པའང་ཡོད་མེད་གྱི་གཉིས་གྱི་ཚུལ་
གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་
ཅིག་སྤྱིར་འོང་བ་དང་སྤྱིར་མི་འོང་བ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་
པར་ནི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དུ་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་རང་རྒྱད་
པའི་མདོ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ནས་དོན་
དམ་པའི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུབ་དོ། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
ལས་ཀྱང་། གནས་པའམ་སྒྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་
པའམ་བྱད་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྙད་དབང་གིས། །གསུངས་
གྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། བདག་དང་
བདག་གིར་ཡོད་ཅེས་པ། །འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །ཅེས་པ་དང་། གང་

གི་ས་བོན་བརྒྱན་པ་དེའི། །སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག་ །ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་
སྐྱེ་འབྲེལ་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྒྲུང་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་
དུ་སྐྱེ་བ་དང་། །འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་
པ་དང་ཡང་དག་པ་དགག་བྱ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་མང་ལ། དེ་དག་མ་
སྐྱར་བའི་ཆེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
བྱུང་བ་མེད་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །བྱད་ཉི་ལྔ་ལྷ་ལས་
ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་
དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་
པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་གང་གིས་
བྱུང་བ་ཡོད་དོ་སའ་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་ཆག་གོ་
སའ་མ་ཆོག་གོ་ཞེས་དེ་དག་མི་རྟག་པར་ཡང་བརྗོད་དོ། །གང་གི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་
བསམ་པ་བརྩམ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་བྱུང་བ་དང་སའ་མ་དག་བརྟེན་ནས་གདགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མི་འཐད་ན་དེ་དག་ཆག་པ་དང་ཆོག་པ་སྟེ་འཐད་པར་
ག་ལ་འགྱུར། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
གྱི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲེས་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཟུ་
ངན་ལས་འདས་སོ་ཞེས་མི་རྟག་པར་ཡང་བརྗོད་དོ། །གང་གི་ཆེ་དོན་དམ་པ་
བསམ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་མི་འཐད་ན་བགྲེས་པ་དང་ཟུ་
ངན་ལས་འདས་པ་དག་སྟེ་འཐད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་བྲགས་པས་ཀྱང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི།

སྐྱེ་བ་ཅེས་འགོག་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་
 པ་ལས། རྣམ་པ་གང་དུ་གཟུགས་བརྟན་དམིགས་པ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་
 བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དམིགས་བཞིན་པ་དེ་མ་སྐྱེས་པར་ཁོ་ལོ་ཅག་མི་
 སྐྱེའོ། །འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་གང་དུ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 དེ་ཉིད་དུ་དེ་མ་སྐྱེས་པར་སྐྱེའོ། །དེ་བདག་ཉིད་གང་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྣམ་
 པར་བཞག་ཅེ་ན། བདེན་པར་གྱུར་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་
 དུ་ཡིན་གྱི། བརྟེན་པའི་ངོ་ལོར་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་ངོ་ལོ་དེར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བར་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྟེན་པ་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་
 བ་མི་འགོག་པ་དང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་
 རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་འདི་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་གྱི་
 ཕྱིར་པན་ཚུན་འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། གང་གི་ཆེ་ཁོ་ལོ་ཅག་
 གིས་གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ཁོ་ལ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་འགལ་བར་བརྟེན་པའི་
 ལན་དུ་གསུངས་སོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་
 གཏོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ། །ཞེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱུར་བ་དང་། རུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་
 ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་

ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །མོ་ག་ཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར།
།ཞེས་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་གསུངས་པས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་མ་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།
།མདོར་ན་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་གཏན་མི་འདོད་ན་དོན་
དམ་པར་འདི་དང་འདི་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་པའི་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་བས། དེ་འདྲ་བའི་དབྱུ་མ་པ་ནི་
གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ། །ཆོག་གསལ་ལས།
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་
ལ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་ཅ་མ་ལ་མིན་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ན་ཞིན་ཏུ་གསལ་ལ། འཇུག་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱད་པར་མ་མཛད་པར། བདག་ལས་མ་
ཡིན། ཞེས་སྒྱུར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དོན་
དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་སྤྱིར། སེམས་པ་ཅན་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བའི་བྱད་པར་དོན་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
བྱད་པར་སྒྱུར་མི་སྒྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་
བཞིན་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་མི་འགོག་གི་བྱད་ཡོད་པས། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་
པའི་རང་བཞིན་སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་འགོག་པ་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་
དོན་དམ་པའམ་ཡང་དག་པར་རམ་བདེན་པར་ཞེས་པའི་བྱད་པར་གསར་དུ་

བསྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དོན་དམ་པ་
སོགས་སུ་བྱུང་དགོས་པས་སོ། །རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་སྟར་ན་དེ་དག་ལ་དོན་
དམ་པར་སོགས་མ་སྐྱར་ན་དགག་མི་རུས་པས། དོན་དམ་པའམ་ཡང་དག་
པའམ་བདེན་པར་ཞེས་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་དང་བཅིངས་
གྲོལ་སོགས་ལ་དོན་དམ་པའམ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་
གང་ཡང་མ་སྐྱར་བར་དགག་རུས་པ་ནི་དབྱུ་མ་པ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་དོ། །

འོན་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ལ་དོན་ནི་ཤེས་
པར་བྱ་བའོ། །དམ་པ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་གཉིས་ཀ་གཞི་མ་ཐུན་ནོ། །
ཡང་ན་དམ་པ་ནི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ནམ་ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་
དམ་མོ། །ཡང་ན་དོན་དམ་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་
དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་ས་
ལ་སོགས་པ་དག །དོན་དམ་པར་ནི་འབྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར།
རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ཏེ། བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆིག་གི་སྐྱ་ཡིན་
ནོ། །དོན་དམ་ཞེས་བསྐྱབ་བ་ནི་དེ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པའང་ཡིན་པས་དོན་
དམ་པའོ། །ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་
དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་དོན་དམ་པ་དང་མ་ཐུན་བ་སྟེ། དོན་
དམ་པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་

བས་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པ་དེར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤམ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དམ་པ་ནི་སྤྱི་མ་དེ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་དོན་དམ་པ་ནི་གང་དག་སྟོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་ནི་ཡི་གེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་
སྤྱིར་དགག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྟོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་སྟེ། འདིར་དེ་དམ་བཅའ་བའི་བྱད་པར་ཉིད་དུ་བཟུང་བས་ཉེས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་
ཐོས་བསམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡན་ཆད་ལ་བཟུང་གི། །འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཁོ་
ན་ལ་མི་བྱའོ།

དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་གྲང་། གང་ཡང་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་སྟུས་པ་དེ་ལའང་དོན་ནི་འདི་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཡང་དག་
པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་སྤྱི་ནི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
འདིའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་དང་བརྒྱུད་པས་བྱས་པའི་
བྱད་པར་ནི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་དབང་གིས་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་

མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བར་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་པར་སྤང་རོ། །དབུ་
 མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། འོ་ན་རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་
 ཡིན་སྟུང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྐྱེས་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་
 ན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དང་དོན་དམ་པར་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
 ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱར་བརྗོད་དེ། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་
 པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
 ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་
 བྱེད་པར་སྒྱུར་བ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་གཉིས་སུ་
 ཡང་མང་དུ་གསུངས་ལ། བྱེད་པར་དུ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པའི་འབྲེལ་བ་ཤེས་
 རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདིར་ཡང་གཤམ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་རི་ལྟར་
 དངོས་པོ་ཡིན། རི་སྟེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་དམ་
 བཅས་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་གི་ཆིག་དང་

འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བརྟེན་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། རོན་དམ་པར་
དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུབ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་དུ་དམ་མ་བཅས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དམ་བཅས་པའི་རོན་ལ་སྐྱུར་པ་མ་
བཏབ་པས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རོན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྐྱོན་
མེད་དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་
པས། སྐྱུར་པ་མ་བཏབ་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་ན། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་སྐྱུར་འདེབས་སུ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རོན་དམ་པར་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་དེ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། བརྗོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བརྟེན་པ་ཉིད་ལ་
བསྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་མི་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རང་བཞིན་འགོག་པ་ལ་རོན་དམ་པའི་བྱུང་
པར་ངེས་པར་སྐྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་རོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་རོན་
ནི། ཡིན་ཚུལ་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་
པར་དཔྱད་ན་དེས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི་འི་གཞུང་རྣམས་སུ་འང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དཔྱད་པ་མ་བཅུག་པར་ཞེས་ཀྱན་
རྗེས་འཇོག་པ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཆེ་རིགས་
པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་མང་བས་ན་དེ་དག་དང་
སྐྱུ་མ་རྣམས་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་ཡིན་ཚུལ་དཔྱེད་

པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་མི་དགོས་མི་མཐུན་ཏེ།
སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་ཀྱིས་བྱུང་བས་ན། དོན་དམ་དུ་བྱུང་
བས་ཀྱང་བྱུང་བར་བཞེད་དེ་སྒྲུབ་མང་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་རོ།

དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་ལ་གཉིས།

ཐལ་རང་གི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་སྤྱི་ཇེས་སྤྱི་འབྲངས་
ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །
དང་པོ།

ཐལ་རང་གི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་ནི།

སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཐལ་འགྱུར་དང་རང་
རྒྱུད་གཉིས་སྤྱི་བྱེད་ནས་ཐལ་འགྱུར་མཛད་པའི་གསལ་ཁ་ནི་མེད་ལ། འོན་
ཀྱང་། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་
མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
པའི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ན་གཞན་ལུགས་ལ་གཞོད་བྱེད་བཟོད་པའི་སློབ་ནས་
སྐྱེ་བ་བཞི་དགག་པ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས།
རང་སྤྱོད་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་གཞན་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་པ་གང་གི་ཡང་རུས་

པ་མེད་པའི་སྐྱོན་བཀོད་ནས་སུན་སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་འབྲེལ་བ་ན། སློབ་
དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། བ་རོལ་པོ་ལ་དབྱ་མ་བས་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་
བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཐལ་འབྱུར་བྱ་དགོས་ཀྱི་རང་རྒྱད་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་
དགག་པ་མཛད་ནས་ཐལ་འབྱུར་གྱི་ཕྱོགས་གསལ་བར་མཛད་དོ།།

དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་
བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་འབྱུར་དང་རང་རྒྱད་ལ་འཛོག་
ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་
པར་བྱས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་རྩ་ཡ་
ཨ་ནཏྱ་ནི་འདི་ལྟར་སྤྲོསྟེ། འཇུག་པའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་
ན་རེ། གལ་ཏེ་ཐལ་འབྱུར་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་ན་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་
གཉིས་ཀ་ལའང་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཞེས་ངེ་ལྟར་
བཟོད། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་མི་འོས་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བཟོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ལན་
ནི། ཆད་མས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
དེ་ཉིད་ཁོ་བོས་མི་ཞེས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་ལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པའི་དུས་ན་
གང་གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་དེ་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་གཞན་ལ་ཆད་

མས་བྱུང་པར་དེས་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་མངོན་
 སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ལའང་
 ཆོད་མས་བྱུང་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུས་རིང་པོ་
 བྱས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱུ་བ་སྤིང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོལ་བ་དང་ཕྱིར་ཁོལ་
 བ་དག་གིས་ཆོད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྟོ་
 བྱས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ན་འབྱེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཕྱི་ཁོལ་ལ་རྟགས་
 ཆོད་མས་བྱུང་མ་བྱུང་སྤྱི་ཁོལ་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ། དེའི་བསམ་བ་ནི་སྤྱི་ཁོལ་
 ཀྱི་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བས་སོ། །རང་གིས་ཀྱང་རྟགས་ཆོད་མས་
 བྱུང་པར་མི་ཤེས་ཏེ། རང་གིས་ཆོད་མས་བྱུང་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་
 སྤིང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་རྟགས་མེད་པས་
 ཆོད་མར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཐུག་པས་ན་ཆོད་མས་མ་བྱུང་ཀྱང་ཁས་སྐྱངས་
 པའི་སྟོ་བྱས་སུ་ན་འབྱེན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་
 གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་ཆོད་མས་བྱུང་པ་བྱུང་
 བ་དེའི་ཆེ་རང་རྒྱུད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བྱུང་པ་མ་བྱུང་
 རྟེ། འདི་ལྟར་བྱུང་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོད་མ་ནི་མངོན་སུམ་མཐ་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པ་མི་འབྱུང་རྟེ། འདི་
 ལྟར་ཆོད་མར་དུ་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས་མེད་དུ་བ་དག་

ལ་འདི་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ལ་འདི་མེད་ན་འདི་མེད་དོ་ཞེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བརྟེན་གས་ཀྱི། དུལ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེས་སུ་དཔག་
པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ལྟར་ཐེས་
སུ་དཔག་པའི་དུལ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་གང་ན་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དུལ་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅ་མ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་
ཡིན་གྱི། ཆད་མས་ནི་མ་ཡིན་པས་ཐལ་འབྱུང་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་གཞན་
གྱི་ཕྱོགས་སུ་ན་འབྱེན་པ་རི་ལྟར་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་
མེ་ཡོད་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་བྱུང་ན་རང་རྒྱུད་
འཐད་ཀྱང་མི་འབྱུང་སྟེ། ཆད་མས་འབྱུང་ན་ནི་དུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུ་
བ་དང་བྱས་པ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བྱུང་དགོས་པ་ལ། བྱུང་
བ་བསྐྱབ་པའི་མངོན་སུམ་དང་ཐེས་དཔག་གིས་ཆད་མང་དང་བྱམ་པའི་སྟངས་
ཅ་མ་དུ་འབྱུང་པས་ན་ཉི་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱུང་བའང་ཁས་
སྒྲངས་པ་ཅ་མ་གྱིས་འབྱུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདིས་ནི་ཚུལ་
གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱེད་ན་རང་རྒྱུད་དང་། ཚུལ་གསུམ་
ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅ་མ་གྱིས་བྱེད་ན་ཐལ་འབྱུང་དུ་འདོད་པར་
སྒྲུང་ངོ་།

པཱཱེ་ཏ་དེའི་སྟོབ་མ་ལོ་རྩ་བ་དག་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ། དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་

གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་དམ་བཅའ་བ་མེད་ཅིང་།
 ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་སྤྱན་མོང་བ་མ་གྲུབ་པས་
 རང་རྒྱུད་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་
 གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་
 འདོད་མེད་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་
 པར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་བསྐྱབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པས་སྤྱན་འབྱེན་གྱི་ཐལ་བ་ཁོ་ནའོ། །འདི་
 ཡང་རྟགས་དང་བྱབ་པ་གཉིས་ཁས་སྤངས་པའམ་ཁས་སྤངས་པའི་མཐར་
 ཐུག་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཆོད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་
 རུང་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་ནམ་སྤོས་པ་གཅོད་པ་ནི་བཞིའི་སྒོ་ནས་བྱེད་དེ། དེ་
 ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། ས་རོལ་པོ་སྤྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་
 བཅས་སུ་འདོད་ཅིང་བདག་སྤྱེ་འདོད་པ་ལ་བདག་ལས་སྤྱེ་ན་ཡོད་པ་སྤྱེ་བས་
 སྤྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
 འདོད་པ་མི་རིགས་ལ། དེར་འདོད་ན་བདག་ལས་སྤྱེ་བ་འདོད་པ་མི་རིགས་
 སོ། །ཞེས་འགལ་འདུ་བརྗོད་པ་ན་ས་རོལ་པོས་དེར་ཤེས་ནས་གྲུབ་མཐའ་
 འདོར་བ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ནོ། །གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ནི། བདག་
 ལས་སྤྱེ་བར་འདོད་པའི་སྤྱུ་གུ་ནི་བདག་ལས་སྤྱེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་
 ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ས་རོལ་པོ་འགོག་པའོ། །བདག་ལས་སྤྱེ་བ་མེད་དེ་

ཞེས་སྐྱས་ཀྱང་གཞན་གྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་བདག་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མི་བསྐྱབ་པས་དམ་བཅའ་མེད་དོ། །སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་
དང་མཚུངས་པ་ནི། བ་རོལ་པོས་རང་གི་སྤྱགས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཔེ་
རྟགས་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བར་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ།
རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོམས་ནི། འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཁས་ལེན་
ཞེས་རྒྱ་མཚན་བྱད་པར་མེད་པའི་སྟོན་ས་མགོ་སྟོམས་པའོ། །འོ་ན་བྱིད་
ལ་པ་རོལ་པོའི་ཁས་ལེན་འགོག་འདོད་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དམ་
བཅའ་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །མེད་
ན་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དོན་
དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པ་འཕྲུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་འདོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འདོད་དགོས་པ་ལས་
དེ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདོད་པ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ཡོད་
ན་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་བཅའ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིས་ནི་
རང་ལ་སྤྱགས་བསྐྱབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གཞན་སྤྱགས་འགོག་པ་ཅམ་དང་། འདོད་
པ་ཡོད་ཀྱང་དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་། རང་སྤྱགས་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་པ་
ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅའ་མི་
འཛོག་པ་ལ་བྱེད་གྱི། ཁས་ལེན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ནི་མི་འདོད་
པས། དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
ཁས་སྐྱངས་ནས་དེ་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལྟར་

ཁས་མི་ལེན་པར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཅམ་བྱེད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་
བར་བྱེད་པར་སྒྲུབ་རྒྱུ་རོ།།

ད་ལྟ་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དག་ནི། དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྙད་
པ་གང་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཁས་ལེན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་མེད་
དེ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་དེ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དཔེ་དང་རྟགས་
ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་
འགྱུར་བ་ལ་རང་ལུགས་གང་ཡང་མེད་དེ། ཚོད་སྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་
བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྒྲིན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་
ན། །ང་ནི་སྒྲིན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་
གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་དེ། །བསྐྱབ་པའམ་བསྒྲོག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་
ཕྱིར་ང་ལ་ལྷན་ཀ་མེད། །ཅས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆེ་བའི་
བདག་ཉིད་ཅན་དེ་དག་ །རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་ཚོད་པ་མེད། །གང་རྣམས་ལ་
ནི་སྤྱོད་པ་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་སྤྱོད་པ་གལ་ཡོད། །ཅས་དང་། བཞི་བརྒྱ་
པ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅས་གང་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་ཡོད་མིན་
པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ལྷན་ཀ་བརྗོད་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་
དབྱུ་མ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་
གསལ་ལས། དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱ་བར་
རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །སྤྱོད་པ་གཞན་ཁས་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
།ཞེས་དང་། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་ཉིད་

འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སུན་འབྲེན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་
མ་མཐུན་སུན་ནི་འབྲེན་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་མཐུན་ནས་འབྲེན་ཞེས་སྐྱས་ཟིན་ཉེས་
པ་འདིར་གང་ལ། །དེས་པར་སྟོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་སྟོགས་
འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན། །ཞེས་
རང་ལ་སྟོགས་མེད་པས་སྟོན་མི་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱུ་མ་པས་གཞན་གྱི་ངོར་བྱས་པའི་རྣམ་
གཞག་ཅུ་མ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་བྱོད་གྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་
ལྟར། །ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་སྦྱངས། །འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་
མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འདི་ག་ཉེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྦྱ་བར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་ལ། ཚུད་སྒྲོག་ལས་ཀྱང་། དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ང་ནི་ཅི་
ཡང་མི་འགོག་གོ། །དེ་ཕྱིར་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས། །སྐྱར་པ་དེ་ནི་བྱོད་གྱིས་
བཏབ། །ཅེས་གཞན་སྟོགས་བཀག་པ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་སྦྱ་བར་བྱེད་དོ།

སྟོན་གྱི་དབྱུ་མ་པ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བོད་གྱི་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི། དེ་ལྟར་དབྱུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་གྱི་སྟོགས་དང་དེ་
དག་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་རྣམས་ལེགས་པར་
སུན་བྱུང་ནས། རང་གི་ལུགས་ནི། རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུད་པའི་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གྱིས་གཞལ་བྱ་དང་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་

པོ་སྟོབས་ཁྱལ་གྱི་ཆོད་མ་མཛོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། བ་སྟེད་དུ་མ་
དབྱུང་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཁས་སྦངས་ནས།
དབྱུ་མ་བ་རང་གིས་ཕྱི་ཚོལ་ལ་བསྐྱབ་པའི་དག་བཀོད་པའི་སྟོན་ས་གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་གིས་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་དབྱུང་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཆོད་
མའི་སྟོན་ས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། ལྷགས་དང་པོ་དགག་པ་ནི། འཇུག་
པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལྷགས་རྟགས་ཁྱབ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟགས་ཚོལ་
ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀས་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིན་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པའི་ལྷགས་
ལ་ཡང་། ཕྱི་ཚོལ་ལ་གྲུབ་པ་སྐྱ་ཚོལ་གྱིས་མ་ཤེས་ན་རྟགས་སྐྱ་མི་འདོད་
པ་མ་ཡིན་པས། རྒྱ་མཚན་དེས་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཆོད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་པ་མི་
ཞེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པས་གཞན་ལ་
ཆོད་མས་གྲུབ་པ་མི་ཤེས་པར་འཇོག་ན། གཞན་གྱིས་དོན་དེ་ཁས་སྦངས་
པར་ཡང་མི་ཤེས་པས་པ་རོལ་པོའི་ཁས་སྦངས་ཀྱི་སྟོན་ས་འགོག་པ་སོགས་
ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པ་རོལ་པོས་ཁོ་བོ་འདི་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེས་པའི་
ཚིག་མཛོན་སྐྱུ་མ་དུ་ངེས་ཀྱང་རྗེ་ལྟར་སྐྱས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་མ་ངེས་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཆོད་མས་མ་
གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཆོད་མང་གི་སྟེང་དུ་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་

གྱིས་བྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ན། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཆང་མང་ཡིན་ལ། དེའི་
སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་གྱིས་བྱབ་པ་ཅ་མ་ཡིན་
གྱི། ཆང་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་ཆང་མང་གི་མེ་ཡོད་གྱིས་བྱབ་པར་འཇིན་པ་
གཏན་མིན་པས། དུས་དུས་སྟོགས་རེ་བའི་བྱབ་པ་བརྒྱུད་བ་ག་ལ་ཡིན། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བའི་བྱབ་པ་དེ་ངེས་པའི་གཞི་ཆང་མང་དུ་མི་རུང་བས།
གཞི་འདིའི་སྟེང་དུ་ངེས་དགོས་པའི་གཞི་བསྟན་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་སྒྲིའི་
སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱ་རྒྱའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་བུ་མ་གཉིས་ཀ་
ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དགོས་གྱི། སྒྲིའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པར་བཞག་
ཏུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲོ། །རིགས་པ་དེས་བྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་
ལའང་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཤོལ་སྤྱི་ཤོལ་གྱིས་ཁས་སྦངས་པ་ཅ་མ་གྱིས་འགྲུབ་པ་
ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་སྦངས་པ་ཅ་མ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱེད་ན་པ་རོལ་པོ་མི་ཞེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁས་སྦངས་པས་ནི་དོན་དེ་
གྲུབ་ལ། ཆད་མ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཁས་
སྦངས་ལ་བྱེད་པར་སྤྱི་ནས་འདི་འདྲ་བས་འགྲུབ་ལ་འདིས་མི་འགྲུབ་ཅེས་
འབྱེད་ན་ནི། དེ་ལྟར་འབྱེད་པའང་ཁས་སྦངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྱེད་ན་ནི་
བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ལ། ཆད་མ་ཡོད་མེད་གྱིས་འབྱེད་ན་ནི་ཆད་མ་མེད་
པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །

ལྷན་གཉིས་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་

རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་
འཛོག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དེ། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་
ཤེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འགྲུབ་པས་དམ་བཅའ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཏྲགས་
སུ་བཀོད་ནས་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་
རང་བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་
ན། རང་བཞིན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་
ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཡང་
མི་ཁེགས་སོ་སྟུང་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིར་རིགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་དེ་གཞན་ལུགས་འགོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་
སྤྱིར་དང་། མ་དབྱུང་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་ལུགས་རྣམས་དགག་པར་མི་
རུས་པའི་སྤྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འདོད་ཅེས་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཅི་དགོས་ཏེ། གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐོང་ལ་སུན་འབྱེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བྱེད་ན་ནི། རང་
བཞིན་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པར་སྤྱིར་
ཚོད་ཆོག་ཅུ་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་
དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཡོད་

པ་བཀག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱོག་ནས་སྐྱས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། རང་བཞིན་མེད་
པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་ན་རང་བཞིན་གཤོན་མི་བ་བར་རྣམ་པར་བཅད་དགོས་
པས་སོ་སྐྱམ་ན། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནའང་གཤོན་
མི་བ་བར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་དགོས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་
མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དམ་འཆའ་བ་མི་རུང་ངོ་སྐྱམ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ད་དུང་
སྐྱོས་ཤིག །ཅི་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་ན་ནི། འོན་དམ་
པར་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མི་འདོད་ན་ནི། དབྱ་
མ་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་
ལ། སྐབས་དེ་འཛོག་ན་ནི་དབྱེད་པ་པོ་དང་དབྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་དབྱེད་
པའི་གཞི་དང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དབྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་ངེས་པར་
འདོད་དགོས་པས། དེའི་སྐབས་སུ་བྱུང་པ་ཐམས་ཅད་འོན་དམ་པར་བྱུང་ག་
ལ་དགོས། ཐལ་བ་ཅ་མ་ནི་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པའམ་ཁས་སྦྱངས་པའི་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། ཚད་མ་མེད་ཀྱང་ཐལ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་ཡང་
ཡིད་ཆིམ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས། སྒར་ལུགས་དང་པོར་བཀག་པ་བཞིན་
དུ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་
སུ་ཁས་ལེན་མེད་ལ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་ནའང་
འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་ནི་འོན་དམ་དུ་མི་རུང་

བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་པས་དེ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན། དོན་དམ་དུ་
ཁས་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་སུ་ཡང་མེད་པས། དེ་ཐལ་འགྱུར་
བའི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

ལྷགས་གསུམ་པ་དགག་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་ཁས་ལེན་
མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལེགས་པར་
ངོས་མ་བེན་པས། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་པར་ལ་
བཀག་པ་ན། ཚུར་ལ་བསྒྲོག་པའི་ཆེ་རང་གི་ལྷགས་ལའང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
མཚུངས་པར་འདུག་པར་མཐོང་སྟེ། རང་གི་ལྷགས་བཞག་ན་སྒྲིན་སྒྲོང་ཡེ་མ་
ཤེས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་དང་ཡོད་མེད་
འདྲ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་ཤིང་
ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པའང་སྒར་མང་དུ་བཤད་བེན་རྟོ། །དབུ་
མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པས་ནི་དབུ་མ་ཞེས་པ་གང་དང་ལྡན་ན་
དབུ་མ་པར་འཇོག་པ་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པས། དོན་དམ་པར་རྟུལ་ཅིམ་ཡང་མ་
བྱུང་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་
པ་འདོད་དགོས་པས་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་
ལྷོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་སྒྲ་བ་ངན་པ་
བཀག་ནས་བཞག་དགོས་པས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་
པ་དང་། རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་

དབྱ་མ་པའི་དག་དམིགས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་དག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གྲོལ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲན་ཀ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ལྷགས་
འདི་ནི་ཆོས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཁས་པ་དབྱ་མ་པའི་སྒྲོན་
དང་བྲལ་བའི་ལྷགས་རང་གིས་འཛོག་མ་ཤེས་ནའང་། དེ་མེད་ཅེས་སྒྱུར་བ་
མི་གདབ་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་ཁས་སྤངས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ལྟ་ངན་གྱི་བྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པ་ལ་ཁོངས་གཙོ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ནི། དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་རྣམ་པར་བཞག་ནས་འགལ་འདྲ་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་ཡི་བསྒྲོན་འདིངས་པ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ།

ཆིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོངས་སུ་
དག་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་རྣམ་པར་གནས་
པ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་རགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་སྒྲོན་དང་ལྡན་པ་དེ་
དག་དང་འགལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲན་པས་སྒྲོན་དང་ཡོན་ཏན་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་
དག་མ་མཐོང་བ། བྱོད་ནི་རང་གི་སྒྲོན་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་སྤྲངས་
པ་ལྟར་གསུངས་པའི་དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ཆོད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མའི་ལམ་ནས་འོངས་པའི་རྣམ་གཞག་སྒྲོན་
གདགས་སུ་མེད་པས་ཆོས་དག་ཅིང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་
ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དབྱ་
མ་པ་ལ་རང་གི་ལྷགས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་ལ་སྒྲོན་གདགས་སུ་མེད་ན། ཆིག་
སྒྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྩུན་གྱི་ཆིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་ཡང་

སྒྲུབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱེན་པར་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཐམས་ཅད་
 རྒྱས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་ལེན་མེད་པར་སྤྲོས་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་
 པའི་དབྱུད་པ་བྱར་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲིན་དགལ་དུ་མེད་དེ་ཅི་ཡང་ཁས་
 མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱང་སྤྲོ་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོས་པ་ལ་འང་ཆོག་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲོས་པས་
 ཆོག་དེ་ཉིད་བདེན་ཆོག་ཡིན་པའི་དབྱུད་པ་བྱར་མེད་པས། རང་ཆོག་གི་
 འགལ་བ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་
 འགའ་དངོས་པོར་འགྱུབ་འགྱུར་ན། །སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་
 མི་འགྱུར། །ཞེས་གནས་མ་བྱ་པས་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་འང་
 བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྣམས་ཡོད་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཡང་། རྣམས་ཡོད་ཡིན་
 ན་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་སྤྲོ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཏུ་བརྗོད་དུ་
 མེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་སྒྲུབ་འབྱེན་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྤྲོས་པ་ལ་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དབྱུད་པ་བྱར་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་རྣམས་སུ་
 ཡོད་ཅེས་སྤྲོ་ན་ཕྱང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པ་འགལ་བས་དེ་དག་
 ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་པས་དབྱུད་པ་དེ་འཇུག་གོ་ཞེས་སྤྲོ་ན་ནི། ཅི་ཡང་
 ཁས་མི་ལེན་ན་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་པའང་ཞེ་བས་སྤྲོ་མི་རུང་བར་ཀྱན་
 རྒྱས་མཚུངས་སོ། །ཁོ་བོ་ལ་ནོར་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོས་པ་ན་ནོར་མེད་པའི་ནོར་

དེ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། ཁོ་བོ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ན་ཁས་
ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་བ་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་སོ་བཅེས་བ་
ནི། ལྷོགས་སྒྲིམ་མ་མ་གོ་བར་སྒྲིམ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཁས་ལེན་མེད་
པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་མི་སྒྲིམ་ཏེ། ཁོ་ན་ཅི་ཞིག་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ན། ཁས་ལེན་
མེད་དོ་ཞེས་ཞེ་བས་སྒྲིམ་བ་དེས་ཁས་ལེན་མེད་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་སོ་ཞེས་
སྟོན་པ་ཡིན་པས། རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་སྟོང་བར་མི་རུས་སོ། ཁྱོད་ཀྱིས་
སྒྲིམ་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་དབྱུ་མ་པའི་ལྷན་མིན་ན་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ལ་
སོགས་པའི་ལུང་བྱངས་ནས་བསྐྱབ་པ་འགལ་ཞིང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ལྷན་མི་རུང་བས་
ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་གཞན་གྱི་ལྷན་མི་རུང་བས་
ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དབྱུ་མ་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱ་བ་
གཞུང་པའི་ལྷན་མི་སྒྲིམ་ན་ནི་དེ་དག་ལ་རང་ལྷན་མེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་
ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱོངས་ལས་གྲོལ་དུ་རེ་ནས་རྣམ་གཞག་རྣམས་གཞན་
ངོ་ཁོ་ནར་འཛོག་པར་སྒྲིམ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་
པ་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྐྱོང་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་
ཡོད་པ་དེས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་གཞན་ངོར་བཞག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཁས་
སྐྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྐྱོངས་ལས་གྲོལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཆེ་གང་གི་
ངོར་བཞག་པའི་གཞན་དང་འཛོག་པ་པོ་རང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁས་སྐྱོང་
དགོས་པས་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྐྱོངས་སོ་ཞེས་སྒྲིམ་པས་ནི། རང་ལྷན་མི་

མེད་པ་ལ་མི་པན་པར་མ་ཟད་གཞོན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་ལུགས་
 མེད་པ་དང་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྒྲུངས་སོ་ཞེས་པའང་ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་མ་
 སྐྱས་ཀྱི། བྱེད་ཅག་གི་ངོ་ན་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་པན་པས་
 གྲུང་བསྟོན་པར་མི་རྒྱས་པའི་མདོན་སྐྱུལ་ལ་བསྟོན་ན་ནི། བྱེད་རང་གིས་གང་
 སྐྱས་མི་ཆོར་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཀྱིས་རིག་པ་དེ་ནི་
 ངོ་མཆར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཁས་ལེན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ངེས་པ་ཅན་ཅི་
 ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ། རི་འབྲུ་ཞིག་སྐྱས་གྲུང་མཐར་དེ་ལ་བསྟོན་པས་ཆོག་པས་
 སྟོན་དགལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་
 འཇོག་གི་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྐྱ་ན་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་
 བཀག་ནས་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་གཞུང་འཇུགས་པའི་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་
 དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་མི་རུང་ལ། ཐལ་འགྱུར་གཞན་ངོར་རུང་བ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་
 གྲུང་དགོས་པའི་དབང་གིས་གཞན་ངོར་བྱེད་པ་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་
 སེམས་ཅམ་གཞན་ངོར་འདོད་ཀྱི། རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པ་དེ་ནི་སེམས་
 ཅམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། དབུ་མའི་དོན་ཐལ་འགྱུར་ཀྱིས་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་རུང་ལ། གཞན་ངོ་
 ཅམ་དུ་འཇོག་པ་དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བར་མི་རུང་ཞིང་རང་རྒྱུད་པའང་མིན་
 པས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་གྲུང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་

ནི་སྤྱོད་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་དོར་བྱེད་
པའི་ཁུངས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པའི་
ཤེས་དོར་འཛོག་གི། །ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བའི་དོར་མི་འཛོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་རང་བཞིན་མེད་པ་འགྱུར་ན་རིགས་ཤེས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཡོད་དོ་ཞེས། །འཛིག་ཏེན་དོར་
བྱས། ཞེས་གསུངས་པས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འཛོག་
པ་འཛིག་ཏེན་པའི་དོར་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ཁས་
མ་སྤངས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་ཁས་སྤངས་
པ་ལྟར་མ་སྤངས་ཞེས་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་དེ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་
མི་ལེན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྤོང་གིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར།
།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་དེའི་མཆམས་སྦྱོར་དུ་ཡང་། སྤོང་གིས་
འཐད་པའམ་རིགས་པས་གཞན་དབང་སེལ་ན་བྱེད་རང་གི་རིགས་པ་རྣམས་
གིས་ངས་ཀྱང་བྱེད་གི་ཀུན་རྫོབ་སེལ་ལོ་ཞེས་བརྟུན་པའི་ལན་ཡིན་པས།
གཞན་དབང་རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་གི་དངོས་པོར་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་ངེད་མི་འདོད་པས་རིགས་པས་འགོག་རྒྱས་མི་
རྒྱས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་ཏེན་གྱི་དོར་
བྱས་ཞེས་པ་ནི་རང་ལུགས་མིན་པའི་གཞན་དོ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་
པའི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་

ཡོད་པར་འཛོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་ངོར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དབུ་མ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་འཛོག་པའི་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་
 བྱའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་དེར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེད་
 ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འདི་ནི་རང་གི་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་
 གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་འབྲེལ་པར་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་
 དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད། ཅེས་བྲངས་པས་ན་མེད་པར་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་
 མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས། མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དོན་ཐ་དད་དུ་སོང་
 བ་ལ་སྒྲིན་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

འོ་ན་ཚིན་ཆོག་ནས། ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་
 གང་ཡིན་པའང་བཤད་དགོས་ལ། ཟུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་
 མེད་དོ་ཞེས་དམ་འཆའ་ན་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་དང་། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་ཡང་འདོད་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
 དང་། དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་པའི་ཐེས་དཔག་སྒྲོར་
 བའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། དེའི་ཆེ་རང་རྒྱུད་
 གྱི་མིང་ལ་སྤང་བ་ཅེས་དུ་ཟད་པས་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་ངལ་བས་ཅི་བྱ་

སྙམ་ན། དེ་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཕྱོགས་མེད་པར་བཞུགས་པའང་བྱེད་ཅག་གིས་
བྱངས་པ་ལྟར་ཡང་ཡོད་ལ། ཁས་སྦངས་བཞག་དགོས་པ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་
གསུངས་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་བྱངས་ནས་ཕྱོགས་མེད་པར་བསྐྱབ་ག་ལ་
རུས། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ནི་ཆེས་ཤིན་
ཏུ་སྤྱོད་པའི་དཀའ་གནས་སུ་སྦང་བའི་བྱེད་རོ། །དེའི་ལན་ནི་རང་ལུགས་འཛོག་
པའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཚུད་ཆོག་ལས་དམ་བཅའ་མེད་
པར་གསུངས་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་དབུ་མ་པས་སྦྱས་
པ་ལ། དངོས་སྦྱབས་དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའི་ཆིག་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་མེད་ན་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་མི་རུས་སོ་ཞེས་བརྟན་པ་ལས་འབྲོས་པ་ཡིན་ལ།
རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་སྤྱོད་ཚུད་ཆོག་
ཅ་འགྲེལ་བྱངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་ནི་སྤྱིར་ཡོད་
མེད་ཚུད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་
དམ་བཅས་པའི་ཆིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུད་པ་ཡིན་པས། དེ་འབྲ་བའི་
དམ་བཅས་པའི་ཆིག་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་ན། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ངེད་ལ་
ཡོད་ནའང་། ངེད་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་སྒྲིན་དེ་ང་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་
པས། དམ་བཅའ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་

མེད་པ་གཉིས་བྱད་པར་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར་དོ།

གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མངོན་སུམ་ལ་
 སོགས་པས་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། སྒར་ཆེན་ག་
 གས་ལ་གྱི་ལུང་བྱངས་པ་ལྟར་ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་
 པའི་དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཏེན་འབྱུང་
 གི་ཆོད་མ་དང་གཞལ་བྱ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁོའི་བསམ་པ་
 ལ། དངོས་པོའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་ནས་འགོག་ན་
 འཐད་ནའང་། དབྱུ་མ་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ་
 ཞེས་སྒྲུབ་ན། མངོན་སུམ་དང་དེས་ཡུལ་འཇལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་ནང་དུ་
 འདུས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མེད་པ་ཡིན་པས་དེས་
 མི་འགོག་གོ་སྟམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེ་ནི། རྩོད་རྒྱུག་ལས། དེ་
 ཞེས་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས། །དམིགས་ནས་རྒྱུག་པར་བྱེད་ཡིན་ན།
 །གང་གིས་དངོས་རྣམས་དམིགས་འབྱུར་བ། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་མེད་པ་ཡིན།
 །ཞེས་པ་དེའི་ལན་ཡིན་ལ། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 པའོ། །ཞེས་རྒྱུག་པར་བྱེད་ན་ནི་རུང་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་
 བྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མའང་
 འདུས་པའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཆོད་མས་དམིགས་པ་མེད་དོ། །མི་

དམིགས་ན་འགོག་པར་ཡང་མི་འཐད་པས། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་
སྟོང་པའོ། །ཞེས་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ནི་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་
པོས་ཀྱང་སྟན་འབྱེན་བརྗོད་མི་རུས་པར་བསྟན་ལ། བྱེད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་འང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་པས་ན། འདོད་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁྱདས་སུ་ངི་
ལྟར་རུང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་བཏགས་པར་ཡོད་པར་སྒྲིབ་
རྣམས་ལ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པ་འདི་མི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟན་འབྱེན་པ་དང་ལན་སྒྲིབ་པས་དབུ་མ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཐྲུགས་མི་ཉིད་དོ། །རི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་དང་། ཞེས་
སོགས་རྐང་པ་བཞི་བྱངས་སོ། །

དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཁེགས་པའི་བཏགས་ཡོད་
དུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་
འདོད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟན་མི་
ཕྱིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས་ན། རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁྱདས་སུ་མི་
རུང་ལ། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་ལྟ་
བུ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། སྒྲར་སྒྲིབ་བཞི་འགོག་པ་དང་ཡོད་མེད་དུ་སྒྲིབ་
པ་སེལ་ཚུལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་

ལས་གསུངས་པ་ནི་ལུང་དེའི་འབྲེལ་པར། གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་
 པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་རྣམས་
 གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ངེས་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་མེད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 དམ་རང་བཞིན་ལ་དངོས་པོར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་
 མེད་པར་མཐོང་བས་ཉོན་མོངས་འགག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སོ།
 །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་
 མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་གོང་དུ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་
 པ་ལས། གང་དག་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་འདི་གཏིང་མ་
 དཔོགས་ཤིང་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་
 བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། ངེས་པ་ཁོ་ནར། འདོད་
 ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་ཡི། །ལྟ་བ་མི་བཟད་མ་རུངས་འཇིག། །དེ་ལས་བྱུང་
 བའི་རྩོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོ་འདོགས་པ་
 ལ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་དེ་དག་གིས་
 དབྱ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། རྩོད་སྟོག་དང་བཞི་
 བརྒྱ་པ་དངས་ནས་སྤྱོད་པ་གཞན་ཁས་སྒྲུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ངན་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོ་འདོགས་

པའི་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་ལ་བྱས་ན། དེ་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་
འགོག་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པས། ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་
ལ་བྱའོ། །དེའི་འགྲེལ་པར། འགོག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་
པས་དེ་གཉིས་མེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་བྱ་དང་
འགོག་བྱེད་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་བརྩེད་ནས་འདིས་འདི་བཀག་གོ། །
ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱར་པ་བཏབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་སྐྱ་མ་
ལྟ་བུ་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུང་སྒྲོག་ལས། སྐྱ་ལ་པ་ཡིས་ནི་སྐྱ་ལ་པ་དང་།
སྐྱ་མ་ཡི་ནི་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །སྐྱ་མས་སྐྱ་མ་འགོག་བྱེད་ལྟར། །འགོག་པ་འདི་
ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་འཇིན་དེ་རང་བཞིན་ཡོད། །བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འཇིན་པ་གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་། །དེ་
ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། །གལ་ཏེ་འཇིན་པ་རང་བཞིན་ཡོད། །འཇིན་པ་
དེ་ལ་སྐྱ་ཡིས་བསྒྲོག། །ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འང་ཚུལ་དེ་ཡིན། །དེ་སྤྱིར་སྐྱ་ཀ་
དེ་མེད་དོ། །ཞེས་སྤིག་རྒྱ་ལ་ཚུར་འཇིན་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱ་
རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་དང་། །འཇིན་པ་དེ་སྐྱས་ཀྱང་བསྒྲོག་ཏུ་
མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཆེག་གསལ་ལས། རང་ལ་དམ་བཅའ་
བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁྱེད་མ་
ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།

འཇུག་པ་ལས་སྤྱོད་པས་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་སྐྱ་
དབྱུང་བྱ་དང་འབྱེན་བྱེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་

ཁྱེད་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་སྤང་ནས་སུ། མ་སྤང་
 བར་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བ་སྦྱེད་ཅེས་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས། བཀག་པའི་
 སུན་འབྲིན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། རིགས་པས་བརྟག་བཟོད་དུ་འདོད་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་མེད་པ་ནི་གཏན་
 མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་མཚུངས་པར་
 ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་སུན་འབྲིན་
 པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་སྤང་ནས་ཀྱང་སུན་འབྲིན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ལ།
 སུན་འབྲིན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མ་སྤང་བར་ཡང་སུན་འབྲིན་པར་མི་
 བྱེད་དེ། སུན་དབྱུང་བ་དང་སུན་འབྲིན་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བའི་བསམ་པ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 དངོས་སྒྲུབ་སྤང་བའི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
 རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བ་བཀོད་གྱི། ཁས་ལེན་མེད་པ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱས། རབ་
 འགྱོར་ལ་སྦྱེས་པ་དང་མ་སྦྱེས་པའི་ཆོས་གང་གིས་མ་སྦྱེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་
 འཐོབ་ཅེས་དབྱུང་ནས་བྲིས་པ་ན། དེ་གཉིས་ཀས་འཐོབ་པ་བཀག་པ་ན། ལྷ་
 རིའི་བྱས། འོ་ན་ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་བྲིས་པ་ན། སྤང་བྲངས་
 པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡོད་མོད་གྱི་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐ་
 སྦྱང་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། དེ་
 ལྟར་ཁས་སྤང་བར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། འདིས་ངེ་ལྟར་གཉིས་

སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པའམ་མ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་
འཐོབ་པར་བཀག་ཅིང་། གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར། མ་བརྟགས་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པར་ཁས་སྦངས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་སུན་འབྱེན་པ་དག་ཀྱང་སྤང་བའམ་མ་
སྤང་བར་མ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སུན་འབྱེན་པས་སུན་དབྱུང་བ་
སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྤང་མ་སྤང་གྱི་རིགས་
པའི་བརྟག་པ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་སུན་འབྱེན་པ་མེད་ཀྱང་། དེས་
སུན་འབྱེན་པ་ཡོད་པ་མི་ཁྲིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སུ་སུན་འབྱེན་པ་
ཁས་སྦང་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེར་མ་ཟད་གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པའང་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤང་བྱངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་བྱུང་པར་རྣམས། །གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་གཟས་
བཟུང་ལ་སོགས་རྣམས་ཆེ་མཐོང་འགྱུར་ལ། །ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྟན་
རྣམ་པར་སྤང་དང་མ་སྤང་བར། །མི་རིགས་མོད་གྱི་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཅུ་མ་
ཞེག་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །མི་བདེན་བཞིན་དུ་འང་རང་གི་བྱུང་བཞིན་མཛེས་
པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་
རབ་གདོང་། །སྤང་བར་བྱ་ལ་རུས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་གཏན་ཆིགས་
ནི། །འཐད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ། །ཇི་
ལྟར་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།

ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་སྤང་བའམ་མ་སྤང་བར་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤྲོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་གཟུགས་ཉི་བ་ལས་
 གཟུགས་བརྟན་དུ་དམིགས་པ་ན་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྤྱན་འབྱེན་པས་སྤྱན་དབྱུང་བྱ་
 སྤྱན་འབྱེན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་
 ཆིགས་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་སྤྱུ་ཐལ་བར་ཡང་
 མི་འགྱུར་བས། རང་གི་ཆིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་
 ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་ལ་པར་བཀག་པའི་རིགས་པའི་མགོ་བསྐྱེ་མི་
 འཇུག་པའི་ལན་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། རང་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་མ་གསུངས་
 སོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་རྒྱས་སྤང་
 རས་སམ། མ་སྤང་བར་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྲས་ནས་བཀག་པའི་
 སྤྱོན་རང་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་
 བྲས་ནས་སྟོང་བ་ཡིན་ཀྱི། རང་ལུགས་མེད་ཅེས་བྲས་ནས་སྟོང་བ་མིན་ཏེ།
 འཇུག་འབྲེལ་ལས། ཁྱོད་གྱིས་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཅར་
 ཡང་ནི་སྤྱུ་མ་དང་འབྲེལ་ཡི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྤྱོན་དུ་མི་འགྱུར་འདིག་རྟོན་པ་
 ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད། །གང་གི་ལྟར་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་
 པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་དབྱུང་བར་
 འགྱུར་གྱི། གང་གི་ལྟར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལོག་པར་ཀུན་བརྟགས་པས་
 བསྐྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྱུ་མ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་རང་བཞིན་

མེད་ཀྱང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ནི་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་
བདག་ལ་ངེ་སྐྱད་བཤུད་པའི་སྒྲིན་གྱི་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་
རྟེན་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་
ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གཞན་ལ་སྒྲིན་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་རང་
མཆན་ཁས་སྦྱངས་པ་བཀོད་ཅིང་། རང་ལ་སྒྲིན་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་སྒྲི་
མ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དབུ་མའི་ལྷགས་སྒྲིན་
དང་བྲལ་བ་འཇོག་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

སྒྱིར་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་
འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་མིན་ལོ་འདི་དང་འདི་མེད་དོ་འདི་
དང་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པས། དེ་དག་ཚུམ་པ་
པོ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་བསམ་ཅན་གྱི་ལུང་བྱངས་ནས་
བསྐྱབ་ག་ལ་དགོས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདི་ལྟར་འདོད་དོ་ཁས་ལེན་ལོ་ཞེས་མ་
གསུངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་འཆད་པ་
ན་འདི་ནི་ཚུམ་པ་པོ་དེའི་ལྷགས་སམ་དེའི་བཞེད་པ་ལོ། །འདི་ནི་དེ་ལྟར་མིན་
ལོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་མི་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཅེས་
པ་དང་ཁས་སྦྱངས་ཞེས་པ་དང་དམ་བཅའ་བ་ཞེས་པའི་ཆིག་བྱད་པར་བ་
དགོས་ནའང་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། ཚུང་སྒྲོག་ལས། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་སྦྱངས་
པར། །དེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་

ཀྱང་། དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཞིག་པ་ལ། །རི་ལྷར་འགོག་པར་བཏགས་པ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྐྱུ་མ་བྱས་ལྟའི་འགོག་པ་བཞེད། །ཅེས་
དང་། གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཚུ་ཡི་ཟླ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་
དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོག། ཅེས་དང་།
འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
རྣམས། །དེ་མེད་པར་ནི་ཡོད་མིན་པས། །གཟུགས་བརྟན་ཉིད་དང་མཚུངས་
པ་རུ། །གསལ་བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད། ཅེས་དང་། ཆོར་བྱ་མེད་པར་དེ་
མེད་པས། །ཆོར་བ་ཉིད་ནི་བདག་མེད་པ། །ཆོར་བ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས།
།ཡོད་པ་མིན་པར་བྱོད་གྱིས་བཞེད། ཅེས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ཉིད་
ཀྱང་། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་བྱོད་གྱིས་བསྟན། །པན་ཚུན་སྟོས་པ་ཅན་ཉིད་དུ། །བྱུ་
པར་བྱོད་གྱིས་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། དེ་ཞིག་ཞིག་པའི་རྒྱ་ལས་
ཀྱང་། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ། །མ་ཞིག་ལས་མིན་མི་ལམ་དང་། །
འབྲ་བའི་སྐྱེ་བ་བྱོད་ཉིད་བཞེད། ཅེས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་གང་འབྱུང་
བ། །དེ་ཉིད་བྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །འཇུག་འབྲེལ་ལས་
ཀྱང་། བཤས་པ་དག་གིས་སྟོགས་འདི་ནི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་པན་ཡོན་དང་བཅས་
པའོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ཏེ་གདོན་མི་བྱ་བར་ཁས་སྐྱོང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་ཁས་སྐྱོངས་པ་
ལྟར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཁས་སྐྱོངས་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྟོགས་ལ་
ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། །པ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདི་

ཉིད་ཁས་སྒྲངས་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་པར་ཁས་སྒྲང་དགོས་པར་
གསུངས་ཤིང་དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་།།

ཡང་འབྲུག་འབྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བཟོད་ནས།
དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་
དག་ལས་སྟ་ག་ལ་ཞིག །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་
ཡོད། །ཅེས་དམ་བཅའ་བཞི་བཏགས་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་
བར་གསུངས་པས་ན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དང་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ལྷགས་ལ་
རང་འདོད་དང་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷགས་བཞི་པ་དགག་པ་ནི། འདིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཡོད་ཀྱང་རང་མཆོན་རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པར་སྒྲང་བ་
མི་ལེགས་པ་ནི་སྤྱར་བཏགས་ཟེན་ལ། དབྱུ་མ་པས་སྤྱི་གོལ་དངོས་པོར་སྐྱབ་
ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་བསྐྱབས་པའི་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་བྱུ་བ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ལྷགས་སུ་འདོད་
པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཆོག་གསལ་ནས་དམིགས་ཀྱིས་
སྤྱི་བའི་དགག་པ་མཛད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་འདྲ་དེ་འདོད་ན། དེ་ལ་དངོས་པོ་
སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་སྦྱོར་དུ་ཆུག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
ཡིན་པ་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་འཆད་པར་
འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཅུ་ལས་མི་སྦྱོའོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་བཞག་པ་ནི།

ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་

པའི་ལུགས་སུན་སྤང་ནས་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ཉིད་བཟོད་ན་གཉིས་ཀ་
 ཉོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་བཟོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཆིག་གསལ་ལས་མང་
 དུ་གསུངས་ཀྱང་ཆིག་མངས་པས་འཛིགས་ནས་འདིར་ནི་གཙུག་པོ་རྣམས་
 སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་སུན་དབྱུང་བ་དངོས་དང་། དེ་རང་
 ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་
 རྟོགས་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་དེས་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། སྐབས་འདི་རྣམས་ཆིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 རྣམ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཉོགས་དཀའ་བར་སྤང་བས་ཆིག་གསལ་ཀྱི་ཆིག་བྱངས་ཏེ་
 བཤད་ན། རི་སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་རི་ལྟར་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་གཉིས་སྟེ་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་འཛིན་
 ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་
 འགྱུར་ལོ། །འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་སྐྱ་འཛིན་
 ན་ནི་དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་ལོ། །འོན་ཏེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་ན་ནི་དེ་
 རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་དམ་འཆའ་བ་ནའང་བྱས་པའི་སྐྱ་འཛིན་ན་དེ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་ལོ།
 །འོན་ཏེ་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།
 །དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་འཛིག་པའང་གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་
 ནི་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་

དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བྱད་པར་དོར་བའི་ཆོས་
ཅན་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའོ།

འདིའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་
འཆའ་བ་ན། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་
འགྲུབ་ལ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་རང་ལ་མི་
འགྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་གསལ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
དམ་འཆའ་བ་ན། བྱས་པའི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་གསལ་བྱེད་པ་ལ་
མི་འགྲུབ་ལ། སྒར་ཡོད་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་
དུ་བཟུང་ན་རང་ལ་མི་འགྲུབ་པོ། །དེས་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མིན་
པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་ནི་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀས་བྱད་
པར་གྱི་ཆོས་དཔྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས། གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྦྱང་དུ་གྲུབ་པ་
ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྱང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་
པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་མི་རྟག་པའང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་
གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེར་གང་བཀོད་པ་ལ་མཐུན་སྦྱང་དུ་
གྲུབ་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་
དབུ་མ་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དམ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཞན་སྟེ་ལ་བསྐྱབ་པ་
དང་། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རང་སྟེ་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ན།

བདེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་རང་ལ་མི་འགྱུར་
ལ། བརྟུན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་པ་རོལ་པོ་
ལ་མི་འགྱུར་པས་བྱུང་པར་དེ་འདྲ་བ་དོར་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་ཅམ་ཞིག་
ཆོས་ཅན་དུ་འདོགས་ཏེ། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་
ལས་སྤྲོ་བ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དཔྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་
པས། གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྤྲོ་བ་དུ་བསམ་
པའོ། །མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་། ཕྱི་གློ་ལ་ཆད་མ་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་
གིས་གྱུར་པའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྤྲོ་བ་ལའང་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དོན་མི་འཐད་པ་དང་། དཔེ་བཞོན་
པ་དང་མི་འདྲ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་འདིར་སྤྲོ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་
པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ནར་དེའི་ཉེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་
དངོས་པོ་ཉིད་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་
ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཇིན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་
པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་
མ་ཡིན་པས་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་དག་པ་མ་
ཡིན་པ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཆེ་ནའང་གང་གིས་ན་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་

བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་
སོགས་པའི། |དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། |བསྐྱབ་པའམ་བསྐྱོག་
པར་བྱ་ན་དེ། |མེད་ཕྱིར་ང་ལ་སྒྲན་ཀ་མེད། |ཅེས་གསུངས་སོ། |གང་གི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་མིག་ཀྱན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་
ཕྱིར་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་སྒྲོན་ལྟོག་པ་མེད་པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། |ཞེས་པའོ།

འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ནི་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མདུན་ན་གསལ་བའི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། |ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་མཆོན་
ན་ཏྟགས་སྒྲ་བས་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། |ལན་གྱི་གཞུང་དེ་དག་
གིས་ནི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་དུ་མི་འགྱུབ་ལུགས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་
ཡིན་སྟུང་ན། འདིར་ཕྱི་རྒྱུ་གང་དང་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་
མི་འགྱུབ་པའི་མི་འགྱུབ་ལུགས་སྟོན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་དེ་ནི་ཆིག་གསལ་ལས་
གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་བདག་སྒྲེ་འགོག་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡིན་མོད་གྱང་།
སྒྲེར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
དངོས་པོར་སྒྲ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། |དབུ་མ་རང་

རྒྱུད་པ་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཆོག་
 ཆོགས་བསྐྱུང་བའི་སྤྱིར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་
 བ་ལ་གོ་བར་བྱ་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་
 དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེམ་ཆེད་ཆོས་
 ཅན་དུ་བཞག་པ་དེ་འགྱུར་ལུགས་ནི་དེ་འཇིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པའི་མངོན་
 སྤྱུང་ཆེད་མས་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བར་དེ་དག་གིས་མ་གྱུར་
 ན་དོན་བསྐྱབ་པའི་མངོན་སྤྱུང་དུ་མི་རུང་བས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་སོ། །རྟོག་
 མེད་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་པ་ནི་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་གང་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་
 སོང་ས་དེའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་སྤྱང་ཞིང་སྤྱང་བ་ལྟར་ཡོད་
 བ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཆེད་མ་ངེས་པ་ཞིག་གིས་
 ཆོས་ཅན་གྲུབ་པའི་ཆེད་མ་དེ་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་གང་ལའང་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཆེད་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་སྤྱུང་དུ་སྤྱོད་དཔོན་འདིས་དགོངས་ནས་རང་རྒྱུད་
 འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་པ་རོལ་པོ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་པ་
 འགོག་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་དུ་ངེ་
 སྟེད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་
 རྒྱུད་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དབུད་པ་ནི་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

དེ་གཞུང་དང་སྤྱིར་ནས་བཤད་ན། གང་གི་ཆོ། ཞེས་པ་ནས། ཁས་

སྒྲངས་པ་ཉིད་དོ།

ཞེས་པའི་དོན་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་གམ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་
རིམ་འདྲ་བ་སྟུམ་ན། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སྤྱན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་
གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་སྟེ། མིག་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཞེས་པ་
ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ།

ཁས་སྒྲངས་ལུགས་ནི། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་
དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟེན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་ཉེ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་
ན་དེ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མོད་དེས་ཅིར་
འགྱུར་སྟུམ་ན། དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེས་པས་རྟེན་པའི་དོན་དུ་
མི་རུང་བས། དུལ་ཅན་བརྟུན་པ་འདྲིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཞེས་པས་རྟེན་པ་
ཡིན་པས་དེ་དག་གྲུང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
མ་འཁྲུལ་བས་རྟེན་པའི་དོན་འཁྲུལ་ཞེས་ལ་མི་སྤང་ལ། འཁྲུལ་ཞེས་ལ་སྤང་
བའི་དོན་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེས་པས་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་
ཞེས་དང་སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེས་པ་གཉིས་རང་རང་གི་དུལ་
པན་ཚུན་སྒྲངས་པའི་སྒྲོ་ནས་དུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དོ། །ཞེས་པ་ནི། སྤྱན་ཅི་ལོག་དང་སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ།

ཁེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། གང་གི་ཆེ། ཁེས་པ་ནས།
 དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་པའི་བར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ནི་
 མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་
 དག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཇིན་པ་ཁེས་པ་ནི། གཟུགས་སྐྱ་
 སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་དབང་
 པོའི་ཤེས་པས་ཡོད་པར་བཟུང་བ་སྟེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་བཟུང་བ་ནི་
 སྒྲུང་བ་ཅ་མ་ལ་བྱ་དགོས་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་གཟུགས་སོགས་སྒྲུང་
 བའོ། །དེའི་ཆེ་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅ་མ་ལ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་
 འགྱུར། ཁེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རང་མཆོན་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ན། ཤེས་
 པ་དེ་དག་གིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱོད་ཡང་འགྱུར་བར་
 ག་ལ་འགྱུར་ཁེས་པའི་དོན་ནོ། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་
 བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་དཔེ་ནི། སྐྱེ་ཤང་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཁེས་པའོ། །དེ་དག་
 གིས་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་འབྱུང་པ་ཡིན་པས་
 དོན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །མ་འབྱུང་
 བའི་ཤེས་པས་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་འགའ་ཡང་མི་འཇིན་ཏེ་ཁེས་སྟོན་པ་
 ནི། གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས། ཁེས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པ་ནི་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་
 མཛོད་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ།

དེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱོ་མི་འདོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་

དུ་མི་རུང་བའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སྐྱོ་མི་འདོགས་པ་སྟེ་ཡོད་པར་མི་འཇིན་
པའོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱ་ཤད་འཇག་པའི་
སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་ལྟར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་
བརྟུན་པའི་དོན་ནོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
པའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེས་ཆ་
ཅ་མ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་དེས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་
ནོ། །དོན་དེ་དག་ལ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་གི་ཤེས་བྱེད་བཀོད་པ་ནི།
གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མ་བཞིས་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་
འདིར་ཁུངས་སུ་མཇོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ནི།
སྒྲུང་བ་ཤད་པའི་དོན་སྒྱུད་པ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་
མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་གལ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། སྒྲུང་བ་ཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའམ་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན་
དུ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱ་བ་དང་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་
གཉིས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཆེ་མ་འཁྲུལ་པའི་
མངོན་སུམ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་མ་གྲུབ་པས། གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་
གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པས། རང་རྒྱུད་ཉྐྱགས་ཀྱིས་ཕྱི་

ཞོལ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སྒྲོན་མེད་བཞག་ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།
 །གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱོགས་
 ལ་དེ་ཉམས་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཉམས་མི་འདོད་པས། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྒྲོན་མེད་ཡོད་དེ་སྙམ་
 བ། ཐ་སྙད་དུ་དེ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི། སྒྲུབ་ཡང་བཤད་
 ཅིང་ད་དུང་ཡང་འཆད་པས་ལན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འབྲེལ་བ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་
 ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་ནི་སྐྱེ་སྐྱེ་དང་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 བྱུང་པར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་
 གི་སྐྱེ་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་སྒྲོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བ་དག་གིས་ཀྱུན་རྫོབ་
 ཏུ་ཡང་ཁས་མ་སྐྱངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །འདིའི་དོན་ནི། འབྲུང་གྱུར་དང་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་བྱས་པ་དང་སྒྲུབ་ཡོད་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་དང་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེས་མི་བསྐྱེས་གང་ཡང་མིན་པའི་
 མི་ཉག་པ་སྐྱེ་ཅ་མ་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། བདེན་རྒྱུན་གང་ཡང་མིན་པའི་མིག་ལ་
 སོགས་པ་མེད་ཅེས་སྒྲོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཞོལ་བ་དེ་དག་གིས་མི་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ཉམས་དཔེ་དོན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སྐྱབ་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་
 མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་སྙམ་ན། འབྲུང་གྱུར་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་པའམ་
 ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་བྱུང་པར་གང་རུང་གིས་བྱུང་པར་དུ་

མ་བྱས་པར་སྐྱ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་ཚོལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ལྷན་ལ་
བྱར་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྐྱ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་
པར་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་བྱབ་པའང་མ་ཡིན།
འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་བྱབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོད་མས་བྱབ་པའི་མིག་གམ་
གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ཅིང་། འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་བྱབ་པ་ནི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་མ་
བྱབ་ལ། མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟེན་པ་ནི་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ཆོད་མས་མི་འབྱབ་
པས་དཔེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

མ་འཁྱུལ་བ་ནི། སྤྱིར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྤང་ཡུལ་རང་མཆོན་ལ་མ་འཁྱུལ་
བའི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་དང་ཞེན་ཡུལ་རང་མཆོན་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་རྗེས་
དཔག་ཆོད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་བསྐྱབ་པའི་ཆོད་མ་དེ་འདྲ་བ་གཏན་མེད་པས་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་
པས་རྟེན་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའོ། །འདིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཅེས་པ་ནི་རྟོག་གི་བ་དག་འདོད་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི།
དངོས་པོ་འཕ་དངོས་མེད་གང་ལ་རང་རང་གི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་པའི་རང་
བཞིན་སྤར་བ་འདད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པས། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་
གྱིས་ནི་དངོས་མེད་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་མ་
འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་སྤང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གང་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་

ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འགྲོ་བས། རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་
མ་དེ་འདྲས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱི། རྒྱུ་ལ་བ་གཉིས་
ཀའི་རྒྱུད་ལ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདྲེས་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་
མ་མེད་པར་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདྲ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་གཞོན་མེད་ཀྱིས་དངས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་ཅེས་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་པའི་གཞོན་པ་མེད་
དེ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། རྒྱུ་གྱུ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཇིན་ཚུལ་
གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་གྱུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇིན་པ་
བདེན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང་། རྒྱུ་གྱུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་
རྒྱུ་མ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་བརྟུན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང་། བདེན་
བརྟུན་དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲིབ་ཡོད་པ་ཅེས་ཞིག་
ཏུ་འཇིན་པའོ། །རྒྱུ་གྱུ་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་
པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་འཇིན་ཚུལ་མེད་
པར་འཇིན་པ་མེད་པས་དེ་དག་འདིར་བཤད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་
པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ནི་ཡོད་ཅེས་དུ་འཇིན་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་རྒྱུ་མ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་མི་འབྱུང་
ངོ།

ཆོས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུ་མ་རྟོན་གོང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

རྟོག་པས་ཡོད་པར་གང་བཟུང་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བ་ནི། སྒར་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་བཤད་པའི་སྐབས་
དང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་བྱད་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་མང་དུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་
གི་རྟོག་པས་ཐ་སྙད་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། འཛིག་ཏེན་
པའི་ཐ་སྙད་རང་དགའ་བ་སྒར་བཤད་པའི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པས་རྣམས་
པར་བཞག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་དབྱུ་མ་པས་འདོད་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
རིགས་པའི་གཞོན་པ་འབབ་པས། དབང་ཕྱག་དང་ཡོད་མེད་བྱད་པར་མེད་
པར་སོང་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བས་དབྱུ་མའི་དོན་རྟོགས་པའི་གོགས་ཆེན་
པོར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་སྒྲོན་ས་སྟོང་བ་ཉིད་ལོག་པར་གོ་བའི་
རྟོགས་སུ། སྒར་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པའི་དགོ་སྒྲོར་སྒྲོད་སྒྲོགས་མང་དུ་བྱེད་
པ་རྣམས་བྱིས་ལྟ་བ་རྟོད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ན། སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཆོན་
མར་འཛིན་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་མཐོང་ནས། དགོ་སྒྲོར་དེ་དག་ནི་
འདི་འདྲ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་མ་རྟོད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་པའོ་སྙམ་པའི་
གོ་བ་སྒྲེས་ནས། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོན་དུ་བལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་གིས་ཆོས་
མང་དུ་སྟོང་བ་རྒྱའི་མཁན་པོ་ལྟར་གྱུར་པ་མང་དུ་སྤང་ངོ་།།

དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟོད་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་
ཡོད་པ་ཅུ་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་
བྱེད་པ་མི་སྤིད་དེ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་ལ་སྒར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་བྲངས་

པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པས་བྱུང་པར་འཇིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལའང་མེད་པས་བྱུང་པར་བཟུང་ནས།
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མང་དུ་གྲོལ་
 བ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ལ་ནི་
 ཡོད་པར་འཇིན་ཚུལ་གསུམ་ག་འབྱུང་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལྟ་བ་དེ་སྐྱེས་ནས་ངི་
 སྲིད་དེའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་
 རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བསམས་པའི་ཆེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཁས་
 ལེན་པའི་བདེན་འཇིན་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་
 འཇིན་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་
 ཏོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་འཇིན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་མ་ལྟར་ལྟར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་
 དག་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་མཛོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་
 རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་
 པ་རྣམས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏོགས་རང་གི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་མཆོན་ཡོད་པ་འདི་
 ཡིན་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏོགས་རང་ལུགས་ལ་འཇོག་མི་འཇོག་ནི་དགག་བྱ་
 ཞིན་ཏུ་སྒྲ་བ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁོང་རྣམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་

གི་དོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་གཞི་དམེད་རྣམས་ཀྱང་
ཐ་སྙད་དུ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སྤུ་གྲུ་སོགས་ལ་
ཡོད་པར་འཇིག་པའི་རྟོག་པའང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པར་དེ་དག་འཁྱུལ་པར་བཞེད་ན། དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་གཉིས་
ཀའི་ལུགས་ལ་མ་ཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་ཆོད་མ་གང་ཡོད། ལྷ་བ་བྲགས་པ་
བཞེད་པ་ལྟར་རང་མཆོན་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དེར་སྤང་བའི་
དབང་ཤེས་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་ལ་བསྐྱབ་ན་ནི། ཆོས་ཅན་ནམ་བྱུང་
པ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་བྱུང་བའི་པས་རང་རྒྱུད་ཏྲགས་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད།
འོན་ཏེ་པ་རོལ་པོ་རང་ལ་བྱུང་བས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། དབྱུ་མ་པ་དང་གཉིས་
ཀ་ལ་མ་ཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་
རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་གཞན་
བྲགས་ཅོམ་དུ་འགྱུར་བས་ཐལ་བ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །སྤྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་
བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྤྲོ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བཤེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཐ་
སྙད་དུ་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་བཞེད་པས། དེ་དག་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་དེ་
དག་ལ་སྤྲོས་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་འཇིག་པ་ཡིན་པས་སྤྲོ་
ཅོམ་ལ་སྤྲོས་ནས་འཁྱུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

མིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེར་ནི་
མཐོན་སྙམ་གྱིས་དེ་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རྩ་བ་མཐར་

གཏུགས་པ་ན་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་བྱུག་དགོས་པ་ནི་གྲུབ་མཐོང་སྐྱབ་ནམས་
འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ལོང་བ་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཙུ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་བྱུག་པར་འདོད་པས་སོ། །དེའི་ཆེ་ཙུ་
བའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཡང་ན་གཞན་རིག་མ་འབྱུང་བ་དང་ཡང་ན་རང་རིག་
མ་འབྱུང་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྒྲར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ལ། སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཡུལ་སྟེང་དུ་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་
དེ་དག་གིས་འདོད་པས་ན། དེ་དག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མ་བྱུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པའི་
མངོན་སུམ་མ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་མ་གཏུགས་
ཀྱང་ལན་གདབ་པར་རུས་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པས་ནི་
འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གང་ལ་ཡང་དེ་དག་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི།
དེ་དག་གི་རང་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་དོན་
འགྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་རིགས་པས་དགག་པར་རུས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་མི་རུང་ངོ་།

གཉིས་པ་སྟོན་དེས་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི། ཆིག་
གསལ་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ཉིད་ནི། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ལ་མ་གྲུབ་
པའི་སྟོན་བརྗོད་པ་ལའང་སྒྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་

གི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས། རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚོས་གཉིས་བསྐྱེམས་པའི་ཕྱོགས་སམ།
བསྐྱབ་བྱ་མེད་པར་བཤད་པའི་རིགས་བ་དེས། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
གཏན་ཆིགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པས། རྟགས་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་སྒྲར་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ཆིག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རི་སྐྱད་བསྐྱད་པའི་དོན་འདི་ནི་རྟོག་གི་བ་འདིས་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་
སྐྱད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་
བའོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འདི་
ལ། འདིར་བྱོད་ཀྱིས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དེ་སྐྱད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རམ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ན་ནི་རང་ལ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
དོན་མ་བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དོན་དམ་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་མ་བྱུང་བའི་དོན་ཉིད་དང་
འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་འདིས་སྐྱོན་འདི་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་འདིས་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་
 གྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་འདིའི་དོན་ལ། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་པ་དག་ན་རེ།
 ས་ནི་དོན་དམ་པར་སྤྲ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་ཏྲིག་གོ་འབར་བ་སོགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། དོན་དམ་དུ་འབྲང་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་རང་གིས་མ་གྲུབ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྲང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་ཕྱི་རྒྱུ་དངོས་པོར་སྤྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །དེས་
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་པར་མི་འཛོག་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཏྲགས་མ་
 གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་རང་གིས་ཁས་གྲངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་
 ཅིག་ནི་འབྲང་བ་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་འགོག་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་ནི་ཆིག་གསལ་
 གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཅིང་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པའང་
 མ་ཡིན་པས་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཏེ་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བསྟད་པའི་དོན་འདི་ནི་
 འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་གྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཇི་སྐད་
 བཤད་པ་ནི། སྤྲ་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་དེ་གཏན་
 ཆིགས་ལའང་སྒྲོར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞུང་དེ་

གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འདིར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཆིགས་
བསྐྱབ་པའི་མདོན་སུམ་ལྟ་བུ་དེ་འབྱུང་མ་འབྱུང་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ།
འབྱུང་པས་རྟེན་པའི་དོན་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པར་འཛོག་ན་དངོས་པོར་
སྒྲིབ་ལ་མ་བྱུང་ལ། མ་འབྱུང་བས་རྟེན་པའི་དོན་དེ་དག་ཏུ་འཛོག་ན་རང་གི་
ཆོད་མས་མི་འབྱུང་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་
བྱུང་པར་སྒྲོན་དུ་བཞད་པ་ནི་ངེས་པ་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་འདྲ་
བའི་སྒྲོན་ས་མ་བྱུང་པར་འཛོག་པ་དེ་ལེགས་ལྟར་འབྱེད་ཀྱིས་ངེས་ལྟར་ཁས་
ལེན་པ་སྒྲོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བརྟག་པ་མཛད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
རྟགས་སུ་འགོད་དམ། དོན་དམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་
ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་ཡེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲར་སྒྲོགས་སྒྲ་བསྐྱངས་པ་ལྟར་ཆོས་
ཅན་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་བཞག་དགོས་ཀྱི།
གཞན་དུ་ན་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་བར་འདོད་
པ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའང་དེ་ལྟར་འདོད་པས།
རགས་པ་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་ཆོད་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་པར་རྟེན་འདི་འབྱུང་
བ་གལ་སྲིད། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་པ་
ཡིན་ན་ནི་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་རང་ལ་མ་བྱུང་ལ། དོན་དམ་པར་

ཡིན་ན་ངེད་གིས་དོན་དམ་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་
 རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ངེད་ལ་མི་འབྱུང་ཅིང་། བདེན་གཉིས་གང་དུ་འང་
 མེད་པའི་དོན་ནི་མི་འདོད་པས་དེ་གསལ་བར་མཛད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་
 འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྱུང་བ་དེ་
 བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། བདེན་གཉིས་
 གི་འབྱུང་བ་གང་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་སྒྲ་ན་ཕྱོགས་སྒྲ་གཏན་མ་གོ་བའོ། །དེ་
 ལྟར་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ངེས་ནས་དོན་དམ་ཡིན་ན་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། གུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་ངེ་ལྟར་བརྫོད་དུ་རུང་
 གྱེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་གུན་རྫོབ་
 ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཕྱོལ་དེ་དག་གིས་མ་གྲུབ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 འོ་ན་ངེ་སྐད་བསྟུང་བ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གིས་རྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་གི་
 བརྟག་པ་བྱས་པ་དེས་ཁས་སྤངས་ལུགས་ངེ་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། བཤད་པར་
 བྱ་གྱེ། འདིར་སློབ་དཔོན་གིས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོན་པ་དེ་དོན་དམ་
 པ་དང་། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོན་པ་དེ་གུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
 ནས་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་པ་དེ། དེ་གཉིས་གང་གིས་རྟོན་པ་ཡིན་
 ཞེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་བསམས་པ་གྱེ། འདི་ལྟར་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་གུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 ན་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པར་འབྱུང་དགོས་པ་དང་། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་
 མ་འཁྲུལ་བ་དང་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་གང་རུང་གིས་རྟོན་པའི་དོན་མིན་

ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་
ལ། འདིས་རང་གིས་ཁས་སྦྲངས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ཁས་
སྦྲངས་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པ་
རྣམས། ཞེས་དངོས་པོའི་ཆོས་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་གསུང་ངོ་། །སྟོབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་རང་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ནི་
མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བས་དངོས་སུ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་མཐར་གཏུགས་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་འདིས་
དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་སྒྲར་བྲངས་པ་ལྟར་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་སྟོགས་
གཞན་ཁས་སྦྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པའི་དོན་ཁས་སྦྲང་བར་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་
སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་
པར་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱི་སྟོགས་
འཛིན་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་
དཔག་ལ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་བརྗོད་པ་
རྣམས་རང་གི་རྗེས་དཔག་ལ་འང་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་
གཞན་ལ་བརྟེན་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་ན། གཞན་ལ་སྟོན་དེ་དག་འོང་བ་ནི་རང་
རྒྱུད་གྱི་རྗེས་དཔག་ཁས་སྦྲངས་པས་འབྱུང་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་གྱི་
རྗེས་དཔག་ཁས་མི་ལེན་པས་སྟོན་དེ་དག་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདིར་རྗེས་

དཔག་ནམས་ནི་སྒྲོར་བ་ལ་བྱའོ། །རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་ན་རང་མཚན་ལ་ཚད་
མར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མ་བུན་སྒྲུང་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ནས་
དེས་གྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྱུབ་པས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་དེ་མེད་པས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནམས་མ་གྱུབ་པར་
འགྱུར་ངོ། །རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་ན་པ་རོལ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་རང་ལ་ཚད་
མ་དེ་འདྲ་བས་གྱུབ་པས་ཆོག་གི། །རང་ལ་ཚད་མ་དེས་གྱུབ་མི་དགོས་སོ། །
དེས་ན་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་ནམས་ཀྱང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་
བ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་
གྱི་རང་རྒྱུད་མིན་ནོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན། ཅུ་ཤེད་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། ལྟ་
དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་
བལྟ་བ། །དེ་གཞན་དག་ལ་རྗེ་ལྟར་བལྟ། །ཞེས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་རྟགས་སུ་
བྱས་ནས་མིག་གཞན་ལ་མི་བལྟ་བར་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་རྟགས་རང་
གིས་ཀྱང་འདོད་ལ་དམ་བཅའ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་མོས་གྱུབ་པ་མེད་
པའང་དབུ་མ་པས་འདོད་པས། སྒྲོར་བ་འདི་འདྲ་ནམས་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་རང་
རྒྱུད་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྒྲོར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་
དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ། །ཞེས་སྒྲོར་
བ་བཀོད་པ་ནམས་རང་རྒྱུད་མིན་པ་དང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་
ཅམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པས་སྒྲོར་བ་མི་འགོད་པ་མིན་ནོ། །

སྒྱུར་བ་བཀོད་ནས་དེའི་དམ་བཅའ་སེལ་ཚུལ་ཡང་། ལུང་དེའི་
མཐུག་ཉིད་ནས། འདི་ལྟར་གཞན་ལ་མིག་བཟློའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་དེ་ནི་
མིག་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བཟླ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདོད་ལ། གཞན་བཟླ་བའི་
ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འང་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་གང་
དང་གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་བཟླ་བ་མེད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་གཞན་བཟླ་
བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །མིག་ལ་འང་རང་གི་
བདག་ཉིད་མི་བཟླ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་གཞན་ལ་བཟླ་བའང་འདི་ལ་
མེད་དོ། ། དེའི་སྤྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བཟླ་བ་དང་འགལ་བ་སྒྲིན་པོ་ལ་
སོགས་པ་གཞན་ལ་བཟླ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་རང་ལ་གྲགས་པ་དང་སྒྲིན་པོ་དབྱུ་མ་པ་ལ་
སྒྲིས་ཏེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་གོ།

རང་གིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྱུར་ངག་བཀོད་ནས་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་
ལུགས་འདི་གལ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན་མིག་དང་དཔེ་བྱམ་པ་དང་རྟགས་རང་ལ་མི་བཟླ་བ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སྒྲིན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་བཟླ་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་
ཅིང་། གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྟགས་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
པ་རོལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་
ན། དེ་དག་རང་ལུགས་ལ་འང་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱང་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆོད་མ་

རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ནི་རང་ལྷགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་
མེད་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ལ་དེ་དག་འགྲུབ་པ་ནི་ཆད་མ་དེ་གྲུབ་པ་
ལ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པས། གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
གཞན་ལ་གྲགས་པའམ་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།

འོན་དེ་འདྲ་བའི་ཆད་མ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པས་ངེས་གྲུབ་པར་འདོད་
པ་ནི་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟར་རིགས་པས་གཞོད་པས་ན། སྒྲུབ་བྱེད་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རི་ལྟར་རྟེན། ཆད་མས་གཞོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་མ་ཞོར་བ་རྟེན་ན་ནི། གྲུབ་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རྒྱལ་འདིས་
ཆོས་ཅན་མིག་དང་རྟགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་དཔེ་བྱམ་པ་དང་ཆོས་སྒྲོན་
པོ་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ནི་རང་གི་ལྷགས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་དག་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་ངེས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་
པ་གཉིས་སོ་སོར་མི་བྱེད་པས་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་
བྱ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་གྲུབ་པར་རྫོམ་པའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་
ཀྱང་། ཁོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞོད་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་རིགས་པས་ག་ལ་འགོག། །ངེས་ན་ཁོའི་ལྷགས་དང་རང་གི་ལྷགས་གཉིས་
ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་

པ་ཁས་སྒྲངས་མ་བྱུང་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པར་ཁོ་རང་གི་ཁས་
སྒྲངས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། སྒར་བཀོད་
པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་མཆོན་ན་ཆོས་ཅན་མིག་དེ་ལ་རང་ལ་མི་
བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། སྡོ་སོགས་ལ་བསྐྱབ་པར་གི་དོ་བོས་
བྱུང་བ་ནི་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པས་སྒྲུ་མ་དེ་སྤྱི་མ་འགོག་བྱེད་དུ་རུང་
གི། །མིག་ལ་རྟགས་དེ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་
དང་མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་སོང་ན་དེ་གཉིས་གཞོད་བྱེད་དང་གཞོད་བྱར་ག་
ལ་རུང་། དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་རྟགས་
རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཁོས་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་
ཀྱིས་མི་ཆོག་གོ། །ཆོས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཡོད་པར་ཁོ་རང་
གིས་ཁས་ལེན་པས་དབྱུ་མ་པས་དེ་དག་བསྐྱབ་ག་ལ་དགོས། གལ་ཏེ་དེ་
ལ་འང་བསྟོན་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་བྱུང་བས་སྐྱབས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་ན་ནི། མི་
བསྟོན་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་དང་བརྩེད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པས་
དེའི་ལྷ་བོ་སྤྱི་ཞིག་གིས་བྱེད།

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་པ་རོལ་པོས་རང་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་དང་སྡོ་
སོགས་ལ་བསྐྱབ་པར་གི་དོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་
འགལ་བ་སྟོན་ན་འགལ་བར་ཅིས་ཤེས། འགལ་བ་ཡིན་པར་ཆད་མས་བྱུང་ན་
ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་དགོས་པས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཁས་
སྒྲངས་པས་འགལ་བར་འཇོག་ན་ནི་རང་ལ་མི་བསྐྱབ་པ་དང་གཞན་ལ་བསྐྱབ་

གཉིས་པ་རོལ་པོས་ནི་མི་འགལ་བར་འདོད་པས། དེའི་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་
 འགལ་བར་འཛོག་པ་མི་འཐད་ལ། རང་གིས་འགལ་བར་ཁས་སྒྲངས་པས་
 འཛོག་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སྤྱི་ཚོལ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་མི་འགལ་བར་འདོད་
 པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁོ་བོས་འདི་འགལ་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ངེ་
 ལྟར་སྒྲུབ་རུང་སྒྲུབ་ན། སྤྱོན་དེ་ནི་མེད་དེ། རང་ལ་མི་བལྟ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགལ་བ་ནི་ཆད་མས་གྲུབ་པས། ཁས་སྒྲངས་
 ཅ་མ་ཀྱིས་མི་འཛོག་གོ། །འོ་ན་ཆད་མ་དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་བསྐྱབ་ནས་འགལ་བ་
 དེས་པར་བྱས་པས་ཆོག་མོད། ཁོའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་བརྟེན་པ་ཅི་དགོས་སྒྲུབ་
 ན། དངོས་སྤྱོ་བའི་ངོར་འགལ་བ་སྤྱོ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་འགྲུབ་པ་ནི་རང་གི་ངོ་
 བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འདྲལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་སྤྱོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མེད་ན་རང་
 གིས་དེ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ངེ་ལྟར་འགལ་བ་བསྐྱབ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་ངོ་
 བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་། ཆད་མར་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་ཁོ་ལ་
 གྲུབ་ཅེན་ནས་དེ་འདྲ་བའི་ཆད་མས་སྤྱོ་བ་ན་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡིན་ན་རང་
 གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་ཅི་དགོས།
 དེས་ན་སྤྱོ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཉོགས་པར་འདོད་ན་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་
 དཔྱོད་ལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་ཀྱིས་ཤིག། །འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ལ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པས་
 སྤྱོ་བ་ཕྱགས་ངེ་ལྟར་སྤྱོན་སྒྲུབ་ན། བྱད་ཟླ་སྤུ་ལི་ཏའི་འགྲེལ་བ་བཞིན་བཤད་

པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཚུ་དང་ལྡན་པས་ས་ལ་རྒྱན་དང་། མེ་དང་ལྡན་པས་ཚུ་
ལ་ཆ་བ་དང་། ལྷ་མའི་མེ་ཏྲོག་དང་ལྡན་པས་གོས་ལ་ངི་ཞིམ་བ་དམིགས་པ་
ནི། ཚུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་
པ་ལ་ལྷོས་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང་། བྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་
ནའང་རང་བཞིན་དེ་རང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་དེ་དང་ལྡན་པས་གཞན་ལ་
ཡང་དམིགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཐོག་མར་རང་ལ་མ་དམིགས་
ན་དེ་དང་ལྡན་པ་ན་གཞན་ལ་ཡང་ངི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་
མའི་མེ་ཏྲོག་ལ་ངི་མི་ཞིམ་བ་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ལ་ཡང་
ངི་ང་བ་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱི་གློལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་
པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ངེས་སུ་བརྟུག་ནས། དེ་ནས་སྐབས་གྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་
བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་འང་ལྷ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཐོག་མར་རང་ལ་བལྟ་
བ་དམིགས་ནས། དེ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ན་གཟུགས་
ལ་བལྟ་བ་ཡང་དམིགས་པར་འཐད་པ་ཞིག་ན། མིག་ལ་རང་ལ་བལྟ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་བལྟ་བ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཐོག་མར་བདག་ལ་སྤང་འགྱུར་
ན། མིག་ཉིད་ལ་ཡང་མིག་གིས་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིན་མི་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གལ་ཏེ་མེས་རང་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་གཞན་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། མིག་གིས་

རང་ལ་མི་བཟུང་ཡང་གཞན་ལ་བཟུང་བ་མི་འགལ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ན། སྤྱིར་
 མེས་བུད་ཤིང་བསྐྱེད་པ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བཟུང་བ་ཙམ་འགོག་པ་
 མ་ཡིན་གྱི། མིག་ལ་གཞན་ལ་ལྟ་བུ་དོ་བོས་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟ་ཡིན་དང་། མེས་བུད་ཤིང་བསྐྱེད་པ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དཔེར་བྱེད་
 དགོས་པས་དེའི་ཆེ་དཔེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བཞིན་དུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་མེ་
 དང་བུད་ཤིང་གཉིས་ལ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་
 བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་དེ་གཉིས་གང་ཡིན།
 གཅིག་ཡིན་ན་ནི། མེས་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་མེ་སྐྱེད་
 བྱེད་དང་བུད་ཤིང་བསྐྱེད་བྱར་རི་ལྟར་འགྱུར། འགྱུར་ན་ནི་ཁོ་བོས་གྲང་མེ་
 བྱེད་པས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །བུད་ཤིང་ནི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་དོ་ཞེས་སྒྲུལ་ན་ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
 གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ནི། བུད་ཤིང་མེད་པར་ཡང་མེ་དམིགས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ཏྲ་མེད་པར་བ་ལང་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་
 གྲང་། མེས་ནི་ཆ་བ་ཉིད་བསྐྱེད་སྟེ། །ཆ་བ་མ་ཡིན་རི་ལྟར་བསྐྱེད་ །དེས་ན་
 བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་མེད། །དེ་མ་གཏོགས་པར་མེ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་
 ན་ནི་རང་མི་བསྐྱེད་ན་གཞན་ཡང་མི་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། མིག་ལ་
 བཟུང་བའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་འང་རང་ལ་མི་བཟུང་ན་གཞན་ལ་ཡང་མི་བཟུང་
 བར་འདོད་དགོས་པས་སྒྲོན་སྒྲུ་མ་མི་གཡོའོ།

དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྐྱེད་པ་རྣམས་མཐོང་

བ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་
འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ཡང་
རྟོགས་པར་རུས་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་སོ་སོར་བྱེད་པར་
འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཡང་སོ་སོར་བྱེད་པར་
འགྱུར་བས། རང་བཞིན་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆད་
མས་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདིས་
མེ་དང་བྱད་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་མངོན་སྲུང་དུ་
མི་འཐད་པས་རྗེས་དཔག་དུ་འདོད་དགོས་ན། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རྟོན་གཏན་ཆིགས་
རི་ལྟར་ཡིན་སྲུང་ན། རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་
བར་མཐོང་ནས་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་
པས་བྲུབ་པར་མཐོང་བས། ཚུལ་གཉིས་འགྲུབ་ལ། གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་
རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ནི། སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པས་ཚུལ་གསུམ་
པའི་རྟོགས་ཡོད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དང་བྱད་ཤིང་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་
སྲུང་དུ་ངེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གོ། །འདིས་ནི་སྤར་བཀོད་པའི་གཞན་གྲགས་
ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལའང་ཚུལ་གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་སྒྲེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐལ་
འགྱུར་ནི་མེ་དང་བྱད་ཤིང་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་
དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། གཅིག་ཡིན་ན་མེས་རང་ཉིད་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་རྟོགས་སུ་
བཀོད་ནས་པ་རོལ་སོ་ལ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་འདི་འདྲ་རྣམས་ཡིན་པས་

དེས་མཆོན་ནས་ཐལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ།
 དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་དེས་རི་མིད་དུ་དངོས་པོ་སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའ་མ་དོར་བ་དེ་
 མིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་བྱུང་བ་ལ་སྟོས་ནས་
 དོན་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་དངོས་པོ་འགའ་
 ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་མེད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་
 སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་ཅི་གང་
 ཡང་རུང་བ་ལ་བྱུང་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྟོན་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་
 པས་གཞོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ལ་བྱུང་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་བྱུང་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
 ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རེས་འགའ་དཔང་པོ་རྒྱལ་བ་
 དང་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་མར་བྱས་པའི་ཆིག་གིས་རྒྱལ་བའམ་པམ་
 པར་འབྱུང་ལ། རེས་འགའ་ནི་རང་གི་ཆིག་ཁོ་ནས་འབྱུང་གྱི། གཞན་གྱི་
 ཆིག་གིས་ནི་རྒྱལ་བའམ་པམ་པར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ན་རི་
 ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་ལའང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཁོ་
 ན་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
 གཞན་ལ་བྱགས་པ་རྟགས་སུ་རུང་བའི་དཔེ་དང་ཤེས་བྱེད་རྣམས་གསུངས་
 ཤིང་། རྟོག་གི་པ་རྣམས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཆད་མ་གང་གིས་ཚུལ་གསུམ་ལ་སོགས་
 པ་བྱུང་པའི་ཆད་མ་དེས་སྤྱོད་པའི་ཡང་བྱུང་དགོས་པས། རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་
 གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པའང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་

ལས། གང་ནི་ག་གང་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པའམ་སྲུན་
འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བྱུང་པའམ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ངེས་སྐྱད་སྐྱས་པའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཁས་སྦྱང་
བར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ལུང་གིས་གཞོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་པའི་ལུང་ཁོ་
ནའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་བྱུང་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡིན་
ནོ། །རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལ་བྱུང་བ་ཉིད་
བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རྟོག་
གའི་མཆོན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་རང་ལ་ངེས་སྐྱར་བྲགས་པའི་འཐད་པས། དེ་ཁོ་ན་མ་ཤེས་པའི་གདུལ་
བྱའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
སྐྱར་བཤམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོད་མས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་། དེས་མི་འབྱུང་པར་བྱེ་གོལ་
གཞན་ལ་བྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འབྱུང་པ་ལ་ཐལ་འབྱུར་
བར་འཇོག་པ་འདི་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ།

དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་

དེ་དག་ལ་ཐལ་རང་གི་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ན། དེ་དག་གང་གི་རྗེས་
སྤྱ་འབྲང་སྟམ་ན། འདིར་ནི་ཐལ་འབྲུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་འབྲུག་པ་
ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་། དེ་བཞག་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་རུང་བ་ཞིག་དགོས་པས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་
ཉིད་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་
ལེན་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་འབྲུག་པར་སློབ་དཔོན་
འདི་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་
ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པར་མཐོང་བས་ལྷགས་དེ་ཁས་ལེན་ལ།
དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ངེས་པར་ཐལ་འབྲུར་གྱི་ཕྱོགས་ཁས་སྤང་
དགོས་པར་སྤང་ངོ་།།

གསུམ་པ།

བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ལྟ་བུ་དེ་དག་གོམས་པས་སྐྱིབ་པ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ།།
དང་པོ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ།

བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས། དེས་བདག་གི་
བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ། རིགས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་
ལའང་སྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང་། རོན་ལ་
སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། བདག་ཅེས་བྱ་
བ་བདུད་གྱི་སེམས། །ཁྱོད་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །འདུ་བྱེད་ལྷུང་པོ་འདི་
སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་
ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལྷུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་
ནས། །ཀྱན་རྗོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འདོགས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། ལྷུང་པོ་
རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་གམ་སེམས་ཅན་གདགས་པར་གསུངས་
པས་ཐོག་མར་ཤིང་རྟའི་དཔེ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་བཞི། ཤིང་རྟ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ། མིང་གི་
བྱང་པར་གྱི་སྟོན་སྟེ་ལྷན་བའི་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱར་དུ་ལྟ་བ་རྟེན་པའི་
པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་
འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་
ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་རི་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་བདུན་དུ་མེད་

པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བདག་དང་མུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་དེ་
དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ།།

འདིར་ཤིང་རྩ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཤོན་མི་
བ་བར་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམས་པ་བདུན་གང་རུང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་
ཡང་དེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ནི་
སྒོག་ཤིང་དང་འཁོར་ལོ་དང་གཟེར་བྱ་ལ་སོགས་པའོ། །ཤིང་རྩ་ནི་ཡན་ལག་
དེ་དག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཡིན་ན་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་
དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྩ་ཡང་དུ་མར་འགྱུར་བ་དང་། ཤིང་རྩ་གཅིག་
ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་
དང་བྱ་བའི་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །རང་གི་
ཡན་ལག་རྣམས་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བའང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བྱམ་པ་
དང་སྒྲུལ་བྱ་བཞིན་དུ་ཡན་གར་བར་སོ་སོར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལས་
མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གདགས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།
།རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྒྲོགས་གཉིས་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་ཞོ་གནས་པ་ལྟར།
རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མེད་ལ། དེ་ལྟེ་ལ་ལྟ་སྒྲིན་གནས་པ་ལྟར་
ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ་སོ་བར་ཡོད་ན། འགྲུབ་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཕན་
ཚུན་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པ་འགོག་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་པ་རོལ་པོ་
ལ་དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་བརྟེན་པར་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་
འགོད་པ་སྟེ། འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྡན་པའི་
སྤྱོད་པ་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ལྟ་སྦྱོར་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བ་ལང་
དག་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྩ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་འདོད་
ན་ནི། བ་ལང་དང་ལྟ་སྦྱོར་སོ་སོར་འཇིན་པ་དེ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྩ་
ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་སོ་སོ་བར་འཇིན་དགོས་པ་ལས་མི་འཇིན་པའི་
སྤྱིར་དེ་ལྟར་ལྡན་པ་མེད་དོ། །ལྟ་སྦྱོར་ན་བ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤིང་
རྩ་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་བཀག་པའི་
སྤྱིར་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ལྡན་ཚུལ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་
པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤར་བཀག་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྟ་སྦྱོར་ན་
བ་དང་ལྡན་པ་ཅམ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པ་ལྟར། ཤིང་རྩ་ལ་ཡང་ཡིན་
པས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལྡན་པ་འགོག་གོ།

སྤྱོད་པ་ལྷན་མ་གཉིས་ནི། གལ་ཏེ་ཆོག་མ་ཅིང་རྩར་འགྱུར་ན་ནི།
སིལ་བྱར་གནས་ལ་ཤིང་རྩ་འདིར་ཡོད་འགྱུར། །གང་སྤྱིར་ཡན་ལག་ཅན་
མེད་ཡན་ལག་དག །མེད་པས་དབྱིབས་ཅམ་ཤིང་རྩར་རིགས་པའང་མིན། །
ཞེས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་ཆོག་མ་ཅིང་དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་
བ་ཤིང་རྩར་འཇོག་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཤིང་རྩ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་ཆོག་མ་
པ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་

ནི། ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་སྤལ་ནས་སིལ་བྱར་གནས་པ་རྣམས་
 མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཆོགས་པ་ནའང་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཡན་ལག་
 ཆོགས་པ་ཅམ་ཤིང་རྟ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁས་སྦངས་དང་འགལ་བ་ནི།
 འདིར་རང་སྤེ་དངོས་པོར་སྤྱོད་བཀའ་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད་ཀྱི། ཡན་ལག་
 འདུས་པ་ཅམ་ཞིག་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་གྲང་མེད་པར་འགྱུར་
 རྟེ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་འདུས་པ་ཡང་མེད་
 པས་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་ཤིང་རྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་
 ལག་ཆོགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་བྱང་
 པར་སྐྱར་མི་དགོས་རྟེ། ཆོགས་པ་ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ།
 བྱང་པོ་ཆོགས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པས་བདག་ཏུ་མི་རུང་བར་
 གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཅམ་ཤིང་རྟར་མི་འདོད་ཀྱི།
 ཡན་ལག་དེ་རྣམས་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་བྱང་པར་བ་དེ་ཤིང་རྟར་
 འཛོག་གོ་སྟམ་ན། འདི་ལ་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་འདོད་
 པས་ཡན་ལག་གྲང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཅམ་
 ཤིང་རྟར་འཛོག་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་སྒྲིན་ནི་ཁས་སྦངས་དང་འགལ་
 བའོ། །འང་གི་སྤྱི་ནི་ཆོགས་པ་ཅམ་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །
 གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འདོད་ན་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་
 དབྱིབས་ཡིན་ནམ། ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འདོད། དང་པོ་
 ལྟར་ན་སྐར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་བྱང་མེད་པའི་དབྱིབས་

ཡིན་ནམ། སྤར་གྱི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བའི་དབྱིབས་གཞན་ཞིག་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། བྱོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རེ་རེ་སྤར་ཡོད་ཐུག། །རི་ལྟར་ཤིང་
ཏྲར་གཏོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ན། །བྱེ་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར། །དེ་
ལྟར་ཡང་ནི་ཤིང་ཏྲ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིན་སྒྲིན་ཏོ། །དེ་ཡང་
སྤར་མ་བསྐྱིགས་པ་དང་བྱིས་བསྐྱིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་
པའི་དབྱིབས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པས། ལྷལ་བའི་ཆེ་ཤིང་ཏྲ་མེད་
པ་ལྟར་བསྐྱིགས་པའི་ཆེ་ཡང་ཤིང་ཏྲ་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །གལ་ཏེ་སྤར་
མ་བསྐྱིགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལས། བྱིས་བསྐྱིགས་པའི་
ཆེ་ཡན་ལག་སྤར་མ་དེ་དག་གི་དབྱིབས་དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བ་
ལ་ཤིང་ཏྲར་འཛོག་ན་ནི། ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་ཏྲ་ཉིད་དུས་འདིར། །འཕང་ལོ་
སོགས་ལ་དབྱིབས་ཐ་དད་ཡོད་ན། །འདི་བཟུང་གྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ།
།དེ་བྱིར་དབྱིབས་ཅ་མ་ཤིང་ཏྲར་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་
དེ། སྤར་བྱིའི་འཕང་ལོ་དང་སློག་ཤིང་སོགས་ལ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་
གཞན་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་དམིགས་དགོས་པ་ལས་རི་ལྟར་བལྟས་ཀྱང་དེ་འདྲ་
བ་དམིགས་པ་མེད་པས། དབྱིབས་སྤར་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱིས་ཀྱི་དབྱིབས་
ཤིང་ཏྲར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་སོ་སོ་བ་ཤིང་
ཏྲར་མི་འདོད་ཀྱི། ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཤིང་ཏྲར་འཛོག་
གོ་སྒྲམ་ན། གང་བྱིར་བྱོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །དབྱིབས་དེ་ཡན་
ལག་ཆོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །འདིར་

ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་རི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །
འདི་ལྟར་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟེན་མི་རིགས་ཏེ། ཚོགས་
པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་འདོགས་པའི་གཞི་རྣམས་རྫས་
ཡོད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་རྫས་སུ་མེད་པ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཚོགས་པ་
ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་
ལ། དེ་དག་གང་འདོད་ནའང་སྤར་ཤིང་རྟེན་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དགག་པར་
རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ལ་རྫས་ཡོད་མི་འདོད་པའི་རང་ལྷགས་
ལ་ཡང་། ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟེན་གདགས་གཞི་ཡིན་ལ།
ཤིང་རྟེན་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚོས་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་ཤིང་རྟེན་མི་
འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟེན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དགག་
བྱ་ལ་ཡང་བྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཚོགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པ་མེད་
པར་འདོད་ན། འོ་ན་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་
ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་དང་རྒྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བྱ་བདེན་པར་མེད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་
འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །འབྲས་

བྱའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་
གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་
པ་ཅམ་ལ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པར་འདྲིན་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་
ཡང་རྩལ་བརྒྱད་རྫས་སུ་བྱལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
འདྲིན་པ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྫས་སུ་བྱལ་པའི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་དབྱིབས་བྱུང་པར་བ་ལ་འདྲོད་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས། དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྫས་སུ་བྱལ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
འདུག་པ་ལས། འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ། །བྱམ་
སྟོ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་
ཀྱང་ཡོད་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་དབྱིབས་མི་རིགས། །ཞེས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ལྟར་བྱམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་འདུས་པའི་དབྱིབས་མ་ཡིན་
ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་
ནི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་ན། གང་གི་ལྟོ་བ་ལྟོར་བ་དང་མགྱིན་པ་
རིང་བ་སོགས་དེ་ནི་བྱམ་པ་ཡིན་པར་འདྲོད་ཀྱི། ལྟོ་བ་ལྟོར་བ་སོགས་ཀྱི་
དབྱིབས་བྱམ་པར་མི་འདྲོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལྟོ་བ་དང་མགྱིན་པར་ཡང་འདྲོད་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། འདིར་དངོས་སྤྲོ་བ་དག་ན་རེ། རང་བཞིན་ཡོད་

མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་
 རས་ཤིང་རྟ་བཙལ་བ་ན་དེས་མ་རྙེད་ན་ཤིང་རྟ་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འཇིག་
 རྟ་ན་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་རྣམས་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་
 མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག། རྟོས་ཤིག། རྟོས་ཤིག། རྟོས་བྱ་བ་སོགས་
 མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་
 བ། འདིའི་ལན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་སྒྲིན་དེ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པ་དང་། རང་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཤིང་རྟ་འོན་
 ཅིག། རྟོས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟ་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་བྱིད་ལྟར་ན་
 མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་རྣམས་
 རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་འཇོག་པར་
 བྱེད་ལ། རིགས་པ་དེས་བཙལ་བ་ན་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་ཤིང་རྟ་མི་རྙེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་འགྱུར་པའི་ཐབས་གཞན་ཡང་ཁས་མ་སྐྱངས་པའི་
 ཕྱིར་ན། ཤིང་རྟ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་
 རིགས་པས་བཙལ་བའི་ཆོ། དེས་ཤིང་རྟ་མ་རྙེད་པ་ན་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།
 །ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའི་རྩོད་པ་འདི་ནི་ད་ལྟ་དབུ་མའི་དོན་སྒྲིབ་པར་
 འདོད་པ་རྣམས་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་སུ་འདོད་པར་སྒྲུང་དོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་
 འདོད་པ་རྣམས་ལ་གདོན་མི་བ་བར་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་
 མེད་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་དོ། །རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནི་དེ་ཉིད་
 དུ་འཕ་འཇིག་རྟེན་དུ། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྱུར་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། རྣམ་

དབྱུང་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདི། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་
འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །དེའི་དོན་ནི། རང་
བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་བཙུང་བ་ན། ཤིང་རྩ་དེ་རྣམ་པ་བདུན་
པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡིན་པས། དེ་བདུན་
དུ་རིགས་པ་དེས་མ་རྟོན་པས་ཤིང་རྩ་ཞེགས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་སྟེན་ཡང་
ཤིང་རྩ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་
པ་མིན་གྱི། རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་དེ་དོར་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་སྟེ་ཐ་
སྟོང་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་གཞོད་མེད་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་དེའི་འཇོག་ཚུལ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
བཏགས་ཡོད་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་སྟེར་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་ན་རིགས་པ་དེས་
ཤིང་རྩ་མ་རྟོན་པས་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱང་།
དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། སྒྲུལ་བྱ་ཆོག་པའི་
ཐལ་བ་ལ་སྒྲལ་མ་ཆོལ་བ་བྱོད་ནི་བཞད་གང་དུ་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྩ་ཡོད་
ཉིད་མིན་ན་དེ་ཡི་ཆོ། །ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་སྟར། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱེད་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྩ་ཞིག་པ་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་
ལག་ཆོགས་པ་དམིགས་པའི་བྱེད་རོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་དེ་སྟེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུར་
ཤིང་རྩ་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཤིང་རྩའི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་

དུ་འཛིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མི་འཛིན་ཏོ། །ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་དེའི་ཆེ་ནི་འཕང་
ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་
མིན་ནོ། །དེའི་སྤྱར་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་མེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟའི་སྒྲོ་ནས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་
གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་
བསྐྱོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ། ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་
པས་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིག་པར་མི་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་
ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་འདི་ནི། ཤིང་རྟ་ཆོག་ན་ཡན་
ལག་མེད་དཔེ་བཞིན། །སྒྲོ་མས་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེད་པས་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་མིང་གི་བྱུང་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པའི་ཚུལ་ནི། འཇུག་འབྲེལ་
ལས། རྒྱུགས་འདིས་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་
འདོགས་པ་ཆེས་གསལ་བར་བྱུང་བ་འབའ་ཞིག་རྩ་མ་ཟད་གྱི། འདིའི་མིང་
གི་བྱུང་པར་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་མེད་པར་འཛིག་
རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཡན་
ལག་ཅན་ཏེ་ཆ་ཤས་ཅན། ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྟན། །སྒྲེ་བོ་
རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་
ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་ལ་སྐྱོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་
དང་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱུང་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕང་ལོ་

ལ་སོགས་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཉི་བར་
ལེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉི་བར་ལེན་པ་པོའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གཏགས་པར་
བྱའོ། །རང་སྡེ་འགའ་ཞིག །ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་འདུས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱི། དེ་
དག་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་ཅན་
མེད་པར་སྐྱབ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་
དང་། ཉི་བར་ལེན་པ་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཉི་བར་ལེན་
པ་ཡོད་ཀྱི་ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་པར།
འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྒྱག་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་
ན་དོན་དམ་པར་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་
སོགས་པ་ཡང་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་
ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
ལས་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བུ་སྤྱད་དུ་ཆེད་པའི་པན་ཡོན་ནི། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འདི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་
དབྱུད་པ་ན་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་མ་བརྟགས་པར་གྲགས་པས་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པས་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱུད་
པ་ན་ཆེས་སྤྱད་པ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་འགྱུར་རོ། །རི་

ལྷར་ཞེ་ན། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རི་ལྷ་བྱུང། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་
 བས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སྐྱབ་འཇུག་འགྱུར་བས། །
 འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་ཤིང་རྟའི་དབྱུང་པ་དེ་འབྲ་
 བ་དེས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གྱི་གཏིང་ལྷུར་དུ་དཔོགས་
 བར་གསུངས་པས། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་སྒྲུང་དོ། །འདི་ལྷར་ཡིན་
 ཚུལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བས་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་
 རིགས་པས་བཅའ་བ་ན། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་རྙེད་པར་འགྱུར་
 བ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་མི་རྙེད་དོ། །དེ་ལྷར་མ་རྙེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཐ་སྙད་བསྟོན་
 མི་རྒྱས་པར་སྒྲུང་བ་ན། ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་
 སྒྲའི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་ཁོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་
 པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་དོ། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་
 ཞེས་པའི་འང་གི་སྐྱས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པའོ།
 །ཤིང་རྟ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་མཐའ་གཅོད་ལུགས་ནི། རྣམ་པ་
 བདུན་དུ་བཏགས་པ་བྱེད་པ་འདི་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་
 ཆེས་གསལ་བས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།

མདོར་ན་ཤིང་རྩ་ལ་བརྩམས་ནས་སྒར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་
བྱས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་རྩ་གཞི་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་
རྟོག་འབྲེལ་མི་འབྲད་སྒྲུལ་པའི་ཆད་ལྟ་བུ་གསུམ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་
དེ་གཉིས་དཔྱེད་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་འབྲུབ་པའི་རྣམ་འབྱེད་པས་
ཉེ་བར་བརྟག་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཅིག་ཐ་དད་ཅམ་འགོག་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་ན་རྟོགས་པར་དགའ་ལ། ཏ་
ཅང་མངས་ན་ཆོགས་སུ་འབྱུང་བས་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
འཚམ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་འགོག་པའི་དུས་ན་དགག་བྱ་ལ་བྱེད་པར་སྒྱར་
ཏེ་བཀག་པས། དེའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་
བྱེད་ཡོད་པ་ལ་མི་གཞོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱེད་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
ན་བྱེད་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ལས་མི་འདའ་བའི་
ངེས་པ་བྱངས་ནས། དེ་ནས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ན། བདུན་
པོ་དེ་དག་གང་ལ་ཡང་གཞོད་པ་འབབ་པར་མཐོང་བ་ན། བྱེད་ཁེགས་
པས་བྱེད་བྱ་ཡང་ཁེགས་པ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐག་
ཆོད་གྱི་ངེས་པ་མང་དུ་བྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཤིང་
རྩའི་ཐ་སྙད་བསྟོན་མི་ཀླས་པར་མཐོང་བ་ན། ཞེ་མའོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་སྒྲུ་མ་མཁན་གྱིས་བྱས་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་མ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་

ཡ་མཚན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཛོལ་
 བར་འབྱུང་ལ། རང་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་སྐྱེས་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་
 པ་ལས་ཀྱང་། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
 དུ་རྣམ་པ་ལྡར་དབྱེད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བརྟེན་ནས་
 བཏགས་པས་སྤང་ཅི་དང་ཆུ་དང་འོ་མ་འཛིན་པ་དང་འཆུ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 བྱ་བ་ལ་རུང་བར་འབྱུར་བ་འདི་ཅི་དོ་མི་མཚར་བ་ཞིག་གམ། ཞེས་དང་། གང་
 ཞིག་རང་བཞིན་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་
 ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་དོན་ལ་སྐྱར་བ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་དོན་ལ་
 སྐྱར་བ་དང་། མིང་གི་བྱེད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་ཚུལ་དོན་ལ་སྐྱར་བའོ། ། དང་
 བོ་ལ་བཞི། བདག་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། བདག་ཕྱང་
 པོ་དང་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། དེས་ཕྱོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་
 ཞིགས་པར་འབྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་
 བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཆོས་དེ་ལྷ་བཅས་སུ་སྒྲོས་ཡོངས་སུ་བཅད་
 པ་ན་ལྷ་མེད་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་ལ། ལྷ་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་ཡང་
 ལྷ་བཅས་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འཛིག་རྟེན་ན་མཐོང་དོ། །དེས་སྤྱིར་གཅིག་
 དང་ཐ་དད་དམ། གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་ཕྱང་གསུམ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བཅས་

ཟླ་མེད་ནི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱིར་གཅིག་དང་གཅིག་མིན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ཡང་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་གམ་གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བས། ཅི་བདག་འདི་ཕྱང་པོ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ནམ། ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་སྟམ་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟམ་དུ། རྣམ་འབྱོར་པས་གཅིག་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གང་ཡོད་པ་བཅའ་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་གསུམ་གསུངས་ཏེ། བདག་ཏུ་སྦྱ་བ་དོན་མེད་པ་དང་། བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བདག་ཁས་སྐྱེད་པའི་དོན་མེད་དེ། ཕྱང་པོ་འི་རྣམ་གྲངས་ཅུ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཟླ་བ་དང་རི་བོང་ཅན་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་རྩ་ཞེས་ཡང་གསུངས་ཏེ། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི། །བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཆོ། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ཕྱང་པོ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་ཕྱང་པོ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གྲང་མང་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། བདག་གཅིག་ལས་མེད་བཞིན་དུ་

ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།
གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་སྤྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རབ་བྱེད་བཙེ་བརྒྱད་པ་ལས།
གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་། །ཞེས་དང་།
རབ་བྱེད་ཉིར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་
དང་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདིར་ཕུང་པོ་ལ་
གོ་བར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བདག་སྐྱེད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་
འདོད་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། འདི་ལ་འཇུག་པ་ཅ་འབྲེལ་དུ་སྐྱོན་གསུམ་
གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་བ་བྲན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཚེས་པ་དང་།
ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུད་པའི་སྐྱོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སྐྱེད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་
བ་དང་འཇིག་ན་བདག་རང་གི་ངོ་ཐོས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འཇིག་ཡིན་པས་བདག་
སྤྱི་ཕྱི་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་དེའི་ཆེ་
དེའི་དུས་ན་ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བར་བྱུང་ཏོ། །ཞེས་མི་གསུང་བར་
འབྱུང་ཏེ། ང་ལས་རྒྱའི་བདག་དང་སྟོན་པའི་བདག་གཉིས་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ། དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྐྱེ་
བ་བྲན་པ་ན་ང་མཆོད་སྐྱིན་དུ་བྱུང་ཏོ་སྟུམ་དུ་མི་བྲན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡིན་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་བྱུང་བྱང་སྤྱར་སྤྱོད་བའི་དོན་དེ་
སྤྱི་མས་བྲན་པ་མི་འགལ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མཆོད་སྐྱིན་གྱིས་བྲན་པ་

མི་སྲིད་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་དགོས་ན་དེ་ཡང་རྟེན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ནི་ས་སྤྱག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དུ་
ཡང་འདོད་ལ། རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་གཞན་དག་འདོད་པ་ལ་དེ་འདྲ་བ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་རུང་ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་པ་སྦྱི་བར་འགྱུར་བའི་གཞན་སྦྱི་འགོག་
བའི་རིགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མགོ་
སྟོམས་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོན་པ་དང་ང་ལས་ཏུ་གཉིས་མདོ་དེས་གཅིག་
ཏུ་སྟོན་ནམ་སྟམ་ན། བཀའ་འདིས་ནི་རྒྱད་གཞན་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་
ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། དེའི་ཆེ་ན་ཆེ་གོ་མོ་དེ་གཞན་ཞིག་
ཡིན་སྟམ་ན་དེ་ལྟར་མི་བཟླ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་
བའི་ཞབས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་འབྲུལ་པ་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱི་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ང་ནི་སྟོན་ཆེ་འདིར་གྱུར་ཅེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འདུས་བྲས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་གཅིག་
ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་རྟག་པོར་ཞེས་སྟོབ་ནི། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་བཞི་བཀའ་སྟུལ་པའི་དང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་
ཡང་མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། འདས་པའི་དུས་ན་
བྱུང་གྱུར་ཅེས། །བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྟོན་ཆེ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། །དེ་
ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་
འགྲོ་བ་དྲུག་ཀར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་དྲུག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་

ལུས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུབ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཕྱི་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་སོ་སོ་བར་
འདོད་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡང་བདག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
ན་སྒྲུབ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་རྟག་
པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་ཆད་པར་
སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བས་མཁས་པས་ནི་བདག་ལ་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲང་བར་མི་
བྱའོ།

ལས་བྱས་པ་ཚུད་བའི་ཉེས་པ་ནི། བདག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྒྲུབ་འཇིག་བྱེད་ན་བདག་སྒྲུབ་པས་བྱས་པའི་ལས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་བདག་སྒྲུབ་པས་ཡོངས་སྒྲོད་པར་འདོད་ན་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་པས།
འདིར་ནི་ལས་སྒྲུབ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་
བྱེད་པ་པོའི་བདག་འབྲས་བུ་མ་སྒྲོང་བའི་གོང་དུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་
གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་
གཞན་དུ་བྱུང་པ་མེད་པས་སྒྲུབ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་མའི་བདག་མེད་
ལ། སྒྲུབ་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མ་སྒྲོང་ན་འབྲས་བུ་སྒྲོང་བ་མེད་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ལན་ཀྱང་འོག་ཏུ་འགོག་པས་ན་ལས་བྱས་པ་
ཚུད་ཆོས་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོང་བར་མི་རུས་སོ། །ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐུང་
པའི་ཉེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པའི་བདག་ཞིག་ཀྱང་བདག་སྒྲུབ་པས་འབྲས་བུ་ལ་
ཡོངས་སྒྲོད་པས་བྱས་པ་ཚུད་ཆོས་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་སྒྲུབ་པས་

དེའི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསགས་པའི་
གང་ཟག་གཞན་གྱིས། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་གཞན་
གྱིས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་
གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ལྷ་པོ་
འདས་སྡོན་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ནི། །སྤྱི་འཇིག་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད།
།གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་བ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།
།འཇུག་པ་ལས། སྡོན་གཞན་གསུམ་ཡང་གསུངས་མོད་ཀྱང་། རང་སྤྱི་ཁོ་
ནའི་འདོད་པ་འགོག་པར་སྤང་ཞིང་འདིར་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པར་འདོད་པས་
མ་བཀོད་དོ། །རིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རབ་བྱེད་ཉིར་བདུན་པ་ལས། གལ་
ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་
དེར་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང་། །དེར་མ་ཞི་བར་སྤྱི་བར་འགྱུར། །ཆད་དང་ལས་
རྣམས་ཆུད་ཟ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་
སོར་སྤྱོད་བ་དང་། །དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ལས་ཆུད་ཟ་བ་སོགས་གཉིས་པོ་དེ་ལྷ་བ་གྲགས་པས་བཀོད་པའོ།

གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །ཞེས་པ་ནི། སྡོན་གྱི་ཆེ་རབས་ཀྱི་
དུས་ཀྱི་བདག་དང་ད་ལྟའི་བདག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་ན་ཞེས་པའོ།
དེ་ལྟར་སྤྱི་མ་ལ་ཅི་ཡང་རག་མི་ལས་པས་སྤྱི་མ་དེ་ལ་བཏེན་པ་མེད་པར་ཡང་
འབྱུང་བ་དང་། བུམ་པ་བྱས་པའི་ཆེ་སྒྲུབ་བུ་མི་འཇིག་པ་ལྟར་བདག་སྤྱི་མ་

སྒྲུབ་པ་ན་སྒྲུབ་མ་མི་འདིག་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲུབ་མ་ཞི་བར་
 འདིར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་བདག་རྣམས་
 རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ལས་ཚུད་ཐོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་
 དང་སྤང་པའི་སྒྲུབ་མེད་དེ། རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་མ་བྱུང་པས་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་འབྲས་ཏེ། རང་
 གི་དོ་བོས་ཐ་དད་ན་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་བྱམས་པ་
 དང་ཉེར་སྤྱོད་པ་ཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་
 སྒྲུབ་མེད་ན། །སྒྲུབ་རྣམས་དབྱུང་ཆེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཐེན། །ཞེས་གསུངས་
 ཞིང་། སྒྲུབ་རི་ལྟར་དཔྱོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། བྱམས་པ་ཉེར་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་
 ཆོས་རྣམས་ནི། །གཞན་ཉིད་སྒྲུབ་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །གང་དག་
 རང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་
 ཡིན། །ཞེས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་གྲུབ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་
 བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་
 ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་མི་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ།
 །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ཡིན་
 ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། རིགས་པ་དེ་
 འབྲས་བུས་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་པ་ན་ཡང་དབྱུང་བཟོད་པའི་དངོས་པོ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་
 མེད་པས་རང་གི་དོ་བོས་ཐ་དད་པའི་སྒྲུབ་མས་བསགས་པའི་ལས་སྒྲུབ་མས་
 སྒྲུབ་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས་དབྱེ་བར་མི་རུས་

པ་འདི་ནི་འདི་འདྲའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། འོ་ན་སྔ་
དུས་ཀྱི་སྤྱིང་མཁན་དང་སྤྱི་དུས་ཀྱི་བླ་མཁན་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པས།
རང་གི་ལུགས་ལ་འང་རྒྱད་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སྔར་སྤྱིང་བ་བླ་མ་དང་སྔར་
བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
སྤྱོན་མེད་དེ། འདིར་ནི་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ། གཞན་ཀྱི་ལུགས་
ལ་རྒྱད་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །དཔེར་ན་ཞོས་བཀའ་བའི་སྤྱོད་ཁང་
པ་ན་གནས་པའི་ཐོག་རྩ་ལས་བྱས་པའི་སྤྱིང་ན་གནས་པའི་ལུགས་རོན་སྤྱོད་པའི་
ཀླང་པ་ཞོའི་སྤྱོད་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དེའི་ཀླང་རྗེས་དེར་དམིགས་པ་བཞིན་དུ།
ཆོ་འདིའི་གང་ཟག་གིས་སྤྱོད་བ་སྔ་མའི་དུས་སུ་མ་སྤྱིན་ཀྱང་སྔར་ཀྱི་སྤྱིང་བ་
རྣམས་འདིར་བླ་མ་པར་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་དག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་། རྒྱའི་ཁྱད་
པར་གྱིས་གསལ་བར་གྱུར་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ནི།
དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་བདག་གིས་སྤྱོད་བ་རྗེས་སུ་
བླ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
བྱུང་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་ཡོད་དང་།
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དངོས་པོ་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པའི་རྒྱ་ཅན་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་འདམ་བཞིན་དུ་ཞོའི་སྤྱོད་ཁང་པའི་
ནང་ན་གནས་པ་དག་ལ་རྩ་ཐོག་ཆེས་མང་པོས་གཡོགས་པའི་སྤྱིང་ན་གནས་

བའི་སྤྱག་རོན་སྐྱ་བོའི་རྒྱུ་རྩེས་དམིགས་མོད་ཀྱི། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་
ཅི་ནས་ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུས་པར་འཇུག་པ་ལས་
བཙུལ་བར་བྱའོ།

ད་ནི་དགྲུས་མའི་དོན་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་བདག་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པ་ལ་རབ་བྱེད་ཉིད་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་སྤང་བ་དེ་ལྟ་བུར། ཉེ་བར་
ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་གཞོན་བྱེད་ཆེན་པོ་ཡིན་
ཀོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་འདིས་ལུས་འདི་སྤངས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་ན་ཕྱང་
པོ་ནི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བདག་ནི་དེ་ལེན་པ་པོ་ལོ། །དེ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བྱ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས།
གཞོན་པ་པོ་དང་གཅད་བྱ་དང་། བྱམ་པ་དང་རྩ་མཁན་དང་། མེ་དང་བྱད་ཤིང་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རབ་བྱེད་བརྟུ་པ་ལས་ཀྱང་།
བྱད་ཤིང་གང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །མེ་དང་
ཤིང་གིས་བདག་དང་ནི། ཉེ་བར་སྤང་བའི་རིམ་པ་ཀུན། །བྱམ་སྦྱམ་སོགས་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་དང་། འཇུག་པ་
ལས་ཀྱང་། ལེན་པོ་རང་ཉིད་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །དེ་ལྟ་ན་ལས་
བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་བདག་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་
ཡིན་ན་བདག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་། བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་
དང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཐོས་
པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་བྲན་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་མི་

འཐད་པ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཐ་དད་པའི་སྟོགས་དགག་པ་ནི། ཅི་སྟེ་བདག་དང་ཕྱང་པོ་
གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་མོད། རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་
སྟོན་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། འདི་ལ་རབ་བྱེད་བཙེ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་
རྣམས་ལས་གཞན། །ཕྱང་པོའི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྟོན་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པར་ཡོད་
ན་ནི། ཕྱང་པོའི་མཆན་ཉིད་སྟེ་འཇིག་གནས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ།
དཔེར་ན་རྟ་བ་ཡང་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་བ་ཡང་གི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་སྟུམ་ན། འོ་ན་དེ་བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་འདོགས་
པའི་གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གམ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་བཞིན། ཞེས་
གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྟོར་བ་བྱ་སྟེ་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །བདག་
སྟེ་འཇིག་གི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་རྟག་པ་
འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས། བདག་ཏུ་བཏགས་པ་དོན་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་ལྷོག་གང་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་གསུང་ངོ། །གཞན་ཡང་ཕྱང་པོའི་མཆན་ཉིད་གཟུགས་
སུ་རུང་བ་སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན། དེ་ལྟར་དུ་དམིགས་
དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་དང་སེམས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།
། དེ་ལྟར་འཇིན་པ་ཡང་མེད་པས་བདག་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། རབ་བྱེད་

ཉིར་བདུན་པ་ལས། བདག་ནི་ཉི་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་
མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །བཟུང་ཡོད་རིགས་ན་བཟུང་དུ་
མེད། །ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་ལས་གཞན་བདག་
མེད་དེ། །ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཇིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་སྟོ་འདོགས་
པ་ནི། བདག་མིང་ཅམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་། ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་
མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྟོ་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མིན་ནོ།
དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་
དུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མཐོང་བའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་རྟེན་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་
སྟེ། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་འདི་གཉིས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་
རྣམ་དག་མ་འདྲོངས་ན། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་དམ་
བཅའ་ཅམ་དུ་འགྲོ་བས་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པར་འདོད་ནས་
གང་ཟག་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ།
གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་གཞོན་བྱེད་མཐར་གཏུགས་པ་མེ་དང་བྱུད་ཤིང་ལ་སོགས་
པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་
དག་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཆོད་མ་འདིས་དགག་
དགོས་གྱི། རྟོལ་ཕྱི་རྟོལ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་

གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
ཡོད་ན་གཟུགས་དང་སེམས་བཞིན་དུ་སོ་སོར་མཐོང་དགོས་པ་ལས། དེ་
ལྟར་མ་མཐོང་བས་ཞེས་ཤེས་པ་རང་དགའ་བས་མི་འཇིན་པའི་གཞོན་བྱེད་
འདི་སྟོན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞོན་བྱེད་ཐམས་ཅད་
མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བ་ནི། རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་
གཞོན་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གཞོན་
པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་། སྒར་བཤའ་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་
མ་མིན་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ་
ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞོན་པ་མེད་པ་རྣམས་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་བཞེད་པ་མིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གཞོན་བྱེད་
དུ་བསྟན་ས་མེད་ཅིང་། ལུང་ཡང་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ལ། ཁས་
ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་ངེས་ལ་མི་མཐུན་པས། དེ་ཡང་རིགས་པས་བསྐྱབ་
དགོས་ན་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་སྟོན། བ་རོལ་པོའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་འདི་
ཁས་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁས་སྒྲངས་དགོས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འདི་ཁས་མི་ལེན་
ན་འདི་ཡང་ཁས་མ་ལེན་ཅིག་ཅེས་སྟོན་པ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱི་རིགས་པ་མེད་པར་ངེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད། དེས་ན་གཞོན་བྱེད་དང་སྐྱབ་
བྱེད་གྱི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་པ་ན། རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་
ཤེས་པ་གཞོན་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ན་རང་

གི་ཕྱིང་བས་གཞོད་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལས་མི་འདའ་བ་འདི་ནི་དབྱ་ཚད་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། སྐྱ་
 བྱས་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་གྱང་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་
 མི་དགོས་པ་བཞིན་ཏེ། མངོན་ན་སྐྱབ་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་
 གཏུགས་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་གྱང་། རྩ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 བྱུང་ག་ན་དགོས།

གསུམ་པ་དེས་སྤྱོད་ལས་ལྷག་མ་རྣམས་གྱང་ཁེགས་པར་འབྱུང་བ་ནི།
 རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཁར་གཞོང་ན་ཞོ་ཡོད་པ་ལྟར། སྤང་པོ་ལ་
 བདག་དང་བདག་ལ་སྤང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤྱོད་ལས་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མེད་
 པ་ནི་ཤིང་རྩ་ལ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །འཇུག་པ་ལས་གྱང་། སྤང་པོར་བདག་
 ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །སྤང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར།
 །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འབྱུང་ན། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེའི་ཕྱིར་
 འདི་རྟོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །བདག་དང་སྤང་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལས་གྱང་ཤིང་རྩ་
 ལ་བཞག་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བདག་
 བོ་གཟུགས་ལྟ་བུ་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་བདག་ །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དོན་སྒྲུབ་
 བ་མེད། །གཞན་ན་གནག་ལྟ་བུ་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྟ་བུ་ན། །བདག་བོ་
 གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད། །ཅེས་སོ། །གནག་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་བྱེད་

བ་ཡང་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ལྷན་ནི་ལྷས་བྱིན་གཟུགས་དང་ལྷན་
པ་ལྟ་བུའོ།།

འོན་ཕུང་པོ་འདུས་པ་ཅམ་བདག་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་
ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པར་གསུངས་པས་ན།
གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཇུག་
པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་བྱིར་ཕུང་པོ་
འདུས་ཅམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་ཆོགས་ཅམ་
བདག་ཡིན་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་འཇུག་པ་ཅ་
འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཏེ། ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་གི་ཉེ་བར་སྒྲང་བྱར་འདོད་
པས་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ཀ་ཉེ་བར་སྒྲང་བར་བྱ་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཕུང་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཡང་ཉེ་བར་སྒྲང་བྱར་འགྱུར་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །
ཆོགས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི། བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
འདིས་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་
དེ་དག་བདག་མ་ཡིན་ཀྱང་། དཔེར་ན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་དང་སྒོག་ཤིང་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་བསྐྱེགས་པའི་ཆེ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་རྟེན་པ་ན་ཤིང་རྟར་
འཛོག་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་
ལ་བདག་ཏུ་འཛོག་གོ་སྟམ་ན། འོན་དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པས་ན། སེམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་
པ་ལས། དབྱིབས་ཞེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་

བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི། །སེམས་སོགས་ཆོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ།
།གང་སྤྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཤིང་རྩ་རང་
བཞིན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་རང་གི་ཡན་
ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ལྟར་བདག་གྲང་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་
དད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་
ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་གཉིས་འདྲ་བའི་སྤྱིར། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་
དུ་མཛད་ནས་མདོར་གསུངས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ནི།

སྐྱུ་མའི་དོན་ལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཅེས་དུ་བྱུང་བའང་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ལ་བྱས་པ་
དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་སྐྱུ་མར་གསུངས་པ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལས།
འདིར་ནི་སྤྱི་མ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་མ་ལ་སྤྱི་མའི་སྐྱུ་མའི་དོན་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྱི་མ་
ལ་སྤྱི་མའི་སྐྱུ་མའི་དོན་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །སྤྱི་མ་དེའི་འགྲུབ་ལྷགས་
ནི་སྒྲུབ་བ་འཇིག་པ་དང་སྟོང་པ་ངེས་པའི་སྟོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་སྟེ།
དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་རྩ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བ་མིག་གི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་དང་། སྒྲུབ་བ་
ལྟར་གྱི་རྩ་སྒྲུབ་མེད་པར་ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་སྒྲུབ་དུ་

སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲུ་མའམ་བརྟུན་པའི་སྒྲུབ་བར་ངེས་པ་སྒྲེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རིགས་ཤེས་གྱིས་ངེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དེ་སྒྲུ་མའམ་བརྟུན་པའི་སྒྲུབ་བར་ངེས་པ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་འབྱུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་མི་འབྱུང་བས། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོ་གཉིས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་དུ་མ་འདོད་ན་དེ་དག་འཇིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོ་ངང་གིས་ཡོད་པས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་མི་དགོས་པས། དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མང་དུ་དབྱེད་ནས་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ལ་ངེས་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་སྒྲུབ་བ་ཤར་བ་ལ་བལྟས་ན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ལོགས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་མེད་དོ། །རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བ་ལ་སྒྲེ་འགག་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅ་མ་གྱི་སྟོང་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དང་། དེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་སོགས་གྱི་སྒྲུབ་བ་འཆར་བ་ལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་སྐོར་བ་བཞུས་བརྗོད་སོགས་གྱི་སྟོན་སྟེགས་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡང་།

སྒྲོན་དུ་དེ་དག་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་
ནས་རང་བཞིན་དགག་ལ། དེའི་ངེས་པའི་རྩིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་ལ་
ཞུགས་པས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་སྟེ་དེའི་ངང་ནས་དེ་དག་བྱུང་། །
འདིའི་གནད་ཤེས་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་
པས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་འཆར་བའི་ཚུལ་
རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།

འདི་ལ་ཡང་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་དགག་བྱའི་ཆད་ལེགས་པར་མ་ཟིན་
པར་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན། དེ་དག་ལ་གཞོད་
པ་མཐོང་བའི་ཆེ་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡེ་མི་འདུག་གོ་སྟམ་པ་དང་། གང་
ཟག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དོན་
བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའོ་སྟམ་པ་བྱུང་ན་ནི་ཆད་
ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་སར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་རི་ལྟ་བུར། །སྤྲིད་པ་སྐྱུ་མ་འདྲ་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་པར། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ན་སྐྱུ་
མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས། འདུས་
བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཆེ་དེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་
མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་

བའི་འཇིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྐྱུན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱུ་
མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་རང་
བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱུ་མ་ཙམ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་
བཟུང་ནའང་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་དེས་རྣམ་པར་དབྱུང་ནས་རང་བཞིན་
ཞེགས་པའི་བཤུལ་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མ་ཙམ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡོད་པར་
འཇིན་པ་ནི་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པས་སྐྱོན་མིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་
པ་ལས། དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དབྱུང་བ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་འབྱུང་པར་མི་འབྱུར་བས། སོ་སོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་
བུ་དེ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱུ་མའི་དོན་ལྷག་མར་ལུས་
དགོས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འདི་ཡང་སྐྱུ་གྲུ་དེའི་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞེགས་པ་ན།
རིགས་པ་དེའི་འདུ་བྱེད་རི་སྤྱིད་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རིགས་པས་འཐད་
མི་འཐད་དབྱུང་ནས་སྐྱུ་གྲུ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇིན་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་། སྐྱུ་
གྲུ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེར་བདེན་སྟམ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་
སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདེན་སྟམ་ན་རིགས་པས་དགག་དགོས་པའི་འཇིན་པ་
སྐྱོན་ཙན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལ་
ཡང་སྐྱུ་འཇིན་གྱི་མངོན་ཞེན་ཡོད་པས་འདོར་དགོས་སོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པ་ནི་
ཡེ་མི་ཉན་ཏེ། དེ་སྟམ་ཡིན་ན་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་བྱུར་མེད་
པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོར་འབྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤང་མང་དུ་བཤའ་བྱེད་ཏོ། །འདི་

ཡང་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཉིས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་
པར་གདོན་མི་བཟོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་དབྱུང་དེ་རིགས་པས་གསེལ་བ་ན་མི་
འདུག་སྟུང་པ་དང་པོར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་དཔྱེད་མཁན་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་
བར་མཐོང་ནས་མེད་པར་ངེས་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས། གང་ལ་ཡང་
འདི་ཡིན་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་བྱ་ས་མེད་པར་སོང་ནས་སྒྲུབ་བ་བན་བྱན་
དུ་སོང་བའི་སྒྲུབ་བ་འཆར་བ་ཡང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས་
མ་བྱེད་པར་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་
པས། དེ་འབྲའི་སྟོང་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤིག་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་
དེ་རྟོགས་པས་བྱངས་པའི་སྒྲུབ་བ་བན་བྱན་དུ་ཤར་བ་ཡང་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་
གཏན་མིན་ནོ།

དེས་ན་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་ན། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ལ་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྟོན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་གོ་
སྟུང་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བན་བྱན་དུ་འཆར་
བ་ཅེས་དཀའ་བ་མིན་གྱི། དེ་འབྲ་དེ་དབྱུང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མོས་ཤིང་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐན་བྱན་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་
ཡང་། དཀའ་ས་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ལྟས་པར་ཁེགས་
པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་
པོ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛོག་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་
འབྲོངས་ཏེ། དེ་རྣམས་སུ་འཛོག་བྱུང་བའི་གཉིས་ཆོགས་དེ་སྟོན་མཐའ་ཅེས་

དུ་སོང་བས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་ཞིག་མ་
རྟེན་ན་ལྷ་བའི་ངེས་པ་ཆེ་བ་ཅེས་དུ་སྟོན་སྟོགས་ལ་ངེས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ལ།
སྟོན་སྟོགས་ལ་ངེས་པ་ངེ་ལྷར་ཆེ་བ་ཅེས་དུ་ལྷ་བའི་ངེས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བར་
གདོན་མི་བསྟན། གཉིས་ཀ་ལ་སྟོབས་མཆོངས་སུ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་བའི་
ཐབས་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་ངེས་པར་ཡང་ན་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་བར་འཇིན་
པའི་སྟོ་འདོགས་དང་། ཏྲག་ལྷ་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྷ་བའི་མཐར་ལྷུང་ལ།
ཡང་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བར་འཇིན་པའི་
སྟུར་འདེབས་དང་ཆད་ལྷ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྷ་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་
ནོ།།

དེ་ལྷ་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། དེའི་ཆེ་སྒྲིག་མེད་སྟོབས་བཅུ་
ལྷན་པ་ཡི། །རྒྱལ་བ་ངེས་ནི་ཉིང་འཇིན་མཆོག་འདི་འཆང་། །སྤྱིད་པའི་འགྲོ་
བ་མི་ལམ་ལྷ་བྱ་སྟེ། །འདི་ལ་མི་སྟེ་སུ་ཡང་འཆི་བ་མེད། །སེམས་ཅན་མི་
དང་སྟོག་གྲང་མི་རྟེན་དེ། །ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དབུ་བ་ཆུ་ཤིང་འདྲ། །སྟུ་མ་
ལྷ་བྱ་ནམ་མཁའི་སྟོག་འདྲ་སྟེ། །ཆུ་ཡི་ལྷ་བ་འདྲ་ཞིང་སྟོག་རྒྱ་བཞིན། །མི་
འགའ་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡང་ཤི་ནས་ནི། །འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་ཞིང་
འགྲོ་མེད་གྲང་། །ལས་བྱས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་ཆུད་མི་བ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་
དཀར་ནག་འབྲས་བྱ་སྟེན། །ཏྲག་པར་མ་ཡིན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ལས་
བསགས་མེད་ཅིང་གནས་པ་དག་གྲང་མེད། །དེ་ཡང་བྱས་ནས་རེག་པར་མི་
འགྱུར་མིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཆོར་བར་འགྱུར་བའང་མེད། །ཅེས་སྟེ་བ་

དང་འཆི་འཕོ་བའི་གང་ཟག་རིགས་པས་མི་རྟེན་གྱང་ཆོས་རྣམས་སྐྱུ་མ་ལྟ་
བྱ་ལ་དཀར་གནག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བས། ལས་བྱས་ནས་འབྲས་
བུ་རིག་པ་སྟེ་སྤྱིང་བར་མི་འགྱུར་བ་མིན་ལ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཆོར་བའམ་སྤྱིང་བའི་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པ་
མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ།

ངེས་པ་དེ་ཆོལ་ལྷགས་ནི། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་
སྤྱི་ལེགས་པར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་རང་བཞིན་
རི་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསམས་ལ་ངོས་བཞིན་པར་བྱ། དེ་
ནས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང་།
དེ་གཉིས་ཅར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ལྷགས་དམིགས་བྱེད་པར་
བསམས་ལ། གཞོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ངེས་པ་བྱངས་ཤིང་མཐར་གང་ཟག་
ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་གྱང་མེད་དོ་སྟུམ་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ་སྤྱིང་
སྤྱིགས་ལ་དེ་འདྲ་མང་དུ་སྦྱང་། དེ་ནས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བསྟོན་མི་རྒྱས་
པར་སྦྱང་བ་རྣམས་སྟོའི་ཡུལ་དུ་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། དེ་ལས་གསོག་པ་པོ་
དང་འབྲས་བུ་སྤྱིང་བ་པོར་འཛོག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱིགས་རྣམས་ཡིད་ལ་
བྱ་ཞིང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་པའི་འཐད་ལྷགས་རྣམས་ལ་
ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་འགལ་བར་སྦྱང་བའི་ཆེ་ན་གཟུགས་བརྟན་
ལ་སོགས་པ་དཔེར་སྒྲངས་ནས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་བསམ་སྟེ། འདི་ལྟར་
བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་སྦྱང་

བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་བྱད་དང་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་
དེ་དག་འགའ་ཞིག་ལོག་པའི་ཆེ་འཇིག་པ་གཉིས་བསྟོན་མི་རྒྱས་པར་གཞི་
མ་ཐུན་དུ་འདུ་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་རྩལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་
ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བ་པོ་དང་སྟོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་སྟམ་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟ་བུ་ནི་འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གང་དུ་སྦྱང་བས་སྟོང་པར་
ངེས་པ་འདི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་
མངོན་སུམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་འཕགས་
པར་འགྱུར་རོ། །མིན་ན་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་ངེ་ལྟར་
རུང་སྟེ། དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་
དགོས་ན། དེའི་དཔེར་གང་འཇོག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟགས་ན་ཐུག་
མེད་དུ་བརྒྱད་དགོས་སོ་སྟམ་ན། འདི་ལ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག །གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཕགས་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲ་མོད་ཀྱང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་
བརྟེན། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཡིན། །ཞེས་

ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས། ཆོས་ཀྱི་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་ཀྱིས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་བརྟན་བྱད་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་འཇིན་ཡང་
 གཟུགས་བརྟན་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
 འདི་ཡང་བརྟན་ལ་མ་བྱུང་པའི་བྱིས་པ་ཆུང་དུ་རྒྱུ་བྱས་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
 བརྟན་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་ཅེ་བ་སོགས་བྱེད་པས་དེ་དག་གིས་ནི་བྱད་བཞིན་
 དུ་བདེན་པར་འཇིན་ལ། གན་པོ་བརྟན་ལ་བྱུང་བ་རྒྱུ་བྱས་བྱིས་ནི་དེ་དག་བྱད་
 བཞིན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ཀྱང་། བྱད་བཞིན་དུ་
 སྒྲུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པར་འཇིན་པ་
 ནི་བདེན་འཇིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་སྟོང་བས་འགྲུབ་པོ།
 དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རུང་ལུགས་ནི། གང་དུ་སྒྲུང་བ་
 དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་གང་དུ་སྒྲུང་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གྲུབ་པས། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་སྒྲུང་བ་དེའི་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་ནི། སྒྲུབ་
 གྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་མི་
 འབྲུལ། །འདིས་ནི། རྩམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་
 རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་བུམ་པ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་དཔེར་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་ལ་བཀོད་པ་ཡང་། གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་
 པ་སྒྲུབ་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མེད་པ་མིན་ཏེ་སྒྲུབ་

བཤད་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་
པ་དུ་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་མ་ལ་ཡང་ལྟ་མོ་བ་ལགས་
རྟ་སྤང་སོགས་སུ་བདེན་པར་འཇིན་ཅིང་། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྟ་སྤང་བརྟུན་
པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པའོ། །མི་ལམ་དུ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་དངོས་པོ་
དམིགས་པ་ལ་ཡང་། སད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་རི་ལྟར་སྤང་བ་དེས་སྟོང་
བའི་བརྟུན་པར་འཇིན་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འཇིན་པ་གང་
ཡིན་ཡང་། མི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དུ་སྤང་བ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་འཇིན་པ་ཡིན་ནའང་། མི་ལམ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱུང་བཞིན་
མེད་པར་དེས་པ་དང་འདྲའོ། །སྤྲར་སྐྱུ་མ་སྐྱེག་རྒྱ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་
གང་། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན། ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར། སྐྱེག་
རྒྱ་དང་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་རྒྱ་དང་རྟ་སྤང་དང་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་སོགས་
ཡོད་པར་འཇིན་པ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་རང་དགའ་བས་གཞོད་པས། དེ་
དག་གིས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྤྲར་བཤད་པའི་སྐྱུ་མའི་དོན་དེ་རྣམས་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ངག་རྟུ་བརྗོད་ནས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་ཉིང་
རེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། རི་ལྟར་སྐྱེག་རྒྱ་
རི་ཟའི་གྲོང་བྱིར་དང་། །སྐྱུ་མ་རི་བཞིན་མི་ལམ་རི་ལྟ་བུར། །མཆན་མ་བསྐྱོམ་

བ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།།
 ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་ཟླ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་དྲངས་པའི་
 མཆོར་སྒྲུང་སྟེ། །ཟླ་བ་ཚུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། །ཆོས་ཀྱན་མཆོན་ཉིད་
 དེ་འདྲར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་མི་དག་ནགས་རིའི་ཁྲིད་འདུག་ནས། །སྤྱི་
 ལེན་སྤྱད་ཆོད་དང་དུ་བ་ལས། །བྲག་ཆ་ཐོས་ཀྱང་སྒྲུང་བ་མེད་པ་ལྟར། །
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྤྱི་དང་རོལ་མོ་དེ་བཞིན་
 དུ་བ་ཡང་། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲག་ཆ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། །སྤྱི་ལ་དབྱངས་དེ་ནམ་
 ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་
 ལྟར་མི་ལམ་ན་ཡང་འདོད་བསྟོན་པ། །སྤྱིས་བྱ་སད་པར་གྱུར་ནས་མི་མཐོང་
 སྟེ། །གྱིས་པ་ཤིན་ཏུ་འདོད་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞིན། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
 བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྤྱི་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྱུལ་ཏེ། །རྟ་དང་
 སྤང་པོ་ཤིང་རྟ་སྤྱོད་ཆོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་བྱ་མོ་གཞོན་བྱའི་མི་
 ལམ་ན། །བྱ་པོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས། །བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་
 རས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་
 ལྟར་མཆོན་མོ་ཚུ་ཡི་ཟླ་བ་དག །དྲངས་ཤིང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཚུ་ནང་སྒྲུང་།
 །ཚུ་ཟླ་སྟོང་པ་གསོག་སྟེ་བཟུང་དུ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
 ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་སོས་ཀའི་ཉི་མ་བྱེད་དུས་ན། །སྤྱིས་བྱ་སྒྲོམ་པས་
 གདུངས་ཤིང་འགོ་བ་ཡིས། །སྤྱིག་རྒྱ་དག་ལ་ཚུ་ཡི་ཕྱང་པོར་མཐོང་། །ཆོས་

རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། |སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཡང་ཚུ་ནི་ཡོད་
མེད་ན། |སེམས་ཅན་སྒྲིངས་པ་དེ་ལ་འཕྱང་འདོད་དེ། |མི་བདེན་ཚུ་ནི་བཏུང་
བར་ཡོང་མི་རུས། |ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། |རི་
ལྷོང་ཚུ་ཤིང་སྒྲོན་པའི་སྒྲོང་པོ་ལ། |སྒྲིང་པོ་འདོད་ཕྱིར་སྐྱེས་བྱས་དེ་གཤེག་
ཀྱང་། |ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱན་ན་སྒྲིང་པོ་མེད། |ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། |ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མིང་གི་བྲད་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་ཚུལ་དོན་ལ་སྐྱར་བ་ནི།
རི་ལྷོང་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཏགས་པ་ན། ཡན་
ལག་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཤིང་རྟ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་དུག་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ན། དེ་དག་ཉེ་བར་སྦྱང་བྱ་དང་བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་
པ་པོ་དང་ཤིང་རྟ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་བྲེད་པ་པོ་དང་ལས་སུ་འཛོག་
པ་བཞིན་དུ། |བདག་ནི་ཕྱང་པོ་སོགས་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྲེད་པས་བྲེད་པ་
པོ་དང་། ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེས་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་པས་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། འདྲུག་པ་ལས། དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཕྱང་པོ་དང་།
|ཁམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་དུག་བརྟེན་ནས། |བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་
པོ་ཉིད་དུ་འདོད། |ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྲེད་པོའང་ཡིན། |ཞེས་སོ།
|འདི་ཡང་ཤིང་རྟ་ལྷོང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ན་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་དུ་
ཡང་བདག་དེ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱང་མ་

དབྱུང་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་དེས་བདག་གི་བ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
བདག་དེ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན་བདུན་པོ་
དེ་གང་དུ་ཡང་མ་རྟོན་པས། བདག་ལ་རང་བཞིན་ཁེགས་པ་དེའི་ཆེ་རིགས་
པས་འདི་ནི་བདག་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་རྟོན་པར་འགྱུར། དེ་
ལྟར་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་དང་
བདག་གི་བའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་པ་ན། འཁོར་བ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་
པ་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་གྱང་། གང་སྤྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། །དེ་
སྤྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན། །དེ་སྤྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་
ལྟ་བུས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བདག་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཐུས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྱིར་བཏོན་ཟིན་པ་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་རིགས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱིར་བའི་ཚུལ་ནི། ངེ་ལྟར་
བདག་དང་ཕྱང་པོའི་དབྱུང་པ་ཤིང་རྟོན་དབྱུང་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་
དུ། བུམ་པ་དང་སྐམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བུམ་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་ཐ་

དད་ལ་སོགས་པའི་དབྱུང་པས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་
རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན། དེ་དག་ཏུ་བདེན་གཉིས་གང་དུའང་མི་རྟེན་ཅིང་
མ་དབྱུང་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཞེས་ངོ་ན་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྒྲུལ་པ་
གསུམ་བཞུན་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་ང་དང་ཚོད་གྱི། ང་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་མི་
ཚོད་དེ། འཛིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་དེ་སྟར་
འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་རིགས་པས་
མི་འགོག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས།
བུམ་པ་སྒྲུལ་བུ་རེ་ལྟེ་དམག་དང་ནགས་ཆའ་སྤེང་བ་སྒྲོན་ཤིང་དང་། །ཁང་
བྱིམ་ཤིང་རྟ་སྒྲན་དང་མགོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་།
།དེ་བཞིན་གང་དག་སྒྲོ་ནས་སྒྱེ་འདིས་བསྐྱད་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །གང་
སྤྱིར་སྤུབ་དབང་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་སྟན་ཅིག་ཚོད་མི་མཇད་སྤྱིར་རོ། །ཡན་ལག་
ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཆོན་ཉིད་དང་ནི་བྱད་ཤིང་ལ་སོགས་དང་། །ཡོན་
ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཆོན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག་ །དེ་
རྣམས་ཤིང་རྟེན་རྣམས་དབྱུང་བུས་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །དེ་
ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་གང་གི་སྒྲོ་ནས་སྒྱེ་བོ་འཛིག་རྟེན་པ་འདིས་བསྐྱད་པ་དེ་རྣམས་
ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན།
ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདི་དག་ནི་བུམ་པ་ལ་མཆོན་

ན། བྱམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། གྲོ་
 མོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་དང་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་། ལྷོ་
 ལྷེར་བ་དང་མཚུ་འབྱུང་བ་དང་མགྱིན་པ་རིང་བ་སོགས་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱམ་བྱ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །འདོད་ཆགས་ནི་སྒྲུག་པར་
 ཞེན་པ་དང་ཆགས་པ་ནི་དེའི་རྟེན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་
 འགྲེལ་བ་ཤད་ལས་བ་ཤད་དོ། །མེ་ནི་སླེག་བྱེད། བྱད་ཤིང་ནི་བསླེག་བྱའོ།
 །དེ་ལ་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་འདོགས་ལ། ཡན་ལག་ཅན་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་འདོགས་པ་ནས་མེ་ལ་བསྐྱོས་ནས་བྱད་ཤིང་
 དང་བྱད་ཤིང་ལ་བསྐྱོས་ནས་མེར་འདོགས་པའི་བར་དུ་སྦྱར་རོ། །རབ་བྱེད་
 བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་
 དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །བྱུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་
 རོ། །ཞེས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་སྒྲུག་མ་ཤེས་པར་
 ཟུ། །ཞེས་གསུངས་པས། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་
 དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། ཚད་མ་དང་གཞུལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུབ་ཅིང་། བན་ཚུན་བསྐྱོས་པའི་བྱུབ་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་དབྱེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
 ལྷོང་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་
 ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེར་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 མེད་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པར་རྒྱས་པས། སྒྲུར་བ་ཤད་པའི་དཔེ་དོན་གཉིས་

ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་
ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒྲོས་སྤྱར་བྱ། །
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
ཡིན། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་
ཅད་མཐོང་། །ཇི་སྟེང་མང་པོ་བཤད་བྱས་ཀྱང་། །དེ་ལ་དེགས་པ་སྦྱེ་བ་མེད། །
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ།།

གཉིས་པ།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི།

གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་
པ་ཁམས་སྤྱག་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྦྱེ་མཆེད་སྤྱག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་
ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་དེ་
དག་གི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་
འདྲག་པར། ཟུ་བཞིའི་སྦྱེ་བ་བཀག་ནས་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས་
འདིར་དེ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། བདག་
ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་
པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྦྱེ་བ་རྣམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་ནང་
གི་དངོས་པོ་གང་དག་བདག་ལས་གང་ན་ཡང་སྦྱེ་བ་རྣམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།

ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱའོ།
 །དེ་ལྟར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་
 །ཡང་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་མི་བརྗོད་པར་དམ་བཅའ་དེ་དག་ལས་
 ལྟོག་པ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པའོ། །འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་རྒྱ་ལ་བསྟོས་
 མི་བསྟོས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་
 རྒྱ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཡིན་ནོ།
 །དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་སྐྱེ་དང་རང་བཞིན་
 ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་ཡང་བདག་གཞན་རེ་རེ་
 བ་དང་བདག་གཞན་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རེ་རེ་བ་ལ་
 བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་ཡིན་པས་སུ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཅ་མ་ཞིག་འགོག་
 པའི་མཐའ་གཞན་སེལ་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱུ་གུ་ནི་སྐྱུ་གུ་འི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ཡིན་ན། སྐྱུ་གུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན།
 མདོན་པར་གསལ་བའི་སྐྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་འགྱུར་
 ཏེ། སྐྱེས་ཅིན་པའི་ས་བོན་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་ན་ནི། ས་བོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་བོན་ཅ་མ་ཞིག་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་བས་སྐྱུ་གུ་ལ་
 སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་ཉིད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་
 པ་ལས་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཅིག་

ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་
འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་རིགས་པའང་མ་
ཡིན་ཉིད། །སྐྱེས་ཟིན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་
ཕྱིར་སྐྱུ་གུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་
དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་འདི། །དེ་ཉིད་དང་ནི་
འདིག་རྟོན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཅི་སྟེ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་སྐྱེའོ་སྦྲུལ་ན། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་
བུ་སྐྱེ་ན། མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་སྐྱུན་པ་འཕུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུར་གྱུར་མ་གྱུར་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་
མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཉིད་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་པའོ། །འདིའི་དོན་ནི། ས་སྐྱུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཁས་ལེན་ན། ས་ལུའི་སྐྱུ་གུ་དེ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་མེ་ལ་སོགས་
པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་
དེ་དང་། རང་གི་རྒྱུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་སོང་
ལུགས་གཉིས་ཅར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པར་སྤང་ངོ། །དེ་ལྟར་རི་
ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་སྤང་བ་འཆར་བའི་
ཆོ། ཐ་དད་རང་དབང་བ་རག་མ་ལས་འཆར་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་ས་ལུའི་ས་
བོན་ལས་ཐ་དད་པ་སྤང་བའི་ཆེ་ཡང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ནི་དེ་ལྟར་སྤང་ངོ། །ཐ་དད་

དུ་སྒྲུབ་བའི་ཚུལ་དེ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་བའི་རང་བཞིན་
ཡིན་ན་མེ་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་ས་ལུང་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱང་
པར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱེད་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་
བྱང་པར་འབྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཐ་དད་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་བྱང་
པར་སྤེལ་ཞིག་ཅེས་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་ལུང་
ས་བོན་རང་གི་འབྲས་བུ་ས་ལུང་སྐྱེ་བུ་གྲུ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་
ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ས་ལུང་ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ས་
ལུང་སྐྱེ་བུ་གྲུ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་
པ་དག་ལས་ཀྱང་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ས་ལུང་སྐྱེ་བུ་གྲུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ས་
ལུང་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་དང་སྒྲུབ་བུ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དབྱང་
འཕུལ་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་
ཞིང་། དེའི་གཞོན་བྱེད་ཀྱང་ཆང་མང་གི་སྟེང་དུ་དུ་ཡོད་ཅུ་ལ་མེ་ཡོད་ཅུ་
གྱིས་བྱུང་བ་མི་འགྲུབ་པ་དག་གི་པའི་སྐྱབས་སུ་བཞག་ཟེན་ཏོ། །རབ་བྱེད་ཉི་
ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་
པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་

གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འབྱུར་ན་ནི། །འོ་ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་པ་འཐུག་པོ་
འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་། །ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འབྱུར་ཏེ་གང་
གི་ཕྱིར། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས།
།ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འབྱུར་དེ་ལ་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་
མི་གཏོགས་ལ་སོགས་པས་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་གཞན་
ཡིན་ན་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉིད་མི་འབྱུབ་པ་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་
རོ།

སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མཐོང་བ་ཡང་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐ་དད་ཐ་
སྙད་པའི་སྒོས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་དོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་སྟེང་དུ་བྱུབ་ན།
ངེས་པ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ངི་ལྟར་འཐད་ཅེས་དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ།

གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི། རྩ་བུམ་འཇིམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྩ་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བར་སྤྱོད། །ནང་ལ་ཡང་ལྷས་བྱིན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་སློག་གི་
བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་པས་ལྷས་བྱིན་དང་སློག་གཉིས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། ཐ་མ་དང་ལས་དཀར་ནག་ལས་སྐྱེ་
བ་ནི་གཞན་སྐྱེར་སྤྱོད། །བདག་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལ། གཞན་ཁོ་ན་ལས་
ཀྱང་མི་སྐྱེ་བས་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའོ། །འདི་ནི་སྤྲ་བ་འདད་པའི་
རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་

པའི་རིགས་པས་དགག་ལ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པས་
 དགག་གོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་
 ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་
 རོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་རེ་
 རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ།།

ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ནི་པད་མའི་རྩ་བའི་རྩ་བ་པ་དང་
 འདབ་མའི་འངམ་པ་རྣམས་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་ནས་བྱེད་པ་མ་མཐོང་
 རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་ཁ་དོག་
 དང་དབྱིབས་རྣམས་འགོད་པ་མ་མཐོང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 སྐྱེ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་
 མེད་ལས་སྐྱེ་ན་ཡུལ་དང་དུས་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡུལ་དུས་ཐམས་
 ཅད་ན་ཡོད་དགོས་ལ། ཡང་ན་འགར་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། ཡུལ་དུས་འདིར་
 འབྱུང་ལ་འདིར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡོད་མེད་བསྟན་དུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བྱུང་མཐོངས་ཀྱང་བྱ་རོག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ན། གཅིག་སྐྱེས་ན་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བའམ་ཡང་
 བ་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་
 རྟེན་རྣམས་དེའི་རྒྱ་ལ་འབད་བ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་སྟོ་ཞིག་འགྱུར་ན་
 བོ། །དེའི་ཆེ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །འབྲས་

འབྱུང་ཆེད་དུ་འདི་ག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །བརྒྱ་ཕྱག་དག་གི་
སྒོ་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འབྱུང། །ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་སྤྱ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་གཞོན་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་བཞི་
ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བྲུབ་
པ་སྤར་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་སྐྱབས་སྤྱ་བ་འདད་པ་ལྟར་འབྱུང་བོ། །དེའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་
འབྱུང་རྟེ། འདི་ནི་ཐལ་འབྱུར་བྱས་པའི་ཆེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་
དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སྤྱ་དམ་བཅའ་བསྐྱབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་
དོ། །འདྲུག་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་
སྐྱེ་དང་། །རྒྱ་ལ་མ་བསྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །
ཞེས་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བཞི་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་
གསུངས་པ་ནི། ཐལ་བ་བཞོན་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་
དཔག་ངེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་ནས་ཕྱི་ཁོ་ལ་ལ་གཞན་
གྲགས་དེ་ལྟར་བཞོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་རྟེན་ན། དངོས་པོ་
མེད་པ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་རྟེན་པར་སྤྲ་བས། ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་པར་རྟོགས་པ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟེན་དོ། །
གཞན་ཡང་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་ཞི། །ཞེས་དང་། འདྲུག་པ་ལས་གྱང་། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་

ནས་རབ་འབྱུང་བས། རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟོན་
 འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་བུ་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཙོད་པར་བྱེད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟོན་ནས་སྐྱ་གྲུ་ལ་སོགས་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ངེས་པ་རྟོན་ན་ནི་གོལ་ས་གཙོད་པ་སྟོང་ལ་ཞིན་
 ཏུ་རྣམ་པ་གསལ་བས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་སྐྱ་གྲུ་ནི་རང་གི་ངོ་
 བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟོན་ནས་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་གཞན་གྲགས་གྱི་རྗེས་དཔག་
 བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ན་གྱིས་པ་ཚུང་དུ་
 རྣམས་མིག་ན་སོགས་སྐྱ་སྤང་བ་དེ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་འོ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
 རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་གི་གནས་ཚུལ་མིན་ལོ་སྤམ་དུ་མི་འཇིན་པར་
 དོན་དེ་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྟོད་ལུགས་སྐྱ་འཇིན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་བ་དང་སྤང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་སྟོང་
 དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར། དོན་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རང་
 གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ལྷུ་ལ་སྟོང་དུ་སྟོད་ཚུལ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ནི་རང་བཞིན་
 ཡོད་པར་སྟོན་བཏགས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷུ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ནི་རང་
 གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་
 ན་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་འགལ་ཏེ། མི་འགལ་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པའི་
 བུམ་པ་སྤྲུལ་ཡང་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྟེ་མི་དགོས་པ་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་
 ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་བརྟོན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་

ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་
ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་གང་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་
ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་བྱུང་བས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ན། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་
ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་
དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྟེ་བའི་བྱིར། འདི་ཀུན་རང་
དབང་མེད་པ་སྟེ། དེའི་བྱིར་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་དབང་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བར་
སྤང་བའི་ཆེ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་སུ་སྤང་ཞིང་། སྤང་
བ་ལྟར་ཡང་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ལ་
བྱས་ནས་དེ་བཞག་ན་ནི་རང་སྟེ་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་དང་། དེ་ཁྱེད་ཀྱང་
དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོག་པར་འཛོག་མི་བྱས་པས། །ཡུལ་སྟོང་དུ་རང་གི་ངོ་བོའི་
སྟོན་ནས་རང་ཚུགས་བྱུང་བའི་སྟོང་ལུགས་ལ་རང་དབང་བར་བྱའོ། །དེས་
ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་ནི་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དེ་དང་བྲལ་བ་ལ་
བྱེད་ཀྱི། དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་བྱེད་པས། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་དགག་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟེ་མའི་མཆུག་
ཉིད་ནས། དེའི་བྱིར་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་དབང་བའི་ངོ་

ཐོ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། རང་དབང་བའི་ངོ་ཐོ་དང་བྲལ་བའི་དོན་སྟོང་བ་ཉིད་
 གྱི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བུ་བཞི་ཀྱན་བྱང་གི་
 རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། རང་
 བཞིན་དེ་འདྲ་བ་གང་ལ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་མ་ཐག་གི་
 ལུང་དེའི་མཐུག་ནས། དེའི་བྱིར་འདི་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱས་
 ཞིང་སྐྱུ་མ་འདྲ་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་ལ་སྐྱར་
 བ་བཏབ་པས། དེ་མེད་པར་ལྟ་བུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ན། དངོས་པོར་ལྟ་བུ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་དེ་
 ལྟར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བུ་སྐྱོན་དུ་འབྱུང་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་རང་
 བཞིན་མེད་པ་དང་ཀྱན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་རང་དབང་བའི་ངོ་ཐོ་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བཀག་
 རས་རང་དབང་དང་བྲལ་བའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན། བྱིན་གྱིས་ངེད་
 ལ་ཅི་ཞིག་བཀག་སྟེ། ཁོ་ཐོ་ཅག་གྲང་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པས་
 སོ། །དེའི་བྱིར་བྱེད་དང་ངེད་ལ་བྱུང་མེད་དོ་སྙམ་ན། བྱིན་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་
 རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་གྱིས་པ་རྒྱུད་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་

བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འཇིན་པ་ལྟར། རྟོན་འབྲེལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པས་ན།
རྟོན་འབྲེལ་འི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་འི་བཞིན་མིན་པར་བརྗོད་ལ། ཁོ་བོས་
ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་ནི་དེའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་དེ་མ་ཐག་གི་ལུང་དེའི་མཐུག་ནས། ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་རང་དབང་མེད་པའི་
དོན་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན། གང་བྱེད་གྱིས་
ངེད་ཅག་ལ་གཞོན་པར་འབྱུང་བ་བྱོད་དང་ངེད་ཅག་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་སྟུང་
དུ་སེམས་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་བྱོད་གྱིས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
བའི་དོན་འི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་འདི་ནི་བྱེད་པར་
ངོ། །འི་ལྟར་གྱིས་པ་གཞོན་ཏུ་ཐ་སྙད་ལ་མ་བྱང་བས་གཟུགས་བརྟན་ལ་
བདེན་པར་གྲུབ་པར་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་འི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པའི་
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསལ་ནས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་ན་
གཟུགས་བརྟན་རྟོག་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱོད་གྱིས་ཀྱང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་པའི་རྟོན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་
འི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འཇིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་
གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཇིན་
པའི་ཕྱིར་ངོ། །བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་

པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ།།
 རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་སྦྲངས་པར་འབྲེལ་ཡང་། རང་བཞིན་མེད་པ་
 དང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྦྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ངེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མ་
 རྟོགས། བརྗོད་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དོན་བྱེད་པའི་
 དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ན་དངོས་པོར་སྦྱ་བ་རྣམས་དེ་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཞེས་
 སྦྱ་བས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་ཚུད་པ་ནི་མིང་ལ་ཚུད་པའོ་སྟུང་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འདོད་ན་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཚུད་པ་ནི་མིང་
 ཅམ་ལ་ཚུད་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པས་བྱུང་དེ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
 པར་སྦྱ་བས་སོ་སྟུང་དུ་འཇིན་པ་རྣམས་གསལ་བར་བཀག་གོ། །དེ་འབྲེལ་བ་ནི་
 དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་ཡང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ན་གྲགས་པའི་དོན་འདི་ལ་རྟག་
 པར་སྦྱ་བས། ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་དོན་འདི་འདོད་ན་སྦྱ་རྟག་པ་
 འགོག་པ་ནི་མིང་ཅམ་ལ་སྒྲུང་བའོ་ཞེས་སྦྱ་བ་དང་འབྲེལ་བར་སྦྱང་ངོ་།།

སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་བར་བཟུང་
 བ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་
 པར་འཇིན་པས་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ལ། མཁས་པ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཆོན་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་
 བྱངས་ཏེ། མཐར་འཇིན་ཀྱི་རྟེན་པའི་འཆིང་བ་གཅོད་པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་
 རྟོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་འགྱུར་པ་འདི་ནི་མྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་

མཁས་པ་ཆེན་པོ་འོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་
ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་
ཉིད་ཞེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རྒྱུན་ལས་
སྐྱེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་བྱུང་བར་གསུངས་ནས། རྟེན་པ་
གསུམ་པས་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་པ་བཞི་པས་ནི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོགས་
པའི་པན་ཡོན་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ། མཁས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་རྣམས་
རྟོགས་ཐུག་ཏེ། །མཐར་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པར་ཡོང་མི་བྱེད། །ཅེས་རྟེན་འབྲེལ་
རྟོགས་པས་མཐར་འཇིག་གཅོད་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟར་
གཟིགས་དགོས་པ་ལས་མ་གཟིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དེ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་
ཅི་ཡང་བྱུང་མེད་པས་མཆོན་མར་འཇིག་པའི་སྒྲོས་པའི་བྱ་བ་བཅད་དུ་མེད་
པས་གོལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོའི་རྩལ་གྱི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་
རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་ཐུག་ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཐུན་
འགྱུར། །ཐེར་བྱུག་ཆོས་ནི་ཐུང་ན་འདའ་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ནམ་ཡང་
སྒྲོས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རབ་བྱེད་གསུམ་པ་
དང་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྤང་པོ་དང་ཁམས་ལ་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་

ཕབ་ནའང་ཞིན་ཏུ་ལེགས་མོད་ཀྱི། ཆོག་མངས་པས་འཇིགས་ནས་མ་སྒྲོས་
སོ།།

གསུམ་པ།

ལྟ་བུ་དེ་དག་གོམས་པས་སྐྱབ་པ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་རྩལ་ཙམ་
ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས། དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་བདག་དང་བདག་
གིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་སྒྲོག་ལ། དེ་ལོག་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་
སྒར་བ་ཤད་པའི་ལེན་པ་བཞི་སྒྲོག་ཅིང་། དེ་ལོག་ན་ལེན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིད་
པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་སྤྱིད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ལུང་པོ་ཉིང་མཆམས་སྒྲུར་བའི་
སྐྱེ་བ་ཟད་པས་ཐར་པ་འཐོབ་སྟེ། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་དང་
བདག་གི་ཞི་བའི་བྱིར། །རར་འཇིན་ང་ཡིར་འཇིན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
ནང་དང་བྱི་རོལ་དངོས་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྙམ་ཟད་ན། །ཉེ་བར་
ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་། སྤྱིད་པ་ནི་ལས་ཡིན་པས་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་སོ། །ལས་ཉོན་ཡང་གང་ཟད་པས་
ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་ཏྲོག་ལས།
།དེ་དག་སྒྲོས་ལས་སྒྲོས་པ་ནི། །སྒྲོང་བ་ཉིད་གྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་ཤིང་འཁོར་བ་བརྒྱད་པ་འདི་ནི་ལས་ལས་སྐྱེ་ལ། ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་འཁོར་
བ་འགྲུབ་པའི་ལས་ཡིན་པས། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱེ་ལོ། །ཡུལ་རྣམས་
ལ་སྐྱུག་མི་སྐྱུག་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་སྒོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་བཅུག་པར་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་
མོངས་རྣམས་མི་སྐྱེ་བས། ཆགས་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འཇིག་ལྟའི་
རྩ་བ་ཅན་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་སྐྱེ་ལོ། །འཇིག་རྟེན་
ཆོས་བརྒྱད་དང་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དང་བྱུམ་པ་དང་སྐྱུམ་བྱུ་དང་གཟུགས་
དང་ཆོར་བ་སོགས་ལ་འདི་བདེན་ནོ་སྐྱུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་ཁོ་ནས་
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་བདེན་འཇིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས།
འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོས་པ་དེ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་
གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡོད་ན་ནི། རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྒྲོས་པ་
ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མོ་མ་དམིགས་པར་ནི་ཆགས་པ་ཅན་
དག་དེའི་ཡུལ་ཅན་སྒྲོས་པ་འཇུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྒྲོས་པ་མ་བཅུག་ན་ནི།
དེའི་ཡུལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་བཅུག་པར་ཡང་ང་དང་ངའི་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་སྐྱེད་པར་

མི་བྱེད་དོ། ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ཅན་མ་
 བསྐྱེད་པར་ནི་ལས་དག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། ལས་དག་མི་བྱེད་པ་རྣམས་
 བྱི་སྐྱེ་བ་དང་གཤེན་ཞེས་བྱ་བའི་འཁོར་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་ཡང་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པས་དེ་དག་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྤྱོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉི་བར་ཞི་
 བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱོས་
 པ་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྡོག་ཅིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོག་པས་
 ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལོག་པས་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་དེའི་
 ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སྤྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 པས། ལྷ་ཅན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་
 ཏེ། འདིས་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྤིང་བའི་རྩ་བ་གཙོད་བྱེད་དང་། ཐར་པའི་
 ལམ་ཀྱི་སྤོག་དང་འབྲ་བར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་འདི་
 ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙིང་པ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི། ཉན་རང་ལ་
 ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་
 གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
 བས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་བ་འདི་ཡང་ཉན་རང་རྣམས་རང་གི་
 ཉོན་མོངས་མ་ཟད་བར་དུ་བསྐྱོམ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་
 ཚོག་པར་བཟུང་ནས་དུས་རིང་པོར་སྐྱོམ་པར་མི་བྱེད་པས་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་

སྤྱོད་བར་མི་རྒྱས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་བད་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
རང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཇོན་པར། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བས། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་བད་
བད་དུ་བསྒྲོམ་པས། ཆེས་དུས་རིང་བ་དང་ཆོག་མཐོང་ཡས་པས་བརྒྱན་
ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་དུངས་འབྲིན་
པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དུས་
རིང་དུ་བསྒྲོམས་མ་བསྒྲོམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་ཅམ་སྤྱོད་
རྒྱས་ཀྱི། ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་མི་སྤྱོད་བ་ནི། དཔེར་ན་བདག་མེད་པའི་རྟོགས་
པ་གཅིག་ཉིད་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་
ཀྱང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤྱོད་རྒྱས་
ཀྱི། སྒྲོམ་སྤང་སྤྱོད་མི་རྒྱས་པས་སྒྲོམ་སྤང་སྤྱོད་བ་ལ་རིང་དུ་བསྒྲོམ་དགོས་པ་
དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཤེས་སྐྱབ་སྤྱོད་བ་ལ་ནི་དུས་རིང་བར་དེ་ཅམ་ཞིག་
བསྒྲོམས་པས་ཀྱང་སྤྱོད་བར་མི་རྒྱས་ཀྱི། སྤྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་གཞན་མང་
པོ་ལ་བསྐྱབས་པ་ལ་ཡང་ལྟོས་སོ། །ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྒྲོམ་པ་མེད་
ཅིང་། ཉོན་སྐྱབ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཅམ་དུ་བསྒྲོམ་པས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསྒྲོམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་མཐོང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་

ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མེད་
 དེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཤིག་ནི་ཡོད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་གཞན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་དུ་བཞེད་པ་སྤོབ་དཔོན་འདིས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་
 པ་དང་། དེ་བཅད་པར་སྤོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་སྤར་དང་
 སྐབས་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

འོན་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་གང་ལ་བྱེད་སྒྲུལ་ན། ཤེས་སྐྱིབ་ནི་
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་
 ཞེན་པའི་སྒོ་བྱེད་གྱིས་སེམས་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་པར་བཞག་པའི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
 སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་གི་འབྲུལ་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། དེ་
 ཡང་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་
 ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། བཅོས་མའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསྐྱབ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་
 པ་རྣམས་ལ་ནི། སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་
 གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་དུ་འགྱུར་དོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་མཆོན་ཉིད་

ཅན་མ་རིག་པ་ཅམ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་བ་དང་བཅས་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་
ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲིང་གི། སྒྲིང་བ་མེད་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་ཅན་མངའ་
བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་སེམས་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ནི། སྒྲར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་དྲངས་
པ་ལས། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་
པས། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་དང་
ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཉིས་སྒྲིང་གི་འབྲེལ་པའི་བག་ཆགས་
གསར་དུ་འཛོག་བྱེད་ཟད་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲོན་རིང་མོ་ནས་དེས་བཞག་པའི་
གཉིས་སྒྲིང་གི་བག་ཆགས་སྤང་རྒྱ་ནི་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ནས་ཀྱང་རིང་
དུ་སྤང་དགོས་པས། དེ་དག་སྤངས་ཏེ་འབྲེལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་
ལོག་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པས་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་
ཀའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་འདྲ་བར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ནི། མད་དུ་བྱང་བའི་ངེས་
པ་གཉིས་དྲང་རྒྱ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྟོགས། །འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བ་ཅམ་ཞིག་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ་མེད་པའི་ཐབས་མེད་པར་ངེས་པ་དྲངས་ནས། ཐབས་དུ་མའི་སྒྲོན་ནས་
འབད་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་བྱི་མ་མེད་པ་དེ་ཅི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་

བ་གཏིང་ཐག་བ་ནས་འཛོངས་ནས། སྟོང་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ལྷག་བར་ཡང་
 གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བབུང་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྒོམ་བ་བབུང་ནས་སྟོང་
 བ་ལ་སྟོབ་པའོ། །འདིར་སྐས་པ། རི་དབང་བྱ་ཚོད་ཕུང་པོ་ཞེས་གྲགས་
 པའོ། །མད་བུང་ས་འཛིན་མཆོག་དེར་མངོན་གཤེགས་ནས། །ས་ཆེན་རྣམ་
 བ་དུག་ཏུ་གཡོ་མཛད་ཅིང་། །ཞིང་བརྒྱ་འོད་ཀྱིས་འགོངས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་
 ཀྱིས། །ཐུབ་པས་དཔལ་གྱི་མགྱུར་ནས་བཀའ་སྩལ་པ། །མདོ་སྐགས་གཉིས་
 ཀའི་ལམ་གྱི་སྟོག་ལྟ་བུ། །འཕགས་པའི་སྐས་ཀྱན་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཆེན་
 མོ། །ལེགས་བཤད་ལྷ་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། །ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་
 དཔལ་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས། །རི་བཞིན་བཀྲལ་བའི་གཞུང་གི་མཆོག་གྱུར་པ། །དེ་
 བྱི་དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ཅེས། །ཉི་ལྟར་གྲགས་པའི་རྣམ་བཤད་ལྷ་
 མེད་པ། །རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གྲུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་གཞུང་། །དེ་ཡིས་ལེགས་
 བར་བཤད་ལ་ལེགས་བཤད་དུ། །ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་
 བ་ནི། །ལྷ་བའི་གཞུང་བཟང་ཆོག་དོན་གསལ་བ་འོ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་བྱི་མ་
 མེད་པའི་ལུགས། །རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱུ་འབྲེལ་དངོས་པོ་ལ། །འཁོར་འདས་
 རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ། །ཅུང་ཟད་ཅུམ་ཞིག་གོ་སྟེའི་ངག་གིས་
 བཤད། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་སྐྱངས་བའི་གྲོགས། །ཁྱེད་ཀྱི་སྟོ་ངོར་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ། །རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་པ་དཀའ་མོད་ཀྱང་། །དེ་འདྲ་
 དབུ་མའི་ལུགས་ནི་ཡིན་ནོ་ཞེས། །དེ་སྐད་སྐྱ་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས། །
 དེ་ལྟ་མིན་པར་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སྟོན། །རང་གིས་རི་བཞིན་སྟོང་བར་མ་

བྱས་ནས། །ལྷག་ས་མེད་པ་ལ་རེ་ན་ད་དུང་སློབས། །དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་
སྐུ་གྱི། །གཞུང་གིས་ལྷ་བ་འཆོལ་བའི་ཚུལ། །ལེགས་པར་བཤད་འདིའང་
རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ།

ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་མང་དུ་སྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་
བཅུལ་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་གསུམ་
སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་
མེད་པ་གཉིས་ཏྲིགས་པའི་ལྷ་བ་རྟེན་པ་ན་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འོ་
ན་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་དུ་ཞིག་ཡོད་སྟུང་ན། འདིར་ནི་ས་མཐོན་
པོའི་ལྷག་མཐོང་རྣམས་རེ་ཞིག་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ཀྱི་
བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་གཙོ་ཆེར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་ལྷག་མཐོང་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་དུག་གི་
ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའོ། །རྣམ་པ་བཞི་ནི། དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་
པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞིའོ། །རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི། ཇི་སྟེད་པ་ལ་
དམིགས་པའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཇི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་
པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་
ལ་ཡང་རྫོགས་པ་དང་དབྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རོན་རགས་པ་དང་སྤ་བ་རྣམས་

འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་རྣམ་པ་བཞི་གང་
 ཞེ་ན། འདི་ལ་དག་སྟོང་། འདི་ལྟ་སྟེ་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་
 པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་བྱེད་པའོ།།
 དེ་ལ་ངེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དབྱེད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་
 དམིགས་པ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་ཉན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་
 བའི་དམིགས་པ་དག་ལ་ངེ་སྟེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་
 རོ། །ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
 བཅས་པས་མཆོན་མར་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་དབྱེད་
 པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་
 བཞི་པོ་དེར་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱིན་མན་ངག་ཏུ་འང་དེ་དག་གི་ངོས་འཇིན་
 ཉན་ས་ལྟར་གསུངས་སོ།།

རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་མདོ་སྟེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས།
 ལྷག་མཐོང་ལ་རྣམ་པ་དུ་མཆིས། བྱམས་པ། རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཆོན་མ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པ་
 ལས་བྱུང་བའོ། །མཆོན་མ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཇིན་ཀྱི་སྦྱོང་
 ཡུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་

བྱེད་པའི་ལྷན་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གང་
ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
དེ་དག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
ལྷན་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་
དེར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་
པར་གྲོལ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་ལྷན་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཉན་སར།
ཐོས་པ་དང་བརྒྱུང་བའི་ཆོས་སམ་གདམས་ངག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སེམས་པར་མི་བྱེད་ལ། རྟོག་པ་
དང་འཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་མཆོན་མ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པ་དང་། གང་གི་ཆེ་སེམས་པ་ནས་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་
ནི་ཡོངས་སུ་བཅལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་
དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་ལྷན་མཐོང་གི་སྒྲོ་གསུམ་དུ་གསུངས་
སོ། །དོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུས་ན། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལྟ་བུ་ལ་
དམིགས་ནས་དེའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ལ་འབེབས་པ་
མང་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤར་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ངེས་ཟེན་པའི་དོན་ལ་སྤར་བཞིན་དུ་
དཔྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །

རྣམ་པ་དྲུག་ནི། གཞི་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་
བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོལ་ལུགས་སོ། །འདི་ཡང་དོན་དང་། དངོས་པོ་དང་།
མཆོན་ཉིད་དང་། རྟོགས་དང་། དུས་དང་། རིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་
བྱེད་ཅིང་བཅའ་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་དོན་ཆོལ་བ་
ནི། ཆོག་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོལ་བའོ། །དངོས་པོ་ཆོལ་བ་ནི།
འདི་ནི་ནང་གིའོ། །འདི་ནི་སྤྱིའི་དངོས་པོ་ཞེས་ཆོལ་བའོ། །མཆོན་ཉིད་ཆོལ་བ་
ནི་གཉིས་ཏེ། འདི་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དོ་ཞེས་
པའམ། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཆོལ་བའོ། །རྟོགས་ཆོལ་བ་ནི།
ནགས་རྟོགས་སྒྲིན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་ཆོལ་ལ། དཀར་རྟོགས་ནི་
ཡོན་ཏན་དང་པན་ཡོན་ཀྱི་སྒྲིན་ས་ཆོལ་བའོ། །དུས་ཆོལ་བ་ནི། འདས་པའི་
དུས་ན་འདི་ལྟར་བྱུང་ངོ་། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འདི་ལྟར་འབྱུང་ངོ་། །ད་ལྟར་
བའི་དུས་ནི་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཆོལ་བའོ། །རིགས་པ་ཆོལ་བ་ནི། རིགས་
པ་བཞི་ལས། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་
ལ་ལྟོས་པའོ། །འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་དེ་དག་གི་གཞི་རྣམས་
སོ་སོའི་སྒྲིན་ས་ཆོལ་བའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། མེས་སྲེག་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །འདི་
ཡང་འདི་ནི་ཆོས་སོ་འདི་ནི་བྱེད་པའོ་ཆོས་འདི་ས་ནི་བྱ་བ་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་
ཆོལ་བའོ། །འཐད་པས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བར་
དོན་བསྐྱབ་པའོ། །འདི་ཡང་ཅི་འདི་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་

ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཆོད་མ་གསུམ་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་དུ་ཆོལ་བའོ། །ཆོས་
ཉིད་གྱི་རིགས་པ་ནི། མེ་ཆ་བ་དང་ཚུ་རྒྱན་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་
དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་ཆོས་
ཉིད་དང་། གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གཞན་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ཆོལ་བའོ།།

དེ་ལྟར་དུག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གསུམ་
དུ་ངེས་ཏེ། སྟུང་པའི་དོན་དང་ཤེས་བྱ་ངེ་སྟེད་པ་དང་ངེ་ལྟ་བའོ། །དེ་ལ་དང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོལ་བ་དང་པོའོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
དངོས་པོ་ཆོལ་བ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཆོལ་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷན་མ་གསུམ་དང་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་ཆོལ་བ་བཞག་གོ། །
ཉན་ས་ལས། དེ་ནི་ལྷན་མཐོང་གི་སྒྲོ་གསུམ་དང་གཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་
པ་དུག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྡུ་ན། དེས་ནི་ལྷན་མཐོང་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ལྷན་
མཐོང་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་བཤད་པའི་
ལྷན་མཐོང་བཞི་འཛིན་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཡོངས་སུ་བཙུག་པའི་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆོལ་ལུགས་དུག་ཏུ་གསུངས་པས་སྒྲོ་གསུམ་དང་ཆོལ་
བ་དུག་ནི་སྤྲུལ་བཞིར་འདུ་བར་སྤང་ངོ་། །

སྤྲུལ་བཤད་པའི་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་
ཡང་ནི་ལྷན་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་ཉན་སར་གསུངས་པས། ལྷན་

མཐོང་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས།
དེ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་རྣམ་པ་བཞི་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་གནས་
ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་རྣམ་པ་དགུའི་བསྐྱོམ་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་མཚན་མའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་ཆེ་བ་མང་པོ་ནས་གསུངས་པས་ལྷག་མཐོང་
བསྐྱོམ་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་སོགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་
པར་འཛོག་པའི་སེམས་དགུའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ།

ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

ལྷགས་གཞན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི་ལས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གང་ཡང་མ་རྟོན་གྱང་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་
བརྩུང་ན་དེས་ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་
ལྷགས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་འདི་ཡིན་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་བརྩུང་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་དེ་གནས་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་
ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྒོས་གྱང་ཅིར་ཡང་
མི་འཇོན་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་སྒྲུབ། །འདི་ལ་བརྫོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་

མཁན་དེས་ཡུལ་རྣམས་ཅིར་ཡང་མ་བྱུང་བ་ལ་མ་བྱུང་བར་ཤེས་ནས། དེ་
ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཛིག་པ་
ཞིག་དགོས་སམ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་གང་དུ་འང་
མ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། སློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མ་བཟུང་བའི་ཙོ་མ་འཛིག་བྱས་ན་
དེའི་གནས་ལུགས་བསྐྱེམས་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེས་ལྟ་བ་མ་རྟོག་པ་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རང་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁོ་
བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་མཆོམས་མ་བློན་པས་
གང་ཁས་སྤངས་ཀྱང་རིགས་པས་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་དེ་ནས་ཅིར་ཡང་
ངོས་བཟུང་ས་མ་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་ན་ནི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པས། དེའི་
སྟེང་དུ་བཞག་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྐྱེམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐར་
མང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ།

ཅི་སྟེ་ཆོས་འདི་དག་ཡིན་ཚུལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་
པ་ན། དེ་དག་གི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་གང་ཡང་རིགས་པ་
དེས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་པས། དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སློས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་གང་ཟག་དེས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱང་།
དེ་ལྟར་འཛིག་པའི་ཚུལ་དེ་དེ་དང་མཐུན་པར་འདུག་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམ་
པར་འདོད་ན་ནི། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ནི་འདི་ལོ། །འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ་སྟུང་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་ཡིན་ལུགས་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྒར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ལྷ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཞི་གནས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱོམ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཞིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

གཞན་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་སྒྲོའི་འཛོག་ཚུལ་དེ་གཉིས་
མ་ཐུན་པ་དེ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ཤེས་པས་ཆོག་ན་ནི། ལྷ་སྒྲུབ་
ཀྱི་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་བ་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་ལ། ཅི་སྒྲེ་དེ་དང་མི་འདྲ་
སྒྲེ། འདིར་ནི་གང་ཟག་དེས་དེ་གཉིས་མ་ཐུན་པར་ཤེས་ནས་དེ་ནས་བཞག་
པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་འདྲ་བའི་མ་ཐུན་ལུགས་དེ་ཤེས་ན་ལྷ་བ་རྟེན་པ་ཡིན་
པས། ལྷ་བ་མ་གོ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོང་ཉིད་
བསྐྱོམས་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་དུ་རྟོག་ཀྱང་རྟོག་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཅོམ་འཛོག་གི་མི་རྟོག་པར་འཛོག་
པ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་སྒར་མང་དུ་བཀག་ཟེན་ལ། དེ་ལྷ་ན་
རྟེན་ཤང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲོན་འདོགས་སྐྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སྐྱོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་
དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོ་རིམ་
ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲོང་ཞིང་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ངོ། །གང་དག་ཅི་ཡང་
མི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་
འགྱུར་ངོ། །དེ་ལྷ་བས་ན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ། །སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགོ་
བ་སྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེན་པོའི་དབང་

དུ་མཛད་ནས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟེ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་སྐད་ཀྱང་སྟེ་
བ་དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྩ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་
པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྟེ་བ་ན། ཡང་དག་པར་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་
ན་རྩ་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་
འགྱུར་རོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྟེ་པས་ཀྱང་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་ཕྱིན་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་
པ་ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་
ནི་མདོར་བསྟུན་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་པོ་ཞེ་འོ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་བཀའ་
སྟུལ་ཏེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ལམ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་སྤོང་བ་ནི་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ཐོས་པ་ཉུང་བ། བདག་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཇིན་པ། སྦྱེ་བོ་
མཁས་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་མ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་
ཀྱི་ཚུལ་མ་རྟོགས་པ། བདག་ཕྱང་བར་བྱས་ནས་གཞན་ཕྱང་བར་བྱེད་པ།

རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བའི་དུག་གིས་བཏབ་པའི་ཆོག་ནི་མཁས་པ་
བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཟས་དུག་ཅན་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་ཡོངས་
སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྤྱུང་གི་འདོད་པ་བཀོད་ནས། དེ་ལྟར་འདོད་ན་
ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་ལུགས་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་དེ་ངོ་ཞེས་པར་གྱིས་ཞིག

གལ་ཏེ་ཁོ་ལོ་ཅག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོང་པ་རྣམས་བྱེད་པས་དེ་
དང་མི་འདྲའོ་སྟུམ་ན། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོང་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁོ་དང་
ཁྱད་འབྱེད་དགོས་པར་བྱུང་ན། ཁོ་ལོ་ཅག་དང་སྤྱུང་གཉིས་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་
སྒྲོམ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་
པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་དབྱེ་བར་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་
གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་ན་ཁྱེད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་དོན་དུ་གཉེར་ན་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པས། དེ་དག་བྱས་
པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་གང་
ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་འདོད་ན་སྤྱུང་གི་དེ་ལེགས་པ་
ཡིན་གྱི། ཁྱེད་ལྟར་ན་འགལ་བའི་ཁྱར་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ། བདག་གཉིས་སུ་
མཆན་མར་འཇིན་པའི་ཡུལ་ལ་དབྱོད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་ཡུལ་
ཅན་གྱི་འཇིན་པ་དེ་བསྒྲོག་པ་ནི། བྱི་རྩོ་བྱིར་འབྲངས་པ་དང་འདྲ་བར་སྦྱོས་

བ་ཕྱི་ཆོད་ཡིན་པས། དང་པོ་ནས་སེམས་གང་དུ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་འཇིན་པ་
ནི། རྟོ་འཕེན་པའི་ལག་མགོ་ནས་འཇིན་པ་དང་འདྲ་བར་དེ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཆོན་མར་འཇིན་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་མི་འཕྲོ་བ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་ནང་
ནས་གཙོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལྷང་རིགས་
རྣམས་ལ་སྦྱོང་བ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྱམས་པའོ་ཞེས་སྒྲུབ། །འདི་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་རྒྱན་དུག་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་
གཞུང་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བའི་ལོག་ཏྟག་གི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་
རིགས་པ་དང་ལྷང་གིས་དོན་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཁོ་ན་མཛད་པའི་བྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་སུ་མཆོན་མར་བབྱང་བའི་སྒྲིམ་རི་ལྟར་བབྱང་
བ་དེ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་དབྱུང་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་
ལྷང་རིགས་ཀྱིས། ཁོས་བབྱང་བ་ལྟར་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་དངས་པའི་སྒྲོ་ནས་
འཁྱུལ་པའི་བརྩུན་ཕྱགས་རྟེན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་
མ་རྟོན་པར་སེམས་བབྱང་བ་ཙམ་ནི། དེའི་ཆེ་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་
འཕྲོ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་གཉིད་འཕྱག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཆེ་ཡང་དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་མེད་པས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་
རྟོགས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན་མཆོན་མོ་རྒྱས་
མེད་པའི་བྲག་ཕྱག་ཏུ་སྤིན་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་དུ་འཇིགས་པ་ན། སྒྲོན་མེ་
བཏེག་ནས་དེར་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་ཅད་བཅད་ནས་འཇིགས་པ་དེ་

མི་སེལ་བར། སྤྱིན་པོ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དེ་འཕྲོར་མ་འདུག་པར་སེམས་
བྱུངས་ཞིག་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ནི། གཡུལ་འགྱུད་པའི་ཆེ་མིག་སྤྱེ་ནས་དགྲ་གང་
ན་འདུག་ལེགས་པར་བསྟུས་ཏེ། དེར་མཆོན་འགྱུད་པའི་དཔའ་བོ་སྟར་མི་
བྱེད་པར། དགྲ་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་ན་མིག་བརྩམས་ནས་སྤྲོད་པའི་སྒྲར་
མ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་
རོལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། བྱ་མོ། ཇི་སྟར་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཡིན། གསོལ་བ། འཇམ་དཔལ། རྣམ་
པར་བརྟགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པའོ་ཞེས་
འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་སྤྱེ་ལ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་མཆོན་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་རྣམས་པམ་པར་བྱ་སྟེ། འཇིགས་
པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་ཡི། མི་སྒྲར་མ་བཞིན་དུ་མིག་གཟུམ་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་འཁྱུལ་ནས་སྐྱག་པ་
ན། འཁྱུལ་བ་དེ་ཐག་པ་ཡིན་ཀྱི་སྦྱལ་མ་ཡིན་པར་འདུག་གོ་སྟུམ་པའི་ངེས་པ་
བསྐྱེད་ནས། འཁྱུལ་པ་དང་སྐྱག་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་དེ་ལྷོག་དགོས་པ་བཞིན་
དུ། བདག་གཉིས་ཡོད་པར་བབྱང་ནས་འཁྱུལ་བ་དང་། འཁྱུལ་པ་དེས་བསྐྱེད་
པའི་འཁོར་བའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཡང་། བདག་འཇིན་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་ཐག་
གཅོད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ངེས་པ་བྱངས་ནས་བདག་འཇིན་དེ་འཁྱུལ་པར་གོ་
བ་དང་། དེ་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པས་ལྷོག་ལ། དེ་ལོག་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་

འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པས་ན། དབྱ་མ་རིགས་ཚོགས་ལ་
སོགས་པར་ཡུལ་རྣམས་ལ་དབྱད་ནས་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་
འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་
ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་རི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དབྱད་ཟེན། །ཞེས་
མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་བཟུང་བ་ན་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བས།
དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པར་རྣམ་པ་དུ་མར་དབྱད་པར་གསུངས་ཤིང་། བདག་
ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་
པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གིས་ཀྱང་། འདི་
ཡུལ་སུན་སྤང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་
དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །འདོད་དང་སྤང་སོགས་སྤོང་བ་ནི། །དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་
མཐོང་བས། །ཡིན་གྱིས་སྤྱི་ཚུལ་དག་གིས་མིན། །ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་
སོ། །

རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པས་སྤོང་ཉིད་
བསྐྱོམ་པའི་ཆོ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དགག་གོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་ལ། འདི་ལྟར་ཡང་
དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྤོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་པོ་དེ་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་བདག་
མེད་པའི་དོན་དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ནམ་སྐྱོག་གྱུར་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་
ཟག་དེ་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་

བོར་མི་འགལ་བར་བྱེད་སྤྱོད་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་
སྒྲོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་
ཞེས་སྤྱོད་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེས་
རང་གི་ཡུལ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པས། གང་ཟག་གཞན་
ཀྱིས་དེ་ལ་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་དོ་སྤྱོད་དགོས་པ་ནི་
མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་མས་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱུང་
པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་གི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
།དེའི་ཕྱིར་གཏམ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྤྱོད་བར་
མི་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་ཀྱིས་བྱུང་ཀྱང་ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྤྱོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། དེ་
ནི་ཤིན་ཏུ་ཚིངས་དོན་ཏེ། །གནག་རྗེ་མོ་བར་བྱགས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་བྱུང་
ན་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤེས་པའི་གནག་རྗེའི་བར་ལ་བྱགས་པའི་དོན་ལ་ཡང་
ཚིངས་པ་ལ་རྟགས་དེ་འགོད་པར་གསུངས་པས། དེ་འདྲ་བའི་ཚིངས་པས་
ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་སྤྱོད་པོ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དཔེར་ན་དཀར་ཟལ་བ་ལང་ཡིན་ཡང་
བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཅུམ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་གིས་

ཁས་སྒྲངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་ཟེར་བྱས་
པོངས་པར་གསལ་ཏེ་མི་སྤྲོད། །གལ་ཏེ་སྤྲོད་ཉིད་སྒྲོམ་པ་པོ་དེ་ལ་བསྒྲོམ་བྱ་
བདག་མེད་པ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། སྒྲོག་གྱུར་ཀྱི་
དོན་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་འཇིན་པར་འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ།
།མདོར་ན་སྤྲོད་པ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་སྤྱི་དེ། ཡུལ་བདག་མེད་ལ་
སྤྱི་ཁ་མ་ཕྱོགས་ན་སྤྲོད་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་འགལ་ལ། དེ་ལ་སྤྱི་ཁ་ཕྱོགས་ན་ཡང་
ཡུལ་དེ་མདོན་སྒྲོག་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ལ་བདག་མེད་མདོན་
གྱུར་ཡིན་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་བས། སོ་སྤྱི་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲོག་
གྱུར་ཏུ་འདོད་དགོས་ན། དེའི་ཆེ་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པ་ཡིན་པས་རྟོག་བྲལ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱིར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ཆེན་པོ་པས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་འདོད་བཞིན་དུ། ད་ལྟའི་ལས་དང་པོ་པས་སྤྲོད་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་སྤྱི་རྟོག་
བྲལ་ཏུ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་
ན་ནི། མ་འཁྲལ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་འགྱུར་པར་སྤྲོ་བས་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སྤྲོ་བ་ཏུ་
འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་རིགས་པས་སྤྲོ་བ་ལྟུང་བའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟོག་པར། བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་འཕྲོ་བའི་སེམས་
མི་འཕྲོ་བར་བརྩུང་བ་ཅེས་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པ་
དང་། སོ་སོ་སྤྱི་བོས་བདག་མེད་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པ་

ནི། ལྷ་དང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་ཆེས་ཆེར་འབྱམས་པའོ།།

གཞན་ལྷགས་དགག་པ་གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་པའི་
 ལྷ་དང་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་པར་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་ཅམ་ནི།
 ལྷ་དང་ལྷ་ཉིད་བསྐྱེམ་པར་མི་རིགས་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་གྲང་འདོད་པས་སྤྲུལ་མ་མི་རིགས་
 མོད། འོན་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྟེན་སྤྱོད་གང་ཟག་
 དེས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་དང་ལྷ་ཉིད་བསྐྱེམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ལྟོ། །འདི་ནི་མི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེས་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྟེན་
 པ་ཡིན་པས། ཁོས་མི་རྟོག་པ་གང་བསྐྱེམས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་
 བས་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་བསྐྱེམས་པར་འགྱུར་ན། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་
 དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེམས་པ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་བསྐྱེམས་པར་
 མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟོས་ཤིག །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 བསྐྱེམ་པ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་གི་སྐྱེམ་ཡིན་གྲང་། ལྷ་བ་
 དེ་དེའི་ཆེ་བླ་པར་བྱས་ནས་དེའི་སྤྱོད་ཏུ་བཞག་ནས་བསྐྱེམ་པ་མིན་པས་སོ་
 ལྷ་མ་ན། འོན་ནི་གང་ཟག་དེས་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྟེན་གྲང་བསྐྱེམ་པའི་ཆོ།
 ལྷ་བ་དེ་ཉིད་བླ་པར་བྱས་ནས་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་སྐྱེམ་ཡིན་ན་ལྷ་དང་ལྷ་
 བསྐྱེམ་པ་ཡིན་ཏུ་ཆུག་གྲང་། དེས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་
 བསྐྱེམས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེས་ན་ལྷ་བ་རྟེན་གྲང་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ན་སྤྲུལ་གྱི་
 ལྷ་བས་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་བླ་པར་བྱས་ནས་ལྷ་དང་ལྷ་ཉིད་བསྐྱེམ་དགོས་
 གྱི། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཅམ་འཛོག་ཅམ་ཞིག་བྱས་པས་ལྷ་དང་ལྷ་ཉིད་བསྐྱེམ་

པར་མི་འགྲོ་ལོ། །འདིར་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཞེས་སྒྲུབ་ཞི་
གནས་དང་སྐྱབས་འདི་དག་ཏུ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི། འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ནི་འདི་
མིན་ལོ་ཞེས་མང་དུ་མི་དཔྱེད་པར་དམིགས་པ་ཞིག་བཟུང་ནས་གནས་པ་ལ་
བྱེད་ཀྱི། རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་མིན་ལོ།།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྟ་བ་མ་རྟེན་པའི་
མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་དང་པོ་ཡང་མི་འདོད་ལ།
ལྟ་བ་རྟེན་ནས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་མི་འདོད་
ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྟོང་རེས་ཀྱིས་དེའི་སྟོན་རོལ་དུ་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་པ་ཆར་གཅིག་བཏང་ན། དེའི་འོག་ཏུ་མི་རྟོག་
པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒྲོམས་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་
སྒྲུའོ། །འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིད་ལོག་ཁར་ལྟ་བའི་དབྱུད་པ་ཆར་
གཅིག་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཉིད་འབྲུག་པོ་ལོག་པའི་མི་རྟོག་པ་ཡང་སྟོང་
ཉིད་བསྒྲོམ་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འབྱུར་ཏེ། ལྟ་བའི་དབྱུད་པ་སྟོན་དུ་སོང་
བར་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་ལ། རང་དུས་ན་ལྟ་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་སྒྲོམ་
ཡིན་མི་དགོས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟ་བའི་དབྱུད་པ་བྱས་ནས་
རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ནས་
ཅུང་ཟད་སོང་བ་ན་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ཤོར་ནས་སྒྱིར་སྒྲོ་ཅི་ལ་ཡང་མི་རྟོག་
པར་གནས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་སྒྲུབ་བར་བྱས་ཏེ།
ལྟ་ཐོག་ཏུ་གནས་མི་གནས་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བྱས་ནས་སྟོང་དགོས་སོ།།

གཞན་ལྷགས་དགག་པ་བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་སྤྲ་མ་གསུམ་མི་
འདོད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་དངས་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་
དོན་དེ་ལ་སེམས་བརྩུང་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་དཔྱེད་པར་འཇོག་པ་ནི་
སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་དང་པོ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་
ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའང་མེད་ལ། ལྷགས་གཉིས་པ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་
བའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དན་པར་མི་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། ལྷགས་གསུམ་
པ་ལྟར་ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ཡང་དེ་ནས་ལྟ་ཐོག་དུ་མི་གནས་པའི་
མི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་བྱས་ཟེར་
བའི་དོན་ལྟ་བ་དན་ཅམ་བྱས་ནས། ལྟ་ཐོག་དུ་འཇོག་སྐྱོམ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལ་
སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལ་
སྟོང་ཉིད་ལ་འཇོག་སྐྱོམ་བྱེད་པའི་ནི་གནས་ཅམ་ཡོད་ཀྱི། དབྱེད་སྐྱོམ་ལྷག་
མཐོང་གི་སྐྱོང་ཚུལ་མེད་པས་ནི་ལྷག་གཉིས་འབྲེལ་བར་སྐྱོང་བ་མེད་པའི་
ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ནི། བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟོག་
ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོམ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་
བས། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྟོག་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་གོ་བ་ཅམ་ཡོད་པས་
མི་ཆོག་པས་སྐྱོང་བའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ནས་དཔྱེད་པ་དང་དབྱེད་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་ལ་བསྐྱོམ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མི་དཔྱེད་
པར་འཇོག་པ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པ་

གཉིས་ཀ་དགོས་ཀྱི། ཟ࿳་གསེང་ལ་མེ་མོག་གོ། འདི་ལ་གསུམ། འཛོག་
སྒོམ་དང་དབྱུང་སྒོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ།
སྒྲིང་ཚུལ་གྱི་གནད་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་
ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་ངེས་པ་མེད་ན་ལྷན་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་སྐྱེ།
དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བ་དེ་འཆད་པའི་གཏམ་མ་ཐོས་
པ་ལྷན་མཐོང་གི་གོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས།
བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞི་གནས་དང་ལྷན་མཐོང་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ལགས།
བྱམས་པ། ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།
།ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་གཏམ་འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོས་པ་ནི་ལྷན་མཐོང་གི་
གོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པ་
ལས། ཐོས་པ་ལས་ཤེས་རབ་འབྱུང་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིང་
བ་སོགས་སྤར་དུ་མ་ཞིག་བྱངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ལྟ་བ་དེ་ལས་ལྷན་མཐོང་སྐྱེ་ལུགས་ནི།

དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མ་ནས་རྣམ་
པར་དབྱུང་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། གཏན་ལ་ཐེབས་པའི་ཆེ་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་དེ་མི་སྒྲིང་བར། འཛོག་སྒོམ་

ཅམ་ཞིག་བྱས་པས་སྐྱེ་བ་མིན་པས། ཞི་གནས་བྱུང་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
 པའི་ཆེ་དབྱེད་ནས་སྐྱོང་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ །དང་པོ་ནས་མི་དབྱེད་
 པར་མི་འདོད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་ཟེན་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ།
 དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་ན་རྟོག་པ་རྣམས་མཆོན་འཛིན་ཡིན་སྟུང་དུ་བཟུང་སྟེ། དེ་
 ལྟར་མི་སྐྱོང་ན་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་མཆོན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་
 རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་པས་བདག་མེད་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པ་མང་དུ་བཀག་པས་
 མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་
 བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་འགོག་ན། གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་ཡང་རྟོག་པས་དེ་དག་
 བྱ་དགོས་པས་དགག་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱོབ་མ་ལ་འཆད་པ་དང་
 ཚོད་པ་དང་ཚོམ་པ་དང་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱེད་གྱིས་
 རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པས་དེའི་ཆེ་ཡང་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་
 འཛིན་སྒྲོམ་བྱེད་དུས་དགག་དགོས་ལ། དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་མི་དགོས་པའི་
 བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་གྱི། འོན་
 ཀྱང་ལུང་དང་རིགས་པས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་དབྱེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་
 རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་ཡང་རྟེན་ཟེན་པས་བསྒྲོམ་
 པའི་ཆེ་མི་དགོས་སོ་སྟུང་ན། དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་པ་མངོན་
 སུང་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ནས་བདག་མེད་མཐོང་ཟེན་པ་དེ་བསྒྲོམས་
 པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་
 གོམས་པས་སྤོང་གི། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤོང་ངོ་སྟུང་ན། མཚུངས་ཏེ།

འདིར་ཡང་སྒྲར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་བས་ངེས་ཟིན་ཀྱང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ངེས་པ་དེ་ཤྲུགས་དྲག་པ་དང་རྒྱན་རིང་བ་དང་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་གཉིས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པས་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་བརྟན་པ་དང་ཤྲུགས་དྲག་པ་སོགས་སུ་སོང་བ་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གཞོད་པས། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་ཇི་འཕེལ་དུ་བརྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གཞོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྗེ་སོགས་ལའང་དེ་དག་གི་གོ་བ་རྟེན་པ་ནས་མི་དཔྱེད་པར་བདག་ནི་འཆིའོ་སྟམ་པ་ཙམ་གྱི་འཇིན་སྒྲུངས་གཅིག་ཁོ་ན་བཟུང་ནས་བསྐྱུང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངེས་པ་རྣམ་དག་འདྲེན་པ་ལ་ནི་བདག་ནི་འཆིའོ་སྟམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྦྱང་རྗེ་རྗེ་སྟམ་པ་ཙམ་རེ་ལ་སོགས་པ་དམ་བཅའ་ཙམ་རེས་མི་ཆོག་གི། །རྒྱ་མཚན་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པ་དང་ཤྲུགས་དྲག་པ་སོགས་

ཀྱང་དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་བཟུང་བས་མི་ཆོག་གི། །གཞོན་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་
སྒྲོམ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་ཏེ། རྒྱུས་བྱ་ཚུང་དུ་འེགས་སུ་ཡང་མང་དུ་
བཤད་ཅིན་ཏོ།

དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་གར་ཞི་གནས་བྱུང་ནས་བསྒྲོམ་པའི་
ཆེ་དབྱེད་པ་མང་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། འཇུག་པ་ལས་
ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་
བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་པ་དེ་དག་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཞི་
སྒྲུབ་གང་རུང་ཉིད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞི་གནས་མ་བྱུང་པའི་
སྒྲོན་དུ་ལྟ་བའི་གོ་བ་མི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་
འོག་ཤེས་རབ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་རྣམས་གསུངས་པས་དེའི་རིམ་
པའི་གནད་གྱིས་བསམ་གཏན་བསྐྱབས་ནས་བདག་མེད་གཉིས་ལ་དཔྱེད་པ་
དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དབྱུ་མ་སྦྱང་པོ་ལས་ཀྱང་། སྒྲོ་བྲོས་མཉམ་གཞག་འོག་
ཏུ་ནི། །ཐ་སྙད་སྒྲོ་ནས་གཟུང་བྱ་བའི། །ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་འདི་དག་
ལ། །ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་འདི་ལྟར་བཟླ། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་པར།
ཉིང་དེ་འཇིན་སྒྲུམ་པའི་འོག་ཏུ་ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་རྣམས་བྱ་བར་གསུངས་
པ་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་བསམ་གཏན་ལེ་ཏུར་འབྱུང་བ་
བཞིན་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པ་ན་རིགས་པའི་དབྱེད་པས་
བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་
པ་དང་བསྐྱབ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉིང་དེ་འཇིན་སྒྲོན་དུ་

བསྐྱབས་ནས་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་བསྐྱོམ་
ཚུལ་ལ་རིམ་བུ་དང་རིམ་བུ་སྟེང་པ་ལ་དཔྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ལོག་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ། །དེ་དག་ཏུ་
མ་ཟད་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་དཔྱེད་
པར་གདོན་མི་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་ནི་གནས་བྱུང་པའི་འོག་ཏུ་ལྷན་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་དཔྱད་
སྐྱོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་སྤར་གྱི་ནི་གནས་འཇིག་ལ། གསར་དུ་ཡང་མ་
བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ནི་གནས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལྷན་མཐོང་ཡང་
མི་སྐྱེ་སྐྱེ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྤར་གནས་པ་བྱུང་པའི་ནི་གནས་
ཀྱང་སྐྱོང་དགོས་ལ། དཔྱད་སྐྱོམ་ཡང་བྱ་དགོས་པས་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ།།
དེ་ཡང་ལྷན་མཐོང་གི་དཔྱད་སྐྱོམ་བྱས་པའི་མཐར། དོན་དེ་ལ་འཇོག་སྐྱོམ་
བྱས་པས་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ནི་ལྷན་བྱང་འབྲེལ་འགྱུར་པ་ཡིན་
ནོ། །སྐྱོམ་རིམ་བར་པ་ལས། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་
སྤྱུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱོན་ལ་མཁས་པ་དེས་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱོང་བ་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་སྐྱོང་བ་
ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་། སེམས་
མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅུལ་ན་
སྐྱོང་བར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བཅུལ་ན་སྐྱོང་བར་རྟོགས་
སོ། །སེམས་གང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་བཅུལ་ན་སྐྱོང་བར་

རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་གོ་
ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྒྲིན་དུ་གཏོང་བ་ཉིད་མཆན་མ་
མེད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་ཅམ་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དབྱེད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་ཉིད་དུ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

ལུང་དེས་ནི་སེམས་འཕྲོ་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲོ་མཁན་གྱི་སེམས་རྣམས་
བརྟགས་པ་ན་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་ཡང་བཅའ་
བཀའ་དབྱེད་པ་ན་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་དང་དེ་དག་གྲང་སྒྲོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་
ཆེ་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དབྱེད་ནས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པ་དེས་མཆན་
མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པས། ཡོངས་སུ་དབྱེད་པས་
འཆོལ་བའི་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་སྒྲིན་དུ་མ་བཏང་བར། ལྷ་ཤང་འདོད་པ་
ལྟར་སེམས་འཕྲོ་བ་བསྐྱས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲུངས་པ་ཅམ་གྱིས་མཆན་
མེད་དམ་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། །དེས་
ན་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣལ་ཅམ་ཡང་
མ་གྲུབ་པར་རིགས་པའི་མཆོན་གྱིས་བཤེགས་ལ། བདག་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་
བྱང་། དེ་ལྟར་བདག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ན། དེ་བཀག་པའི་དངོས་པོ་
མེད་པའང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པའི་
དངོས་མེད་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ནི་མོ་གཤམ་དང་བྱ་དམིགས་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ་

དེ་གཉིས་ནས་ཡང་མ་དམིགས་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པ་བདེན་པར་ཡོད་
པར་འགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་མི་འདོགས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་འགའ་
ཡང་གཞི་འགར་ཡང་མ་དམིགས་ན། དེའི་དངོས་མེད་བདེན་པ་བ་ཡོད་པར་
འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མཚན་མར་འཇིན་
པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་
དངོས་པོ་འམ་དངོས་མེད་བདེན་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་གང་རུང་ཡིན་པས།
ཁྱབ་བྱེད་ལོག་ན་ཁྱབ་བྱ་ཡང་ལྟོག་པར་སྒྲོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།
།དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་
མེད་པར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འབྲོངས་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་ངེས་ཐག་
བཅད་པའི་དོན་ལ་འཇོག་པ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལ་ཅི་ཡང་མི་དཔྱེད་པར་ཡིད་བྱེད་
བསྐྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་ཏེ། བདེན་པར་འཇིན་པ་སྤོང་
བར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡིན་
གྱི། བདེན་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཡོད་པར་
མི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། བདག་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པས། དེ་བསྒྲོམས་པས་
བདག་འཇིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་
དང་བདག་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། བདེན་མེད་དང་བདག་མེད་
གཉིས་རྟོགས་པ་སྤྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་འདི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཟུངས་ཤིག།
གཉིས་པ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱེད་

བ་རྟོག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་འགལ་ཏེ།
 འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་གཉིས་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ན། འདི་
 ལ་ནི་བཙུག་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་པས་གསུངས་ཏེ། འོད་
 སྤངས་ཀྱི་ལེ་བྱ་ལས། འོད་སྤངས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་གཉིས་རྒྱང་
 གིས་བྱུང་བ་དེ་ལས་མེ་འབྱུང་སྟེ། བྱུང་ནས་ཤིང་གཉིས་སྟེག་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 འོད་སྤངས། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་སྐྱེས་པས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྟེག་
 པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་
 གསུངས་ལ། སྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཀྱང་། དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་
 པར་དབྱེད་དེ། གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་འབྱོར་པས་དངོས་པོ་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དོན་
 དམ་པར་ངེས་པར་མི་འཇིན་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
 ལ་འབྱུག་གོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་སོ། །གང་
 ཞེག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མི་བསྒྲོམ་
 ཀྱི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཅམ་འབའ་ཞེག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་
 དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་ཡང་མི་སྟོག་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནམ་ཡང་
 རྟོགས་པར་མི་འབྱུང་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་
 ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་
 པའི་མེ་བྱུང་ན། གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པའི་མེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཤིང་བསྟེག་
 གོ་ཞེས་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་

ལམ་བཟག་བཅས་ལས་བཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པས། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོས་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་སྐྱེ་བོ་ལས་སྐྱེ་བུ་སྒོན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། མེ་ལས་
དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། བྱད་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམས་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་
འབྲས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྤང་ངོ་།།

འཕགས་པའི་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་
པའི་ཡུལ་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་པའི་ངོན་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ད་ལྟ་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་ནས་
དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲོམ་དགོས་པས། དེ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །ཅེས་སོགས་སྤར་
བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་
འདོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའོ་སྟུམ་དུ་སྦྱོད་ན་མཆོན་མ་ལ་སྦྱོད་པར་
གསུངས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་མི་འཐད་ངོ་སྟུམ་ན། འདི་འདྲ་
བ་རྣམས་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་བརྟུང་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། སྟོང་པའོ་སྟུམ་དུ་

བཟུང་བ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲུབ་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་
 མདོ་སྡེ་དེ་དག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་
 བསྐྱོམ་པས་འདི་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟག་ཅིང་འདི་ལྟར་ངེས་པར་བསམ་པར་བཀྱི་
 སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་གང་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་འདི་གང་གི་ཡིན། ཅི་ཆོས་གང་མེད་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དེ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟགས།
 དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསམས་པ་ན། ཞེས་ཤེས་བྱིན་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་པར་
 གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྦྱང་པོ་ལས། ཤེས་བྱིན་ཟབ་མོ་ལ་ངི་ལྟར་སྦྱད་
 པ་ངེས་པའི་ལན་དུ། བྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བར་
 རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟོ། །ཞེས་པ་དང་། སྦྱད་པ་ལས་གྲང་།
 གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་
 པར་བཤེག་ནས་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཆོ། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་
 པ་རོལ་བྱིན་གྲངས་འགོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་དབྱེད་པས་
 རྩལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་མཐོང་ན་ཤེས་བྱིན་དུ་འགོ་བར་གསུངས་ཏེ།
 དེ་འདྲ་བའི་རིགས་སོ་སོར་བརྟག་དགོས་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་དང་ངི་ལྟར་མི་
 འགལ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་བརྟག་པར་གསུངས་
 པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན། ལྷ་ཤང་ལྟར་རྟོག་པ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་འདོད་ན་ནི། མི་རྟོག་པ་དེའི་གདམས་ངག་ལྟོ་

དེ་བསྐྱོམ་མོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཆིང་བར་འདོད་
དགོས་ཤིང་། དེ་དགག་པ་སྒྲར་ཡང་མང་དུ་སོང་ངོ་། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་
བདེན་པར་མི་འཇིན་པ་ལུང་གི་དོན་ཡིན་ལ།

བདེན་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་འགོག་ན་ནི། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་
འབྱུལ་ནས་སྐྱག་བསྐྱུལ་བསྐྱེད་པ་ན། རྫོང་པ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་སྐྱུལ་
མེད་པར་ངེས་ནས་འབྱུལ་པ་དེ་བསྐྱོག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཐབས་མེད་པ་
ལྟར་བདེན་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་བདེན་པ་བ་དེ་མེད་པར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་
གིས་ངེས་ནས་དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དགོས་གྱི། བདེན་པར་འཇིན་
པའི་སེམས་ཚུར་ལ་བཀུག་པ་ཅམ་གྱིས་འགོག་པར་མི་རུས་སོ། །གཞན་
ཡང་བདེན་འཇིན་དེ་འབྱུལ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། མ་འབྱུལ་ན་འགོག་
པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོང་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུལ་པར་འདོད་ན་འང་ཁོས་བཟུང་བའི་
ཡུལ་དེ་མེད་པར་མ་ཤེས་ན་འབྱུལ་པར་ངེས་ལྟར་ཤེས་ཏེ། རྫོང་ལྟར་མ་འབྱུལ་
ནི་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་འཇིན་
གྱིས་ངེས་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་མེད་པ་ཡང་དམ་བཅའ་ཅམ་གྱིས་མི་འབྱུང་
བས། དེ་བསྐྱབ་པའི་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་ངེས་མེད་པ་རྣམས་ལ་
བསྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་པབ་སྟེ། དེ་ནས་
བདེན་པར་མི་རྟོག་པར་འཇིག་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་འདི་འདོད་པ་ཡིན་བས། སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱུང་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་མི་རྟོག་པ་དགོས་གྱི།
མི་རྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་

བས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལས་དྲན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་འབྱུང་
བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་
བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་པ་མེད་པ་
དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་འཕགས་
པ་དགོན་མཆོག་སྒྲིན་དང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྒྲིན་ལས་བཀའ་སྩལ་
པ། ལྷག་མཐོང་གིས་བརྟགས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཆོན་
མ་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་
པ་ལས་ཀྱང་། སྒྲོ་བོས་ཆེན་པོ། གང་གི་ཕྱིར་སྒྲོས་བརྟགས་ན་རང་དང་སྤྱིའི་
མཆོན་ཉིད་མི་རྟོགས་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མི་བྱ་ན། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་རྣམ་
པ་དུ་མ་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་དང་འགལ་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་བདག་ནི་
ཤེས་རབ་ཚུང་དུ་བཅོམ་འབྱས་ཚུང་དུ་སྟེ། མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་
མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་བྱ་བའི་རིགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མང་དུ་
ཐོས་པ་བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འང་དེ་སྐད་བར་ནི་མི་རིགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་

མཁེན་གྱི་བར་གང་ལ་ཡང་སྒྲོས་མི་གནས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་
དག་གནས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
པས་དེ་དག་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།

བདེན་པར་བཟུང་ནས་གནས་སུ་མི་རུང་བ་ཡང་སྒྲར་བ་ཤད་པ་ལྟར།
དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་བས། དེ་འདྲ་བའི་མི་
གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་བའམ་བདེན་པ་འགོག་པའི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྒྲོན་
དུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། །དེས་ན་
གསུང་རབ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་དང་སྒྲོ་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པ་དེར་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་
པར་སྒྲོམ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་འཕགས་པའི་སོ་སོར་ང་གིས་རིག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲོན་
པ་དང་། ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པར་སེམས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་གྱི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་འགོག་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་
ཐ་མ་ལས། དེ་ལྟར་གང་དང་གང་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཆིག་ཐོས་ན། དེ་དང་དེར་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཅམ་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་
པར་གང་དག་སེམས་པ་དེ་དག་གི་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་དགག་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་རྣམས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་པ་ཡང་དག་པར་དགག་པར་བྱེད་པར་ཁོང་དུ་
ཚུད་པར་བྱ་ཡི། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

ལུང་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེ་བྱ་ལས།
འོད་སྤངས། དབྱ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་
གང་ཞེ་ན། འོད་སྤངས། གང་ལ་བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་སེམས་
ཅན་མེད་པ་དང་སྟོག་མེད་པ་དང་གསོ་བ་མེད་པ་དང་སྐྱེས་བྱ་མེད་པ་དང་
གང་ཟག་མེད་པ་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་མེད་པ་དང་ཤེད་བྱ་མེད་པར་སོ་སོར་
རྟོག་པ་སྟེ། འོད་སྤངས། འདི་ནི་དབྱ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་
སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་
དང་འགལ་བའོ། །སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་
པའི་གཟུངས་ལས། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་
སྟོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་
མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་དགོངས་ཀྱི། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་མེད་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ལྟར། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

ཏེ། གཟུངས་འདི་ཡི་འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པ་ན་ཡང་གསལ་
བར་ཡོད་དོ།

མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བའི་ལྷ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་ལྷ་བ་ནི་མེད་ལ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དཔ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་པར་སྤང་
བས། གདོན་མི་བ་བར་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ལྷ་བ་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་
ལ་བརྟེན་ནས་འཆོལ་ལྷགས་ནི་སྤར་བ་ཤད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ནའང་དེ་ཁོ་ནར་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་རྩལ་ཐ་དད་པས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་ཡང་། གྲིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་རྩལ་ཐ་དད་པ་
བཞིན་དུ་སྤང་བ་འདི་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་ཡུལ་ཀྱན་
བརྟགས་རྣམས་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ལུང་དང་རིགས་པས་མཐའ་དག་
པར་བཀག་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཡོངས་གྲུབ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་
ཉིད་པར་བྱས་ནས་ལྷ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་འཇོག་སྟོམ་དང་། སོ་སོར་
ཏོག་པས་དབྱུད་ནས་བསྟོམ་པ་གཉིས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འབྲ་བ་ཞིག་
གི་གོ་བ་ཡོད་ཀྱང་བསྟོམ་པའི་ཆེ་ལྷ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་མ་བཞག་པའི་མི་ཏོག་པ་
ཅ་མ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དེ་བསྟོམས་པར་མི་འགྲོའོ། །ལྷགས་དེའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་ཚུལ་ཞིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་ཞི་གནས་དང་

ལྷག་མཐོང་སོ་སོའི་སྐྱོང་ཚུལ་དང་བྱང་འབྲེལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་ནི་ཤེར་བྱིན་
མན་ངག་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་བསྟར་བར་བྱའོ། །ལྷགས་འདི་
ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་དེའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ནའང་
ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་
ཟབ་མོའི་དོན་བསྟུས་པ་རེ་ཡན་ཆད་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་མ་
བསྟན་པའང་རེ་མང་ཡོད་པས། མ་བསྟན་པ་དེར་བསྟན་པའི་གཞུང་ནས་བྱང་
དགོས་ལ། མི་རྒྱས་པ་དེར་ཡང་རྒྱས་པ་ནས་བྱང་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། ཟབ་པའམ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་
རུང་མེད་པའི་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བཟུང་དུ་མི་རུང་ངོ། །འདི་ལ་དགོངས་
ནས་ལམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་མཁས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ།

སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྟུས་བ་ནི།

སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་དེས། ང་དང་ངའི་འོ་སྟམ་
པའི་འཛིན་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་
པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་དང་འབྲེལ་བ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་མང་དུ་དབྱེད་ནས་མཐར་དེའི་དོན་ལ་ངེས་པའི་ལྷགས་བསྐྱེད་དེ། མི་
འཕྲོ་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྒྲིམ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་

པ་སྤེལ་མར་བྱའོ། །དེའི་ཆེ་དབྱེད་སྒྲིམ་མངས་པས་གནས་ཆ་ཆུང་དུ་སོང་ན་
འཛོག་སྒྲིམ་མང་དུ་བྱ་ལ། གནས་ཆ་སོར་གཞུག། །འཛོག་སྒྲིམ་མང་དུ་བྱས་
པའི་མཐུས་གནས་ཆ་ཆེ་བར་སོང་ནས་དཔྱེད་སྒྲིང་མི་འདོད་པས་མ་དབྱེད་
ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བཏྲན་ལ་ཤྱགས་དག་པ་མི་འོང་ཞིང་། དེ་མ་བྱུང་ན་
ངེས་པའི་སྒྲོག་སྒྲོགས་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དེ་
ཅམ་དུ་མི་གཞོད་པས། དབྱེད་སྒྲིམ་མང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་
ཆ་མཉམ་ལ་བསྒྲིམ་སྟེ། སྒྲིམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། ཡང་གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་
བསྒྲིམས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ། ཞི་གནས་
ཆུངས་པའི་སྤྱིར་མར་མེ་ཆུང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་
ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་
བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་ནའང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་
བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་
དེའི་ཆེ་འང་ཤེས་རབ་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ།

སྤྱིར་བ་དང་མཐུག་དང་ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་སྤྱིས་བྱ་ཆུང་
དུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའི་
དོན་བསྒྲིམ་པའི་ཆེ་ན་བྱིང་བ་དང་ཁྲོད་པ་བྱུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་
གཙོད་པའི་དུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ལུགས་དང་། བྱིང་ཁྲོད་ཀྱིས་མི་
མཉམ་པ་མེད་པར་ངང་གིས་འཐུག་པའི་བཏང་སྒྲིམས་ཐོབ་པ་ན་རྩོལ་བ་སྒྲོད་
ལུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲ་བར་

ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ནི། གང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་
 དེ་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་གྱི་སྐྱོང་ཚུལ་བྱས་ནས་ཞིན་སྐྱུངས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་
 དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱུང་སྐྱོམ་བྱས་ནས་ཞིན་སྐྱུངས་བསྐྱབས་ནས། དེ་
 དག་སོ་སོར་གྲུབ་པ་ན་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་དཔྱོད་པ་
 དང་འཇོག་པ་གཉིས་རྒྱན་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མི་སྒྲུང་བས། ཐུན་སོ་
 སོ་ལ་བྱས་པས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །འདིར་གལ་ཆེ་བ་ནི། རང་གི་མ་
 རིག་པས་ངེ་ལྟར་སྐྱོ་བཏགས་པའི་འཇིན་སྐྱུངས་སུན་ཕྱང་བའི་སྐྱོ་ནས་དེའི་
 ལྷོག་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོང་པའི་སྐྱོང་པ་ཉིད་གྱི་སྐྱོང་དུ་ངེས་པ་འབྱུགས་
 དག་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོང་ཉིད་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། བདག་འཇིན་དང་མ་
 རིག་པའི་འཇིན་སྐྱུངས་སུན་མ་ཕྱང་བར་སྐྱོང་ཉིད་ཟུར་པ་ཞིག་ལ་བྱས་ནས་
 བསྐྱོམས་ཀྱང་བདག་འཇིན་གཉིས་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས། འདྲེ་ཤར་སྐྱོར་
 གཞོད་པ་ལ་སྐྱུང་བྱུང་སྐྱོར་གཏོང་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གོང་མ་རྣམས་ཡང་
 ཡང་གསུངས་པ་ནི་ཞིན་ཏུ་མད་པར་སྒྲུང་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བཤའ་པ་འདི་
 དག་ནི་རགས་པ་ཅེས་ཡིན་གྱི། བསྐྱོམ་པའི་སྐྱབས་གྱི་སྤྲོ་མོའི་སྐྱོན་ཡོན་
 རྣམས་ནི་བཞེས་གཉིན་མཁས་པ་དག་ལ་བཏེན་ཏེ། རང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོམས་
 ནས་ཞེས་པར་བྱ་དགོས་པས་མ་སྐྱོས་སོ། །

བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ལམ་རིམ་གྱི་གདམས་ངག་སྤྲོ་མ་རྣམས་ལ་གཞི་
 བྱས་ནས་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོ་རྟོ་བའི་བེ་བྱ་བྱམ་ལས། ཁ་ཅིག་
 ཐོས་བསམ་དུས་ན་རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་པབ་ལ། །

བསྐྱོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་བསྐྱོམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་
ཉིད། །ལོགས་སུ་བསྐྱོམས་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བསྐྱོམ་
དུས་ཉིད་ནའང་། །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས། །གང་ལ་གོམས་
པས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་། །ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་ཉིད་དུ་འང་གནས་བྱ། །དེ་ལྟར་
བསྐྱོམས་ན་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ། །ལྟ་གཅིག་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་
ཅིང་། །པ་རོལ་ཕྱིན་ལུགས་སྟོད་པར་འདོད་པས། །ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པའི་
ལུགས་ནི་དེ་ཡིན། །དེ་ཡང་གང་ཟག་བདག་མེད་གོམས་པས། །དེ་ནས་དེ་
ལྟར་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །འདིའང་རྫོ་བོས། སྟོང་ཉིད་
གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། །ཆོས་
ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །སྤྱོད་སྤྱོད་སྤོབ་མ་ལྷན་གསལ་ཡིན། །དེ་ལས་
བརྒྱད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། །དེའི་འབྲིང་ཚུལ་ཡང་རྫོ་བོས་དབུ་མའི་གདམས་ངག་ཏུ་
གསུངས་པ་ལྟར། །དབུད་སྐྱོམ་དང་དེ་ལྟར་དབུད་པའི་དོན་ལ་འཇོག་པའི་
སྐྱོམ་སྤེལ་མར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལའི་
ལུགས་དང་བྱད་མེད་ལ། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་དབུ་མ་
སྟོང་པོ་དང་སྤོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ་རྒྱུ་སྤྱི་དགོངས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་།
བྱམས་ཆོས་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་སྤྱི་ཡང་མང་དུ་
བཤད་ཅིང་། །དེའི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇིན་པའི་མཁས་པ་ཤྱེ་
པས་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་ཡང་གསལ་བར་བཀྲལ་བས་ན། །ལྷན་མཐོང་སྟོང་

ཚུལ་ནི་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནས་བརྒྱད་པའི་གཞུང་དང་གདམས་
ངག་རྣམས་མཐུན་པར་སྒྲུང་ངོ་།།

བཞི་པ།

བསྐྱོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཆད་ནི།

དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་བསྐྱོམས་པ་ན།
སྒྲུང་བཤད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པ་དེ་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆོད་དུ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་
མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པ་སྐྱེས་པ་ནས་ལྷག་མཐོང་མཆོན་ཉིད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་ལུགས་ནི་སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
འདི་ཡང་སྒྲུང་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་དེས་དངས་པའི་ཤིན་
སྒྲུངས་ཀྱང་ཡོད་པས་ན། སྒྲིར་ཤིན་སྒྲུངས་ཡོད་པ་ཅུ་མ་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་
ཡིན་སྟུང་ན། དབྱེད་སྐྱོམ་བྱས་པ་དེའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྒྲུངས་འདྲན་
བྱུང་པ་ན་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་རི་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པ་
དང་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་རི་སྟེང་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རི་
ལྷ་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་
གཟུགས་བརྟན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བབྱིད་པའི་ཡིད་ལ་བབྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་
བབྱི། བྱམས་པ། ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་

པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། ཤེས་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། དེས་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། རི་ལྟར་བསམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནང་གི་ཉིང་
རེ་འཇོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ལ་ལྷན་པར་མོས་པས་སོ་སོར་
བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རི་སྤིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྦྱོས་པ་
དེ་སྤིད་དུ་ནི་ལྷན་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
གང་གི་ཆེ་སྦྱོས་པ་དེའི་ཆེ་ལྷན་མཐོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རི་
སྦྱོང་པ་ལ་དམིགས་པའི་ནི་གནས་དང་ལྷན་མཐོང་དང་བྱང་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་
ཚུལ་རྣམས་རི་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །ཤིན་
སྦྱངས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་བྱ་བ་ན་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའང་དེས་འདྲེན་
པར་རུས་པས་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཅེ་
གཅིག་པ་འདྲེན་པ་འདི་ནི་ནི་གནས་བྱུང་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་
གནས་ལེགས་པར་བྱུང་བ་ནི་གཤིས་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་པས་ཀྱང་ནི་གནས་
ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་ན་གནས་
ཆ་ཆུང་དུ་འགྲོའོ་སྟམ་དུ་མི་བབྱུང་ངོ་། །

རི་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་འཇོག་སྒྲོམ་དང་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱེད་པའི་ལྷན་
མཐོང་བསྒྲོམ་པར་འགོ་མི་འགོའི་ཆད་ནི། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གང་
ཡང་རུང་བ་ལ་མ་ཞོར་བའི་གོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་རྟེན་ནས་དེ་ལ་དམིགས་
ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་མིན་གྱིས་འབྲེད་དགོས་ཀྱི། གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འབྲེད་

པར་མི་རྒྱས་སོ། །རི་འབྲས་འབྱེད་པར་མི་རྒྱས་སྐྱམ་ན། བསྐྱོམས་པས་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སྤྱ་སྤྱང་བའི་སྤྱང་བ་རགས་པ་རྣམས་འགགས་ནས།
 རྣམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ལ་དྲངས་པའི་
 བྱེད་པར་དང་ལྡན་པ་མར་མེ་རླུང་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་རིང་དུ་གནས་པ་
 དང་། སྤྱི་དང་ནང་གི་ཡུལ་སྤྱང་རྣམས་ཡིད་ངོ་ན་འང་འཁོན་ནམ་དུ་བ་སྤྱབ་
 མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བར་འཆར་ཞིང་དེ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
 ངོ་ན་བཟུང་བའི་ཡུལ་དུ་གང་འཆར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱིས་གཏད་པ་
 ན། གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་ཞིག་ནས་དག་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་དང་
 བོར་གཟུགས་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ངོ་ལ་ཀྱི་ངོ་ན་རགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆར་
 ལ། གོམས་ན་མཐར་ཡུལ་ཅན་རིག་པ་དང་སྤྱིང་བ་ལའང་སྤར་གྱི་རིགས་
 པའི་རྣམ་པ་དེ་བྱུད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལའང་སེམས་ཀྱིས་གཏད་པ་
 ན་གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཡང་། དེས་
 བྱི་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་དང་སྤྱང་བ་བན་བྱན་
 །ཤར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དབྱུ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངོ་ན་རྟོགས་པར་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཛོག་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྟ་བ་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་
 གནས་ཆ་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་ན། དེ་ལྟ་བུ་འཆར་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་ལྟར་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངོ་ན་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་
 པ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་སྤྱང་བ་བསྐྱོན་དུ་
 མེད་པར་ཐ་སྐད་པའི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆར་དགོས་

ལ། ཡིད་ངོ་ན་གཟུགས་སོགས་རྣམས་འཇའ་ཆོན་དང་འབྲ་བར་སྤྲུལ་ཅིང་
ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་རྣམ་པར་འཆར་བ་ནི་ཐོགས་རྟུགས་ཀྱི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་
བ་དང་། ཐོགས་རྟུགས་ཅན་དུ་མེད་ཀྱང་སྒྲུང་བ་ལམ་མེ་བའི་གཉིས་ཆོགས་
ཅམ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་གཏན་མེད་
པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་རང་བཞིན་དང་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
བརྩམས་པར་བཞིན་མེད་པའི་མིང་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པར་དེ་འབྲ་བ་དེ་དབྱུ་མ་ནས་བཤའ་པའི་སྒྱུ་མ་དང་བརྟན་པའི་དོན་དུ་
འདོད་ན། འཇའ་དང་དུ་བ་སྤྲུལ་མོ་བྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡོད་པར་བརྩམས་
དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་
གཞི་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བྱད་གཞིར་བརྩམས་དེ་ལ་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ངེས་པ་བྲང་དུ་མེད་དེ། བྱད་གཞི་ངེས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་ཡོད་
པར་འཇིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་ཤར་བའི་
ཆོ་ན་སྤྲུལ་ཅིང་དྲངས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཡུལ་དེ་དག་གི་སྒྲིང་ཚུལ་
ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སུན་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་
མེད་པར་འཆར་བས་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མིན་ལ། སྒྲོན་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཉིད་
ནས་མ་བརྗེད་པ་ལ་ནི་དེ་དག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡོད་དེ། སྒྲར་བཤའ་
ཟེན་ཏོ།

དགོ་བཤེས་དགོན་པ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་རྣམས་ནས་སྟོང་

ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། དང་པོར་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་བསྐྱོམ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་
 བཞིན་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐུན་རིངས་ན་དྲན་ཤེས་
 གྱིས་མི་ཟིན་པས་རེས་བྱིང་རེས་ཕྱོད་པར་འགྲོ་བས་སོགས་ཚུང་། དེས་ན་སྒྲུ་
 རྩོད་དང་བྱི་རྩོད་དང་སྒྲོད་དང་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཐུན་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཐུན་བཞི་བཞིར་
 བྱས་ནས་ཞག་གཅིག་ལ་ཐུན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱོམ། གསལ་བའམ་
 ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་སྒྲུམ་བྱེད་པ་ནས་འཕྲོ་བཅད་ལ་བྱ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་
 དུན་རིང་མ་བསྐྱོམས་སྒྲུམ་ནས་བལྟས་ཅ་ན་ནམ་དང་ཉི་མ་ལྷན་ལྷན་བཅད་
 ནས་སྒྲུང་ན་སེམས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། རིང་རབ་བསྐྱོམས་སྒྲུམ་ནས་བལྟས་པ་
 ན་ཅི་ཡང་མ་སོང་སྒྲུང་ན་སེམས་མ་ཟིན་པ་ཡིན། སེམས་ཟིན་པའི་ཆེ་ནི་རྒྱུད་
 ལ་ཉོན་མོངས་ཚུང་བ་དང་གཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འོང་ངམ་སྒྲུམ་པ་འོང་། དེ་
 ནས་སྒྲུ་རྩོལ་སོགས་པ་ཐུན་རེ་ལ་འཁྱོངས་པ་ན་མཆན་ཉིད་བཞི་ལྟར་དུ་སྐྱེ་
 སྟེ། མི་རྟོག་པ་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དབྱགས་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བའང་མི་
 ཆོར་བར་དབྱགས་དང་རྟོག་པ་སྤར་སོང་བའོ། །གསལ་བ་ནི། རྟོན་དུས་ཀྱི་ཉི་
 མ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་གསལ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པའོ། །དྲངས་
 པ་ནི། ཉིང་གཙང་མའི་ནང་དུ་ཚུ་སྒྲུགས་ནས་ཉི་མ་ལ་བཞག་ནས་བལྟས་པའི་
 དྲངས་པ་དང་འདྲ་བ་འོང་བའོ། །སྤར་བ་ནི། མཆན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེའི་ངང་ནས་
 བལྟས་པ་ན་དངོས་པོ་སྤྱི་ཅེ་མོ་གཤམ་པའི་ཆ་གཅིག་བྱུང་བའང་མཐོང་
 བ་འོང་བའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ལ། མི་

རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོས་ན་རང་གི་དོ་བོ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་
གསུངས་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག། ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སོ་སོ་
སྐྱེ་བོའི་སྟངས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་བཟང་ཤོས་རྣམས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་བྱིན་ཅི་
ལོག་ཅེས་པར་བཞག་དགོས་ལ། མཆོན་ཉིད་གཞན་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་སྒར་
བཤད་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་མ་ཞོར་བའི་དོན་བསྒྲོམ་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒྲོམ་
པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་མ་ཞོར་བར་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ན།
མཆོན་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་བྱུང་ཡང་ངེས་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པར་འཇོག་མི་ལུས།
དེའི་བྱིར་རི་ལྟ་བུའི་དོན་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་མིན་ནི་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ།
དེ་བསྒྲོམས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་མར་འཆར་ཚུལ་ཡང་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ།

ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི།

དེ་གཉིས་བྱུབ་པའི་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། ཞི་ལྷག་གཉིས་མ་
ཐོབ་ན་བྱུང་དུ་སྐྱེལ་རྒྱ་མི་འོང་བས་བྱུང་འབྲེལ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ངེས་པར་ཐོབ་
པ་དགོས་སོ། །འདི་ཡང་ནམ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་ནས་བྱུང་འབྲེལ་
འཐོབ་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཚུལ་ནི་སྒར་གྱི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་
སྒྲོམ་བྱས་པ་ན་བསྐྱེམས་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་རིམ་

བས་སྐྱེ་བ་འདི་ལའང་གསུངས་བས་ཡིད་བྱེད་བཞི་བ་སྒར་བའད་བ་སྒར་
 སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་བྱང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱུད་སྒྲིམ་བྱས་པའི་མཐར་
 འཛོགས་སྒྲིམ་བྱས་ཤིང་བསྐྱུངས་པ་དེ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་རིམ་བུ་དེ་འདྲ་བའི་
 འཛོགས་སྒྲིམ་དུ་གྱུར་བ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་སྒར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་རིམ་ཅམ་
 གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་བྱང་དུ་
 འཇུག་པ་དང་། གང་གིས་ན་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
 བ། སྐྱེས་པ། སེམས་གནས་པ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དག་ལས་འདི་སྟ་སྟེ། མཉམ་
 པར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་གང་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཉིང་དེ་
 འཛིན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཆེ་ན་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
 དེའི་ལམ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པར་གྱུར་
 ཅིང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་
 ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་སོང་བ་དང་ཉམས་བདེ་བས་ཡོངས་སུ་བློན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་དེའི་
 ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་
 དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལོ།
 །ཞེས་དང་། སྒྲིམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། རིམ་གང་གི་ཆེ་བྱིང་བ་དང་ཁྲོད་པ་
 ལས་དབེན་པའི་སྤྱིར་མཉམ་པར་ཞུགས་ཤིང་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བྱང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རྩོལ་བ་

སྒྲིབ་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་
འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱུ་བ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བ་
དེ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྟོམ་གྱི་རང་སྟོབས་གྱིས་མི་
རྟོག་པའི་གནས་ཆ་འདྲན་མི་རུས་པས། དབྱུང་སྟོམ་དང་འཇོག་སྟོམ་གཉིས་
ཚུལ་བ་སོ་སོ་སོ་སོར་བསྟོམ་དགོས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་དབྱུང་སྟོམ་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་ཞི་གནས་འདྲན་པར་རུས་པས་ན་
བྱང་དུ་འབྲེལ་བའོ། །འདི་ཡང་དཔྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ལ། དབྱུང་མཐར་
གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའོ། །ཤེར་ཕྱིན་
མན་ངག་ལས་གྱང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
བརྒྱན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ། སེམས་དེ་ཉིད་ལ་གང་གི་ཆེ་རྒྱན་མི་འཆད་
པ་དང་བར་མ་ཆད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱིས་གཉིས་ཀའང་ཉམས་
སུ་སྒྲིབ་བ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཞེས་
བརྗོད་དེ། དེ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་བྱང་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་ལྷན་
པ་སྟེ། བན་ཚུན་བཅིངས་ནས་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་མ་ཆད་པ་
ནི་དབྱུང་སྟོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་བཞག་ནས་མི་རྟོག་པར་བཞག་མི་དགོས་པར་
དབྱུང་སྟོམ་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་རྟོག་པ་འདྲན་པའོ། །གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་སྒྲིབ་བ་
ནི་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་

ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་གཅིག་མིན་གྱི། བསྐྱོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་
ཉིད་གྱི་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྱོད་བའོ།

འོ་ན་སྒྲར་ཞི་གནས་བྱུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྐྱོམ་གྱིས་
གནས་ཆ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་ཞི་གནས་མ་བྱུང་
པའི་སྤྱོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་པའི་མཐར་འཇོག་པའི་སྐྱེལ་མ་བྱས་ན་ཞི་
གནས་འབྱུང་མི་སྤིད་ལ། ཞི་གནས་རྟེན་ནས་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་
པས་ཞི་གནས་འབྱུང་པའི་བྱུང་བསྟན་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་ཅིང་།
གཞན་ཡང་ལྷག་མཐོང་འབྱུང་པའི་སྤྱོད་ལོ་ལ་དེ་མ་ཐག་གི་དབྱུང་སྐྱོམ་གྱིས་ཅེ་
གཅིག་པ་འདྲེན་པར་རྒྱས་པའི་སྐྱབས་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་ལའང་བསམས་
པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་མ་བྱུང་པའི་སྤྱོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱུང་པའི་མཐར་
འཇོག་པའི་སྐྱེལ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་འབྱུང་མི་སྤིད་ལ། ཞི་གནས་རྟེན་ནས་
ནི་དབྱུང་སྐྱོམ་གྱིས་མི་རྟོག་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་ནི་
དམིགས་བསལ་དེ་དོར་བའི་དེའི་སྤྱོན་དུ་མི་འབྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།
ཁ་དོར་ན་ཞི་གནས་མ་བྱུང་པའི་སྤྱོན་དུ་འཇོག་རེས་གྱིས་དབྱུང་པའི་མཐར་
འཇོག་པའི་འཇོག་སྐྱོམ་བྱས་པས་ཞི་གནས་འབྱུང་མི་སྤིད་ལ། ཞི་གནས་
བྱུང་ནས་ནི་ལྷག་མཐོང་མ་བྱུང་པའི་སྤྱོན་དུ་དབྱུང་སྐྱོམ་གྱིས་ཅེ་གཅིག་པའི་
གནས་ཆ་བརྟན་པོ་རང་སྟོབས་གྱིས་བྱངས་པ་མི་འོང་བས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཞེས་རབ་གྱིས་མང་དུ་དབྱུང་པའི་དབྱུང་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་
རྟེན་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་འོང་བས་བྱུང་འབྱེལ་ཡང་དེ་ནས་འཇོག་པ་

ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟངས་ན་པར་ཉི་ཤུ་ཆུང་འཕྲོ་བ་
བཞིན་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་པོའི་མི་རྟོག་པའི་ཅི་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱུང་བས་ཆོག་པའི་གཉིས་ཆོགས་ལ་ཞི་ལྷན་
ཟུང་འབྲེལ་དུ་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞི་ལྷན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་
ནི་གཞུང་ཁུངས་མ་དེ་དག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི།
དེ་ལས་གཞན་དུ་སློབ་པ་ཉགས་ནས་འཆད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །འདི་
དག་གི་སློབ་ནས་ཞི་ལྷན་གི་སློང་ཚུལ་ལའང་བྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་དབྱེ་དགོས་
པར་སྤང་མོད་ཀྱང་ཆོག་མངས་པས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

དཀོ།

ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྐྱབ་བ།

ཟུང་བཟང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། རོག་མར་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་ཚུལ་ལ་ཐུག་པས་དེའི་བདར་ཤ་བཅད། དེ་ནས་དལ་བ་ལ་སྟོང་པོ་
ལེན་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད་ན། དེས་རྒྱུན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་ནང་ནས་
བསྐྱེལ་བས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དལ་འགྱོར་གྱི་སློབ་རྣམས་བསྐྱོམ། དེ་
ནས་ཆེ་འདི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སློབ་སྤྲེལ་ལོག་ན་འདིག་ཉེན་ཕྱི་མ་ལ་དོན་
གཉེར་དག་པོ་མི་འབྱུང་བས། ལུས་ཐོབ་པ་རིང་དུ་མི་སྟོད་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་
ཞི་ནས་ངན་འགྱོར་འབྲུམ་ཚུལ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབད། དེའི་ཆེ་འདིགས་པ་དྲན་
པའི་སློབ་རྣམས་མ་སྐྱེ་བས་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ངེས་

པ་བསྐྱེད་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲུབ་པ་ལ་གནས་ཤིང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་བསྐྱབ། དེ་ནས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་འབྲས་ལ་
ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། དགེ་མི་
དགེ་བཅུའི་འཇུག་ལྟོག་ལ་འབད་ཅིང་སྟོབས་བཞིའི་ལམ་དུ་རྒྱན་དུ་ཁྱུགས་
པ་ཞིག་བྲ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུའི་ཆོས་སྒྲོར་རྣམས་ཆགས་སུ་ཚུད་པ་ན་
འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསམས་ལ། འཁོར་བ་
སྐྱེ་ལས་སྒོ་ཅི་ལྟོག་བྲ། དེ་ནས་འཁོར་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་སྟོང་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད།
འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་སྐྱེ་ལ་ངེས་པ་དང་ཞིང་། བྱད་
པར་དུ་རང་གིས་གང་ཁས་སྦངས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།
དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འབྱིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་རྣམས་ཆགས་སུ་ཚུད་པ་ན། རང་ཉིད་
སྤིང་མཆོར་ལྟར་བ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་སོང་
བ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྦྱངས་ལ་འདི་ཅི་སྐྱེ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྦྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་དང་
རིམ་གཉིས་སོགས་སྤང་མེད་པའི་ཐོག་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ།

དེ་ལ་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་ཐན་ཐུན་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ན་ཆོ་གས་བཟུང་ལ།
དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབད་ནས་སྒྲོན་པ་ཅི་བརྟན་བྲ། དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྦྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་མཉན་ལ། ལྟོག་འཇུག་གི་མཆོམས་རྣམས་ཤེས་

པ་དང་དེ་ལ་སློབ་འདོད་དྲག་པོ་བསྐྱེད། སློ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ན་འཇུག་པའི་
སློམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ལ། རང་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིན་དྲག་དང་གཞན་
རྒྱུད་སློན་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བཞི་སོགས་ལ་བསྐྱབ། བྱད་པར་དུ་ཅ་ལྟུང་ལ་འབད་
པ་དྲག་པོས་སློག་བསྐྱོས་བྱ། ཟག་པ་ཚུང་འབྲིང་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་
མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་གོས་ནའང་ཕྱིར་འཆོས་པ་ལ་འབད་དོ། །དེ་ནས་
པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པས་བསམ་གཏན་སྐྱོང་
ལུགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ། བདག་མེད་པ་གཉིས་
ཀྱི་ལྟ་བ་ཏྲག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་དག་ཅིག་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྐྱེ་བྱས་ཏེ། རྟེན་
པ་དང་ལྟ་ཐོག་དེར་བཞག་ནས་སྐྱོང་བའི་སྐྱོང་ཚུ་ལ་རྣམ་དག་ཤེས་པར་བྱས་
ལ་བསྐྱུང་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་ཞི་ལྷག་གི་
མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལས་བྱར་པ་ཞིག་མེད་པས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སློམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་པའི་གསེབ་ནས་
འོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་འོག་མ་འོག་མ་བསྐྱོམས་ཀྱིན་གོང་མ་གོང་མ་ལ་
ཐོབ་འདོད་ཆེར་འགོ་བ་དང་། གོང་མ་གོང་མ་མཉན་པ་ན་འོག་མ་འོག་མ་ལ་
བསྐྱབ་འདོད་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་འགོ་བ་ཞིག་བྱང་ན་གནད་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། ལྷ་
མ་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་རེ་ཅ་མ་དང་ལྟ་བའི་གོ་བ་
ཅ་མ་རེ་ལ་རྒྱས་པ་སྐྱབ་ལོ་བྱས་ཀྱང་གནད་དུ་འགོ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ལམ་
ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་འདྲོངས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་རྣམས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཡང་རྟོག་པ་སྐྱུང་བར་བྱས་ནས་སློ་རྣམས་

ཆ་མཉམ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལམ་ལ་འབྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གྲུས་
 བ་ཚུང་བར་སྒྲུབ་ན་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་འཆད་པས་བསྐྱེན་
 ཚུལ་ལ་འབད། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་ལྟགས་ཚུངས་ན་དལ་འབྱོར་
 ཀྱི་སློབ་དང་ཆེ་འདི་ལ་མདོན་ཞེན་ཆེ་བར་སོང་ན་མི་རྟག་པ་དང་ངན་འབྱོའི་
 ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། ཁས་སྦྱངས་པའི་བཅས་
 བ་རྣམས་ལ་གཡེལ་བར་སྒྲུབ་ན་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་ཚུང་བ་ཡིན་སྟུང་དུ་
 བསམས་ལ། ལས་འབྲས་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་
 ལ་སློབ་ལས་ཚུངས་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སློབ་ཆིག་ཙམ་དུ་འབྱོ་བས་འཁོར་
 བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམ། ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་
 སློབ་ལྟགས་དག་མི་སྒྲུབ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཙ་བ་ཆད་པས། སློན་སེམས་རྒྱ་དང་
 བཅས་པ་ལ་མང་དུ་སྦྱང། རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སློབ་པ་སྦྱངས་ནས་སློབ་པ་ལ་སློབ་
 བ་ནའང་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་ལྟགས་དག་པར་སྒྲུབ་ན། རིགས་
 ཤེས་ཀྱིས་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་སློབ་བཟུང་བའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་
 ཅད་བཤེག་ལ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སློབ་ཉིད་ལ་སློབ་སྦྱང།
 སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་སློབ་པའི་རྣམ་གཡེང་གི་བྱན་དུ་གྱུར་པར་
 སྒྲུབ་ན་ཅེ་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་ལ་གཙོ་བོར་སློབ་བར་གོང་མ་རྣམས་གསུང་
 རྟེ། དེས་མཆོན་ནས་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མདོར་ན་
 ལྟགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་རྒྱ་དགེ་བའི་ལྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་བཀོལ་དུ་
 རུང་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །སྤྱི་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་སྟོང་པ་ལ་སྟོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་ངི་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་ཚུ་ལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ།

བྱད་པར་དུ་རྫོང་ཇི་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུ་ལ་ནི།

དེ་ལྟར་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་བུན་མོང་བ་རྣམས་ལ་སྐྱུངས་པའི་
འོག་ཏུ་ནི་གདོན་མི་བ་བར་གསང་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་དེ་ནི་
ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དང་སྐྱུར་དུ་ཆོག་པ་གཉིས་
རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འཇུག་ན་ནི། ལམ་སྟོན་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཐོག་མར་སྒྲ་མ་བསྟེན་བཀྱར་དང་བཀའ་བསྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་
པར་བྱ་བ་སྐྱར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ལས་
བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་མཐའ་ཆང་བ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནས་ཐོག་མར་སྟེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་སྟེ་ཁུངས་མ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་གིས་
རྒྱུད་སྟེན་པར་བྱ། དེ་ནས་དེའི་ཆེ་བཟུང་བའི་དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་རྣམས་
མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱུང་སྟེ། ཅ་བའི་ལྷུང་བས་ཐོག་ན་སྒྲར་སྒྲང་དུ་
ཡོད་ཀྱང་། ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བ་ལ་ཆེས་འགྱུང་བས་དེས་མ་གོས་
པ་ལ་འབད་པ་དྲག་པོ་བྱ། སྟོམ་པོའི་ལྷུང་བས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་བརྒྱ་
ལ་གོས་ནའང་སྐྱར་འཆོས་པའི་ཐབས་རྣམས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ལམ་བསྟོམ་
པའི་གཞི་ཡིན་པས། དེ་དག་མེད་ན་འགྲམ་ཅ་ཐགས་པའི་ཁང་པ་རྩལ་པོ་ལྟར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇམ་དཔལ་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ལ་
 ཐུབ་དབང་གིས། །སྒྲགས་འགྱུར་པར་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 གྲུབ་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་ཡང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འབྱོར་
 གླ་མེད་གྱི་རྒྱུད་དུ་འང་དམ་ཆོག་མི་བསྐྱུང་བ་དང་དབང་བསྐྱུར་དམན་པ་དང་
 དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་པར་གསུངས་
 པས་ན། དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱུང་བ་མེད་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་སྐྱད་བྱེད་
 པ་ནི། སྒྲགས་གྱི་ཚུལ་ལས་རྣམ་པར་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱུང་བ་དེས་སྒྲགས་གྱི་ལམ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་བ་ལ། ཐོག་མར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཆང་བ་རྒྱུད་སྒྲེ་
 ཁུངས་མ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། སྒྲགས་གྱི་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ནི་ཐུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རང་དགའ་བར་
 ཞེན་པའི་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཡིན་ལ། དེ་སྤོང་བའང་གནས་དང་ལུས་
 དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བར་སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་
 རིམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྤངས་པ་དེ་རྒྱལ་བ་
 སྤུས་བཅས་གྱིས་དུས་ཀྱན་ཏུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་ཅིང་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
 མཐའ་ཡས་པ་བདེ་སྒྲགས་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་
 སྤོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་སྒྲེ་ཁུངས་མ་ནས་
 འགྱུར་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་དགོས་ཀྱི། རིམ་པ་དང་པོ་དོར་བའི་ཕྱི་མའི་ཁོངས་
 སུ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཅན་ལ་སྤྱོང་བ་ནི་རྒྱུད་སྒྲེ་དང་དེ་

དག་གི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་རྣམས་འབྱོར་སྒྲན་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
གནད་ཟིན་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་འདིར་མིང་ཙམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྤྲལ་ལ་
འདུག་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྒྱས་པར་ནི་སྤྲལ་གྱི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབས་
ན་མདོ་སྤྲལ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བས། དལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་
ཅིང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་
བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་རྣམས་ལ་བལྟ་བའི་མིག་གཅིག་
གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས། །རི་བཞིན་ལེགས་ཤེས་ཤེས་ལྡན་
རྣམས་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་འདི་འདི་འདྲའི་ཚུལ་ལ་རབ་སྦྱངས་པའི། །བཤེས་
གཉིན་བསྟེན་དང་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གང་གང་གིས་
སྐྱབས་སུ་ལེགས་བབྱང་བ། །དེ་ཡི་མཐུས་ཡིན་ཡིན་ཚུལ་རྣམ་པར་འབྱེད་
ལ་རབ་མཁས་མཁས་པའི་མཆོག་དེས་ཉག་སྦྱོངས་ཤིག །འཇམ་སྒྲིང་
མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱ། །སྟན་པའི་བ་དན་འགོ་ན་ལྡང་ངེ་བ། །སྐྱ་
སྐྱབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལས་རིམ་བཞིན་དུ། །ལེགས་བརྒྱུད་བྱང་ཆུབ་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་ནི། །སྐྱེད་བྱའི་འདོད་དོན་མ་ལུས་སྦྱོང་བས་ན། །གདམས་པ་
རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །གཞུང་ལུགས་སྦྱོང་གི་ཚུ་བོ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

དཔལ་ལྷན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདྲ་ཡིན། །གང་དེ་བཤ་ཆེན་
མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ནི། །གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ལས། །
ཕྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་ལྟ་བུའི་མིག་དུས་མང་ཞིག་དུ་བུམ་པར་
མ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་མ་ལུས་པ། །རི་བཞིན་མཁྱེན་
པའི་མཁས་རྣམས་བཟང་པ་ན། །ལམ་བཟང་འདི་ཡང་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉམས།
།ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཕྱིར་དུ། །རྒྱལ་བས་ཆོས་ཚུལ་རི་སྟེང་
གསུངས་པ་ཀུན། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཞེན་པས་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐལ་བཟང་
གཅིག་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རུ། །ལེགས་པར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
ཚུལ། །ཏ་ཅང་རྒྱས་མིན་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་ཀུན། །མ་ཆང་མེད་ཅིང་སྟོ་
གོས་ཆུང་དུས་ཀྱང་། །བདེ་སྐྱབ་ཏོགས་པར་བྱས་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །
ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་ལམ་ནས་བདག་གིས་བྲངས། །རྒྱལ་སྐས་འཇུག་
དོགས་ཤིན་དུ་ཏོགས་པར་དཀའ། །བདག་ནི་བྱིས་པའི་ནང་ནའང་བྱིས་པ་
སྟེ། །དེ་སྦྱང་འདིར་ནི་ལོངས་པར་གྱུར་པ་གང་། །རི་བཞིན་གཟིགས་རྣམས་
སྦྱར་སྒྲར་བདག་འཆགས་སོ།

དེར་ནི་རིང་དུ་འབད་ལས་ཆོགས་གཉིས་ནི། །མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ་
གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། །སྟོ་མིག་མ་རིག་གིས་སྒྲོངས་འགྲོ་བ་ཀུན། །རྣམ་
འབྲེན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་བདག་གྱུར་ཅིག །དེར་མ་སོན་པའི་ཆེ་རབས་
ཀུན་དུ་ཡང་། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བརྟེ་བས་རྗེས་བབྱང་སྟེ། །བསྟན་
པའི་རིམ་པ་ཀུན་ཆང་ལམ་གྱི་མཆོག །རྟོད་ནས་བསྐྱབ་པས་རྒྱལ་རྣམས་

གཉིས་བྱེད་ཤོག། རང་གི་རི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་གནད། ། རྟུགས་དག་
བརྟེ་བས་དངས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས། ། འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་བསལ་
བྱས་ནས། ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་འཛིན་གྱུར་ཅིག། ། བསྟན་པ་རིན་
ཆེན་མཆོག་གིས་མ་བྱུང་བའོ། ། བྱུང་གྱང་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་
དེར་ནི། ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་བསྐྱོད་པ་ཡིས། ། བན་བདེའི་གཏེར་
དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག། ། སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་མད་བྱང་འཕྲིན་ལས་
ལས། ། ལེགས་བྱུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པས་གྱང་། ། ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་
ཡིད་ལ་དཔལ་སྟར་ཞིང་། ། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རིང་དུ་སྦྱོང་གྱུར་ཅིག། ། ལམ་
བཟང་སྤྲིག་པའི་མཐུན་རྒྱུ་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། ། འགལ་རྒྱུ་སེལ་བྱེད་མི་དང་
མི་མིན་ཀུན། ། ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བས་བསྐྱབས་པ་ཡི། ། རྣམ་དག་ལམ་
དང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག། ། གང་ཆེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཆོས་སྦྱོང་བཅུས། །
ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་ལ་བཙོན་པ་དེ་ཡི་ཆོ། ། མཐུ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་
ཁོགས་བྱེད་ཅིང་། ། བཏུ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་ཕྱོགས་ཀུན་བྱུང་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་པ། ། ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་སྤྱུ་སྤྱོད་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་སར་བཁོད་པའི་སྤྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། ། སྤྱེས་བྱ་གསུམ་གྱིས་
ཉམས་སུ་སྤང་བའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་འདི། ། རྒྱལ་སྤྲས་ཆེན་པོ་རྟོག་སྟོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཆེན་པོ་

ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་དེའི་དོན་བསྐྱབ་པས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བྱུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ། འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲན་པ་མཛད་པའི་
སྡོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་ལག་དམ་པར་གྱུར་པ་དགོན་མཆོག་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། སྡོན་དུས་ཀྱི་སྡོམ་བཙོན་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་
སུ་བསྐྱགས་པའི་དམ་པ་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་མཁྱེན་པ་དང་
བཙུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་
བརྒྱན་པས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྡོམ་བཙོན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་རྒྱལ་མཆོན་
ཀྱི་རྟོག་ལྟར་མཛོན་པར་མཐོ་བའི་སྡོམ་བཙོན་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་བུལ་ཕུ་བ་
དགོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་དོན་གཉིས་ཅན་མང་པོས་སྤྱ་
ནས་བསྐྱལ་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་རབ་འབྱུངས་ལ་མཁས་
པར་སྦྱངས་པས་གཞུང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་བསྐྱབ་པ་
རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཆེས་ཆེར་གཅེས་སྤྱས་སུ་མཛད་པ། གཅིག་ཏུ་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་འཁུར་བ་ལ་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་སྐད་གཉིས་སྤྱ་བ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་བཞེས་གཉིན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་
བཟང་པོ་ཞེས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དམ་པ་དེས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་བའི་བཀའ་
སྤྱལ་དང་དུ་སྦྱངས་ནས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རྣམ་མཁའི་མཆོན་ཅན་ལ་དགོན་
པ་བ་ནས་སྡེ་ཁུ་བུར་པ་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། སྤྱན་སྤྱ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་ཐོས་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་ལ། པོ་རྟོ་བས་
ཤར་བ་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། པོ་རྟོ་བ་ནས་དོལ་པ་ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་

པ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་། ལམ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲེས་བུ་
གསུམ་གྱི་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་སྤྲོ་བ་
ལ་བསམས་ནས་མ་དངས་པར། རོ་རྩུ་བ་ཆེན་པོ་དང་གྲོ་ལུང་པ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁོག་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ལམ་རིམ་དུ་མ་ནས་གནད་
རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ། ལམ་གྱི་ཆ་ཆང་ལ་འབྱེད་བདེ་ཞིང་། གོ་རིམ་མ་འབྱུགས་
པར་བཀོད་པ་འདི་ནི། གངས་རིའི་བྲོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ། གསུང་རབ་རབ་
འབྱུམས་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་པ་དགེ་བ་ཙན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས། རྒྱལ་བ་སྲས་བཙས་དགྲེས་
པ་བསྐྱེད་པའི་མད་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་
མདའ་བ་ལ་སོགས་པའི་སླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་བོས་ལེན་
པ། མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སྟོང་སྟོང་བ་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་
པའི་དཔལ་གྱིས་བྱང་དུ་སྐྱེད་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་ཡང་དགོན་བྲག་
སེང་གའི་ཞོལ་གྱི་རི་བྲོད་དུ་ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་བསོད་ནམས་
དཔལ་བཟང་པོ་འོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་
སྟོགས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

སཏྲ་མཉྱེ་ལོ།། །།

དཔར་བྱང་སྟོན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་སྤྲག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག

ཅེས་ནང་བསྟན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་
འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་དབང་སྟོ་
བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།

མ་རྟེན་ཁ་བྱང་།

marjamson618@gmail.com